

KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVE 2022-2030

Véleményezési változat

Készítette: Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

Kecskemét
2022. június

Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Terve 2022-2030

(Véleményezési változat)

Témavezető

Kanalas Imre

A munka elkészültét segítő közreműködők

KMJV Polgármesteri Hivatal Mérnöki Iroda Várostervezési Osztálya részéről

Öveges László főépítész
Borbélyné Balogh Katalin
Bangó Gedeon
Varga Levente

A Településfejlesztési Terv elkészítésében résztvevő szakértők

Kurenkov Vjacseszlav Vlagyimirovics (vezető településtervező: TT/1 03-0442; fejlesztési- és részletes fejlesztési tervlap, monitoring)
Kanalas Imre (jövőkép, stratégia, cselekvési program, részletes cselekvési program, monitoring)
Dr. Farkas Jenő Zsolt (térinformatika, adatbázisépítés)
Csuvár Gábor (környezetvédelem és közműtervezés)
Máté Zita (zöldfelület- és tájrendezés)
Rédeiné Bondor Klára (településtervezés, örökségvédelem)
Somogyvári Ágnes (műemlékvédelem, régészet)

Külön köszönetet mondanak a szerzők Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Szakosztályainak az adatszolgáltatás területén mutatott együttműködésért

Kecskeméti Városfejlesztő Kft.
2022. június

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	5
1 JÖVŐKÉP	6
1.1 A jövőkép formálását befolyásoló külső és belső tényezők.....	6
1.1.1 Külső kihívások, elvárások a városok fejlesztésével kapcsolatban	8
1.1.1.1. Európai Unió városfejlesztési ajánlások.....	9
1.1.1.2. A hazai fejlesztéspolitika elvárásai.....	13
1.1.1.3. Szakigazgatási, jogszabályi elvárások.....	23
1.1.2 Belső szükségletek és kihívások.....	40
1.2 Kecskemét tervezett jövőképe.....	45
1.2.1 A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan.....	46
1.2.2 A város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan.....	47
1.2.3 A város településfejlesztési elveinek rögzítése.....	52
2. STRATÉGIA	56
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célrendszer meghatározása	56
2.1.1. A célrendszer összefüggései és a tervezési dimenziókkal való kapcsolata.....	60
2.1.2. A tematikus célokhoz kapcsolódó indikátorok és fejlesztési céladatok.....	64
2.1.3. A célrendszer megvalósításához kapcsolódó prioritások	67
2.2. A településfejlesztési és területhasználati irányok, a város beavatkozási területeinek meghatározása	68
2.2.1. Az egyes területfelhasználási egységek fejlesztési irányai.....	68
2.2.2. Kecskemét településrészeinek jellemzése és tervezett fejlesztési céljai.....	90
2.2.3. Kecskemét lehetséges beavatkozási területeinek meghatározása.....	127
2.2.4. Az épített és természeti örökség védelme.....	135
2.2.4.1. A kecskeméti műemlékvédelem	137
2.2.4.2. Helyi védelem	143
2.2.4.3. Javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére és a beavatkozási akcióterületekre	147
3. CSELEKVÉSI PROGRAM	152
3.1. A rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatok, tevékenységek.....	152
3.2. Tervezett programcsoportok és programok rövid összefoglaló bemutatása	157
3.3. A tervezett fejlesztések pénzügyi terve és ütemezése	160
3.4. A települési víz- és csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztési feladatai	164
4. RÉSZLETES CSELEKVÉSI PROGRAM	171
4.1. A tervezett fejlesztési feladatok, programok és projektek bemutatása.....	171
4.1.1. Kecskemét tervezett fejlesztési programcsoportjai, programjai	171
4.1.2. Kecskemét fejlesztési akcióterületeinek bemutatása	183
4.1.3. A TOP Plusz Városfejlesztési Programterv keretében megvalósítani tervezett projektek (2021-2027)	190

4.2.	A programok megvalósítását szolgáló egyéb önkormányzati tevékenységek	206
4.2.1.	Az önkormányzat nem beruházási jellegű tevékenységei.....	206
4.2.2.	A Településfejlesztési Terv megvalósításának szervezeti keretei.....	212
4.3.	A programok megvalósításának finanszírozási lehetőségei.....	218
4.3.1.	A Településfejlesztési Terv megvalósításának szervezeti keretei.....	218
4.3.2.	A tervezett kecskeméti fejlesztések lehetséges hazai forrásai.....	220
4.3.3.	A Tft megvalósításához szükséges szervezetrendszer és kompetenciák.....	226
4.4.	Kecskemét antiszegregációs törekvései és tervezett programja.....	228
4.4.1.	Helyzetelemzés és értékelés.....	230
4.4.1.1.	A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése .	237
4.4.1.2.	A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése	244
4.4.2.	Antiszegregációs Terv.....	251
4.4.2.1.	Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok	252
4.4.2.2.	A szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása .	261
4.4.2.3.	A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata	262
4.4.2.4.	A beavatkozások ütemezése	264
4.4.2.5.	Az antiszegregációs terv pénzügyi terve	269
5.	FEJLESZTÉSI TERVLAP	273
6.	RÉSZLETES FEJLESZTÉSI TERVLAP	275
7.	MONITORING	276
7.1.	A Tft monitoring rendszerének felépítése, működése.....	277
7.2.	A településfejlesztési célok és beavatkozások mérését szolgáló adatok, indikátorok köre, s az azokkal szemben támasztott követelmények	278

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Az EU városfejlesztési menetrendjének 12 tématerülete	10
2. ábra: Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszere.....	14
3. ábra: Vidéki térségek Magyarországon	16
4. ábra: Kultúrtájak Magyarországon	17
5. ábra: A klímaváltozás hatásainak leginkább kitett területek Magyarországon	18
6. ábra: Vízgazdálkodási övezetek és feladatok területi térképe hazánkban.....	19
7. ábra: Értékes természeti erőforrások, fenntartható tájgazdálkodás területei	20
8. ábra: Értékes természeti erőforrások területi térképe Magyarországon.....	22
9. ábra: A közlekedési hálózatok térszerkezete	23
10. ábra: Térszerkezeti, városhálózati kapcsolatok	49
11. ábra: Közlekedési kapcsolatok, meghatározó térszerkezeti irányok	50
12. ábra: Kecskemét Településfejlesztési Tervének célrendszere 2022 és 2030 között.....	58
13. ábra: A kecskeméti Településfejlesztési Terv stratégiai és tematikus céljainak kapcsolódása a tervezési dimenziókhoz	61
14. ábra: Potenciálisan rendelkezésre álló építési telkek száma Kecskeméten 2020-ban	72
15. ábra: Kecskemét településrészei és egyéb területi egységei.....	91
16. ábra: A központi belterület eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészei	91
17. ábra: A belváros lehatárolása	92
18. ábra: Hunyadváros - Ceglédi út városrészi körzet lehatárolása	95
19. ábra: Szent István Város - Szolnokihegy városrész lehatárolása	98
20. ábra: Máriaváros lehatárolása.....	100
21. ábra: Szent László Város városrész lehatárolása	102
22. ábra: Alsószéktő - Homokbánya városrész lehatárolása	105
23. ábra: Petőfiváros - Felsőszéktő városrész lehatárolása	108
24. ábra: Máriaváros - Széktő városrész lehatárolása	110
25. ábra: Széchenyiváros - Máriahegy városrész lehatárolása	113
26. ábra: Vacs-közi városrész lehatárolása	116
27. ábra: Településfejlesztési és területhasználati célok Kecskeméten (2021-2030).....	125
28. ábra: Településfejlesztési célok Kecskemét központi belterületén (2021-2030)	126
29. ábra: Beavatkozást igénylő, potenciális fejlesztési területek Kecskeméten	133
30. ábra: Világörökség várományos helyszín védőövezete	142
31. ábra: Helyi jelentőségű értékvédelmi területek.....	144
32. ábra: Helyi jelentőségű várostörténeti teresedések és temetők.....	145
33. ábra: Helyi jelentőségű településkép-védelmi terület	146
34. ábra: Kecskemét fejlesztési akcióterületeinek térbeli elhelyezkedése	189
35. ábra: A Kecskeméti Városfejlesztő Kft. szervezeti felépítése	217
36. ábra: A támogatások várható trendje - változatlan feltételekkel	220
37. ábra: Kecskemét egyes bevételi előirányzatai (tény, terv és prognózis)	223
38. ábra: Az EU források a felhalmozási kiadások között	223
39. ábra: Összes kiadás és működési kiadások	224
40. ábra: A kecskeméti SZJA adófizetők számának alakulása jövedelemsávonként, 2014-2019.	230
41. ábra: A nyilvántartott álláskeresők száma, 2014 -2020. júl.	232
42. ábra: A nyilvántartott álláskeresők képzettség szerinti megoszlása 2014-2020 között.....	233
43. ábra: A kecskeméti tartósan álláskeresők számának változása 2014 -2020 között.....	234
44. ábra: A lakosság szám változása Kecskemét belterületén belül 2014-2019 között.....	238
45. ábra: Kecskemét demográfiai összetételének változása korcsoportos bontás alapján	239
46. ábra: A 7 éves és idősebb népesség megoszlása iskolai végzettség szerint.....	240

47. ábra: Egy főre jutó átlagjövedelem a megyei jogú városokban 2019-ben.....	242
48. ábra: Kecskemét szegregált területei a 2011-es népszámlálás adatai alapján.....	245
49. ábra: Kecskemét szegregáció által veszélyeztetett területei a 2011-es népszámlálás adatai alapján	245
50. ábra: Lakhatási települési támogatásban részesülők százalékos megoszlása.....	247
51. ábra: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	248
52. ábra: A jövedelmi különbségek területi megjelenése Kecskeméten 2019-ben.....	249
53. ábra: Az idősebb korosztályok területi megjelenése Kecskeméten 2019-ben.....	250
54. ábra: Kecskemét szociális városrehabilitációs akcióterülete	261
55. ábra: Kecskemét 2030-ig tervezett fejlesztési tervlapja	274
56. ábra: Kecskemét 2030-ig tervezett részletes fejlesztési tervlapja	275

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Az átlagos aranykorona érték a kecskeméti külterületen művelési áganként	28
2. táblázat: A tematikus célokhoz kapcsolódó indikátorok és fejlesztési céladatok	65
3. táblázat: A városrészi- és a tematikus célok kapcsolódása, viszonyrendszere	122
4. táblázat: Az egyes beavatkozási típusokba tartozó beavatkozási területek.....	134
5. táblázat: Műemlékként nyilvántartott épületek és építmények listája	138
6. táblázat: Rövid- és középtávú fejlesztési feladatok, tevékenységek a TjT stratégiai és tematikus céljaihoz kapcsolódóan	152
7. táblázat: Kecskemét rövid- és középtávon tervezett fejlesztési programcsoportjainak és programjainak összefoglaló táblázata	158
8. táblázat: A TjT programjainak pénzügyi terve	161
9. táblázat: A TjT-ben tervezett programok ütemezése	163
10. táblázat: Klíma modellek eredményei Kecskemét térségére, a 2036-2045-ös időszakra.....	169
11. táblázat: Tervezett beavatkozási területek, akcióterületek és akcióterületi programok.....	184
12. táblázat: A TFT cselekvési programja keretében tervezett fejlesztési projektek és rendezési feladatok.....	191
13. táblázat: A TOP Plusz Városfejlesztési Programterv keretében tervezett projektek Kecskeméten	194
14. táblázat: Kecskeméti megvalósítási helyszínnel várható EU források	219
15. táblázat: Modern Városok Program kecskeméti projektjei.....	221
16. táblázat: A munkaképes korúak, a munkanélküli ellátásokban részesülők, valamint a nyilvántartott álláskeresők számának alakulása Kecskeméten.....	231
17. táblázat: A Kecskeméten regisztrált álláskeresők száma korcsoportonként 2019-2020.....	233
18. táblázat: A fogyatékosági támogatásban részesülő kecskeméti felnőtt korú fogyatékos személyek száma a fogyatékoság jellege szerint 2017-2020.....	234
19. táblázat: A kecskeméti nyugdíjasok, illetve járadékosok számának alakulása 2017-2020.....	235
20. táblázat: Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása Kecskeméten 2015-2020....	236
21. táblázat: Kecskemét jellemző munkanélküliségi adatainak változása	241
22. táblázat: SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem a kiválasztott jövedelmi sávokon Kecskeméten	243
23. táblázat: Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások 2022-2027.....	253
24. táblázat: Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások 2021-2027.....	256
25. táblázat: Az átfogó beavatkozások tervezett megjelenése a szegregátumokban és a szegregáció által veszélyeztetett területeken	262
26. táblázat: A tervezett antiszegregációs beavatkozások ütemezése	265
27. táblázat: Kecskemét Antiszegregációs Tervének pénzügyi áttekintése	269
28. táblázat: A TjT céljainak mérését szolgáló indikátorlista.....	280
29. táblázat: Az FVS-ben található egységes indikátorok listája.....	284

Bevezetés

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata még 2013-ban adott megbízást településfejlesztési dokumentumainak, így a Településfejlesztési Konceptió, az Integrált Településfejlesztési Stratégia, illetve ezek alapjául – önálló dokumentumként – szolgáló Megalapozó Vizsgálat elkészítésére, melyeket az együttműködő tervezést és a partnerségi egyeztetéseket követően, Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése 227/2014. (IX.4.) határozatával fogadott el. A közgyűlés ezen dokumentumok alapján, azokra épülően fogadta el 2015-ben a felülvizsgált településrendezési eszközeit, azaz a Településszerkezeti Tervet és Helyi Építési Szabályzatot és annak mellékletét, a Szabályozási Tervet (Kecskemét Megyei Jogú Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 33/2015. (XII. 17.) önkormányzati rendelete). Ezt követően napjainkig sem a Megalapozó Vizsgálat, sem pedig a Településfejlesztési Konceptió nem került felülvizsgálatra, csak a forrásszerző dokumentum, az Integrált Településfejlesztési Stratégia esett át (2017-ben) jelentősebb átdolgozáson, illetve a településrendezési eszközök módosítása történt meg több alkalommal is az elmúlt években.

A fentebb hivatkozott **településfejlesztési dokumentumok és rendezési eszközök hatályba lépése óta eltelt időszakban azonban számos változás ment végbe**, nem csak Kecskemét városában, hanem **a településfejlesztés és -rendezés irányait meghatározó külső feltételrendszerekben** (pl. globális gazdasági, környezeti és klímavédelmi folyamatok, új szakmapolitikai tervezési és fejlesztési iránymutatások, az uniós és hazai jogszabályi háttér változásai), valamint **a településekkel szemben megfogalmazódó új gazdasági** (pl. digitalizáció, körkörös gazdaság, új típusú beszállítói láncok kialakításának igénye, logisztika), **környezet- és klímavédelmi** (pl. Zöld Megállapodás, hulladékgazdálkodás fejlesztése, a vízi erőforrások fenntartható használata és védelme, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme, ÜHG kibocsátás csökkentés és az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás), illetve **a helyi társadalmi** (pl. minőségi lakókörnyezet és városi szolgáltatások biztosítása, a környezeti tudat fejlődése, a mobilizációs igény erősödése) **szükségletekben**. Éppen ezért 2019. év végén Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 218/2019. (XII.12.) közgyűlési határozatában arról döntött, hogy elindítja a településfejlesztési dokumentumainak (Megalapozó Vizsgálat, Településfejlesztési Konceptió, Integrált Településfejlesztési Stratégia) felülvizsgálatát.

A 2020. évben elindult tervezési munka folytatását azonban alapvetően befolyásolta az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 2021. július 1-én hatályba lépett módosítása. Az Étv., **illetve – végrehajtási rendeletként – a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet** hatályba lépése, a települések alapvető fejlesztési és rendezési dokumentumainak átstrukturálását célozta, a különféle tervtípusok rendszerének és ezek egyeztetésének egyszerűsítésével. A módosítás értelmében Településfejlesztési Konceptiót (TfK) és az Integrált Településfejlesztési Stratégiát (ITS) a Településfejlesztési Terv (TfT), míg a településrendezési eszközöket (és ennek részeként a Településszerkezeti Tervet (TsZT)) a Településrendezési Terv (TrT) váltja fel, amelyek együttes megnevezése a „**Településterv**”. **A TfT tehát, tartalmi és funkcionális szempontból átveszi a TfK és részben az ITS**

szerepkörét, illetve némileg új tartalmi elemekkel egészíti ki, míg a TrT a településrendezési eszközök helyébe lép, így az önkormányzatok által elkészítendő fejlesztési és rendezési dokumentumok száma racionalizálásra kerül azáltal, hogy **a jövőben településenként egy fejlesztési és egy rendezési típusú terv készül.**

A Településfejlesztési Terv (TfT) a város legfontosabb fejlesztési dokumentuma, amely meghatározza a település jövőképét, hosszú távú átfogó és stratégiai céljait, fejlesztési irányait és prioritásait. A dokumentum emellett rögzíti a városfejlesztés és a területhasználat legfőbb elveit, melyeknek be kell épülniük Kecskemét egyéb stratégiai szakanyagaiba (pl. Fenntartható Városfejlesztési Stratégia), szakági koncepcióiba (pl. Közlekedésfejlesztési Koncepció, Fenntartható Városi Mobilitási Terv, Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv, Zöldfelületi Infrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv, Okos Város Stratégia).

A jelen Településfejlesztési Terv Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése által 126/2021.(XII.16) számú határozatával elfogadott **Megalapozó Vizsgálaton alapul,** amely komplex módon tárta fel a város adottságait, értékeit, a jellemző területi, településhálózati kapcsolatokat, ágazati folyamatait, továbbá fejlesztési lehetőségeit és kihívásait. Emellett részletesen foglalkozott a város területhasználati sajátosságaival, jellemzőivel, a településrészek általános állapotával, a fejlesztést és a rendezést meghatározó problémákkal és fejlesztési szükségletekkel. A Megalapozó Vizsgálat elemzéseit és értékeléseit figyelembe véve készült el **a jelen Településfejlesztési Terv,** melynek **formai és tartalmi elemeit az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 3. Melléklete határozta meg.**

1 JÖVŐKÉP

1.1 A jövőkép formálását befolyásoló külső és belső tényezők

A Településfejlesztési Terv jövőképének, fejlesztési elveinek és -irányainak formálását alapvetően meghatározták a napjainkban ható globális jelenségek és megatrendek (pl. SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány, éghajlatváltozás, háborús konfliktusokból is adódó energiaválság, digitalizációs nyomás, átalakuló globális gazdaság, egyre fokozódó verseny a befektetésekért és a munkaerőért, előregedő és szegmentálódó európai társadalom), **a változó uniós és hazai fejlesztéspolitikai környezet** (pl. jogszabályi háttér, uniós városfejlesztési ajánlások, új stratégiai-, területi- és ágazati szakdokumentumok, rendelkezésre álló fejlesztési források), az elmúlt közel egy évtizedben **lejátszódott városi folyamatok** (gazdasági, társadalmi, területi, környezeti), továbbá az ezek hatására megjelenő **helyi társadalmi szükségletek.**

Napjaink globális trendjei és kihívásai, az új uniós városfejlesztési ajánlások (Rigai Nyilatkozat 2015, Amszterdami Paktum 2016, Új Lipcsei Charta 2020), továbbá **a hazai terület- és településfejlesztés, illetve -rendezés változó szakpolitikai környezete, ismételt számvetést követelnek a magyarországi településektől, köztük Kecskeméttől is.**

A településfejlesztési elképzelések (jövőkép, célok, fejlesztési alapelvek, -irányok, prioritások, a tervezett beavatkozások, azok ütemezése és akcióterületei, a megvalósítás

eszköz- és szervezeti követelményei stb.) **újrágondolásának szükségességét** – a fentebb jelzett kihívásokon és városfejlesztési ajánlásokon túl – az is **indokolja**, hogy folyamatban van az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)** felülvizsgálata, valamint 2019. január 2-től – illetve valamennyi rendelkezés tekintetében március 15-től – **hatályba lépett a 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről (OTrT)**, valamint **Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve¹** is, **melyek új kereteket jelentenek Kecskemét városfejlesztési, -tervezési rendszerében**. Ezeket figyelembe kell venni a város fejlesztési és rendezési típusú feladatainak meghatározása során, továbbá meg kell teremteni a fentebb hivatkozott törvényhez, egyéb jogszabályokhoz, illetve az országos és megyei rendezési tervekhez, valamint országos szakági dokumentumokhoz történő illeszkedés összhangját.

Kecskemét jövőképének formálása során nem hagyhatók figyelmen kívül az Európai Unió 2021-2027 költségvetési ciklusának támogatáspolitikai céljai és rendelkezésre álló forrásai (többéves pénzügyi keret [MFF]), valamint a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak ellensúlyozása érdekében létrehozott (Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz [RRF]). Kecskemét tervezett fejlesztési irányainak, területhasználati elképzeléseinek és programjainak kialakítása során ezeket a célokat is szem előtt kell tartania, emellett figyelnie kell a formálódó hazai területi- és ágazati operatív programokra, hogy a rendelkezésre álló uniós és hazai fejlesztési forrásokat a lehető leghatékonyabban legyen képes lehívni.

A „forrásvezérelt” fejlesztési lehetőségek azonosítása mellett, **kiemelt fontosságú feladat az új kecskeméti és térségi gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatokból eredő helyi szükségletek**, illetve a **megfogalmazódó lakossági és vállalkozói igények pontos feltárása**. A hatékony és proaktív városfejlesztés és -tervezés elveinek rögzítése, a városüzemeltetés optimalizációja, a klímaváltozás hatásaira történő felkészülés, továbbá a települések közötti – a városrégió szintjén történő – funkciómegosztás átgondolása szintén időszerűvé vált. **Bizonyos fejlesztési feladatok** (pl. klímaváltozás hatásaira történő felkészülés, környezet- és természetvédelem erősítése, energiaközösségek szervezése, energiahatékonyság és energiabiztonság fokozása, körkörös gazdaság feltételeinek kialakítása, városi-elővárosi közlekedés hatékony szervezése, turisztikai kínálat összehangolása, ellátási láncok megszervezése) **hatékony megvalósítása túlmutat a város keretein, s igényli egy nagyobb területi egységben** (pl. városrégió, vonzáskörzet, járás, megye, régió) **történő tervezés megalapozását**, valamint a város lehetséges új térségi szerepköreinek és feladatainak körvonalazását.

A gyorsan változó – és a kihívások egész sorával (pl. járványok, környezetszennyezés, korlátos erőforrások, klímaváltozás, technológiai robbanás, háborús konfliktusok, társadalmi különbségek növekedése, migráció erősödése) küzdő – **világunkban egyre fontosabbá válik a települések, s ezen belül is Kecskemét „rezilienciájának”** (rugalmas alkalmazkodó és átalakuló képesség, a negatív külső hatásokkal szembeni ellenállóképesség, gyors adaptációs

¹ Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2020. (VII. 8.) önkormányzati rendelete a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 18/2020. (VI. 26.) számú határozata a Bács-Kiskun Megye Területrendezési Tervével összefüggő intézkedésekről.

képesség) növelése, a fenntartható, harmonikus és értékközpontú fejlesztésének biztosítása.

Éppen ezért Kecskemét számára kiemelt fontosságú, hogy nyomon kövesse a legújabb nemzetközi és hazai gazdasági, társadalmi, környezeti-klímavédelmi, valamint települési- és térségi folyamatokat. Fontos, hogy a szakemberek elemezzék és értékeljék a városra nehezedő globális és térségi kihívásokat, feltárják a jelentkező belső problémákat, illetve lehetőségeket, s ezek figyelembevételével javaslatokat fogalmazzanak meg Kecskemét kiegyensúlyozott fejlődése, versenyképességének javítása, továbbá élhetőségének hosszú távú biztosítása érdekében.

1.1.1 Külső kihívások, elvárások a városok fejlesztésével kapcsolatban

A változó világgazdaság, a globális és a helyi kihívások folyamatos alkalmazkodást követelnek meg a településektől, s ezen belül pedig – az európai unió területi politikájában egyre inkább felértékelődő – városoktól. A városfejlesztés az 1990-es évektől mind erőteljesebb szerepet tölt be a világban, s ezen belül az Európai Unió szakpolitikái között is, ami nem véletlen, hiszen napjainkra a városok váltak a gazdaság motorjaivá, az EU GDP-jének 85%-át városokban termelik, a városok adják a munkahelyek nagyjából 70%-át, valamint itt él a lakosság 70%-a. Ez az arány várhatóan még tovább fog nőni, így 2050-re már elérheti akár a 80%-ot is. **A városok fejlettsége fokozottan kihat az életminőség általános megítélésére,** ezért a városok fejlesztése fontos társadalompolitikai eszköz.

A városok növekedésének üteme napjainkra soha nem látott mértéket öltött. **A gyors urbanizáció azonban a problémák egész sorát generálta,** beleértve a lakosság számának növekedését, a társadalmi problémák megjelenését (*pl. bevándorlás, szegregáció, munkanélküliség, elszegényedés, a közbiztonság romlása*), a lakó- és munkahelyek térbeli eltávolodását, a városok területének – sokszor indokolatlan mértékű – expanzív növekedését, a növekvő gépjárműforgalmat, a nem megfelelő színvonalú alapszolgáltatásokat és infrastruktúrát, valamint az egyre súlyosabbá váló városi környezeti problémákat (*pl. levegőszennyezés, hulladékkezelési problémák, csökkenő zöldterület*), **amelyek a városokat még kiszolgáltatottabbakká teszik a változó éghajlati körülményekkel szemben.**

Felkészült és megfelelő alapelveket felvállaló településfejlesztéssel, illetve -tervezéssel, valamint az ehhez kapcsolódó menedzsmenttel azonban a városi terek befogadóvá, biztonságossá és fenntarthatóvá tehetők. Az innovációs és koordinációs erejükénél fogva pedig megoldásokat nyújthatnak a jelentkező kihívásokra (*pl. erőforrás-hatékonyság, CO₂-semleges gazdaság, a környezeti és klimatikus viszonyok romlása, digitalizáció, élhető, minőségi lakókörnyezet és lakhatás biztosítása, növekvő társadalmi különbségek, szegmentálódó társadalom*).

Az uniós szakmai és politikai iránymutatások mellett érvelnek, hogy **a városokat megfelelő szinten be kell vonni az uniós és a tagországi szakpolitikák kidolgozásába és végrehajtásába,** továbbá a kormányzati szakpolitikákat jobban, a városi realitásokhoz kell igazítani, ahol azokat a későbbiekben végre fogják hajtani.

1.1.1.1 Európai Unió városfejlesztési ajánlások

Az 1990-es évektől még nagyobb figyelmet kaptak a városi társadalmi és környezeti problémák az Európai Unióban, felértékelődnek a fenntarthatósággal (gazdasági, környezeti, társadalmi, közlekedési) és élhetőséggel kapcsolatos elvárások, melyek biztosítása érdekében városfejlesztési dokumentumok (pl. *Green Paper on Urban Development 1990, Aalborgi Charta 1994, Új Athéni Charta 1998, Európai Területfejlesztési Perspektíva 1999, Bristol-i Nyilatkozat 2005, Lipcsei Charta 2007, Marseille-i Nyilatkozat 2008, Toledói Nyilatkozat 2010, Budapesti Nyilatkozat 2011, Rigai Nyilatkozat 2015, Amszterdami Paktum 2016, Új Lipcsei Charta 2020*) keretében ajánlásokat fogalmaztak meg.

Az uniós városfejlesztési dokumentumok közül kiemelkedik a 2007-ben elfogadott **Lipcsei Charta**. Ebben a szakanyagban hívták fel először a figyelmet az **integrált városfejlesztés szükségességére**, továbbá arra, hogy **a fenntartható fejlődés minden dimenzióját** – a gazdasági prosperitást, a társadalmi egyensúlyt és az egészséges környezetet – **egyidejűleg és egyforma súllyal kell figyelembe venni**. Az ajánlások között olyan témákat emeltek ki, mint *a városokon belüli hátrányos helyzetű városrészek problémáinak kezelése, az építészeti örökség megőrzésének fontossága, a történelmi épületek, közterületek és azok városi és építészeti értékeinek védelme, az infrastrukturális hálózatok modernizálása és az energiahatékonyság növelése, a munkahelyteremtés és a munkahelyek megőrzése, illetve új vállalkozások elindításának megkönnyítése*. Kiemelték, különösen a helyi munkaerőpiacra való bejutás lehetőségét kell fejleszteni a keresletnek megfelelő képzések biztosításával.

Ezek az elméleti keretek fontosak voltak a 2020 utáni uniós városfejlesztési menetrend létrehozásában is, melyet egy a Bizottság által 2014-ben kiadott közlemény² alapozott meg. „Az uniós szakpolitikák városi dimenziója – az uniós városfejlesztési menetrend legfontosabb elemei” című közleményben megállapították, hogy *„A városokban lehet a globális kihívások jelentős részét is a legmegfelelőbben kezelni. A városok például ideális helyzetben vannak az energiafogyasztás és a CO₂-kibocsátás csökkentéséhez való hozzájárulás tekintetében, mivel a városi területek nagy népsűrűsége lehetővé teszi a lakhatás és a közlekedés energiahatékonyabb formáit”*.

Az ezt követően meghirdetett nyilvános konzultáció során egyértelművé vált, hogy az uniós polgárok erőteljesebb részvételt vártak el a Bizottságtól a városaikat érintő kérdések rendezésében. Ezt figyelembe véve a Lett EU-elnökség idején készült el a **Rigai Nyilatkozat** (Declaration of Ministers towards the EU Urban Agenda, 2015), melyben a tagállamok – az uniós intézményekkel és sok európai várossal egyetemben – kifejezésre juttatták, hogy **támogatják a 2020 utáni uniós városfejlesztési menetrendet**.

Az uniós városfejlesztési menetrend több célkitűzésre is reagálni kívánt. A szakemberek úgy vélték, hogy **az uniós városfejlesztési menetrend a szakpolitikák, szereplők és kormányzati szintek jobb koordinálása, a szakpolitikák kidolgozása és végrehajtása** – a

² http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/consultation/urb_agenda/pdf/comm_act_urb_agenda_hu.pdf

városfejlesztési kontextus alaposabb megértése által – **javíthatja a szakpolitikák minőségét, hatékonyságát és eredményességét.** Megerősítheti a városok részvételét és felelősségvállalását az uniós és nemzeti döntéshozatalban és végrehajtásban. **Elősegítheti a városok átalakulásra és strukturális változásokra való képességét annak érdekében, hogy életképes városi gazdaságok, valamint társadalmilag, környezetileg és területileg fenntartható módon fejlődő városi területeket biztosítson,** ezzel is elősegítve a globális fenntarthatósági kérdések előmozdítását.

2016. május 30-án Amszterdamban az Európai Bizottság, más uniós intézmények és az európai városok képviselőinek részvételével tartották meg azt a városfejlesztési kérdésekkel foglalkozó informális miniszteri találkozót, melyen **elfogadták a 2020 utáni uniós városfejlesztési menetrend alapelveit rögzítő úgynevezett Amszterdami Paktumot** (Pact of Amsterdam, 2016).

A városfejlesztési menetrend **három pillérre épül**, ezek a következők:

1. **Hatékonyabb szabályozás:** lényege, hogy a lehető legalacsonyabb költségekkel teljesüljenek a kitűzött célok, a lehető legkevesebb adminisztráció mellett. Ezért a városfejlesztési menetrend a meglévő szabályozási keretek között kívánja végrehajtani az intézkedéseket, melyek jobban tükrözik a városok valódi szükségleteit, meglévő gyakorlatait és felelősségi köreit.
2. **Hatékonyabb finanszírozás:** nem lesznek elkülönített források a városok számára, ehelyett a menetrend a finanszírozási lehetőségek hatékonyabb kihasználását támogatja a városi önkormányzatok számára.
3. **Hatékonyabb tudásmegosztás:** a városfejlesztési menetrend támogatja a különböző városi témákban megvalósult bevált gyakorlatok és tudás megosztását, terjesztését és felhasználását további intézkedések megvalósításához.

Az EU városfejlesztési menetrendje az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésről szóló EU 2020 Stratégia figyelembevételével készítette el prioritásainak listáját. **A dokumentum 12 témát azonosított (1. ábra), mint legfontosabb városi kihívásokat.**

1. ábra: Az EU városfejlesztési menetrendjének 12 tématerülete

Forrás: Európai Bizottság, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/urban-development/agenda/eu-urban-agenda-infographics.pdf

Ezen kihívások kezelésére, megoldási javaslatok kidolgozására egy-egy partnerség szerveződött. A partnerségek révén városok, tagállamok, uniós intézmények és különböző érdekelt felek – köztük civil szervezetek és vállalkozások – működhetnek együtt annak érdekében, hogy közös megoldásokat találjanak az Európai Unió városi területeinek fejlesztésére. A partnerségek cselekvési terveket dolgoztak ki, melyekben felvázolták, hogyan lehet az egyes tématerületeken a már életre hívott uniós szakpolitikákat – többszintű és többszereplős megközelítés bevezetésével – hatékonyabban és következetesebben végrehajtani a városokban.

Az EU városfejlesztési menetrendjének fontos és kiemelkedő állomása volt az **új Lipcsei Charta** (2020) elfogadása, amely egyrészt erős keretet biztosít a jó városirányításhoz, másrészt a 2030-ig terjedő időszakra meghatározza az új városi menetrend céljait. **Ennek központi gondolata, hogy az európai városok befogadóvá, biztonságossá, ellenállóvá és fenntarthatóvá válnak**, ehhez azonban erősíteni kell a nemzeti várospolitikát, a szabályozásnak pedig támogatnia kell a közjó érdekében folytatott integrált várospolitikák végrehajtását és katalizálnia kell a városi átalakulást, tekintettel a szubszidiaritás elvére.

A feladatok alapját a **Párizsi Megállapodás** (Paris Agreement, 2015³) és az **Európai Bizottság Zöld Megállapodása** (European Green Deal, 2019⁴) képezte azzal a törekvéssel, hogy **Európa a világ első „klímasemleges” kontinense legyen**, melyben kiemelt szerepet kellene játszaniuk a fenntartható városoknak.

A dokumentumnak kiemelt célja, hogy megelőzze a társadalmi, gazdasági, környezeti és területi egyenlőtlenségek új formáihoz vezető kockázatok kialakulását. Továbbá, hogy – közös összefogás mellett – meg lehessen őrizni minden európai város, valamint azok funkcionális területeinek élhetőségét.

A dokumentum rámutat arra, hogy **sok város már vezető szerepet játszik az igazságos, zöld és produktív társadalmak irányába történő átalakulásban.** Ehhez megfelelő vezetésre, városirányításra és erőforrásokra, valamint teljes támogatásra van szükség a kormányzati szintek és az összes kulcsfontosságú szereplő – kormányzati és nem kormányzati – részéről. Megállapítják továbbá, hogy **az átalakításhoz integrált városfejlesztésre, helyalapú, többszintű és részvételi alapú megközelítésre van szükség.**

„Meg kell erősíteni a jó városvezetést és -tervezést annak érdekében, hogy kompakt, társadalmilag és gazdaságilag több lábon álló, fejlett infrastruktúrával és egészséges környezettel rendelkező városok alakuljanak ki, amelyek hozzájárulnak mindenki jólétéhez. Ehhez kiváló minőségű épített környezetre van szükség, amely alapos előkészítési és tervezési folyamaton alapul”.

A dokumentum megállapítja, hogy **a városoknak és a városi rendszereknek rugalmasságra és megfelelő képességekre (adaptációs, abszorpciós) van szükségük ahhoz, hogy reagálni tudjanak a külső zavaró eseményekre és a krónikus stresszhelyzetekre. A városok**

³ [UNTC](#)

⁴ [Európai zöld megállapodás | Európai Bizottság \(europa.eu\)](#)

ellenálló képességét támogatni kell – a múltbeli eseményekből való tanulás képességével, a közjó érdekében történő városirányítás rugalmasságával, valamint egy igazságos-, zöld- és produktív város kiegyensúlyozott megvalósításával – annak érdekében, hogy megbirkózzanak a változó globális feltételekkel és kihívásokkal. A prediktív politikáknak, terveknek és projekteknek különböző forgatókönyveket kell tartalmazniuk a környezeti kihívások és a gazdasági kockázatok, valamint a társadalmi átalakulások előrejelzésére.

A dokumentum meghatározta, hogy **a helyi fejlesztésekre összpontosító intézkedéseket megfelelő területi léptékben kell meghatározni**. A formális **helyi szintű politikák mellett, más szinteken** – beleértve a szomszédsági vagy tágabb funkcionális, regionális és nagyvárosi szintű egyedi és informális intézkedéseket – **is érvényt kell szerezni!** A szakanyag megállapítja, hogy **a fenntartható és „reziliens” városfejlesztés regionális vagy nagyvárosi kontextusba ágyazódik**, és funkcionális egymásrautaltságok, valamint partnerségek összetett hálózatára támaszkodik.

A Lipcsei Charta kiemeli, hogy az európai városok átalakító erejének három dimenzióját az alábbiakban lehet azonosítani: **igazságos, zöld és produktív**. A karta megállapításai alapján:

Az „igazságos” városban egyenlő esélyeket és környezeti igazságosságot biztosít mindenki számára – nemtől, társadalmi-gazdasági státusztól, kortól és származástól függetlenül –, senkit sem hagyva magára. **Minden társadalmi csoportnak** – beleértve a legkiszolgáltatottabbakat is – **egyenlő hozzáféréssel kell rendelkeznie a közérdekű szolgáltatásokhoz**, beleértve a szociális szolgáltatásokat, az egészségügyet és a kultúrát. Minden polgárt számára biztosítani kell, hogy új készségeket és tudást szerezzen. Ehhez megfizethető és hozzáférhető, magas színvonalú óvodai és iskolai oktatásra, a fiatalok képzésére, valamint egész életen át tartó tanulási lehetőségekre van szükség, különösen a digitalizáció területén.

A „zöld” városban a városok átalakító ereje hozzájárul a globális felmelegedés elleni küzdelemhez és a mindenki számára kiváló minőségű városi környezet kialakításához. A klímasemleges energiahasználat, a megújuló erőforrások és a karbon-semleges épületek jelentősen csökkentik az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását és növelik az energiahatékonyságot. Az átalakuláshoz innovatív és hatékony technológiákba történő beruházásokra, valamint a termelési és fogyasztási módok alapvető megváltoztatására van szükség – amelyet a gazdasági szereplők és a polgárok egyaránt támogatnak. **Az éghajlatváltozás mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás a szükséges átalakítás alapvető elemei.** A zöld városok **előtérbe helyezik a természet-alapú megoldásokat**, amelyek alapját képezik a magas minőségű zöld- és kék infrastruktúrák kialakításának és a biológiai sokféleség megőrzésének. **A városi közlekedési és mobilitási rendszereknek hatékonyak, karbonsemlegesnek és multimodálisnak kell lenniük.** Elő kell mozdítaniuk mobilitás és a logisztika minden aktív és alacsony szén-dioxid-kibocsátású formáját. A közösségi közlekedésnek megfizethetőnek, biztonságosnak és mindenki számára vonzónak kell lennie. A szállítási és mobilitási igények csökkentése érdekében a vegyes felhasználást támogató, kompakt és többközpontú településszerkezet kívánatos.

A „**produktív**” város diverzifikált helyi gazdaságon alapul, amely munkahelyeket és szilárd pénzügyi alapot biztosít a fenntartható városfejlesztéshez. A városnak, mint vonzó, innovatív és versenyképes üzleti helyszínnek képzett munkaerőre, szociális, műszaki és logisztikai infrastruktúrára, valamint megfizethető és hozzáférhető lakhatásra van szüksége. Ezen előfeltételek megfelelő biztosításának, valamint a helyi- és városrégiós termelés lehetőségeinek a városfejlesztés szerves részét kell képezniük, melyek megalapozhatják az utat a körforgásos gazdasághoz. A hagyományos iparágak mellett, a gazdasági ágazatok jelentős része egyre inkább a tudásalapú társadalomra és a kulturális iparágakra épülő digitális, szolgáltatásorientált és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé tolódik el. Az alacsony kibocsátású feldolgozóipar vagy a városi mezőgazdaság újra integrálhatja a termelést a városokba és a városi területekre, ami lehetővé teszi a vegyes felhasználású városrészek új formáit.

1.1.1.2 A hazai fejlesztéspolitika elvárásai

Az Országgyűlés 1/2014.(I.3.) határozatával fogadta el a **Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót**. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. Az Országgyűlés a nemzeti jövőkép elérése érdekében a Konceptióban foglalt négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelöl ki (2. ábra).

A négy cél a társadalom és gazdaság egészének szól, beleértve a társadalom és a gazdasági környezethez való viszonyulást és a környezeti szempontokat is. **Az átfogó célok a gazdasági és társadalmi fordulatot célozzák meg**, az alábbiak szerint:

- *értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,*
- *népességi fordulat, egészséges és megújuló társadalom,*
- *természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,*
- *térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.*

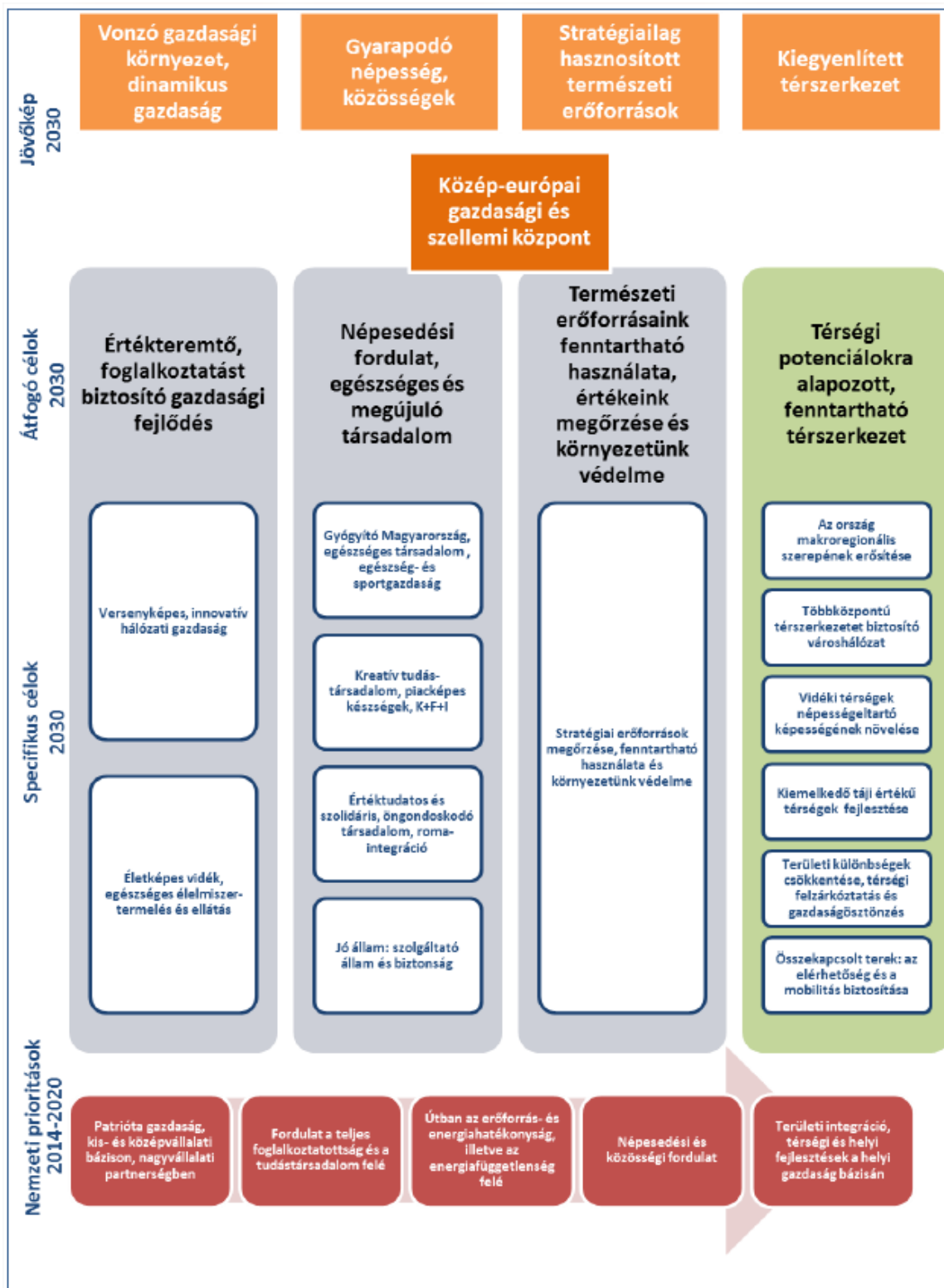
Az átfogó célok megvalósulása érdekében az **OFTK tizenhárom specifikus célkitűzést, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt rögzített**. A specifikus célok nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel. A célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak, továbbá kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat is, amelyekre a középtávú – fókuszált – fejlesztési feladatok épülhetnek.

A szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

1. *versenyképes, innovatív gazdaság,*
2. *gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,*
3. *életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás,*
4. *kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,*

5. értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
6. jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
7. stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.

2. ábra: Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció célrendszere

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció 2013.

A területi specifikus célok:

1. az ország makro-regionális szerepének erősítése,
2. a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,
3. vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
4. kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,
5. területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
6. összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

Az OFTK számos olyan ágazati és területi célt fogalmaz meg, melynek elérésében jelentős módon támaszkodik a nagyobb városokra, várostérségekre, így köztük Kecskemétre és közvetlen települési környezetére is. **A dokumentumban megfogalmazott célokat, iránymutatásokat, elvárásokat, szem előtt kell tartania a városnak fejlesztési céljai és jövőképeinek meghatározásakor.** Emellett a város földrajzi elhelyezkedéséből, környezeti adottságaiból, közigazgatási és településhálózati helyzetéből, kulturális örökségéből, sajátos településszerkezetéből, valamint gazdasági fejlettségéből adódóan számos feladat került megfogalmazásra, melyeket figyelembe kellett vennie Kecskemétnek a településfejlesztési tervének kialakítása során.

Kecskemét és térsége a környezetileg érzékeny és a klímaváltozás által leginkább érintett Homokhátság legnagyobb települési központja. A város területén számos védett természeti érték (pl. védett szikes tavak, Natura 2000 területek), közvetlen környezetében pedig a Kiskunsági Nemzeti Park területei találhatók. Így **a város** a természet- és környezetvédelem, valamint a klímaváltozás elleni küzdelem területén **számos tervezési, koordinációs és fejlesztési feladattal rendelkezik, az ökológiai** (pl. természetes élőhelyek védelme, táj- és élőhely rehabilitáció, biológiai sokféleség megőrzése), **a vízgazdálkodási** (pl. vízbázisvédelem, vízminőségjavítás, vízviasszatartás, vízpótlás), **talajvédelmi, zöldfelület kialakítási és erdősítési területeken.**

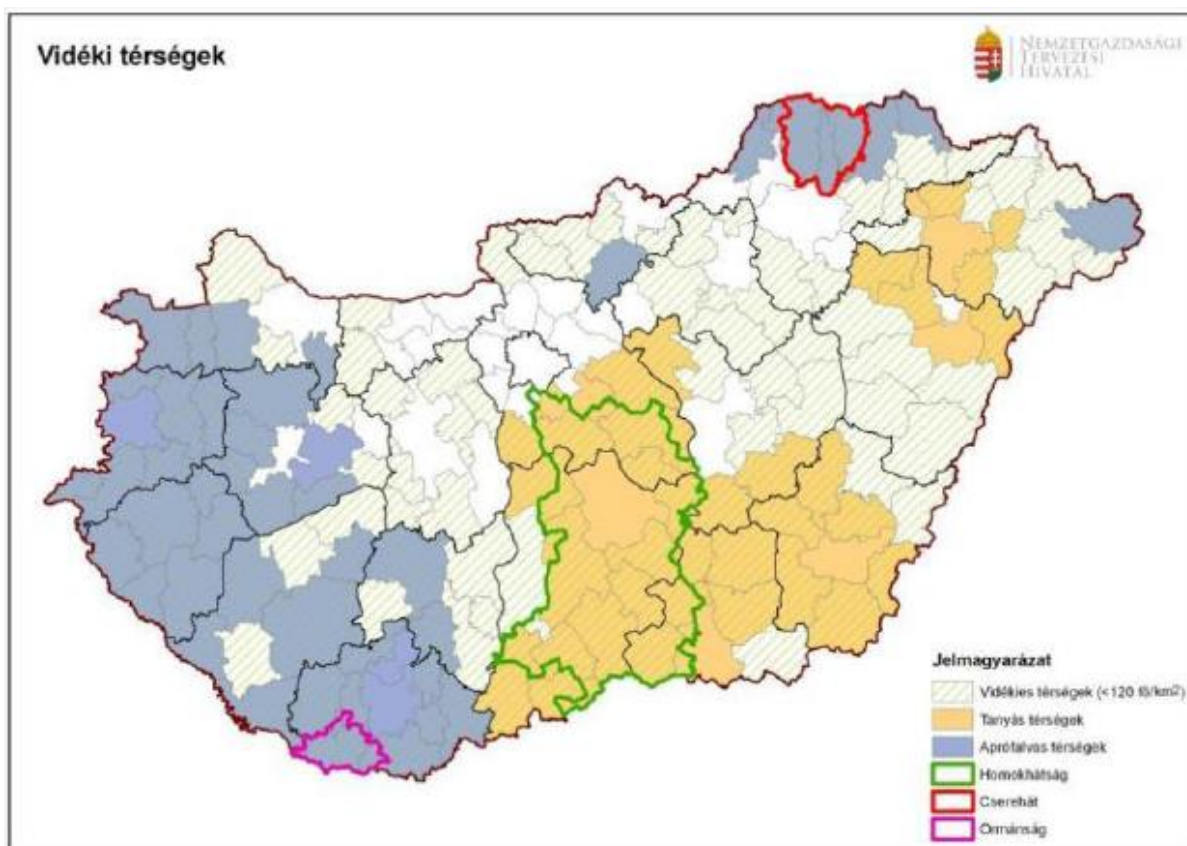
A város hosszútávú élhetőségének biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell biztosítania a környezetének védelmére is, így többek között a levegőtisztaság javítására, a növekvő hulladékmennyiség megfelelő kezelésére és hasznosítására, a vízbázisok védelmére, az egészséges ivóvíz biztosítására, a zajártalmak csökkentésére, az energiahatékonyság növelésére, a megújuló energiák mind nagyobb léptékű használatára.

Kecskemét az OFTK lehatárolása alapján a Homokhátság részét képezi, illetve tanyás térség kategóriájába tartozik (3. ábra). Ennek megfelelően részt kell vállalnia a Homokhátság komplex fejlesztésében, valamint a Tanyafejlesztési program kiterjesztésében, ezen belül is:

- *a megváltozott éghajlati feltételekhez alkalmazkodó gazdálkodási formák elterjesztésében,*
- *a Homokhátság táj- és környezetgazdálkodási szempontú vízgazdálkodási (pl. talajvízszint emelés, vízpótlás, vízviasszatartás, vizes élőhelyek rehabilitációja) problémáinak átfogó rendezésében,*

- a területhasználat, az agrárgazdálkodás és a vízgazdálkodás összehangolásában, szükséges esetekben a területhasználat és a gazdálkodási forma váltásának elősegítésében,
- a népességmegtartást és a tájfenntartást biztosító agrár- és élelmiszergazdaság működésének biztosításában, bővítésében, a speciális táji körülményeknek megfelelő korszerű technológiák használatának elősegítésében,
- a tanyai gazdaságok fennmaradásának, piacra jutásának segítésében, annak érdekében, hogy tájfenntartó és megélhetést biztosító szerepüket betölthessék,
- a tanyákra vonatkozó jogi szabályozás alakításában,
- a tanyás külterületre vonatkozó településfejlesztési és -rendezési tervezés, szabályozás megújításában,
- a közbiztonság és a szolgáltatások elérhetőségének javításának előmozdításában.

3. ábra: Vidéki térségek Magyarországon

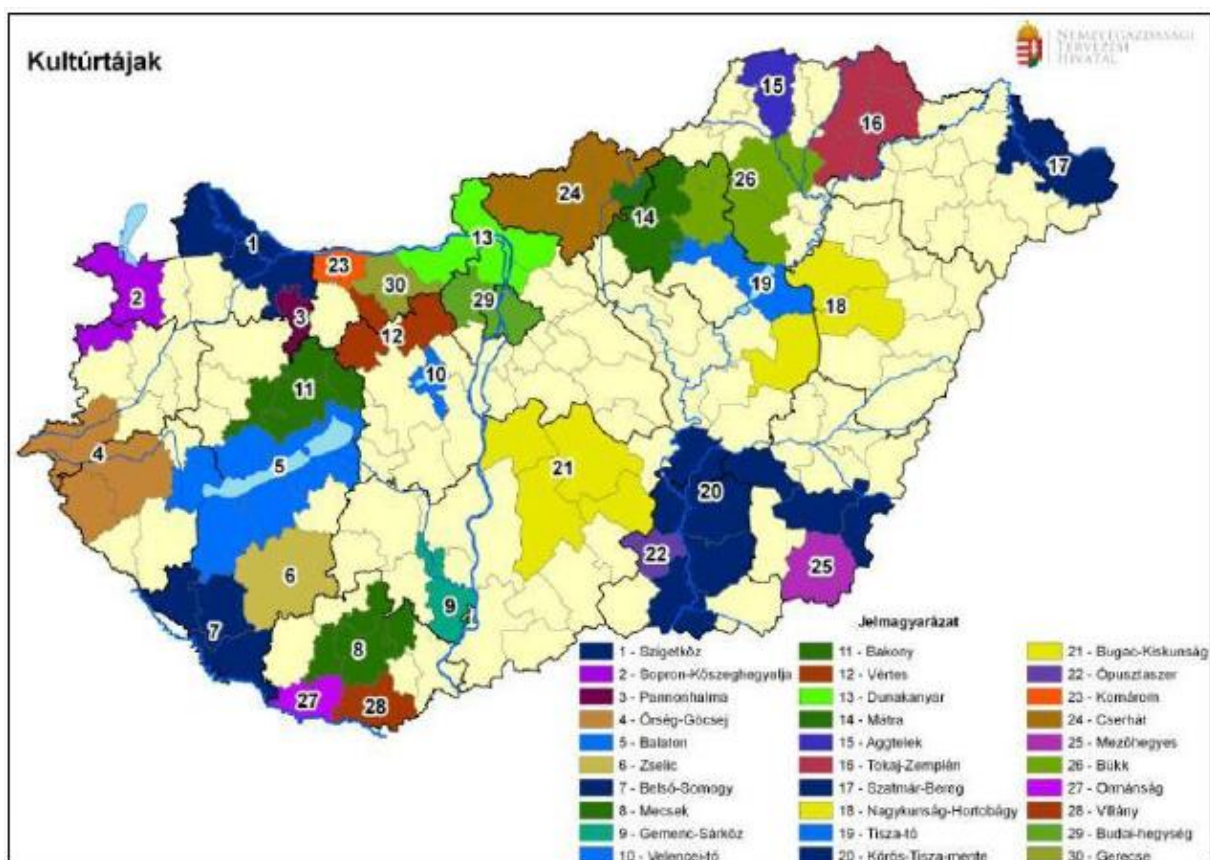

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2013.

A természeti környezet, az ahhoz igazodva kialakult, hozzá szervesen illeszkedő gazdálkodási- és településrendszer, valamint a tájformáló, tájképi értékű településkép és kulturális értékek együttese pótolhatatlan, a jövő számára megőrzendő rendszert alkotnak, amelyeknek védelme, értékeik kibontakoztatása, fenntartható fejlesztése elengedhetetlen. Ilyen **egyedi kultúrtájként tartja nyilván az OFTK a Bugac-Kiskunsági tájegységet, melynek kiemelkedő városa Kecskemét**, amely egyben tájképvédelmi terület is (4. ábra). Ebből a státusból adódóan a városnak meghatározó feladatai vannak:

- A kulturális örökség megőrzése. Az épített örökség mellett, a településszerkezet és településkép is megőrzendő érték;
- A jellegzetes táji környezethez alkalmazkodó, hagyományörző és a tájképet megőrző gazdálkodás támogatása (szőlők, gyümölcsösök, legelők, kisparcellás gazdálkodás), a hagyományos mesterségek, iparágak megőrzése és fenntartható fejlesztése;
- A helyi közösségek, helyi identitástudat fejlesztése, erősítése;
- A jellegzetes táji sajátosságokra épülő fenntartható turizmus fejlesztése, a helyi értékek bemutatása, a lokális adottságokhoz alkalmazkodó idegenforgalmi infrastruktúra, szálláshelyek, turisztikai desztináció menedzsment (TDM) kialakítása;
- Az időben és térben koncentrált vendégforgalom szétterítése, a szezon meghosszabbításával, sokoldalú turisztikai kínálattal;
- A fokozott környezeti terhelés megelőzése, illetve környezettechnológiai fejlesztésekkel annak kezelése, a vízellátás, a hulladékgazdálkodás, a szennyvízkezelés, a zajvédelem, a levegőminőség-védelem fejlesztése fokozott prioritás ezekben a térségekben;
- A fejlesztések során figyelembe kell venni, hogy Kecskemét és környéke környezeti meghatározottságú természetközeli gazdálkodás területe az OFTK rendszerében, így alkalmas bio- és ökogazdálkodás feltételeinek erősítésére.

4. ábra: Kultúrtájak Magyarországon

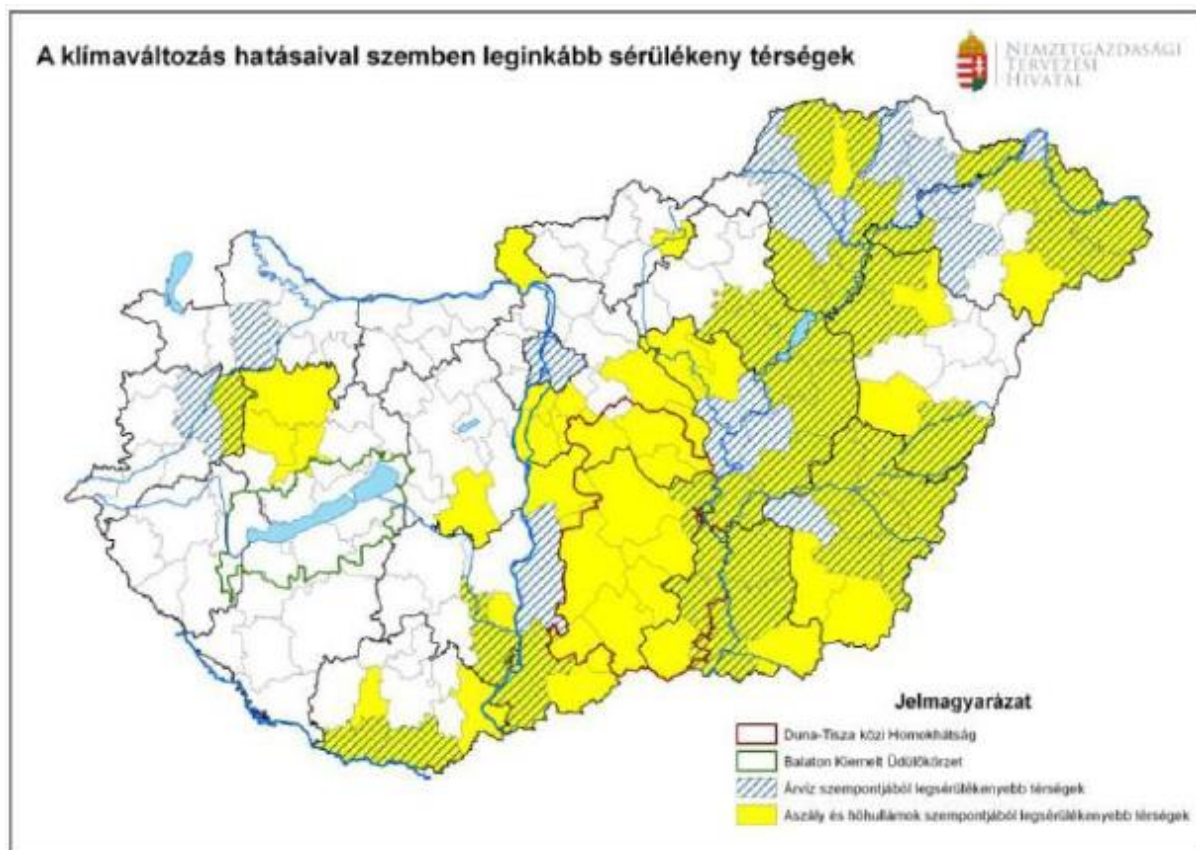

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2013.

A jövőt meghatározó célok megfogalmazása során figyelembe kell venni a klímaváltozásból eredő kihívásokat, melyek jelentős mértékben érinthetik a várost és

térségét (5. ábra). A legújabb klímavizsgálatok rámutattak arra, hogy a legsérülékenyebb területek prognosztizálhatóan a Nagykanizsa-Budapest-Tokaj vonaltól délre elhelyezkedő országrészben lesznek, míg az aszály szempontjából a **Duna-Tisza-közi Homokhátság** területe mutatkozik a legveszélyeztetettebbnek.

5. ábra: A klímaváltozás hatásainak leginkább kitett területek Magyarországon

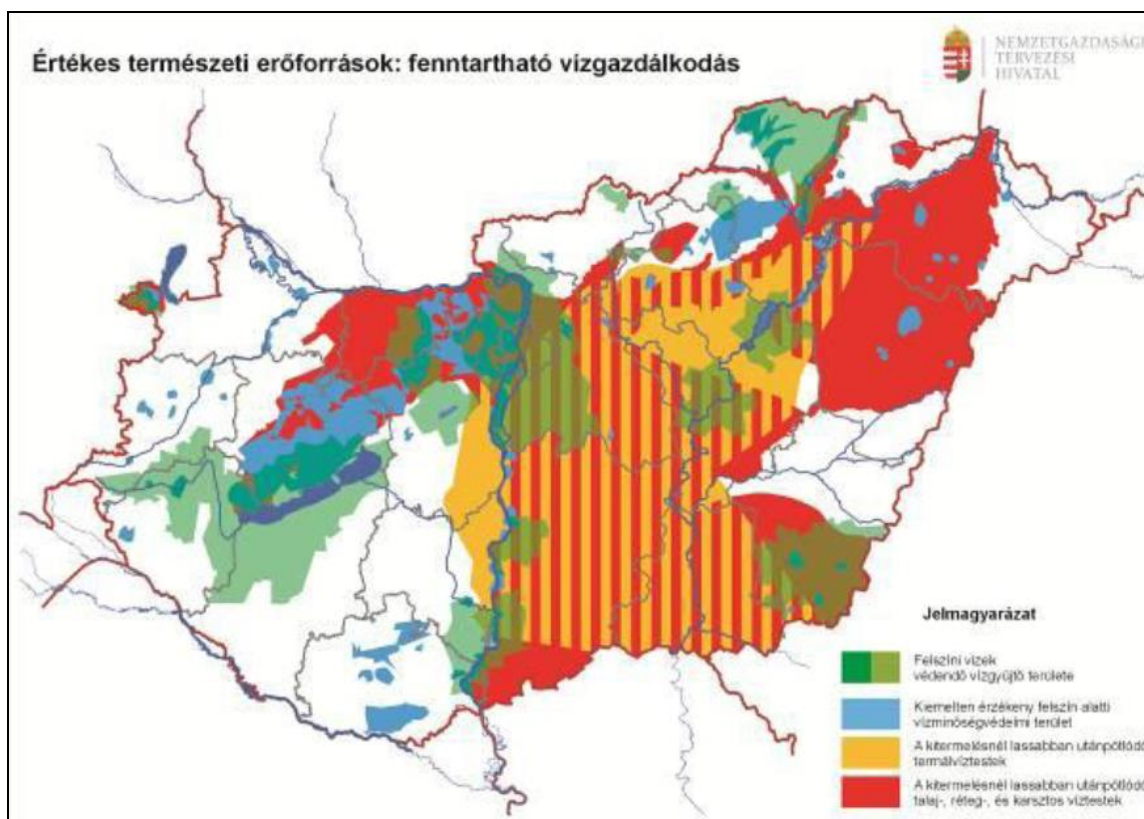
Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2013.

Különösen sérülékenyek az előregedő lakosságú tanyás települések, aprófalvak, de a városokban is jelentős, bár más jellegű (pl. városökológiai, építészeti, energiahatékonysági, humán-egészségügyi, levegővédelmi, katasztrófavédelmi, vízgazdálkodási, zöldfelületi) intézkedésekre, fejlesztésekre van szükség az alkalmazkodás érdekében (klímabarát városok kialakítása). **A város hosszútávú élhetőségének fenntartása érdekében Kecskemét kapcsán az alábbi feladatok fogalmazhatók meg az OFTK alapján:**

- A jelenlegi vízrajzi viszonyokhoz közeli területhasználatok, művelési módok terjedésének támogatása, a vízviasszatartás és a víztakarékos technológiák alkalmazása az agráriumban, az iparban és a lakosság körében egyaránt;
- A vízgazdálkodás – és ennek részeként a vízviasszatartás – új rendszerének kiépítése, nagytérségi vízpótlás megoldása, további vízfelületek kialakítása a város területén (pl. csapadékvíz gyűjtés, víztakarékos technológiák, mikroklíma befolyásolás);
- Térségi és városi vízgazdálkodási tervek készítése, a város felkészítése a változó klimatikus adottságokra, emellett az aszályos és csapadékos időszakokat egyaránt

kezelni képes, integrált és környezetbarát vízgazdálkodási fejlesztések előkészítése (ezekre különösen szükség mutatkozik, hiszen a 6. ábra tanúsága szerint térségünkben a felszín alatti víztestek utánpótlódása lassabb a kitermelés üteménél);

6. ábra: Vízgazdálkodási övezetek és feladatok területi térképe hazánkban

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2013.

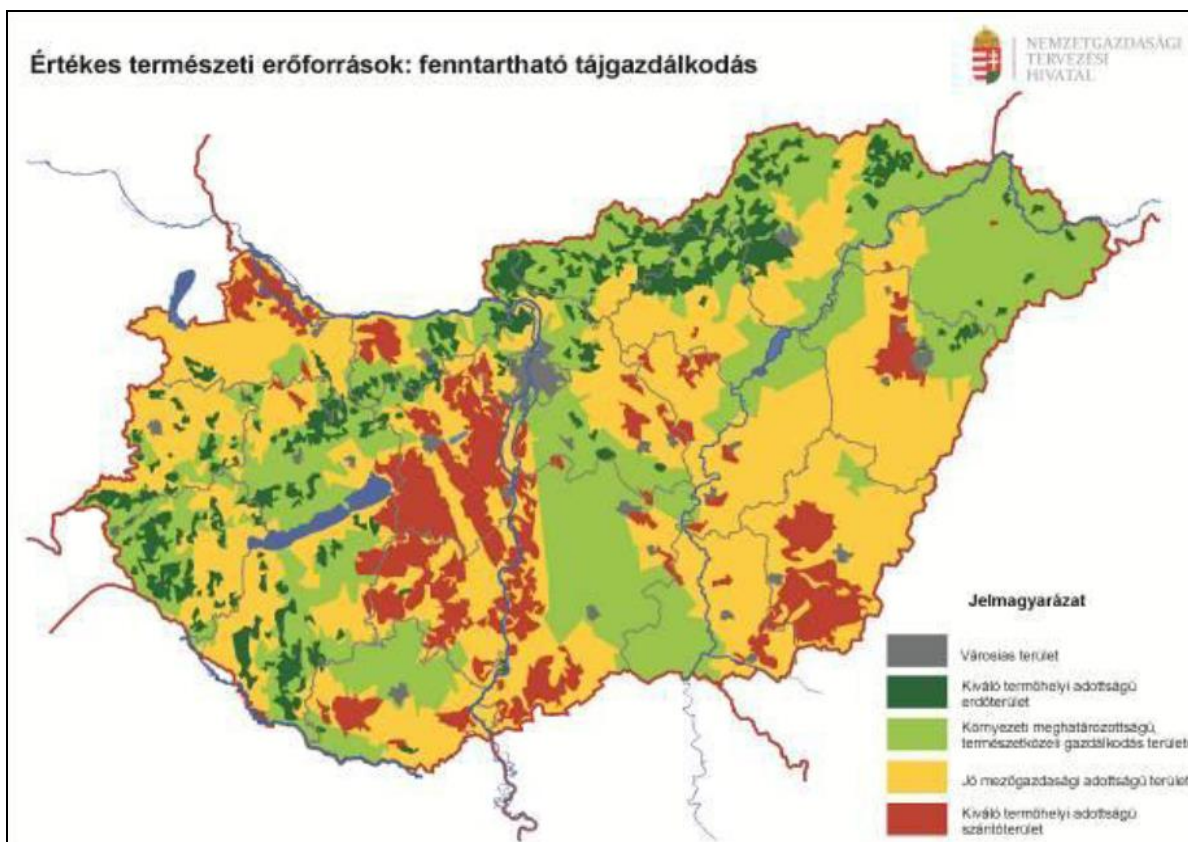
- Alkalmazkodóképes, több lábon álló agrárium támogatása, ösztönzése, a klimatikus és környezeti kihívásoknak megfelelő termékszerkezet (pl. szárazságtűrő, ellenálló fajták; helyi feldolgozás; másodlagos haszonvételek kihasználásának fejlesztése) kialakítása;
- Kisléptékű, kistermelők számára is gazdaságos öntözési megoldások támogatása, öntözési közösségek kialakítása;
- Az öntözés kiterjesztése a meglévő infrastrukturális hálózatra építve, de csak a terméshozzáérték növelése érdekében (figyelve a másodlagos szikesedés elkerülésére);
- A klímaváltozás hatásait csökkentő és magasabb hozzáadott érték termelését segíteni képes mezőgazdasági vízgazdálkodás kialakítása. Elsősorban a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő víz- és energiatakarékos öntözőtelepek és rendszerek építése és értéknövelő felújítása;
- Klímabarát építészeti megoldások elterjesztése, közterületek és épületek felkészítése (pl. árnyékolás, párasítás, belterületi légmozgások klímaturatos tervezése, zöldterületek növelése), burkolt felületek arányának csökkentése a leszivárgási viszonyok javítása érdekében;
- Az egészségügyi- és szociális ellátó-hálózat, illetve a helyi katasztrófavédelem rendszerének felkészítése a hőhullámokkal, szélsőséges időjárási jelenségekkel

kapcsolatos feladatokra, ezen keresztül a helyi közösségek önszerveződésének és klímatudatosságának erősítése;

- A helyi- és térségi klímaváltozással, illetve a környezeti tényezők változásával összefüggő vizsgálatok és tervezés elindítása, a várható környezeti kockázatok megismerése (pl. városökológiai vizsgálatok, kockázatértékelések, sérülékenységi vizsgálatok, vészhelyzeti tervek készítése) és a városi reziliencia szintjének növelése érdekében;
- A város egyre fokozódó klímaváltozási kihívásaira az építésügynek, a várostervezésnek és a városfejlesztésnek figyelemmel kell lennie, az ágazati és területi beavatkozások során – mintegy horizontális szempontként – szem előtt kell tartani a klímabarát megoldások alkalmazását.

Mindezek figyelembevételével **fontos, hogy Kecskemét és térsége fenntartható módon meg tudja őrizni természeti erőforrásait, ezen belül is különösen a mezőgazdasági potenciálját, termelési hagyományait és élelmiszer-önellátó képességét.** A még meglévő városi és városkörnyéki agráradottságok megőrzése érdekében, az intenzív gazdálkodás és a környezeti meghatározottságú természetközeli gazdálkodás ideális egyensúlyát kell megtalálni, a mezőgazdaság tájfenntartó szerepének érvényesítésével, a környezeti adottságokhoz igazodó tájhasználatával és gazdálkodással (7. ábra).

7. ábra: Értékes természeti erőforrások, fenntartható tájgazdálkodás területei

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2013.

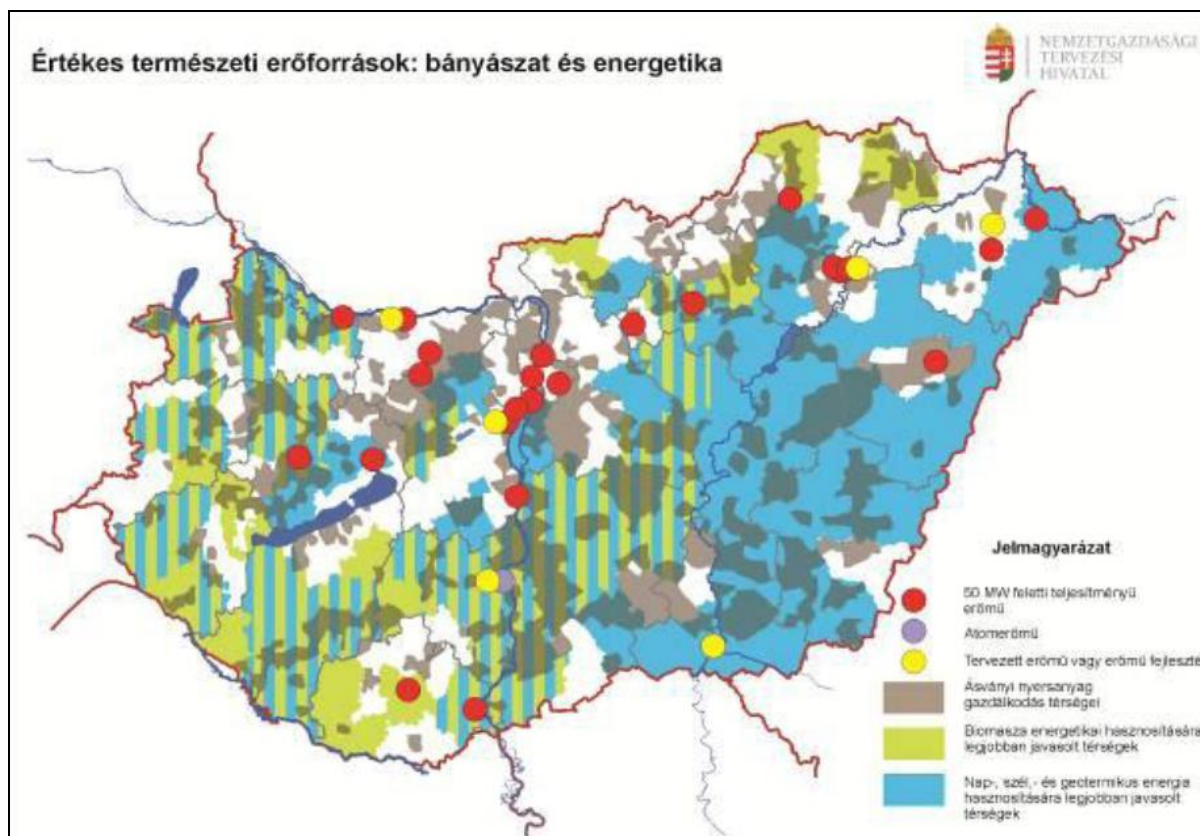

Az elérendő célok érdekében **Kecskemét számára az alábbi konkrét feladatok fogalmazhatók meg:**

- *A természeti erőforrásokat és a biodiverzitást megőrző, a termőhelyi adottságokra építő és a klímaváltozás hatásait figyelembe vevő területhasználat, termelési szerkezet és agrotechnika (pl. precíziós mezőgazdaság, természetközeli gazdálkodás) alkalmazása;*
- *A klímaváltozás hatásainak mérséklése, a nagytérségi (Duna-Tisza Közi Homokhátság) vízpótlás és vízvisszatartás megoldásával, az öntözés fejlesztésével és terjesztésével, illetve a szárazságot, vagy más extrém időjárási körülményeket jobban viselő fajtaállomány alkalmazásával;*
- *A termőföld más célú hasznosításának korlátozása, a felhagyott területek újrahasznosítása;*
- *Magasabb hozzáadott értéket előállító és nagyobb foglalkoztatást biztosító agrárágazatokra és gazdálkodási formákra épülő termelési szerkezet kialakítása;*
- *Az agrárágazat korszerűsítése, támogatása különös tekintettel a fenntartható fejlődés elvére és a körkörös gazdaság elveinek érvényesítésére;*
- *A több lábon álló és az ökológiai- és biogazdálkodás erősítése, a GMO-mentes mezőgazdaság fenntartása;*
- *Egészséges és biztonságos élelmiszerelőállítás és -ellátás megszervezése;*
- *Biztosítani kell, hogy a feltétlenül szükséges zöldmezős beruházások és erdőtelepítések csak a gyengébb minőségű termőföldeken, szántókon valósulhassanak meg;*
- *Az erdők környezeti, gazdasági és szociális szolgáltatásainak hosszú távon való biztosítása többcélú, tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodással, elsősorban az őshonos, illetve az adott erdészeti tájba illeszkedő fajok alkalmazásával történjen.*

Kecskemét hosszútávú élhetőségével, üzemeltethetőségével összefüggő kérdés energiaellátásának biztosítása, energia-kiszolgáltatottságának csökkentése, melynek során az energiabiztonságot szolgáló külső energiaellátó rendszerek és az energiahatékonysági beavatkozások mellett, **egyre nagyobb szerepet kell biztosítani az energiaközösségek keretében megvalósuló diverzifikált, helyi energiaforrásokra épülő autonóm energetikai rendszerek** (pl. az ökológiai rendszereket és tápanyag utánpótlást nem veszélyeztető biomassza hasznosítás, biogáz, földhő, barnamezős és alulhasznosított területeken napelemparkok építése, hidrogén előállítás és helyi felhasználás, tetőfelületek napelempanellel történő hasznosítása) **kialakítására, illetve az előállított energia tárolására** (pl. akkumulátorban, kondenzátorban, egyéb alternatív módon) **és hasznosítására** (pl. városi fogyasztási igények kielégítése, „zöld” hidrogén előállítás karbonsemleges energiaforrásból, elektrolízis segítségével). A rendelkezésünkre álló potenciáltérképek (8. ábra) is rámutatnak a város és a térség ilyen típusú szükségleteire, valamint lehetőségeire.

8. ábra: Értékes természeti erőforrások területi térképe Magyarországon

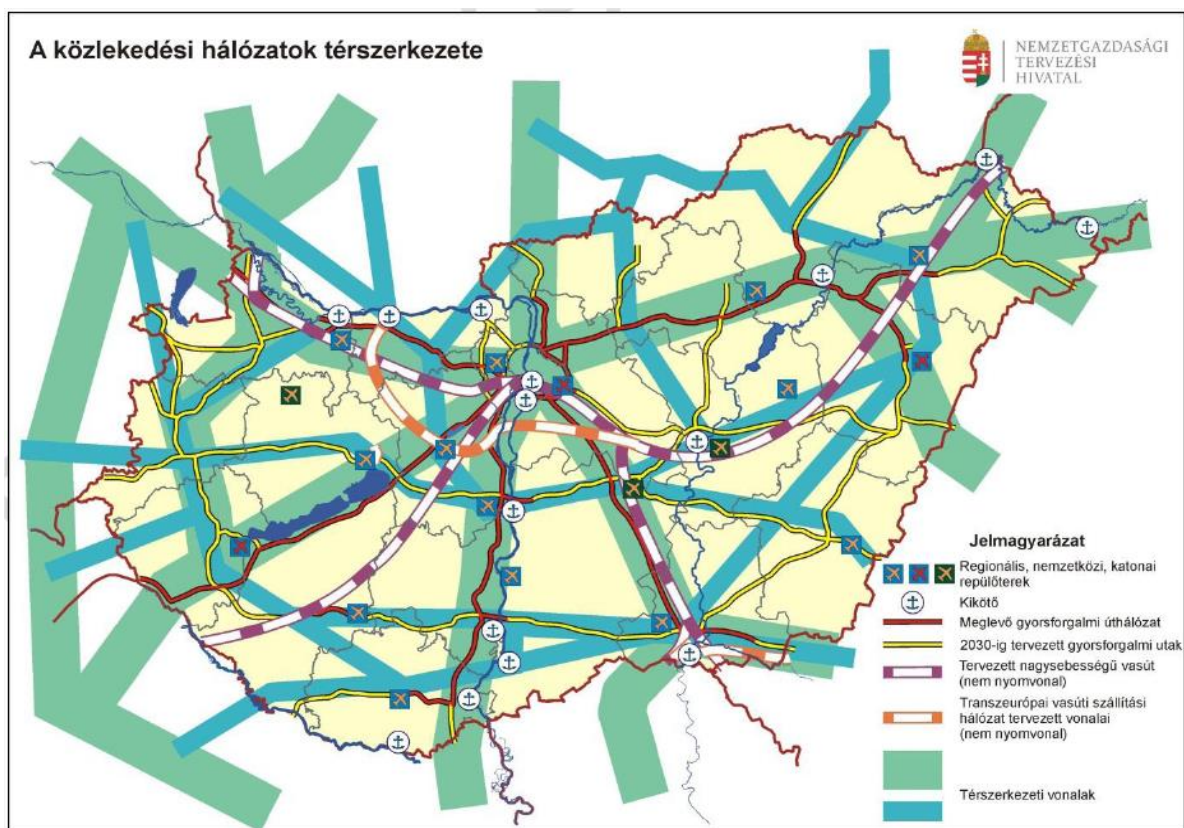
Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2013.

A tudáshoz, a termékekhez és szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása meghatározó fontosságú a kecskeméti várostérség fejlődésében. Mint ahogy nélkülözhetetlen, hogy a település és térségének munkavállalói megfelelő módon tudják megközelíteni az egyre nagyobb számban létrejövő kecskeméti munkahelyeket. A város versenyképességének, áruellátásának és logisztikai szerepkörének biztosítása szempontjából is meghatározó közlekedési háttérének biztosítása. Ezért is **elengedhetetlen, hogy megfelelő minőségű, valamint a területi sajátosságokat figyelembe vevő és azt kiszolgáló fenntartható közlekedési rendszer jöjjön létre Kecskeméten és tágabb vonzáskörzetében** (9. ábra).

Kiemelkedően fontos szempont a kecskeméti közlekedési rendszer minden elemének (pl. közúti-, vasúti-, légi-, lágy- és közösségi közlekedési módok, módváltási feltételek, intelligens parkolási és forgalomirányítási infrastruktúra, elektromobilitás háttérfeltételeinek kiépítése) **kiegyensúlyozott fejlesztése**, az optimális üzemeltetés és városi mobilitás fenntarthatóságának biztosítása (pénzügyi, környezeti és társadalmi szempontból egyaránt) érdekében.

Kecskemét közigazgatási, foglalkoztatási, oktatási, szociális és egészségügyi ellátó **szerepköréből**, gazdasági erejéből, innovációs képességéből, valamint természetes térszervező helyzetéből **adódóan is, számos feladatot kell biztosítania közvetlen és távolabbi környezete számára.**

9. ábra: A közlekedési hálózatok térszerkezete

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2013.

Összefoglalva, a hazai területi politikában **Kecskeméttel szemben elvárás, hogy szerepet vállaljon a területi különbségek kiegyenlítésében, a környező területek gazdasági és társadalmi felzárkóztatásában, az új innovációk (pl. gazdasági, társadalmi, szervezeti, finanszírozási) terjesztésében, munkahelyei révén a térség foglalkoztatásában, a térségi elérhetőség javításában, továbbá a kiskunsági táj környezeti és klimatikus viszonyainak védelmében, élhetőségének hosszútávú biztosításában, továbbá a kulturális örökség ápolásában, fejlesztésében.**

1.1.1.3 Szakigazgatási, jogszabályi elvárások

A terület- és településfejlesztés szakpolitikai alapelveit az **Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozatával elfogadott, a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiója** (továbbiakban: OFTK) foglalja össze.

Az OFTK-ban lefektetett irányokkal összhangban a 2018-ban elfogadott, **Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény** már egy teljesen új szemléletet képvisel. A törvény a rendezés helyett további fejlesztési lehetőségek előtt nyitja meg az utat, arra helyezve a hangsúlyt, hogy a hatékony forrásfelhasználás egyik alappilléreként – a jövőben – a fejlesztési elképzelések és azok területi vetülete egy időben, egymásra épülve legyen tervezhető.

A kompakt települések kialakításának elősegítése érdekében, valamint az „ad-hoc” jellegű fejlesztési elképzelésekkel szemben, a törvény fontos fékeket alkalmaz. Az egyik ilyen előremutató szabály, az új beépítésre szánt területek kijelölésére vonatkozik, amely szerint:

- új beépítésre szánt terület kijelölésére csak akkor lesz lehetőség, ha az csatlakozik a meglévő település területéhez,
- a kijelöléssel a különböző települések beépítésre szánt területei nem nőnek össze,
- továbbá nincs olyan egyéb beépítetlen földrészlet (ezen elsősorban a barnamezős területeket érti a törvény) – a település beépítésre szánt területein – amely a tervezett rendeltetésnek megfelelne.

Fontos kiemelni, hogy az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidőben rendelkezni kell megfelelő zöldterület kijelölésről is, illetve a törvény meghatározza azokat a területeket is – borvidéki települések borszőlő termőhelyi katasztere és az országos gyümölcs termőhely kataszter I-II. osztályú területeinek földrészlete – amelyek egyáltalán nem minősíthetők beépítésre szánt területté.

A kompakt városok, települések kialakítása mellett, a másik fő kihívást a klimatikus viszonyok változásához való alkalmazkodó képesség növelése, valamint az üvegház hatású gázok (ÜHG) kibocsátásnak csökkentése jelenti. Emiatt az OTTrT az ország területén jelentős erdősítést irányozott elő.

A fejlesztések elősegítése érdekében, az OTTrT nagyobb mozgásteret ad a megyei önkormányzatoknak azáltal, hogy lehetővé teszi a megyék számára **egyedileg meghatározott (fejlesztési) övezetek** kijelölését, azokon a területeken, amelyek erre leginkább alkalmasak. Az egyedileg meghatározott övezetek szabályai nem csak a településrendezési eszközök, hanem a településfejlesztési dokumentumok készítésére is vonatkozhatnak, továbbá az egyedileg meghatározott megyei övezetek területi hatálya a megye teljes területére kiterjedhet. Ehhez **igazodava a 2020-ban jóváagyott Bács-Kiskun megyei Területrendezési Terv több olyan övezetett is nevesített (különleges eszközökkel fejlesztendő területek övezete, kötőtpályás gazdasági terület övezete, általános turisztikai fejlesztés övezete, gyógyhelyek és gyógyfürdők övezete), amely elsősorban barnamezős területeken alakítható ki.**

Az OTTrT által bevezetett paradigmaváltást tovább erősíti az **épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény** (továbbiakban Étv.) 2021. évi módosítása is, amely a Településrendezési Terv (TrT) mellett, 2021. július 1-jét követően bevezeti a Településfejlesztési Terv (TfT) intézményét. Ez azért is különösen fontos, mivel az Európai Regionális Fejlesztési Alap fő célkitűzése, hogy elsősorban a fenntartható városfejlesztésre irányuló innovatív tevékenységek megvalósítására juttasson forrásokat. A város komplexitásából adódóan a városfejlesztés kapcsán ökológiai, társadalmi, gazdasági-pénzügyi, technológiai fenntarthatóságról is beszélhetünk, amelyek biztosításához integrált és (többféle tematikus és technológiai megközelítést, illetve elemet magában foglaló és alkalmazó) komplex tervezésre van szükség.

Az **Étv. végrehajtását támogató rendelet (419/2021 Korm. rendelet)** az eljárások egyszerűsítésével és digitális támogatásával (egyeztetést és tervezést is támogató E-TÉR rendszer bevezetése) egyszerűbbé, ezáltal gyorsabbá tette az előkészítési, tervezési, illetve engedélyeztetési folyamatot. Ennek keretében a fejlesztési és rendezési jellemzőkkel bíró dokumentumok egy tervezési folyamatba integrálódnak, ezáltal a korábbi szabályok szerinti különválásuk megszűnik.

A rendelet előírásai szerint a településtervek a korábbi tartalomhoz képest egyszerűbbé válnak, nem keletkeznek ismétlődések (pl.: alátámasztó javaslati munkarész és a környezeti értékelés hasonló fejezetei). Fontos kiemelni, hogy míg korábban a településtervező szerepe nem volt elvárás a koncepció és stratégia kidolgozásánál (legfeljebb a tovább-tervezésre alkalmas megalapozó vizsgálathoz kellett településtervezőt alkalmazni), addig a településterv készítését már a településtervezési jogosultsághoz köti a jogszabály. Mindezt annak érdekében, hogy a települési jövőkép és célrendszer, a rövid- és középtávú stratégia meghatározása is szakmai alapokra épüljön, realisabb, fenttarthatóbb feladatokat fogalmazzon meg, jobban figyelembe véve a települések természeti és műszaki adottságait, településképi elvárásait és örökségvédelmi értékeit.

A másik jelentős változtatás a differenciált tervezés bevezetése, amely az 5.000 fő alatti kistépülések esetében csökkentett tartalmat rendel a településterv kidolgozásához, miközben nem tiltja a teljes spektrumú tartalom kidolgozását sem. Ezzel a kistépülések a jelenlegi követelményekhez képest, a helyi adottságaikat és lehetőségeiket jobban figyelembe véve, a saját belátásuk szerint egyszerűbb tervet is készíttethetnek.

Városfejlesztési és -rendezési szempontból az alábbi stratégiák az irányadók:

- Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Városfejlesztési és -rendezési szempontból az alábbi jogszabályok irányadók:

- Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény;
- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.);
- A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15) Korm. rendelet;
- Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK);
- A településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló 252/2006. (XII. 7.) Korm. rendelet;
- A területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés szabályairól szóló 31/2007. (II. 28.) Korm. rendelet módosítása;

- A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet;
- Az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet;
- Az Építésügyi Dokumentációs és Információs Központról, valamint az Országos Építésügyi Nyilvántartásról szóló 313/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet módosítása;
- Az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet módosítása;
- A kiemelt nemzeti emlékhely és településképvédelmi környezetének településképvédelméről és egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 19/2018. (II. 14.) Korm. rendelet.
- 2016. évi LXXIV. törvény a településképvédelméről

A fenti jogszabályokon kívül, **számos szakigazgatási szervezet előírásait, illetve jogszabályi követelményeit is figyelembe kell venni Kecskemét településfejlesztési tervének kialakítása során.** A fejezet keretében elsősorban azokat a jogszabályi hivatkozásokat tüntetjük fel, melyek alapvető hatással lehetnek Kecskemét jövőbeli fejlesztési elképzeléseire, területhasználatára, tervezett beavatkozásaira.

Budapest Főváros Kormányhivatala Országos Közúti és Hajózási Főosztálya arról tájékoztatta Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatát, hogy a települést érintően **az egyes közlekedésfejlesztési projektekkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet** alapján az alábbi fejlesztések várhatóak:

- 1.1.41. Az M8 gyorsforgalmi út 51. számú főút (Dunavecse) és M5 autópálya (Kecskemét) közötti szakasz megvalósítása.
- 1.1.53. Az M44 gyorsforgalmi út Kecskemét és Békéscsaba közötti szakasz megvalósítása.
- 1.2.38. Az 52. számú főút, M5 autópálya és Kecskemét, Nagykörút közötti szakasz fejlesztése.
- 1.2.72. A 441. számú főút, 445. számú főút és Kecskemét, Nagykörút közötti szakasz fejlesztése.
- 1.2.76. A 445. számú főút, Kecskemét elkerülő megvalósítása (megvalósult projekt).
- 1.2.79. Az 541. számú főút, 52. számú főút és Kecskemét, Halasi út közötti szakasz megvalósítása.
- 1.2.83. Kecskemét, Nagykörút fejlesztése.
- 2.1.26. A 142. számú vasútvonal, Kőbánya-Kispest – Lajosmizse – Kecskemét szakasz rekonstrukciója.

- 2.1.39. A MÁV Zrt. állomásfejlesztési és integrált ügyfélszolgálat fejlesztési program (kormányablakok 25 helyszínen) megvalósítása (Keszthely, Tapolca, Balatonszentgyörgy, Rákos, Rákoshegy, Kőbánya-Kispest, Kőbánya alsó, Zugló, Kaposvár, Pécs, Békéscsaba, Budapest-Déli pu., Budapest-Keleti pu., Budapest-Nyugati pu., Cegléd, Debrecen, Érd alsó, Győr, **Kecskemét**, Miskolc-Tiszai pu., Nyíregyháza, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szolnok, Vác állomások felvételi épületeinek felújításával).
- 2.1.109. Kőbánya-Kispest – Lajosmizse – Kecskemét vasútvonal szűk keresztmetszet kiváltás és villamosítás.
- 3.2.2. Kecskemét megyei jogú város intermodális pályaudvar és közösségi közlekedés fejlesztése a NIF Zrt. mint építető megvalósításában.

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága felhívta Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának figyelmét, hogy az országos közúthálózatot érintő tervezett fejlesztéseket az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) nyilatkozata alapján, esetleges feltételei szerint lehet átvezetni. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága kérte továbbá, hogy a tervezett módosítások **a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvényben, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtásáról szóló 30/1988. (IV.21.) MT rendeletben és a közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V.31.) KHVM rendeletben meghatározott előírások** figyelembevétele mellett készüljenek.

A városi területhasználatot, s a tervezett fejlesztéseket ugyancsak befolyásolhatják **a termőföldek hasznosítására, a földvédelemre, a földminősítésre és a talajvédelemre vonatkozó általános rendelkezések**, melyekre a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Hatósági Osztálya hívta fel a figyelmet. A részletes szabályokat **a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény** (a továbbiakban: Tftv.) tartalmazza. A hivatal felhívja a figyelmet arra, hogy a termőföldként nyilvántartott területek hasznosítási kötelezettségtől csak hatósági engedéllyel lehet eltérni /Tftv. 10. § (1)/.

A külterületi termőföld esetleges településfejlesztési célra történő igénybevételekor a takarékos terület felhasználás elvét kell követni, ezért a termőföld időleges vagy végleges más célú hasznosításához, külterületi föld esetleges belterületbe vonásához, a földhivatal előzetes engedélye szükséges. Termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével – lehet felhasználni /Tftv. 11. § (1)/. Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetőleg helyhez kötött igénybevétel céljából lehet /Tftv. 11. § (2)/. Átlagos minőségű termőföld: az adott település azonos művelési ágú termőföldjei 1 hektárra vetített aranykorona-értékeinek területtel súlyozott átlagának megfelelő termőföld/ Tftv. 2. § (1)/.

Kecskemét Megyei Jogú Város külterületén az átlagos aranykorona értékről – művelési áganként – a következő 1. számú táblázat tájékoztat.

1. táblázat: Az átlagos aranykorona érték a kecskeméti külterületen művelési áganként

Művelési ág	Átlag, AK érték	Minőségi osztályok
Gyümölcsös	43,66	1-6 (ahol 1-3 átlagosnál jobb, 4-6 átlagosnál gyengébb)
Kert	37,06	3-7 (ahol 1-3 átlagosnál jobb, 4-7 átlagosnál gyengébb)
Szántó	17,20	1-8 (ahol 1-4 átlagosnál jobb, 5-8 átlagosnál gyengébb)
Szőlő	38,43	2-6 (ahol 2-3 átlagosnál jobb, 4-6 átlagosnál gyengébb)
Legelő	8,98	1-7 (ahol 1-4 átlagosnál jobb, 5-7 átlagosnál gyengébb)
Rét	12,02	3-6 (ahol 3-4 átlagosnál jobb, 5-6 átlagosnál gyengébb)
Nádas	13,80	2-3 (ahol 2 átlagosnál jobb, 3 átlagosnál gyengébb)
Fásított terület	6,89	1-6 (ahol 1-4 átlagosnál jobb, 5-6 átlagosnál gyengébb)
Erdő	6,08	1-6 (ahol 1-4 átlagosnál jobb, 5-6 átlagosnál gyengébb)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Hatósági Osztálya, 2020.

A Tftv. 11. § (3) bekezdése alapján helyhez kötött igénybevételnek kell tekinteni különösen a meglévő létesítmény bővítését, közlekedési és közmű kapcsolatainak kiépítését, valamint bányauzemet és a természeti kincsek kitermeléséhez szükséges egyéb létesítményt valamint azt a területet, amelyet a Kormány a Magyar Közlönyben közzétett határozatával beruházási célterületté nyilvánított, továbbá kiserőmű létesítését a betáplálásra alkalmas villamosenergia-elosztói hálózat 1000 méteres közvetlen környezetében. Az igénybevételt az indokolt szükségletnek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni /Tftv. 11. § (4)/.

Továbbá az Fttv. 8. §-a szerint: „A 3. § (1) bekezdés d)-f) pontjában meghatározott adatbázisokat kötelező alkalmazni a közfeladatok ellátását támogató térinformatikai rendszerek geometriai alapjainak biztosításához, így a c) pont alapján a helyi önkormányzatok feladatainak ellátásához szükséges tevékenységhez.”

Az adatok jogszerű felhasználását a **383/2016. (XII. 2.) Kormány rendelet** 39. § 2 c) bekezdése alapján az ingatlanügyi hatóság földmérési szakfelügyelője ellenőrzi éves munkaterve alapján. Szabálytalan adatfelhasználás esetén az állami alapadatok felhasználóit a hibák kijavítására, a hiányosságok megszüntetésére kötelezheti, indokolt esetben szabálysértési eljárást kezdeményezhet.

Az Fttv. 32. § (3-4) bekezdéseiben foglaltak szerint: „Az állami földmérési és térképészeti adatbázisok, adatok, termékek, munkarészek tovább-felhasználására, illetve azokról további másolatok készítésére, értéknövelt termékek előállítására a tulajdonosi jogok gyakorlójával kötött megállapodás alapján kerülhet sor. A tovább értékesítés céljából történő másolásért vagy bármilyen célú felhasználásáért a tulajdonosi jogok gyakorlóját szerződésben meghatározott díj illeti meg. A törvény alkalmazásában másolásnak minősül a térképek, adatbázisok, valamint a földmérési, távérzékelési és térképészeti állami alapadatok digitális átalakítása is.”

A földmérési és térképészeti állami alapadatok kezeléséről, szolgáltatásáról és egyes igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 63/1999. (VII.21.) FVM-HM-PM együttes rendelet (továbbiakban 63/99.) 15. §. (2) bekezdése alapján, az állami alapadatokat tartalmazó térképekből átdolgozott (értéknövelt) vagy azonos tartalmú térképek készítéséhez - ha az ellenértékért vagy reklámként kerül forgalomba - a földügyért felelős miniszter, illetve az NKP Nonprofit Kft. engedélye szükséges.

Továbbá a 63/99. 15.§ (4) bekezdése alapján minden olyan térképművön - megjelenési formájától függetlenül – amely az adatszolgáltató szervek által rendelkezésre bocsátott adatok felhasználásával készült, fel kell tüntetni az adat-felhasználási engedély számát, az adatfelhasználást engedélyező nevét, valamint a következő szöveget: „Készült az állami alapadatok felhasználásával.”

Az állami alapadatokon (pl. földmérési alaptérképeken) alapuló nyilvántartási, (térinformációs, vagy térinformatikai) rendszerek tulajdonosai a 63/99. rendelet 15. § (1) bekezdése alapján azok állami alapadat tartalmáért minden év június 30-ig díjat kötelesek fizetni a földhivatalnak.

A szociális földprogramok esetében figyelembe kell venni a 263/2010. (XI. 17.) Korm. rendeletet, amely a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek szociális földprogram megvalósítása céljából az önkormányzatok számára történő ingyenes tulajdonba vagy vagyonkezelésbe adásának szabályairól szól.

1. § (1)* A Nemzeti Földalapba tartozó földrészek közül a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Nfatv.) 1. § (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott földrészek (a továbbiakban: földrészlet) adhatók szociális földprogram (a továbbiakban: program) megvalósítása céljából önkormányzati vagyonkezelésbe. A földrészletnek a program céljára történő vagyonkezelésbe adására vonatkozó felhívást - hirdetmény formájában - a 2. §-ban meghatározott módon közzé kell tenni. A hirdetmény közzétételéről a Nemzeti Földügyi Központ (a továbbiakban: NFK) gondoskodik.

(1a)* Az (1) bekezdésben meghatározott hirdetmény évente legfeljebb egyszer tehető közzé. E rendelkezést nem kell alkalmazni, ha a Kormány által a szociális földprogram tekintetében kiemelt településsé nyilvánított település önkormányzata kéri a hirdetmény közzétételét.

(2)* A program céljára olyan földrészlet hirdethető meg, amelyben az állam 1/1 tulajdoni hányaddal rendelkezik. A program céljára nem hirdethető meg:

- a) *erdő művelési ágú földrészlet, és az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény szerinti erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület,*
- b) *az adott településen fekvő Nemzeti Földalapba tartozó földrészek összterületének 50%-át meghaladó nagyságú terület,*
- c) *olyan földrészlet, amelyen harmadik személynek fennálló joga vagy követelése van.*

(3) A (2) bekezdés b) pontjában meghatározott 50%-os területi határ megállapításánál az erdőt, és az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületet figyelmen kívül kell hagyni.

A város hosszútávú élhetőségének biztosítását **Kecskemét** alapvető céljának tekinti, így **kiemelt figyelmet kíván fordítani a természet- és környezetvédelemmel, valamint a klímaváltozás hatásainak lehetséges kezelésével kapcsolatos célok megfogalmazására, illetve a jelentkező feladatok azonosítására, ellátására.**

Kecskemét városának figyelembe kell vennie, hogy egy környezetileg érzékeny területen helyezkedik el, így **tervezett fejlesztéseinek a környezeti adottságokkal harmóniában, a környezet védelmét elősegítő jogszabályi előírásoknak megfelelően kell megvalósulniuk**, melyek azonban hatással lehetnek a területhasználatra, illetve egyes tervezett fejlesztésekre.

Ennek megfelelően **Bács-Kiskun Megye Kormányhivatala** felhívta a figyelmet arra, hogy Kecskemét Megyei Jogú Város településfejlesztési dokumentációjának felülvizsgálata és a tervanyagok kidolgozása során – már az előzetes tájékoztatási szakaszban is – a táj- és természetvédelmi, hulladékgazdálkodási, levegővédelmi, zajvédelmi és a földtani közeg védelme érdekében a hatályos jogszabályok előírásait be kell tartani.

Környezetvédelem:

- 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- 2/2005 (I.11.) Korm. rendelet az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról
- 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
- 78/2007. (IV. 24.) Korm. rendelet a környezeti alapnyilvántartásról
- 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről
- 57/2013. (II. 27.) Korm. rendelet a telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól

Klímavédelem:

- 2007. évi LX. törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről
- 2012. évi CCXVII. törvény az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről
- 2019. évi XXVIII. törvény az egyes klímapolitikai tárgyú törvények módosításáról
- 2020. évi XLIV. törvény a klímavédelemről
- 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
- 80/2012. (XII.28.) NFM rendelet az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos egyes tevékenységek igazgatási szolgáltatási díjáról és felügyeleti díjáról
- 410/2012. (XII.28.) Korm. rendelet az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában való részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól
- 76/2019. (IV. 10.) Korm. rendelet az egyes klímapolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról

Természet-, élővilág és tájvédelmi szempontból az alábbi jogszabályok irányadók:

- 1995. évi LXXXI. törvény a Biológiai Sokféleség Egyezmény kihirdetéséről
- 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) a természet védelméről
- 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
- 2013. évi CII. törvény a halgazdálkodásról és a hal védelméről
- 2014. évi VIII. törvény a Biológiai Sokféleség Egyezményhez kapcsolódó, a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférésről, valamint a hasznosításukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztásáról szóló Nagojai Jegyzőkönyv kihirdetéséről
- 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelet egyes természeti területek védetté, valamint helyi jelentőségű természetvédelmi területek országos jelentőségűvé nyilvánításáról, továbbá természetvédelmi területek határának módosításáról
- 67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet a védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról
- 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról
- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- 91/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet a természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól
- 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól
- 7/2007. (III. 22.) KvVM rendelet a magyarországi bioszféra-rezervátumokról
- 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról
- 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet a fás szárú növények védelméről
- 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
- 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről
- 134/2013. (XII. 29.) VM rendelet a nemzeti parkok területének övezetekbe való besorolásáról és az egyes övezetekre vonatkozó általános természetvédelmi előírásokról

Víz- és talajvédelmi szempontból irányadó jogszabályok:

- 1995. évi LVII. törvény a Vízgazdálkodásról
- 2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről
- 2011. évi CCIX. törvény, víziközmű-szolgáltatásról
- 2013. évi CXXII. törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról
- 2013. évi CCXII. törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról

- 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről
- 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet, a vizek és a közcélú vízellátási létesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról
- 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről (Kecskemét az érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területi kategóriákba tartozik)
- 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
- 377/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet. egyes környezetvédelmi és vízügyi tárgyú jogszabályok módosításáról
- 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet, a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról
- 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól
- 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről
- 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról
- 1042/2012. (II.23.) Kormányhatározat. Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről
- 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet, víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 455/2013. (XI. 29.) Korm. rendelet, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatási tevékenység részletes szabályairól
- 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

A fenti vízügyi és vízvédelmi hatóság hatáskörébe tartozó ágazati jogszabályok kapcsán, a **Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-Helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztálya** hívta fel a figyelmet, azok betartására a tervek módosításánál. Meghatározta továbbá a vízvédelmi területeket Kecskemét közigazgatási területén:

- (vízvédelmi terület fogalma alatt a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 2. § 40. pontja alatti meghatározást értve: „a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást

szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló kormányrendeletben meghatározott védőterület, védősáv, valamint a nagyvízi meder”)

Kecskemét közműves vízellátását biztosító kutak esetében a kutak körüli min. 10 m sugarú belső védőövezet került kijelölésre.

- az érintett terület a felszín alatti víz állapota szempontjából történő besorolása: 219/2004. (VII.21.) Kormány rendelet 7. § (4) bekezdés szerint országos területi érzékenységi térkép alapján a rendelet 2. sz. melléklet 2. pontja szerinti érzékenyterület,
- Kecskemét közigazgatási területének egy része a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 4 sz. térképi melléklete alapján vízminőség-védelmi terület övezetébe sorolt.

Az **Alsó-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóság (ATIVIZIG)** – Az Országos Vízügyi Főigazgatóság képviselőjében is eljárva – arról tájékoztatta Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatát, hogy az Igazgatóság **Kecskemét Megyei Jogú Város közigazgatási területén beruházást nem tervez.** Jelezték ugyanakkor, hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóság 2016-ban elvi vízjogi engedélyt szerzett az ún. Homokhátsági vízpótló rendszer kialakításához. Majd 2021 végén elindult az Északi regionális 3/a célterület vízutánpótlására vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás. A homokhátsági vízpótló rendszer északi ágának hatásterülete érinti Kecskemét Megyei Jogú Város közigazgatási területét. Ez a létesítmény a Ráckeve–Soroksári-Duna-ágból származó vizet egy nyomóvezetéken juttatná el Pusztavacs térségébe, majd egy újonnan kiépítendő vízelosztó főcsatornán keresztül vízleadási pontoknál táplálná a már meglévő csatornákba. Az új elosztó főcsatorna az alábbi Kecskemét közigazgatási területét is érintő csatornákba juttatna vizet:

- Alpár-Nyárlőrinci összekötő-csatorna (0,2 m³/s)
- Talfái-csatorna (0,2 m³/s)

Az elvi vízjogi engedély megléte nem jelenti a beruházás megkezdését, a megvalósulás több tényezőtől függ. Az ATIVIZIG tájékoztatta továbbá Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatát, hogy **Magyarország Kormánya 1155/2016. (III. 31.) számú határozatával elfogadta Magyarország 2. Vízyűjtő-gazdálkodási tervét**, amelynek anyaga www.vizeink.hu honlapon elérhető. A Vízyűjtő-gazdálkodási tervben foglalt, vízyűjtő-gazdálkodásra vonatkozó intézkedéseket be kell tartani.

Budapest Főváros Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya feladatkörében eljárva az alábbi tájékoztatást adta Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának. A BFKH nyilvántartása szerint a város közigazgatási határain belül az alábbi természetes gyógytényezők találhatók:

Gyógyvizes kutak:

1. Kecskemét B-783 OKK (gyógyvíz külső – fürdési célú – felhasználásra), engedély szám: 96-1/OTH/2010

2. Kecskemét K-932 OKK (gyógyvíz külső – fürdési célú – felhasználásra), engedély szám: 77/OTH/2010
3. Kecskemét K-971 OKK (gyógyvíz külső – fürdési célú – felhasználásra), engedély szám: 221/OTH/2012

Ásványvizes kutak:

1. Kecskemét K-785 OKK (ásványvíz belső - ivási célú - felhasználásra), engedély szám: 643/GYF/2006

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet szerint a gyógyvizes és ásványvizes kutak védőterületét, védőidomát a módosítás során figyelembe kell venni.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztálya Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának a településfejlesztési dokumentumok felülvizsgálatával kapcsolatos megkeresésére közölte, hogy a jelen dokumentum módosítása szilárd ásványi nyersanyag lelőhelyet, működő bányát nem érint. Az érintett területen a Bányafelügyelet földtani veszélyforrást nem tart nyilván.

A település közigazgatási területén 2021-ben az alábbi szilárdásvány bányatelek, valamint szénhidrogén kutatási engedélyek találhatók:

- Kecskemét I. – szénhidrogén (MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.)
- Kecskemét II. – homok (Dutinvest Ingatlankezelő és Forgalmazó Kft.)
- Kecskemét V. – homok (Kovács Mihály)
- Kecskemét VI. – homok, vegyes, kevert nyersanyag (SRL-TRANS Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.)
- Kecskemét VII. – szénhidrogén (MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.)
- Nagykőrös 170.-szénhidrogén (MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.)

A külfejtéses művelésű bányatelkek területét „különleges- bányászati” övezetbe kell besorolni, mivel ezek nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyonot tartalmazó területek, a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 39.§ (3) bekezdése alapján a településrendezési tervekben figyelembe kell venni. A településrendezési tervben az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet 24.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés i) pontja alapján a bányatelket különleges bányászati övezetnek kell minősíteni.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból irányadó jogszabályok:

- 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
- 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről
- 142/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet a háztartási gépek zajkibocsátási értékeinek feltüntetési kötelezettségéről

- 140/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról
- 176/1997. (X. 11.) Korm. rendelet a repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének szabályairól
- 59/2009. (X. 29.) KHEM rendelet a motoros légitűeszközök zajkibocsátásának korlátozásáról szóló 49/1999. (XII. 29.) KHVM rendeleteknek a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosításáról szóló 2008. évi CXI. törvény hatálybalépésével összefüggő módosításáról
- 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
- 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgésekibocsátás ellenőrzésének módjáról
- 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet a stratégiai zajterképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól
- 43/2002. (VIII. 12.) HM-KvVM együttes rendelet az állami repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének részletes műszaki követelményeiről
- 29/2001. (XII. 23.) KöM-GM együttes rendelet egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről
- 18/1997. (X. 11.) KHVM-KTM együttes rendelet a repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének részletes műszaki szabályairól

Levegőtisztaság-védelmi szempontból irányadó jogszabályok:

- 53/2017. (X.18.) FM rendelet a 140 kW_{th} és az annál nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről
- 6/2011. (I.4.) VM rendelet a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról
- 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet a levegő védelméről
- 7/2003. (V. 16.) KvVM-GKM együttes rendelet az egyes levegőszenyező anyagok összkibocsátási határértékeiről
- 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről

Hulladékgazdálkodási szempontból irányadó jogszabályok:

- 2013. évi CXXV. törvény a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről
- 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

- 2008. évi V. törvény a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezmény kihirdetéséről
- 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól
- 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről
- 369/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet a hulladékká vált gépjárművekről
- 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
- 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól
- 197/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 443/2013. (XI. 27.) Korm. rendelet a fémkereskedelmi tevékenységről
- 318/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a hulladéklerakási járulék megfizetéséről és felhasználásának céljairól
- 317/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről
- 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet a hulladékjegyzékről
- 310/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tervekre és a megelőzési programokra vonatkozó részletes szabályokról
- 292/2013. (VII. 26.) Korm. rendelet a nem rendszeres hulladékszállítás szabályairól és az ennek során eljáró állami szervek kijelöléséről
- 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól
- 445/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 439/2012. (XII.29.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tevékenységek nyilvántartásba vételéről, valamint hatósági engedélyezéséről
- 20/2006. (IV.5.) KvVM rendelet a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről

A katasztrófavédelem szempontjából irányadó jogszabályok:

- 1996. évi XXXI. törvény - a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról
- 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról
- 234/2011. (XI.10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról

- 219/2011. (X.20.) Korm. rendelet a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről
- 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről
- 321/2012. (XI.8.) Korm. rendelet a területszervezési eljárásról
- 28/2011. (IX.6.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

Az örökségvédelem szempontjából irányadó jogszabályok:

- 2001. évi LXIV. törvény - a kulturális örökség védelméről
- 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésfelügyeleti és Örökségvédelmi Osztálya véleményében az alábbiakat emeli ki: A Tft-ben megfogalmazódó irányelvek és az új TrT kidolgozása kapcsán felmerülő fejlesztési szándékok örökségvédelmi szempontrendszerű megközelítése során azonban újfent vizsgálni szükséges azoknak a régészeti örökségre gyakorolt jövőbeni hatását.

Ebből következően a koncepció tartalmi követelményei közé tartozik a **kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény** (a továbbiakban **Kötv.**) 85/A. § (1) bekezdése, valamint a **kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet** (továbbiakban: **Övr.**) 84. § (1) bekezdése alapján, hogy egy új, teljes és átfogó örökségvédelmi hatástanulmányt szükséges készíttetni a település fejlesztési koncepciójának kidolgozása során. Elkészítéséről a településfejlesztési koncepció vagy a településrendezési eszköz és a településképi rendelet készíttetője köteles gondoskodni.

A hivatal felhívta a figyelmet, hogy továbbra is szükséges vizsgálni az **örökségvédelmi szempontból nagyberuházásnak** minősülő ügyeket, illetve figyelembe venni a rájuk vonatkozó külön eljárásrendet, melyet a Kötv. és az Övr. szabályoz.

A Kötv. 7. § 20.) pontja értelmében a következő beruházások számítanak nagyberuházásnak:

- a) a bruttó 500 millió forintos értékhatárt meghaladó teljes bekerülési költségű beruházás
- c) a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt beruházás,
- d) a védmű-, töltés- és a 2500 hektár alapterületet meghaladó árapasztó- vagy árapasztó tározó-építés, vagy
- e) azon közérdekű célú beruházás, amelynek megvalósítása érdekében a kisajátításról szóló törvény szerint kisajátítást végeztek.

Az a) pontban felmerülő teljes bekerülési költség számításának módját a Kötv. 23/F. § (4) bekezdése határozza meg, amely szerint a teljes bekerülés költség *a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47-51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege.*

A Kötv. 23/C. § (1) bekezdés, illetve a Kötv. 23/D. § (1) bekezdés értelmében előzetes régészeti dokumentációt (ERD), illetve feltárási projekttervet kell készíteni ezen projektek

esetén, még akkor is, ha a fejlesztésre szánt területen egyelőre nincs nyilvántartott lelőhely. Az ERD a Kötv. 7. § (3) pontja szerint valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti örökség elemeire vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával, a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, terepbejárás és próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.

A **Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztálya** értesítette Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatát, hogy Kecskemét közigazgatási területén több (hatályos településrendezési eszközökben már megjelenített) **HM vagyonkezelésű, honvédelmi érdeket szolgáló, Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény** 3/5 melléklete és a 19.§ (1) bekezdés 13. pont alapján az országos térségi övezetbe sorolt honvédelmi és katonai célú terület övezet és – az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis és az MH Veszélyesanyag Ellátó Központ utaltságában lévő – ingatlan található.

A **honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény** (a továbbiakban: Hvt.) 1. (1) szerint „a honvédelem nemzeti ügy”, továbbá a Hvt. 42. § (1) szerint a Honvédség szervezeteinek elhelyezéséhez és feladatai ellátásához rendelkezésre bocsátott állami tulajdonú, a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyonkezelésében lévő ingatlanok elsődleges rendeltetése a honvédelmi feladatok ellátásának biztosítása.

A honvédelmi tárca a fent nevesített ingatlanok hosszú távú, korlátozásmentes, honvédelmi célú használatára - a Magyar Honvédség alapfeladatai rendeltetésszerű, szakszerű és jogszerű ellátása, Magyarország védelmi képességeit alapvetően meghatározó vagy a NATO-tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződéseiben vállalt kötelességeinek teljesítése érdekében – továbbra is igényt tart. A fentiekre és a Hvt. 80. § 16. pontra tekintettel a katonai ingatlanok korlátozásmentes használatának biztosítása honvédelmi és nemzeti érdek is.

Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztálya tájékoztatta az önkormányzatot, hogy csak olyan településfejlesztési dokumentumokat áll módomban támogatni, amely a Magyar Honvédség alaprendeltetéséből adódó feladatai végrehajtása szempontjából kiemelt fontosságú objektumok működőképességének folyamatos, korlátozásmentes fenntartásának és fejlesztésének lehetőségét – az objektumok funkciójának megfelelően – hosszútávon biztosítják.

Az **Innovációs és Technológiai Minisztérium Léginavigációs és Repülőtéri Hatósági Főosztálya** az alábbiakra hívta fel Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának figyelmét a Kecskeméti katonai repülőtér (MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis) és a Matkópusztai repülőtér tekintetében:

- A településfejlesztési és rendezési dokumentumok kidolgozása során a Kecskeméti katonai repülőtér és a Matkópusztai repülőtér zajgátló védőövezet kijelölő, hatályos határozatának előírásait figyelembe kell venni.
- Kecskeméti katonai repülőtér és a Matkópusztai repülőtér akadálykorlátozási felületeit a Védelmi és korlátozási térképen fel kell tüntetni, a megengedhető építménymagasságok meghatározásánál az akadálykorlátozási felületeket figyelembe kell venni.

A repülőterek akadálykorlátozási felületeinek meghatározásakor a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény függelékének kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. törvény által kihirdetett ICAO Annex 14. I. Kötet 4. Fejezetében megadott előírásokat kell figyelembe venni. Az akadálykorlátozási felületekhez kapcsolódó adatigénylési szándékkal a repülőterek üzemeltetőit szükséges felkeresni.

A **Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala** (a továbbiakban: **Hatóság**), mint a **településfejlesztési dokumentumok felülvizsgálat** előzetes tájékoztatási szakaszba bevont államigazgatási szerv az alábbi tájékoztatást adta:

Az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában, **az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény** 94. § (1) bekezdése szerint: „*A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.*”

A postai létesítmények vonatkozásában **a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény** 31. § (1) bekezdése alapján: „*A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál biztosítani kell a postai szolgáltatóhelyek, felvételi pontok és kézbesítési pontok, valamint az egyetemes postai szolgáltatás teljesítését lehetővé tevő egyéb eszközök elhelyezésének lehetőségét.*”

Az elhelyezés területét a **253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet** 26. § (1) bekezdése szabályozza, további műszaki iránymutatást az MSZ 7487 számú szabvány ad, **míg az elhelyezés engedélyezésének feltételeit a 14/2013. (IX. 25.) NMHH rendelet** (a továbbiakban: **Rendelet**), továbbá a **8/2012. (I. 26.) NMHH rendelet** határozza meg.

A hivatal kéri, hogy az elektronikus hírközlési építmények elhelyezését taglaló munkarész elkészítése során vegyék figyelembe a Rendelet 18. § f), g) pontjában, 26. §-ában, valamint 4. mellékletében foglaltakat.

A településrendezési eszközök felülvizsgálatához kapcsolódóan felhívják továbbá a figyelmet, hogy a Hatóság és a Magyar Mérnöki Kamara szakmai ajánlást készített a hírközlési szakági tervezők számára. „**A Módszertani útmutató a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök készítésével és módosításával összefüggő elektronikus hírközlési szakági munkarészek készítéséhez**” című dokumentum a Hatóság és a Magyar Mérnöki Kamara honlapján is hozzáférhető.

1.1.2 Belső szükségletek és kihívások

Kecskemét hosszútávú és harmonikus fejlődésének biztosítása érdekében szembe kell néznie mind az évtizedek óta fennálló (pl. pazarló területhasználat, infrastrukturális hiányok, az eltérő funkciójú területek városon belüli keveredése, problématerületek kialakulása, az alulhasznosított és barnamezős területek jelentős kiterjedése, szegregált és szegregáció által veszélyeztetett területek jelenléte, városrészek között meglévő fejlettségi és ellátási különbségek, túlzott egyközpontúság, városi teljes értékű alközpontok hiánya), mind pedig az elmúlt időszakban, illetve **a napjainkban jelentkező városi kihívásokkal** (pl. klímaváltozásra történő felkészülés, zöld- és kék infrastruktúra fejlesztésének igénye, jelentősen bővülő városi és elővárosi gépjárműforgalom, növekvő energiaigény, a környezeti terhelés növekedése, alacsony szintű digitalizáció, gyenge városi „reziliencia”, egyre erősödő társadalmi különbségek, egyre öregedő és csökkenő népesség, munkaerőhiány), **s megfelelő megoldásokat kell találnia azokra.**

Kecskemétnek úgy kell kezelnie helyi gazdaságának fenntartható fejlesztését, a városi infrastruktúra további modernizálását, valamint társadalma lakhatási és ellátási szükségleteinek kielégítését, **hogy az összhangban álljon a klímaváltozás által erőteljesen érintett természeti környezetének teherbíró képességével.**

A város gazdaságfejlesztése során, **meg kell találnia az egyensúlyt az ipari fejlesztések léptéke és ágazati szerkezete** (a termelő szférában elsősorban a környezetbarát, magas technológia színvonalat és hozzáadott értéket képviselő, valamint a jelentős hagyományokkal rendelkező agrár-élelmiszeripari ágazatok fejlesztése lenne kívánatos), **innovációs szükségletei, valamint energia- és erőforráshatékony szolgáltatási tevékenységei között.** A kiegyensúlyozott városi gazdasági szerkezet megerősítése érdekében, egyformán kell támogatni az új, magas technológiai színvonalat képviselő ágazatok (pl. járműipar, környezetipar, elektronika, anyagtechnológia, információtechnológia) letelepedését, valamint a már hosszú ideje a városban található, hagyományos ágazatok (pl. mezőgazdaság, élelmiszeripar, műanyagipar, gépipar, építőipar) erősítését, illetve a város innovációs és szolgáltatási környezetének (tercier és kvaterner szektor) fejlesztését. A SARS-Cov2 járvány felhívta a figyelmet arra, hogy **kiemelt feladatként jelentkezik a – foglalkoztatás területén meghatározó szerepet játszó, s helyi kötődéssel bíró – KKV szektor fejlesztése, innovációs teljesítményének és versenyképességének növelése, illetve szakember utánpótlásának biztosítása.** Ennek érdekében továbbra is fontos feladatként fogalmazható meg a kedvező helyi adókönyv fenntartása, a magas szintű üzleti szolgáltatások elérésének biztosítása, az innovációs, oktatási és infrastrukturális háttér folyamatos fejlesztése, valamint a gyors, egyablakos vállalkozói ügyintézés gyakorlati megvalósítása is.

Biztosítania kell a városnak, hogy az évek óta alulhasznosított, vagy barnamezős gazdasági zóna kijelölésű ipari, kereskedelmi és szolgáltató területei fokozatosan benépesüljenek, s megszűnjenek a – talán kevésbé szükségszerű – terület átminősítések. Ennek érdekében törekedni kell, hogy a mezőgazdasági területek rovására ne, vagy csak

nagyon indokolt esetben történhessenek meg átminősítések, hiszen a **kecskeméti alulhasznosított, barnamezős területek** együttes **kiterjedése** napjainkban eléri az **540 ha-t**.

A városban folytatni kell az elmúlt években felgyorsult infrastrukturális beruházásokat, amelyek még napjainkban is „követő jelleget” mutatnak⁵. **Különösen a város közúthálózatának és közlekedésfejlesztésének kellene megfelelnie az új elvárásoknak.** A város egyre növekvő gazdasági teljesítménye és változó mobilitási szokásai, új igényeket támasztottak a települési és térségi közút- és vasúthálózati fejlesztésekkel kapcsolatban. Az elmúlt közel egy évtizedben csak **a feldolgozóipar és a logisztika területén több mint 8.000 új munkahely jött létre Kecskeméten.** A város foglalkoztatási szerepköre és árutermelő képességének bővülése jelentős forgalomművekedést eredményezett, mind a szállítmányozás, mind pedig a városkörnyéki hivatásforgalmi ingázás terén. A város közút- és vasúthálózata azonban egyre kevésbé tud megbirkózni a jelentkező új társadalmi és gazdasági igényekkel. **Kecskemét számára ezért kiemelkedő fontosságú, hogy a tervezett közúti-, vasúti és egyéb közlekedési beruházásai minél nagyobb arányban megvalósuljanak.**

Ezek közül is kiemelkednek a térszerkezeti jelentőségű, valamint forgalomszervezési és közlekedésbiztonsági szempontból meghatározó beavatkozások:

Közúti fejlesztések:

- M44 gyorsforgalmi út közvetlen összeköttetésének kiépítése az M5-ös autópályáig;
- A 441. sz. főút tervezett bővítése M44 és a 445. sz. út (északi elkerülő) között, valamint azon két műtárgy megépítése (Nagy Lajos kir. krt. és a Mátyás kir. krt. között, valamint a 441. sz. főút 140-es sz. vasútvonal találkozásánál), amely biztosíthatja a 140-es számú vasútvonal külön szintű keresztezését;
- A 44. sz. főút felújítása a 4622. j út és a reptéri körforgalom között (a projekt keretében megújul a 4622. j út is);
- Az 541-es sz. főút út kiépítése, az Izsáki út és a Halasi út között;
- Hetényegyháza északi elkerülő megépítése az 5218. j. útba, valamint a településrész bekötése az M5 autópályába és az északi elkerülő (445. sz) útba;
- Alsószéktői átkötő út megépítése az Izsáki úttól a Halasi útig;
- Károly Róbert krt. és a Nagy Lajos király krt. közötti még hiányzó szakasz összekötése;
- Nagy Lajos király krt. és Mátyás király krt. (a 441. sz. főút fejlesztésének részeként) összekötése;
- Homokbánya déli feltárási út (Gábor Dénes utca) III. szakaszának megépítése és kikötése az 53102. j. útba (körforgalmi csomóponttal);
- Izsáki út négynyomúsítása (a Nagykörút és az M5 autópályá között), forgalmi korszerűsítése, kerékpárúti fejlesztése;
- Nyíri út kiépítése az arborétum körforgalom és a 445. sz út között (kerékpárúttal);
- A Nagykörút egyenkeresztmetszetének (2x2 forgalmi sáv) kialakítása, rajta dinamikus buszsáv létesítésével;

⁵ Ez azt jelenti, hogy a város gazdasági növekedésének ütemét és társadalmi szükségleteit napjainkban sem tudja követni a műszaki infrastruktúra kiépülése.

- Kiskörút forgalmi szerepének átalakítása, a közösségi közlekedés és a „lány” közlekedési formák előnyben részesítésével;
- A szűk keresztmetszetű, illetve közlekedésbiztonsági szempontból nem megfelelő városi forgalmi csomópontok átépítése, a közúti forgalom biztonságosabb levezetése érdekében (ld. Megalapozó Vizsgálat – Helyzetelemzés-Helyzetértékelés kötet 69. ábra: A kecskeméti közlekedési rendszer problématérképe).

Vasúti infrastruktúra fejlesztése:

- A 140-es számú vasútvonalon megállóhelyek (2 db) kialakítása a déli ipari területen;
- A 140-es számú vasútvonalon 2. vágány építése Nyársapát és Katonatelep (~16 km), valamint Városföld elágazás és Városföld (~9 km) között;
- A 140-es számú vasútvonalon Kecskemét-Városföld elágazás között a 145-ös vonal vágányainak felhasználásával pályafejlesztés és villamosítás, bekötés Kecskemét állomásba;
- A kecskeméti vasútállomány pályaszerkezetének és biztosítóberendezésének felújítása a 140-es számú vasútvonal fejlesztéseivel összhangban;
- A 142-es számú vasútvonal teljes felújítása 80-120 km/h pályasebesség biztosítása (beépítettségtől függően), a teljes vonal villamosítása, a vasúti megállók felújítása, újak kialakítása, illetve a meglévő peronok rekonstrukciója, P+R, B+R parkolók létrehozása;
- A 142-es számú vasútvonalon Kecskemét-Mariaváros állomásnál levő peronnak az 52. számú útnál található fénysorompóhoz történő áthelyezése;
- A 145-ös számú vasútvonalon Kecskemét reptéri kiágazás – Lakitelek (kiz.) szakasz átépítése 80 km/h sebességre;
- A 145-ös számú vasútvonalon Kecskemét – Szolnok szakaszon, a megállóhelyeken sk+55 cm magas, peronok, térvilágítás, B+R, P+R parkolók, esőbeállók építése, továbbá a szakaszon órás ütem biztosítása;
- A 152-es számú vasútvonalon legalább 80 km/h pályasebesség biztosítása a megállóhelyeken sk+55 cm magas, peronok, térvilágítás, B+R, P+R parkolók, esőbeállók építése, továbbá a szakaszon 2 órás ütemű menetrend biztosítása;
- Az elővárosi közlekedéshez szükséges motorvonatok beszerzése;
- A tervezett V0 vasúti áruforgalmi folyosó Kecskemétet érintő kiépítése.

Egyéb javasolt közlekedésfejlesztési beavatkozások:

- A kecskeméti vegyes használatú reptér kisépítési légitörzsforgalmának fejlesztése, kiszolgáló létesítményeinek megépítése, illetve középtávon „cargo” központtá fejlesztése;
- Az elővárosi közlekedés feltételeinek komplex javítása (pl. vasúti megállók és peronok rekonstrukciója, közlekedési eszközpark fejlesztés, P+R, B+R rendszerek fejlesztése, egységes tarifapolitika, jegy- és bérletrendszer, utastájékoztatás digitalizációja);
- A munkába járás támogatási rendszerének átalakítása, a jogszabályok által szabott keretek között oly módon, hogy a közösségi közlekedést részesítse előnyben;
- Új, kombinált bérletek bevezetése a közösségi közlekedésben (vasút-autóbusz-P+R-közösségi kerékpár);
- Intermodális csomópont kiépítése és úthálózati kapcsolatainak fejlesztése, továbbá a közlekedési módváltás feltételeinek javítása (a Nagykörút övezetében);

- A klímavédelemmel összhangban, Kecskemét közösségi közlekedésének komplex fejlesztése, elektrifikációja, dinamikus buszsávok kijelölése;
- Klímabarát, „lágy közlekedési módok” (pl. gyaloglás, kerékpározás, és egyéb elektromos közlekedési módok) előnybe részesítése a belváros közlekedési rendszerében, ezzel is hozzájárulva a Kiskörút övezetében megvalósítandó „alacsony”, vagy „zéró” kibocsátású zóna kialakításához;
- A városi és elővárosi kerékpárút-hálózat jelentős bővítése és a kerékpárforgalmi létesítmények fejlesztése (a hatályos Kerékpárforgalmi Hálózati Terv alapján);
- A városi parkolási rendszer teljeskörű felülvizsgálata, a közlekedési módváltás területein és a nagy forgalomvonzó intézmények környezetében, törekedni kell a – helytakarékos parkolási módok – parkolóházak és automata parkolási rendszerek – kialakítására, míg a belváros esetében felszín alatti parkolók építése (a zöldfelületek növelése, a belvárosi munkavállalói parkolás megoldása érdekében) és a felszíni parkolás visszaszorítása javasolt;
- Kiemelt feladat a városi szintű intelligens forgalom- és parkolá irányítási rendszer kialakítása;
- Az elektromobilitás feltételeinek javítása és a városi szintű forgalomirányítás teljes körű digitalizációja.

A klímaváltozás hatásainak mérséklése, valamint az ahhoz történő alkalmazkodás erősítése érdekében szükség mutatkozik **a városi zöld- és kékinfrastruktúra** egyidejű és átgondolt fejlesztésére. Az egyre gyakoribbá váló hőhullámok és a városi hősziget mérséklése érdekében, a lakókörnyezet kellemesebbé, élhetőbbé tételéhez nélkülözhetetlen a zöldfelületek növelése (pl. parkok, közjóléti erdők, zöldtetők, zöld térfalak), minőségének javítása, klímabarát kialakításuk, valamint az ehhez szükséges öntözési infrastruktúra kiépítése. Jelentős erőfeszítéseket kíván a várostól a csapadékvíz kezelés rendszerének (gyűjtés, tárolás, kezelés, hasznosítás) átalakítása, a vízáteresztő burkolatok, szikkasztó felületek és felszíni víztestek (ld. víztározó/k, vízgyűjtő medencék/árkok, esőkertek) kiterjedésének növelése, a víztakarékosság és a város mikroklimájának javítása érdekében.

A lakosságszám növelése és a munkaerő hosszú távú biztosítása érdekében, kiemelt feladatként jelentkezik **a megfizethető lakhatás feltételeinek biztosítása és javítása** minden társadalmi csoport számára. A társadalmi mobilizáció erősítése, új munkavállalói rétegek Kecskemétre történő csábítása nem képzelhető el a megfizethető árú telkek, ingatlanok és lakások nélkül, melyek kialakításában az önkormányzatnak jelentős szerepet kellene vállalnia a jövőben, ami új vagyron- és lakásgazdálkodási szemlélet kialakítását kívánja meg.

Az élhető, szolgáltató város gondolat erősítése nem nélkülözheti az **intézményi infrastruktúra minőségi fejlesztésének folytatását, különösen az egészségügyi, oktatási és szociális rendszerek korszerűsítése** területén. Folytatni kell a jelentkező kapacitáshiányok és minőségi problémák felszámolását, emellett **bővíteni szükséges a kulturális, rekreációs és szabadidős lehetőségek intézményi hátterét.**

Fontos feladat a város előtt a társadalmi polarizáció csökkentése, a szegénység mérséklése és a társadalmi szegregáció megállítása, melynek megfelelő kezelése nélkül a

kedvezőtlen társadalmi folyamatok és szegregációs tendenciák elmélyülhetnek a városban (pl. etnikai problémák, alacsony munkamorál, bűnözés, leromló, elértéktelenedő városrészek).

Jelentős belső kihívást jelent Kecskemét életében a település üzemeltetésének optimalizációja, amely egyrészt egy kompakt város kialakítására való törekvéssel, másrészt a területhasználat (pl. külterületi, zártkerti) racionalizálásával, ütemezett szabályozásával, valamint az alulhasznosított, barnamezős területek (~540 ha) fejlesztésekbe történő nagyobb arányú bevonásával valósítható meg. A településnek törekednie kell a megalapozott vizsgálatokon nyugvó szolgáltatástervezésre, a meglévő intézményhálózat hatékony üzemeltetésére, melyben jelentős szerepet kell kapnia a megújuló energiahordozóknak, a megfelelő hőszigetelési eljárásoknak, energiakorszerűsítési, anyag-, erőforrás- és energiatakarékossági, valamint optimalizációs megoldásoknak. **Csökkenteni kell a város energiafüggőségét, növelni kell a város területén történő energiaellátást, elő kell segíteni az energiaközösségek létrejöttét, valamint optimalizálni kell a város energiafelhasználását.** Ezt erősítendő, folytatni kell a közvilágítási rendszer rekonstrukcióját és „okosítását”, illetve tovább kell növelni a távhőszolgáltatás hatékonyságát (pl. faapírték és városi zöld biomassza tüzelésű fűtőmű építése, további megújuló energiaforrások integrálása a rendszerbe, szolgáltató hőközpontok szétválasztása, hálózatbővítés), az üzemeltetési költségek csökkentése érdekében. Figyelmet kell biztosítani az egyéb belterületi településrészek (pl. Hetényegyháza, Katonatelep, Kadafalva, Méntelek) közszolgáltatásokkal történő ellátására is, hiszen a központi belterületről mintegy 5-10 km távolságban található szatellit településrészekben összességében mintegy 11.000 fő fejlesztési szükségleteiről kell gondoskodni, ezáltal is csökkentve a város belsőbb övezeteire nehezedő ellátási és forgalmi terheket.

Sajátos, egyedi képet mutat Kecskemét településszerkezete, s az abban helyet foglaló (tanyás) **külterületek és „kertségek”** léte, melyek különleges probléma-együttest jelenítenek meg a közigazgatási határon belül. A „kertségek” megkülönböztetése az általános külterületről elsősorban a jellegzetes területhasználatuk alapján történhet. A kertségek földterületeinek nagyobb része „szőlő-gyümölcsös”, illetve „kert” művelési ágba sorolható. A másik jellegzetesség az aprólékosan tagolt birtokszerkezet. **A „kertségek” alapvető problémája a funkcionális jelleg megváltozásából adódik, hiszen az elmúlt évtizedekben – a mezőgazdasági művelés mellett, illetve egyre inkább helyett – jelentősen erősödött ezek lakójellege⁶**, amely a területen gazdálkodók és az újonnan érkezők (pl. kiszoruló társadalmi rétegek, illetve lakhatási céllal kiköltöző magas presztízsű társadalmi csoportok) között okoz konfliktusokat. Az életvitelből és a területhasználat különbségeiből adódó kihívások mellett gondot okoz a mezőgazdasági eredetű úthálózat minősége is, amely nem alkalmas a lakóhelyi jelleg által támasztott követelmények kielégítésére. Legtöbbször a közterületet alkotó dűlők vonalvezetése teljesen esetleges, hiányzik a megfelelő szélesség, nincsenek meg a szükséges hálózati kapcsolatok. A terület egyre intenzívebb beépítésével a kedvezőbb közterületi rendszer kialakításának lehetősége is nehézkes (pl. a lakó funkciók megjelenésével elindult az

⁶ A lakosságszám a 2001-es népszámlálás óta a külterületeken 13.732 főről 2011-re 17.281 főre, majd 2016-ra 18.280 főre gyarapodott, amely azóta is növekszik.

ingatlanok bekerítése, mellyel a mezőgazdasági területek művelhetőségében, valamint azok nagyméretű járművekkel történő megközelíthetőségében is problémát jelentenek).

Az alföldi viszonylatban élénk homokhátsági domborzat következtében **igen jellegzetes a terület tájképi megjelenése**, a dombhátacon megülő tanyákat, a mélyedésekben pedig elfekvő szántókat és gyepeket találhatunk. **Ez a tájképi érték azonban erősen veszélyeztetett**, mivel a környezet adottságaira kevésbé érzékeny új építkezések (pl. gazdasági épületek, napelemparkok, lakóépületek) sokszor nem veszik figyelembe a régi területhasználati sajátosságokat, így „tájidegennek” tekinthetők.

Kecskemét külterületi részei jellemzően mezőgazdasági és erdőgazdasági hasznosításúak, de területileg nem képeznek egybefüggő egységet (pl. eltérő talajadottságok birtokstruktúra és területhasználat). A külterületen az elaprózott birtokstruktúrájú, alacsony aranykorona értékű földterületek ésszerű mezőgazdasági hasznosítása nem megoldott, mint ahogyan a jellegzetes tanyai tájhasználat tájképi elemeinek (pl. fasorok, facsoportok, gyümölcsfás szőlők) védelme sem biztosított. A mezőgazdaság és élelmiszeripar területén is értelmezhető „körkörös gazdaság” erősítése szempontjából is kihívás, hogy a legjobb talajadottságú, magas aranykorona értékű, déli külterületi szántók egy részét már iparterület foglalja el. **A még megmaradt, növénytermesztésre alkalmas „feketeföldek”** (Városföldi tanyák, Törökfői és Kisfői határos részei) **védelme kiemelt jelentőségű feladat**.

A legrosszabb talajadottságokkal rendelkező **Szarkás térségében jelentős szegénytanyai népesség telepedett meg**, jellemzően korszerűtlen tanyai épületállományban. A szociális alapon ebbe a térségbe kiköltözők száma az elmúlt évtizedben tovább növekedett, így **fennáll a veszélye egy területi szegregátum kialakulásának**.

1.2 Kecskemét tervezett jövőképe

A városnak a jövőbeli fejlesztési víziójának rögzítése során figyelembe kell vennie, egyrészt **az örökölt** – részben a mezővárosias múltból következő – **hiányok** (pl. *infrastrukturális, ellátási, innovációs*) és **a várostest térbeli-szerkezeti konfliktusainak** (pl. *eltérő fejlettségű és ellátottságú városrészek, városi alközpontok hiánya, eltérő funkcionális övezetek keveredése, pazarló térhasználat, közlekedéshálózati problémák*) **felszámolására történő törekvést**. Másrészt **a település erőteljes gazdasági fejlődéséből adódó háttérfeltételek** (pl. *közmű-hálózati, közlekedési-logisztikai, beszállítói, üzleti-szolgáltatási, oktatási-képzési, lakhatási*) **megfelelő színvonalú biztosítását**, harmadrészt a várossal szemben igényként megfogalmazódó **modernizációs és minőségi fejlesztések** (pl. *életminőségi, innovációs, településkörnyezeti, fenntarthatósági*) **megvalósítását**, továbbá **az újonnan jelentkező kihívásokra** (pl. *járványügyi helyzet kezelése, klímavédelem, digitalizáció*) **történő felkészülést és rugalmas alkalmazkodást**.

Kecskeméten **több térségi funkció** (pl. *foglalkoztatási, nagykereskedelmi, ipari, logisztikai, felsőoktatási-innovációs, egészségügyi*) **esetében is olyan erősödést figyelhetünk meg** az elmúlt bő évtizedben, melyek hatással voltak nem csak a város településhálózati szerepkörére,

ellátási funkcióira, de térhasználati igényeire és fejlesztési szükségleteire is. **Kecskemét változó települési karaktere, dinamikusan fejlődő gazdasága és átalakuló társadalma, új igényeket fogalmazott meg a helyi területhasználattal szemben** (pl. új ipari területek iránti igény növekedése, a közlekedési infrastruktúra [közúti, vasúti, kerékpáros, parkolási, módváltási] fejlesztések iránti igény erősödése, a legkülönbözőbb társadalmi csoportok lakhatási szükségleteinek megjelenése, minőségi lakókörnyezet és rekreációs területek iránti lakossági igények emelkedése, környezet- és klímavédelmi törekvések [erdőterületek és zöldfelületek növelése, vízvisszatartás és csapadékvíz hasznosítás fejlesztése] területi szükségleteinek kielégítése, barnamezős területek hasznosítása, gépjármű parkolási szükségletek városi szintű növekedése), **melyeket nem hagyhatunk figyelmen kívül a jövőkép megfogalmazása során.**

1.2.1 A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett egy olyan fejlesztési jövőkép kidolgozásában, elfogadásában és megvalósításában, amely figyelembe veszi a fentiekben bemutatott legfontosabb külső- és belső kihívásokat, valamint a formálódó társadalmi, gazdasági és környezeti szükségleteket. Fejlesztéseit széles partneri együttműködés keretében, szakmai alapokon, a környezeti- és klímavédelmi elvárások és a hosszú távú fenntarthatóság figyelembevételével mellett kívánja kidolgozni és megvalósítani. Szem előtt tartja a város, mint komplex műszaki-gazdasági-társadalmi-környezeti rendszer összefüggéseit és fejlesztési elképzelései során épít ezekre. Felkészül arra, hogy a jövőben képes legyen rugalmasan alkalmazkodni és gyors válaszokat adni („reziliens város”) a jelentkező gazdasági, társadalmi és környezeti kihívásokra oly módon, hogy közben megőrzi a város értékes épített- és természeti környezetét, illetve kulturális hagyományait, értékeit. Kecskemét területhasználati jövőképét a várostest arányos térbeli, funkcionális alapú morfológiai tagolása, tértakarékos (kompakt) városszerkezet jellemzi.

Kecskemét egy olyan kiegyensúlyozottan fejlődő, klímatudatos és „reziliens” településsé kíván válni, amely intelligens és innovatív megoldásai révén, széleskörű minőségi szolgáltatásokat nyújt szűkebb és tágabb környezetének, továbbá szem előtt tartja a fenntarthatóság követelményét gazdasági, társadalmi és környezeti fejlesztései során.

A város a kívánt jövőkép elérése érdekében, az alábbi intézkedések, feladatok megvalósítását tekinti elsődlegesnek:

- **Alkalmazkodik a sajátos táji és településkörnyezeti adottságokhoz, s klímatudatos beavatkozásokkal, zöld- és kék infrastrukturális fejlesztésekkel felkészül a klímaváltozásból eredő kihívásokra;**
- **A környezeti adottságaiban rejlő lehetőségek felhasználásával, törekszik a megújuló energiahordozók nagyobb arányú használatára, s tudatosan él azokkal az új technológiákkal, amelyek hozzájárulnak a természeti erőforrásai megóvásához;**

- **Megbecsüli és védi épített örökségének értékeit**, tudatosan formálja településképét, valamint törekszik a település harmonikus működését elősegítő területhasználat kialakítására;
- **Szigorú kereteket** (jogszabályi, ellenőrzési, végrehajtási) **szab a beépítés koordinálatlan növekedésének**, ezzel is elősegítve a „kompakt város” alapjainak kidolgozását, valamint a város fenntartható és hatékony üzemeltethetőségének hosszú távú biztosítását;
- A települési szolgáltatások minőségének javítása érdekében, **él a digitalizációban és az információtechnológiában rejlő lehetőségekkel**, a városi folyamatait adatok gyűjtésével és feldolgozásával mérhetővé teszi, nyomon követi és elemzi azokat, ezzel is hozzájárulva egy intelligens és „reziliens” város fejlődéséhez;
- **A fenntartható városi mobilitás kialakítása**, a település minél jobb megközelíthetőségének elősegítése, valamint közlekedésföldrajzi helyzetének és logisztikai adottságainak kiaknázása **érdekében átfogó közlekedésfejlesztési vizsgálatokat végez és koncepciót alkot, fejlesztéseit pedig ezek alapján valósítja meg**;
- Több lábon álló gazdasági szerkezetének és a minőségi munkahelyek kialakításának támogatásával, **kiszámítható megélhetést biztosít a település és a vonzáskörzet népessége számára**;
- A tudásalapú társadalom fejlődésének előmozdítása érdekében, **minden lehetőséget kihasznál az oktatási-képzési rendszerének fejlesztésére, a kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység támogatására**, az élethossziglan történő tanulás feltételeinek biztosítására;
- **Segíti társadalmának kiteljesedését**, az egyetemes értékekre, tudásra és újdonságokra **nyitott, innovatív és kreatív szellemiség kialakulását**;
- Kultúrapártolásával a helyi hagyományokra építő, **markáns kulturális és művészeti arculatot alakít ki**, minőségi programkínálatával segíti a turisztikai ágazat fejlődését;
- **Törekszik a különböző társadalmi rétegek, csoportok, illetve korosztályok harmonikus együttélésére, a társadalmi szolidaritás és esélyegyenlőség megteremtésére**;
- **Lakói számára minőségi közszolgáltatásokat** (pl. közigazgatási, oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi) és **intézményi ellátóhálózatot biztosít**, a szabadidő minőségi eltöltésére változatos lehetőségeket kínál, **egészséges és élhető lakókörnyezet kialakítására törekszik**;
- A központi szerepkör előnyeinek kisugárzásával sokoldalú, kölcsönös **együttműködést valósít meg a természetes vonzáskörzetének településeivel**;
- A város jövőjét, versenyképességét és fejlődési irányait, lehetőségeit meghatározó kérdésekben **együttműködik lehetséges stratégiai partnereivel**.

1.2.2 A város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Kecskemét jövőbeli térségi szerepkörét számos tényező befolyásolja. **Meghatározó a város térségi elhelyezkedése és kedvező közlekedésföldrajzi helyzete**, melynek erősítése

kiemelkedően fontos a térségi elérhetőség biztosításában, javításában. Emellett Kecskemétnek jelentős feladatai adódnak megyeszékhelyi, közigazgatási státuszából éppúgy, mint oktatási, szociális, egészségügyi és kulturális ellátó szerepköréből. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a város egyre növekvő gazdasági erejét, illetve azt a tényt, hogy a település gazdaságának ágazati összetétele a rendszerváltozás óta jelentősen átalakult, modernizálódott, így jelentős termelési és innovációs funkciót lát el térségében. Kecskemét a bővülő munkalehetőségein keresztül – az OFTK-ban megfogalmazott területi politikai céloknak megfelelően – a térség foglalkoztatásában, valamint az elindított képzési programoknak és a magasabb bérjövdelem biztosításának köszönhetően, a társadalmi felzárkóztatásban is kiemelt szerepet kíván játszani.

Az OFTK alapján ugyancsak meghatározó szerepet kell betöltenie Kecskemétnek – mint a Duna-Tisza-közi Homokhátság legjelentősebb települési központjaként – a klímaváltozás elleni küzdelem és az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás (pl. Homokhátság komplex fejlesztési program, vízgazdálkodási, nagytérségi vízpótlási-, öntözési-, tanyafejlesztési-, energiahatékonysági-, megújuló energiatermelési programok) térségi szervezésében és koordinálásában. A város egyeteme, kutatóintézetei és szakmai szervezetei, vállalkozásai – várhatóan – fontos szerepet fognak betölteni például a vízgazdálkodás új eredményeinek, a klimatikus kihívásoknak megfelelő, új mezőgazdasági termékszerkezet és termelési módok bevezetésében, továbbá az alkalmazkodóképes agrárium kialakításának térségi terjesztésében. Szerepe lehet a városi intézményeknek a térségben található helyi közösségek önszerveződésének és klímatudatosságának erősítésében, továbbá az egészségügyi- és szociális ellátó-hálózatuk a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira (pl. szélsőséges időjárási jelenségek, hőhullámok, tartósan száraz időszakok) történő felkészítésében.

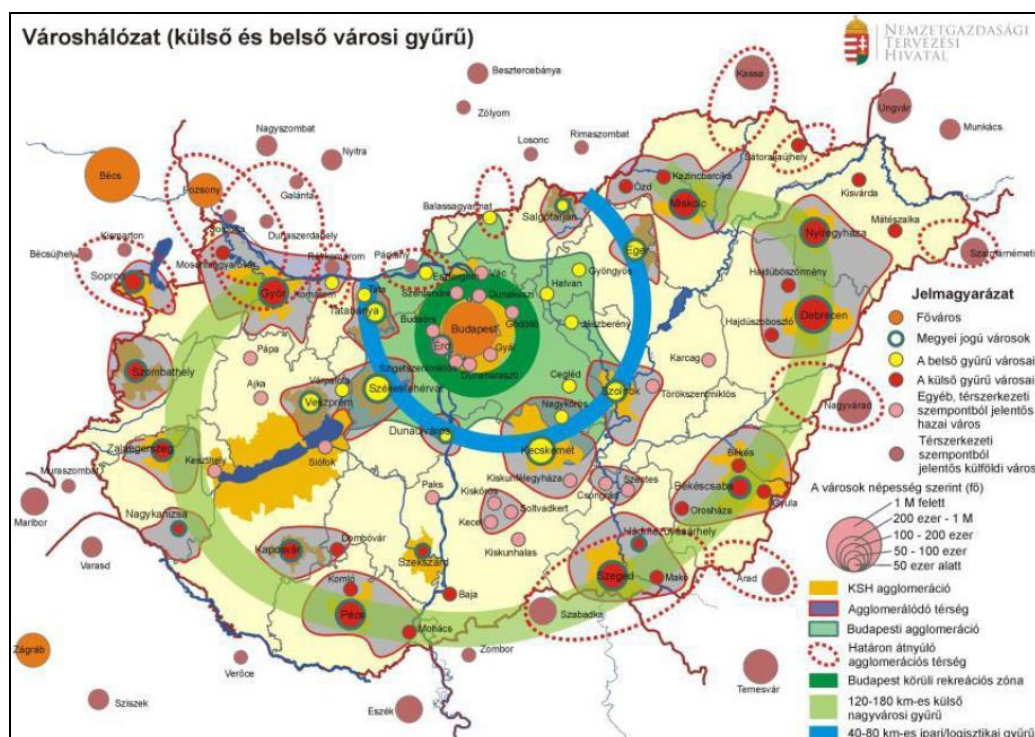
Kecskemétnek szerepet kell vállalnia a vidéki népesség helyben tartásában, életkörülményeik javításában is, melyet a precíziós agrárgazdaság, a családi farmok kialakítása és vidékfejlesztésben rejlő lehetőségek kiaknázása révén érhet el. Ennek érdekében szükség mutatkozik a térségi innovatív agrárgazdaság megvalósítására, a családi gazdaságok szerkezetváltásának elősegítésére, új növénykultúrák meghonosítására, a kertészeti és gyümölcsstermesztési ágazat fenntartható fejlesztésére, a termelés technológiájának, az öntözés feltételeinek korszerűsítésére, a termékek feldolgozására, az értékesítés és a termelői szerveződések támogatására, továbbá az agrárlogisztika fejlesztésére. Kecskemétnek a fentebb említett fejlesztési területeken befektetés-ösztönző, szervezési-koordinációs, oktatási-kutatási, marketing és logisztikai feladatokat egyaránt el kell látnia.

A város gazdasági potenciálja jelentős hatással van környezetére, ennek köszönhetően hozzájárul a térségi foglalkoztatottság emelkedéséhez és a lakosság helyben tartásához. Kecskemét munkaerő vonzása erősödött, s napjainkra a hagyományos vonzáskörzeteken kívül, kiterjed Pest és Jász-Nagykun-Szolnok megyék déli, valamint Csongrád-Csanád megye északi, illetve észak-nyugati részére is. A kecskeméti gazdaság szerepe azonban a foglalkoztatási szerepkörén messze túlmutat, hiszen a városban megtelepedett, magas

technológiai színvonalat képviselő **vállalkozások folyamatosan keresik új beszállítóikat**, így a térség kis- és középvállalkozásait innovációs tevékenységre, szervezeti és technológiai megújulásra ösztönzik, emellett az új kapcsolatok szélesedő értékesítési lehetőségeket is megnyithatnak számukra. **A város versenyképességének megőrzése érdekében törekszik üzleti környezetének modernizációjára**, a digitalizációs folyamatok erősítésére, az ipari forradalom 4. fázisának települési szintű kiszolgálására. **Kecskemét kiemelt járműipari térség funkciója lehetőséget biztosít a helyi multinacionális vállalatokon keresztül a termelési és kutatás-fejlesztési együttműködések bővítésére, illetve az európai beszállítói hálózathoz történő csatlakozásra.**

Kecskemét térségi szerepkörének bővülését hozhatja a kedvező közlekedéshálózati elhelyezkedése, hiszen Kecskemét a Budapest-Belgrád-Athén fejlesztési tengely mentén fekszik, melyen áthalad az Észak- és Dél-Európát összekötő IV-es számú Helsinki folyosó (M5-ös autópálya). A nemzetközi fejlesztési tengely mellett, Kecskemét térszerkezeti helyzetét kedvezően befolyásolhatja a jövőben, hogy részét képezi annak a – várhatóan egyre markánsabb szerepet képviselő – Komárom-Tatabánya-Székesfehérvár-Dunaújváros-Kecskemét-Szolnok-Eger ipari-logisztikai gyűrűnek (10. ábra), amely a megfelelő közúthálózati fejlesztések (pl. M8, M4 és M44 gyorsforgalmi utak kiépítése) megvalósulása esetén kedvezőbb elérhetőséget biztosít a közlekedési folyosó mentén elhelyezkedő városok irányába.

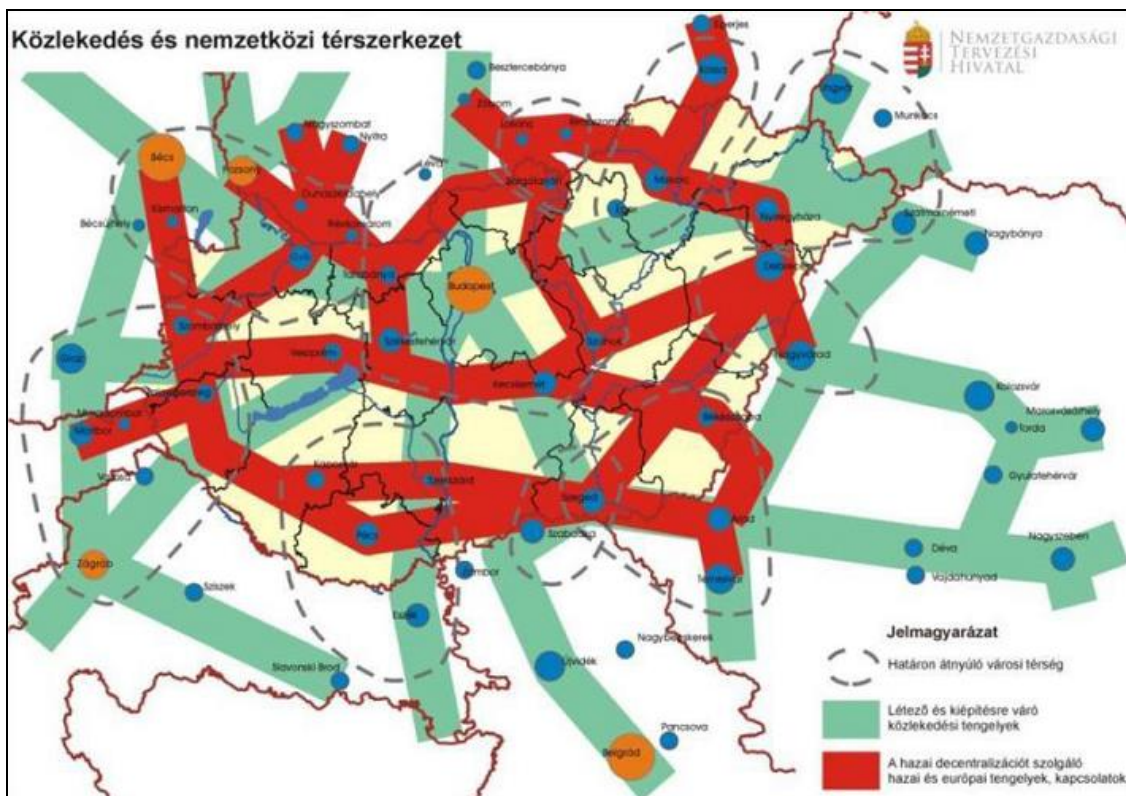
10. ábra: Térszerkezeti, városhálózati kapcsolatok

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció 2013.

A térszerkezeti és közlekedési kapcsolatok bővülése azonban túlmutat a hazai kereteken, s új lehetőségeket nyit meg a stájerországi termelési központok, az Adriai kikötők (pl. Trieszt, Koper, Rijeka), valamint Erdély piacai felé is (11. ábra).

11. ábra: Közlekedési kapcsolatok, meghatározó térszerkezeti irányok

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2013.

Kecskemét a kelet-nyugati irányú közúti fejlesztések (az 52-es sz. főút korszerűsítése, az M8, M4, M44. gyorsforgalmi utak) megvalósulása, a Cegléd-Kecskemét-Szeged (140-es számú), a Budapest-Kecskemét (142-es számú), valamint a Kecskemét-Szolnok (145-ös számú) vasútvonal korszerűsítése, a Budapest-Belgrád gyorsvasút, illetve a V0 vasúti árufuvarozási folyosó kiépítése, a meglévő katonai repülőtér fejlesztése és polgári célú használatának (elsősorban „cargo” célokra) erősödésével, továbbá a helyi és térségi gazdasági szereplők termelési kapacitásainak és szállítási igényeinek növekedésével, **már középtávon is meghatározó szervező, elosztó és logisztikai csomóponti szerepet** tölthet be, mind az észak-déli, mind pedig kelet-nyugati áruáramlatok tekintetében.

Kecskemét a jövőben erősíteni kívánja a térségben betöltött oktatási és kulturális szerepkörét. A város 39 közoktatási (általános- és középiskolai) intézményében napjainkban mintegy 18.000 diák tanul nappali tagozaton, közülük közel 3.800 diák, több mint 100 településről jár be a kecskeméti közoktatási intézményekbe. A bejárók mind nagyobb számba veszik igénybe a különböző fenntartók által (állami, alapítványi, egyházi) működtetett új oktatási formákat (pl. középiskolai duális képzés, kéttannyelvű képzés) és egyre szélesedő képzési szolgáltatásait. Ezt az oktatási hálózatot egészíti ki a megye legnagyobb felsőoktatási

kínálata, ahova 2019-ben több mint 3.500 fő járt. A város felsőoktatási életében a legfontosabb szerepet a 2000 óta folyamatos átalakuláson átmenő, kecskeméti székhelyű – s ma már alkalmazott tudományok egyeteme besorolást viselő – Neumann János Egyetem (továbbiakban: NJE) tölti be. Az Egyetemen a 2020/2021-es tanévben 3.105 diák rendelkezett hallgatói jogviszonnyal, ezek közül 2.547 fő érkezett Kecskemét közigazgatási határán kívülről. Az Egyetem növekvő térségi szerepét mutatja, hogy a hallgatók már mintegy 500 településről, ezen belül is legnagyobb számban Bács-Kiskun, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád és Békés megyék területéről érkeztek.

A felsőoktatási szerepkör megerősítése kulcsfontosságú a város számára, amely nemcsak a helyi vállalkozások szakember utánpótlásához biztosít háttérrel, de **a város K+F szférájának és innovációs teljesítményének növekedéséhez is nélkülözhetetlen.** Az erős felsőoktatási funkció nemcsak a város ismertségének és elismerésének fontos tényezője, de Kecskemét további fejlődésének is egyik legerősebb hajtóereje lehet, amely meghatározó módon járulhat hozzá a város térségi (pl. innovációs, szolgáltatási) szerepkörének növeléséhez is.

Kecskemét **kulturális és építészeti öröksége** gazdag, **a kultúra közvetítéséhez szükséges intézményi háttér kiterjedt és sokelemű,** amely jelentős, eddig kihasználatlan potenciált képvisel, hiszen a város turisztikai megítélését is nagyban javítaná a vonzó kulturális kínálat. Ennek megerősítése érdekében a Kodály örökségre, a magyar és világzenei hagyományokra, a várhatóan még inkább erősödő színházi életre, valamint olyan intézményekre, bemutatóhelyekre és művészeti alkotóműhelyekre támaszkodhat a város, mint például a Kecskeméti Katona József Múzeum, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, a Magyar Fotográfiai Múzeum, a Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye, a Nemzetközi Kerámiastúdió, a Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhely, illetve a magyar animáció egyik vezető műhelyeként számon tartott Kecskemétfilm Kft.

Kecskemét jelenlegi és jövőbeli turisztikai vonzerejének alapját a térség természeti-, kulturális- és épített örökségében (pl. szecessziós városbelső a világörökség várományos Városházával), **valamint a kiváló adottságokkal rendelkező lovas-, öko-, gyógy- és egészségmegőrző/fejlesztő turizmus programkínálatának és minőségi szolgáltatásainak kialakításában látja.** Kecskemét és környéke kulturális és szellemi hagyományaira, sajátos táji adottságaira építve, több fejlesztési irányhoz (Wellness- és egészség turizmus, kulturális és szellemi értékekre épülő turizmus, lovas-, aktív- és ökoturizmus) tud és akar csatlakozni. Turisztikai kínálatát a térség kisebb településeivel összehangoltan, komplex turisztikai termékként kívánja megjeleníteni.

Összefoglalva: *Kecskemét törekszik meghatározó térségi szerepköreinek (pl. igazgatási, oktatási, szociális, egészségügyi, foglalkoztatási, innovációs, logisztikai) bővítésére, ennek érdekében mindent elkövet szolgáltatási és ellátó hálózata fejlesztéséért, a vonzó befektetési környezet kialakításáért, az innovációs és digitalizációs folyamatok felgyorsításáért. A kiemelt járműipari központ státuszát felhasználva – versenyképességének és innovációs teljesítményének növelése érdekében – törekszik a hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerének szélesítésére, beruházási lehetőségeinek, illetve kutatás-fejlesztési eredményeinek*

megismertetésére. Szem előtt tartja a foglalkoztatási lehetőségek és a minőségi munkahelyteremtés bővítését, a magas szintű köz- és üzleti szolgáltatások fejlesztését, kulturális életének színesebbé tételét, hogy be tudja tölteni térségi ellátóközponti feladatait. Élhető és vonzó városi miliő kialakítására törekszik, a helyi lakosság életkörülményeinek javítása és a turisztikai vonzerejének növelése érdekében. Szellemi és gazdasági erejét, valamint kapcsolatrendszerét felhasználva szervezi, koordinálja a klímaváltozás és szárazodás elleni harcot, az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást a Homokhátság térségében. A megfogalmazott célok elérése érdekében a központi szerepkör előnyeinek kisugárzásával sokoldalú, kölcsönös együttműködést kíván megvalósítani a természetes vonzáskörzetének településeivel, illetve távolabbi települési stratégiai partnereivel.

1.2.3 A város településfejlesztési elveinek rögzítése

Az új típusú társadalmi és gazdasági elvárásoknak történő megfelelés, valamint a jövő szükségleteit kielégítő, felelős és fenntartható településfejlesztés, illetve az átgondolt és harmonikus városi területhasználat érdekében, **Kecskemétnek meg kell határoznia** – s következetesen alkalmaznia kell – **településfejlesztési és területhasználati alapelveit**. Ennek kialakítása során a döntéshozóknak, valamint városfejlesztésben és -tervezésben dolgozó szakembereknek – a harmonikus, értékközpontú és fenntartható fejlődés, a város nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítése⁷, valamint a fejlesztésekhez szükséges eredményes forrásgenerálás, illetve forráslehívás érdekében – figyelembe kell venniük számos nemzetközi és hazai keretfeltételt, előírást és ajánlást. Ezek közül ki kell emelni **a nemzetközi környezet- és klímavédelmi (ENSZ Párizsi Megállapodás 2015, EU Éghajlat- és energiapolitikájának 2030-ig szóló kerete, Energia Útiterv 2050) törekvéseket, ajánlásokat**, valamint **a változó uniós fejlesztés- és ágazatpolitikai (Új Európai Konszenzus a Fejlesztéspolitikáról⁸, Fenntartható Európa 2030-ra, „European Green Deal”, Taxonómia szabályozás) irányokat**. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül **a hazai szakpolitikai dokumentumok** (pl. Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia, Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia, Nemzeti Energia Stratégia 2030, Magyarország Nemzeti Energia- és Klímaterve, Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia, Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia 2021-2027, Nemzeti Digitalizációs Stratégia 2021-2030, Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció tervezete) **céljait**, továbbá **a térségünkre, illetve Kecskemétre vonatkozó megállapításait és ajánlásait** sem. Mindezek figyelembevételével az alábbi településfejlesztési, illetve tér- és területhasználati elveket, ajánlásokat rögzíthetjük.

⁷ A nemzetközi környezet- és klímavédelmi megállapodások kapcsán Kecskemét Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programjának szem előtt kell tartania, hogy 2018 áprilisában a Közgyűlés 35/2018. (IV.26.) határozatával jóváhagyta a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségéhez (Covenant of Mayors) történő csatlakozást (a döntéssel települési szinten 40%-os CO₂ kibocsátás csökkentést vállalt az önkormányzat a Covenant-ágazatokban), majd 2018 májusában a Megyei Jogú Városok Szövetsége tagjaként bejelentette csatlakozási szándékát a párizsi klímacél betartása érdekében létrejött Under2 („Két fok alatt”) nevet viselő nemzetközi klímavédelmi együttműködéshez.

⁸ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság által elfogadott együttes nyilatkozat (2017/C 210/01) – Új Európai Konszenzus a Fejlesztéspolitikáról: „A Mi Világunk, A Mi Méltóságunk, A Mi Jövőnk” [HL C 210, 2017.6.30., 1–24.]

Településfejlesztési elvek, szakmai, szervezeti ajánlások

- **Proaktív városfejlesztési és -irányítási szemlélet kialakítása, megerősítése**, melynek lényege, hogy a város elébe megy a várható eseményeknek, kihívásoknak, s ezáltal egy tudatosabb előkészítési, programalkotási, tervezési folyamatot indít el.
- **Rendszerelvű településfejlesztő és -üzemeltető gondolkodás kialakítása**, amely számol a legkülönbözőbb összefüggésekkel, integrált megközelítésekkel, így egyidejűleg képes figyelembe venni a város belső gazdasági, műszaki, társadalmi és környezeti szükségleteit, valamint a külső hatásokat és kihívásokat.
- **„Reziliens” és fenntartható város alapjainak lefektetése**, melynek során olyan fenntartható városfejlesztési gyakorlat kialakítására van szükség, amely szem előtt tartja a klímasemleges gondolkodást, valamint gyorsan és rugalmasan reagál a külső zavaró eseményekre és a krónikus stresszhelyzetekre.
- **Integrált tervezési szemlélet és komplexitásra történő törekvés**. Olyan összetett városfejlesztési gondolkodást és tervezési szemléletet kell kialakítani, amely képes átlátni a különböző irányultságú fejlesztések egymást feltételező és erősítő összefüggéseit. Ennek érdekében a gazdasági, a műszaki-építészeti, a környezeti és a társadalmi kérdések szakmai alapú együttes és egyidejű kezelésére van szükség.
- **Együttműködő tervezés és térségi partnerség kialakítása**, melynek során az érintett városi és térségi szakmai, illetve civil résztvevők széleskörű bevonása történik meg a városi programok megvalósításába, amely a tervezés előkészítésétől a lebonyolításon át egészen a fenntartás időszakáig valósít meg széleskörű együttműködést.
- **Belső egyetértés a fejlesztési irányokban és prioritásokban**. Ennek alapvető feltétele a város és közvetlen környezetének politikai-, szakmai- és civil szervezeteinek, vállalkozásainak széleskörű együttműködése, s a fejlesztési elképzelések kapcsán kialakított szakmai konszenzusa. Ennek hiányában nem valósíthatóak meg a még a legjobban megtervezett programok sem.
- **Városi Monitoring és Döntéstámogató Rendszer kialakítása**, melynek részét képezi egy városi adattár felállítása, a szervezeti, szakmai kérdések és az infrastrukturális keretek rögzítése, a mérni kívánt folyamatok és eredmények adat- és indikátor készletének, illetve az adatszolgáltatók körének meghatározása. A fentiek nélkül nem láthatók át a valós városi folyamatok és nem garantálhatók a szakmailag megalapozott városfejlesztési döntések.
- **Dinamikus, professzionális tervezés és fejlesztés**, amely igényli a meglévő városi fejlesztő-tervező szervezetek összehangolt munkáját, szakmai tevékenységük professzionalizálását, kiszélesítését.

Tér- és területhasználati elvek, ajánlások

Már a két évtizeddel ezelőtti (2002-es) Településfejlesztési Koncepció nagyon alaposan és szakmailag pontosan megfogalmazta a város térszerkezetének legfontosabb értékeit, illetve a harmonikus városszövet kialakításának, tervezésének legfontosabb kereteit, elvárásait. Ezek a

megállapítások nemcsak napjainkban érvényesek, de néhány kiegészítéssel a jelen középtávú településfejlesztési tervezés (2030-ig terjedő időtáv) során is felhasználhatók.

*„A józan célszerűség, a természetes intuíció és a bölcs előrelátás évszázadokon keresztül biztosította a térbeli kontinuitást, a működőképességet, valamint a fejlődést. A máig fennmaradt **jellegzetes gyűrűs-sugaras szerkezeti rendszer felbecsülhetetlen érték**, amelynek megőrzése és sérülésmentes továbbvitele az egyik legfontosabb városfejlesztési cél. **Alapvető feladat e városszerkezet nyitottságának fenntartása, az organikusan rétegződő területfelhasználás megőrzése, illetve további biztosítása.**”*

A gondolat annyival kiegészítendő, hogy **törekedni kell gyűrűs-sugaras szerkezeti rendszer hálózati hiányainak felszámolására**, s az elmúlt évtizedekben tapasztalt kedvezőtlen térszerkezeti folyamatok (pl. terjengős várostest, pazarló térhasználat, a lakó- és munkahelyek térbeli eltávolodása, ipari- és lakófunkciók keveredése, a városi funkciók decentralizációjának elmaradása, problématerületek kialakulása) megállítására. Emellett a fenntarthatóságot és a város élhetőségét hosszú távon biztosító **természeti és környezeti elemek területi védelmének a jelenleginél nagyobb hangsúlyt kell kapniuk**. Ezek alapján kijelölhetők napjaink legfontosabb, a térszerkezet alakításával, a területhasználat módjaival kapcsolatos elvi keretek, feladatok és ajánlások, melyek az alábbiakban foglalhatók össze:

- A városban napjainkig fennmaradt **jellegzetes gyűrűs-sugaras közlekedési és térszerkezeti rendszer megőrzése, fejlesztése, meglévő hiányainak, szűk keresztmetszeteinek felszámolása**, valamint a hálózat kitüntetett pontjain a megfelelő forgalmi csomópontok kialakítása, **a közlekedési módváltás feltételeinek biztosításával**;
- **A várostest arányos térbeli, funkcionális alapokon nyugvó morfológiai tagolása**, az eltérő funkciójú területek „egymásba növése” megfelelő szabályozása (pl. közterületekkel, zöldfelületekkel) a városi konfliktuszónák kialakulásának megelőzése, mérséklése érdekében;
- **A beépítés intenzitásának** – a városrészi adottságoknak megfelelő – **differentiált meghatározása**, a gazdaságtalan, terjengős területhasználat (különösen a lakó- és gazdasági területeken) kialakulásának megakadályozása tervszerű elrendezéssel, szabályozási megoldásokkal;
- A szerkezeti jelentőségű, **városi zöldfelületi rendszer ökológiai szerepének erősítése**, a várost elkerülő utak mentén „zöldgyűrű” kialakítása, az erdőterületek és a zöldfelületek fenntartásának javítása, területük növelése, **a biológiai diverzitás és a táji értékek védelme**, az éghajlatváltozás hatásainak tompítása és a város „rezilienciájának” erősítése érdekében;
- Elősegítendő – a teljes közigazgatási terület vonatkozásában – **a zöld-** (erdők, parkok, közterületek, közterületek stb.) és a **vízfelületek** (pl. vízelvezető árkok, záportározók, időszakosan elárasztott területek, esőkertek) **kiterjedésének** és a teljes területhasználaton belüli **arányának növelése**, minőségének javítása, valamint a **zöldítés folyamatának erősítése**, zöld térfalak és zöldtetők formájában;

- A telekosztások során, az új utcanyitások esetén a **többszintű zöldfelületi állomány kialakítása, biztosítása és védelme, valamint a csapadékvíz helyi szikkasztása elsődleges fontosságú;**
- **Tagolt, tértakarékos („kompakt”) városszerkezet kialakítása,** a várostest további szétterülésének elkerülése, a városi gépjárműforgalom csökkentése érdekében, ennek megfelelően:
 - Az **új és a régebben beépítésre kijelölt, ugyanakkor felhagyott** (pl. volt laktanyák, gazdasági területek) **vagy alulhasznosított területek fejlesztése,** az új gazdasági területek kijelölésének korlátozása, ha az mezőgazdasági területek rovására történne (zöldmezős beruházások helyett a barnamezős hasznosítás támogatása);
 - **A beépítésre szánt területek bővítésének korlátozása, a már beépítésre szánt területek városrészi léptékű, de legalább nagyobb tömb egészére kiterjedő, összehangolt telekrendezésének támogatása,** az átalakulás folyamatának irányítása, településrendezési szerződés keretében;
 - **Városrészi alközpontok kijelölése, funkciókkal és intézményekkel történő feltöltése, a közterületi rendszerük megtervezésével és a tömegközlekedési elérhetőségük biztosításával, javításával;**
- A „kertségek” funkcionális zónájában, a földművelés, zöldség- és gyümölcsstermesztés támogatása, a **gazdálkodási terület csökkenésének megállítása, a tájkép védelme;**
- A jó termőhelyi adottságú **termőföldek védelme,** további felaprózódásuk és átminősítésük megakadályozása, a rosszabb termőhelyi adottságú területek esetében elsődleges a természetközeli tájhasználat;
- A város területén **javasolt kijelölni a megújuló energiatermelésre alkalmas területeket,** támogatni szükséges a megújuló energiatermelést szolgáló beruházásokat, az energiaközösségek kialakítását, valamint a városi szintű energiamenedzsment rendszer felállítását;
- **A beépítésre nem szánt külterületek, valamint a zöld- és erdőterületek közművekkel nem ellátandóak;**
- **A közúti közlekedési területek növelése csak olyan léptékben támogatandó, amely elősegíti a város biztonságos üzemeltetését, élhetőségét és versenyképességét,** ugyanakkor adottságként kell tekintenünk a város területén belül meglévő vasúti hálózatra, amely a jövőben kiemelt szerepet kaphat az elővárosi közlekedésben, térségi áruszállításban;
- **A belvárosban elő kell készíteni a „lágy közlekedési formák” és a közösségi közlekedés előtérbe helyezését** az egyéni közlekedéssel szemben, valamint **vizsgálni szükséges a városi parkolás teljes rendszerének átalakítását,** a közúti forgalom mérséklése, a zöldfelületek növelése, s ezen keresztül a levegőtisztaság javítása és a CO₂ kibocsátás csökkentése érdekében;
- **A városi tér- és területhasználat során – horizontális elvként – figyelembe kell venni a fenntarthatóság tágabb szempontjait** (anyag- és energiatakarékosságra, a biodiverzitás védelmére, a kibocsátások csökkentésére, a klímaváltozás káros hatásainak megelőzésére, illetve csökkentésére való törekvést).

2. STRATÉGIA

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célrendszer meghatározása

Átfogó cél

- Társadalmi és gazdasági téren kiegyensúlyozottan fejlődő, intelligens, **FENNTARTHATÓ** és **REZILIENS** várossá válás (12. ábra).

Stratégiai célok

- Kecskemét és térsége lakosságának biztos megélhetést nyújtó, vonzó épített környezettel rendelkező, egészséges, biztonságos, társadalmilag befogadó, valamint kiegyensúlyozottan fejlődő és fenntartható módon üzemeltethető várossá válás („**Élhető város**”).
- A lakossági igényeknek megfelelő, magas szintű köz- és üzleti szolgáltatásokat, illetve ellátóhálózatot biztosító, szolgáltatásaiban fejlődő, széleskörű lakhatási kínálattal rendelkező, kapcsolatrendszerében és programkínálatában megújuló, a térségi szerepköreit folyamatosan bővítő város kialakítása („**Szolgáltató város**”).
- Kecskemét városa fejlesztései során figyelembe veszi természeti környezete teherbíró képességét, a nyersanyagokkal, erőforrásokkal és energiahordozókkal hatékonyan és takarékosan bánt. Figyel az értékes épített és természeti környezetének megóvására, a jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területeinek, vízbázisainak és zöldfelületeinek védelmére. A gazdaság- és településfejlesztése során egyre nagyobb arányban veszi igénybe a megújuló erőforrásokat („**Klímatudatos város**”).
- Kiemelt városi cél a versenyképes termelés feltételeinek széleskörű biztosítása, a helyi gazdaság és vállalkozások innovációs képességének növelése, a magasabb hozzáadott értékű termelést szolgáló pénzügyi, infrastrukturális, szervezeti és együttműködési háttérfeltételek és innovációk támogatása, a minőségi munkahelyteremtés érdekében. („**Versenyképes város**”).

Tematikus célok

- Városrészek közötti kapcsolatok erősítése, minőségi javítása, a városrészi alközpontok és szolgáltató területek funkcionális fejlesztése.
- Körforgásos gazdaság élénkítése, nyersanyag-, erőforrás- és energiahatékony városüzemeltetés megvalósítása.
- A városképet és az épített környezetet megújító, turisztikailag vonzó város kialakítása.
- Fenntartható városi mobilitás erősítése, a közösségi közlekedés, az elektromobilitás és a lágy közlekedési módok előtérbe helyezése.
- A városi intézmény- és ellátóhálózat, valamint humán erőforrás szükségletalapú fejlesztése.

- Lakhatási igények biztosítása, minőségi lakókörnyezet kialakítása, a társadalmi integráció, a közösségfejlesztés és népességmegtartás erősítése.
- A városi köz- és üzleti szolgáltatások fejlesztése, valamint az ezt kiszolgáló infrastruktúra színvonalának javítása, a város térségi szerepköreinek bővítése.
- Kulturális, sport és rekreációs területek fejlesztése, a programkínálat bővítése.
- Diverzifikált és klímabarát gazdasági szerkezet erősítésének támogatása, városi szintű energiamenedzsment rendszer kialakítása.
- Zöld- és kék infrastruktúra komplex fejlesztése, a fenntartható zöldfelület- és vízgazdálkodás feltételeinek javítása.
- Környezet-, klímabarát és karbonsemleges városfejlesztés erősítése.
- Energiahatékony, megújuló energiahordozókra építő energiaközösségek kialakításának ösztönzése.
- A helyi gazdaság innovációs képességének növelése, minőségi munkahelyteremtés támogatása, a versenyképes termelés feltételeinek biztosítása
- Városi folyamatok nyomon követése, elemzése, értékelése, digitális adattár és monitoring rendszer kialakítása.
- A zöld- és digitális átállást szolgáló szervezeti, pénzügyi és infrastrukturális innovációk támogatása.
- A város, a gazdasági szféra és a felsőoktatás közötti együttműködések és K+F+I kapcsolatok erősítése, közös projektek kidolgozása és megvalósítása.

Horizontális célok

Egy fenntartható, széles társadalmi elfogadottsággal rendelkező városfejlesztési folyamat, illetve a város jövőképének és átfogó céljának megvalósulása nem képzelhető el a tervezett fejlesztéseket átható „horizontális” célok figyelembevételével, melyek az alábbiakban foglalhatók össze:

- Az esélyegyenlőség, a társadalmi integráció elősegítése, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Egészséges, élhető, klímabarát és fenntartható városi környezet kialakítása.
- Értékalapú és értékőrző, intelligens fejlődés feltételeinek megteremtése (oktatással, szemléletformálással).
- A foglalkoztatás és munkahelyteremtés lehetőségeinek biztosítása, bővítése.
- Együttműködő tervezés, nyilvánosság, partnerség és monitoring biztosítása.

A településfejlesztésben az egyik legfontosabb horizontálisan érvényesítendő szempont az **esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés** biztosításának elve. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális és városrehabilitációs támogatás esetén, az alacsony státuszú, vagy fogyatékkal élő emberek helyzetére, társadalmi integrációjuk erősítésére. Kiemelten fontos a település minden lakója számára az alapvető **közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása**, valamint a hátrányos megkülönböztetés és a szegregáció minden formájának megakadályozása.

12. ábra: Kecskemét Településfejlesztési Tervének célrendszere 2022 és 2030 között

Jövőkép	Kecskemét egy olyan élhető, klímatudatos és innovatív településsé kíván válni, amely széleskörű minőségi szolgáltatásokat nyújt szűkebb és tágabb környezetének, továbbá szem előtt tartja a fenntarthatóság követelményét gazdasági, társadalmi és környezeti fejlesztései, illetve területhasználatának tervezése során			
Átfogó cél	Társadalmi és gazdasági téren kiegyensúlyozottan fejlődő, intelligens, fenntartható és reziliens várossá válás			
Stratégiai célok	Sc1. ÉLHETŐ VÁROS	Sc2. SZOLGÁLTATÓ VÁROS	Sc3. KLÍMATUDATOS VÁROS	Sc4. VERSENYKÉPES VÁROS
Tematikus célok	Tc1. Városrészek közötti kapcsolatok erősítése, minőségi javítása, a városrészi alközpontok és szolgáltató területek funkcionális fejlesztése	Tc5 A városi intézmény- és ellátóhálózat, valamint humán erőforrás szükségletalapú fejlesztése	Tc9. Diverzifikált és klímabarát gazdasági szerkezet erősítésének támogatása, városi szintű energiamenedzsment rendszer kialakítása	Tc13. A helyi gazdaság innovációs képességének növelése, minőségi munkahelyteremtés támogatása, a versenyképes termelés feltételeinek biztosítása
	Tc2. Körforgásos gazdaság élénkítése, nyersanyag-, erőforrás- és energiahatékony városüzemeltetés megvalósítása	Tc6. Lakhatási igények biztosítása, minőségi lakókörnyezet kialakítása, a társadalmi integráció, a közösségfejlesztés és népségmentartás erősítése	Tc10. Zöld- és kék infrastruktúra komplex fejlesztése, a fenntartható zöldfelület- és vízgazdálkodás feltételeinek javítása	Tc14. Városi folyamatok nyomon követése, elemzése, értékelése, digitális adattár és monitoring rendszer kialakítása
	Tc3. A városképet és az épített környezetet megújító, turisztikailag vonzó város kialakítása	Tc7. A városi köz- és üzleti szolgáltatások fejlesztése, valamint az ezt kiszolgáló infrastruktúra színvonalának javítása, a város térségi szerepköreinek bővítése	Tc11. Környezet-, klímabarát és karbonsemleges városfejlesztés erősítése	Tc15. A zöld- és digitális átállást szolgáló szervezeti, pénzügyi és infrastrukturális innovációk támogatása
	Tc4. Fenntartható városi mobilitás erősítése, a közösségi közlekedés, az elektromobilitás és a lágy közlekedési módok előtérbe helyezése	Tc8. Kulturális, sport és rekreációs területek fejlesztése, a programkínálat bővítése	Tc12. Energhatékony, megújuló energiahordozókra építő energiaközösségek kialakításának ösztönzése	Tc16. A város, a gazdasági szféra és a felsőoktatás közötti együttműködések és K+F+I kapcsolatok erősítése, közös projektek kidolgozása és megvalósítása
Horizontális célok	Hc1: Az esélyegyenlőség, a társadalmi integráció elősegítése, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása			
	Hc2: Egészséges, élhető, klímabarát és fenntartható városi környezet kialakítása			
	Hc3: Értékalapú és értékörző, intelligens fejlődés feltételeinek megteremtése (oktatással és szemléletformálással)			
	Hc4: A foglalkoztatás és munkahelyteremtés lehetőségeinek biztosítása, bővítése			
	Hc5: Együttműködő tervezés, nyilvánosság, partnerség és monitoring biztosítása			

Az egészséges, élhető, klímabarát és fenntartható környezet igényeinek való megfelelés. A karbonsemlegesség (2050-re történő) megvalósítása, illetve az egészséges lakókörnyezet biztosítása – különösen egy olyan gyorsan fejlődő, ugyanakkor környezetileg érzékeny terület esetében, mint a Duna-Tisza-közi Homokhátság – kiemelt jelentőségű. Sajnos városunkban, ahol a természeti adottságok és környezeti veszélyek (pl. szárazodás, talajvízszint-süllyedés, deflációra érzékeny homoktalajok, jelentős por- és pollenszennyezettség, csökkenő biodiverzitás) fokozottabban jelentkeznek, még inkább felértékelődik a környezet állapota, annak minősége. Fontos az egészséges, rendezett, s a közösség által is óvott városi környezet kialakítása, valamint ennek részeként a városi zöldfelületi rendszer állapota, annak folyamatos javítása. Az egészségesebb lakókörnyezet kialakítása, az okszerű víz- és hulladékgazdálkodás, a termőföldek és a természeti táj védelme, továbbá a környezet- és klímatudatos gondolkodás együttesen biztosíthatják a – klímaváltozás miatt egyre veszélyeztetettebb – településünk és térsége ökológiai viszonyainak és a lakosság egészségi állapotának javulását.

Értékalapú és értékőrző, intelligens fejlődés feltételeinek megteremtése, vonatkozik minden meghatározó városi szféra (műszaki, gazdasági, környezeti, társadalmi-kulturális) fejlesztésére, melynek elő kell segítenie a közösségi értékek megőrzését és megújítását, azok széleskörű elfogadtatását, melyben jelentős szerepet játszik a minőségi oktatás, a tájékoztatás és a szemléletformálás. A döntések során figyelembe kell venni a város hosszútávú érdekeit és meglévő adottságait. Törekedni kell a partnerségre épülő fejlesztésekre, az intézményi és lakossági képességek javítására és a hatékony közszolgáltatások megteremtésére.

A város fejlesztése során a **foglalkoztatás lehetőségeinek biztosítása, bővítése** és az ahhoz szükséges megfelelő képzettség és képességek megteremtése az egyik, ha nem a legfontosabb teendő. A lakosság szociális biztonságérzetét és életkörülményeit alapvetően meghatározza a **stabil és kiszámítható munkahelyek** jelenléte. Éppen ezért az egyik legfontosabb horizontális városfejlesztési cél a **munkahelyteremtés és a munkahelyek megőrzése**. Különösen a helyi munkaerőpiacra történő bejutás lehetőségét kell fejleszteni a megfelelő képzések, átképzések biztosításával, a lakosság vállalkozási kedvének és foglalkoztathatóságuk növelésével, melyben kiemelt szerepet kell játszania a város oktatási intézményeinek, képzőközpontjainak, vállalkozásfejlesztési szervezeteinek, kamaráinak és kutatóintézeteinek. Meg kell teremteni az atipikus foglalkoztatás feltételeit (pl. részmunkaidős munka, távmunka) a teljesebb körű foglalkoztatás érdekében, valamint javítani szükséges a települések között a munkavállalási célú ingázás lehetőségeit.

Az integrált városfejlesztési beavatkozások jelentőségüknél, nagyságrendjükénél és komplex hatásrendszereik miatt, nem nélkülözhetik a **széleskörű partnerségi bevonást** (pl. gazdasági szereplők, szakmai és civil szervezetek, hatóságok, lakosság), az **együttműködő tervezést**, hiszen a beavatkozások hatással vannak a lakosság mindennapi életére. Ezért ösztönözni és javítani kell a partnerségi részvételi formákat és a közös tervezést. A **nyilvánosság biztosítása** központi szerepet játszik a tervek széleskörű legitimációjában, a beavatkozások elfogadottságában és sikerességében. A **monitoring rendszer** pedig segíti a beavatkozások eredményeinek nyomon követését, a stratégiában kitűzött célok elérhetőségének vizsgálatát, illetve szükség esetén a megfelelő korrekciók elvégzését.

2.1.1. A célrendszer összefüggései és a tervezési dimenziókkal való kapcsolata

Az elmúlt közel két évtized **Kecskemét** saját maga „újradefiniálási” kísérletének jegyében telt, s annak ellenére, hogy a város a gazdaságát sikeresen újíttotta meg, illetve számos területen (pl. infrastrukturális mutatók, a felsőoktatás területén elért eredmények, kulturális kínálat erősödése, a város térségi szerepkörének bővülése) jelentős előrelépést tudott felmutatni, azonban napjainkban újabb és újabb kihívásokkal (pl. járványok, környezet- és klímavédelem, növekvő gépjárműforgalom, parkolási nehézségek, elöregedő társadalom, csökkenő népességszám, munkaerőhiány, digitalizációs-modernizációs nyomás, városüzemeltetés hatékonyságának növelése) kell szembenéznie, melyekre gyors és szakmailag kielégítő válaszokat kell találnia.

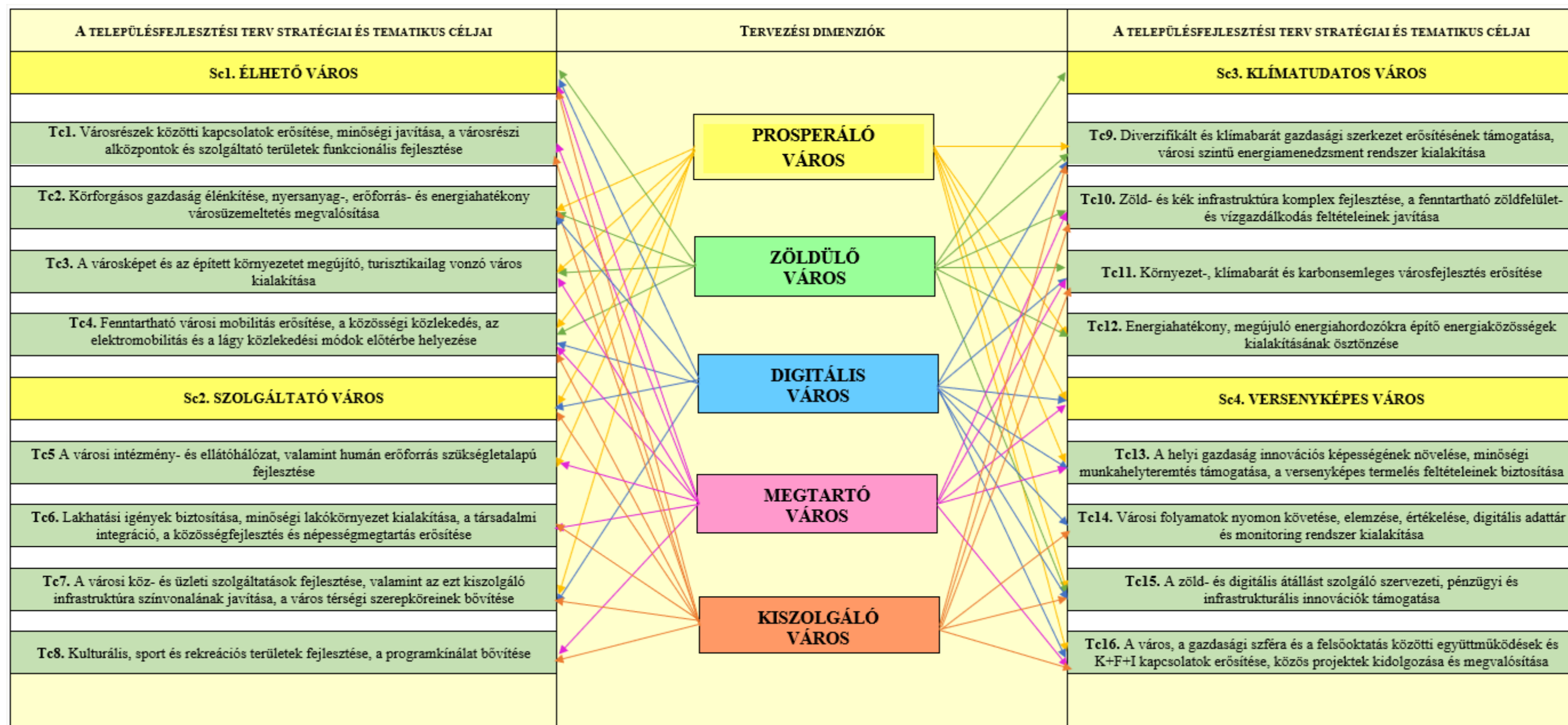
Kecskemétnek a közeljövőben olyan minőségi települési környezetet kell kialakítania, amely egyszerre képes előrelépést mutatni a magas szintű vállalkozási-, szolgáltatási- és infrastrukturális környezet kialakítása, a helyi társadalom életszínvonalának emelése, az épített- és a természeti-táji környezet kiemelt fejlesztése, valamint a kulturális miliő formálása terén. Ha ezek a feltételek teljesülnek, akkor **Kecskemét egy fenntartható módon fejlődő, klímatudatos, élhető és vonzó településsé válhat,** amely meg tud felelni nemcsak a multinacionális cégek által elvárt igen szigorú nemzetközi követelményeknek, de a helyi társadalom várossal szemben támasztott egyre növekvő igényeinek (pl. megfelelő minőségű munkahelyek, élhető, tiszta és egészséges épített környezet, magas színvonalú városi szolgáltatási és ellátó rendszer, bővülő szórakozási és rekreációs lehetőségek, fenntartható városi mobilitás, gazdag és minőségi programkínálat, civil közösségépítés) is.

Az uniós és hazai fejlesztéspolitikai irányok és ágazati stratégiák ismeretében, illetve a helyi társadalmi szükségletek figyelembevételével került kialakításra a **Településfejlesztési Terv célrendszere,** amely egyensúlyt kíván keresni a gazdasági fejlődés, a versenyképességi kívánalmak, a társadalmi igények és modernizációs elvárások, valamint a természeti környezet által biztosított adottságok, illetve lehetőségek között.

Kecskemét településfejlesztési célrendszerével is jelezni kívánja, hogy a város meghatározó szféráinak (gazdaság, társadalom, természeti környezet, infrastruktúra) mindegyikét kiemelt figyelemmel kezeli, ezek fejlesztését – anyagi lehetőségei függvényében – komplexen, egymásra épülően és harmonikusan kívánja megvalósítani, a város hosszú távú élhetősége és „reziliencia” szintjének növelése érdekében.

Kecskemét tervezett jövőképe és átfogó céljainak elérése érdekében, elkötelezett a jelen dokumentumban rögzített szakmai és szervezeti ajánlásokat megvalósításában, a térhasználati elvek és tervezési dimenziók következetes érvényesítésében, továbbá a beavatkozásokhoz szükséges források biztosításában. A Településfejlesztési Terv célrendszerének és a – város „reziliencia” szintjét meghatározó – kecskeméti tervezési dimenziók közötti kapcsolatok rendszerét a 13. ábra mutatja be.

13. ábra: A kecskeméti Településfejlesztési Terv stratégiai és tematikus céljainak kapcsolódása a tervezési dimenziókhoz

A fenti ábra alapján is látható, hogy a nevesített tervezési dimenziók (prosperáló város, zöldülő város, digitális város, megtartó város, kiszolgáló város) komplex fejlesztési beavatkozások esetén, több településfejlesztési célhoz is kapcsolódhatnak, így biztosítva egyrészt Kecskemét fejlődéséhez szükséges szinergiákat, másrészt a „városi reziliencia” szintjének folyamatos növekedését.

A **prosperáló város** kialakítása kapcsán elsődleges (stratégiai) fontosságú feladat Kecskemét versenyképességének megőrzése (Sc4). Mint látható a helyi gazdaság értékeinek megtartását, annak fejlesztését a dokumentum a helyi gazdaság innovációs képességének növelésével, a minőségi munkahelyteremtés támogatásával, a versenyképes termelés feltételeinek biztosításával (Tc13), valamint a gazdasági szféra és a felsőoktatás közötti együttműködések, illetve K+F+I kapcsolatok erősítésével (Tc16) kívánja elősegíteni. Fontos törekvés ezen a területen a szolgáltatási színvonal fejlesztése, s az ezt kiszolgáló infrastrukturális háttér minőségi javítása, illetve a város térségi szerepköreinek bővítése (Tc7). Emellett nagy hangsúlyt helyez a dokumentum olyan, a kihívások által generált transzformációs kényszerekre is, mint az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiahordozók alkalmazása (Tc12), a zöld- és digitális átállás (Tc15), vagy a körforgásos gazdaság élénkítése (Tc2). Ugyanakkor nem képzelhető el prosperáló város kialakítása megújuló és turisztikailag vonzó épített környezet (Tc3), valamint fenntartható városi mobilitás nélkül (Tc4).

A fenntartható és harmonikus városfejlesztés alapfeltétele, hogy a gazdaság fejlődése nem mehet a helyi természeti környezet teherbíró képességének rovására, ezért fontos tervezési dimenzió a **zöldülő város** koncepciójának kialakítása. Ez a tervezési dimenzió egyszerre szolgálja az élhető- (Sc1) és klímatudatos város (Sc3) stratégiai céljának megvalósítását. Emellett a zöldülő város kialakítását szolgáló törekvés számos tematikus cél elérését is segítheti, mint amilyen a diverzifikált és klímabarát gazdasági szerkezet erősítésének támogatása (Tc9), az energiahatékony, megújuló energiahordozókra építő energiaközösségek kialakításának ösztönzése (Tc12), a zöld- és kék infrastruktúra komplex fejlesztése, a fenntartható zöldfelület- és vízgazdálkodás feltételeinek javítása (Tc10), a zöld- és digitális átállást szolgáló szervezeti, pénzügyi és infrastrukturális innovációk támogatása (Tc15), vagy éppen a környezet-, klímabarát és karbonsemleges városfejlesztés erősítése (Tc11), amely magába foglalhat olyan területeket, mint a nyersanyag-, erőforrás- és energiahatékony városüzemeltetés megvalósítása (Tc2), a turisztikailag vonzó város kialakítása (Tc3), vagy a fenntartható városi mobilitás erősítése (Tc4).

Kecskemét **digitális város** fejlesztésének végső célja a város élhetőségének és vonzóképességének javítása, valamint működtetésének, fenntartásának hatékonyságnövelése a helyi lakosság elégedettségének, életminőségének, „jól létének” emelése érdekében. Az adott tervezési dimenzió hatásrendszerein keresztül egyszerre járul hozzá a településfejlesztési terv több stratégiai céljának (Élhető város – Sc1, Szolgáltató város – Sc2, Versenyképes város – Sc4) eléréséhez. A hatékony városirányítás, -fejlesztés, -tervezés és -üzemeltetés komplex rendszere napjainkban már nem képzelhető el a település folyamatainak nyomon követéséhez szükséges digitális adatgyűjtő, adatbázis kezelő és értékelő (monitoring) rendszerek (Tc14) nélkül. Látható emellett, hogy a digitális eszközök és alkalmazások jelentős mértékben

járulhatnak hozzá a városüzemeltetés (Tc2) optimalizációjának erősítéséhez, a fenntartható városi mobilitás (Tc4) szervezéséhez, a köz- és üzleti szolgáltatások (Tc7) fejlesztéséhez, a városi szintű energiamenedzsment rendszerek (Tc9) kialakításához és működtetéséhez, a versenyképes termelés feltételeinek biztosításához és az innovációs képesség növeléséhez (Tc13), továbbá a digitális átállást szolgáló szervezeti, pénzügyi és infrastrukturális innovációk (Tc15), illetve K+F+I együttműködések erősítéséhez (Tc16). A települési digitális átállás keretében vizsgálni szükséges, hogy mely konkrét működési területeken alkalmazható leghatékonyabban a digitális eszközök, alkalmazások és szolgáltatások rendszerszintű bevezetése.

A **megtartó város** tervezési dimenzió belül olyan beavatkozások megfogalmazása a cél, melyek hozzájárulnak a helyi társadalom szükségleteinek, igényeinek kielégítéséhez, figyelembe veszi a kecskeméti (pl. társadalmi, demográfiai, kulturális, épített környezeti) sajátosságokat, s hozzájárul a helyi és környékbeli lakosság életminőségének javításához, s ezen keresztül a népesség Kecskeméten történő tartásához. Ez utóbbi szempont mind fontosabbá válik a városverseny erősödésével, ami manapság már nem csak a befektetőkért és a fejlesztési forrásokért, hanem a jól képzett szakemberekért, a munkavállalókért, valamint a diákokért is folyik. A város megtartóképességének növelésében olyan tényezők játszhatnak szerepet, mint az élhetőség (Sc1) és a versenyképesség (Sc4). Ezen belül is a város kiemelt figyelmet kíván fordítani az élhetőség javításán belül: a városrészek közötti kapcsolatok erősítésére, minőségi javítására, a városrészi alközpontok és szolgáltató területek funkcionális fejlesztésére (Tc1), az épített környezet megújítására (Tc3), a fenntartható városi mobilitás erősítésére a közösségi közlekedés, az elektromobilitás és a lágy közlekedési módok előtérbe helyezésével (Tc4). Kiemelt terület a lakhatási igények biztosítása (Tc6), ezen belül is a megfizethető árú lakások kialakítása minden társadalmi réteg számára. A népességmegtartást segítheti a minőségi lakókörnyezet kialakítása, például a környezet-, klímabarát és karbonsemleges városfejlesztés erősítésével (Tc11). Hasonló célokat szolgál a társadalmi integráció, a közösségfejlesztés, vagy a városi intézmény- és ellátóhálózat, valamint humán erőforrás szükségletalapú fejlesztése (Tc5). Meghatározó tényező továbbá a kiszámítható megélhetést nyújtó munkahelyek hosszú távú biztosítása, amely leginkább a piac igényeire reagálni tudó, minőségi munkahelyteremtés támogatásának (Tc13) és a különböző szervezetek közötti eredményes együttműködések (Tc16) és a K+F+I kapcsolatok erősítésének függvénye. Az említett fejlesztési irányokkal és célokkal különösen a fiatal 18-25 év közötti, valamint a munkaképes korú korosztályt kívánja megszólítani a város. Természetesen figyelve a többi korosztály igényeire is.

A **kiszolgáló város** tervezési dimenziója a fenntartható területhasználatot, az épített és művi környezetet, a városi zöldfelületeket és természeti ökoszisztémát, valamint a városi közműrendszereket, infrastruktúrákat, azok optimális területi kialakítását foglalja magában, melyek alapvetően határozzák meg a város minőségét, s befolyásolják annak élhetőségét (Sc1), szolgáltatási környezetét (Sc2). Jellegéből adódóan a jelen tervezési dimenzióhoz kötődő feladatok ugyancsak számos településfejlesztési tematikus cél (Tc1, Tc2, Tc4, Tc6, Tc7, Tc8, Tc9, Tc10, Tc11, Tc14, Tc15, Tc16) teljesülését szolgálhatja. A számos kapcsolódási pont is jól mutatja, hogy a kiszolgáló város elsősorban nem ágazati, hanem

komplex területi és hálózati fejlesztési szemléletet igényel, ahol egyszerre kell figyelembe venni a városi és városkörnyéki szükségleteket, akár gazdasági övezetekről, zónákról, akár vonzáskörzeti ellátórendszerekről, elővárosi közlekedési szolgáltatásokról, vagy közmű fejlesztésekről beszélünk. Másrészt azonosítani kell a rehabilitációval, revitalizációval, vagy átépítéssel érintett beavatkozási területeket (pl. barnamezős, funkcióváltó területek, szegregált-, vagy szegregációval veszélyeztetett területek, közlekedési módváltási területek, közterületek, összefüggő városi zöldfelületi rendszer, rekreációs akcióterületek, erdősítési területek, megújuló energiatermelési területek), melyekre átfogó koncepciók készítése szükséges (különösen az integrált beavatkozási területek esetében).

2.1.2. A tematikus célokhoz kapcsolódó indikátorok és fejlesztési céladatok

Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Tervének sikeressége, a benne megfogalmazott célok, programok, fejlesztési irányok és feladatok megítélése, nem csak a társadalmi és szakmai szükségletek alapján megfogalmazott beavatkozási elképzelések pontos megfogalmazásán múlik, hanem azok – finanszírozhatósága mellett – minőségi megvalósításán, illetve ezzel összefüggésben a vállalt céladatok teljesíthetőségén/teljesítésén is.

A mindennapokban zajló városi folyamatok (pl. gazdasági, társadalmi, területi, környezeti) objektív mérhetősége és tényleges mérése, valamint a vállalt célok teljesülésének bemutatása, a társadalmi hasznosság, -elfogadás, -ellenőrizhetőség és transzparencia szempontjából is kulcsfontosságú. Ennek megfelelően a TfT-ben rögzített minden tematikus cél méréséhez a tervezők meghatároztak mérendő indikátorokat és fejlesztési célirányokat, melyek a formálódó városi monitoring rendszer kialakításának és a jövőbeli adatalapú tervezésnek is alapjául szolgálhat a konkrét indikátorvállalások megfogalmazása mellett (2. táblázat). A Településfejlesztési Terv céljainak mérését szolgáló javasolt indikátorok bázis és célértékeit a 7.2. fejezet mutatja be részletesebben.

2. táblázat: A tematikus célokhoz kapcsolódó indikátorok és fejlesztési céladatok

Tematikus célok	Indikátor neve	Az indikátor leírása és a céladat meghatározása	Mérték-egység	Az adatok forrása	Az adatgyűjtés gyakorisága
Tc1. Városrészek közötti kapcsolatok erősítése, minőségi javítása, a városrészi alközpontok és szolgáltató területek funkcionális fejlesztése	Épített városi közutak hossza	A városban a vizsgált évben átadott új önkormányzati és állami útszakaszok hossza (cél: növekedés a 2020-as bázisévhez viszonyítva)	km	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Önkormányzati közcélú beruházások értéke	Az önkormányzat, mint projektgazda által a vizsgált évében elvégzett beruházások összértéke (cél: növekedés a 2020-as bázisévhez viszonyítva)	Ft	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Megújított közterületek, zöldfelületek nagysága	Az évente a különböző fejlesztések keretében megújított közterületek nagysága	m ² /év	Polgármesteri Hivatal	Éves
Tc2. Körforgásos gazdaság élénkítése, nyersanyag-, erőforrás- és energiahatékony városüzemeltetés megvalósítása	Szelektív hulladékgyűjtésbe bevont háztartások számának alakulása	Szelektív hulladékgyűjtésbe bevont kecskeméti háztartások száma (cél: növekedés a 2020-as bázisévhez viszonyítva)	db/év	DTkH Nonprofit Kft.	Éves
	Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék aránya	Az elkülönítetten gyűjtött települési hulladék arányának vizsgálata a teljes települési hulladék mennyiségéhez képest (cél: növekedés a 2020-as bázisévhez viszonyítva)	%	KSH	Éves
	Östermelői igazolványok számának változása	Östermelői igazolvánnyal rendelkezők kecskeméti lakosok számának változása (cél: növekedés)	db/év	Agrárkamara	Éves
Tc3. A városképet és az épített környezetet megújító, turisztikailag vonzó város kialakítása	Felújított műemléki, illetve helyi védelem alatt álló épületek száma	A város területén található védelem alatt álló épületek felújítása (cél: növekedés a 2020-as bázisévhez viszonyítva)	db	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Átadott új közösségi terek nagysága	A város területén évről-évre átadott új közösségi létesítmények alapterülete (cél: növekedés a 2020-as bázisévhez viszonyítva)	m ²	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Felújított közterületek nagysága	A városban felújított parkok, terek, kerékpár-utak, járdák felületének növekedése a 2020-as bázisévhez képest száma (cél: növekedés)	m ²	Polgármesteri Hivatal	Éves
Tc4. Fenntartható városi mobilitás erősítése, a közösségi közlekedés, az elektromobilitás és a lágy közlekedési módok előtérbe helyezése	A városban átadott új kerékpárforgalmi létesítmények hossza	A városban a vizsgált évben átadott új kerékpárforgalmi szakaszok hossza (cél: növekedés)	km/év	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Helyi közösségi közlekedés utasszámának változása	A helyi közösségi közlekedésben szállított utasok száma a 2020-as bázisévhez viszonyítva (cél: növekedés)	fő	Helyi tömegközlekedési szolgáltató	Éves
	Kecskeméten regisztrált elektromos gépjárművek aránya	A Kecskeméten regisztrált elektromos gépjárművek aránya az összes gépjármű százalékában (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Tc5 A városi intézmény- és ellátóhálózat, valamint humán erőforrás szükségletalapú fejlesztése	A szakmát adó duális képzésben tanulók aránya	A város teljes szakképzési rendszerében a duális szakképzésben részt vevő tanulók aránya (cél: növekedés)	%	KSH, Kecskeméti Szakképzési Centrum	Éves
	A nappali tagozatos diákok száma a kecskeméti felsőoktatásban	A kecskeméti felsőfokú oktatási intézményekben járó hallgatók száma (cél: növekedés)	fő/év	KSH	Éves
	Felújított közintézmények területe	Az adott évben különböző fejlesztések, felújítások keretében érintett közintézményi alapterület nagysága száma (cél: növekedés)	m ² /év	Polgármesteri Hivatal	Éves
Tc6. Lakhatási igények biztosítása, minőségi lakókörnyezet kialakítása, a társadalmi integráció, a közösségfejlesztés és népességmegtartás erősítése	Kecskemét lakásállományának változása	Kecskemét lakásállományának változása a 2020-as bázisévhez képest (cél: növekedés)	%	KSH	Éves
	Önkormányzati bérlakás-állomány aránya	Az önkormányzati bérlakás-állomány aránya Kecskemét teljes lakásállományának százalékában (cél: szinten tartás)	%	Polgármesteri Hivatal és KIK-FOR Kft.	Éves
	A belterületi zöldfelületek aránya	Kecskemét belterületi zöldfelületi aránya a teljes belterületi kiterjedéshez képest (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Tc7. A városi köz- és üzleti szolgáltatások fejlesztése, valamint az ezt kiszolgáló infrastruktúra színvonalának javítása, a város térségi szerepköreinek bővítése	A városi szolgáltatási szektor árbevételeinek alakulása	A kecskeméti székhelyű működő gazdasági társaságok árbevételeinek változása a szolgáltatási szektorokban a bázisidőszakhoz képest (cél: növekedés)	%	OPTEN	Éves
	A digitálisan intézhető ügyek számának változása	A Kecskeméti Polgármesteri Hivatalban intézhető összes ügytípusból a digitálisan intézhető ügyek számának alakulása (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	A kecskeméti szolgáltatási szektor arányának változása a megye gazdasági szerkezetben	A szolgáltatási ágazatban a Kecskeméten regisztrált vállalkozások arányának változása a megye összes szolgáltatási szektorában regisztrált vállalkozása körében (cél: növekedés)	%	KSH	Éves
Tc8. Kulturális, sport és rekreációs területek fejlesztése, a programkínálat bővítése	A kulturális terület fejlesztési forrásainak változása	A kulturális területen elindított önkormányzati fejlesztések forrásnagyságának változása (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	A sport és rekreációs terület fejlesztési forrásainak változása	A sport és rekreáció területen elindított önkormányzati fejlesztések forrásnagyságának változása (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Kecskemét programkínálatának változása	Kecskemét Éves Programnaprában rögzített események számának változása	%	Polgármesteri Hivatal	Éves

Tc9. Diverzifikált és klímabarát gazdasági szerkezet erősítésének támogatása, városi szintű energiamenedzsment rendszer kialakítása	A tercier és kvaterner szektorban tevékenykedő vállalkozások aránya	A regisztrált vállalkozások számából a tercier és kvaterner szektorba tartozó regisztrált vállalkozások aránya Kecskeméten (cél: növekedés)	%	KSH	Éves
	A városi villamosenergia fogyasztás változása	Kecskeméten szolgáltatott összes energiamennyiség változása (cél: csökkenés)	%	KSH	Éves
	A városi energiaközösségek keretében előállított villamosenergia mennyiségének változása	Kecskemét területén belül nyilvántartott energiaközösségek által előállított villamosenergia mennyiségének éves változása (cél: növekedés)	%	MAVIR/MVM/ Helyi Energiaközösségek adatszolgáltatása	Éves
Tc10. Zöld- és kék infrastruktúra komplex fejlesztése, a fenntartható zöldfelület- és vízgazdálkodás feltételeinek javítása	Kecskemét erdőterületének aránya	Kecskemét közigazgatási határán belül elhelyezkedő erdők aránya a közigazgatási terület százalékában (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Kecskemét öntözött zöldfelületeinek aránya	Kecskemét teljes zöldfelületi kiterjedéséből az öntözött zöldfelületek aránya (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	A város területéről levezetett csapadékvíz mennyisége	A Csukás éren keresztül éves szinten levezetett csapadékvíz mennyisége (cél csökkenés)	m ³ /év	BÁCSVÍZ Zrt.	Éves
Tc11. Környezet-, klímabarát és karbonsemleges városfejlesztés erősítése	Javított energia-teljesítménnyel rendelkező önkormányzati középületek aránya	Kedvezőbb energetikai besorolással rendelkező önkormányzati tulajdonú épületek arányának változása az összes önkormányzati épülethez képest (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Távhőfogyasztók számának alakulása	A távhőszolgáltatásra előfizetők számának változása a bázisidőszakhoz képest (cél: növekedés)	db/év	Termostar Kft.	Éves
	Lerakott lakossági kommunális hulladék mennyiségének változása	A hulladéklerakóba szállított lakossági kommunális hulladék mennyiségének éves változása (cél: csökkenés)	t/év	DTkH Nonprofit Kft.	Éves
Tc12. Energiahatékony, megújuló energiahordozókra építő energiaközösségek kialakításának ösztönzése	Helyi energiaközösségek számának változása	Kecskeméten regisztrált helyi energiaközösségek számának változása a bázisidőszakhoz képest (cél: növekedés)	db/év	MAVIR/MVM/ Helyi Energiaközösségek adatszolgáltatása	Éves
	Helyi energiaközösségek által előállított energiamennyiség változása	A kecskeméti helyi energiaközösségek által előállított energiamennyiségének éves alapon történő változása (cél: növekedés)	%	MAVIR/MVM/ Helyi Energiaközösségek adatszolgáltatása	Éves
	Helyi energiaközösségek által befektetett források összegének változása	A kecskeméti helyi energiaközösségek által befektetett források bázisértékhez viszonyított változása (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Tc13. A helyi gazdaság innovációs képességének növelése, minőségi munkahelyteremtés támogatása, a versenyképes termelés feltételeinek biztosítása	A helyi iparüzési adó változása	Kecskemét helyi iparüzési adójának a bázisértékhez viszonyított változása (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	A kecskeméti vállalkozások export árbevétele	A kecskeméti székhelyű működő vállalkozások exportból származó nettó árbevételének változása (cél: növekedés)	%	OPTEN	Éves
	Az egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (GVA) változása	Kecskemét egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (GVA) változása a bázisértékhez képest (cél: növekedés)	%	NAV TAO bevallás	Éves
Tc14. Városi folyamatok nyomon követése, elemzése, értékelése, digitális adattár és monitoring rendszer kialakítása	A digitális adattár adattípus-számának változása	A kecskeméti digitális adattárban kezelt adattípusok számának változása a bázisidőszakhoz képest (cél: növekedés)	%	A monitoring rendszer üzemeltetője	Éves
	A városi szintű elemzések számának változása	A monitoring rendszer adatainak felhasználásával készített városi elemzések számának változása a bázisidőszakhoz képest (cél: növekedés)	%	A monitoring rendszer üzemeltetője	Éves
Tc15. A zöld- és digitális átállást szolgáló szervezeti, pénzügyi és infrastrukturális innovációk támogatása	A zöld fejlesztéseket szolgáló források nagyságának alakulása	Az önkormányzat által a zöld beruházásokra fordított éves források alakulása a bázisidőszakhoz képest (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	A digitális fejlesztéseket szolgáló források nagyságának alakulása	Az önkormányzat által a digitális beruházásokra fordított éves források alakulása a bázisidőszakhoz képest (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Tc16. A város, a gazdasági szféra és a felsőoktatás közötti együttműködések és K+F+I kapcsolatok erősítése, közös projektek kidolgozása és megvalósítása	A duális képzésben résztvevő vállalkozások számának változása	Kecskeméten a közép- és felsőfokú oktatási rendszerben a duális képzésben résztvevő gazdasági társaságok számának változása a bázisidőszakhoz képest (cél: növekedés)	%	Kecskeméti Szakképzési Centrum Neumann János Egyetem	Éves
	K+F+I Együttműködési Megállapodások számának alakulása	Neumann János Egyetem és a különböző gazdasági társaságok között létrejött K+F+I Együttműködési Megállapodások számának alakulása (cél: növekedés)	%	Neumann János Egyetem	Éves
	Nyertes kecskeméti K+F+I projektek forrásainak alakulása	A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által nyilvántartott Kecskeméti K+F+I projektek forrásainak változása a bázisidőszakhoz képest	%	NKFIH	Éves

2.1.3. A célrendszer megvalósításához kapcsolódó prioritások

Kecskemét harmonikus és értékközpontú fejlesztése érdekében a döntéshozóknak bizonyos **prioritásokat** szem előtt kell tartaniuk, melyek az alábbiakban foglalhatók össze.

1. *Befektetőbarát, vonzó gazdasági környezet megteremtése.*
2. *A városon belüli területi- és társadalmi kohézió, valamint közösségfejlesztés erősítése.*
3. *Hatékony városfejlesztési, -tervezési és -üzemeltetési rendszer kialakítása.*
4. *A fejlesztési források rendelkezésre állásának biztosítása.*
5. *Felkészülés a klímaváltozásból eredő kockázatok kezelésére és a város rezilienciájának növelésére.*

Egy versenyképes, innovatív város kialakítása nem képzelhető el **befektetőbarát, vonzó gazdasági környezet** megteremtése nélkül. Ennek érdekében a város mindent elkövet a kedvező helyi adórendszer eredményeinek fenntartásáért, a város fejlődéséhez szükséges infrastrukturális rendszer korszerűsítéséért, a munkaerőpiac jelzéseit is figyelembe vevő oktatási-képzési rendszer kialakításáért, a már meglévő kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások megerősítéséért, az üzleti szolgáltatások körének bővítéséért, illetve a szolgáltató- és befektetőbarát hivatali, ügyintézési rendszer fejlesztéséért.

Kecskemét egészének fejlődése csak abban az esetben lehet harmonikus és kiegyensúlyozott, ha a településen belül nincsenek nagy fejlettségbeli, funkcionális és társadalmi különbségek, ennek érdekében **a városnak** fejlesztései során **erősítenie kell a területi** (városrészek közötti) **és társadalmi kohéziót**, illetve támogatnia kell **a közösségfejlesztést**.

Egy hatékony városfejlesztési, -tervezési és -üzemeltetési rendszer kialakítása, szervezeti kereteinek újragondolása és szakmai alapjainak megerősítése, jelentős mértékben segítené a város településfejlesztési és területhasználati elveinek érvényesítését, a megfogalmazott városfejlesztési célok teljesülését, a funkcionális területhasználat kialakulását, valamint a városüzemeltetés feladatainak optimalizációját és szervezettségének növekedését.

A koncepció megfogalmazott céljainak elérése szükségessé teszi **a város fejlesztéseire szükséges források eredményes felhalmozását**, melynek három legfontosabb eszköze: a befektetők vonzása, a vagyongazdálkodási rendszer működtetésének professzionalizálása, valamint a fejlesztési források (pl. uniós, hazai, városi alapkezelői) hatékony lehívása és felhasználása. Ennek érdekében a városnak fejleszteni, bővíteni szükséges a városfejlesztéssel, -tervezéssel, illetve projektgenerálással, pályázatkészítéssel és projektmenedzseléssel foglalkozó szervezeti egységeit.

A városnak a megfogalmazott céljainak elérése és a hosszútávon fenntartható, élhető és „reziliens” város kialakítása érdekében, a fejlesztései során, szem előtt kell tartania a környezet-, és klímatudatos szemlélet erősítését, s annak előtérbe helyezését, továbbá **fel kell készülnie a környezeti-, klimatikus-, energetikai-, gazdasági- és társadalmi változásokból eredő kihívásokra, s az arra adandó válaszokra**. Ennek érdekében **növelni kell a város ellenálló képességét** a települést érő negatív hatásokkal szemben, ezt azonban csak a város folyamatainak figyelésével, elemzésével és értékelésével, valamint a szakmai együttműködések során kéréselt válaszok (együttműködő tervezés) segítségével érhetjük el.

Fontos feltétel, hogy a város képes legyen a folyamatok megfelelő megértésére/értékelésére és **a változásokhoz történő gyors reagálásra**, melynek alapfeltétele a megfelelő humán erőforrás, a professzionális szakmai munka szervezeti és intézményi hátterének biztosítása, valamint az adatalapú tervezés erősítése. A kihívások kapcsán megfogalmazott válaszok, a korábbi viszonyokhoz képest történő **átalakítást (transzformációt) alapjaiban határozza meg a gyors és hatékony döntéshozatal, valamint a beavatkozásokhoz biztosított források rendelkezésre állása**. A gyors és hatékony döntések biztosítása, illetve a rögzített célok teljesülésének kockázatai indokolják a szubszidiaritás feltételeinek, valamint a helyi szakmai és szervezeti kérdések vizsgálatát, míg a források rendelkezésre állása alapvetően befolyásolhatja a szükségletalapú beavatkozások megvalósíthatóságát, s ezen keresztül **a városi „reziliencia” erősítésének lehetőségeit**.

2.2. A településfejlesztési és területhasználati irányok, a város beavatkozási területeinek meghatározása

Kecskemét településrendezési eszközeinek felülvizsgálata során kiemelt feladatot fog jelenteni a jogszabályi, valamint az országos és megyei tervekkel való összhang biztosítása. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló **2018. évi CXXXIX. törvény (OTrT)** alapvetően átrendezte a hazai területrendezés elveit, tervezési és egyeztetési folyamatait. Ennek a megújításnak célja az ország és a kiemelt térségek tervei összhangjának erősítése, a megyék területrendezési terveinek egyidőben történő készítése a törvényben meghatározott és felülvizsgált keretek szerint, továbbá az alaptérképek és az egyeztetési folyamatok egységesítése. Ennek a folyamatnak a részeként készült el **Bács-Kiskun megye Területrendezési Terve** is. Az adott fejezet részletes áttekintését indokolja még az épített környezet alakításáról és védelméről szóló **1997. évi LXXVIII. törvény (Étv)**, valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló **253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK)** – az elmúlt években történt – többszöri módosítása, amely hatással lehet a településrendezés és szabályozás eddigi gyakorlatára, elvi megközelítéseire (fejlesztés alapú tervezés), valamint alkalmazott eszközeire.

2.2.1. Az egyes területfelhasználási egységek fejlesztési irányai

A korábbi évtizedekben tapasztalt belterületi várostest növekedés és a lakosság központi belterületről történő kiköltözése, mind arányaiban, mind ütemében tarthatatlan. Kecskemét Megyei Jogú Város közigazgatási területe az új Településrendezési Terv (TrT) készítése/módosítása során – építési szempontból – beépítésre szánt, új beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területekre tagolódhat a jövőben. Azonban figyelembe kell venni, hogy a beépítésre igénybe vehető területek nagysága véges, hiszen a város nem élheti fel – az egyre inkább stratégiai fontosságú – élelmiszer-alapanyag előállítására alkalmas mezőgazdasági, az ökológiai célokat szolgáló természeti, valamint a települési zöldinfrastruktúra-hálózat kialakítására szolgáló tartalékterületeit. Éppen ezért **általános fejlesztési elvként rögzíthető, hogy az eddigi extenzív növekedés helyett, a jövőben az intenzív, belső tartalékokra alapozó („kompakt”, helytakarékos, fenntartható) területhasználatot és azokhoz kapcsolódó**

fejlesztéseket kell előnyben részesítenie Kecskemétnek (kivéve ez alól a nemzetgazdasági szempontból meghatározó – térségi vagy országos hatással bíró és helyhez kötöttsége miatt indokolt/igazolható – nagyberuházásokat). Minden esetben **törekedni kell a termőföld-, illetve a védett- és a természetközeli területek védelmére**, így a már kiszabályozott, ámde még alulhasznosított (pl. ipari, gazdasági, különleges) területek fejlesztése lenne kívánatos, a taxonómiai elveknek történő megfelelés, valamint a klímabarát és fenntartható fejlődés biztosítása érdekében. **A kompakt, helytakarékos területhasználat megvalósításához kiemelt figyelmet kell biztosítani az alulhasznosított, barnamezős területek azonosítására, problémáik feltárására, megújításuk lehetőségeire.** Ennek érdekében, vizsgálni szükséges a térszerkezeti, területhasználati és funkcionális lehetőségeiket, illetve a barnamezős területeken tervezett fejlesztések környezeti és klimatikus hatásainak előnyeit. **A vizsgálatok alapja az adatalapú tervezés és monitorozás, amely** feltételeinek biztosítása és rendszerének kiépítése, adatainak frissen tartása, továbbá a kinyert adatok elemzése, illetve a tervezési, fejlesztési és fenntartási folyamatokba való beépítése **időszerű és elengedhetetlen.**

A kompakt város kialakítását segítenék elő a több funkciót (pl. intézményi, szolgáltatási, közterületi-zöldfelületi, fedett parkolási, mobilitási módváltási lehetőségek) is magában foglaló **lakóterületi fejlesztések** (Kecskemét Településképi Arculati Kézikönyvben megfogalmazottak figyelembevételével) is, **melynek során javasolt a komplex megközelítés alkalmazása**, a városon belüli mobilitási igények csökkentése érdekében.

Lakóterületek

A beépítésre szánt területek közül **kiemelt szerepet játszanak a lakóterületek, melyek jövőbeli fejlesztése során, kívánatos lenne a népesség és a lakossági építkezések közigazgatási határon belüli expanziójának megállítása.** További feladatként jelentkezik a lakóterületi egységek tudatosabban irányított térbeli rendjének (pl. rövid- és középtávon fejlesztésre kijelölt, távlati fejlesztési tartalékterületek, fejlesztésre nem kijelölt területek) meghatározása, a meglévő adottságaik (pl. előregedő városrészek átalakulása, a rendeltetési egységszámok és a rendeltetések áttekintése, intézményi ellátottsága, környezeti adottságai) vizsgálata, követve a „kompakt város” kialakításának elvét, s elősegítve a város hatékonyabb és olcsóbb üzemeltethetőségét, illetve a közszolgáltatások egyenlő területi hozzáférhetőségét. A lakóterületi fejlesztések előkészítése során mindinkább meghatározó feltétel lesz a klímabarát, fenntartható kialakítás/üzemeltetés, amely számos megoldandó feladat és szabályozó (pl. zöldfelületek minőségi és mennyiségi elvárásai, csapadékvíz helyben tartása és felhasználása, megújuló beillesztése a meglévő és új építések során, az energiahatékonyság növelése, a közterületi parkolás újragondolása) körvonalazását kívánja meg. A tudatos és átgondolt lakóterületi fejlesztések nem nélkülözhetik az önkormányzati szerepvállalást, az ehhez szükséges területszerzéseket, esetleges anyagi ösztönzőket, a tervezett és ütemezett közmű kialakításokat, intézmény és szolgáltatásfejlesztést (ld. pl. bölcsőde, óvoda, orvosi rendelő, közösségi közlekedés). A város fenntartható fejlődése szempontjából fontos követelmény a lakossági igényekhez illeszkedő, változatos és megfizethető árú lakáskínálat kialakítása.

Lakásellátás

A kecskeméti lakásellátással összefüggő feladatokat, illetve problémákat a helyi önkormányzat egyedül és teljeskörűen nem képes megoldani, ez nem is lehet koncepcionális cél. Ugyanakkor a mennyiségi hiányok enyhítésére, az egyes városrészek között meglévő potenciális fejlesztési lehetőségek közelítésére, továbbá az eltérő lakhatási igények biztosítására az önkormányzatnak számos eszköz rendelkezésére állhat:

- a város fejlődési lehetőségeit, versenyképességét és élhetőségét szolgáló városfejlesztési, tervezési és vagyongazdálkodási háttér fejlesztése,
- a társadalmi és gazdasági folyamatokat naprakészen követő, évről-évre megújuló, szakmai alapú önkormányzati lakás- és vagyongazdálkodási koncepció,
- „megoldó jellegű”, s bizonyos keretek között rugalmas, ugyanakkor határozott kereteket adó építési-városrendezési szabályozás,
- kijelölt lakóterületek (pl. Homokbánya, Alsószéktó, Belső-Máriahegy) irányított fejlesztése, új építési területek komplex (pl. zöldfelületi és csapadékvíz szabályozást is tartalmazó) előkészítése, önkormányzati közreműködéssel,
- a lakossági és piaci igényeket figyelembe vevő, s a piaci körülményekre hatni tudó önkormányzati bérlakásépítés, a hozzá kapcsolódó területszerzéssel,
- az üresen álló, rossz műszaki állapotú önkormányzati bérlakások ütemezett felújítása, korszerűsítése, majd a megtérülést és fenntarthatóságot biztosító bérbeadása, ezen felül pedig – az igények figyelembevételével, s a város anyagi lehetőségeinek függvényében – a bérlakásállomány növelése, új építéssel és/vagy vásárlással,
- az elavult, műszakilag leromlott lakótömbök szervezett rehabilitációja, revitalizációja a településképp romlásának, a „szlömösödés” elkerülése érdekében,
- a munkaerő mobilitását elősegítő, a fiatalok helyben maradását támogató „munkavállalói apartmanok”, „fiatal házaspárok otthona” építése, kedvezményes telekértékesítések (a város növekvő foglalkoztatási, illetve társadalmi igényeinek függvényében),
- a paneles lakótelepek és a nem megfelelő műszaki állapotban lévő épületek energiahatékonysági és értéknövelő felújítása,
- az építészeti értékek megőrzését elősegítő szerepvállalás, az örökségvédelmi előírásoknak megfelelő felújítási tevékenységgel, illetve annak támogatásával.

Fontos lakásgazdálkodási szempont, hogy az önkormányzatnak a felújítási és rehabilitációs feladatok ellátásához elegendő számú cserelakás-állománya legyen. Ennek révén folyamatossá és ütemezetté tehető **az elavult, vagy rossz műszaki állapotú bérlakás célú ingatlanjainak felújítása, lakóépületeinek, illetve lakótömbjeinek tervszerű átépítése, komplex megújítása.**

A városközponti és az egyéb védett területek lakásállományának megújítása esetében, az **építészeti értékek megőrzése, az örökségvédelem erősítése és a településképp védelmének biztosítása** területén is mutatkozhatnak az önkormányzat számára feladatok, melyben kiemelt gesztori, anyagi ösztönző, illetve koordinációs szerepet kell vállalnia.

A paneles városrészek (pl. Árpád- és Széchenyiváros) felújításának elsődleges célja a lakóhely presztízsének megerősítése, az energiahatékonysági szempontok érvényesítése,

élhető, tiszta és biztonságos lakókörnyezet kialakítása. Mindezt olyan eszközökkel és revitalizációs módszerekkel (pl. szociális, energiakorszerűsítési, zöld- és innovatív), amelyek értéknövelő hatásúak, komplexek és a lakások belső tereire éppúgy kiterjednek, mint a lakóházak környezetére és azok közösségi tereire (fejlesztési feladatok megoldása komplex tájépítészeti közterületrehabilitáció keretében képzelhető el). Az átfogó **megújítási program egyik legfontosabb előfeltétele a szükséges fejlesztési programok és tervek megléte, valamint** önkormányzati, illetve (hazai és uniós) pályázati **finanszírozhatósága.** A komfortosság és a biztonság erősítése, valamint a lakókörnyezet javítása és a zöldfelületek védelme, növelése érdekében új parkok, játszó- és pihenőhelyek kialakítására van szükség. **A gépjármű-elhelyezés gondjainak megoldására** (különösen a belvárosban és a sűrűn lakott lakótelepi övezetekben) **szorgalmazni és támogatni kell a parkolóházak, automata parkolási rendszerek építését, illetve a helyi közösségi közlekedés és egyéb lágy közlekedési formák további fejlesztését,** melyek együttesen lehetőséget teremthetnek – az autózás iránti igény csökkentésével és a felszíni parkolás egy részének kiváltásával – **a zöldfelületek és új közösségi terek helybiztosítására.**

Kiemelten kell figyelni a **szegregált** (Ürgés, Erzsébetváros, Kossuthváros, Rávagy tér és környezete, Szeleifalu), vagy **alulhasznosított területek** (pl. Homokbánya) **lakáshelyzetének fejlesztésére** is. A beavatkozás célja kettős, hiszen a tervezett felújításokkal nemcsak a terület leértékelődését lehet megállítani, de a terület lakásállományának tömeges felújításával, (a Homokbánya esetében) új bérlakások kialakításával, s lakóterületek kijelölésével új impulzus adható az érintett városrészek megújításához, minőségi városi terek létrehozásához.

Az önkormányzati lakásellátási feladatok sorában, külön **figyelmet kell biztosítani a szociális célú bérlakásállomány kellő számban történő rendelkezésre állására,** melynek területi kijelölése és arányos módon történő városrészi biztosítása nagy körültekintést kíván.

Új lakóterületek kijelölése, biztosítása

Az elmúlt évek statisztikai adatai alapján a város lakónépessége kismértékű csökkenést mutat (2014-ben 111.836 fő, 2020-ban 109.651 fő). Ugyanakkor a lakossági szükségletek változásával és a Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK) megjelenésével párhuzamosan jelentős igény mutatkozott a nagyobb alapterületű, többszobás (a három-, négy- és többszobás ingatlanok száma 2014 és 2020 között 1.560 db-bal növekedett, ez az összes új építés több mint 80%-a) és energiahatékony ingatlanok iránt. Áttekintve az elmúlt évtized jellemző kecskeméti lakásépítési folyamatait – ugyanakkor figyelembe véve napjaink jelentkező kihívásait (pl. gazdasági, inflációs, energetikai, járványügyi, háborús) – **2030-ig a településen hozzávetőlegesen 2.000-2.500 új lakás elhelyezési lehetőségével lehet számolni.** Ehhez azonban a város további fejlődésére, minőségi átalakulására, s környezeti feltételeinek, élhetőségének folyamatos javítására lesz szükség.

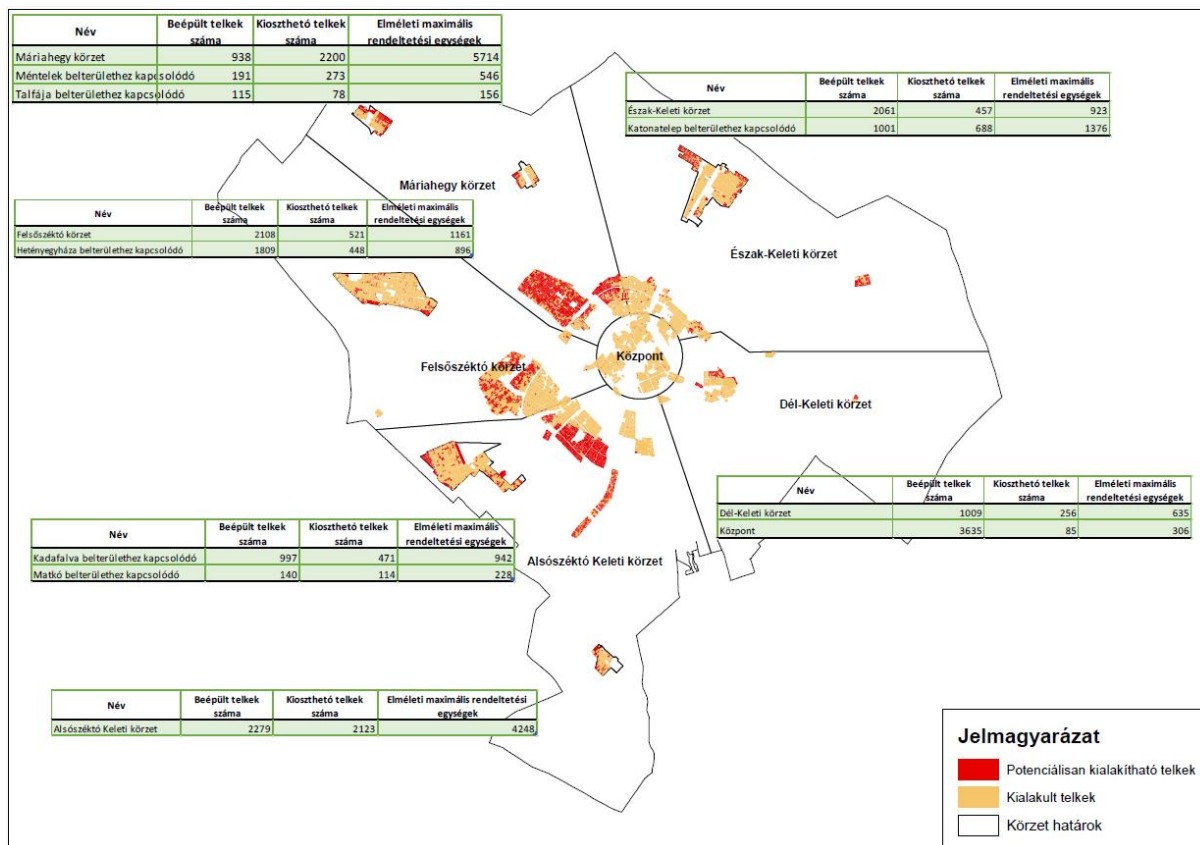
Figyelembe véve a beépítésre szánt területeken – a jelenleg hatályban lévő Településrendezési Terv alapján – az elméletileg kiosztható és rendelkezésre álló építési telkek (7.519 db), illetve a maximálisan elhelyezhető rendeltetési egységek számát (16.741 db), megállapíthatjuk, hogy a városban már kijelölt, beépítésre szánt területek önmagukban is alkalmasak a jelzett

lakásépítési igények bőséges kielégítésére (14. ábra). Ugyanakkor az Étv. 60. § (15) bekezdés szerint, „*e törvénynek a településtervezéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi XXXIX. törvénnyel megállapított 27. § (2) bekezdését a 2021. július 1-jét megelőzően elrendelt szabályozási vonalnál is alkalmazni kell azzal, hogy a szabályozási vonal felülvizsgálatát az első 7 éves felülvizsgálati kötelezettséget megelőzően 2024. január 1-ig el kell végezni*”. A fejlesztési igények és tulajdonosi szándékok figyelembevétele mellett, a város új TrT-jének kialakítása során – az Étv. 60. § (15) bekezdésben foglaltakra tekintettel – **felül kell vizsgálni a már kijelölt beépítésre szánt területeket, s prioritizálni a lakóterületi fejlesztési feladatokat** (rövidtávon [1-3 év], középtávon [4-7 év] beépítésre szánt, hosszú távon [8-15] beépítésre tervezett, távlati tartalékterületek).

Tekintettel az önkormányzat fejlesztésre alkalmas lakóterületeinek korlátozott kínálatára, a jövőben még inkább felértékelődhet/nagyobb hangsúlyt kaphat a településrendezési szerződés alkalmazása (Étv. 27. § (11) bekezdés, és 28. § (1) és (2) bekezdés), amely feltételezi az érintett lakosság bevonását, az együttműködő tervezés erősödését a lakóterület kialakítási és rehabilitációs folyamatokba.

14. ábra: Potenciálisan rendelkezésre álló építési telkek száma Kecskeméten 2020-ban

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2020.

Rögzíthető továbbá, hogy a kizárólag lakásépítési céllal kialakítható 5.985 telken túl, az alapintézmények területigénye is biztosítható (vegyes célra használható telkek száma: 779 db) a város közigazgatási határán belül, a beépítésre szánt területeken.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy **a város központi belterületén** (az egyéb belterületi „szatellit” településeket nem számítva) **is jelentős építési tartalékok állnak rendelkezésre.** Figyelembe véve a kompakt város kialakításának igényét, **törekedni kell a lakásigények legalább 60%-ának ezen a területen történő kielégítésére.** Erre alkalmas területnek mutatkozik a Homokbánya, a Széchenyiváros, az Alsószéktó, a Felsőszéktó, a Máriahegy, valamint a Budaihegy és Vacsihegy beépítésre szánt térsége, ahol a jelzett mintegy 2.000-2.500 lakás, több mint 60%-a (akár 1.500-1.800 db) megfelelően kialakítható. Ezt a belterületi lakásépítési folyamatot segítheti elő a meglévő lakóterületek egy részének teljes körű beépülése, vagy átépítése és besűrűsödése, melyben – az erre a részre jelzett lakásigény – 15-20%-ig terjedő lehetőség (kb. 300-400 lakás) áll potenciálisan rendelkezésre, nagyobb részt társasházi formában. Ez az építési mód lenne jellemző a Homokbánya át-, illetve kiépítése során is. Itt valósulhatna meg a város legnagyobb arányú bérházépítési programja is. Az egyéb lakóterületi bővítésre alkalmas területeken, legalább 100 ha-nyi terület áll rendelkezésre további családiházak, illetve kistársasházak fejlesztéseire.

A lakóterületi bővítéseket a TRT által kijelölt területeken javasolt előirányozni:

- *Alsószéktó irányában, Szeleifalutól délnyugatra,*
- *Felsőszéktó irányában, Petőfivároستól nyugatra,*
- *Máriahegy felé, Széchenyivároستól északnyugatra,*
- *Budaihegy felé, Bethlenvárostól északnyugatra, valamint*
- *Vacsihegy felé, Dárdaiteleptől északra.*

Vegyes területek (a városközpont, a lakókörzetek központi részei és intézményi negyedek)

A területhasználati kategória a „településközpont vegyes” és „intézményi vegyes” területeket foglalja magába, melyek szolgáltatásaik és ellátó szerepkörük következtében fontos funkciót töltenek be a város életében, kirajzolva a városközpontot, s azokat a városrészi alközpontokat, melyeknek kitüntetett szerepük van a lakosság és a lakóövezetek kiszolgálásában, ellátásában, valamint a minőségi lakókörnyezet biztosításában.

A vegyes területen belül a városközpontot és annak tágabb környezetét kiemelten kell kezelni, az adottságok szabta határokat tiszteletben tartva, ugyanakkor a gazdasági, turisztikai, klíma- és környezetvédelmi, településképi és örökségvédelmi érdekekre is tekintettel kell fejleszteni és szabályozni. Figyelembe kell venni a térszerkezet sajátosságait, az épített környezet történeti értékeit (pl. védett épületek és építmények, várostörténeti teresedések, egyedi értékek), a kulturális és környezeti-zöldfelületi adottságokat, melyeket védeni, illetve gyarapítani és javítani kell. **A fejlesztéseknek elsődlegesen a kulturális, a turisztikai, a kiskereskedelmi és vendéglátói, valamint a rekreációs szerepkör erősödését, kiteljesedését kell szolgálniuk.** A fejlesztéseknek komplex megközelítést kell alkalmazniuk, melyek során a fejlesztéssel érintett épületek mellett, azok közvetlen környezetét, közterületi-zöldfelületi rendezését (a vegyes területek esetén feltétlenül megfontolandó a szinte jelképes kötelező zöldfelületi mutató (alap esetben 10%) ellensúlyozása és kiegészítése – például extenzív zöldtetők, függőleges növényfelületek

létesítésének helyi jogszabályban való kötelezővé tételével), valamint a belváros közlekedési és parkolási rendszeréhez történő illeszkedést egyaránt vizsgálni szükséges.

Erőteltjes fejlődési tengely (Szilvási bevásárló központ, Erzsébet-laktanya, Rudolf-laktanya, Target Center, Homokbánya, Auchan), változatos funkcionális és intézményi zóna (Benkó Zoltán Szabadidő Központ, Megyei Kórház, Egyetemi Campus, Élményfürdő, Széktói Sportközpont, Kiskereskedelmi övezetek) **kezd el formálódni a városközponttól dél-nyugatra**, amely megfelelő szabályozással, s tudatos fejlesztéssel (pl. intézményi, szolgáltatási, zöldfelületi, rekreációs, közlekedési-parkolási) „városi alközpont” szerepet (**„Nyugati Városkapu”**) tölthet be a jövőben.

A kecskeméti **Neumann János Egyetem** az elkövetkező évtizedben jelentős fejlődés előtt állhat, hiszen a meglévő karok olyan szakterületeket fednek le (pl. anyagtudomány, járműipar, gépipar, logisztika, informatika, agrárgazdaság, kertészet, vidékfejlesztés, környezetvédelem, műszaki menedzser, kereskedelem és marketing, nemzetközi gazdálkodás), melyek stratégiai szerepet tölthetnek be a város következő évtizedeiben. A várhatóan megjelenő új akkreditált szakok, a kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység erősödése, továbbá a remélhetőleg növekvő hallgatói létszám az egyetem részéről új területi igényeket generálhat. **Több alternatív helyszín is rendelkezésre állhat a növekvő felsőoktatási területi igények kielégítésére.** Ezek közül az egyik az **Egyetemi Campus Izsáki úti telephelye**, amely jelentős fejlesztések (adminisztrációs épület, 2 db kollégium, gyalogos híd az Izsáki út felett, multifunkcionális rendezvényház építése) előtt áll. A terület kapcsán figyelembe kell venni, hogy a város legdinamikusabban fejlődő tengelyében található, ahol szem előtt kell tartani a városrész adottságait (pl. szomszédságában található a műemléki védeltséget élvező Rudolf-kert, az intézményi szolgáltatási, valamint zöldfelületi jelleg megléte és annak további erősítése), a városképi illeszkedést és közterület-rendezési szükségleteket, közösségi közlekedési, „lágy közlekedési” és parkolási igényeket. Hasonlóan nagy lehetőséget rejt a **Homokbánya területe**, ahol egy komplex városfejlesztési beavatkozás keretében – a tervek szerint – lakó- és intézményi funkciók mellett, az egyetemi és önkormányzati területeken kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások épülhetnek ki. Megvan a lehetőség a Gábor Dénes utcától D-Ny-ra egy jelenleg „Gksz” besorolású területen egy kreatív innovációs központ és technológiai park kialakítására, illetve a Homokbánya egyetemi kezelésű K-i, DK-i részén egy „okos város” mintavárosrész kiépítésére is.

A külsőbb városrészek lakóterületi fejlesztései során, kiemelt **figyelmet kell fordítani a szükséges intézményellátás, közszolgáltatások és kiskereskedelem arányos biztosítására**, illetve a jelenlegi városrészi alközpontok (pl. Műkertváros, Hunyadváros, Vacs-köz, Széchenyiváros, Homokbánya) kiteljesítésének lehetőségeire.

Emellett, **elő kell segíteni a gyorsan fejlődő, formálódó körzetek** (pl. Belső-Máriahegy Károly Róbert krt. környéke, Rendőrfalu-Kósafalú környezete, Hetényegyháza, Kadafalva, Katonatelep) városrészi alközponti szerepkörökének megteremtését, bővítését, illetve a **jelenleg még alulhasznosított és funkcionális átalakításra érett térségek** (pl. Budai Kapu és tőle északra elhelyezkedő terület, „Hunyadi ék”, a Nyugati ipartelep és környezete, Kiskőrösi út menti ipartelep) **ütemezett fejlesztését.** Ezen, jelentős fejlesztési potenciált magukban

hordozó területek esetében, fontos tervezési szempontként kell érvényesíteni a funkcionális (lakóterületi, intézményi, ellátási, stb.) sokszínűség térbeni biztosítását, magas minőségű közterületi és zöldfelületi rendezéssel, továbbá a megfelelő „lágymű”- és közösségi közlekedési megközelíthetőséggel.

A komplex fejlesztési területek (pl. Városközpont, Rudolf-kert, Homokbánya, egyéb barnamezős, revitalizációs területek) esetében, a koncepció és beépítési terv készítését követően, részletes megvalósíthatósági tanulmány készítendő, illetve a területek előkészítését/revitalizációját kiemelt eszközrendszerrel célszerű elősegíteni.

Gazdasági területek

A város keleti, de még inkább az északi és déli gazdasági területein – létrejöttük sajátos körülményei miatt – extenzív területhasználat jellemző, ahol hézagok, mozaikos, területpazarló beépítés tapasztalható. Ennek tudható be, hogy a város méretéhez képest már jelenleg is aránytalanul nagy kiterjedésű a gazdasági (ipari, kereskedelmi, szolgáltató) funkciókat tömörítő övezet⁹. A másik feszítő gond ezen gazdasági területek vegyes használata, illetve az adott gazdasági tevékenység városon belüli elhelyezkedése, illetve annak oda nem illő módja, amely konfliktushelyzeteket idézhet elő, továbbá zavaró hatású lehet. A jelenleg hatályban lévő kecskeméti TrT „Gksz” és „Gip” besorolású övezeteket ismer, melyekben a tevékenységek napjainkban is keverednek (pl. a „Gksz”-es övezetben zavaró hatású tevékenységet végeznek, míg a „Gip”-es területeken logisztikai, kereskedelmi, szolgáltatói funkciók is megjelennek). A jövőbeli fejlesztések kapcsán, a funkciók megfelelő övezeti besorolásához és városon belüli területi elhelyezéséhez a telephelyi alaptevékenységen kívül, annak egyéb zavaró hatásait (pl. nagyléptékű áruszállítás, hulladék keletkezés, telephelyen hulladék tárolás) is vizsgálni szükséges. Emellett, a már kialakult helyzet ismeretében, fontos lehet a szabályok pontosítása, valamint – az OTÉK módosítása okán is – javasolt az új TrT kidolgozása során újra gondolni az ipari-gazdasági területek besorolását, az alábbi szempontok figyelembevételével:

- 1. A 2021. VII.16-tól hatályos rendelkezés alapján, a korábbi három övezet helyett (Gksz, ipari, általános gazdasági ipari) az OTÉK (19.§ - 20/A §-ig) már négy övezetet jelöl (Gksz, ipari gazdasági, egyéb ipari gazdasági, általános gazdasági). Miután Kecskemét a jelenlegi TrT-jében két övezetet tart nyilván (Gksz, Gip), ezért indokolt lehet a gazdasági fejlesztések jellegét árnyaltabban követni tudó, illetve a gazdasági területek átalakuláshoz irányt mutató, valamint az OTÉK besoroláshoz történő jobb illeszkedés kidolgozása.*
- 2. A jelenlegi besorolású gazdasági területeken (Gksz, Gip) működő vállalkozások tevékenységei sok esetben nincsenek összhangban az övezeti leírás tartalmával (pl. a Gksz-es övezetben termelő tevékenységet végeznek, meghatározó áruforgalommal, amely jelentős környezeti hatással bír a telken kívül is, illetve megjelennek hulladék keletkezéséhez, tárolásához kötődő tevékenységek is), továbbá az adott övezeten belül*

⁹ Gazdasági területek kiterjedése 2019-ben 21,903 km² volt, amely a teljes közigazgatási terület 6,8%-a. A város gazdasági területeinek jelentős növekedését jól mutatja, hogy 2008 óta (a Mercedes gyár letelepedésének bejelentése óta) 116,8%-kal növekedett annak kiterjedése.

különböző tevékenységek is keverednek, melyek zavarhatják egymást, így ezeket vizsgálni szükséges.

3. A gazdasági területek övezeti besorolásának felülvizsgálatánál, a kialakult vagy éppen fejlesztendő ipari tevékenységek közlekedésre gyakorolt hatásait (pl. jelentős termelési kapacitás a hozzá tartozó logisztikai tevékenységgel), valamint a kívánatos térbeli elhelyezkedést (pl. megfelelő közlekedési adottságok megléte, a lakóterületeket zavaró hatások minimalizálása) is javasolt átgondolni.
4. Jelentős vállalkozói érdeklődés mutatkozik a hulladékgyűjtés és kezelés területén, amely az új betelepülők esetében megfelelően szabályozott, ugyanakkor számos meglévő gazdasági telephely az adott gazdasági övezeten belül (oda- nem illő módon) végez már több éve hulladékgyűjtést, válogatást, kezelést, melyet ugyancsak szabályozni szükséges.

A jelzett feladatokon túl, **törekedni kell az elavult, kihasználatlan épületállománnyal rendelkező, városszerkezetileg előnytelen helyeken lévő, illetve felhagyott gazdasági területek** (pl. „Hunyadi-ék”) **funkcióváltó hasznosítására**, másrésről a városszerkezetileg megfelelő elhelyezkedésű, de **leromlott, vagy alulhasznosított iparterületek** (pl. volt Zománcművek területe, Kiskörösi út menti volt iparterületek, Szolnoki út menti volt BRG üzemi terület) **reorganizációjára/rehabilitációjára** – szükség esetén – környezeti tehermentesítésére, közművesítésére, a vállalkozások számára vonzó szolgáltatási környezet megteremtésével, valamint a zöldfelületi mutató jelentős növelésével (pl. extenzív zöldtetők, függőleges növényfelületek létesítésének helyi jogszabályban való kötelezővé tételével, s megfelelő hatósági kontrol hozzárendelésével).

A várostestbe ékelődő, máig fennmaradt ipari területek/üzemek sorsa a tervezés során egyenként mérlegelendő. Helyben maradásukat szigorú környezetvédelmi paraméterekhez és városképi illeszkedési feltételekhez kell kötni (pl. ipari védőfásítás). **A lakóterületek közé beékelődött, de időközben felhagyott gazdasági területek esetében javasolható a szolgáltatási jelleg felé történő elmozdulás, vagy a teljes funkcióváltás.**

Miután **a város jelentős kiterjedésű**, de napjainkig nem hasznosított **gazdasági tartalékterületekkel rendelkezik** (ld. pl. Északi gazdasági terület, déli gazdasági terület, homokbányai gazdasági terület). Az északi elkerülő út és az 5. sz. főút csomópontjának környezetében, illetve a katonai-polgári repülőtér közelében kialakított és kialakításra váró gazdasági területeket elsősorban logisztikai, kereskedelmi és szolgáltatási célú hasznosításra javasoljuk, míg a Homokbánya övezetében – az egyetemi területek szomszédságában – található (jelenleg „Gksz” besorolású) övezetet innovációs-, technológiai park kialakítására ajánlható.

Az új termelőüzemek letelepedését egyrészt a meglévő ipari parkokba és az újonnan kialakított déli ipari területekre javasolt irányítani, másrészt elő kell segíteni a várostestbe beékelődött korábbi ipari, vagy ipari jellegű barnamezős telephelyek funkcionális (pl. irodai, innovációs-technológiai, intézményi, kiskereskedelmi, lakóövezeti), környezeti és településképi (közterületi/zöldfelületi) **megújítását**, s ösztönözni kell új vállalkozásokkal történő betelepedésüket.

TrT módosítást igénylő újabb zöldmezős ipari területek kialakítását csak különlegesen indokolt esetben (pl. nemzetgazdasági érdek), **alapos vizsgálatokat követően** – máshol

esetleg visszalépve a kijelölt, de hosszú évek óta nem megvalósult gazdasági területhasználatról – **javasolt kijelölni.**

Az ipari területeken létesítendő napelemlétes farmok esetében, a már meglévő épületállomány tetején, illetve már egyébként is burkolt területeken (pl. parkolóterületek felett konzolokon) javasolt a napelemtáblák telepítése, a zöldfelületek védelme, minőségének és ÜHG elnyeletőképeségének javítása érdekében.

Különleges, beépítésre szánt területek

Kecskemét különleges – azaz helyhez kötött, a környezetre jelentős hatást gyakorló, vagy a külső hatásoktól védendő – **területein található létesítményeinek köre** (pl. sportolási, szabadidős, turisztikai, közlekedési, energiahasznosítás célját szolgáló, temetők, honvédelmi területek, hulladéklerakó, szennyvíztisztító) **jelenleg is gazdag és változatos, földrajzi elhelyezkedésüket a területi széttagoltság, illetve a szórtság jellemzi.** Az egyes területek és funkciók szinte kivétel nélkül rendelkeznek markáns, a tervezést meghatározó sajátosságokkal, kötöttségekkel. A különleges területeken található funkciók más-más feladatot jelentenek és a teendők is szerteágazóak.

A helyi szabályozásban már kidolgozásra kerültek **a nagy forgalmat vonzó, s jelentős városképi, környezeti és piaci változásokat okozó bevásárlóközpontok** építési (pl. volt KTE pálya területe a Kuruc körúton, Auchan fejlesztési terület a Homokbányán), illetve környezetalakítási és az adott városrészbe (pl. Szil-coop területe) történő beillesztés feltételei, melyek továbbra is fenntartandóak. Ugyanakkor vizsgálni és szabályozni szükséges, hogy hol és milyen körülmények, keretek (ld. településrendezési szerződés) között létesíthető 400 m² hasznos eladótér feletti kereskedelmi egység. Ez utóbbi esetben is alapkövetelmény a jó forgalmi és tömegközlekedési kapcsolat, a gyalogos és gépjárműfogalmat elválasztó közlekedési felületek, illetve a megfelelően méretezett parkoló, melynek kialakítása során egyre inkább a területtakarékos megoldások (pl. mélygarázs, parkolóház) támogatása javasolt. Elvárásként továbbra is fenn kell tartani a városrészi, területi adottságok tiszteletét, az építészeti és közterület-rendezési igényességet. Mérlegelni szükséges az új szabályozás kialakítása során, a zöldfelületek, zöldtetők és zöld térfalak (függőleges növényfelületek) szerepének előírászerű növelését, fenntartásuk biztosítását (megfelelő hatósági kontroll biztosításával).

Egyes funkciók esetében (pl. sportolási, szabadidős, turisztikai, közlekedési, intermodális) **a helyi társadalmi igények kielégítése, a fejleszthetőség, a funkcionális és térbeli-közlekedési kapcsolódási lehetőségek biztosítása képezi a legfőbb fejlesztési, tervezési és szabályozási teendőket.** Más esetekben az elsődleges feladat **az értékőrzés és védelem biztosítása** (pl. temetők). Sajátos csoportot képeznek azok a területek (pl. megújuló energiahasznosítás területei, honvédelmi területek, hulladéklerakó, szennyvíztisztító), ahol **a környezeti biztonság fenntartása, a taxonómiai szabályozásnak történő megfelelés, valamint a védőtávolságok kijelölése** jelenti a legfőbb feladatot. Megint más esetekben a **hagyományos gazdálkodási módok** (pl. mezőgazdasági üzemi) **erősítése, a helyi élelmiszeripari gyártók alapanyagellátását biztosító, a rövid ellátási láncok** (körkörös gazdaság) **kialakulását támogató fejlesztések** elősegítése a legfőbb cél a szabályozási lehetőségek felhasználásával.

Sportolási, szabadidős, turisztikai célú területek

A széktői Benkó Zoltán Szabadidő Központ, valamint a 142. számú (Budapest-Lajosmizse-Kecskemét) vasútvonal – Izsáki út –Vízmű út által határolt területen további szabadidős és **sportcélú fejlesztések** lehetségesek és indokoltak. A szabadidő központ területén szállás, sport és rekreációs létesítmények (pl. szálloda, kemping, vendéglátóhelyek, vízisport-telep csónakház, strand, integrált és élményjátsszótér) építésére, bővítésére, illetve átalakítására elegendő terület áll rendelkezésre. Ugyancsak alkalmas minőségi sportcélú fejlesztésekre a **széktői sportcentrum**, a Rudolf-laktanya, a **műkertvárosi sportcentrum** területe, valamint a Szent László krt.-Matkói út-Trafó utca és a Gokart Stadion által lehatárolt térség. **Vizsgálni szükséges továbbá egy nagyobb** (kb. 4.000 fő befogadására alkalmas) **multifunkcionális sportcsarnok területi elhelyezésének rendezési, funkcionális illeszkedési és közlekedési kérdéseit is**. A város gyorsan fejlődő nyugati és északi részén pedig a növekvő számú lakosság támaszthat új igényeket a sportcélú beruházásokkal kapcsolatban. Ezen belül a Homokbánya és Alsószéktő lakossága, illetve az egyetem igényeinek kielégítése céljából indokoltnak látszik a már meglévő sportterület bővítése, infrastruktúrájának fejlesztése. Emellett, a Széchenyiváros-Belső-Máriahegy lakosságszám bővülése – a kiépülő Károly Róbert krt. melletti térségben – lehetőséget kínál elsősorban a tömegsport igényeit kielégítő sportterület kialakítására.

A **szabadidős és rekreációs igények kielégítése** a város több pontján történik. Ezek formáját, jellegét és méreteit a város és tágabb környezetének sajátos lehetőségei, adottságai, valamint a társadalmi igények alakították az elmúlt évtizedekben. **Jelentős turisztikai tartalékok rejlnek a széktői Benkó Zoltán Szabadidő Központ, a Széktői sportközpont, valamint a „Nyugati Városkapu” (Rudolf-laktanya) területén**, ahol a sportoláshoz, rekreációhoz, egészségmegőrzéshez, kultúrához, vendéglátáshoz köthető tevékenységek széles skálája fejleszthető. Hasonló lehetőségek rejlnek a város tanyás külterületei előtt is. **Az aktív turizmus és egészségmegőrzés lehetőségeit segítik elő azok a városkörnyéki tanyák, melyek az aktív-, az öko- és a lovasturizmus legfőbb színterei lehetnek a jövőben.**

A **volt kertségek övezetének jellegét** (hobbi telkek, kertkultúra, szőlő- és gyümölcs termesztés) **javasolt megőrizni**, illetve erősíteni. Ezek a területek lehetőségeket teremthetnek öko-farmok, bemutató gazdaságok létrejöttéhez is.

A **Csalánosi Parkerdő** (~200 ha) és a **Nagynyíri Erdő** (~1200 ha) területén az erdősítés, a zöld- és vízfelületek fejlesztése mellett, további rekreációs és szabadidős funkciók jelenhetnek meg, amennyiben gazdasági hasznosítású (állami tulajdonban lévő) részeinek további részeit is megnyitják a lakosság előtt. Mindkét terület fejlesztése és bővítése, az erdők városi életbe történő nagyobb arányú bevonása, a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodásban betöltött szerepe, a turisztikai, valamint oktatási-kutatási szempontú hasznosítás erősítése kiemelt célként fogalmazható meg (az előbbi célt azonban az ökológiai szempontú, biodiverzitás erősítését célzó erdőterület növeléssel és revitalizációval, illetve élőhely rekonstrukcióval – mint szintén kiemelt céllal – összhangban szükséges megfogalmazni és elérni). Mérlegelendő emellett az **Alsó-záportározó** területének vízgazdálkodási fejlesztéséhez kapcsolódó zöldfelületi és rekreációs használatának támogatása is.

Kecskemét igazgatási területén a készülő szabályozással elő kell segíteni mind a meglévő szabadidős, rekreációs kapacitások bővítését, mind az új idegenforgalmi befektetések térbeli orientálását – pl.: az északnyugati „Zöld Ék”, a Csalánosi-erdő, illetve a Széktói Akcióterület térségéhez kapcsolódóan – és **attraktív megvalósulását**. Mindezt a természeti, táji, valamint épített környezet tiszteletben tartásával, az egyes területek teherbíró képességének határán belül. **El kell érni, hogy Kecskemét és környéke az igényes, maradandó élményekre vágyó vendégforgalom egyik kedvelt úticéljává váljon.**

Közlekedési területek (közlekedéshez kapcsolódó épület elhelyezésére szolgáló terület)

Az egyre emelkedő városi gépjárműszám¹⁰ és a növekvő közúti forgalom¹¹ már nem csak jelentős forgalmi torlódásokat eredményez a korlátozott kapacitással rendelkező városi közúthálózatban, hanem komoly parkolási, közlekedésbiztonsági, környezeti- (pl. zaj, légterhelés, parkolás miatt csökkenő zöldterületek) és klímakockázatokat (CO₂ kibocsátás növekedés) is magában rejt. Ezért **a jövőben – várhatóan – felértékelődnek azok a fejlesztési elképzelések, a közlekedéshez kapcsolódó infrastrukturális beruházások (pl. módváltási zónák, parkolóházak, automata parkolási rendszerek, city logisztikai beavatkozások, intermodális központ), melyek az egyéni motorizált közlekedéssel szemben a közösségi közlekedési megoldásokat és lágy közlekedési módozatokat helyezik előtérbe.**

A közlekedéshez kapcsolódó területek fejlesztése során **kiemelt figyelmet kell biztosítani a közlekedési módváltási zónák kijelölésére, ezen belül is a parkolóházak és mélygarázsok rendszerének kialakítására, térbeli helyük rögzítésére.** A közlekedési módváltási zónák kijelölése elősegítheti a jövőben a helyi közösségi közlekedés, a kötöttpályás vasúti közlekedés és a lágy közlekedési formák (pl. közbringa rendszer, járműmegosztási módozatok, gyaloglás) előnybe részesítését, infrastrukturális feltételeinek javítását Kecskemét közlekedési rendszerén belül.

Ennek érdekében az alábbi feladatok elvégzése javasolt:

- *Részletes vizsgálatot igényel az elővárosi közlekedési rendszer környezeti szempontú átalakítása, a közösségi közlekedési formák előtérbe helyezésével, infrastrukturális feltételeik (pl. P+R parkolóházak, tömegközlekedési átszállási csomópontok, közösségi járműmegosztó pontok, közbringa rendszerek) javításával.*
- *A jövőben a belvárosi közlekedésben a „lágy közlekedési” formák (pl. kerékpározás, rollerezés, gyaloglás, e-mobilitás) előnyben részesítése, a gépjármű forgalom és a felszíni parkolás visszaszorítása, a közlekedésbiztonság növelése és a környezetvédelem erősítése jelentős szabályozási kérdéseket vet fel, melyekkel részletesen kell foglalkozni.*
- *Kiemelt figyelmet kell fordítani a Nagykörút forgalmi elosztó szerepének megerősítésére, közlekedési módváltási szerepkörének és helyszíneinek meghatározására, kijelölésére, továbbá a Nagykörúton belüli, a közúti forgalom csillapítását szolgáló fejlesztési lehetőségeinek körvonalazása és szabályozása.*
- *Feladatot jelent a City logisztika rendszerének kialakítása, a szükséges helyszíneinek és infrastrukturális fejlesztéseinek (épületek) meghatározása.*

¹⁰ 2014 óta 22%-kal emelkedett a Kecskeméten regisztrált gépjárművek száma, amely 2019-ben elérte a 63.773 darabot.

¹¹ 2014 óta a Kecskemét közigazgatási területén, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. mérőpontjain áthaladó gépjárműforgalom 27,4%-kal növekedett, így 2019-ben már 730.705 E/nap gépjármű haladt át a mérőpontokon.

Intermodális csomópont területe

A Ceglédi út – Bethlen krt. – Szolnoki út – Vasútállomás által határolt területen tervezett részletes szabályozás már megszületett. **A terület központi elhelyezkedése, városképi megjelenése és forgalomvonzó jellege okán azonban különleges figyelmet igényel.** A tervezett beruházás különösen a kapcsolódó forgalmi irányok, közlekedési keresztmetszetek és kiszolgáló csomópontok, illetve a zöldfelületi (szükséges lenne a terület zöld jellegének a hangsúlyozása is, akár zöldfalak és a megmaradó zöldfelületek jelentős minőségi fejlesztésével) és környezetvédelmi vonatkozások (pl. zaj, rezgés légszennyezés) szempontjából vetnek fel szabályozási kérdéseket. Javasolható a terület három oldalú zártágának oldása, a Ceglédi út és a Kuruc körüti volt hűtőház közötti területen új, a vasúti sínekkel párhuzamos futású városi gyűjtőút kiépítése, a megnövekvő forgalom levezetésére. Hasonlóan fontos a közlekedési módváltás feltételeinek javítása, a személyautók parkolási lehetőségeinek (P+R) – a fejlesztési terveken jelentősen túlmutató mértékű – bővítésével, melynek megvalósításához a volt KTE pálya barnamezős funkcióváltó fejlesztése is elengedhetetlen.

Temetők

A felekezeti temetők (Református temető, és a Szentháromság (katolikus) temető) tekintetében azok fennmaradásával kell számolni, ugyanakkor a város testén belül történő elhelyezkedésük nem teszi lehetővé bővítésüket. Éppen ezért hosszú távon a városi köztemető bővítése szükséges, az ezzel kapcsolatos feladatokat a város rendezési tervében szem előtt kell tartani. A működő temetőknél a területükön belüli értékörzés, a minőségi zöldfelület megtartás, illetve a fejlesztés a legfőbb feladat. A már nem működő temetők (pl. Szentháromság, evangélikus, volt kiskatolikus) esetében az értékmegőrzéssel történő kiváltás, illetve a területek közkertté, közparkká történő alakítása támogatható körültekintő szabályozás mellett.

Honvédelmi területek

A jelentős kiterjedésű katonai repülőtér megközelíti a belterületi határt és a lakóterületek egy részét. Ez a körülmény fokozott környezeti veszélyeztetést – elsősorban zajártalmat – jelent. A zajgátló védőövezetek kijelölése évek óta húzódik. Véglegesítésük után az övezeti határok és korlátozások – az érvényes előírások szerinti horizontális és vertikális biztonsági sávokkal, illetve a hozzájuk tartozó korlátozásokkal együtt – a rendezési tervbe, valamint a helyi építési szabályzatba beépítendő. A repülőtér léte alapvetően meghatározza a településszerkezet és a várostest térbeli fejleszthetőségének irányát, mértékét és tartalmát. A tervezést úgy kell végezni, hogy a legkisebb területfelhasználási és funkcionális korlátozást okozza (ez feltétele lehet a cargo-központ és körülötte elhelyezkedő területek jövőbeli fejlődésének is). Elsősorban a határos, valamint a csatlakozó területek – Szolnokihegy, Kőrösihegy és Vacsihegy, Hunyadváros, Katonatelep – építési övezeteinek meghatározása igényel különös óvatosságot.

Hulladéklerakó területe

Kecskemét hulladékgazdálkodása jelentős fejlesztésen ment keresztül az elmúlt egy évtizedben. Kecskemét **Regionális hulladéklerakó telepe** a közigazgatási terület DK-i részén, Kisfáiban található. A meglévő hulladéklerakó a rendezési, a technológiai és a környezetvédelmi normáknak megfelelően épült ki. A teljes (meglévő és 2013-2014-ben bővített) hulladéklerakó térfogata (2018-ban) 1.388.508 m³ volt, mely további mintegy 10-12 évig képes fogadni a város és környezetének hulladékait. Az új jogszabályi előírásoknak, a nemrég telepített szelektív hulladékválogató műnek, a szelektív hulladékgyűjtés felfutásának, továbbá az újrahasznosítás egyre növekvő arányának köszönhetően a jelenleg meglévő kapacitások kielégítik a társadalmi igényeket. Jelentősebb rendezési feladat egy zárt ciklusú hulladékegyesítő mű esetleges kialakítása és elhelyezése, illetve rekultivációs feladatok kapcsán jelentkezhet a jövőben.

A honvédelmi érdekekre való tekintettel, a nyílt hulladékgyűjtés a jövőben nem lehetséges közel van a jelenlegi hulladéklerakó a HM területhez és létesítményeihez). Kiemelt feladat továbbá a hulladéklerakó környezeti hatásainak csökkentése, így a szabályozási tervben kijelölt védelmi erdő megvalósítása fontos közérdek.

Beépítésre nem szánt területek

Az összefüggő zöldfelületi rendszer jelentősége, az egységes tájgazdálkodás keretében értelmezve

Kecskemét számára a zöldfelületek kiemelt jelentőséggel bírnak, nem csak a klíma- és környezetvédelem, hanem a kellemes, élhető és egészséges lakókörnyezet biztosítása szempontjából is. A növényzettel borított parkok, utcák hozzájárulnak a település karakterének, arculatának kialakításához, és részt vesznek a település szerkezeti tagolásában is. A települési zöldfelületgazdálkodás – mint a zöldfelületekkel kapcsolatos tudatos nyilvántartási, védelmi, fenntartási és tervezési-fejlesztési tevékenység – kiemelt fontosságú annak érdekében, hogy a település természeti elemekkel való kapcsolata és egyúttal a társadalom által a zöldfelületekkel szemben támasztott igényeinek kielégítése mindenkor a lehető legharmonikusabb legyen.

A város területén a természetes és természetyszerű növényállomány egyre fogyatkozik, az elmúlt évtizedek gazdasági és társadalmi folyamatai, az átalakuló területhasználat, valamint **a változó klimatikus viszonyok nem tettek jót az eredeti növénytársulásoknak**. A város és térségének természeti környezeti problémái (pl. természetes vízfelület hiánya, kiporzás, csökkenő talajvízszint, a talajok tápanyagvesztése) a klímaváltozás, szárazodás kedvezőtlen hatásaival tovább nőttek. A mikroklimatikus kondicionáló és az ökológiai hálózati szempontból kiemelten fontos, egységes zöldinfrastruktúra-hálózat kialakulását gátolja, hogy a városnak nincs jelentős, magas ökológiai értéket képező természeti környezete, amely a belterületi zöldfelületek kondicionáló hatását nagymértékben erősítené. A közcélú és nem közcélú városi zöldfelület, illetve a zöldterület (közpark és közkert) ellátottsága alacsony szintű, valamint hálózatosága alulfejlett.

A zöldfelületi beruházásokra az elmúlt évtizedben csak pontszerűen került sor, koncepciózus, hosszabb távra tervezett, ütemezett, következetesen végrehajtott nagyléptékű és rendszerszintű zöldfelületi beruházások anyagi források hiányában napjainkig nem történtek.

A kedvezőtlen zöldfelületi folyamatok megállítása érdekében, **a városban és környékén törekedni kell a védettséget élvező zöldfelületek és természeti területek minőségének javítására, kiterjedésének szinten tartására, lehetőség szerinti növelésére.** A központi belterületen található erdőket fokozatosan egészségügyi- és parkerdővé kell alakítani. A központi belterületen kívüli erdők esetében a legfontosabb feladat a területük növelése (a gazdasági jelleg legfeljebb szinten tartásával), az erdősítésre javasolt területek (OTRT-ben előírt arányú) megvalósíthatóságának területi, telepíthetőségi korlátjainak feloldása (pl. megfelelő fafajok alkalmazása, az erdősítésre kijelölt területek szakmai alapú felülvizsgálata), a növényállomány egészségének megóvása, javítása, az élőhelyek fejlesztése.

Folytatni kell a belterület nyugati határán megkezdett zöld- és vízfelület fejlesztési programot. **A Nagynyíri Erdő, a Kápolna-rét, a Szabadidőpark és az Arborétum eddig megvalósult részei rendkívüli értéket képviselnek. A városszerkezeti értékű együttes további – nyugati, északnyugati irányú – bővítése változatlanul kiemelt cél.** A mikroklimatikus, egészségügyi, szociális, városképi, valamint funkcionális szempontból is hasznos fejlesztés – a hatályos TRT területfelhasználási tervét követő módon, azt továbbfejlesztve – terjedjen ki a „Zöld Ék”, így a Belsőnyíri és Külsőnyíri területére, kösse össze a meglévő kisebb-nagyobb erdőket (Ménteleki-erdő, Nagynyíri-erdő, stb.) és alkosson összefüggő településvédelmi zöldfelület-fejlesztési hálózatot a Máriavárostól egészen az igazgatási határig.

A városban és közvetlen környezetében vizsgálni, majd – az eredmények függvényében – **ki kell teljesíteni a makro- és mikrokörnyezet kedvező alakításához nélkülözhetetlen összefüggő zöldinfrastruktúrát, ökológiai hálózatot.** Ennek érdekében a következőket kell biztosítani:

- **Kerüljön sor Kecskemét Zöld Infrastruktúra-hálózat Fejlesztési- és Fenntartási Akciótervének elkészítésére.** Készüljön olyan talajtani-városökológiai tanulmány, amely alapján eldönthető, hogy mely területek kivételével (vizes élőhelyek és szikes területek, védett természeti értékek, élőhely-együttesek) kell az egyes földrészleteket parkosítani, fásítani. A fásítás esetében kizárólag a tájba illő, a városi mikroklimát és talajadottságokat jól tűrő, a környezet adottságait (pl. mikroklima, talajvízviszonyok, homoktalajok, por- és pollenártalom) figyelembe vevő fafajok telepítésével végezhető. Az ettől eltérő meglévő erdőrészletek és facsoportok (pl.: nőivarú nyárfák) tervszerű, ütemezett (fokozatos) cseréje javasolható.
- **El kell készíteni** közigazgatási terület minden zöldfelületi elemét érintő **zöldfelületi katasztert**, illetve ezen belül a részletes kertészeti szakmai felmérésen alapuló **közterületi fakatasztert**, amely a vizsgálati, értékelési, javaslati és fejlesztési tervek alapját szolgáltatná. Ezen kataszterek, folyamatos, térinformatikai alapú változásvezetése ugyancsak elengedhetetlen.
- A klímaváltozás, szárazodás kedvezőtlen hatásaival tovább nőttek. Ezek kezelése a zöldfelületeken **a növénytelepítéshez jól megválasztott növényfajok kiválasztásával, vízpótló és vízvisszatartó beruházások** (pl. a város felszíni vízrendszerének vízpótlása a Pesti-csatornán keresztül, az Alsó-záportározó kialakítása, városi csapadékvíz

visszatartó rendszer) **alkalmazásával**, a csapadék helyben történő hasznosulását elősegítő megoldásokkal (pl. szikkasztók, esővízgyűjtők, esőkertek, tározó medencék, vízáteresztő burkolatok), mezőgazdasági területeken **a biodiverz mezővédő erdősávok-sövények és a környezettudatos, ökológiailag fenntartható természetstechnológia elterjesztésével**, s az ehhez szükséges szabályozások újragondolásával lehetséges.

- Minden olyan terület, amelynek állapota, vagy felhasználása jelenleg nem megfelelő (pl. roncsolt, gondozatlan parlagterületek), **törekedni kell rekultivációval történő zöldfelületi hasznosításra** (leginkább az alulhasznosított, vagy barnamezős, de fejlesztésre szánt területek esetében nyílhat erre lehetőség).
- **Kecskemét gyűrűs, sugaras úthálózata kedvező lehetőséget nyújt út menti fásítások, zöldsávok lineáris kialakítására, illetve a meglévő rendszerelemek továbbfejlesztésére.** A tervezés egyik fő feladata, hogy a városra jellemző, nagyszámú, térben széttagolt kisebb-nagyobb parkokat, közkerteket és a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézményeket kapcsolja össze zöld folyosókkal, majd képezzen rendszert (ökológiai folyosót) a külterületi-városkörnyéki erdőkkel, egyéb zöldfelületekkel.
- **Emellett keresni kell zöldfelületek növelésének, kialakításának új módozatait** (pl. vertikális kertek, zöld térfalak, extenzív zöldtetők, esőkertek). Ilyen típusú zöldfelületi kialakítások még csak elvétve (legtöbb esetben csak tervi szinten) találhatók a városban. A jelzett – új típusú – zöldfelületi megoldások elterjesztéséhez a városnak elsősorban szabályozási elképzeléseket, illetve az ösztönzést segítő (a lakosság, a vállalkozók és a lehetséges beruházók érdekeltté tétele) és a szemléletformálást célzó ajánlásokat kell megfogalmaznia.
- **Szorgalmazni szükséges a tervezett, koncepciózus önkormányzati területszerzéseket a zöldinfrastruktúra hálózat területi elemeinek** (például közparkok, közkertek, rekreációs és védelmi célú zöldfelületek) **kialakíthatósága érdekében.**
- **Fontos, hogy a zöldfelületi infrastruktúra hálózat a jövőben hasonló jogi védelmet kapjon, mint bármilyen más közmű elem.**

Erdőterületek

A terv távlatában (2030-ig) az erdősültség növekedésével kell számolni. **A város alapvető célja, hogy erdősültség tekintetében (17,79%) közelítsen a jelenlegi megyei lefedettségi átlaghoz (18,56%).** A jelenleg hatályos terv erdő besorolású övezetei jelentős mértékben eltérnek a tényleges erdősültségtől (ezt részben a jogszabályok összhangjának hiánya is okozza, hiszen az erdősítés vagy megszüntetéshez, valamint a művelési ág változáshoz nem szükséges rendezési tervi megfelelőség a jogszabályokban), mert a TRT hatályba lépése óta történtek új erdősítések, erdő kivágások, illetve (szabálytalan módon) területhasználat változások, melyek ellenőrzése nem minden esetben megoldott a városban. A legnagyobb kihívást az OTTrT-ben / BKMTTrT-ben Kecskemét közigazgatási határán belül kijelölt erdőterületekre vonatkozik, melynek értelmében az erdősítésre kijelölt területeket a településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia. Ez azt jelenti, hogy Kecskemétnek a jelenleg meglévő kb. 5.740 ha erdőállományát további, kb. 50%-kal kellene növelnie, amely a tényleges erdősítést követően, közel 27%-os erdősültséget feltételezne a közigazgatási határon belül.

Az őshonos fajösszetételű, elegyes, biodiverz erdőállományok telepítése tekinthető kiemelt célnak. Ennek legfontosabb, egyúttal elengedhetetlen feltétele azonban a talajvízszint regenerációja. Kecskemét nagyléptékű, valódi erdősítése csak abban az esetben tekinthető reális célnak, ha a táji léptékű, Duna-Tisza közti Homokhátságára vonatkozó vízmegtartási és vízpótlási projektek településünk közigazgatási területére is kiható eredményei ezt lehetővé teszik. **A nem őshonos, monokulturás faültetvények tömeges telepítése azonban kerülendő,** mivel a diszfunkcionális ökológiai és klimatikus folyamatokat talajvíz felélő hatásukkal felerősítik. Összeségében megállapítható, hogy kellő talajvízkészlet hiányában a biodiverz gyepek (rétek, legelők, kaszálók) telepítése előnyösebb a monokulturás faültetvényeknél.

Az erdőfejlesztés legfontosabb szakmai és településrendezési kritériumai az alábbiakban foglalhatók össze:

- *vizsgálni szükséges az erdősítésre javasolt területek (OTrT-ben és a BKMTTrT-ben előírt arányú) megvalósíthatóságának területi, telepíthetőségi lehetőségeit, különösen a talajadottságokra és a rendelkezésre álló talajvízkészletre koncentrálva,*
- *az előírt mértékű erdősítés megvalósítása, jelentős kormányzati anyagi segítséget és megfelelő ösztönzőket igényel,*
- *a jellemzően monokulturás városi erdőket fokozatosan át kell alakítani, többszintes, őshonos, biodiverz fajösszetételű állományokká, az új erdőkezelési koncepció szerint,*
- *a külterület meglévő főbb zöldfelületi elemei (pl. természetközeli táj, erdők, fasorok, vizes élőhelyek, hagyományos kertkultúrák) a tervezett erdőkkel egységes, összefüggő rendszerbe szervezendők és összekapcsolandók a belterület megfelelő ökológiai folyosóival, valamint zöldfelületi foltjaival,*
- *a zöldfelületi rendszer legfontosabb eleme az ÉNy-DK irányú, az Arborétumot a Nagynyíri-erdővel összekötő, részben ligetesen (a táji látványkapcsolatokat is megőrző) erdősítendő területsáv („Zöld Ék”) valamint ennek kiterjesztéseként a teljes közigazgatási területen átívelő „Zöldfolyosó” legyen,*
- *törekedni kell az egészségügyi-szociális és turisztikai erdők arányának növelésére, megfelelő városi területgazdálkodással, illetve az erdőtulajdonosok ösztönzésével, egyben védeni kell a közcélú használat során az eredeti funkcióját,*
- *az erdők kedvező hatását fasorokkal, erdősávokkal, út menti fatelepítésekkel kell kiegészíteni,*
- *az M5-ös autópálya mindkét oldalán elő kell segíteni a véderdősáv szélesítését, illetve hiányzó szakaszainak pótlását, mint ahogyan az északi elkerülő út (445. sz. út) mentén is indokolt városvédő erdősáv telepítése, illetve a főbb országos utak mentén – a beépítésre nem szánt területeken – az építést csak a forgalomtól kellő távolságban (100-200 m) faültetési kötelezettség mellett javasolt engedélyezni,*
- *új út kijelölésnél javasolt előírni a szakaszos erdősávok telepítését, s azok megvalósítását az útépítéssel együtt (az építés/építhetőség szigorúbb HÉSZ-ben történő távolsági szabályozásával),*
- *az eltérő területhasználati övezetek között – amennyiben védendő funkció is van – javasolt a véderdő kialakítását előtérbe helyezni,*

- *különös hangsúlyt kell fektetni a gazdasági övezetek térségében, kiemelten az ipari parkokban és azok határán a védőerdő állomány megtartására, fejlesztésére és fenntartására,*
- *általában is ki kell használni a „beültetési kötelezettség” előírásának lehetőségét, amit minden indokolt helyen alkalmazni kell*
- *a fásítási szándékok, a zöldfelületi fejlesztések és az építéshez kötődő zöldfelületi előírások betartatása kizárólag megfelelő szabályozással, s annak szigorú ellenőrzésével érhető el,*
- *a városban felül kell vizsgálni az erdők típusainak nyilvántartását, törekedni kell az őshonos, „biodiverz” faállományok kialakítására és fenntartható kezelésére.*

Mezőgazdasági területek

Kecskemét 2014 és 2020 közötti területfelhasználási változását vizsgálva jól látható, hogy elmúlt 7 évben a város mezőgazdasági területei 1690,01 ha-ral csökkentek. Éppen ezért **időszerű feladat az egyre mozaikosabbá váló mezőgazdasági kultúrtáj védelme**, ami nemcsak tájlesztetkai, környezetvédelmi-közegészségügyi szempontból jelent feladatot (hiszen ez a tágabb lakókörnyezete az itt élőknek), hanem élelmezési, alapanyagellátási szempontból is. Törekedni kell az élelmiszeripar szempontjából is fontos rövid ellátási láncok biztosítására, a körkörös gazdaság erősítésére, melyhez kapcsolódóan kiemelt cél **a jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek védelme**. Ennek érdekében biztosítani kell, hogy a zöldmezős beruházások csak a gyengébb minőségű területeken valósulhassanak meg (ld. termőföld védelem). Kiemelten ajánlandó továbbá a mezőgazdasági területek megőrzése, további felaprózódásuk és átminősítésük megakadályozása.

A mezőgazdasági területekbe ágyazódva, a központi belterülettől különböző távolságra és irányokban elhelyezkedve 1.200 hektárt is meghaladó nagyságú, **volt zártkert** található. **Az eredetileg kisüzemi kertművelésre szánt parcellák egy része fokozatosan funkciót váltott, átalakult.** Használati módjukban a termelés mellett – s gyakran a helyett – egyre inkább dominánssá vált a pihenés-kikapcsolódás, sőt a kizárólagos lakhatási funkció. Mindezzel párhuzamosan több területen az alapközművek egy része is kiépült, ami önmagában gerjesztette az átalakulási folyamatot. Különösen a városközeli, viszonylag kedvező közlekedési kapcsolatokkal, ezáltal elfogadható alapellátási lehetőséggel is bíró kertrészekben jelent meg a határozott lakásépítési szándék, amely azonban számos konfliktust eredményezett (pl. gazdálkodás-lakhatás, eltérő érdekek a közterület-alakítással kapcsolatban, mezőgazdasági nehézgépjármű használat a földes úton).

A mezőgazdasági területek rendezési és szabályozási feladatainál az alábbi javaslatok fogalmazhatók meg:

- **elsődleges fontosságú a termőföld (és a természetközeli területek) védelme, mezőgazdasági területek megőrzése, további felaprózódásuk és átminősítésük megakadályozása,**
- **talaj- és klímavédelmi szempontból, illetve a tájkarakter megőrzés érdekében is vissza kell állítani a fokozatosan eltűnő biodiverz mezővédő erdősávokat-sövényeket és**

törekedni kell a környezettudatos, ökológiailag fenntartható természetstechnológia (például a biotermesztés) elterjesztésére,

- *a gyepgazdálkodás alapú, extenzív állattartást szabályozási eszközökkel és támogatási ösztönzőkkel is elő kell segíteni,*
- *a mezőgazdasági üzemközpontok, majorok, állattartó telepek és farmok, mint gazdasági területek hatékony működését lehetővé kell tenni, ugyanakkor ez nem jelentheti üzemméretük ezen a területen történő, a környezetet már zavaró, vagy károsító növekedését,*
- *vizsgálni szükséges továbbá a birtokközpontok, majorok napjainkban történő gazdálkodási, területhasználati gyakorlatát, valamint azt, hogy ez jelent-e bármilyen szabályozási (pl. területi, útkapcsolati) igényt,*
- *javasolt a birtokközpont alkalmazását ösztönözni annak érdekében, hogy valós mezőgazdasági műveléshez kötődjön a helyben lakás, az egyéb lakásépítést pedig szigorítani, tiltani javasolt,*
- *a tanyák fennmaradási és építési feltételei feleljenek meg az alapvető építészeti, táji és földhasználati, környezetvédelmi és közművesítési előírásoknak, valamint a helyben kialakult és folytatható hagyományoknak,*
- *új tanyaépületek kizárólag már elpusztult, vagy meglévő tanyaépületek helyén épüljenek (kivételt a birtokközpontok és a tanyai turizmust szolgáló épületek képezhetnek),*
- *a szabályozásban – egyedi vizsgálatot követően – kapjon teret és rugalmas fejlesztési lehetőséget az idegenforgalmi célú, Kecskemétre jellemző, egyedi értékű tanyai turizmust szolgáló beruházások megvalósítása,*
- *a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken kívül, a „Zöld Ék” területén, a beépítésre nem szánt kertségeknél, valamint az egyéb külterületi tanyás térségnél kapjon elsőbbséget a természeti környezet és a tájkarakter védelme, megőrzése,*
- *gátolni kell a külterületi főútvonalak menti sűrű, a belterületi utcát idéző lakhatást szolgáló épületek megépülését, illetve a Mezőgazdasági kertes városkörnyéki (Mkv) övezetben lévő beépítések további folytatását, egyértelmű területhasználati rend és szabályozás megteremtésével. Figyelembe kell venni, hogy a város belsőbb övezeteitől távol megjelenő építésekkel a lakossági közmű és közszolgáltatási igények is megjelennek, melyek aránytalanul nagy terhet helyeznek – a város üzemeltetésén keresztül – a mindenkori költségvetésre.*

A volt zártkertek tekintetében, a felülvizsgálandó rendezési tervben – a város, valamint a tulajdonosok érdekeit is szem előtt tartó – **differenciált szabályozást** kell kidolgozni, az alábbiak figyelembevételével:

- *a belterülethez közvetlenül csatlakozó, ahhoz **organikusan és gazdaságosan** már a terv távlatában csatolható „beépítésre szánt” besorolással rendelkező területeket segíteni – illetve a tulajdonosok bevonásával, településrendezési szerződés keretében – ösztönözni szükséges, a közlekedési területek elsődleges rendezésével, az egységes településkép kialakítása érdekében,*

- *amennyiben a vizsgált terület beépítése csak a terv távlatán túl – hosszú távon (8-15 év) – reális, úgy a terület hasznosításának szabályait (illetve a szabályozások mikéntjét) ki kell dolgozni,*
- *azokat a területrészeket, amelyeket hosszú távon sem gazdaságos, illetve nem indokolt „beépítésre szánt” területté minősíteni, továbbra is mezőgazdasági területnek kell tekinteni, ahol – a meghatározandó általános szabályok szerint – mezőgazdasági termelést javasolt folytatni, és ahhoz kapcsolódóan tanyát, birtokközpontot, illetve egyéb (pl.: gazdasági) létesítményt építeni.*

Közlekedési és közműterületek

A város az infrastruktúra területén felzárkóztató fejlesztéseket hajtott végre az elmúlt évtized folyamán, annak érdekében, hogy a város infrastrukturális lemaradását (pl. a közlekedési infrastruktúra területén) mérsékelje a települési versenyársaihoz képest.

Az állami és önkormányzati utak együttes hossza 2011 óta Kecskeméten mintegy 40 km-rel bővült, s több hálózati, szerkezeti hiány (Hetényegyházai bekötő út készítése az északi elkerülőút irányába, Károly Róbert körút építése a Nyíri út és az 5. sz. főút között) megszüntetése jelenleg is folyamatban van. A jövőben törekedni kell a még meglévő szerkezeti hiányok megszüntetésére (pl. *Az 541. számú főút, 52. számú főút és Kecskemét, Halasi út közötti szakasz megvalósítása; Az alsószéktői átkötő út megvalósítása az Izsáki út és a Halasi út között; Nagy Lajos kir. krt. összekötése a Károly Róbert krt-tal; Nagy Lajos kir. krt. összekötése a Mátyás kir. krt-tal*), különösen azon hálózati elemek kapcsán, melyek építési engedéllyel rendelkeznek. Fontos továbbá a hálózati egyenkesztésmetszet biztosítása is (pl. Nagykörút, Izsáki út), ahol a 2x2 sávós szakaszokon lehetőség adódna dinamikus buszsáv kialakítására. A közlekedési területek fejlesztése kapcsán – a már felsoroltakon kívül – kiemelt fontossággal bírnak a közlekedésbiztonság javítását szolgáló beruházások, valamint a forgalom levezetését célzó csomóponti fejlesztések is.

A gazdasági versenyképesség megőrzése, a lakossági igények kielégítése, valamint a környezetvédelmi előírásoknak történő megfelelés érdekében, a közlekedési-infrastruktúra fejlesztések – várhatóan – folytatódnak az elkövetkező évtized folyamán is, amely rendezési és szabályozási oldalról is folyamatos kontrollt igényel. **Alapelvként rögzíthető, hogy a közúti közlekedési területek növelése csak olyan léptékben támogatandó, amely elősegíti a közlekedésbiztonság javulását, a város elérhetőségét, hatékony üzemeltetését, élhetőségét és versenyképességét,** ugyanakkor adottságként kell tekintenünk a város területén belül meglévő vasúti hálózatra, amely a jövőben nagyobb szerepet kell, hogy kapjon a térségi, illetve elővárosi személy- és áruszállításban, továbbá városrészek közötti kapcsolatok biztosításában. Kiemelt figyelmet kell biztosítani a környezet- és klímavédelmi elvárások teljesítésére, így a belváros közlekedési rendszerének átgondolására, a közúti forgalom csillapításának lehetőségeire, a „lágy közlekedési módok” előtérbe helyezésére, a kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítására, továbbá a belvárosi és a sűrűn lakott társasházi övezetek (pl. Széchenyiváros, Árpádvaros) parkolási gondjainak kezelésére.

A településrendezési terv időtávjának (2030) megoldásra váró a szabályozási kérdéseket is érintő közlekedés-fejlesztési feladatai:

A város hatályos településrendezési eszközeiben kijelölt fő közlekedési hálózati rendszer kompakt városi szerkezetet vetít előre, amely az ismert fejlesztési irányokat hosszabb távon kiszolgálja.

- *Általánosságban rögzíthető, hogy a tervezett gyűjtőúti hálózatok hosszútávon fenntartandók a szabályozásban, a meglévő hálózati hiányok pótlása pedig folyamatos feladat a forgalom jobb levezetése, a városrészi elérhetőség javítása, továbbá a kiegyensúlyozott és fenntartható közlekedés kialakítása érdekében.*
- *A beépítésre kijelölt, de még nem kialakult területeken differenciáltan szükséges szabályozni, annak megfelelően, hogy a területeket kiszolgáló közlekedési- és közmű területek kialakulásának ideje (közép vagy hosszútávú) és a módja miképpen, illetve kinek a finanszírozásával történik meg. Javasolt a telektulajdonosok aktív bevonása a tervezési folyamatba – településrendezési szerződéssel.*
- *A város közlekedési rendszerében jelentősebb, új elemet az M44-es gyorsforgalmi út, valamint az M5 autópálya keleti oldala mentén tervezett nagysebességű vasút jelenti, ez utóbbit az OTvT már 2008 óta szerepelteti a hálózati tervében (ennek felülvizsgálata a Budapest-Belgrád vasútvonal építésével indokolt lehet). Ugyanakkor az új TrT-ben szükséges tisztázni és rendezni a tervezett V0 vasútvonal pontos helyét, valamint a meglévő vasúti hálózat települési szintű szerepkörét, a területi igényét és a környezetére gyakorolt hatását.*
- *Hasonló feladatot jelent a közös felhasználású (katonai-polgári) repülőtér szerepkörének pontos meghatározása, s az ebből fakadó területfelhasználási és funkcionális szükségletek, illetve korlátozások vizsgálata.*
- *A tervezett új, illetve fejlesztendő főbb közlekedési területek műszaki kialakításai során rendező elvként kell fenntartani, hogy a tervezési feladat és a beruházás mindig a környezet adottságait figyelembe véve, azt kiszolgálva és komplex módon történjenek (pl. az egyes közúti, közterületi beavatkozások a teljes keresztszelvényt vizsgálva kerüljenek tervezésre, a közművek, a szikkasztóárkok, a zöldfelületek és ezen belül a fásítási igények kiemelt biztosításával). Ezen szempontokat szükséges erősíteni a szabályozási eszközökben (fontos megjegyezni, hogy a közlekedési és közműterületek jelentik egyúttal a zöldinfrastruktúra hálózat lineáris elemeinek potenciális és tényleges helyét, megvalósítási lehetőségét).*
- *Az új közutak tervezésénél és kivitelezésénél kiemelt elv, hogy a közúti fejlesztések során egyetlen közlekedési mód (ld. gyaloglás, kerékpározás) sem szenvedhet hátrányt.*
- *A beépítésre nem szánt egyéb területhasználatokhoz (erdő-, mezőgazdasági-, zöldfelületi) kapcsolódó jövőbeni feladatok ismeretében javasolt felülvizsgálni az ún. mezőgazdasági úthálózatban jelentkező megoldandó feladatokat. A területet kiszolgáló építési beavatkozások a területhasználatához illeszkedve történjenek.*
- *Fontos feladatként jelentkezik az alulhasznosított vasúti vonalak (pl. 142-es, 145-ös, 152-es) és területek jövőbeni szerepkörének megfogalmazása, szabályozása.*

A **közművek** jelenlétét a város területén szabályozottan, a közterületek által biztosított területekre kell terelni. Törekedni szükséges a korszerű, környezetet és a tulajdont kevésbé korlátozó műszaki kialakításokra.

Ugyancsak **törekedni szükséges a lakó- és gazdasági területeket jelentősen korlátozó meglévő hálózati közművezetékek áthelyezésére vagy korszerű kiváltására.** Jelentős konfliktusforrás, hogy a közműfejlesztések a még nem kialakult közterületen – meglévő keskeny és külterületi nyomvonalvezetésű – vagy éppen magánterületen tervezettek, melyek a rendezettséget a későbbiekben akadályozzák. Hamarabb épülnek be a telkek, mint ahogy a közterület a beépítésre szánt méretezett keresztaszvályben kialakulnának. **A keskeny közterületen elhelyezett közművek a későbbi teljes keresztaszvályi közmű és közlekedési elemek, valamint a kötelező növénytelepítés, fásítás ésszerű elhelyezését gátolják. Törekedni kell arra, hogy a beépítésre szánt területeken a telekhez vezető út teljes keresztaszvályben kialakított legyen.**

Az erőteljes gazdasági fejlődés kapcsán látható, hogy **utólag olyan közmű igények merülnek fel, melyek az egyenként és hálózatonként külön-külön történő kiépítés miatt, a kialakított közlekedés- és közmű keresztaszvályek nem, vagy csak korlátozottan tudnak ellátni,** így sokszor az újabb közműigény, vagy csapadékvíz elvezetés például a közterületi zöldterület, illetve fasor kárára történik meg. Ez a gyakorlat a jövőben nem támogatható.

Régóta igény a föld alatti közmű vezetés, amely sokszor éppen a ki nem alakult közterületek hiánya miatt okoz konfliktust. A belvárosi védett területeken, vagy a kialakult egyéb területeken ez pedig további speciális kérdést vet fel, mert a közmű átépítés (pl. légkábelről földkábelre) a telek bekötésének átalakítását is felveti, ami jelentős műszaki beavatkozást és költséget generál. Hasonló problémát jelent **a hírközlési hálózat** kiépítése, amelynek jelenlegi jogszabályi környezetben, nem kell rendezési tervi megfelelés, így rendezetlen és egy nagyvároshoz méltatlan viszonyok alakultak ki, melynek kezelése és szabályozása kívánatos lenne.

A beépítésre nem szánt területeken való építési igénnyel szinte a teljes közmű ellátási és közszolgáltatási igény is megjelent a lakástulajdonosoknál, ugyanakkor a mg-i utak ezek kiépítéséhez alkalmatlanok, emellett ezeken a területeken **a közmű kiépítés és üzemeltetés hatékonysága is megkérdőjelezhető,** ezért sem a lakásépítés, sem pedig a közműépítési gyakorlat nem javasolt támogatásra.

Különleges beépítésre nem szánt területek

Többek között ide tartoznak különleges zöldfelületi jellegű területen elhelyezhető **vadspark, arborétum, rekreációs, szabadidős, wellness, turisztikai, kulturális, közösségi szórakoztató létesítmények,** ezek kiszolgáló építményei, illetve **a megújuló energiahasznosítás létesítményei.** Ez utóbbi kapcsán például a jelentős területet elfoglaló, és a tájban is markáns beavatkozást okozó **napenergia-hasznosító létesítmények** helyszínének megfelelő kijelölése során, figyelembe kell venni az elfoglalt termőföld minősége és a táji

hatások mellett, az egységes uniós osztályozási rendszer, más szóval „taxonómia” előírásait is.

A taxonómia egy olyan osztályozási rendszer, amely meghatározza, hogy mely gazdasági tevékenységek számítanak fenntarthatónak. Ebben a rendszerben hat környezeti célt határoztak meg, és rögzítették, hogy egy tevékenység akkor tekinthető fenntarthatónak, ha úgy támogatja valamelyik célt, hogy egy másik közben nem sérül.

A hat célkitűzés:

- az éghajlatváltozás mérséklése;
- alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz;
- a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme;
- áttérés a [körforgásos gazdaságra](#);
- a szennyezés megelőzése és csökkentése;
- a [biológiai sokféleség](#) védelme és helyreállítása.

Ahhoz, hogy egy gazdasági tevékenység környezeti szempontból fenntarthatónak minősüljön, az alábbi követelményeknek kell majd eleget tennie:

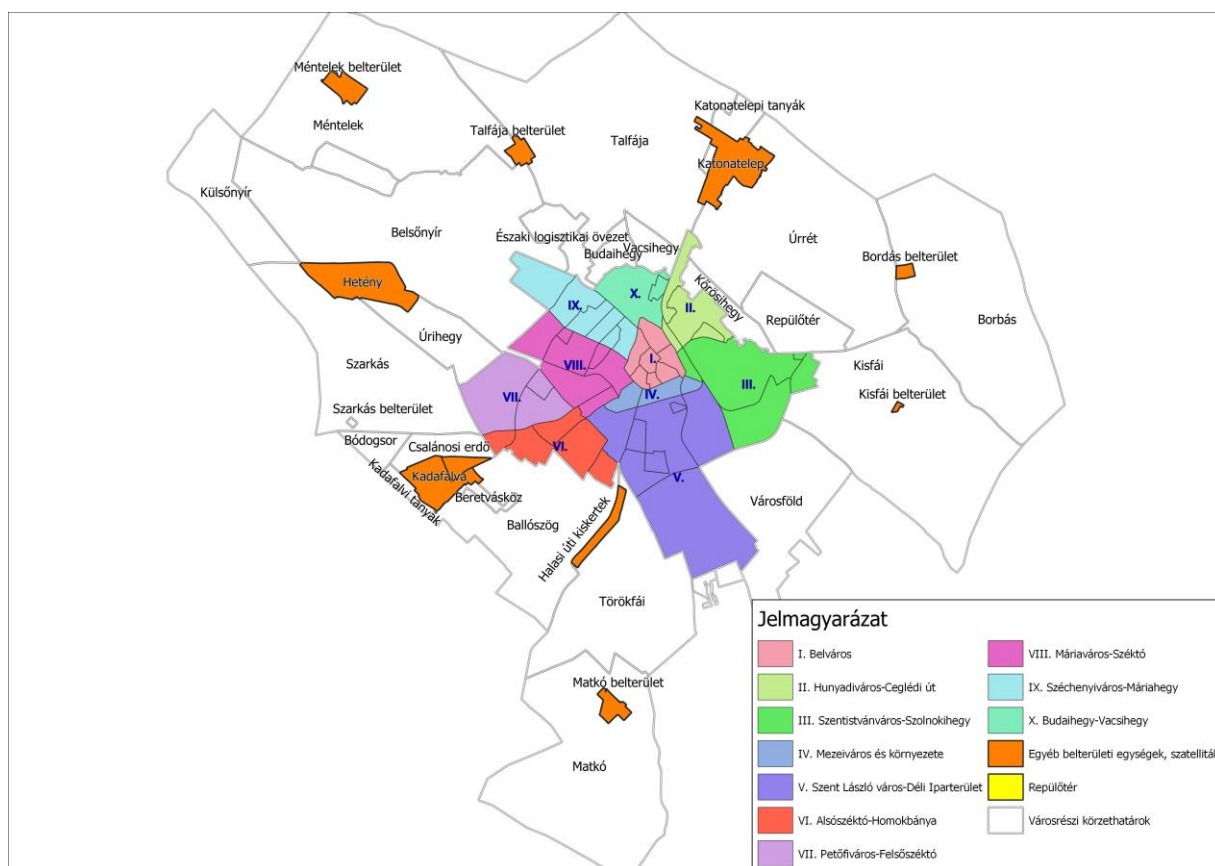
- jelentős mértékben hozzá kell járulnia az előbbieken felsorolt hat környezetvédelmi célkitűzés legalább egyikéhez,
- nem sértheti súlyosan egyik környezetvédelmi célkitűzést sem,
- az adott tevékenységet bizonyos alapvető társadalmi biztosítékok betartása mellett kell végrehajtani,
- a tevékenységnek meg kell felelnie a vonatkozó „szakmai átvilágítási kritériumoknak”.

2.2.2. Kecskemét településrészeinek jellemzése és tervezett fejlesztési céljai

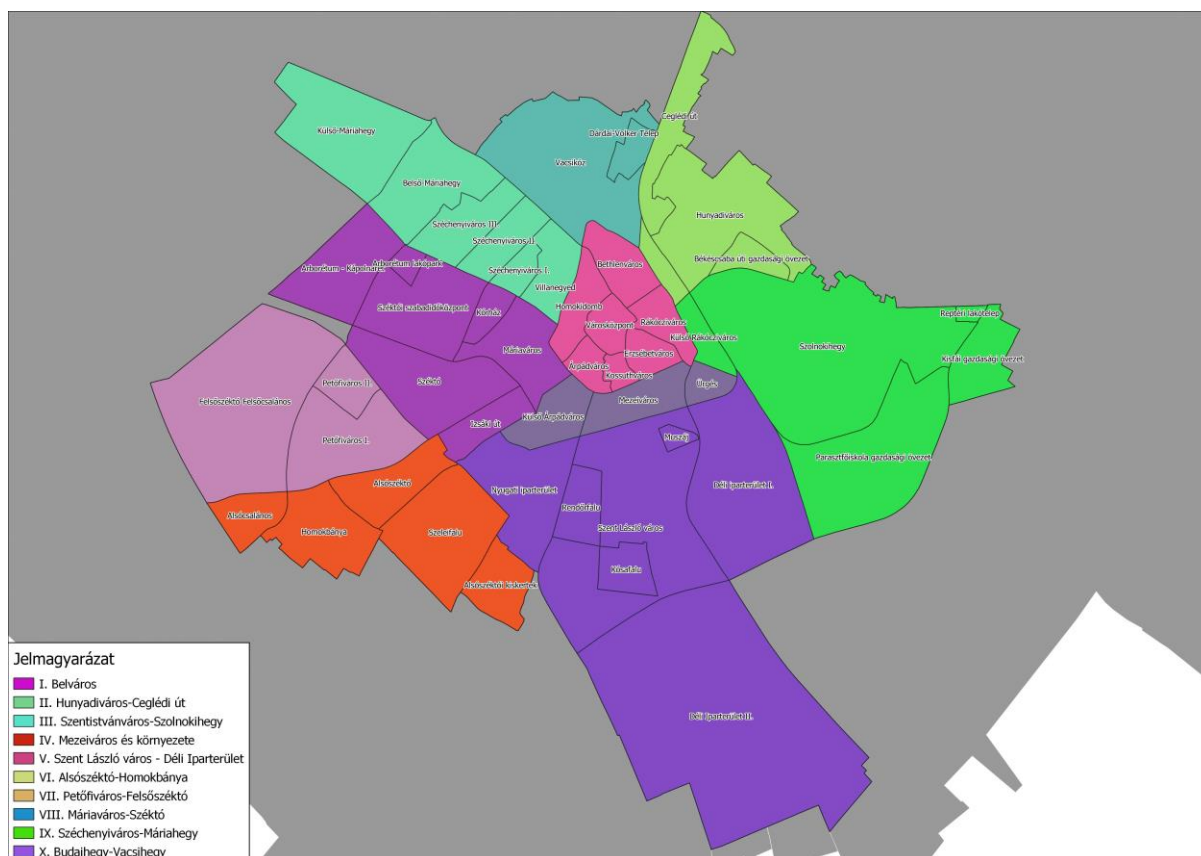
Kecskemét közigazgatási területén belül található településrészei, a történelmi fejlődés sajátosságaiból, az egyes területek eltérő funkcióiból és az ahhoz kapcsolódó területhasználatból adódóan, rendkívüli változatosságot és különböző fejlettségi szintet mutatnak. Az egyes településrészek lehatárolását az épített környezet karaktere, a területhasználat módja és a jellemző funkciói határozzák meg. Ezek alapján a központi belterületen belül 10 településrész, míg azon kívül az egyéb belterületi egységek (Matkó, Halasi úti kiskertek, Kadafalva, Szarkás, Hetényegyháza, Méntelek, Talfája, Katonatelep, Borbás, Kisfái), valamint – speciális területi egységként – a repülőtér, illetve a külterületek lehatárolása történt meg (15. és 16. ábra).

15. ábra: Kecskemét településrészei és egyéb területi egységei

16. ábra: A központi belterület eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészei

A pontos területi lehatárolás mellett, a jelen fejezet keretében megtörtént a településrészek áttekintő jellemzése (17.-26. ábra), sajátosságaik és területhasználatuk bemutatása, továbbá fejlesztési céljaik körvonalazása. Emellett egy összefoglaló táblázat keretében bemutatásra került a településrészi célok és a városi szintű tematikus célok kapcsolódása, illeszkedése, továbbá a városrészi célokhoz kapcsolódó tervezett beavatkozások jellegének meghatározása, prioritásuk rögzítésével (ld. 3. táblázatot). Végezetül térképeken ábrázoltuk a tervezett településfejlesztési és területhasználati célok térbeli vetületeit (27. és 28. ábra).

I. BELVÁROS

Lehatárolás:

A Nagykörút által határolt terület (Bethlen körút - Kuruc körút - Erzsébet körút - Kossuth körút - Árpád körút - Mária körút - Széchenyi körút).

17. ábra: *A belváros lehatárolása*

Általános jellemzők:

A Nagykörúton belüli Belváros az árokkal és sövénnyel körülvett történelmi várostest alakját őrzi. A XIX-XX. századtól megjelenő külvárosok mérnöki osztású, szabályos szerkezete határozottan elkülönül a Nagykörúton belüli városterület jellemzően szabálytalan, halmazos – mezővárosi múltat hordozó – térbeli struktúrájától (ez alól csak az 1960-as évektől a városszerkezeti beavatkozásoknak „áldozatul eső” Petőfi Sándor utca tengelye és az Árpádváros kivétel). A Belvárosi terület több városrész (*Városközpont, Árpádváros, Kőhíd utca térsége, Homoki-domb, Bethlenváros, Rákócziváros, Erzsébet- és Kossuthváros északi része*) egységéből épül fel. A terület jellemzője a funkcionális sokszínűség, az intézményekkel történő kiemelkedően jó ellátottság.

A belvárosra, de egyúttal az egész városra jellemző monocentrikus térszerkezet részben történelmi adottság, a mezővárosi élet szerveződésének logikus következménye. A központi tércsoport szinte minden hagyományos mezővárosi funkciót egy helyen összpontosított. Egyszerre volt piactér, igazgatási és egyházi centrum. **Nem jöttek létre azok a másodlagos településközpontok,** amelyek – a történelmi városokban megszokott módon – az egymástól távolabb elhelyezkedő egyházi vagy világi középületek körül szerveződhetek volna. **Nem alakult ki valódi főutca, amely kiterjeszthette volna a városközpontot.** A Rákóczi út kialakítása ez utóbbira kiváló példa lehetett volna, azonban kiépítése – nem kívánt történelmi események következtében – elhúzódtott és nem az eredeti elgondolások szerint fejeződött be.

Az egyközpontú városszerkezet a megyeszékhellyé válást (1950), majd az 1971-es felsőfokú központ státusz kijelölést követően is megmaradt, a modern nagyvárosi átalakulást szolgáló közigazgatási, közművelődési, kereskedelmi intézmények többsége ismét csak a történelmi főtér szomszédságában nyert elhelyezést (megyeháza, művelődési központ, SZTK, Alföld Áruház, Centrum Áruház stb.). Sőt, ez a folyamat az elmúlt évtizedek során (pl. a Malom Központ megépülésével) csak erősödött. A túlzott egyközpontú kialakítás oldására elindultak ugyan különböző városrehabilitációs elképzelések, beavatkozások (Rákóczi út és Vasútkert funkcióbővítő városrehabilitációja, a volt KTE pálya értékesítése és kereskedelmi célokra tervezett hasznosítása, Intermodális csomópont kialakításának tervezése, a Rudolf-laktanya komplex fejlesztése), ezek azonban (az utóbbi három fejlesztési elképzelés még nem valósult meg) csak részben képesek oldani ezt a városszerkezeti problémát. A városközpont-hoz képest a belváros többi része funkciószegény, néhány intézményen (pl. oktatási, igazgatási, kulturális) kívül, a kiskereskedelmi, a szolgáltatási és a lakófunkció a meghatározó. Az úthálózati sajátosságok, a funkcionális sokszínűség, a forgalomvonzó létesítmények, valamint a belvárosban található kb. 16-18.000 munkahely miatt, a belváros gyűjtőút-hálózata az elmúlt évtizedekben egyre zsúfoltabbá vált, jelentős forgalmi torlódásokat okozva a munkakezdéshez és záráshoz kötődő időszakokban. A városi gépjármű állomány növekedésével és a társadalmi mobilizáció erősödésével különösen (az 1976-ban kialakított) Kiskörút telítettsége vált mind nagyobbá, így a régebben – a körút egyes szakaszain – megvalósított nyomvonalkorrekciók (pl. Főposta előtti átvágás, Gáspár András krt-i szakasz kialakítása) is csak ideiglenes megoldásokat hoztak, az érdemi problémákat azonban nem tudták megnyugtatóan rendezni. **Napjainkban a legfontosabb feladattá a kiskörút forgalmi**

szerepének és a belváros parkolási helyzetének átgondolása vált, melynek figyelembe kell vennie nem csak a belvárosi terek (pl. Lestár tér, Katona József tér) főtéri térközében történő integrálásának problémáját, hanem a belvárosi „lágyműködés” közlekedési módok előtérbe helyezését, valamint a zöldfelület növelésének igényeit is.

Városrészi célmeghatározás:

A belvárosi terület jövőbeli céljainak meghatározása, a napjainkban felmerülő problémák megoldási szándékából adódik. Ennek megfelelően a belvárosi fejlesztések legfőbb célja a túlzottan egyközpontú rendszer oldása, a Főtér minden irányban történő kiterjesztésével egy egységesen magas színvonalú (pl. egységes burkolatok, köztéri bútorok és rendezett, egészséges zöldfelületek), klímabarát közterületi rendszer kialakítása, a főtéri gyalogos övezet kiterjesztésével és a zöldfelületek növelésével. Kiemelt szempont a Főtérrel szomszédos utcák és terek új tartalommal történő megtöltése, a környező (elsősorban védett) épületek megújítása, valamint kulturális és turisztikai szerepük erősítése.

A belváros számára kiemelt cél a turisztikai vonzerő fenntartása, erősítése, melynek központi elemét képezheti a szecessziós építészeti értékek bemutatása, az érintett épületek minőségi programkínálatának és szolgáltatásainak fejlesztése, továbbá a Főtér és környezete vendéglátói, kulturális és közösségépítő rendezvény funkcióinak bővítése, egy pezsgő, a minőségi szórakoztatáson és szabadidő eltöltésén alapuló belvárosi miliő kialakítása.

Fontos városrészi cél a belváros közlekedési és parkolási rendszerének átalakítása (a felszíni parkolás visszaszorítása, újabb parkolóházak és mélygarázsok létesítése, intelligens forgalomirányítás és parkolási rendszer kialakítása), a kiskörút forgalmi és városszerkezeti szerepének újragondolása, az átmenő forgalmának csökkentése. Ezzel is összefüggésben a belvárosban a közösségi-, a gyalogos-, a kerékpáros és egyéb lágy közlekedési formák előnyben részesítése, az elektromobilitás feltételeinek javítása, egy zéró, vagy csökkentett emissziójú zóna kialakítása érdekében.

Elő kell segíteni továbbá a belvárosi lakásállomány revitalizációját, amely hozzájárulhat nemcsak az épített környezet és városkép, hanem a belváros társadalmi megújulásához, a belvárosi lakhatás vonzóbbá tételéhez.

II. HUNYADIVÁROS – Ceglédi út

Lehatárolás:

140-es számú Cegléd-Szeged vasútvonal – 445. sz főút - belterületi határ – Bölöni György utca – Kassák Lajos utca – Békéscsabai út – Szolnoki út – Kuruc körút – Bethlen körút.

18. ábra: Hunyadiváros - Ceglédi út városrészi körzet lehatárolása

Általános jellemzők:

A városrész négy, karakterében teljesen eltérő részre osztható, a Ceglédi út övezetére, a Hunyadivárosra, a Békéscsabai úti gazdasági övezetre, valamint a kecskeméti vasúti pályaudvar és a Nagykörút közötti intermodalitáshoz kapcsolódó fejlesztési területre.

A Ceglédi út övezetében a lakófunkció mellett, a kereskedelmi tevékenység gyors térnyerése figyelhető meg. Városképileg és közlekedési szempontból rendezetlen (pl. csatlakozó utcák csomóponti kialakítása nem megfelelő, várat magára Nagy Lajos kir. krt. és a Mátyás kir. krt. 140-es számú vasútvonal alatti összekötése, a kereskedelmi egységek előtti parkolás nem megoldott) terület a város egyik legfontosabb forgalmi iránya, az elővárosi közlekedés fontos, s – az M44-es és az M8-as gyorsforgalmi utak kiépülésével – egyre inkább felértékelődő útvonala, melynek fejlesztése időszerű feladatként jelentkezik.

Hunyadváros helyén korábban szőlőskertek terültek el. Az első utcák még az 1930-as években népesültek be, de a városrész tényleges kiépülése csak az 1960-as évektől vette kezdetét. A városrészben a lakóterületi jelleg dominál. Gazdasági funkció nagyobb kiterjedésben csak a Békéscsabai út - Béke fasor - Géza fejedelem körút, valamint a Ceglédi út - Liszt Ferenc utca - Daróczi köz által határolt területen jellemző. A városrészben a laza, családi házas jelleg a meghatározó, de emellett számos más beépítési forma is jelen van (telepszerű blokkos, illetve paneles épületek, kistársasházak, sorházak, ikerházak, zárt sorú családi házak). A Hunyadváros szerkezetében és településképeben világosan érzékelhető a tervszerűség, ami azonban nem jelent egyúttal monotonitást is. A változatos beépítés megteremti azokat a kisebb lakóegységeket, amelyekkel a helyiek könnyen azonosulni tudnak, s magukénak érznek, így erős a településrészi identitás. A városrész két alközponttal rendelkezik. A Hunyadi János tér a városrész régebbi építésű, jellemzően családi házas déli részének a természetes központja. A tér helyzete, városias környezete és központi szerepkörei (középiskola, általános iskola és egészségház) együttesen valódi városrészcentrummá avatják. A Hunyadváros északi részén, az 1970-es és 1980-as években felépült társasházak, sorházak környezetében alakult ki a városrész másik alközpontja. A helyi igényeket kielégítő oktatási intézmények (pl. óvoda, általános iskola, középiskola) mellett, itt található a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága, a Természet Háza és a Kecskemétfilm Kft. alkotóműhelye, de itt jön létre a városrész új közösségi háza is. Valódi városrészközpontként azonban mégsem beszélhetünk, inkább intézményi csoportosulást láthatunk, mivel az eltérő funkciójú intézmények egymástól távolabb, önállóan jelennek meg, s nem képeznek városképi egységet. A Hunyadvároshoz tartozik az 1928-ban alapított baromfifeldolgozó gazdasági területe is. Az egykori városszéli telephely ma már zárványként ékelődik a várostestbe.

A Békéscsabai úti gazdasági terület a Béke fasor - Géza fejedelem körút - Békéscsabai út - Szolnoki út által határolt területen található. A korábbi ipari övezet fokozatos átalakulása figyelhető meg. A kisebb gyártóüzemek mellett, az utóbbi másfél évtizedben előtérbe került a kereskedelmi funkció (Lidl, Faipari áruház, nagykereskedelmi telephelyek), de intézményi szerepkörrel is rendelkezik a terület (Kecskeméti Regionális Képző Központ, Waldorf óvoda).

Sajátos térrészt képvisel a **Vasútkert és a Vasúti pályaudvar** a közvetlen környezetében található volt KTE pálya fejlesztési területével, hiszen a vasúti pályatest a város szerkezetében jelentős elvágó hatással bír. A várost 1853-ban érte el a vasút, a pálya nyomvonala a városszéli háztól mintegy 200 méterre, a hajdani temetők mögött vezetett. Az indóház a Nagykőrösi utca vonalában épült fel. A gyümölcsstermesztés fellendülésével a pályaudvar egyre fontosabb gazdasági, kereskedelmi szerepet kapott. Itt zajlott a város határában termelt

gyümölcs exportra történő előkészítése és vagonírozása. Az elkövetkező évszázadban a vasút szerepe továbbra is meghatározó volt a város elérhetősége, kereskedelmi és áruszállítási teljesítménye szempontjából. Bár a rendszerváltás után a vasúti szállítás jelentősége csökkent, napjainkban a város árutermelő képességének növekedésével, az elővárosi közlekedés bővülésével és a klímaváltozás hatásaira történő felkészülés részeként, újra a közlekedés meghatározó ágazatává válhat. A kecskeméti vasúti pályaudvar és közvetlen környezete a város kiemelt fejlesztési területévé válhat, amely jelentős hatással lehet a szomszédos városrészek megújulására is. A 19. század második felében a városrész temetőit lezárták, majd a kegyeleti idő lejártá után felszámolták. A város keleti pereme és a vasút között – mintegy 600 méter hosszan – parksáv létesült (a mai Vasútpark), amely rövidesen a városlakók kedvelt pihenő- és szórakozóhelyévé vált. A Vasútpark területe a 20. század második felében mind rekreációs, mind kereskedelmi téren fokozatosan elvesztette a város életében betöltött korábbi fontos szerepét. A 2012-ben végrehajtott vasútkerti rehabilitáció újra megpróbálta feleleveníteni a tradíciókat. Napjainkban a településrész közlekedési funkciója a meghatározó. Itt található a város főpályaudvara, valamint a távolsági autóbuszpályaudvar, melyek komplex fejlesztése várható. Kérdés, hogy a volt KTE pálya kereskedelmi és szolgáltatási funkcióra szánt területének sorsa miképpen változik, hiszen ez jelentős hatással lehet a városrész életére és városképi megújulására.

Városrészi célmeghatározás:

A Hunyadváros - Ceglédi út városrészi körzet céljai közül kiemelhető a **Hunyadváros lakójellegének erősítése**, városrészi alközponti szerepének fejlesztése, valamint a kapcsolódó közúti fejlesztések részeként, a városrész elzártságának csökkentése.

A Ceglédi út és környezetének közlekedési és városképi rendezése, ennek részeként a hiányzó közúthálózati kapcsolatainak (pl. Nagy Lajos kir. krt. és a Mátyás kir. krt. 140-es számú vasútvonal alatti összekötése, a Ceglédi út 140-es számú vasútvonal külön szintű keresztezésének megoldása, az Intermodális csomópontot kiszolgáló új feltáró út kialakítása a 140-es sz. vasútvonallal párhuzamosan) megteremtése és közlekedési csomópontjainak fejlesztése, a Ceglédi út menti kereskedelmi terület egységes elvek szerinti városképi rendezése.

A Békéscsabai úti gazdasági terület esetében a barnamezős terület megújításának elősegítése, az intézményi, kereskedelmi és irodai funkciók erősítése.

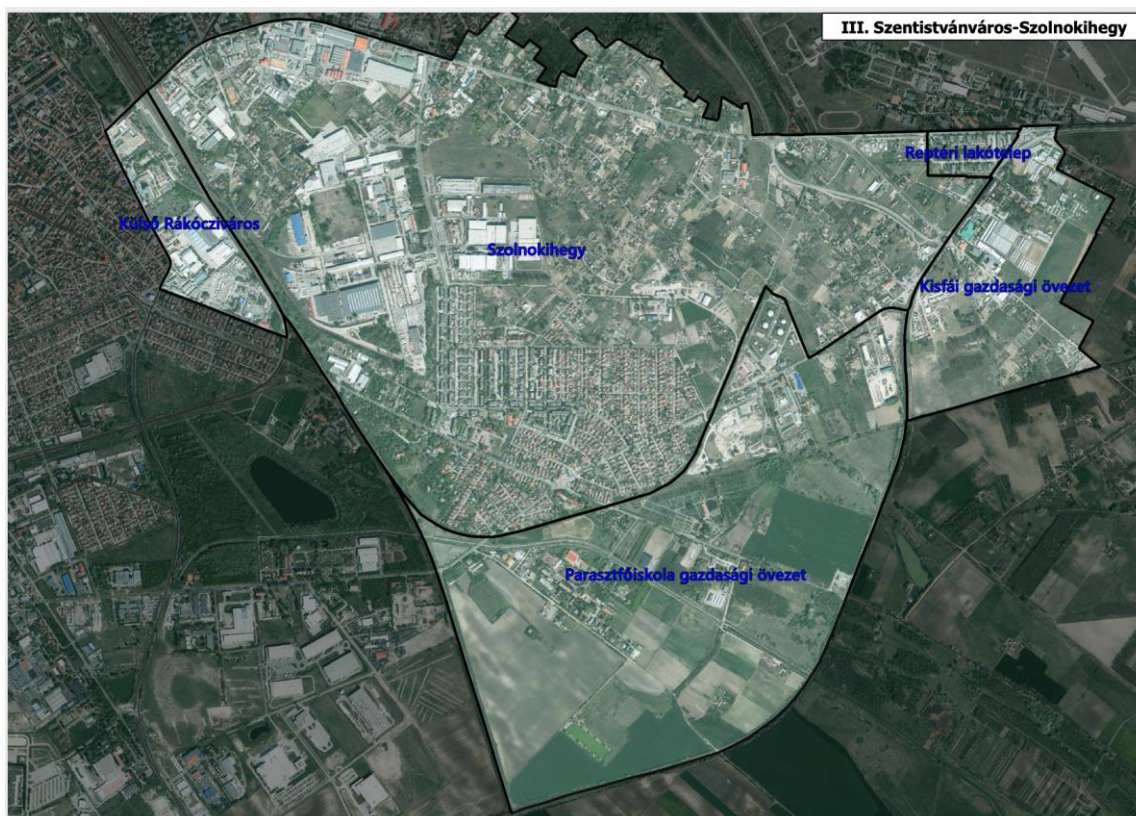
A vasút menti térség legfőbb célja a közlekedési, illetve közlekedési módváltást segítő fejlesztések elindítása, a térség kereskedelmi és szolgáltatási szerepkörének erősítése, ennek részeként a vasút menti területek revitalizációja, új intermodális csomópont fejlesztése és a volt KTE pálya funkcionális megújulásának elősegítése, ezáltal a Rákóczi út gyalogos tengelyének méltó városképi lezárása. A komplex városrészi fejlesztések eredményeképpen megoldódhat a vasút melletti rendezetlen ipari és kereskedelmi ingatlanok helyzete, az intermodális csomópontot kiszolgáló út megépítésével megtörténhet az érintett Bethlen körúti szakasz tehermentesítése és XXI. századi városkép formálódhat az érintett területen.

III. SZENT ISTVÁN VÁROS - SZOLNOKIHEGY

Lehatárolás:

Szolnoki út – Békéscsabai út – belterület észak-keleti határa – Reptéri út – belterület keleti határa – Alsóúrrét út – 145-ös számú Kecskemét-Lakitelek-Szolnok vasútvonal – 44 sz. főút – 140-es számú Cegléd-Szeged vasútvonal – Mártírok útja – Kuruc körút.

19. ábra: Szent István Város - Szolnokihegy városrész lehatárolása

Általános jellemzők:

A városrészen belül több, eltérő területhasználattal rendelkező rész különíthető el: műkertvárosi- és reptéri lakónegyedek, keleti gazdasági terület, külső Rákóczi város intézményi és kereskedelmi szolgáltató területe, valamint a Kisfái és Parasztfőiskola gazdasági övezetek.

A Békéscsabai út a 140-es vasútvonal és a Szent István király körút által határolt terület a város gazdasági életének egyik kulcsterülete (Keleti ipartelep). Az ipartelep dél-keleti részével határos területen a **Műkertváros** helyezkedik el, amely 4.300 lakójával már a népesebb kecskeméti lakónegyedek közé tartozik. Nevét az 1856-ban alapított, majd az 1880-as években városi népkerté alakított mintakertészetről kapta. A Műkert területén építették fel 1909-12 között a város Művésztelepét. Lakóterületként a 20. század második felében vált jelentőssé. A családi házas beépítés mellett, a Szent István körút felé eső részen 6-8-10 lakásos 2-3 szintes társasházak szegélyezik az utcákat. A terület legjelentősebb vonzereje és értéke a Kecskeméti Vadaskert, illetve a vele szomszédos – egykor szebb napokat látott – Műkert, valamint hozzá kapcsolódó Művészvillák és Alkotóház.

A **keleti ipartelep** előzményét a Békéscsabai út déli oldalán 1922-ben alapított Platter féle Konzervgyár jelentette. A gazdasági telephelyek nagyobb léptékű megjelenésének az 1970-es években átadott Szent István körút teremtette meg a feltételeit. A korábban a várostól közlekedési szempontból elzárt, mezőgazdasági hasznosítású térségben, először a megyei építőipari vállalat hatalmas telephelye épült fel, majd az 1990-es években számos multinacionális vállalt telepítette ide új termelőbázisát. A város legnagyobb ipari foglalkoztatói közül itt található a Kecskeméti Konzervgyár Zrt., a Phoenix Mecano Kecskemét Kft., a Hilti Szerszám Kft., CabTech Kft, Deltaplast Zrt.

A terület észak-nyugati részén (Külső Rákóczi város), a Kuruc körút mentén a kereskedelmi hagyományokat az Alföld Pro-Coop Zrt. logisztikai bázisa, a Plan Zrt., az Expert műszaki áruháza, valamint néhány ruházati bolt képviseli. A terület funkcionális átalakulását jelzi a NAV Bács-Kiskun Megyei Adóigazgatóságának Kuruc körúti székháza.

A **Parasztfőiskola Gazdasági övezet** gyökerei a XIX. századig nyúlnak vissza, amikor az Eötvös-féle reformok hatására 1872-ben megnyitotta kapuit a Kecskeméti Gazdasági Felső Népiskola, amely 1895-ig működött. Az iskola tangazdasága számára a város 193 katasztrális hold területű birtok biztosítását vállalta a napjainkban Parasztfőiskolaként ismert külterületi városrészen. A gyengén felszerelt iskola nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, így a város vezetése az államnak történő felajánlás mellett döntött. A Mezőgazdasági Szakiskola megszűntével a Gazdasági Tanítóképző Intézet vitte tovább a mintagazdaságot és vele együtt az oktatás-szakképzés feladatait. A háborút követően 1946 őszén indult el az Állami Parasztfőiskola, amely csak 1948-ig működött. A volt tangazdaság területe jelenleg kereskedelmi gazdasági területként funkcionál, a körülötte lévő területek pedig mezőgazdasági hasznosításúak. Érdekes, hogy a terület egy részén vízgazdálkodási terület található, amely a jövőben vízvisszatartással és hasznosítással összefüggő fejlődési irányt is szabhat a városrész számára.

Városrészi célmeghatározás:

A lakó és ipari területek egybenövésének megakadályozása, a konfliktusterületek számának csökkentése, a térség gazdasági jellegének hangsúlyozásával. Kiemelt feladat az alulhasznosított ipari-gazdasági besorolású területek helyzetbe hozása, illetve a még meglévő mezőgazdasági területek védelme, valamint az agrártermelés és vízgazdálkodás (vízvisszatartás, záportározó kialakításával) szerepének növelése a körkörös gazdaság erősítése és a klímaváltozásra történő felkészülés érdekében.

A városrész észak-nyugati felében, az északi elkerülő út által teremtett közúthálózati kapcsolatokban, valamint a kecskeméti repülőtér vegyes hasznosításában rejlő kisépességek személyszállítás, valamint „cargo” és logisztikai fejlesztési potenciál kiaknázása.

A Műkertváros kisvárosias jellegének megőrzése, a minőségi lakókörnyezet és a közszolgáltatások erősítése (pl. „coworking” közösségi ház és iroda) a Gizella téren. A Műkert komplex zöldfelületi, valamint a műkerti Múterem-villák örökségvédelmi szempontú felújítása. Emellett fontos célként azonosítható a Vadaskert, illetve a hozzá kapcsolható környezeti oktatási, nevelési, szemléletformálási szolgáltatások bővítési lehetőségeinek alapos, minden szempontot figyelembe vevő vizsgálata.

IV. MEZEIVÁROS ÉS KÖRNYEZETE

Lehatárolás:

Küküllő utca – Árpád körút – Kossuth körút – Erzsébet körút – Csáktornyai utca – 152-es számú Kecskemét-Fülöpszállás vasútvonal – 142-es számú Budapest-Lajosmizse-Kecskemét vasútvonal – ipari vagány – Kiskőrösi út.

20. ábra: Máriaváros lehatárolása

Általános jellemzők:

A városrész három meghatározó egységre osztható: Külső Árpádváros, Mezeiváros és Ürgés.

Külső Árpádváros csaknem felét a Szentháromság temető foglalja el. A XVIII. század közepén megnyitott temető kiterjedése 1960-ra megközelítette a 20 hektárt, de további terjeszkedésre már nem volt lehetőség. A Halasi út és az Árpád körút által biztosított kiváló közlekedési helyzet, illetve az újonnan létesülő nagyipari üzemek közelsége (pl. Kádgyár) felértékelte a területet. A temető városfelőli részét felszámolták. Helyén 1968-ban avatták fel a város első lakótelepét. Országos tervpályázat nyertes műve alapján megvalósuló Leninváros az alapszolgáltatások teljes körét biztosította. A lakóházak mellett épült bölcsőde, óvoda, általános iskola, ABC, orvosi rendelő, gyógyszertár és posta is. A lakótelep szerkezetét az Árpád körútra és a Halasi útra merőlegesen elhelyezett négy-ötszintes sávházak és a két út csomópontjában álló kilencemeletes pontházak határozzák meg.

A belvároshoz délről csatlakozó Mezeiváros a 19. század első felében népesült be. Településszerkezetét a kelet-nyugat irányú nyílegyenes utcák határozzák meg. A széles

utcákat fésűs beépítésű, földszintes házak kísérik. Gyakoriak az utcáról közvetlenül nem megközelíthető, belsőportás ingatlanok. Az épületállomány kora és állaga változatos, az utcakép jellegtelen. A terület keleti, szegregálódott részét a 2010-es években szociális városrehabilitációs beavatkozás érintette, ugyanakkor a program fennálló társadalmi problémákat csak részben tudta kezelni. A városrészben található Kecskemét-Alsó pályaudvar, s a hozzá kapcsolódó alulhasznosított terület, melynek revitalizációja – a 142-es számú vasútvonal felújításával – jelentős változásokat hozhat Mezeiváros életében.

A belváros délkeleti széléhez csatlakozó Ürgés, kis kiterjedésű településrész. Alacsony fekvésű területét évszázadokig legelőként hasznosította a város. A 19. század elején alakult ki a Csongrád felé vezető út (ma Műkerti sétány) két oldalán. A városrész társadalmi problémákkal és műszaki leromlással jellemezhető, annak ellenére, hogy ez a terület is érintett volt a 2012 és 2014 között zajló szociális városrehabilitációs akció keretében.

Városrészi célmeghatározás:

Elő kell segíteni a városrész épített környezetének megújulását (út- és járdaburkolatok kiépítése, a kerékpáros közlekedés feltételeinek kialakítása, a közterületek parkok rendbetétele, a Rávány tér komplex városrehabilitációs akciójának elindítása), városképi rendezését. Meg kell valósítani Kecskemét-Alsó vasútállomás környezetének rendezését, a gyalogos felüljáró felújítását. Folytatni kell a szegregált területen jelenlevő szociális hátrányok felszámolását, a meglévő lakásállomány és intézmények korszerűsítését, a közterületek revitalizálását, valamint a területen élő, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek, integrációjuk és közösségé szerveződésük elősegítését, támogatását. További fontos cél a napjainkban zajló szociális jellegű városrehabilitáció eredményeinek fenntartása, megőrzése.

V. SZENT LÁSZLÓ VÁROS-DÉLI IPARTERÜLET

Lehatárolás:

152-es számú Kecskemét-Fülöpszállás vasútvonal – Szegedi vasútvonal – déli elkerülő út – 5.sz. főút – belterület határa – Halasi út – belterület határa – Kiskörösi út – Könyves Kálmán körút – Wéber Ede út – ipari vagány – 142-es számú Budapest-Kecskemét vasútvonal.

21. ábra: *Szent László Város városrész lehatárolása*

Általános jellemzők:

A városfejlesztési körzet területhasználata összetett. A városrész nagy részén a gazdasági (azon belül is az ipari) hasznosítás dominál, kisebb részén pedig kertvárosias, illetve falusias lakóterületek (Rendőrfalu, Kósafalu, Muszáj) helyezkednek el. Lakóterületei mind egymástól, mind a város központi részétől elkülönülnek, közlekedési kapcsolataik, lehetőségeik az elmúlt évtizedben tapasztalható növekvő forgalom hatására jelentősen romlottak.

A terület első gazdasági létesítményei (gőzmalom, sertéshizlaló telep) az 1800-as évek végén Kecskemét-Alsó vasútállomás mellett jelentek meg. Az 1970-es, 1980-as évekre ipari és kereskedelmi telephelyek többé-kevésbé összefüggő sávja alakult ki a Mindszenti körút, a Külső-Szegedi út és a Matkói út mellett. A főbb feltárási utak közötti területek azonban beépíttelenek maradtak. Ez a laza, hézagos térszerkezet az utóbbi két évtizedben sem módosult lényegesen. Az új beruházások is alkalmazkodtak a meglévő adottságokhoz. Kivételt jelent a Szegedi út és a 140-es számú vasút közötti terület, amely nagy területigényű zöldmezős beruházások számára kínált fejlesztési lehetőséget (Univer Product Zrt., Bertrans Zrt. Mecanova Fémszerkezetgyártó Kft., Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft.).

Évtizedek óta gazdasági területként kijelölt Déli iparterület a Déli elkerülő út (54. sz. és 44. sz. főutak) mentén helyezkedik el. A terület fejlődése és benépesülése a Mercedes gyárkomplexum megépítéséhez és beszállítóik megjelenéséhez köthető. Az elmúlt tíz évben több logisztikai és beszállító cég létesített székhelyet, illetve telephelyet a területen. Ezek közül a legnagyobbak: Brose Hungary Automotive Kft., Kuehne-Nagel Kft., SMP Automotive Exterior Kft., Duvenbeck Immo Kft., Axon Kábelgyártó Kft. A terület jelentős része azonban, ma is mezőgazdasági művelés alatt áll. Ennek legfőbb oka az iparterület tudatos előkészítésének, szabályozásának és az infrastruktúra-fejlesztésének (sokszor forráshiányból is adódó) elhúzódása volt.

Szent László Város gazdasági zónájába három különálló lakónegyed is beékelődik. A legnagyobb a Halasi út és a Matkói út között elhelyezkedő Rendőrfalu. Az első utcák az 1930-as években létesültek, mai formáját az 1960-as években érte el. Utcahálózata mértani szerkesztésű, településképe falusias. Népessége 1770 fő. A Szent László körút déli oldalán található Kósafalu az 1970-es években termelőszövetkezeti lakótelepnek épült, és körülbelül 800 lakosnak ad otthont. A legkisebb és legrégebbi múltira visszatekintő településrész az ún. Muszáj. Neve arra utal, hogy az egykor itt elterülő vizenyős legelőn kiosztott telkek nem örvendtek nagy népszerűségnek. A lakosság száma mintegy 500 fő.

Szent László Város bár napjainkra már jelentősebb népességszámmal és számos munkahellyel rendelkezik, a területen hiányzik az intézményi alközpont, holott a terület adottságai ennek kiépítését lehetővé tennék. A déli iparterület gyors benépesülését és közúti forgalmának dinamikus növekedését nem tudta lekövetni a közúthálózat fejlesztése, amely a munkakezdéshez kötődő időszakokban terhelté vált, meghatározó környezeti terhelést és közlekedésbiztonsági kihívásokat okozva a városrészben.

Városrészi célmeghatározás:

Törekedni kell a városrész gazdasági területeire jellemző pazarló területhasználat – szabályozással, jobb területelőkészítéssel történő – megszüntetésére, az alulhasznosított gazdasági területek benépesítésére, a befektetők erre a területre történő irányítására, valamint az iparterületek határainak védőfásítására, városképi rendezésére.

Biztosítani kell az ipari besorolású területek megfelelő közművesítését, az ipari feltáró utak kiépítését, illetve a Daimler út-Barényi Béla út esetében – a termelési kapacitások felfutásával párhuzamosan – azok bővítését, a közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítását.

Gondoskodni kell az iparterületek és lakóterületek „egymásmellettiségéből” adódó konfliktushelyzetek kezeléséről, megoldásáról, akár a gazdasági tevékenység fokozatos átalakításával (pl. a termelő tevékenység helyett, javasolt preferálni a szolgáltatási tevékenységek megjelenését), akár véderdők, zöld területsávok intenzív telepítésével.

Szükség van az 5-ös számú főút déli – városból kivezető szakaszának – fejlesztésére. Meg kell oldani a déli iparterület kerékpáros infrastruktúrájának kiépítését is, hogy a legfontosabb irányokból (Szent László körút, Mindszenti körút, Klebelsberg Kunó út, Halasi út, Külső Szegedi út,) biztosítottá váljon a megközelíthetőség.

Fontos a nagyobb forgalmú sugárirányú és a körúti szakaszok kereszteződésében a forgalmi csomópontok fejlesztése, valamint a hiányzó közvilágítás kiépítése, lehetőség szerint korszerű, változtatható fényerejű ledes világítótestek felhasználásával.

Miután a városrész legnagyobb népességszámú lakóterületein (Rendőrfalu, Kósafalu) a szükséges közszolgáltatások csak részben állnak rendelkezésre, javasolható egy városrészi alközpont fejlesztésének vizsgálata, a szükséges ellátási egységekkel (pl. orvosi rendelő, postahivatal, oktatási-nevelési intézmény, közösségi ház). Fontos hosszú távú feladat lenne a lakóegységek szomszédságában található gazdasági területek jellegének (akár szabályozási eszközökkel, kedvezményekkel történő) megváltoztatása, melyeknek a jövőben egyre inkább a mérnöki és innovációs gazdasági tevékenységeket, alacsony áruszállítási igényekkel rendelkező tevékenységeket, illetve a kiskereskedelmi, szolgáltatási funkciókat kellene kiszolgáltatniuk.

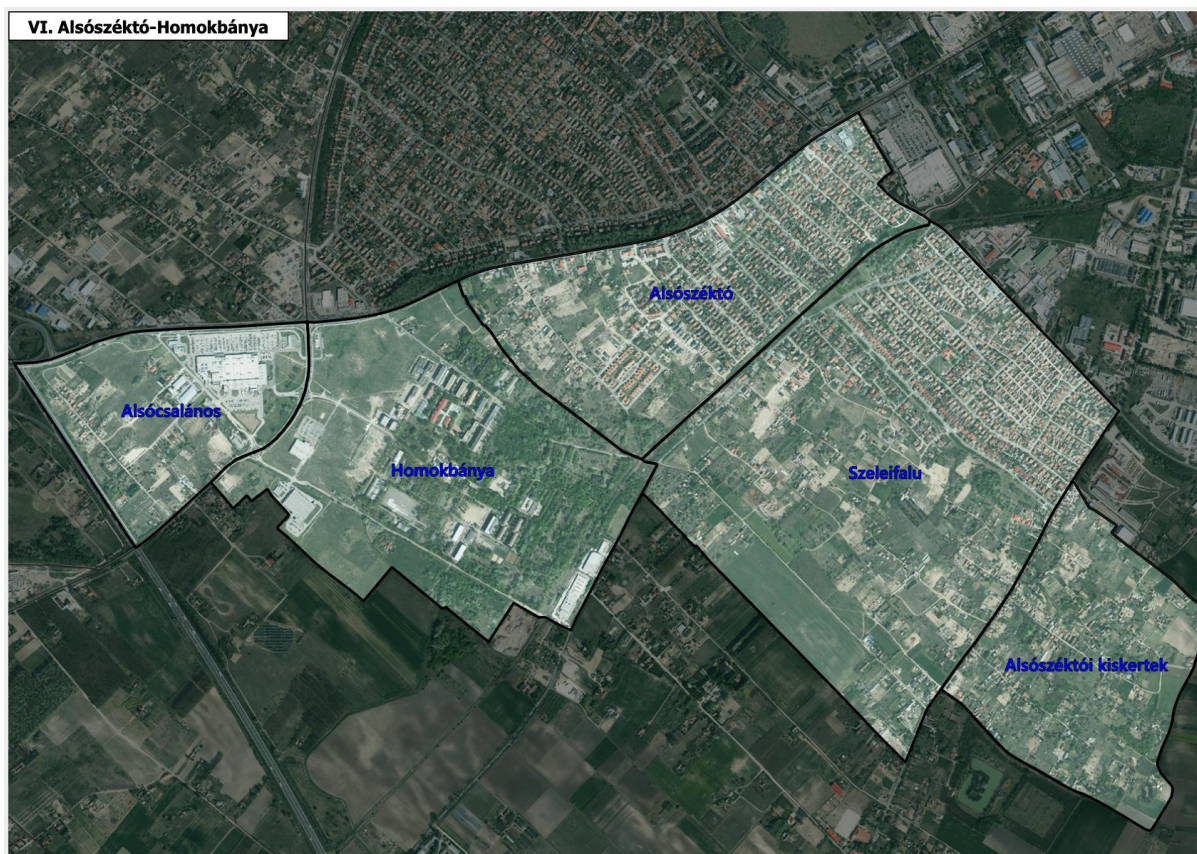
A terület adottságai lehetővé tennék az 54. sz. főút déli oldalán a Mercedes gyár szomszédságában található területeken, egy komplex, a termelő vállalatok igényeit kielégítő „gazdasági szolgáltatási övezet” kialakítását is, amely alkalmas lehetne magas szintű üzleti szolgáltatások betelepítésére (pl. irodaházak, logisztikai központok) ugyanúgy, mint a megfelelő szálláshely szolgáltatások biztosítására, kiskereskedelmi és szolgáltatási központ létesítésére, vagy akár intézményi típusú fejlesztésekre (pl. vállalati óvodák, bölcsődék, tanműhelyek, oktatási-képzési centrumok).

VI. ALSÓSZÉKTŐ - HOMOKBÁNYA

Lehatárolás:

Izsáki út – Dunaföldvári út – M5 autópálya – Boróka utca – belterületi határ – Könyves Kálmán körút – Halasi út – belterületi határ – Wéber Ede út – belterületi határ – Kiskörösi út – belterületi határ – Könyves Kálmán körút.

22. ábra: Alsószéktő - Homokbánya városrész lehatárolása

Általános jellemzők:

A városrész térszerkezetileg jelenleg még inhomogén, egymástól elszigetelt területi egységekből tevődik össze. A különböző területhasználattal és eltérő beépítési jellemzőkkel rendelkező településrészek között csak laza kapcsolat van. Lakóterületek alkotják a városrész magját (Alsószéktő Kertváros, Szeleifalu), amihez kelet felől jelentős kiterjedésű gazdasági zóna, nyugat felől pedig a Homokbánya formálódó alközponti területe (lakó-, intézményi, kereskedelmi, szabadidős funkciók) és az Alsócsalános kereskedelmi-szolgáltatási övezete csatlakozik.

Szeleifalu saját városrészi identitással rendelkező lakóterület. Magja a két világháború közötti időszakra jellemző peremvárosi telep képét mutatja. Az 1960-as években történt lakóterület-fejlesztés már a kertvárosias jellegét erősítette. A településrész nyugati oldalán az 1990-es évek elején felépült új családiházas utcák már az Alsószéktői tanyák határrész kertvárosi átépülésének előfutáraiként tekinthetők. Ugyanakkor területének több mint 60 százalékát még mindig zártkertes területhasználat jellemzi, ahol organikusan létrejövő utcák mellett, egyre

inkább felaprózódó telekstruktúra alakul ki. Ez a beépítés jellemzi **az alsószéktói kiskerteket** is.

Alsószéktó Kertváros az Izsáki út és a Fülöpszállási vasút között helyezkedik el. Kecskemét egyik legdinamikusabban beépülő városrésze. Keleti fele az 1960-as években, nyugati része pedig az 1990-es évek elején népesült be. 2010-ben itt épült fel az ún. Mercedes lakópark, amely jelentős hatással volt a térség lakóterületi felértékelődésére.

Alsószéktó „Homokbánya” nevű településrésze a város egykori legnagyobb szovjet laktanyáját foglalta magába. A közel 50 hektáron elterülő ingatlanegyüttesnek hasznosítása és fejlesztése a „Zöldváros” program keretében valósul meg, az önkormányzat, a terület tulajdonosai (Egyetem, Ceetrus Hungary Kft.) és több kisebb befektető együttműködésében. Az elmúlt évtizedben számos beruházás valósult meg a területen, így megtörtént a volt Lestár Péter Középiskola funkcióját veszített épületének külső és belső felújítása, új funkcióval történő feltöltése (Mercedes Schule, új óvoda kialakítása). Az önkormányzat Zöldváros programjának keretében megvalósult egy 1,5 ha-os terület komplex közterületi és zöldfelületi revitalizációja (*Kerékpáros élménypark "Bringapark", pump-track pálya, kerékpáros készségfejlesztő és KRESZ pálya és kiszolgáló helyiségek, Bike&Coffee, futópálya, pihenő-játzópark, sétány és kerékpárút, a terület közművesítése, az Agyag és Kvarc utca építése, Vályogvető utca rendezése*). Emellett a helyi társadalmi igények jobb kielégítése érdekében, új bölcsőde és szociális létesítmény is épült, valamint kialakításra került – a terület jobb megközelíthetősége érdekében – a homokbányai déli feltáró út. A komplex önkormányzati fejlesztések keretében 240 önkormányzati bérlakás és mobilitást elősegítő szállásfejlesztés is megvalósult. Az önkormányzat revitalizációs tevékenységének hatására, a magánbefektetők beruházásainak köszönhetően, felújításra került több üresen álló épület, melynek köszönhetően az elmúlt 7 évben mintegy 1000 új lakás jelent meg a Homokbánya ingatlankínálatában.

A város nyugati kapujában **Alsócsalános és a Homokbánya érintkező területein** – az autópálya közelségét és a kedvező közlekedési kapcsolatokat kihasználva – kereskedelmi centrum alakult ki. Az Auchan hipermarket mellett, jelen van a Media Markt, a Decathlon és egy gyorsétteremlánc (Burger King) egyik egyége is.

A térség további fejlődéséhez nagy lökést adhat az Egyetem kezelésében lévő területek egységes koncepció mentén történő hasznosítása, a Ceetrus ingatlanfejlesztő társaság tulajdonában lévő területek további fejlesztése, valamint az Alsószéktói feltáró út megépülése.

Városrészi célmeghatározás:

Kiemelt városrészi cél a Homokbánya területének környezetbarát módon történő komplex fejlesztése, teljes értékű városi alközpont létrehozása, amely – széleskörű partneri együttműködés részeként – gazdasági, kereskedelmi, szolgáltatási (pl. új sportközpont, konferenciaszálloda) lakóterületi (pl. bérlakásépítés, új lakóterületek kijelölése), intézményi és közterületi fejlesztéseket (pl. parkok, kerékpárforgalmi létesítmények, közvilágítás, járdák, közutak) egyaránt magába foglal. A közterületi fejlesztések keretében folytatni szükséges a városrész – már megkezdett – zöldfelületi rendszerének egységes megjelenésű megújítását, valamint a városrész üzemeltetésébe a megújuló energia nagyobb arányú bevonását.

A város innovációs és K+F+I kapacitásának növelése érdekében az Egyetem Tudósházának bázisán, lehetőség nyílik egy innovációs tudásközpont és technológiai park létrehozására a Homokbánya területén.

A lehatárolt városrészben jelen lévő sokszínű funkció (lakóterületi, intézményi, kereskedelmi, szolgáltatási, foglalkoztatási), valamint a jövőbeli fejlesztési elképzelések kiszolgálása érdekében, szükség mutatkozik a terület észak-nyugati határán húzódó Izsáki út négy nyomúsítására, a Homokbánya déli feltáró út utolsó szakaszának megépítésére (a Korhánközi út irányában), valamint az Alsószéktői feltáró út tervezésének előkészületeire, illetve a kapcsolódó városrészi kerékpárút-hálózat kialakítására. A városrész dinamikus bővülő lakosságszáma és funkciói miatt, indokolt a helyi közösségi közlekedés kapacitásainak bővítése (vizsgálva a 152-es számú Kecskemét-Fülöpszállás vasútvonal elővárosi és a fenntartható helyi közlekedésben tervezett szerepének lehetőségét).

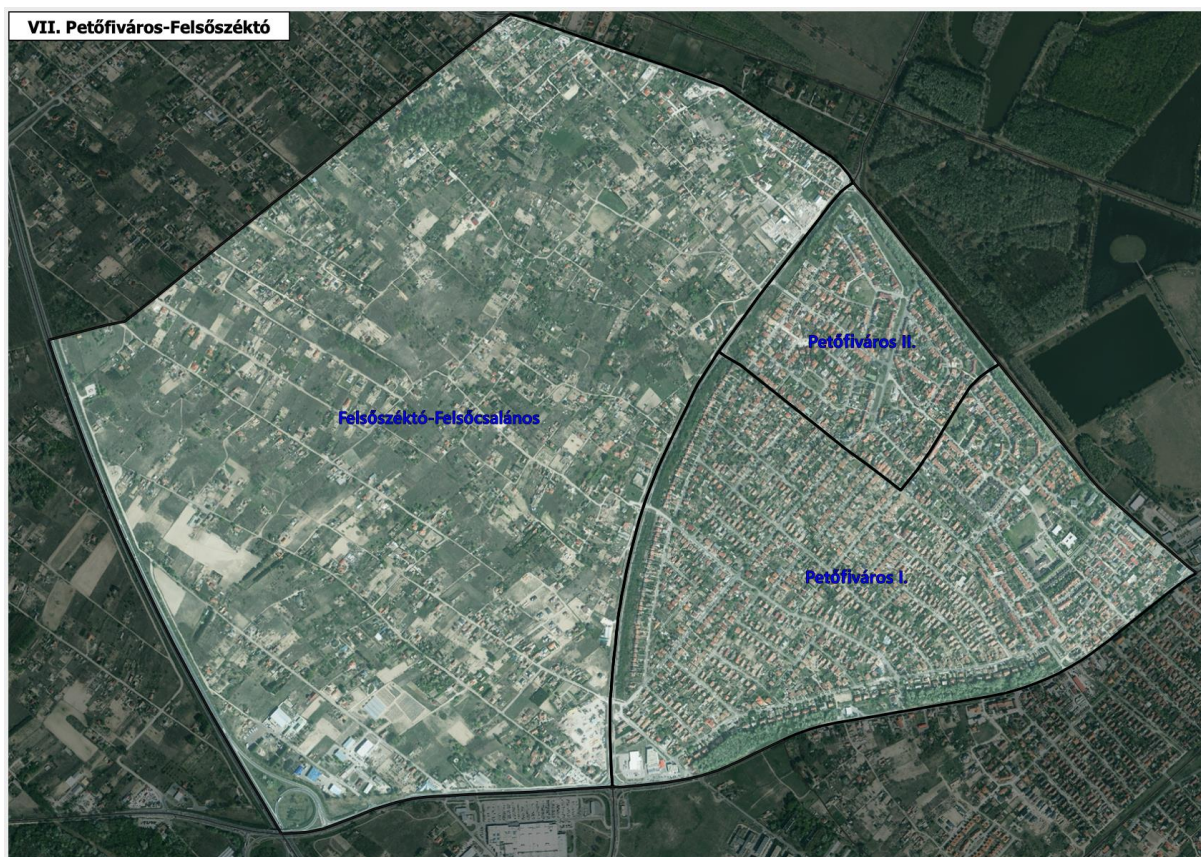
Jelentősebb társadalmi igény esetén lehetőség mutatkozik a Szeleifalu dél-nyugati határrészén elhelyezkedő tartalék lakóterületek beépítésére, illetve az Alsószéktő Kertváros és a Homokbánya szomszédos területeinek egységes elvek és tervek mentén történő lakóterületi hasznosítására.

VII. PETŐFIVÁROS - FELSŐSZÉKTŐ

Lehatárolás:

Izsáki út – Dunaföldvári út – M5 autópálya – Marozsi dűlő – Széles köz – Sutus sor – Vízmű utca.

23. ábra: Petőfiváros - Felsőszéktő városrész lehatárolása

Általános jellemzők:

A városrészt két jellegében merőben eltérő egység alkotja: Petőfiváros és Felsőszéktő-Felsőcsalános. Az Izsáki úttól északra elhelyezkedő **Petőfiváros** erdősávok mögé húzódó összefüggő lakóövezet. Átmenő közlekedési forgalom egyáltalán nem terheli. A városrészben a családi házas beépítés dominanciája mellett, sorházak és ikerházak is megtalálhatók. A lakókörnyezet jellege alapján az egyes építési fázisok területileg is jól elkülönülnek. Az 1990 előtt kiépült, Szüret utcától nyugatra eső területeken a nagyobb telkek (átlagosan 800 m²) és lazább beépítés jellemző. Az 1990 után kialakított, Vízmű út felé eső részekben már kisebb telekméret (500-600 m²) és intenzívebb beépítés figyelhető meg (Petőfiváros II.), több utcában zavartabb és a zöldfelületeket már nélkülöző utcaképpel. A városrész kezdetben központ és intézmények nélkül épült. Az általános iskolát csak 1989-ben adták át. Ma az iskola környéke tekinthető a városrész központjának, de valódi, teljes értékű városrészi alközponttól nem beszélhetünk. A helyi lakosságot kiszolgáló alapvető oktatási és egészségügyi intézményeken kívül (iskola, óvoda, házi orvosi rendelő, gyógyszertár), az 1990 óta itt található – napjainkban viszont már nem működő – SOS gyermekfalu (a terület

funkciója és hasznosítási módja számos tisztázandó kérdéseket vet fel), illetve a városrész dél-nyugati szegletében található kiskereskedelmi központ (pl. ALDI, mezőgazdasági szakáruház és fürdőszobaszalon) említhető meg.

A Csalánosi úttól nyugatra elterülő **Felsőszéktő-Felsőcsalános** több mint tíz éve lakóterületi fejlesztésre szánt területként került kiszabályozásra. A terület zártkerti jellege, a felaprózódott telekstruktúra és a kialakulatlan úthálózat miatt, a városrész beépítése, beépülése lassú ütemben valósul meg. Ugyanakkor a Csalánosi (Nyugati) körút kiépülését követően, az elmúlt évtizedben a szolgáltatások és kiskereskedelmi (pl. Tüzép, építőipari, kertészeti, élelmiszer) tevékenységek egész sora telepedett meg az út mentén.

Városrészi célmeghatározás:

A városrész viszonylag kedvező demográfiai adatoknak köszönhetően, támogatható a városrész intézményeinek bővítése, felújítása, korszerűsítése, ezzel összefüggésben új közösségi terek létrehozása, egységes zöldfelületi-, csapadékgyűjtő- és öntözőrendszer kialakításával.

Fontos városrészi cél a terület déli határán húzódó Izsáki út keresztmetszetének bővítése, az Izsáki út - Vízmű út csomópontjának korszerűsítése, valamint a Csalánosi út mentén a zöldfelületi hálózat fejlesztése.

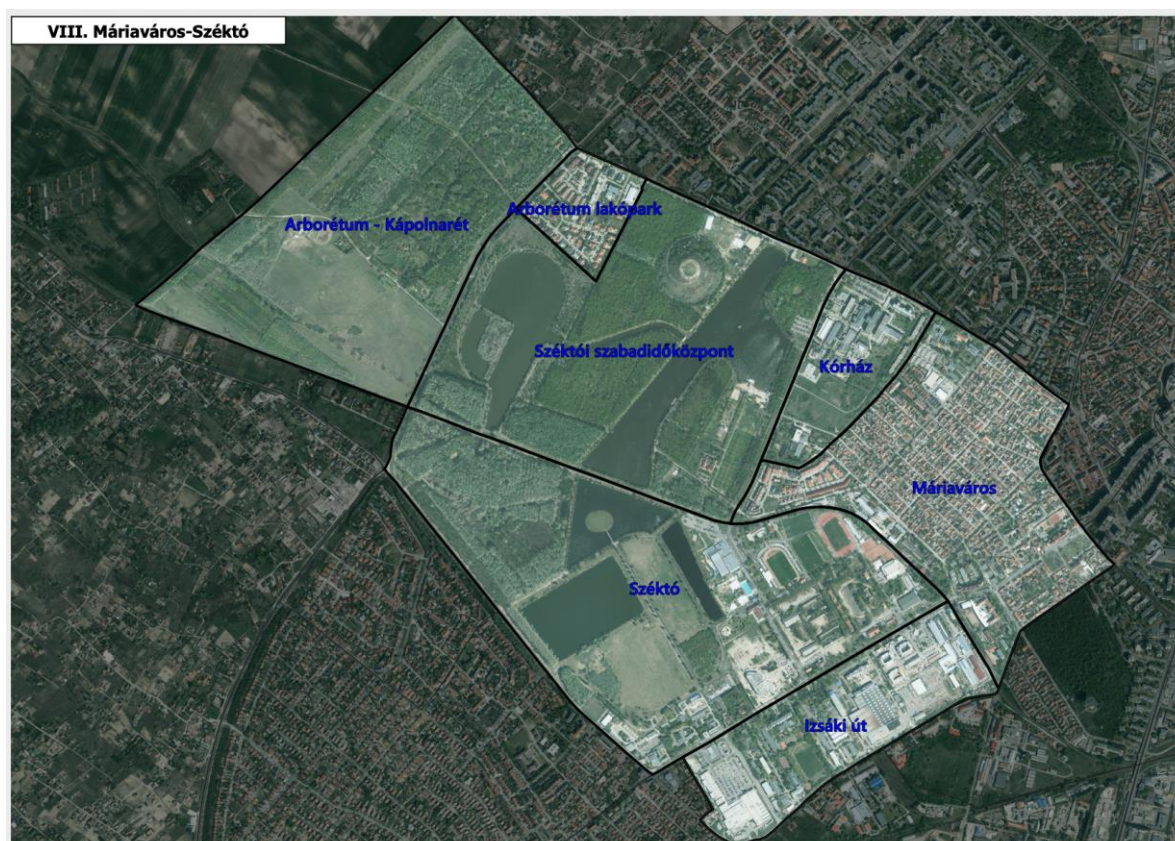
A fejlesztendő Izsáki út mentén **Felsőszéktő-Felsőcsalános** területén, a Csalánosi út és az M5-ös autópálya között, javasolt a gazdasági-kereskedelmi-szolgáltatási övezet területén – az Izsáki úttal párhuzamosan – aszfalt borítású szervízút kialakítása és a terület városképi megjelenésének rendezése, akár zöldfelületi elemek alkalmazásával is. A terület lakóövezeti fejlesztése során szem előtt kell tartani a környezet- és klímabarát városfejlesztés szempontjait, a városrész zöld jellegének megtartásával, a szelektív hulladékgyűjtés kialakításával, az egyedi áramtermelési (szigetüzemű napelemes rendszerek, energiatárolás), csapadékgyűjtési és hasznosítási rendszerek fejlesztésével.

VIII. MÁRIAVÁROS - SZÉKTÓ

Lehatárolás:

Árpád körút – Mária körút – Nyíri út – Máriahegyi tanya – Széles köz – 142-es számú Budapest-Lajosmizse-Kecskemét vasútvonal – III. Béla körút – Vízmű utca – Könyves Kálmán körút – Korhánközi utca – Kiskőrösi út – Küküllő utca.

24. ábra: *Máriaváros - Széktó városrész lehatárolása*

Általános jellemzők:

A városrészt több különböző funkcionalitású, beépítettségű és telekstruktúrájú egység alkotja. **Máriaváros** északi felének párhuzamos utcáit 1819-ben jelölték ki, tehát csaknem 200 éves a mai beépítés alapjául szolgáló településszerkezet. A telkek kisméretűek, a beépítés sűrűnek tekinthető. Az lakóházak előkert nélkül, közvetlenül az utcára néznek. Az eredeti fésűs beépítés fokozatosan átadja helyét a félig zárt sorú beépítésnek. Az egyszerűség ellenére a porták takarosak, az utcakép kulturált. Az épületállomány megújulása folyamatos, a sokszínűség sem zavaró. A Szent Miklós utcától a Szentháromság temetőig terjedő egykori vásártér beépítése csak a 20. század elején, illetve nagyjából az 1930-as években történt meg. Az utcaképet az utcával párhuzamos gerincű, igényes kispolgári lakóházak határozzák meg. A lakóterület mindmáig megőrizte egységes arculatát.

Széktó településrész szabadidős funkciója már csaknem kilenc évtizedes múltra tekinthet vissza. Az egykori Széktó partján a város már 1926-ban nyári fürdőt létesített. Az 1948-49-ben lecsapolt tó helyén épült ki a városi strandfürdő (Széktói Strand), amely 1977-ben termálmedencékkel bővült, 2003-tól pedig élményfürdő és csúszdaparkként üzemel, amely

2011-től kibővült Kecskemét új sportuszodájával, illetve fedett élményszórakozójával és wellness központjának új épületével. A fejlesztések napjainkban is folyamatosak, hiszen nemrég nyitotta meg kapuját a háromcsillagos Aqua Hotel. Az uszoda és élményszórakozó mellett található a város legfontosabb sportlétesítményei. A stranddal szemközt 1962-ben avatták fel a Széktói Stadiont. Korszerűsítésére 2002-ben került sor. Ezt követően is folyamatos fejlesztések zajlottak, melynek eredményeként 2019-ben átadásra került Kecskemét Atlétikai Stadionja. Az Izsáki úton 1968-ban átadott fedett uszoda a maga korában korszerűnek számított, de időközben eljárt felette az idő. Az ikonikus épület funkcióváltáson ment keresztül, s egy jelentős belső átépítést követően, 2017 óta Mercedes-Benz Gyár Kosárlabda Akadémia multifunkcionális sportcsarnoka kapott benne elhelyezést. Ezen a területen található a városi sportcsarnok is, amely 2006-ban egy nagy rekonstrukció keretében átépült, s alkalmassá vált számos teremsportág igényeinek kiszolgálására. A széktói sportterület és az Izsáki út közötti 12 hektáros Rudolf-laktanya műemléki épületegyüttesének hasznosítására több terv is készült. A terület északi és déli területsávjának átépülése folyamatosan zajlik. Míg a déli területsáv a kiskereskedelmet és a vendéglátást szolgálja, addig az északi sáv hasznosítása sokszínűbb, amelyben már megtalálható a vendéglátói, szórakoztató funkció mellett, a szociális ellátás (Család- és Gyermekegészségügyi Központ), illetve a tervezett sportfunkció is. A laktanya keleti részén elhelyezkedő műemléki épületek egy komplex felújítást és átalakítást követően oktatási funkciót (Kada Elek Technikum) fog szolgálni. A laktanya nyugati részének tervei jelenleg formálódnak. A széktói településrész Izsáki út melletti részén volt található a Bács-Kiskun Megyei Kórház Izsáki úti telephelye, melyet 1925-ben adtak át és 1980-ig folyamatosan bővült (984 ágy), a Nyíri úti kórház 680 ágyas központi tömbjének átadásáig. A szerepkörét folyamatosan vesztő kórházi telephelyet 2014-ben zárták be, majd a bontásokat követően 2015-ben elkezdődött a kecskeméti Campus Oktatási épületének építése, melyet 2019-ben adtak át. Az 5,5 ha-os terület fejlesztése jelenleg is folyamatban van, s további épületek (adminisztrációs, kollégiumi, multifunkciós) építése várható. A Campus szomszédságában található a Bácsvíz Zrt. I. számú vízmű telepe, melyen ugyancsak jelentős beruházások zajlottak az elmúlt években (pl. új laboratórium létrehozása).

A Nyíri úttól a Vízmű útig húzódó hajdani vízjárta területen 1976 és 1986 között, több fázisban mesterséges csapadékvízgyűjtő-rendszert alakítottak ki. Ennek egy része 1987 óta jóléti és idegenforgalmi célokat is szolgál. A több mint 120 hektár kiterjedésű széktói **Benkő Zoltán Szabadidőközpont** területének felét erdő, negyedét pedig egy 20 és egy 14 hektáros tó foglalja el. A Kecskemét-Lajosmizse vasút túloldalán további két, egyenként 10 hektáros tó található. A vízben szegény tájon megtelepült város számára különösen nagy értéket képvisel az összesen mintegy 50 hektár kiterjedésű vízfelület. Ebből hasították ki a mintegy 12 ha-nyi magas presztízsű **Arborétum és Domb lakóparkot**, melynek sűrűn beépített sorházas és családiházas övezete, napjainkban több mint 400 ember lakóhelyül szolgál.

A szabadidőközpont mögött 1986-ban alapított **Arborétum** szakmai sikertörténetnek tekinthető. Természeti, környezeti és rekreációs értékei az idő múlásával egyre jelentősebbé válnak. Az arborétumhoz dél-keletről kapcsolódik **Kápolnarét** területe.

A Nyíri út és a Csabai Géza körút által közrefogott 12 hektáros területen áll a megye legnagyobb egészségügyi komplexuma, a Bács-Kiskun Megyei Oktatókórház. A megyei kórház központi épületeit 1980-ban adták át. Azóta többször bővítették és korszerűsítették,

majd 2014-ben egy új, több mint 15.000 m²-es komplexum építésével megnyitotta kapuit a Kecskeméti Gyógyintézeti Központ. A kórház nyíri úti telephelyén azóta is folyamatosak a fejlesztések (parkolóház, nővérszálló, egynapos sebészet).

A városrészhez kapcsolódik az **Izsáki úti „Nyugati Városkapu” fejlesztési és rehabilitációs térség**. Itt található a kecskeméti felsőoktatás központja, a Neumann János Egyetem GAMF Kara, valamint két bevásárlóközpont: Szil-Coop Áruház és a 2008-ban megnyílt a Targer Center (Tesco, OBI). A terület funkcionális átalakulása folyamatos. A KÉSZ Kft. irodaháza helyén 2013-ban nyílt meg a négycsillagos Four Points by Sheraton Kecskemét Hotel és Konferenciaközpont, amely 136 szobával és 480 főt befogadó konferenciatermeivel elsősorban az üzleti turizmusra specializálódott. A KÉSZ Iparterület funkcionális átalakulásának következő lépéseként, 2015-ben átadásra került az IQ Kecskemét Ipari Innovációs Központ közel 7.500 négyzetméter alapterületű új központja. A városrész dinamikus átalakulását mutatja, hogy a volt Erzsébet-laktanya alulhasznosított, üresen álló barnamezős területén, 2016-tól vette kezdetét az Erzsébet lakópark építése. A több fázisban megvalósult lakópark 320 modern lakással növelte Kecskemét ingatlanállományát.

Városrészi célmeghatározás:

A Máriaváros védett utcáinak és épületeinek örökségvédelmi szemléletű megújításának folytatása. Az intézményi negyed épületeinek folyamatos korszerűsítése, a közterületek zöldfelületeinek minőségi megújítása (Honvéd park, Temes tér, Boldogasszony tér), a csapadékcsatorna hálózat teljes körű kiépítése, a még hiányzó járdaburkolatok megépítése.

A Széktói és Izsáki úti városrész szabadidős, rekreációs, kulturális, oktatási (benne Kada Elek Technikum Rudolf-laktanyában történő kialakítása, az Egyetemi Campus II. és III. ütemének megvalósítása) és sportfunkcióinak erősítése, a szálláslehetőségek bővítésével (pl. Camping fejlesztése), valamint a zöldfelületi és vízrendszerének minőségi javításával. Az alulhasznosított, barnamezős területek (pl. Rudolf-laktanya és az Egyetemi Campus területe) komplex funkcióváltó (pl. rekreációs, kulturális és szolgáltatási) hasznosításának folytatása, továbbá a térség parkolási infrastruktúrájának területtakarékos és környezetbarát megoldása.

A Megyei Kórház további épületekkel történő bővítése (Pólus II.), az „egytelephelyes”, valamennyi osztályt magába foglaló gyógyintézeti központ kialakítása érdekében. Az egészségügyi adottságok kihasználása, a VIP és gyógyturizmus lehetőségeinek bővítésével.

A városrész sportlétesítményeinek (Vízisport-telep, Benkó Zoltán Szabadidőközpont sportpályáinak és zöldterületeinek fejlesztése, a Széktói Stadion korszerűsítése, új teniszközpont kialakítása, a Kecskeméti Fürdő, a Kosárlabda Akadémia és a Városi Sportcsarnok, a Bóbis edzőterem épületének energetikai korszerűsítése) és rekreációs területének (Benkó Zoltán Szabadidőközpont) komplex (pl. szabadstrand és sportterület, szabadtéri kulturális és rendezvényterület, a volt Tó Hotel funkcióváltó hasznosítása, a terület vízrendszere és zöldfelületei) fejlesztése.

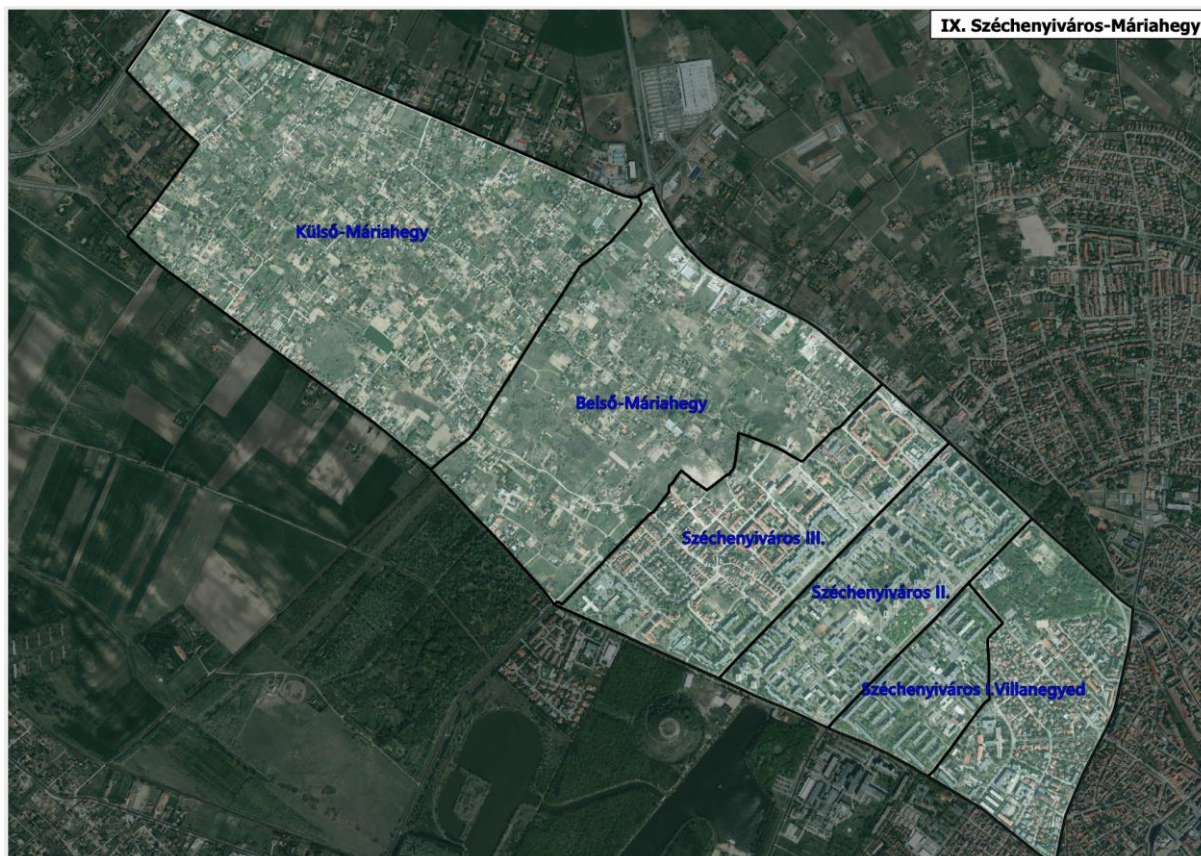
A terület közúti és kerékpáros kapacitásainak bővítése (Izsáki út négysávúsítása, a Csabay Géza krt. folytatása, az Izsáki út és a Halasi út között 541. sz. főútként, komplex kerékpáros zóna kialakítása) a tervezett fejlesztési területek megfelelő közlekedési kiszolgálása érdekében.

IX. SZÉCHENYIVÁROS - MÁRIAHEGY

Lehatárolás:

Széchenyi körút – Budai út – Ladánybenei út – M5 autópálya – Máriahegyi tanya – Nyíri út.

25. ábra: Széchenyiváros - Máriahegy városrész lehatárolása

Általános jellemzők:

A Széchenyi körúttól északra elterülő **Villanegyed** lakó- és intézményi terület jellegét a két világháború között emelt, kertekkel körülvett, szabadon álló villák határozzák meg, nagypolgári hangulatot kölcsönözve az egész környéknek. A városrész végleges kiépülése az 1950-es, 1960-as években történt. A kor egyszerű, sáttortetős családi házai mellett többlakásos lakóházak és közintézmény is megjelentek. A városnegyed fontos értéke a funkcionális sokszínűség. A lakófunkció mellett számos oktatási intézmény, hivatal, kutatóintézet található a területén (Bányai Júlia Gimnázium, Kocsis Pál Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Szakgimnázium és Szakközépiskola, a volt ÁFEOSZ, ma Gróf Károlyi Sándor Technikum, M. Bodom Pál Zeneiskola, Németh László Gimnázium, Szent Imre Katolikus Óvoda és Általános Iskola, MH Egészségügyi Központ Repülõorvosi Alkalmasságvizsgáló és Gyógyító Intézet.)

A Villanegyedtől északra elhelyezkedő **Széchenyivárosban** a lakótelep jelleg dominál, de ezek sem mutatnak egységes képet. A lakótelepet az Akadémia körút és a Március 15. utca három jól elkülönülő térszerkezeti egységre osztja, de még a Március 15. utcától északra eső

területen belül is a Hollandfalu laza, sorházas utcái egy egészen más fejlődési irányt képviselnek. A közel 9.000 lakást számláló Széchenyivárosi lakótelep országos viszonylatban is a nagy lakótelepek közé tartozik. Építése 1968-ban vette kezdetét, és alig több mint 20 év alatt 100 hektár Máriahegyi kertes-tanyás területet felszámolását követően érte el mai méretét. A térség közlekedési hálózata megfelelően kiépült, jelenleg azonban gyűjtőútjai (a reggeli munkakezdéshez kötődően és a késődélutáni időszakokban) egyre nehezebben tudják kielégíteni az autóval közlekedők igényeit. Hasonló megállapítások tehetők a lakótelepek környéki parkolási helyzetre, amely jelentős kapacitás problémákkal küszködik.

Az Akadémia körüttől délre 4 emeletes, blokkos épületek határozzák meg a beépítés karakterét. A lakóházak mellett bölcsőde, óvoda, általános iskola és szolgáltató alközpont is létesült. A 40 éve telepített fák mára valódi zöldövezeti hangulatot kölcsönöznek a lakókörnyezetnek. Az elmúlt években elvégzett, s napjainkban folyamatban lévő közterületi felújítások részben orvosolni tudták a terület műszaki és zöldfelületi leromlását.

A hetvenes évek közepétől a nagypaneles technológia megjelenésével már egy egészen más léptékben folytatódott a lakótelep építése. Az Akadémia körút és a Március 15. utca között – a legkülönbözőbb elrendezésben – 5 és 10 emeletes lakóházak alkotják a beépítést. A területen belül két – bölcsődét, óvodát, általános iskolát magában foglaló – intézményi csoportosulás is található. A közösségi létesítmények azonban csak sokéves késéssel követték az erőltetett ütemű lakásépítést. A településrész jelképes központja az Aradi vértanúk tere, közepén a Széchenyi szoborral. Funkcionális értelemben azonban csak a kiskereskedelmi szerepköre számottevő.

A Március 15. utcától északra eső terület kiépülése az 1980-as években vette kezdetét. Itt ismét az alacsonyabb, 4 emeletes lakóházak kerültek előtérbe. A beépítési formára általánosan jellemző a keretes elrendezés. A lakótelep harmadik ütemének építése azonban a rendszerváltás időszakában félbemaradt. Az azt követő mintegy 20 évben csupán néhány új társasház létesült a korábbi beépítés folytatásaként, majd a 2010-es évektől ismét felgyorsult a lakásépítés üteme a Domby Lajos utcától északra erőteljes építkezés vette kezdetét, számos családi-, kistársasház és sorház épült. A közintézményeket két középfokú iskola képviseli a területen (Bólyai János Gimnázium, Szent-Györgyi Albert Technikum). 2006 óta katolikus temploma és közösségi háza is van a városrésznek (Szentcsalád Plébánia).

Külső- és Belső Máriahegy jellegzetes zártkertes beépítésű terület, amely a város lakóterület-fejlesztésre szánt területei közé tartozik. Lakossága a 2011 évi népszámlálás szerint 1339 fő, és folyamatos növekedést mutat. Könnyű megközelíthetőségének köszönhetően már 100 évvel ezelőtt is a város egyik legkedveltebb kertségi területe volt. Kezdetben még alapvetően gazdálkodásra használták a kerteket. A terület déli felére, a 120 hektáros Belső-Máriahegyre évtizedek óta a Széchenyiváros fejlesztési tartalékterületként tekintenek, hosszú távú célként a belterületbe vonást kitűzve. Nem véletlen, hogy a rendszerváltást követően sok kiskertbe költöztek ki a tulajdonosai, s a meglévő lakótanyák mellett szép számmal épültek új családi otthonok is (különösen a Ladánybenei út mentén). Napjainkban Máriahegy egy rendkívül tagolt struktúrájú, sűrű beépítésű, sokszínű kertségként jellemezhető, amely jelentős térszerkezeti problémákkal küzd. A területtel szemben felmerülő már-már lakóövezeti,

kertvárosi igényeket jelen állapotában nem képes kielégíteni. A felső társadalmi osztály nagyértékű, villaszerű ingatlanjai és a régi, gyakran még mezőgazdasági termelést folytató lakosság, vagy a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok közvetlen szomszédsága folyamatos konfliktusforrás.

Városrészi célmeghatározás:

Az egész városrész komplex közterületi és közlekedési megújítása, korszerűsítése szükséges, amely magába foglalná a kerékpáros- és gyalogos rendszer megújítását, a tömegközlekedés fejlesztését, a nagyobb közlekedési csomópontok átépítését, valamint a parkolási rendszer újragondolását. Kiemelt fontosságú a Károly Róbert körút teljes kiépítése a Margaréta buszfordulótól az 5. sz. főközlekedési útig, továbbá az út menti területek változatos lakóterületi és szolgáltatási fejlesztése, illetve zöldfelületi szabályozása. A lakossági igények kielégítése érdekében, javasolható a Károly Róbert körút térségében szabadidős és rekreációs célokat szolgáló sport- és szabadidős komplexum kialakításának támogatása.

Az egyre kritikusabbá váló parkolási gondok enyhítése, a zöldfelületeken történő parkolás visszaszorítása ami – a zöldfelületek további csökkentése nélkül – csak parkolóház/házak, illetve automata parkolási rendszerek építésével képzelhető el. Az így felszabaduló közterületek lehetőséget teremtenének a zöldfelületek növelésére, parkok, új játszóterek, kutyafuttatók, vagy egyéb közösségi terek kialakítására.

Kiemelt cél a Széchenyi sétányi alközpont megújítása, ellátó és közösségi szerepének növelése, szociális, társadalmi és identitásnövelő közösségi programok fejlesztése, továbbá a széchenyivárosi lakótelepi zöldítési program elindítása.

A városrészben fontos a panelkorszerűsítési és energetikai programok folytatása, ennek keretében a lakóházak szigetelése és fűtőkorszerűsítése, valamint megújuló energiaelőállítás feltételeinek megteremtése. Támogatandó a városrész meglévő intézményhálózatának ütemezett fejlesztése, a minőségi munkavégzés feltételeinek biztosítása, továbbá a működtetés költségeinek csökkentése érdekében.

A Belső-Máriahegy kapcsán a helyi lakosok bevonásával és aktív közreműködésével, meg kell oldani a terület rendezett formában történő integrációját, a közterületek kialakítását, a közművek kiépítését, az illegális hulladéklerakás felszámolását és a térség jelenlegi kaotikus területhasználatának rendezését a lakóövezeti jelleg erősítése érdekében.

A Külső-Máriahegy esetében a legfontosabb feladat a mezőgazdasági földhasználat prioritása mellett, a kertségi kultúrtáj értékeinek megőrzése, a vízgazdálkodás fejlesztése, a hagyományos kertkultúra és gyümölcsstermesztés feltételeinek biztosítása, a városellátó termelés szerepének növelése.

X. VACSI-KÖZI VÁROSRESZ

Lehatárolás:

Budai út – Bethlen körút – 140-es számú Cegléd-Szeged vasútvonal – tervezett belterületi határ.

26. ábra: Vacsi-közi városrész lehatárolása

Általános jellemzők:

A városrész alapvető jellegzetessége az erőteljes mozaikosság. A különböző időpontokban épült, kis kiterjedésű lakónegyedek nem csak területileg, hanem városképi karakterük alapján is jól megkülönböztethetők egymástól.

A történelmi várostestet északról határoló egykori szőlőskert övben a két világháború között jöttek létre az első telepszerű településkezdemények (Volkertelep, Dárdaitelep, Miklovicstelep, Székelytelep). A dűlőutakból kialakult keskeny utcák között szegényes, falusias beépítés volt a jellemző. Az 1960-as években már szabályozott keretek között folytatódott a városrész kiépülése. Ekkor létesültek a Vaci-köztől keletre elhelyezkedő, rendezett környezetű, családiházassal utca. Az 1980-as évek közepétől a városrész középső és keleti térségében indultak el nagyobb szabású lakóterületi fejlesztések. A cél egy intenzív, de egyben változatos beépítésű városi lakókörnyezet létrehozása volt. Az új – kistársasházassal, sorházassal és zárt sorú családi házassal – lakóegységek jelentősen emelték a városrész társadalmi megítélését.

A Vacsiközi városrészben – a sajátos, mozaikos térszerkezet miatt – nem alakult ki természetes településrész-központ. A lakosok alapellátását szolgáló intézményrendszer is hiányos. A meglévő intézmények és szolgáltatások egymástól távol, területileg elszórva jelennek meg. A helyben élők a mindennapi szolgáltatások jelentős részét kénytelenek a városrészen kívül igénybe venni. A városrész közúti forgalmát elsődlegesen a sugárirányú gyűjtőút hálózata (Hegedüs köz, Vacsiköz, Talfája köz) bonyolítja, amely kizárólag a belváros irányába mutat. A szomszédos városrészek felé mutató haránt irányú kapcsolatok azonban hiányosak. Nyugaton a Széchenyivárossal csak a Csíksomlyói utca teremt kapcsolatot, ugyanakkor hiányzik a Nagy Lajos király krt. – Károly Róbert krt., valamint a Mikszáth Kálmán krt. – Akadémia krt. összeköttetése. Keleti irányból is gondot okoz a körútszakaszok szakadása (pl. Nagy Lajos király krt. és Mátyás király krt.), amely a Hunyadvároستól, s annak intézményeitől, szolgáltatásaitól vágja el a városrészt, megnehezítve a szolgáltatástervezés lehetőségeit.

A Vacsiköz két legjelentősebb intézménye az NKE volt Kertészeti Kar épületében helyet kapó Károli Gáspár Református Egyetem Petőfi Sándor Református Gyakorló Általános Iskola a Mészöly Gyula téren és a Kandó Kálmán Technikum. Mindkettő a városrész Belvárossal szomszédos peremén helyezkedik el, így megállapítható, hogy a városrész intézményellátottsága az egyik leggyengébb a városban, hasonló megállapítást tehetünk a közparkok tekintetében is, hiszen a Guba és a Nádasdy parkon kívül nagyobb összefüggő zöldfelületről nem beszélhetünk a városrész

Városrészi célmeghatározás:

A városrész jobb megközelíthetőségét elősegítő hiányzó közlekedési kapcsolatok fejlesztése, a Nagy Lajos Király körút és a Mátyás király körút összeköttetésének megteremtése, a Mikszáth Kálmán körút és Akadémia körút – legalább kerékpáros szintű – kapcsolatának biztosítása. Nagy Lajos király krt. hiányzó szakaszának megépítése a Budai útig. Továbbá a kerékpáros úthálózat sugár irányú kapcsolatának biztosítása (pl. a Talfája közön keresztül) a városközponttal. A Budaihegy térségében lakóterületek kiépítésének támogatása, a kertvárosi jelleg megőrzésével, intézményi negyed biztosításával és új közpark nyitásával. A hiányos alapellátási intézményrendszer fejlesztése is kiemelt feladat, mint ahogyan a Budai Kapu környezetében új közlekedési módváltási központ kialakítása is mind időszerűbb feladatként fogalmazható meg.

Egyéb belterületi egységek, szatelliták, kecskeméti repülőtér

Lehatárolás:

A jelzett 10 egyéb belterületi településrészt (Kadafalva, Szarkás, Hetényegyháza, Méntelek, Talfája, Katonatelep, Borbás, Kisfái, Matkó, Halasi úti kiskertek) és a Reptér lehatárolását a 24. ábra mutatja be.

Általános jellemzők:

A körzetbe Kecskemét tíz, a központi településtesttől különálló, úgynevezett **egyéb belterületi településrész** tartozik. Közülük három (Hetényegyháza: ~5400 fő, Katonatelep: ~2700 fő és Kadafalva ~2000 fő) jelentős népességszámot és növekedést mutató szuburbán település. A következő négy településrészt képviselő Matkó, Halasi úti kiskertek, Méntelek és Talfája lassabb népességfejlődéssel jellemezhető, 300-450 fős lakossággal, ezek közül érdemes kiemelni a Halasi úti kiskertek területét, amely a déli ipartelep felértékelődésével vonzó lakóterületté vált, s erőteljes betelepülés és lakóterületi átépülés figyelhető meg. A szatellit településrészek harmadik csoportjába tartozó Szarkás, Borbás és Kisfái népességszáma jellemzően 100-200 fő közötti. A központi belterülettel összevetve, a szatellit településrészek általánosságban fiatalosabb korszerkezettel rendelkeznek, így mondhatjuk, hogy a központi belterület természetes humán erőforrás tartalékainak egy része itt található. A három nagy lakosságszámú településrészre jellemző, hogy mindegyikben megtalálhatók az alapszintű szolgáltatások, a településrészek rendelkeznek óvodával, általános iskolával, orvosi rendelővel, s viszonylag nagy számban vállalkozásokkal is. Különösen igaz ez Kadafalvára, ahol egy 51 ha-os ipari park számos vállalkozást foglal magába. A három településrész vonatkozásában megemlíthető, hogy a munkavállalók nagy számban ingáznak a központi belterület munkahelyeire, amely az egyelőre szűkös belterületi közúthálózat jelentős igénybevételével jár. A kisebb lakosságszámmal jellemezhető településrészek (Méntelek, Matkó, Halasi úti kiskertek, Borbás, Szarkás, Kisfái, Talfája) jelentős, a természeti adottságokból is következő különbségeket mutatnak, más és más karakterrel, településképi megjelenéssel, szolgáltatási háttérrel és – a természeti viszonyokból is adódóan – gazdálkodási móddal.

Kecskeméti Repülőtér területe a központi belterülettől keletre található, délen a 44-es főút és a Reptéri út, míg nyugaton a 445-ös északi elkerülő út határolja, a többi oldalon szomszédságában egyéb külterületek (Úrrét, Borbás) találhatók. A közel 380 hektár kiterjedésű Magyar Honvédség 59. Szentgyörgyi Dezső repülőbázisának területe részben a NATO-központ státuszából és a Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderő-fejlesztési Program célterületeként (összességében mintegy 100 mrd Ft értékben valósult meg, illetve várható még infrastrukturális és eszközbeszerzés) adódóan érdemel kiemelés. Másrészt a 2014-ben hatályba lépett OTTrT közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszthető státuszt határozott meg, amely megnyitotta az utat a kereskedelmi célú (ezen belül is – rövid távon – elsődlegesen kisépés forgalom kialakítása, majd – középtávon – „cargo” központ fejlesztés) légi szállítás előtt Kecskeméten. A repülőtér zajvédő övezetének kijelölése kapcsán érdemes

kiemelni, hogy jelentős hatással lehet több településrész (pl. Talfája, Katonatelep, Borbás) további fejlődési lehetőségeire.

Területi célmeghatározás:

A **szatellit települések** fejlesztési céljai elsősorban a lakóterületi minőség javítására, az alapszolgáltatások kiépítésére, illetve korszerűsítésére, bővítésére, továbbá a központi belterülettel összekötő alsóbbrendű utak és kerékpárutak fejlesztésére, illetve a különböző szolgáltatások helyben tartására, letelepítésére irányulnak. Ezt egészítik ki olyan fejlesztési elképzelések, mint a Halasi úti kiskertek mellett húzódó alsóbbrendű út (és kerékpárút) fejlesztése, a hetényegyházi bekötő út elkészítése az M5-ös autópályába, a Kisfáit érintő 145-ös számú vasútvonal korszerűsítése, Talfája 5. sz. főút és mellette kerékpárút fejlesztése, vagy a Katonatelepet érintő 441. sz. főút kapacitásbővítése, melyek az elérhetőségi viszonyait javíthatják.

Kecskeméti Repülőtér esetében elsődleges cél a NATO és nemzeti katonai érdekű műszaki fejlesztések megvalósítása. Emellett a polgári repülés kapcsán rövid távú cél: a kisépítési forgalomhoz kapcsolódó műszaki feltételek (pl. bekötőút megépítése, terminál épület, árukezelő, eszköztároló és őrzés-védelmi irodaépület kialakítása, valamint belső úthálózat és parkolók kiépítése) biztosítása, majd középtávon a légi áruszállítás háttérfeltételeinek megteremtése és bővítése, CARGO központ kialakítása.

TANYÁS KÜLTERÜLET

Lehatárolás:

A központi és egyéb belterületi településrészekbe és a repülőtér területéhez nem tartozó, külterületek tartoznak ide.

Általános jellemzők:

A 2011-es népszámlálás adatai alapján Kecskemét rendelkezett Magyarország legnagyobb külterületi lakosságával (17.281 fő). A külterületi lakók egy része (6.720 fő) a belterülethez kapcsolódó sűrűn benépesült volt kertségeken (Budaihegy, Felsőszéktó, Kőrösihegy, Máriahegy, Szolnokihegy, Úrihegy, Vacsihegy), míg nagyobbik része (10.561 fő) a belterületektől akár igen távol eső tanyás körzetekben lakik. A térséget fiatalos korösszetétel, alacsony iskolai végzettség (a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya az aktív korúakon belül (25,3%) majdnem kétszerese a városi átlagnak) és viszonylag kedvezőtlen foglalkoztatottsági helyzet jellemzi (az aktív korúak 13,4%-a pedig se munkajövedelemmel, se általános iskolainál magasabb végzettséggel nem rendelkezett). A 2011-es népszámlálás óta is folyamatosan növekszik a külterületi lakosság száma, amely a mikrocenzus időszakában már a 18.000 főt is átlépte.

A külterületet három jól elkülöníthető határrészre (északi, nyugati, déli) oszthatjuk. A lehatárolás alapját a természeti adottságokon alapuló különböző táj- és területhasználat, illetve ebből adódóan eltérő tájkép és épített környezet indokolja.

Északi határ

A Kecskemét külterületének északi része (Menteleki tanyák, Talfája és Belsőnyír keleti része) őrzi leginkább a klasszikusnak tekinthető tanyás településhatár képét. A változatos talaj- és terepadottságokhoz alkalmazkodó sokszínű tájhasználat révén a külterület tájképi értékekben leggazdagabb része. Mentelek térségében a nagyobb kiterjedésben fennmaradt természetes gyepek ökológiai értéket is képeznek.

Nyugati határ

A külterületek közül a legkisebb kiterjedésű, de a legnagyobb lakosságszámmal rendelkező része. Területét igen gyenge minőségű homoktalajok alkotják, ezért földje szántóművelésre alkalmatlan. A várostól távolabbi fekvése miatt a kiskertes művelés is csak a közlekedésileg frekvenciáltabb részein jellemző. Természetközeli területek csak elvétve fordulnak elő. A XX. század első felében Szarkás térségében jelentős szegénytanyai népesség telepedett meg, melynek máig ható öröksége a korszerűtlen tanyai épületállomány. Az utóbbi években nagy számban jelentek meg a világtól elszigetelt tanyákon szociálisan rászorultak, s ezáltal fennáll a területi szegregátumok kialakulásának veszélye. Ugyanakkor a Ballószögi út, a Kadafalvi út és a Beretvás köz térségében a városból kitelepülő középosztály új építkezései a meghatározóak.

Déli határ

A matkói határrésztől a borbási tanyákig húzódó területsáv a fejlesztési körzet legnagyobb kiterjedésű egysége. A Városföldi tanyák, valamint a szomszédos Törökfői és Kisfői határos részei Kecskemét külterületének legjobb talajadottságaival rendelkeznek. A magas aranykorona értékű földek kiválóan alkalmasak szántóföldi növénytermesztésre. Az 1960-as évektől bevezetett nagyüzemi gazdálkodás következtében a korábban szórványtanyavilággal jellemezhető tagoltabb birtokstruktúrájú táj mára erőteljesen egyhangú, monokultúrás jelleget öltött. Az egykori mezsgyehatárok, fasorok és tanyák zöme eltűnt, s a terület lakossága 1960 óta kevesebb, mint a harmadára csökkent, de a városodás folyamata miatt, a megművelt területek kiterjedése is csökkent. Az elmúlt bő tíz évben a Mercedes-beruházáshoz, illetve az egyéb ipari fejlesztésekhez kapcsolódóan újabb (~550 ha-t kitevő) területeket vontak ki a termelés alól.

A „feketeföldektől” délnyugatra található a matkói határrész, ahol nagy kiterjedésben találhatók természetközeli területek: a csaknem 900 ha-os Matkói-erdő, illetve attól keletre a Matkópusztai ürgés gyepek, amely Natura 2000 természetmegőrzési terület.

A „feketeföldektől” északkeletre elhelyezkedő Kisfői az alkörzet legnépesebb határrésze. A majdnem 1.000 fős lakosság döntő része a Kecskemét-Lakitelek vasútvonal melletti területsávban él. Ezen a részen a magasabb népsűrűséghez intenzívebb mezőgazdasági tevékenység társul. Ugyanakkor Kisfői nyugati felén a nagy kiterjedésű természetes gyepek az extenzív, természetközeli gazdálkodás szélesebb körű kialakítására kínálnak lehetőséget.

A Kisfőivel szomszédos borbási tanyák gyéren lakott, szórványtanyás határrésze a városnak, nagyobb parcellákkal. Adottságai a jövőben is a terület szántóföldi hasznosítását preferálják.

Külterületi célmeghatározás:

Legfőbb cél a térség ökológiai viszonyainak legalább szinten tartása, lehetőség szerinti javítása, a kultúrtáj természeti és épített környezeti értékeinek megőrzése, a vízgazdálkodás fejlesztése (pl. vízpótlás, csapadékvizek helyben tartása, az öntözővíz biztosítása, a talajvízvédelem) a termőföld védelme, a családi gazdaságok erősítése, környezetbarát, kézimunka igényes termesztési módok elterjesztése, a városellátó termelés szerepének növelése.

A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek árának világviszonylatban várható tartós emelkedése, valamint a körkörös gazdaságra (a város élelmiszeripari üzemeinek helyi alapanyagokkal történő ellátása, az erőforrás- és energiahatékony gazdálkodás érdekében) történő átállás, Kecskemét térségében is felértékelheti a jó minőségű mezőgazdasági földterületeket, ezért ezek védelme kiemelt jelentőségű. Erősíteni kell a helyi zöldség- és gyümölcstermesztés, valamint szántóföldi termelés szerepét. Elő kell segíteni az árutermelő gazdák mezőgazdasági beruházásait (terménytárolók és hűtőházak építése, élelmiszerfeldolgozó kapacitások kialakítása, új gépállomások létrehozása), fejlesztéseit és szövetkezési igényeiket. Támogatni szükséges a térségben előállított mezőgazdasági termékek helyben, illetve a térségben történő értékesítését, a helyi ellátási és értékesítési rendszerek kiépítését.

A nagyterületű zöldmezős ingatlanfejlesztések és a mezőgazdasági termeléshez, illetve tájfenntartáshoz nem köthető lakóingatlanok külterületi elhelyezését a jövőben korlátozni szükséges. A mezőgazdasági földterületek termelésből történő kivonására csak kivételes esetekben (pl. nemzetgazdasági érdek) kerülhet sor, azok biológiai és termőhelyi értékével arányos kompenzáció (pl. erdősítés, rekultiváció, talajerőpótlás) biztosítása esetén.

3. táblázat: A településrészi- és a tematikus célok kapcsolódása, viszonyrendszere

Közig. terület	Településrész	Településrészi fejlesztési célok	Illeszkedés a tematikus célokhoz	Prioritás	Érintett ágazat, fejlesztendő elem
BELTERÜLET	Belváros	A túlzottan egyközpontú rendszer oldása a városközpont kiterjesztésével	Tc1, Tc3, Tc5	**	városfejlesztés, városrehabilitáció, szolgáltatásfejlesztés
		Klímaparát közterületi rendszer kialakítása	Tc10, Tc11	***	klíma-, és környezetvédelem, kék- és zöldinfrastruktúra-fejlesztés
		Turisztikai, vendéglátói és kulturális funkciók erősítése	Tc3, Tc8	**	turizmus, vendéglátás, kulturális fejlesztés
		A belváros közlekedési és parkolási rendszerének átalakítása a kiskörút forgalmi szerepének újragondolása, a lágy közlekedési formák előnyben részesítése	Tc4, Tc11	***	közlekedésfejlesztés (parkolás), klíma- és környezetvédelem
		A szecessziós épített környezet védelme, megújítása	Tc3, Tc8	***	városrehabilitáció, műemlékvédelem, településképvédelem
		A belvárosi lakásállomány revitalizációjának elősegítése, támogatása	Tc3, Tc6	*	lakásépítés, városfejlesztés
	Hunyadváros-Ceglédi út	Hunyadváros lakóterületi jellegének erősítése, városi alközponti szerepének erősítése	Tc1, Tc6	**	lakásépítés, városfejlesztés
		Ceglédi út és környezetének közlekedési és városképi rendezése	Tc3, Tc4	**	városrehabilitáció, közút- és közlekedésfejlesztés
		A Békéscsabai úti gazdasági terület, barnamezős revitalizációjának elősegítése	Tc3, Tc9, Tc13	***	barnamezős városrehabilitáció
		A vasút menti térség közlekedési, illetve a közlekedési módváltást segítő fejlesztések elindítása	Tc3, Tc4	***	barnamezős városrehabilitáció, közlekedésfejlesztés
		A volt KTE pálya funkcionális megújulásának elősegítése	Tc3, Tc7, Tc8	**	barnamezős városrehabilitáció
	Szent István Város-Szolnoki-hegy	A lakó- és ipari területek egybenövése megakadályozása, a konfliktusterületek számának csökkentése	Tc1, Tc3, Tc11, Tc14	**	városfejlesztés, városrendezés
		Az alulhasznosított ipari-gazdasági besorolású területek helyzetbe hozása, infrastrukturális fejlesztése	Tc2, Tc3, Tc7, Tc13	*	barnamezős városrehabilitáció, infrastruktúrafejlesztés
		A még meglévő mezőgazdasági területek védelme, valamint az agrártermelés és vízgazdálkodás szerepének növelése	Tc11, Tc13	***	klíma-, és környezetvédelem, termőföldvédelem, agrárgazdaság
		A kecskeméti repülőtér vegyes hasznosításában rejlő kiegészítő személyszállítás, valamint „cargo” és logisztikai fejlesztési potenciál kiaknázása	Tc7, Tc13	**	közlekedésfejlesztés, logisztika
		A Műkertváros kisvárosias jellegének megőrzése, a minőségi lakókörnyezet és a közszolgáltatások erősítése a Gizella téren	Tc3, Tc7	**	városfejlesztés, településképvédelem, szolgáltatásfejlesztés
		Műkert komplex zöldfelületi, valamint a műkerti Múterem-villák örökségvédelmi szempontú felújítása, a Vadaskert szolgáltatási lehetőségeinek vizsgálata	Tc3, Tc5	*	településképvédelem, műemlékvédelem, kék- és zöldinfrastruktúra-fejlesztés
	Mezeiváros és környezete	A városrész épített környezetének és műszaki infrastruktúrájának megújítása, városképi rendezése	Tc2, Tc3,	***	településképvédelem, infrastruktúrafejlesztés
		Kecskemét-Alsó vasútállomás környezetének rendezését, a gyalogos felüljáró felújítása	Tc3, Tc4	**	barnamezős városrehabilitáció, közlekedésfejlesztés
		A szociális városrehabilitáció értékeinek fenntartása, a társadalmi integrációs programok folytatása	Tc5, Tc6	**	szociális városrehabilitáció, társadalomfejlesztés
	Szent László Város-Déli iparterület	A városrész gazdasági területeire jellemző pazarló területhasználat megszüntetése, az alulhasznosított gazdasági területek benépesítésének támogatása	Tc2, Tc3, Tc13	***	barnamezős városrehabilitáció, infrastruktúrafejlesztés, gazdaságfejlesztés
		Az ipari besorolású területek megfelelő közművesítése, a közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása	Tc2, Tc3, Tc4, Tc7	**	gazdaságfejlesztés, infrastruktúrafejlesztés, közlekedésfejlesztés
		Az iparterületek és lakóterületek „egymásmellettiségéből” adódó konfliktushelyzetek kezelése, megoldása	Tc3, Tc11, Tc14	*	városfejlesztés
		Az 5-ös számú főút déli – városból kivezető szakaszának – fejlesztésére, a déli iparterület kerékpáros infrastruktúrájának kiépítése	Tc4	**	közlekedésfejlesztés, infrastruktúrafejlesztés
		A nagyobb forgalmú sugárirányú és a körúti szakaszok kereszteződésében a forgalmi csomópontok fejlesztése, valamint a hiányzó közvilágítás kiépítése	Tc2, Tc4, Tc7	**	közlekedésfejlesztés, közút- és infrastruktúrafejlesztés
		Városrészi alközpont fejlesztésének vizsgálata Rendőrfalu és Kósafalu körzetében	Tc1, Tc3, Tc7	**	városfejlesztés, szolgáltatásfejlesztés
		Orvosi rendelő építése	Tc7	*	közszolgáltatásfejlesztés
		Homokbánya területének környezetbarát módon történő komplex fejlesztése, teljes értékű városi alközpont létrehozása	Tc1, Tc3, Tc11	***	klíma-, és környezetvédelem, barnamezős városrehabilitáció
	Alsószéktó-Homokbánya	A közterületi fejlesztések keretében folytatni szükséges a városrész – már megkezdett – zöldfelületi rendszerének egységes megjelenésű megújítását	Tc10, Tc11	**	kék- és zöldinfrastruktúra-fejlesztés
		Innovációs tudásközpont és technológiai park létrehozása az Egyetem Tudósházának bázisán	Tc13, Tc16	***	innovációs- és gazdaságfejlesztés
		Izsáki út négy nyomúsítása, a Homokbánya déli feltáró út utolsó szakaszának megépítése	Tc1, Tc4	**	közlekedésfejlesztés, közút- és infrastruktúrafejlesztés
		A Homokbánya helyi közösségi közlekedési kapacitásainak bővítése	Tc4		közlekedésfejlesztés
		Lakossági igények esetén, egységes elvek és tervek mentén történő lakóterületi bővítések Szeleifalu és Alsószéktó kertváros területén	Tc3, Tc6		lakásépítés, városfejlesztés
		A Petőfiváros intézményeinek bővítése, felújítása, korszerűsítése	Tc7	**	intézmény- és szolgáltatásfejlesztés
	Petőfiváros-Felsőszéktó	Új közösségi terek létrehozása, egységes zöldfelületi, csapadékgyűjtő és öntözőrendszer kialakítás	Tc3, Tc10, Tc11	***	városfejlesztés, kék- és zöldinfrastruktúra-fejlesztés
		Izsáki út keresztmetszetének bővítése, az Izsáki út - Vízmű út csomópontjának korszerűsítése	Tc4	***	közlekedésfejlesztés, közút- és infrastruktúrafejlesztés
		A Csalánosi út mentén a zöldfelületi hálózat fejlesztése	Tc10, Tc11	**	kék- és zöldinfrastruktúra-fejlesztés

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

SZATELLIT TELEPÜLÉSRSZÉK		Felsőszéktő-Felsőcsalános területén, a Csalánosi út és az M5-ös autópálya között, javasolt a gazdasági-kereskedelmi-szolgáltatási övezet területén az Izsáki úttal párhuzamosan aszfalt borítású szervízút kialakítása és a terület városképi megjelenésének rendezése	Tc3, Tc7	***	településképvédelem, közútfejlesztés, városfejlesztés
	Máriaváros-Széktő	Máriaváros védett utcáinak és épületeinek örökségvédelmi szemléletű megújításának folytatása	Tc3, Tc6	*	műemlékvédelem, településképvédelem
		Az intézményi negyed épületeinek folyamatos korszerűsítése, a közterületek zöldfelületeinek minőségi megújítása	Tc3, Tc7, Tc8	**	intézményfejlesztés, zöld- és kékinfrastruktúra-fejlesztés
		A Széktői és Izsáki úti városrész szabadidős, rekreációs, kulturális, oktatási és sportfunkcióinak erősítése, a szálláslehetőségek bővítésével	Tc1, Tc3, Tc7, Tc8	***	funkcióbővítő barnamezős városrehabilitáció, szálláshelyfejlesztés, infrastruktúrafejlesztés
		A Megyei Kórház további épületekkel történő bővítése (Pólus II.), az „egytelephelyes” gyógyintézet központ kialakítása érdekében	Tc5, Tc7	***	egészségügyi fejlesztés, infrastruktúrafejlesztés
		A városrész sportlétesítményeinek és rekreációs területének komplex fejlesztése	Tc8	**	sport- és rekreációs fejlesztés
		A terület közúti és kerékpáros kapacitásainak bővítése	Tc4	*	közút- és közlekedésfejlesztés
	Széchenyiváros-Máriahegy	Az egész városrész komplex közterületi és közlekedési megújítása, korszerűsítése	Tc3, Tc4	**	környezet- és klímabarát közterületfejlesztés, közlekedésfejlesztés
		A Károly Róbert körút teljes kiépítése a Margaréta buszfordulótól az 5. sz. főközlekedési útig, továbbá az út menti területek változatos lakóterületi és szolgáltatási fejlesztése, illetve zöldfelületi szabályozása	Tc4, Tc6, Tc7, Tc10	***	közút- és közlekedésfejlesztés, városfejlesztés, kék- és zöldinfrastruktúra-fejlesztés
		A Károly Róbert körút térségében szabadidős és rekreációs célokat szolgáló sport- és szabadidős komplexum kialakítása	Tc8	**	sport- és rekreációs fejlesztés, infrastruktúrafejlesztés
		A parkolási gondok enyhítése, a zöldfelületeken történő parkolás visszaszorítása parkolóház/házak, illetve automata parkolási rendszerek építésével	Tc4, Tc11	**	közlekedésfejlesztés (parkolás)
		A Széchenyi sétányi alközpont megújítása, ellátó és közösségi szerepének növelése	Tc1, Tc5, Tc6	**	városrehabilitáció, közösségfejlesztés
		A panelkorszerűsítési programok folytatása	Tc11, Tc12	**	energiakorszerűsítés
		A széchenyivárosi lakótelepi zöldítési program elindítása	Tc10, Tc11	**	kék- és zöldinfrastruktúra-fejlesztés
		Belső-Máriahegy lakóövezeti jellegének erősítése, közterületi rendezése, városképi megjelenésének javítása, az illegális hulladéklerakás felszámolása	Tc3, Tc6	*	városfejlesztés, településképvédelem, hulladékgazdálkodás
		Külső-Máriahegy kertségi kultúrtáj értékeinek megőrzése, a vízgazdálkodás fejlesztése a hagyományos kertkultúra és gyümölcsstermesztés feltételeinek biztosítása, a városellátó termelés szerepének növelése	Tc2, Tc11	**	tájképvédelem, kék- és zöldinfrastruktúra fejlesztése, agrárgazdálkodás, körkörös gazdaság
	Vacs-Közi városrész	A városrész jobb megközelíthetőségét elősegítő hiányzó közlekedési kapcsolatok fejlesztése (Nagy Lajos Király körút és a Mátyás király körút összeköttetésének megteremtése, a Mikszáth Kálmán körút és Akadémia körút – legalább kerékpáros szintű – kapcsolatának biztosítása, Nagy Lajos király krt. hiányzó szakaszának megépítése a Budai útig, a kerékpáros úthálózat sugár irányú kapcsolatának biztosítása [pl. a Talfája közön keresztül] a városközponttal)	Tc1, Tc4	***	közút- és közlekedésfejlesztés
		Budaihegy térségében lakóterületek kiépítésének támogatása, a kertvárosi jelleg megőrzésével, intézményi negyed biztosításával és új közpark nyitásával	Tc6, Tc10	***	lakásépítés, városfejlesztés
		A hiányos alapellátási intézményrendszer fejlesztése	Tc7	**	intézmény- és szolgáltatásfejlesztés
	Hetényegyháza	Munkahelyteremtés, vállalkozások letelepítésének elősegítése	Tc13	**	gazdaságfejlesztés
		Alapszintű közszolgáltatások fenntartása, letelepítésük támogatása	Tc5, Tc7	**	intézmény- és szolgáltatásfejlesztés
		Minőségi lakóterület fejlesztés	Tc6	*	lakásépítés, városfejlesztés
		Kerékpárutak, belvárost összekötő utak, tömegközlekedés fejlesztése	Tc1, Tc4	**	közút- és közlekedésfejlesztés
		A hetényegyházi bekötő út elkészítése az M5-ös autópályába	Tc1, Tc4	***	közút- és közlekedésfejlesztés
		Hetényegyháza elővárosi vasúti kapcsolatának fejlesztése, a vasúti közlekedés és módváltás feltételeinek javítása	Tc4	***	közlekedésfejlesztés
	Katonatelep	Munkahelyteremtés, vállalkozások letelepítésének elősegítése	Tc13	**	gazdaságfejlesztés
		Infrastruktúra kiépítése, utak burkolása	Tc1, Tc3, Tc7	*	közút- és infrastruktúrafejlesztés
		Alapszintű közszolgáltatások fenntartása, letelepítésük támogatása	Tc5, Tc7	**	intézmény- és szolgáltatásfejlesztés
		Kerékpárutak, belvárost összekötő utak és a tömegközlekedés fejlesztése	Tc4	**	közút- és közlekedésfejlesztés
		A Katonatelepet érintő 441. sz. főút kapacitásbővítése	Tc1, Tc7	***	közút- és közlekedésfejlesztés
		Katonatelep elővárosi vasúti kapcsolatának fejlesztése, a vasúti közlekedés és módváltás feltételeinek javítása	Tc1, Tc4	**	közlekedésfejlesztés
	Kadafalva	Munkahelyteremtés, vállalkozások letelepítésének elősegítése, a Heliport ipari park fejlesztése	Tc9, Tc13	***	gazdaságfejlesztés
		A szükséges városrészi infrastruktúra-hálózatok kiépítése	Tc5, Tc7	**	infrastruktúrafejlesztés
		Minőségi lakóterület és közterület-fejlesztés	Tc3, Tc6, Tc11	**	lakásépítés, környezet- és klímatudatos köztérfejlesztés
		Alapszintű közszolgáltatások fenntartása, letelepítésük támogatása (pl. óvoda)	Tc5	**	intézmény- és szolgáltatásfejlesztés
		Kerékpárút kiépítése az Izsáki út irányába	Tc1, Tc4	**	közút- és közlekedésfejlesztés
		A közösségi közlekedés feltételeinek javítása	Tc1, Tc4	***	közlekedésfejlesztés
	Méntelek	Minőségi lakóterület és közterület-fejlesztés	Tc3, Tc6, Tc11	**	lakásépítés, környezet- és klímatudatos köztérfejlesztés
		Alapszintű közszolgáltatások fenntartása, letelepítésük támogatása	Tc5	***	intézmény- és szolgáltatásfejlesztés
		A kertségi kultúrtáj értékeinek megőrzése, a vízgazdálkodás fejlesztése, a hagyományos kertkultúra és gyümölcsstermesztés feltételeinek biztosítása, a városellátó termelés szerepének növelése	Tc2, Tc10, Tc11	***	tájképvédelem, kék- és zöldinfrastruktúra fejlesztése, agrárgazdálkodás, körkörös gazd.

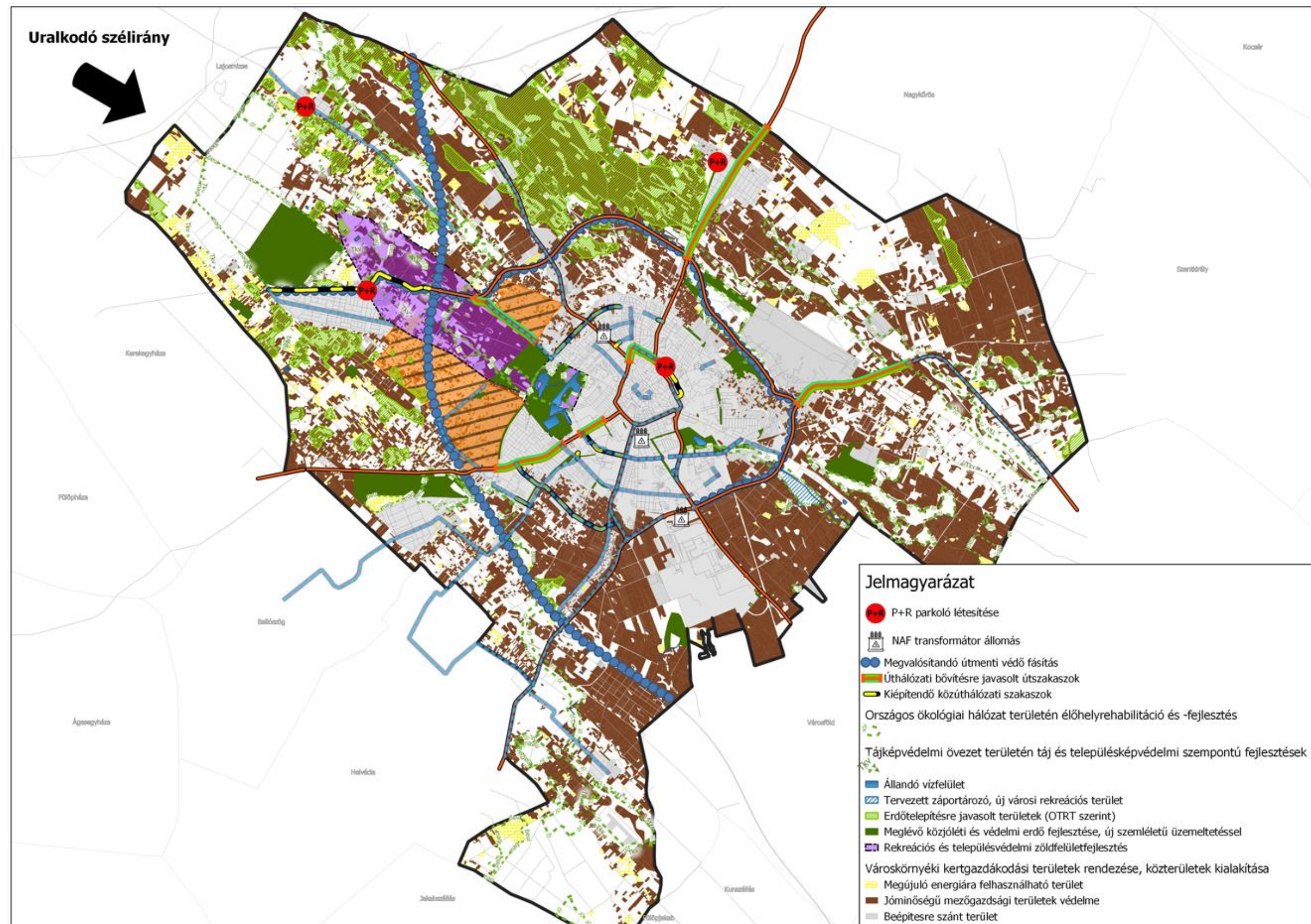

	<i>Halasi úti kiskertek</i>	Minőségi lakóterület és közterület fejlesztés	Tc3, Tc6, Tc11	**	lakásépítés, környezet- és klímatudatos köztérfejlesztés
		A Halasi úti kiskertek mellett húzódó alsóbbrendű út (és kerékpárút) fejlesztése	Tc1, Tc4	**	közút- és közlekedésfejlesztés
		Alapszintű közszolgáltatások igény alapú kialakítása	Tc5	**	intézmény- és szolgáltatásfejlesztés
		Klasszikus mezőgazdasági kiskertek művelésének elősegítése	Tc2, Tc9	***	tájképvédelem, agrárgazdálkodás
		Energiatudatos-környezetbarát életforma támogatása	Tc11, Tc12	**	környezet- és klímavédelem
		Városrészi közterületi zöldítési programok elindítása	Tc10, Tc11	*	kék- és zöldinfrastruktúra fejlesztése
	<i>Borbás</i>	Klasszikus mezőgazdasági kiskertek művelésének elősegítése	Tc2, Tc9	**	tájképvédelem, agrárgazdálkodás
		Utak, közlekedési feltételek javítása	Tc1, Tc4	*	közútfejlesztés
		Mezőgazdasággal összefüggő munkahelyteremtő vállalkozások	Tc9	***	gazdaságfejlesztés
		Energiatudatos, környezetbarát életforma támogatása	Tc11, Tc12	**	környezet- és klímavédelem
	<i>Kisfői</i>	Klasszikus mezőgazdasági kiskertek művelésének elősegítése	Tc2, Tc9	***	tájképvédelem, agrárgazdálkodás
		Mezőgazdasággal összefüggő munkahelyteremtő vállalkozások támogatása	Tc2, Tc9	*	gazdaságfejlesztés
		Energiatudatos, környezetbarát életforma támogatása	Tc11, Tc12	**	környezet- és klímavédelem
		Infrastrukturális fejlesztések	Tc3, Tc7	***	infrastruktúrafejlesztés
	<i>Matkó</i>	Minőségi köztérfejlesztés, játszótér kialakítás	Tc8, Tc11	**	környezet- és klímatudatos köztérfejlesztés
		Közút-, kerékpárút- és járdaépítés, felújítás	Tc4	***	közútfejlesztés
		Hulladéktárolás és -gyűjtés, köztisztaság javítása	Tc11	*	hulladékgazdálkodás
		Energiatudatos, környezetbarát életforma támogatása	Tc11, Tc12	*	környezet- és klímavédelem
	<i>Szarkás</i>	Közút-, kerékpárút- és járdaépítés, felújítás	Tc1, Tc4	***	közútfejlesztés
		Társadalmi felzárkóztató programok, a közbiztonság javítása	Tc6	**	társadalomfejlesztés
		Energiatudatos, környezetbarát életforma támogatása	Tc11, Tc12	*	környezet- és klímavédelem
		A hulladéktárolás és -gyűjtés rendszerének fejlesztése	Tc11	**	hulladékgazdálkodás
	<i>Talfája</i>	Közút-, kerékpárút- és járdaépítés, felújítás	Tc1, Tc4	***	közútfejlesztés
		A közösségi közlekedés fejlesztése	Tc1, Tc4	**	közlekedésfejlesztés
		Energiatudatos, környezetbarát életforma támogatása	Tc11, Tc12	*	környezet- és klímavédelem
		Társadalmi identitásnövelő programok, rendezvények indítása	Tc6	*	társadalomfejlesztés
KECSKEMÉTI REPÜLŐTÉR	<i>Kecskeméti reptér</i>	NATO és nemzeti katonai érdekű műszaki fejlesztések megvalósítása	Tc9, Tc13	***	infrastruktúrafejlesztés
		A védelemipari tudásközpont eredményeinek hasznosítása	Tc13, Tc16	***	K+F+I együttműködés
		A polgári repülés kapcsán rövid távú cél: a kisépítési forgalomhoz kapcsolódó műszaki feltételek (pl. bekötőút megépítése, terminál épület, árukezelő, eszköztároló és őrzés-védelmi irodaépület kialakítása, valamint belső úthálózat és parkolók kiépítése) biztosítása	Tc7, Tc13	**	közlekedésfejlesztés
		A polgári repülés kapcsán közép távú cél: a légi áruszállítás háttérfeltételeinek megteremtése és bővítése, „cargo” központ kialakítása	Tc7, Tc13	**	közlekedésfejlesztés, logisztika
TANYÁS KÜLTÉRÜLET	<i>Külterületi tanyás területek</i>	A tanyás külterületi kultúrtáj értékeinek megőrzése, a hagyományos agrártermelés hagyományainak fenntartása, a termőföld védelme, a városellátó termelés szerepének növelése	Tc2, Tc3, Tc9, Tc11	***	tájképvédelem, agrárgazdálkodás, körkörös gazdaság
		Az árutertermelő gazdák mezőgazdasági beruházásainak támogatása, a szántóföldi termelés, illetve a helyi zöldség- és gyümölcsstermesztés szerepének növelése	Tc9, Tc11, Tc13	***	gazdaságfejlesztés, körkörös gazdaság
		Telekstruktúra felaprózódásának visszaszorítása	Tc3, Tc13	**	városrendezés
		Az árutertermelő gazdák szövetkezési igényeinek, valamint a helyi ellátási és értékesítési rendszerek kiépítésének támogatása	Tc9, Tc13	**	gazdaságfejlesztés, körkörös gazdaság
		A nagyterületű zöldmezős ingatlanfejlesztések és a mezőgazdasági termeléshez, illetve tájfenntartáshoz nem köthető lakóingatlanok külterületi elhelyezésének jövőbeli korlátozása	Tc3	*	városfejlesztés, városrendezés

Jelmagyarázat: * fontos prioritás
** nagyon fontos prioritás
*** kiemelkedően fontos prioritás

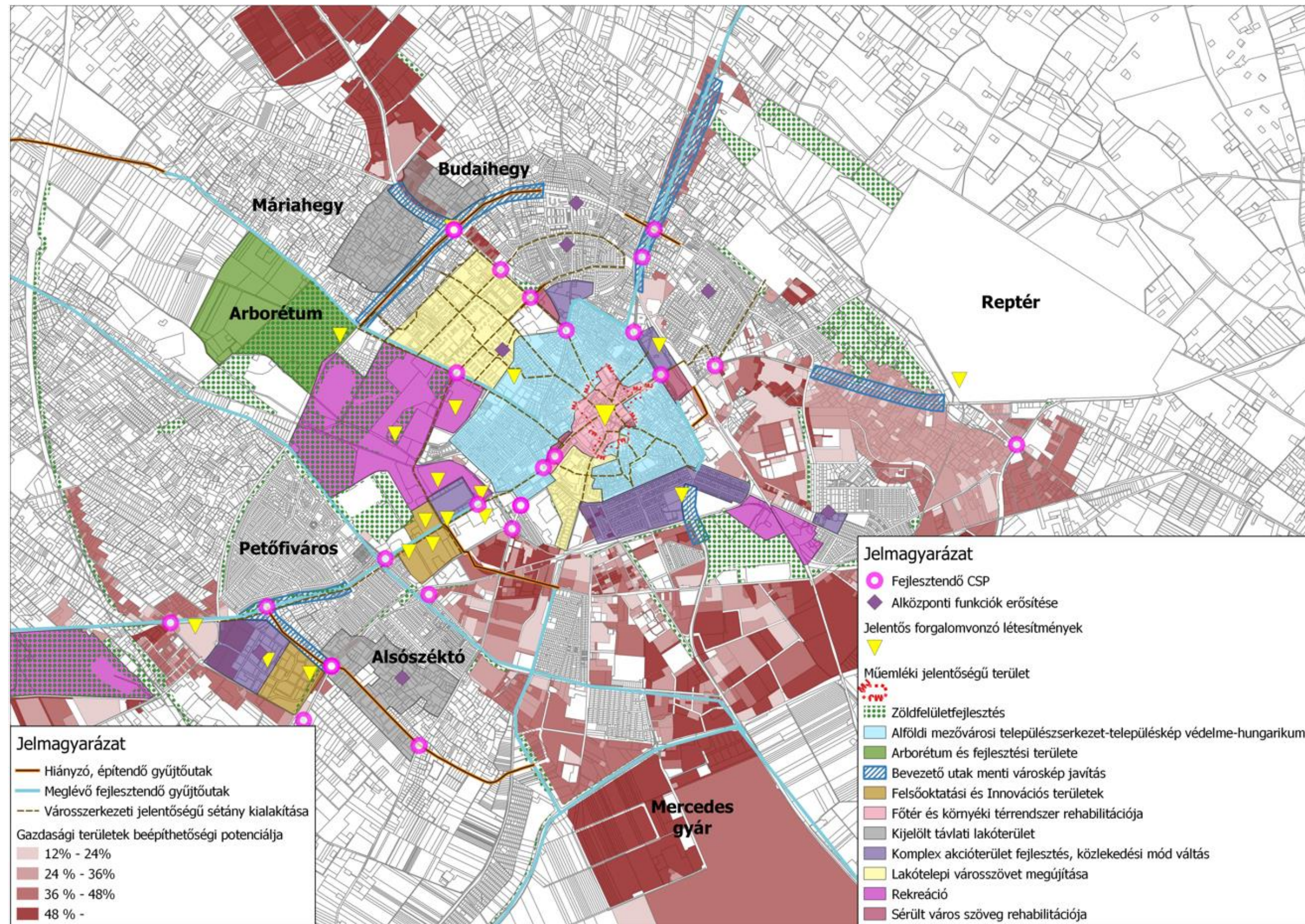

27. ábra: Településfejlesztési és területhasználati célok Kecskeméten (2021-2030)

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021.

28. ábra: Településfejlesztési célok Kecskemét központi belterületén (2021-2030)

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021.

2.2.3. Kecskemét lehetséges beavatkozási területeinek meghatározása

A város területén több olyan beavatkozási terület is kijelölhető, melyek az elmúlt évtizedekben a fejlődés egy adott szintjén megrekedtek, vagy a megfelelő fejlesztési források hiányában nem tudtak megfelelő ütemben kiépülni, s funkcionális szerepkörüket betölteni. Találhatunk a városban még ígéretes ipari-beruházási övezeteket, városi alközponti fejlesztésre alkalmas városrészeket, emellett alulhasznosított, barnamezős, revitalizációt igénylő, valamint a klímavédelmi célokat szolgáló zöldfelületi és vízgazdálkodási területeket egyaránt. A város jövőbeli térségi szerepkörét alapvetően befolyásolhatja az egészségügyi és oktatási – ezen belül is – felsőoktatási pozíciójának erősítése, melyhez a szükséges fejlesztési területek rendelkezésre állnak. Ezen kívül, több olyan potenciális beruházási terület is helyet követel magának a települési listában, melyek kiváló fejlesztési lehetőségekkel bírnak, s távlatosan a legnagyobb tartalékát képezhetik a város kiegyensúlyozott, harmonikus, klíma- és környezettudatos fejlődésének. A beavatkozást igénylő területek városi elhelyezkedését és a beavatkozás jellegét (kategóriáját) a 29. ábra mutatja be, míg az egyes beavatkozási típusokba (integrált vagy tematikus) tartozó területek besorolása a 4. táblázatban található.

1. Északi gazdasági övezet: Évek óta gazdasági övezetként van kijelölve, de mindeközéig érdemi fejlődés nem indult meg a területen. A jelenlegi elképzelések szerint az M8 gyorsforgalmi úthoz kapcsolódó logisztikai-kereskedelmi hasznosítással, esetleg – kis környezeti terhelésű – termelővállalkozás betelepülésével a terület újra éleszthető. A hagyományosan mezőgazdasági karakterű tájrészlet kereskedelmi-logisztikai, illetve ipari karakterű tájrészletté alakítása, csak a zöld- és kék infrastruktúra egyidejű fejlesztésével vezethet településképi és településökológiai szempontból is megfelelő eredményre.
2. Északi városkapu: A Budai és Nyíri út között a Károly Róbert körút építésével új lakó, intézményi, kereskedelmi és szolgáltatási övezet alakulhat ki, megfelelő településképi és zöldfelületi megjelenéssel és közlekedési csomópont kialakításával, amely lehetővé teheti a – városi közlekedési rendszer harmonikus fejlődését elősegítő – közlekedési módváltás biztosítását.
3. Széchenyiváros: Kecskemét legnagyobb lakóterületeként nyilvántartott, számos közterületi problémával küzdő városrész. Mintegy 50 évvel ezelőtt – több építési ütemben – indult meg (az akkori kertes terület felszámolásával) a tömbtelkes lakóterület kialakítása. Az erőltetett ütemben és sűrűn beépített területen, napjainkra komoly problémát jelent a megfelelő parkolási lehetőségek biztosítása, illetve a zöldfelületek és rekreációs területek hiánya. A városrészi alközpontok műszaki állapota, illetve funkcionális hiányai miatt, a településrész társadalmi megítélése egyre inkább romlik. A tervezett beavatkozás nem nélkülözheti a funkcióbővítést, a városrész ellátó rendszerének bővítését, a közlekedési rendszerének átgondolását, a komplex közterületrehabilitációt, – ezen belül zöld- és kék infrastruktúra fejlesztést – valamint a rekreációs és közösségfejlesztési szükségletek kielégítését. A településrész esetében folytatni szükséges a panelkorszerűsítési és energiahatékonysági programokat.

4. Széktói fejlesztési terület: A beavatkozási övezet három nagy fejlesztési egységet foglal magában: a **Benkó Zoltán Szabadidő Központot**, a volt **Rudolf-kert** területét és az **Egyetemi Campus** fejlesztési területet. A **szabadidőközpont** a város egyik legjelentősebb kiterjedésű sport és rekreációs területe, amelyben jelentős funkcióbővítésre (pl. sport és sportrehabilitáció, turisztika, rekreáció, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás) van lehetőség. Időszerűvé válik a strand területének felújítása és bővítése, valamint a sportterületek infrastruktúrájának további fejlesztése. A széktói terület funkcionális bővítése kikényszerítheti a közlekedési kapcsolatainak javítását és – ehhez illeszkedően – a parkolási infrastruktúrájának átgondolását. A **Rudolf-kert** területének átépülése folyamatos, ugyanakkor az értékes ingatlan „városi alközpont” szerepkörének erősítése érdekében indokolt az intézményi (pl. Család- és Gyermekjóléti Központ, Kada Elek Technikum átköltöztetése a felújításra kerülő műemléki épületkomplexumba), sport (pl. HM sportközpont fejlesztés), rekreációs, vendéglátó és szolgáltatói funkciókkal történő bővítése, továbbá közterületének egységes tervezési szempontok alapján történő megújítása a zöld- és kék infrastruktúra fejlesztésével. Az **Egyetemi Campus** a város legnagyobb felsőoktatási és tudományos központja, ahol három egyetemi kar és adminisztrációs központjának racionális térbeli szervezése történne meg. A fejlesztési területen a már meglévő oktatási épületen kívül, a beavatkozás második fázisában elkészülhet az új adminisztrációs egység, két kollégiumi épület, valamint az Izsáki út felett átívelő gyalogoshíd a közterület rendezésével. A fejlesztési terület alkalmas lenne még további – a város jövőbeli gazdasági lehetőségeit és versenyképességét javító – kutatás-fejlesztési és innovációs jellegű beruházásra is.
5. Nyíri úti Kórház fejlesztési terület: A jelenleg is fejlesztés alatt álló (pl. Egynapos Sebészet, Nővérszálló, Parkolóház) kecskeméti egészségügyi központ nyíri úti telephelye, további jelentős fejlesztési tartalék területekkel rendelkezik. Folytatni szükséges a Pólus I. Program keretében elkezdett intézményfejlesztési folyamatot. Ennek részeként az ideiglenes helyen üzemelő osztályok (Pszichiátria, Reumatológia, Krónikus belgyógyászat, Üzemegészségügy) egy telephelyre történő költöztetésével egy korszerű Gyógyintézeti Központ jöhetne létre a hatékony betegellátás érdekében. A tervezett beruházás mellett, a terület alkalmas lenne egy VIP ellátást biztosító egészségügyi központ kialakítására és kapcsolódó rekreációs tevékenységet biztosító sportközpont kialakítására.
6. Belsőnyír-Széktó: A szabadidőközponttól az Arborétumon át a Nyíri erdőig húzódó úgynevezett „Zöld-folyosó” az erdősítési és a rekreációs-zöldövezeti fejlesztések lehetséges területe. A klímavédelmi célokkal összefüggésben és összhangban vizsgálni szükséges a jelzett terület tájrehabilitációs lehetőségeit. Ezen belül is kiemelt figyelmet kell biztosítani a biodiverzitás növelésére, a vizes élőhelyek kialakítása, rehabilitációja, a természetközeli tájak fokozott védelmére, továbbá az Arborétum területének bővítésére, új tanösvények kialakítására. Emellett fontos feladat az okszerű tájhasználat elősegítése, a kertgazdálkodás, a növény- (pl. fűszernövény,

gyógynövény, biogazdálkodás) és gyümölcs-termesztés elősegítése, az aktív- és ökoturizmus fejlesztése.

7. Homokbánya-Alsószéktó: A homokbányai egykori laktanyai, barnamezős terület jellemzően lakó-, intézményi, rekreációs, kutatás-fejlesztési és szolgáltatási céllal történő újrahazsnosítása javasolható, komplex közterületi és közösségi közlekedési fejlesztéssel. A terület átépülése, lakóterületi fejlesztése már megkezdődött, ennek folytatása egységes fejlesztési koncepció mentén, a környezeti és klímavédelmi elvek maximális betartása mellett javasolt. Az önkormányzati beruházások és a tervezett befektetői fejlesztések lehetővé tennék az alsószéktói lakóterületekkel történő összekapcsolódást, így a homokbányai városrész Kadafalva, Petőfiváros és Alsószéktó teljes értékű városi alközpontjaként funkcionálhatna a jövőben. Az egyetem Tudósházának bázisán a terület alkalmassá tehető innovációs és technológiai park kialakítására, „okos” városrész létrehozására. Emellett az egészséges életmód erősítését szolgálhatja a területen tervezett nagyléptékű sportinfrastruktúra-fejlesztés.
8. Csalánosi erdő: Részben közjóléti, részben gazdasági funkcióval művelt erdőterület, melynek jövőbeli funkciója nem tisztázott. A terület rekreációs, szabadidős jellegű fejlesztése évtizedek óta napirenden van, azonban megfelelő koncepció hiányában a városnak nem sikerült a befektetők érdeklődését felkelteni. Az erdőterületek minőségi megújítása és például részben vizes élőhelyként történő revitalizációja összhangban lenne a város környezet- és klímavédelmi törekvéseivel. A funkcionális fejlesztések kapcsán esetlegesen bekövetkező részleges rekreációs hasznosítást az erdők, a zöld- és vízfelületek minőségi fejlesztésével párhuzamosan szükséges megvalósítani.
9. Kecskemét-Alsó vasútállomás és környezete: A Halasi út, a Külső Szegedi út és a Mindszenti körút által közrefogott terület jelentős kihasználatlan potenciállal rendelkezik. A 142-es számú vasútvonal felújításával és a város termelési kapacitásának bővülésével, a Kecskemét-Alsó pályaudvar és térségének személyforgalmi, áruátrakodó és logisztikai szerepköre felértékelődhet, emiatt a terület fejlesztési lehetőségeinek koncepcionális vizsgálata indokolt. A gazdasági és funkcionális fejlesztéseket átfogó közlekedési és közterületi rendezéssel együtt kell végrehajtani.
10. Déli iparterület: Évtizedek óta gazdasági területként kijelölt térség a Déli elkerülő út (54. sz. és 44. sz. főutak) mentén helyezkedik el, amely még napjainkban is jelentős fejlesztési tartalékokkal rendelkezik. A legfőbb feladat a terület teljeskörű felmérése, az alulhasznosítottság okainak feltárása, a szükséges közműhálózatok megterveztetése és megépítése. A terület további fejlődését csak egy tudatos (a terület tulajdonosaival egyeztetett), jól előkészített iparterületi fejlesztési program indíthatja el, melynek megalapozása a város további gazdasági fejlődése szempontjából kulcsfontosságú lehet. Kiemelt feladatként jelentkezik a Mercedes ipari terület közelében formálódó új gazdasági terület kialakítása, melynek alkalmasnak kell lennie a termelésben érdekelt cégek sokszínű ületi kiszolgálására (pl. kiskereskedelem, irodaházak, intézmények, szálláshely szolgáltatás, logisztika).

11. Alsó-záportározó területe: A csapadékvíz és belvízkezelő rendszer részeként, a belterülettől délre elhelyezkedő mélyfekvésű területen új gyűjtő-tározó kialakítása lenne kívánatos, amely egyszerre több célt is szolgálhatna. A fejlesztés egyik legfontosabb oka és indoka a város területén összegyűlő csapadékvíz helyben tartása, a mikroklimatikus viszonyok befolyásolása, valamint a nagyléptékű táji- és zöldfelületi rekreációs lehetőségek bővítése, valamint a megújuló energiatermelés lehetőségeinek bővítése.
12. Hunyadi-ék fejlesztési terület: A Hunyadivárosban található, a Béke fasor, Szolnoki út és a Géza fejedelem körút által határolt tömbben a korábbi termelőipar nagyrészt felszámolásra került, helyettük többnyire intézményi funkciók települtek be, de a terület egy része továbbra is alulhasznosított és rendezetlen. Az átgondolt és tervszerű barnamezős revitalizációs program alkalmas lehet – ingatlanfejlesztők bevonásával – a városszövet sebeinek felszámolására, valamint a terület funkcionális és városképi megújítására. (A szükséges funkcionális fejlesztéseket a zöld- és kék infrastruktúra fejlesztésével együtt kell végrehajtani.)
13. Hunyadiváros: A meglévő városrész-központ revitalizációja, az intézményi és szolgáltatási lehetőségek bővítése, illetve megújítása a közösségi tudat erősítése új minőséget lenne képes megjeleníteni az egyre inkább előregedő lakókörnyezetben. A városrész funkcióinak bővítése, a terület közlekedési kapcsolatainak javítása (Nagy Lajos kir. krt. Mátyás kir. krt. összekötése, Intermodális Csomópont megvalósításának részeként gyalogos és kerékpáros felüljáró kialakítása a Belváros és a Hunyadiváros között) új lehetőségeket nyithatna a városi szintű szolgáltatástervezés előtt.
14. Bethlenváros: A beavatkozási terület két akcióterületre osztható: A „**Budai Kapu**” térségére és a tőle északra elhelyezkedő **bethlenvárosi intézményfejlesztési területre**. A központi belterület egyik legfontosabb közlekedési csomópontja a város új, fenntartható és klímataudatos közlekedési rendszerének egyik kitüntetett helyszíne lehet a jövőben. A „Budai Kapu” (Mátyás tér) közlekedési csomópontjának átépítésével a terület felértékelődése várható. A helyszín alkalmas lehet a közlekedési módváltás alközponti szerepkörének betöltésére, parkolóház építésével, a közösségi közlekedés és a járműmegosztási megoldások kialakításával. A közlekedési csomópont környezetében pedig irodai, szolgáltatási (esetleg kiskereskedelmi) és sportfunkciók telepítése történhet meg a volt Kiskatolikus temető 3,5 ha-os területén. A vázolt fejlesztéseket a Budai Kapu ikonikus, zöldfelületi karakterű településképi (városkapu) szerepének és arculatának megőrzése és erősítése mellett szükséges végrehajtani. Bethlen körút északi részén található intézményi terület jelentős, akár közcélú zöldfelületi és intézményi fejlesztési tartalékterület is lehet, természetesen figyelembe véve a meglévő épületállomány fejlesztési szükségleteit is.
15. Kecskemét vasúti pályaudvar menti fejlesztési övezet: A beavatkozási terület két jól elhatárolható akcióterületre osztható. Az **Intermodális Csomópont** a vasúti és a közúti közösségi közlekedés központi területeinek összekötésével alakul ki. A közlekedési módváltást elősegítő térkialakítás, a városrész közlekedéshálózati

kapcsolatainak rendezése (forgalmi csomópontok átépítése, P+R és B+R parkolók), ezzel együtt a kapcsolódó kiskereskedelmi, szolgáltatási létesítmények megjelenése, jelentős változásokat eredményezhet a város életében. Az intermodális központtól DNY-ra található **Kuruc körút menti gazdaságfejlesztési terület** barnamezős hasznosításával, az épületek és a közterületek együttesének – a városképet és városszövetet meghatározó – új minősége jelenhetne meg, a település egyik legdinamikusabban fejlődő térszerkezeti tengelyének lezárásában. A terület fejlesztése és az új funkciók (kiskereskedelmi, szolgáltatási, parkolási) megjelenése, hatással lenne Bethlen- és Rákóczi város épített környezetének megújulására és a Bethlen körút közlekedési kérdéseinek (pl. közúti csomópontok korszerűsítése, dinamikus buszsáv kijelölése, parkolási és módváltási lehetőségek) rendezésére is.

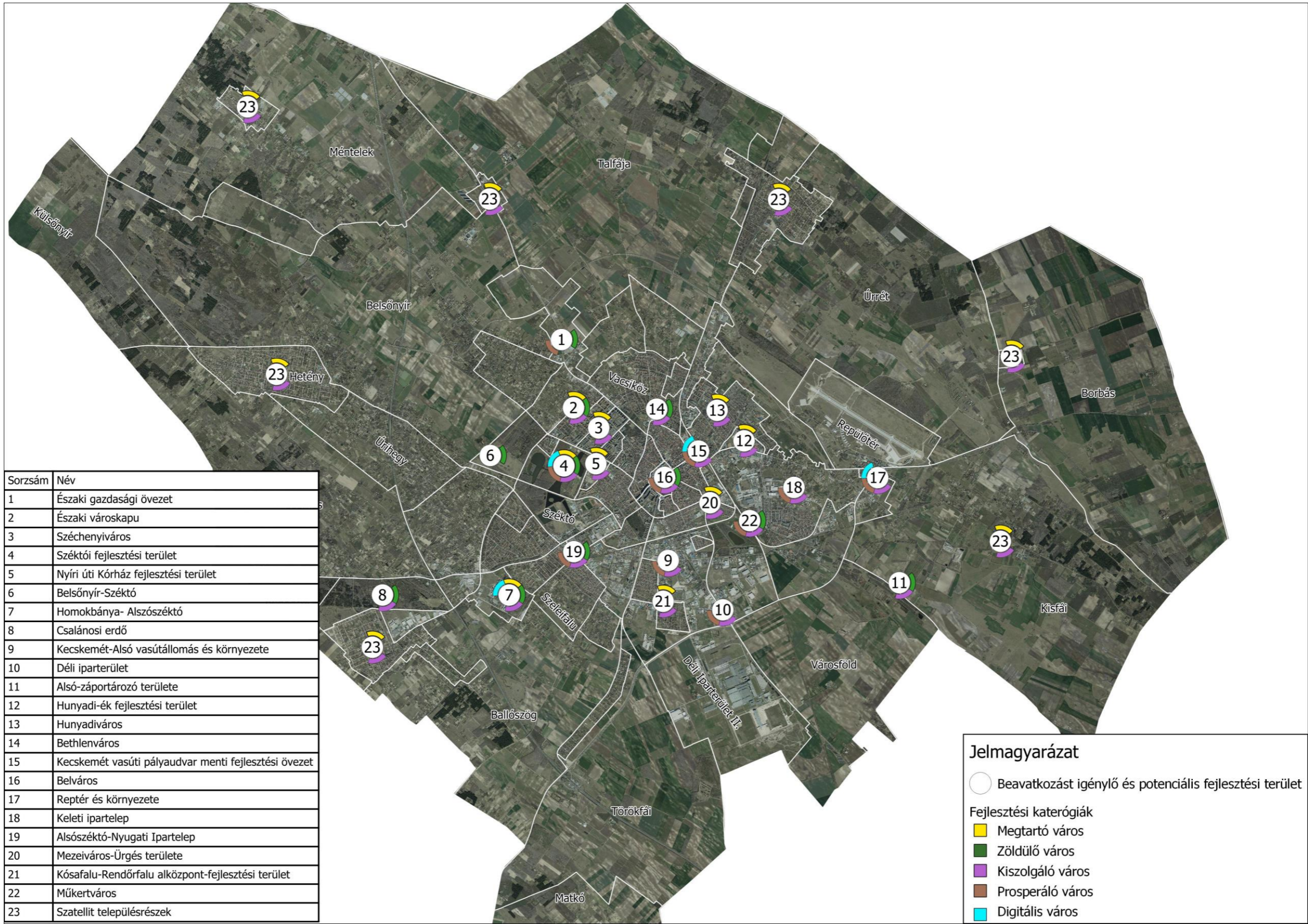
16. Belváros: A beavatkozási terület több eltérő karakterű akcióterületet (Városközpont, Rákóczi város, Homokidomb, Árpád város-Kőhíd utca területe) foglal magában, melyek más és más fejlesztéseket igényelnek. Folytatni kell a **Városközpont** (Főtér és környezete) egységes koncepció mentén történő megújítását (Széchenyi tér, Görög templom utca, Arany János utca, Lechner Ödön utca tömbrehabilitáció, Katona József tér főtéri térfűzérbe történő integrálása), közlekedési- (Kiskörút forgalmi szerepének átgondolása), parkolási- és zöldfelületi rendszerének alapvető átalakítását. Fontos a lágy közlekedési formák előtérbe helyezése, a belvárosi munkahelyekhez kapcsolódó parkolási problémáinak kezelése, valamint a zöldfelületek, öntöző- és párasító rendszerek koncepciózus kiépítése. Továbbra is kiemelt feladat a kulturális és épített örökség megóvása, illetve **Homokidomb** épületeinek örökségvédelmi szemléletű megújítása. Kiemelt feladat a Belváros egészében az épület- és intézményállomány tervezett megújítása, a klímavédelmi és energiahatékonysági célok teljesítése érdekében. Különösen fontos az **Árpád város** esetében a Panelkorszerűsítési Program folytatása, míg a **Rákóczi város** egységesebb város- és utcaképének formálása érdekében folytatni javasolt a már megkezdett tömbrehabilitációs programokat. A város élhetősége és turisztikai szerepének növeléséhez szükséges a Főtér szolgáltatási, turisztikai és vendéglátói szerepének erősítése.
17. Reptér és környezete: A 2014-es OTrT hatálybalépésével új lehetőségek nyíltak Kecskemét számára a kereskedelmi és polgári légiközlekedés fejlesztése területén. A város gazdasági teljesítményének erősödésével, valamint a területen megtalálható kertészeti, dísznövény és gyümölcsstermesztési hagyományokra épülően, a helyi és a dél-alföldi vállalkozások számára új piacok nyílhatnak a légiszállítási lehetőségek bővülésével. Éppen ezért indokolt a **Repülőtér** közös (katonai-polgári) használatához szükséges további egyeztetések folytatása, a polgári terminál kialakítása és középtávon a „cargo központ” terveinek elkészítésére és a beruházás elindítására. A Repülőtér esetében a közös (katonai-polgári) használatot szolgáló feltételrendszer (pl. bekötő út építése, parkolási infrastruktúra fejlesztés, közösségi közlekedés javítása, reptéri szolgáltatások bővítése) kialakítása az elsődleges feladat. Ezzel párhuzamosan a beavatkozási terület másik fontos **Kisfái Városkapu** nevű akcióterületén, a raktározási és a logisztikai kapacitás kiépítésének feltételeit javasolt erősíteni.

18. Keleti ipartelep: Évtizedek óta gazdasági területként kijelölt, de a mai napig aluhasznosított terület, melynek revitalizációja, tudatos fejlesztése nagy lehetőségeket rejt a helyi kötődésű és a hagyományos kecskeméti ágazatokban tevékenykedő KKV-k számára. Ehhez azonban szükség mutatkozik az aluhasznosított gazdasági területeket feltáró utak kiépítésére, valamint az iparterület közműellátottságának javítására és az energiabiztonság növelésére. A funkcionális fejlesztéseket a zöld- és kék infrastruktúra következetes fejlesztésével együtt kell végrehajtani.
19. Alsószéktó-Nyugati Ipartelep: A beavatkozási terület két eltérő adottságú és fejlesztési igényű akcióterületre osztható. A **Nyugati Iparfejlesztési terület** a kis- és közép vállalatok irodái és raktározási igényeit elégítheti ki a jövőben, ahol várható a kereskedelmi és szolgáltatási jelleg erősödése. A terület másik része az **Alsószéktó lakó- és környezetfejlesztési terület** elsődlegesen lakófunkciókat elégítene ki a városrész zöldfelületi rendszerének egységes kialakítása, valamint a megújuló energia nagyobb arányú bevonása mellett.
20. Mezeiváros-Ürgés területe: Feszítő problémája a városnak a szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek megjelenése, illetve a jelzett városrész „szlömösödési” folyamatainak megállítása. A legnagyobb ilyen társadalmi és műszaki leromlással jellemezhető településrészben kiemelt feladat a – szociális városrehabilitációs beavatkozás keretében – társadalmi felzárkóztató, integrációs és közösségfejlesztő programok elindítása, a szociális bérlakások felújítása, valamint a lakókörnyezet minőségének és szolgáltatási színvonalának emelése.
21. Kósafalu-Rendőrfalu alközpont-fejlesztési terület: A **Gokart Stadion szomszédságában jelentős aluhasznosított fejlesztési területek találhatók**, melyek alkalmasak lennének városrészi alközpont kialakítására, közszolgáltatásokkal történő ellátására (pl. orvosi rendelő, közösségi terek), illetve kis- és nagykereskedelmi tevékenység célját szolgáló piaci, kiállítói terület funkció folyamatos fejlesztésére.
22. Műkertváros: A minőségi lakókörnyezet és a közszolgáltatások erősítése (pl. coworking közösségi ház és iroda) területén jelentős fejlesztési lehetőségekkel bír a **Gizella tér** környezete, amely városrészi alközponttá fejleszthető. Emellett a műkertvárosi sportközpont, a **Vadaskert és Műkert övezete** jelentős rekreációs potenciált hordoz, melyek egységes fejlesztési koncepció keretében fejleszthetők.
23. Szatellit településrészek: A központi belterülettől, így a városközponttól jelentős (5-10 km-es) távolságban elhelyezkedő egyéb belterületi egységekben (**Kadafalva, Szarkás, Hetényegyháza, Méntelek, Talfája, Katonatelep, Borbás, Kisfái, Matkó, Halasi úti kiskertek**) a mindmáig kialakulatlan, hiányzó intézményi rendszer pótlása és egyéb közösségi terek kialakítása társadalmi igényként évtizedek óta fennálló, megoldásra váró feladat. Hasonlóan fajsúlyos feladat a kerékpáros infrastruktúra és a közösségi közlekedés fejlesztése is, amely alternatívát biztosíthat az egyéni autózással szemben. Kiemelt feladat lehet még az ökológiai feltételek javítása, vízgazdálkodási és zöldfelületi fejlesztések megvalósítása.

29. ábra: Beavatkozást igénylő, potenciális fejlesztési területek Kecskeméten

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Várostervezési Osztály 2021.

4. táblázat: Az egyes beavatkozási típusokba tartozó beavatkozási területek

Integrált beavatkozási területek	A beavatkozás jellege	Tematikus beavatkozási területek	A beavatkozás jellege
Északi városkapu	Komplex (Közlekedés és közútfejlesztési, közterület és zöldfelületfejlesztési, szolgáltatásfejlesztési, lakóterületfejlesztési)	Északi gazdasági övezet	Energetikai, gazdaságfejlesztési, logisztikai, közterületfejlesztési
Széktói fejlesztési terület	Komplex (turisztikai, rekreációs, sport és szolgáltatásfejlesztési, zöld- és kék-infrastrukturális)	Széchenyiváros	Lakás- és intézményfejlesztési, közterületi és zöldfelületi, energetikai
Homokbánya-Alsószéktó	Komplex (közlekedési, közútfejlesztési, lakóterületi, szolgáltatási, innovációs, közterület-, zöldfelületfejlesztési)	Nyíri úti Kórház fejlesztési terület	Egészségügyi, szolgáltatásfejlesztési
Hunyadi-ék fejlesztési terület	Komplex (környezetvédelmi, közmű- és közterületfejlesztési, ingatlan- és gazdaságfejlesztési)	Belsőnyír-Széktó	Tájkasdálkodási, ökológiai, vízpótlási, zöldfelületfejlesztési, rekreációs
Bethlenváros	Komplex (közlekedési, közútfejlesztési, közterület- és zöldfelületrendezési, intézményfejlesztési)	Csalánosi erdő	Erdősítési, zöldfelületfejlesztési, rekreációs
Kecskemét vasúti pályaudvar menti fejlesztési övezet	Komplex (közlekedési, közútfejlesztési, kereskedelmi, szolgáltatási, közterület- és zöldfelületfejlesztési)	Kecskemét-Alsó vasútállomás és környezete	Közlekedési, logisztikai
Belváros	Komplex (értékvédelmi, műemléki, közlekedésfejlesztési, közterület- és zöldfelületfejlesztési, szolgáltatási, energetikai, közösségfejlesztési, turisztikai)	Déli iparterület	Közmű-, szolgáltatási és gazdaságfejlesztési
Alsószéktó-Nyugati Ipartelep	Komplex (közút- és közműfejlesztési, gazdaság és szolgáltatásfejlesztési, közterület- és zöldfelületfejlesztési)	Alsó-záportároló területe	Vízgazdálkodási, tájrendezési

Műkertváros	Komplex (értékvédelmi, közterület- és zöldfelületfejlesztési, szolgáltatásfejlesztési, közösségfejlesztési)	Hunyadiváros	Intézményfejlesztési, közterületi, infrastrukturális
		Reptér és környezete	Közlekedésfejlesztési, logisztikai
		Keleti ipartelep	Gazdaságfejlesztési, energetikai
		Mezeiváros-Ürgés	Szociális városrehabilitációs
		Kósafalu-Rendőrfalu alközpont-fejlesztési terület	Közzolgáltatás és közterületfejlesztés
		Szatellit településrészek	Lakhatás és szolgáltatásfejlesztés

2.2.4. Az épített és természeti örökség védelme

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt feladatának tekinti a táji és építészeti értékeinek integrált védelmét is, amely különleges beavatkozási, fejlesztési feladatot jelent. Kecskemét építészeti – városépítészeti arculata méltán ismert és elismert. **Az örökölt városszerkezet és városszövet, valamint az értékes épületegyüttes sajátos, egyedi értéket képvisel.** A város épített örökségének jelentősebb részét az állami műemlékvédelem évtizedek óta védelemben részesíti. A **helyi egyedi védelemre érdemes értékek** nagyobb részt a történeti városmagban, így a Nagykörúton belül, a Villanegyedben és a Máriavárosban találhatók.

Az önkormányzat annak érdekében, hogy a városban található kulturális örökségi elemeket részletesen feltárja, számba vegye és állapotukat ismertesse, valamint a rendezési tervhez kötődő változtatási szándékok műemlékvédelmi hatásait elemezni tudja, továbbá értékvédelmi javaslatokat tudjon megfogalmazni – a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezése, valamint a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet alapján – **2015-ben** Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata teljes közigazgatási területére kiterjedő **örökségvédelmi hatástanulmányt készítettett.** Az elfogadott **hatástanulmány célja az volt, hogy a település időbeli, térbeli változásainak hatását a város kulturális örökségének megőrzése, fenntarthatósága érdekében felmérje.** Biztosítsa továbbá, hogy a rendezési tervben tervezett változtatások éljenek a kulturális örökségben rejlő fejlesztőerőkkel, vegyék figyelembe és adjanak súlyt a kulturális örökség logikai rendszereinek, érdekvédelmének. Fontos célként fogalmazódott meg a kulturális örökség pusztulásának, károsodásának megakadályozása, de legalább csökkentése.

A hatástanulmány részletesen vizsgálta a TRT-ben megfogalmazódó település-hálózati, tájhasználati, településszerkezeti, területhasználati, településképi változtatási szándékokat,

annak várható hatásait és veszélyeit. Az infrastruktúra elemzése kapcsán megállapítja, hogy az örökségvédelem helyzetét befolyásoló infrastruktúrák a közlekedés, a csapadékos szennyvízelvezetés helyzete, a távközlés, az energia-hálózat létesítményeinek látványa, a hulladékgyűjtés módja. Megállapítja, hogy a kulturális örökségi értékekre a jelentős környezeti terhelést jelent:

- a közlekedési forgalomból származó szennyezés (zaj, por, rezgés) (Kápolna utca),
- a repülőtér növekvő zajterhelése,
- a nem kielégítő közműellátás,
- a telekspekuláció, nehezítve a kedvező területhasználat, területfelhasználás, városkép kialakulását,
- a beruházások félbemaradása veszélyes, értékpusztuláshoz vezethet, az értékvédelemhez kapcsolható támogatások hiányoznak, (Rudolf-laktanya),
- a hulladékelszállítás és a közbiztonság nem megfelelő színvonala a környezetük értékromlását idézi elő (pl. illegális hulladéklerakás értékvédelmi területen, temetőben sírköveket ellopják, rongálások történnek műemlékekben).

Éppen ezért a településrendezési terv – egyik fontos – feladata a város örökségvédelmi értékeire nehezedő környezeti terhek elhárítása.

A hatástanulmány kiemeli, hogy **Kecskemét városfejlesztési ereje, a középkor óta földrajzi fekvése, sajátos gazdasága, a település közösségének kulturális öröksége, az itt élő emberek szellemi ereje.** Örökség az észak-dél, kelet-nyugati irányú országos jelentőségű útkereszteződés, amely a gazdasági élet motorja, és amely ma az autópályák vonatkozásában is tovább érvényesül. **Fejlesztési erő a történeti városközpont és belváros kulturális öröksége, sajátos településszerkezete, városképei, épületei, amelyek az idegenforgalom jelentős vonzástényezői,** valamint az itt lakók egészséges lokálpatriotizmusának ragaszkodásának egyik tényezője. **Fejlesztési erőt mutat a hagyományos tanyavilág megmaradása,** amelyet a településrendezési terv differenciált szabályozással továbbra is fenntart. **Fejlesztési erőt jelent a központi szerepkör, a szervezett közösségi élet, a kulturális örökségvédelem erőteljes lakossági és önkormányzati támogatása.**

A hatástanulmány megállapítja továbbá, hogy a településrendezési terv javaslatai a kulturális örökségvédelem szempontjait tiszteletben tartja, ugyanakkor a terv használatának határfoka a hatóságok és a várospolitikai kezében van.

A hatástanulmány javasolta:

- A kedvező értékteremtő folyamatok támogatását;
- Az örökségvédelem szempontok prioritások közé emelését;
- Az értékek megőrzői számára támogatási, elismerési formák kialakítását, ilyen várospolitikai eszközök lehetnek:
 - az adókedvezmény,
 - a "Települési Értékvédelmi Alap", azaz "Örökségvédelmi Alap" működtetése,
 - pályázatok kiírása,
 - akciószerű városképrendezések szervezése.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban Étv.) 57.§ (3) bekezdésben foglalt felhatalmazás alapján a helyi építészeti örökség értékeinek feltárása, számbevétele, védetté nyilvánítása, fenntartása, fejlesztése, őrzése és védelmének biztosítása érdekében megalkotta a **67/2009. (XII. 17.) önkormányzati rendeletét az épített környezet helyi örökségvédelmének helyi szabályozásáról.**

A többször módosított rendelet célja az Önkormányzat a város és a táj kapcsolatát, a város sajátos arculatát, karaktert teremtő értékeinek megővését, régészeti, történeti, kultúrtörténeti, városépítészeti és építészeti értékeit, valamint helyi értékvédelmét biztosítsa, valamint az általános környezetkultúra, építészeti kultúra szemléletformáló terjesztése, és az erre való nevelés támogatása.

A rendelet bemutatta továbbá a védetté nyilvánított területeket, ingatlanokat, s felhívta arra a figyelmet, hogy a rendelet mellékleteiben szereplő védetté nyilvánított területeken, ingatlanokon területet felhasználni, továbbá telket alakítani, továbbá építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani, elmozdítani (továbbiakban együtt: építési tevékenység) és ezekre hatósági engedélyt adni az Étv., az OTÉK, a Helyi Építési Szabályzat, valamint jelen rendelet figyelembevételével lehet.

2.2.4.1. A kecskeméti műemlékvédelem

Az 1981 óta érvényesülő védelem számos építészeti irányzat kiemelkedő építményére terjed ki Kecskeméten. Kecskemét egyedi értékvédelem alatt álló értékei a jegyzékek szerint 139 db műemlék, 316 db helyi egyedi érték.

A városban a gótika stílusjegyeit magán hordozó épület képviselője a Ferences templom. A barokk, copf, klasszicista és romantikus épületek képezik a műemlékek mintegy felét. Az eklektika, szecesszió stílusjegyeit viseli a műemlékek egyharmada. A népi műemléképületek a műemlékek körülbelül egytizedét teszik ki. A helyreállított, részben helyreállított, illetve helyreállítás alatt álló műemlékek legnagyobb része a városközpont sajátos arculatának meghatározó elemei. A belvároson kívüli műemlékek állapota mostohább (pl. Rudolf-laktanya, műkerti Művésztelep, Nemzetközi Kerámia Stúdió Kápolna utcai épülete), ezek közül a Rudolf-laktanya épületkomplexumának részleges felújítása már megkezdődött. Ugyanakkor találhatunk szép példákat is a megőrzésre (Mária kápolna), illetve a XXI. sz. igényeit is kielégítő helyreállításra (Erzsébet-laktanya). A folyamatban lévő nagyobb épületfelújítások közül kiemelkedik a Városháza teljeskörű rekonstrukciója és funkcióbővítése, a Katolikus Nagytemplom és a Kodály Intézet kolostorépületének külső felújítása, valamint a Rudolf-laktanya területén a volt altisztképző és a zuhany-mosókonyha épülete, illetve a zárt kispuska lőtér örökségvédelmi szempontoknak megfelelő funkcióváltó megújítása. Mindezek mellett – a tervek alapján hamarosan indul a Rudolf-laktanya tisztai épületeinek – funkcióváltással megvalósuló – műemlékvédelmi felújítása, s nem utolsósorban a Kecskeméti Katona József Színház teljes körű rekonstrukciója.

Kecskemét nem tartozik hazánk műemlékekben gazdag városai közé, ennek ellenére **számos, országosan is egyedülálló építészeti értéket tud felmutatni**. Közöttük vannak a XIX. és XX. század fordulóját jellemző szecessziós (századfordulós) építészet remekei.

A város műemlékeinek harmada egyházi épület (templom, kápolna, kolostor, rendház, egyházi iskola stb.). **Hasonló arányban találni országosan védett lakóépületeket**, többségük jellegzetes mezővárosi polgárház. **Az egyházi épületek és lakóházak mellett a város patinás középületei alkotják a műemlékek harmadik nagyobb csoportját** (Városháza, Cifrapalota, Városi Kaszinó, Iparos Otthon, Katona József Színház, Törvényház stb.) (5. táblázat).

5. táblázat: Műemlékként nyilvántartott épületek és építmények listája

<u>azonosító</u>	<u>cím</u>	<u>név</u>	<u>helyrajzi szám</u>
16951	Serfőző u. 19.	Pince	3046
16956	Serfőző u. 19.	Istálló	3046
<u>azonosító</u>	<u>cím</u>	<u>név</u>	<u>helyrajzi szám</u>
16957	Serfőző u. 19.	Magtár	3046
16959	Serfőző u. 19.	épület	3046
16961	Dömötör u. 4.	Lakóépület	560
16962	Dömötör u. 4.	Kékfestőműhely	560
16964	Művésztelep u. 7.	Műteremvilla	8254
16965	Művésztelep u. 2-8.	Műteremház	8245
16966	Izsáki út 3.	Törzstiszti épület	10208/5
16967	Izsáki út 3.	Gyengélkedő épülete	10208/5
16968	Izsáki út 3.	Altishti szállás	10208/5
16969	Izsáki út 3.	Legénységi épület	10208/5
16970	Izsáki út 3.	Istálló	10208/5
16971	Izsáki út 3.	Lovarda	10208/5
16973	Izsáki út 3.	Kispuska lőtér	10208/5
16975	Izsáki út 3.	Fürdő épület	10208/5
16977	Izsáki út 3.	ÉNy-i Altishti épület	10208/5
16978	Rákóczi út 7.	Melléképületek	1188
16980	Rákóczi út 3.	Melléképületek	1175
16981	Izsáki út 4.	Legénységi épület	10004/5
16982	Izsáki út 4.	Lovarda	10004/5
16983	Izsáki út 4.	Kerítés	10004/5
17284		Lakóház ex-lege műemléki környezte	1, 8, 4/1, 7/2, 6
17410	Izsáki út 3.	Legénységi épület	10208/5
17411	Izsáki út 3.	Legénységi épület	10208/5
17412	Izsáki út 3.	Fogda	10208/5
17413	Izsáki út 3.	Istálló	10208/5
17414	Izsáki út 3.	Istálló	10208/5
17415	Izsáki út 3.	Istálló	10208/5
17416	Izsáki út 3.	Istálló	10208/5

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

17417	Izsáki út 3.	Lovarda	10208/5
17418	Olimpia u.	kovácsoltvas kerítés	10208/5
17419	Művésztelep utca 8.	Műteremvilla	8255
17420	Művésztelep utca 6.	Műteremvilla	8253
17421	Művésztelep utca 5.	Műteremvilla	8252
17422	Művésztelep utca 4.	Műteremvilla	8251
17423	Művésztelep utca 3.	Műteremvilla	8250
20473	Izsáki út 3.	Beteg lovak istállója	10208/5
20474	Izsáki út 3.	Gyanús lovak istálló	10208/8
30974		Rudolf kert	10208/5
2269	Nagykőrösi utca 5. A	Régi zsinagóga	4091/2, 4091/1
2225	Arany János u.	Ev. templom	4030
2227	Batthyány u. 4.	Lakóház	185
2228	Batthyány utca 6.	Lakóház	189
2231	Czollner tér	Szt. Erzsébet templom	605
azonosító	cím	név	helyrajzi szám
2232	Czollner tér 3.	Iskola, Lovarda	607/2, 602
2264	Gáspár András u. 11.	Bánó-ház (Naiv Művészek Múzeuma)	3335
2237	Jókai u. 1.	Piarista templom (Szentháromság)	4050
2238	Piaristák tere 6	Piarista rendház és kollégium	4050
2239	Jókai u. 9.	Lakóház	4066
2240	Katona József tér	Szentháromság-oszlop	475/1
2244	Kálvin tér 1.	Ref. Ókollégium	1123
2249	Klapka u. 34.	Klapka-ház (Bozsó Gyűjtemény)	914/1
2250	Szabadság tér, Szabadság tér 2.	Ref. templom	1128, 1127
2251	Kossuth tér	R. k. templom, Ferences templom	479
2241	Kéttemplom köz 1.	v. ferences kolostor	478/1, 478/2, 479, 480/1, 480/2, 480/4, 480/5
2253	Kossuth tér 1.	Városi Tanácsház	1
2254	Kossuth tér 2.	R.k. plébánia-templom	2
2234	Kossuth tér 2.	R. k. plébánia	3455
2257	Lechner Ödön utca 1.	Lakóház	7/1
2259	Lestár tér 1.	Lakóház	49/1
2261	Munkácsy Mihály utca 14.	Lakóház (Nemzetközi Kerámia Stúdió)	3891
2262	Munkácsy Mihály utca 29.	Lakóház	3376
2263	Nagykőrösi utca 27.	Lakóház	4151
2265	Rákóczi Ferenc út 1.	Cifra Palota	1143
13530	Rákóczi út 2.	Új zsinagóga	4096
2270	Szabadság tér 3.	Luther-palota	4032
2271	Szabadság tér 7.	Ref. újkollégium	1131
2252	Széchenyi tér	Görögkeleti templom (Szentháromság)	3906
2246	Kápolna u. 6.	Lakóház	3441/1
2248	Végh Mihály utca 1.	Lakóház	3898
2230	Belsőnyír tanya 147.	Sarlós Boldogasszony-kápolna	014/2
2258	Árpád krt.	Szentháromság-kápolna	2174/1, 2174/2

2247	Losonci utca 9.	Lakóépület	3891
2245	Kápolna u. 15.	Lakóépület	3883/2
2268	Serfőző u. 19.	Lakóépület, Serház	3046
2233	Dömötör u. 4.	Kékfestőműhely és lakóépülete	560
2223	Művésztelep utca 8.	Századfordulón épített művésztelep	8245, 8250, 8251, 8252, 8253, 8254, 8255
2243	Katona József tér 8--2.	Volt ortodox zsinagóga	492
2273	Széchenyi István tér 9.	Lakóház, jelenleg ortodox egyházműv. gyűjtemény	3905
2235	Izsáki út 3.	Volt Rudolf laktanya	10208/5, 10208/8
2267	Rákóczi Ferenc út 7.	Megyei Bíróság és Büntetésvégrehajtási Intézet	1188
2266	Rákóczi Ferenc út 3.	Városi Kaszinó	1175
2272	Széchenyi István tér 7.	Ifjúsági Ház, egykori Iparos Otthon	4014
2236	Izsáki út 4.	Erzsébet laktanya legénységi épülete, lovardája, és kerítése	10004/1, 10004/3, 10004/4, 10004/5
2255	Kölcsey Ferenc u. 3.	Orvos- és Gyógyszertörténeti Múzeum épülete	3342
azonosító	cím	név	helyrajzi szám
2256	Kölcsey Ferenc u. 7.	Lakóház és melléképítmények	3345
2242	Katona József tér	Színházépület	476
11371	Rákóczi Ferenc utca 15.	Városi Filmszínház	1241

Forrás: BKMKEH Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály 2020. 08.25-i adatszolgáltatása

Az egyedi műemlékek mellett **több épületet magában foglaló műemlék-együttes is találkozhatunk a városban.** Az 1880-as években emelt, 12 hektáros Rudolf-laktanya a számos tiszti és legénységi épület mellett öt istállónak és két lovardának is helyet adott. Az 1910-es években létesített műkerti Művésztelepet egy impozáns háromszintes műteremház és 6 műteremvilla alkotja. A műemlékek műszaki állapota változó. A legnagyobb veszélyben az évek-évtizedek óta üresen álló épületek vannak. A Rudolf-laktanya lassan negyedszázada vár méltó hasznosításra, a Nemzetközi Kerámia Stúdió Kápolna utcai épülete szintén rendkívül elhanyagolt (a jelzett épületegyüttesek majd mindegyikére készült, vagy a közeljövőben készülni fog fejlesztési, hasznosítási javaslat, melyek változtathatnak a jelenlegi helyzeten).

A látványos állagromlás miatt, egyre kevésbé lehet halogatni a Luther-palota, a Katolikus Nagytemplom a Görögkeleti templom, és az egykori Városi Kaszinó felújítását. Örömdetes tény ugyanakkor, hogy az utóbbi években sor került például a Törvénypalota homlokzati felújítására, a volt Városi Mozi épületének teljes körű felújítása, s folyamatban van a Városháza teljes körű műemléki felújítása is.

A helyi egyedi értékek a belváros, a villanegyed és a Mária városban találhatók. Az 1981 óta érvényesülő helyi egyedi értékek legnagyobb része szecessziós és eklektikus építészeti stílusú épületek, csak egytizede népi jellegű épület. A helyi védett épületek 6,7%-a lebontásra került, kb. ugyanannyit értékét veszítve felújítottak, 40%- a helyreállításra vár, 46%-a helyreállított.

Az országos területi értékvédelem 1991 óta műemléki jelentőségű területként őrzi a városközpont országos híró szecessziós építészeti együttesét, polgárvárosát. A műemlékek és a védett terület műemléki környezete az országos örökségvédelmi hatóság ellenőrzése alatt

áll. A homoki-domb feltételezhetően a város legkorábbi lakott területe és úthálózata, utcaképei, épületei az alföldi mezővárosok értékeit hordozza, valamint közvetlenül csatlakozik a városközpontoz.

A helyi területi értékvédelem már 1981 óta érvényesül. A védett terület ma is őrzi a mezőváros úthálózatát, telekrendszerét, beépítési módját, épületeit. A mezőváros védelmi rendszere, azaz a "palánk-árok" "városkapuk" helye ma is felismerhető. A helyi értékvédelem alatt álló épületek nagy része is ezen a területen áll. A helyi értékvédelem területén az új épületek többnyire alkalmazkodnak a meglevő városképhez. A fásoros utcák, a belső udvarok növényzete, az utcák tengelyében megjelenő tornyok sziluettje, a szabályozási vonalat követő telekhatáron álló épületek és zárt, magas kerítések a város sajátos városképi adottságai. A Széchenyi város és belváros között fekvő villanegyed XX. század első felében felépült szecessziós építészeti együttes, amely szintén helyi területi értékvédelem alatt áll. A Temes tér szecessziós együttese mellett a területek egységesen őrzik a mezővárosi beépítés jellegét a XIX. századi mérnöki kiosztású településszerkezeten belül. A terület rehabilitációjának feltétele a szennyvíz és felszíni vizek elvezetésének teljes értékű megoldására. Ez utóbbi a belváros Rákóczi városrészének déli részére is érvényes.

A helyi területi értékvédelem része **a történeti temetők** helyzetének rendezése. A történeti belváros szélén fekvő, a temetési tilalom alól felszabaduló, a XVIII-XIX. században megnyitott temetők értékeinek megőrzése az értékvédelem feladata. A temetők szerkezetének, növényzetének, sírjeleinek értékfelmérése a temetők kertrendezési terveiben megtörtént. Az újratemetés lehetősége biztosítja a temetők fennmaradását, gondozását, és egyúttal a város zöldterületi rendszerében elfoglalt szerepét. A temetők értékei az úthálózat, illetve sírkiosztás rendszere, a növényzet, a kripták és sírok faragott kő sírjelei. A temetők legértékesebb területe érintetlen marad, a foghíjas kriptasorok azonban felhasználhatók, és vannak temetőrészek, ahol új sírhelyek, kolumbáriumok kioszthatók.

A régészeti értékvédelem érvényesül a településrendezési tervben. A nyilvántartott régészeti lelőhelyek országos jelentőségű védelmét a törvény biztosítja. A régészeti lelőhelyek és adataik dokumentált jegyzéke a város számára lehetőséget ad, hogy időben intézkedni tudjon a régészeti értékek megmentéséről.

A településképi értékvédelme a településrendezési tervben már eddig is érvényesült, melyet a 67/2009. (XII.17.) önkormányzati rendelet, a városi főépítész és az általa működtetett építészeti műszaki tervtanács biztosít.

Az országos területi értékvédelem 1991 óta **műemléki jelentőségű területként** őrzi a városközpont országos híru szecessziós építészeti együttesét. A műemléki jelentőségű terület magában foglalja a város főterét (Kossuth tér és Szabadság tér), valamint a csatlakozó tereket és utcákat. Az itt álló történelmi épületek nemcsak önmagukban képeznek értéket, hanem együttesen a város építészeti karakterét is meghatározzák.

Az itt álló történelmi épületek jelentőségét nemcsak építészeti kvalitásuk adja, hanem a közöttük fennálló gazdag (térbeli, formai, stílusbeli) viszonyrendszer, amely az emblemikus városképi karakter alapja.

Világörökségi várományos terület

UNESCO világörökségi helyszín nincs a városban, viszont a Kecskeméti Városháza esélyes arra, hogy Lechner Ödön építészeti életművének részeként kulturális világörökségi helyszínné váljon (30. ábra). A Világörökség Magyar Nemzeti Bizottsága 2008-ban vette fel a világörökségi cím Magyar Várományosi Listájára „Lechner Ödön független, premodern építészete” megnevezéssel a stílussteremtő építész örökségét, melyet öt kiemelkedő épület – többi között a Kecskeméti Városháza – reprezentál.

30. ábra: Világörökség várományos helyszín védőövezete

Forrás: KMJV. Örökségvédelmi Hatástanulmány 2015.

Régészeti értékek

A kulturális örökségvédelmi törvényben (2001. évi LXIV. törvény) meghatározott kiemelten, vagy fokozottan védett régészeti lelőhely nincs Kecskemét közigazgatási határán belül.

A város közigazgatási területén jelenleg 180 nyilvántartásba vett, és ebből következően általános védelem alatt álló régészeti lelőhelyet ismerünk. A lelőhelyek tényleges száma ennél is több lehet, egyrészt azért, mert a régi (a 19. században és a 20. század közepéig ismertté vált) lelőhelyek ma már nem azonosíthatóak be egyértelműen, másrészt a város teljes közigazgatási területét lefedő szisztematikus régészeti terepbejárásra még nem került sor, amely újabb, eddig nem ismert régészeti lelőhelyeket derítene fel. A jelenleg nyilvántartott 180 régészeti lelőhely nagyobb része beruházások tervezéséhez kapcsolódva vált ismertté, többek között az M5 autópálya, a 441. sz. út, az Északi-elkerülő út építéséhez kapcsolódva. Ugyancsak jelentős növekedést hoztak a lelőhelyek számában a Déli iparterület kialakításához kapcsolódó építkezéseket megelőző terepbejárások és feltárások.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyekből 45 belterületen, 135 pedig külterületen található. A belterületi lelőhelyek közül a legnagyobb kiterjedésű a középkori településmag lelőhely, amely magába foglal több kisebb kiterjedésű, lokalizált lelőhelyet is.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek a rézkor végétől jelzik ennek a vidéknek a lakottságát, de vannak olyan régészeti korszakok, amelyekben kifejezetten nagyobb népsűrűséggel számolhatunk. Ilyen a bronzkor időszaka, amikor a város bel- és külterületén egyaránt kerültek elő településnyomok és temetőmaradványok (Ferences-templom, Kistemplom tér, Kiscsukás, Ballószög, Talfája-dűlő, Balaton utca).

A terület római kori sűrű benépesülését jelentik a nagy számban előforduló szarmata lelőhelyek, telepek (Hetényegyháza, Máriavárosi téglagyár, Belsőnyír, Kiscsukás, Mercedes-gyár területe), és temetők egyaránt (Törökfái, Belsőnyír, Mercedes kiágazás).

Ugyancsak sűrűbb megtelepedésre utalnak a lelőhelyek (telepek és temetkezések) az avar kor időszakából. Leleteik bel- (Piarista Gimnázium) és külterületen (Miklóstelep, Ballószög, Hetényegyháza, Mercedes-gyár területe) egyaránt előkerültek.

A honfoglalás kori sírleletek (Cédulaházi domb, Farkas tanya, Szarvas tanya), és az Árpád-kori telepek és temetők (Törökfái, Kiscsukás, Mercedes gyár területe) jelzik, hogy a mai Kecskemét helyén egy vagy több település létezett. A mai Kecskemét elődje túlélhette a tatár pusztítást, újra benépesült és a XIV. századtól lendületes fejlődésnek indult. Az Árpád-kori faluból kinövő késő középkori mezőváros a mai belváros alatt helyezkedhetett el. Ezt a területet határolja le a középkori településmag nevű lelőhely. Kecskemét nyilvántartott régészeti lelőhelyeinek listáját a Megalapozó Vizsgálat helyzetfeltáró I. kötetének 1.14.6.2. fejezete tartalmazza (356-369. oldal).

2.2.4.2. Helyi védelem

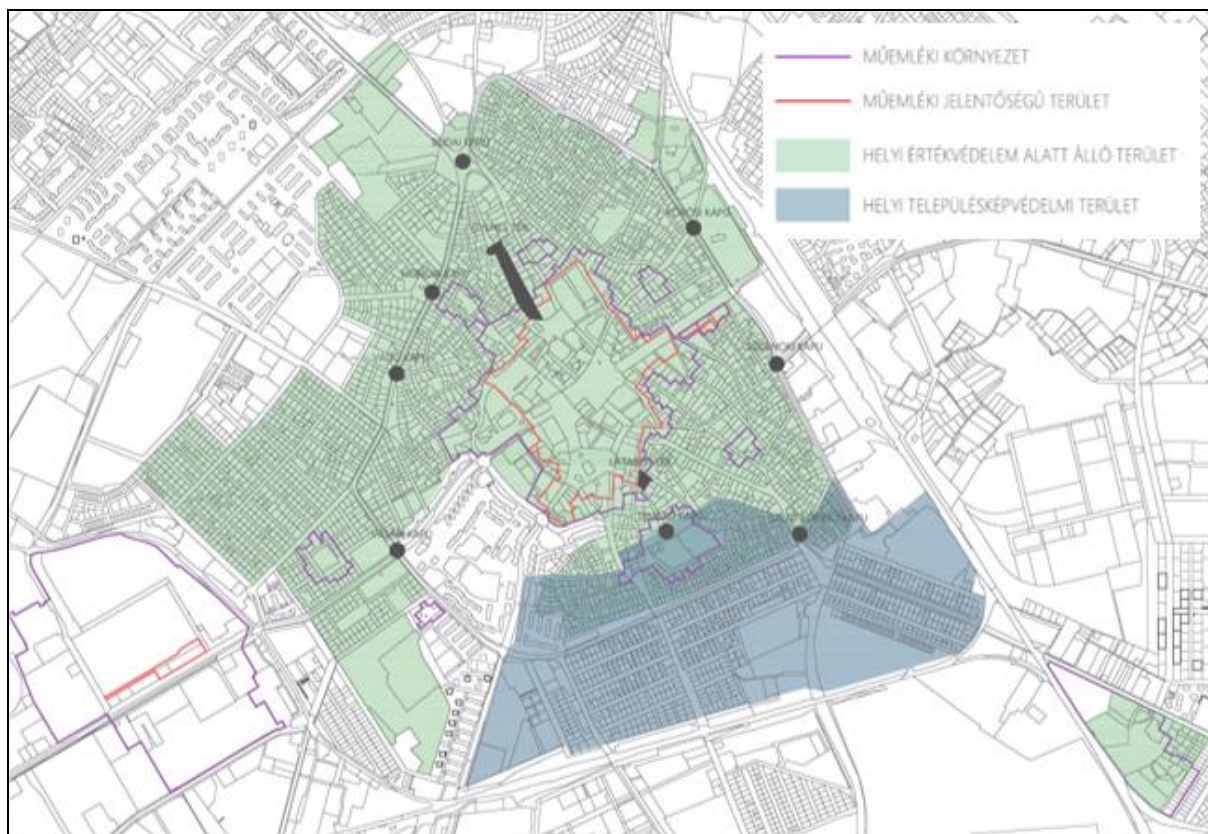
Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata – építési és városrendezési szabályzata, valamint egyéb eszközei révén – óvja és őrzi az ún. helyi értékeket, ösztönzi azok megújulását. **Az egyedi épületekre, objektumokra irányuló védelem mellett fontos szerepe van a területi védelemnek is.** A helyi védelem célja az értékes építészeti, táji,

valamint az épített környezettel összefüggő természeti jellegzetességek minél hitelesebb és teljesebb megőrzése. A fennmaradt és védelemre méltó épületek, épületegyüttesek mind történeti, mind pedig művészettörténeti szempontból jelentős értéket képviselnek, ugyanakkor az adott közösség identitásának is fontos pillérei. Fenntartásuk és méltó hasznosításuk kulturális és gazdasági érdek is.

A helyi védelem a „település és környezetének egészére vagy összefüggő részére (helyi területi védelem), valamint egyes építményeire, ezek részleteire (helyi egyedi védelem) terjedhet ki”. Ennek megfelelően kerültek kialakításra Kecskeméten a helyi jelentőségű értékvédelmi területek, a várostörténeti teresedések, a településképvédelmi terület, a történeti temetők, vagy éppen a helyi jelentőségű egyedi értékek.

A belváros helyi védelme napjainkban a XIX. század első felében kialakult „mezőváros” területére terjed ki. A védett terület ma is őrzi a mezőváros úthálózatát, telekrendszerét, beépítési módját, épületeit (31. ábra).

31. ábra: Helyi jelentőségű értékvédelmi területek

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata (TAK) 2020.

Helyi jelentőségű értékvédelmi területek

- Történeti belváros;
- Villanegyed;
- Művésztelep és környezete;
- Máriaváros és az egykori vásártér.

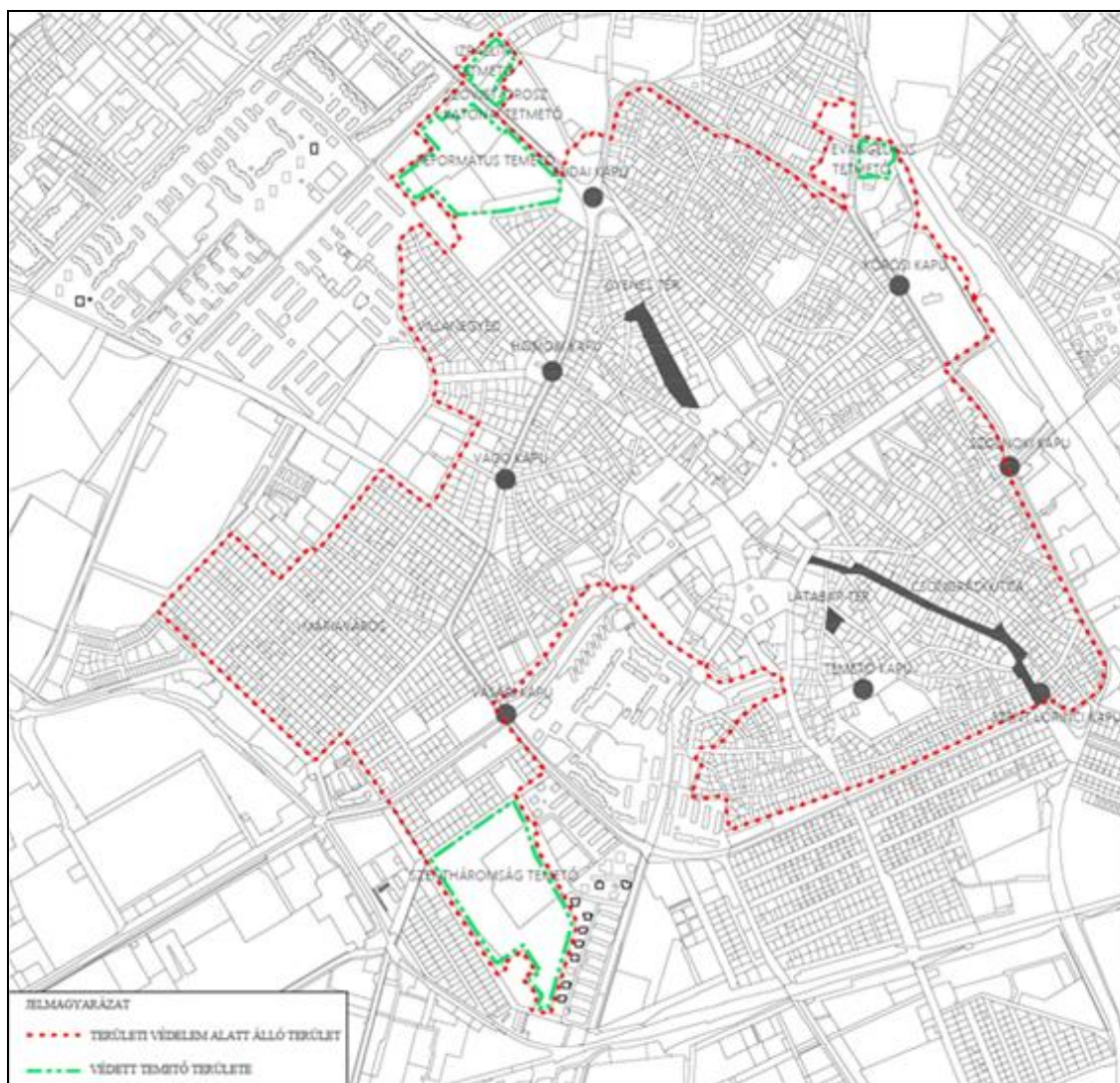
A védett terület ma is őrzi a mezőváros úthálózatát, telekrendszerét, beépítési módját, épületeit. A fasoros utcák, a belső udvarok növényzete, az utcák tengelyében megjelenő tornyok sziluettje, a szabályozási vonalat követő telekhatáron álló épületek és zárt, magas kerítések a város sajátos városképi adottságai.

Helyi jelentőségű várostörténeti teresedések

A helyi jelentőségű értékvédelmi területeken belül, a várostörténeti szempontból nyilvántartott közterületi teresedések (32. ábra) az alábbiakban foglalhatók össze:

- Szárazmalmok teresedései (Latabár Kálmán tér, Gyenes tér, Csongrádi utca);
- Árok-palánk történeti helye a Budai kapunál (Mátyás tér);
- Történeti városkapuk teresedései (Homok közti kiskapu, Vágóközi kiskapu, Vásári kapu, Temetői kiskapu, Szt. Lőrinczi kapu, Szolnoki kapu, Körösi kapu).

32. ábra: Helyi jelentőségű várostörténeti teresedések és temetők

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2009.

A helyi jelentőségű történeti temetők

A helyi területi értékvédelem része a **történeti temetők** helyzetének rendezése. A történeti belváros szélén fekvő, a XVIII-XIX. században megnyitott temetők értékeit az úthálózat, illetve sírkiosztás rendszere, a növényzet, a kripták és sírok faragott kő sírjelei képezik. Az érintett temetők a következők:

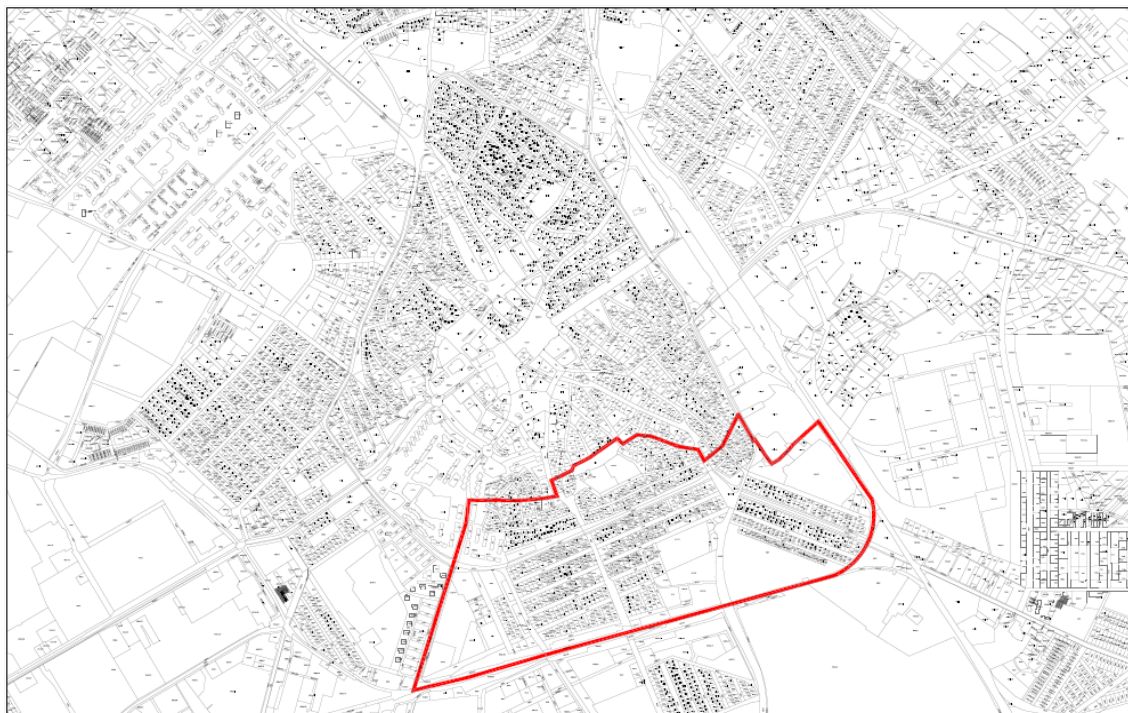
- Szentháromság temető (védett síremlékek);
- Budai úti református temető;
- Budai úti izraelita temető (zsidó mártírok emléksarnokával);
- Budai úti szovjet-orosz katonai temető;
- Ceglédi úti evangélikus temető.

Helyi jelentőségű településképvédelmi terület

A történeti belváros Szegedi úti felüljáró felől érvényesülő város-sziluettjének védelme érdekében a Czollner tér, Forrás utca, Batthyány utca, Szegedi út, Lajosmizsei vasút, Bika utca, Búzaszentelő utca, Sarkantyú utca közötti terület. A Halasi úti felüljáró felől érvényesülő településképvédelmi alakítása érdekében a Halasi út, Kossuth krt., Szegedi út, Lajosmizsei vasút közötti terület.

A Szegedi úti és a Halasi úti felüljáróról még megfigyelhető a jellegzetes alföldi, tornyos város-sziluett. Ennek megőrzését hivatott biztosítani a területen előírt szigorúbb építési szabályozás (33. ábra).

33. ábra: Helyi jelentőségű településképvédelmi terület

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2020.

Helyi jelentőségű egyedi érték

Kecskemét helyi egyedi védelmét a 16/2017.(IX.21.) önkormányzati rendelet szabályozza. A rendelet 2. számú melléklete tartalmazza Kecskemét város területén nyilvántartott helyi egyedi védelemben részes 325 érték listáját, melyek nagyobb részt épületek, de van köztük temetőkapu, kálvária és szoborpark is.

A Belvárosban, a Villanegyedben és a Máriavárosban áll helyi védelem alatt a legtöbb épület. Az épületek legnagyobb része eklektikus és szecessziós építészeti jegyeket magán viselő, földszintes parasztpolgári lakóház. A védett épületek nagy száma azt bizonyítja, hogy a mezővárosi örökség nemcsak az utcahálózatban és a telekstruktúrában érhető tetten, hanem az utcaképben is lépten-nyomon megnyilvánul. A történelmi várostest 22 utcája rendelkezik legalább öt helyi védettként nyilvántartott épülettel. Legtöbb (22 db) a Csongrádi utcában található.

A 100-150 éves, történelmi stílusú épületek mellett, néhány újabb kori épületet is méltónak ítélt a város a védelemre. Ilyen a régi SZTK épülete, a Honvédkorház, az Aranyhomok Szálloda, az Izsáki úti volt Sportuszoda épülete (ma Kosárlabda Akadémia), a Kiskunsági Nemzeti Park székháza, vagy a Kodály Zoltán Ének-Zenei Iskola épülettömbje.

2.2.4.3. Javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére és a beavatkozási akcióterületekre

A helyi jelentőségű értékvédelmi területen belül (Nagykörúton belüli terület, az Árpádvaros kivételével, Villanegyed, Máriaváros és az egykori vásártér) található Kecskemét védett épületeinek és városképi-városszerkezeti jelentőségű területeinek nagy része. Ezen az összefüggő területen a tervezett **városfejlesztési elképzeléseknek fokozott érzékenységgel és szakszerűséggel** kell megvalósulniuk. Minden fejlesztés kizárólag a városépítészeti együttesben megtestesülő védett értékek figyelembevételével, s az örökségvédelmi igények érvényesülése mellett engedélyezhető. A védett terület ma is őrzi a mezőváros úthálózatát, telekrendszerét, beépítési módját, s számos épületét.

Ezek a területeken belül megőrzendő elemek a következők:

- az úthálózat vonalvezetése, szélessége, a beépítés vonalai,
- a jelenlegi beépítési mód és szintszám, különösen a Máriaváros és Villanegyed területén (jellemzően 1-2 szint),
- az arra érdemes – egyedileg is védett – épületek, utcaképek,
- a jellegzetes épületrészletek (pl. kerítések, kapuk),

Az értékvédelmi területen található, helyi védelem alatt álló épületek (pl. lakóházak, intézmények) állapota, illetve karbantartása rendszerint sok kívánnivalót hagy maga után. Az épületek szerkezeti elemei előregedtek, cserére vagy átfogó felújításra szorulnak. A vakolatdíszes homlokzatok állandó törődés és karbantartás hiányában gyorsan az elhanyagoltság képét mutatják. Szinte mindenhol probléma a talajnedvesség elleni szigetelés hiánya.

Komoly ellentmondást jelent, hogy amíg a védett épületek városképi, kulturális, illetve turisztikai szempontból fontos szerepet játszanak a városlakók identitásának, vagy éppen a városi élet kontinuitásának hordozásában, addig nem tudnak megfelelni a változó társadalmi igényeknek (pl. alaprajzi beosztás, komfort), vagy éppen funkcionálisan (új tevékenységek, szolgáltatások) és fenntarthatóság szempontjából (ld. energetikai, fenntartási) nehezen feleltethetők meg a mai kor kívánalmainak. Fontos lenne tehát, hogy a város kiemelt figyelmet fordítson az épületek megfelelő funkcióinak meghatározására, illetve a működtetésük biztosítására. **Nagy szükség mutatkozna az értékörzés nagyobb arányú támogatására**, így – a védett épületek felújítását megvalósító tulajdonosok támogatásán túl – egy „**Műemlékvédelmi Alap**” létrehozására.

Figyelmet kell fordítani **a jó példák bemutatására**, a szemléletformálás erősítésére, hiszen számos előremutató példa született arra nézve, hogy patinás polgárházakban is meg lehet teremteni a XXI. századi életkörülményeket, azonban ez az épületek teljes körű rekonstrukcióját követeli meg (jó példák: Kölcsey utca 9. és 22., Bánk bán utca 5.).

Kiemelten védendő Kecskemét különleges főtéri építészeti együttese, ahol a középkori és a barokk építészeti emlékek kiemelkedő színvonalon ötvöződnek a századfordulós-szeccessziós épületekkel. Ez a különböző irányzatokat képviselő városépítészeti együttes egyedülálló nemcsak az alföldi mezővárosok között, hanem Magyarországon is, mivel legközelebbi rokonai (Szabadka, Marosvásárhely, Nagyvárád) ma már határainkon túl találhatók.

A Főtér és környékének (akcióterület) legfontosabb környezetalakítási problémái, megoldandó feladatai a következőkben foglalhatóak össze:

- *a városközpont forgalommentesítésének folytatása, a gyalogos és kerékpáros felületek növelése, a közösségi közlekedés előnyben részesítése, a kiskörút forgalmi szerepének újra-fogalmazása,*
- *a kiskörút jelenlegi forgalmi szerepe, nem teszi lehetővé a Főtér, a Katona József tér, valamint Lestár tér szerves egységként történő kezelését, törekedni kell tehát arra, hogy a Főtér számos – eltérő elvek szerint kialakított – térdarabja a jövőben tervezendő rehabilitációk során egységes elvek alapján újuljon meg,*
- *funkcionális, használhatósági problémákat vet fel, hogy a Főtér körüli terek nem kellően „zártak”, nem működnek közösségi térként, pusztán közlekedési területek (pl. Széchenyi tér, Piaristák tere, Katona József tér, Lestár tér, Kálvin tér), melyek épített értékeit a növekvő forgalomból adódó rezgés és levegőszennyezés jelentős mértékben károsítja, a kialakult helyzet feltárása és kezelése komplex vizsgálatokat igényel,*
- *a Rákóczi út nem tudja betölteni „Korzó” jellegét (a jelenlegi gépjármű-forgalmi terhelés jelentős károkat okoz mind a közlekedési felületekben, mind az épületekben), további problémaként jelentkezik, hogy a reprezentatív főútnak hiányzik a városképi lezárása (alulhasznosított vasúti területek és a volt KTE pálya funkciójának rendezése),*
- *aránytalanul nagy területet foglalnak el a belvárosban a burkolt (útként vagy parkolóként használt) területek, valamint a felszínen parkoló autók, ezzel is csökkentve*

zöldfelületek megfelelő léptékű kialakulását, parkolófelületté degradálva közterületeinket (megoldást jelenthet a belvárosi parkolás rendszerének újragondolása, parkolóházak és mélyparkolók létesítésével, a forgalom korlátozásával),

- *sajnos a belvárosi utcák csak egy részét jellemzi rendezett utcakép, éppen ezért egyre nagyobb igény mutatkozik az egységes elvek szerinti közterület-alakításra (faltól-falig történő rendezés a zöldfelületek, zöld térfalak növelésével),*
- *városképileg megoldatlan a helyzetük egyes frekvenciált városszerkezeti helyzetű területeknek (pl. Nagyposta előtti tömb, Kéttemplom köz kiskörút felőli oldala, Tűzoltóság tömbje, Széchenyi tér, Görögtemplom utca), vizsgálatuk ezért indokolt,*
- *a városközpont nagyvárosias beépítése és a belváros mezővárosi múltú utcái között nem igazán jellemző az építészeti átmenet, illetve városképi kapcsolatot, itt a morfológiai és városképi csatlakozásának további finomítása, harmonizálása lenne kívánatos,*
- *megoldandó feladatként jelentkezik az Arany János utcához és a Luther közhöz tartozó tömbök, illetve tömbbelső egységes elvek szerinti, átfogó rehabilitációja, zöldítése,*
- *a Gáspár András krt., Korona és Kölcsey utcák térségében keletkezett városépítészeti sebhelyek „gyógyítása”, a megváltozott utcaszerkezet és térarányok következményeinek konzekvens végiggondolása és városépítészeti eszközökkel történő orvoslása,*
- *a központ-közel értékes lakótömbök rehabilitációja, elsősorban a Belső-Bethlenváros (pl. a Nagykőrösi utca és a Rákóczi út közti tömb) és Rákócziváros területén,*
- *a Jókai Mór utca építészeti-városépítészeti karakterének átértékelése, a hajdani főutca időtálló, igényes folytatása, illetve a hagyományokat is felmutató, korszerű szemléletű megújítása.*

A Főtéren kívül fontos a városközpont-hoz északnyugatról csatlakozó ún. **Homoki-domb területének értékvédelme is** (akcióterület). A történeti adatok alapján valószínűsíthető, hogy ez a városrész Kecskemét legősibb – feltehetően XII. századi – lakott „szigete”. Megőrzendő és védendő települési értékeit egyrészt a növekvő jellegű településszövet és domborzat, másrészt a XVII-XIX. század népi-polgári építészeti emlékei és az általuk létrejött utcakép jelenti. A városrész a XX. század második felében szerencsésen elkerülte a durva városszerkezeti, illetve városképi beavatkozásokat, így a jellegzetes, nyugodt ritmusú utcakepe ma is őrzik a XIX. és XX. század fordulójára jellemző mezővárosi környezetet. Számolni kell azzal, hogy a városrész iránti befektetői érdeklődés továbbra is fennmarad, ennek következtében a terület átépítése folytatódik. Az új településrendezési és szabályozási terv készítésekor továbbra is **kiemelt figyelmet kell fordítani azokra az egyértelmű és részletes előírásokra, amelyekkel biztosítható, hogy a környezet jelenlegi hangulata, harmóniája megmaradjon, továbbá a terület léptéke és teherbíró képessége ne sérüljön.**

Sajátos akcióterületi szintű beavatkozást igényelnek azok a több épületet magában foglaló műemlék-együttesek is (pl. Rudolf-laktanya, Műkerti Művésztelep, Nemzetközi

Kerámia Stúdió) **melyek értékmegőrző felújítása időszerű lenne.** Rudolf-laktanya esetében a legnagyobb kihívás a meglévő épületállomány (tishti és legénységi épületek, istállók és lovardák) XXI. századi funkciók befogadása melletti értékőrző felújítása, valamint a laktanya területének egységes koncepció alapján történő közterületi rehabilitációja, melyre esélyt teremtenek a már elindult és tervezett beruházások (pl. Család- és Gyermejkölési Központ, Kada Elek Technikum átköltöztetése), melyek a műemlékvédelmi előírásoknak megfelelően készülnek.

A Műkerti Művésztelep esetében, az eredeti funkció megtartásával és az érintett műteremház a 6 műteremvilla műemléki felújítása méltó keretet adna a Műkert intézményi és közterületi fejlesztésének. A műemlékek műszaki állapota változó.

A **Nemzetközi Kerámia Stúdió** Kápolna utcai épületegyüttese évek óta vár a felújításra. A hamarosan készülő fejlesztési, hasznosítási javaslat megvalósítása a rendelkezésre álló fejlesztési források függvénye.

A helyi értékek megőrzésével kapcsolatos egyéb teendők

Kecskemét teljes közigazgatási területére **2004 óta rendelkezik átfogó örökségvédelmi hatástanulmánnyal**, melynek **hatályos változatát az önkormányzat 2015-ben készítette el.** Ennek megállapításai a hatályos településfejlesztési koncepcióban és a településrendezési eszközökben is átvezetésre kerültek, így azokban szerepelnek. Azóta az új fejlesztési területek településrendezési eszközeinek kidolgozása során, és jóváhagyási eljárásaiban az örökségvédelmi szempontok is vizsgálatra és érvényesítésre kerülnek, melyre a jövőben is nagy figyelmet kell fordítani.

A helyi értékek megőrzése érdekében 2007-2008-ban az önkormányzat felmérést, vizsgálatot készített, melyben körültekintően feltárássra került a város helyi épített öröksége. Az önkormányzati tervtanáccsal és a szakmai szervezetek bevonásával, tételesen áttekintette és megvizsgálta a megőrzésre javasolt épületeket, építményeket, s meghatározta a legfontosabb teendőket, feladatokat. Erre alapozva Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata önálló rendeletben (67/2009. (XII. 17.) önkormányzati rendelet az épített környezet helyi örökségvédelmének helyi szabályozásáról) rögzítette a helyi értékek védelmét és azok megőrzésére vonatkozó szabályozásokat, melyek folyamatos felülvizsgálata szükséges.

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, valamint a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV.16.) Korm. rendelet alapján Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 147/2013. (V.30.) határozatával **létrehozta a „Kecskeméti Értéktárat”**, majd a 276/2013. (X.30.) határozatával megalakította a 15 tagú Kecskeméti Települési Értéktár Bizottságot. A Kecskeméti Települési Értéktárba (a továbbiakban: Települési Értéktár) felvett értékek gondozásával összefüggő adminisztratív feladatokat tovább kell folytatni, s az eddig felvett értékekről, valamint az elért eredményekről, programokról beszámoló <http://ertektar.kecskemethu> internetes felületet frissíteni kell.

Az értékmegőrzés és értékteremtés érdekében 2017-ben az önkormányzat **Településképi Arculati Kézikönyvet** (TAK) készített, melyben ajánlásokat fogalmazott meg az építetők és tervezők számára az új épületek, közterületek, zöldfelületek arculati illeszkedésének mikéntjére, s tervezési ajánlásokat fogalmazott meg

A városi főépítésznek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie az örökségi értékekben történt változásokat, melyek átvezetését, beépítését a nyilvántartásokba, rendeletekbe – mint ahogyan eddig is, úgy a jövőben is – érvényesíteni kell.

A fentiekén túl az önkormányzatnak további anyagi támogatói szerepét fenn kell tartani, s – anyagi lehetőségeihez képest – erősíteni szükséges, a települési értékek műszaki megőrzése érdekében.

3. CSELEKVÉSI PROGRAM

3.1. A rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatok, tevékenységek

Kecskemét Megyei Jogú Város települési jövőképében és fejlesztési célrendszerében foglaltak megvalósítása, ezen keresztül egy minőségi városfejlesztés irányába tett lépések, csak egy megfelelően átgondolt és következetesen megvalósított cselekvési program mentén lehetséges. A cselekvési program keretében rögzített **rövid- és középtávú fejlesztési feladatok és tevékenységek meghatározása** részben az uniós és hazai fejlesztéspolitikai elvárások, az országos, megyei és helyi stratégiai és szakági dokumentumok (pl. *Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2021–2025 tervezete, Kecskemét Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja és Cselekvési Terve, Kecskemét Megyei Jogú Város Klímastratégiája, Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója, Kecskemét Fenntartható Városi Mobilitási Terve*), valamint az uniós városfejlesztési ajánlások (Amszterdami Paktum 2016, Lipcsei Charta 2020), részben pedig a helyi adottságok, sajátosságok és fejlesztési szükségletek alapján történt. A fejlesztési feladatok és tevékenységek meghatározása során a szakemberek szem előtt tartották az 1.2.3. fejezetben rögzített városfejlesztési és területhasználati alapelveket, Kecskemét hazai és nemzetközi kötelezettségvállalásaiból (pl. az OFTK alapján a településsel szemben megfogalmazott elvárások, kormányzati ágazati programok, klímapolitikai vállalások) **adódó feladatokat**, továbbá a jelen fejlesztési dokumentumban vállalt célok elérését lehetővé tevő uniós és hazai fejlesztési forrásokat is. Mindezek figyelembevételével történt meg a TfT stratégiai és tematikus céljaihoz rendelt fejlesztési feladatok és tevékenységek meghatározása (6. táblázat).

6. táblázat: Rövid- és középtávú fejlesztési feladatok, tevékenységek a TfT stratégiai és tematikus céljaihoz kapcsolódóan

Stratégiai cél	1. ÉLHETŐ VÁROS			
Tematikus célok	1.1. Városrészek közötti kapcsolatok erősítése, minőségi javítása, városrészi alközpontok és szolgáltató területek funkcionális fejlesztése	1.2. Körforgásos gazdaság élénkítése, nyersanyag-, erőforrás- és energia hatékony városműködtetés megvalósítása	1.3. A városképet és az épített környezetet megújító, turisztikailag vonzó város kialakítása	1.4. Fenntartható városi mobilitás erősítése, a közösségi közlekedés, az e-mobilitás és a lágy közlekedési módok előtérbe helyezése
Tervezett fejlesztési feladatok, tevékenységek	1.1.1. Városrészek közötti tehermentesítő összeköttetés szolgáló, ill. a közlekedésbiztonságot növelő, valamint forgalomcsökkenést, alternatív és környezetkímélő közlekedési módokat támogató közúti fejlesztések	1.2.1. Városi szintű hulladékgazdálkodási rendszer tervezése és fejlesztése, a szelektív gyűjtés és újrahasznosítás szerepének bővítésével, valamint a visszamaradó hulladék esetleges energetikai hasznosításával	1.3.1. A klímabarát város- és közterületfejlesztés alapjainak lefektetése, a klímabarát építészeti támogatása, kísérleti programok támogatása	1.4.1. A közösségi közlekedést és a lágy közlekedési módokat előtérbe helyező infrastrukturális és szolgáltatási rendszerek városi szintű tervezése és komplex fejlesztése

	1.1.2. Városrészek harmonikus fejlődését és ellátószerepük erősítését elősegítő városfejlesztési beavatkozások előkészítése és megvalósítása, az alközponti szerepre kijelölt területek komplex funkcióbővítő fejlesztése	1.2.2. A helyi beszállítói programok erősítése a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a városi húzóágazatok területén	1.3.2. Alulhasznosított, városkapu helyzetben lévő barnamezős területek, rozsdadozások revitalizációja, környezeti tehermentesítése, zöldítése, funkcióváltásának, funkcióbővítési programjának kidolgozása	1.4.2. Az intermodalitást és a közlekedési módváltást elősegítő forgalmi csomópontok tervezése és fejlesztése
	1.1.3. A város működése szempontjából kiemelt jelentőségű alpinfrastruktúrák fejlesztése	1.2.3. Közösségi fenntartású zöldség- és gyümölcskertek kialakítása és fejlesztése, a családi farmok támogatása, a rövid ellátási láncok, illetve a helyi termelési és értékesítési szövetségek erősítése érdekében	1.3.3. Történelmi értékekkel, műemléki és helyi védett épületekkel rendelkező városrészek értékvédelmi megújítása, fejlesztése	1.4.3. Az elővárosi közösségi közlekedés (infrastrukturális, szolgáltatási és szervezési) háttérfeltételeinek javítása, a vasúti közlekedés, a P+R, B+R és a járműmegosztó, -kölsönző rendszerek fejlesztése
	1.1.4. Tudatos ellátás- és szolgáltatástervezés erősítése a városrészi funkciómegosztás keretében	1.2.4. Önkormányzati tulajdonú vállalkozások gazdasági átvilágításának megszervezése a körforgásos működés fejlesztése érdekében	1.3.4. Kecskemét építészeti, kulturális, szabadidős attrakcióinak fejlesztése, turisztikai programcsomagjainak kialakítása	1.4.4. Városrészek közötti és szatellit településrészek elérését segítő kerékpáros közlekedési hálózat rendszerszemponthú fejlesztése
	1.1.5. A városi és városrészi identitást erősítő programok és civil szervezeti együttműködések támogatása, ösztönzése	1.2.5. Lakossági és vállalkozási szemléletformálási programok, akciók a körforgásos gazdaság és a tudatos vásárlás elemeinek megismertetése, illetve széleskörű terjesztése érdekében	1.3.5. A város közösségi tereinek, közparkjainak, parkerdőinek minőségi megújítása, látogatóbarát fejlesztése	1.4.5. A városi e-mobilitás erősítése, háttérfeltételeinek javítása, valamint városi közlekedési szolgáltatásfejlesztési (pl. parkolás- és forgalomirányítás, utastájékoztató) programok megvalósítása
Stratégiai cél	2. SZOLGÁLTATÓ VÁROS			
Tematikus célok	2.1. A városi intézmény- és ellátóhálózat, valamint a humán erőforrás szükségletalapú fejlesztése	2.2. Lakhatási igények biztosítása és minőségi lakókönyezet kialakítása, társadalmi integráció erősítése, közösségfejlesztés és népességmegtartás erősítése	2.3. Városi köz- és üzleti szolgáltatások fejlesztése, valamint az ezt kiszolgáló infrastruktúra színvonalának javítása, a város térségi szerepkörének bővítése	2.4. Kulturális, sport és rekreációs területek fejlesztése, a programkínálat bővítése

Tervezett fejlesztési feladatok, tevékenységek	2.1.1. A városi egészségügyi és szociális ellátórendszer infrastrukturális és szolgáltatási korszerűsítése	2.2.1. Önkormányzati tulajdonú bérletfejlesztési program indítása	2.3.1. A városi digitális okos hálózat kialakítása és a ráépülő városi IKT rendszer fejlesztése	2.4.1. A kecskeméti művészeti műhelyek, múzeumok, kulturális létesítmények látogatóbarát fejlesztése, programkínálatuk minőségi bővítése
	2.1.2. Városi köznevelési és közoktatási ellátórendszer infrastrukturális és szolgáltatási korszerűsítése	2.2.2. Minőségi lakhatási és szolgáltatási környezetet biztosító tömbrehabilitációs programok kidolgozása és megvalósítása	2.3.2. Az önkormányzat lakossági és üzleti szolgáltatásainak igénybevitelét megkönnyítő digitális megoldások, alkalmazások tervezése és fejlesztése	2.4.2. Kecskemét sport-infrastruktúrájának komplex fejlesztése, az infrastrukturális beruházások előkészítése és megvalósítása
	2.1.3. Városrészi multifunkcionális lakossági közszolgáltató-központok fejlesztése, közszolgáltatás-fejlesztési programok indítása	2.2.3. Szociális típusú városrehabilitációs program tervezése és megvalósítása, a szegregátumok lakossága részére készségfejlesztő, mentálhigiénés, oktatási és munkaerőpiaci felzárkóztató programok indítása	2.3.3. Magas szintű üzleti szolgáltatások megtelepedésének támogatása, illetve fejlesztése a logisztika, az IKT és digitalizáció, valamint az innovációs tevékenységekhez kötődő területeken	2.4.3. Kecskemét tömegsport és rekreációs területeinek komplex fejlesztése, különösen a Benkó Zoltán Szabadidőközpont fejlesztési programjának megvalósítása
	2.1.4. A munkaerőpiaci igényekhez illeszkedő képzési programok indítása, a hiányszakmák oktatásának támogatása, különösen a városi ellátórendszer humán erőforrás igényeinek kielégítése céljából	2.2.4. Közösségépítő, -fejlesztő és a fiatalok helyben maradását ifjúsági közösségformáló tevékenységeket támogató programok megvalósítása	2.3.4. A város térségi szerepkörének és befolyásának bővítése térségi kihatású (pl. gazdasági, közlekedésfejlesztési, klíma- és természetvédelmi, turisztikai) programok kidolgozásával és együttműködések kezdeményezésével	2.4.4. A helyi célú kulturális, sport és rekreációs programok, programcsomagok célcsoport-specifikus tervezése kialakítása, megszervezése
Stratégiai cél	3. KLÍMATUDATOS VÁROS			
Tematikus célok	3.1. Diverzifikált és klímabarát gazdasági szerkezet támogatása, városi szintű energia-menedzsment rendszer kialakítása	3.2. Zöld- és kék infrastruktúra komplex fejlesztése, fenntartható városi zöldfelület és vízgazdálkodás feltételeinek javítása	3.3. Környezet-, klímabarát és karbon semleges városfejlesztés erősítése	3.4. Energia-hatékony, megújuló energiahordozókra építő energia-közösségek kialakításának ösztönzése
Tervezett fejlesztési feladatok, tevékenységek	3.1.1. Alacsony anyag-, erőforrás- és energiaigényű ágazatok	3.2.1. Kecskemét Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervének, valamint a	3.3.1. Városökológiai kutatások elkezdése, városi klímamonitoring	3.4.1. Kecskemét új energetikai koncepciójának elkészítése

	letelepedésének támogatása, illetve a letelepedett cégek környezet- és klímabarát működési feltételeinek biztosítása	csapadékvíz gazdálkodás rendszerének kidolgozása, továbbá a városi csapadékvíz visszatartásának, tárolásának és hasznosításának fejlesztése	rendszer felállítása, a klímavédelmet és alkalmazkodást segítő programok kidolgozása és megvalósítása	
	3.1.2. A városi cégek, ipari vállalkozások karbonsemlegességi vállalásainak ösztönzése, tájékoztatási programok szervezése	3.2.2. A városi csapadékvíz szikkasztás lehetőségeinek bővítése, nyílt vízfelületek és záportározó kialakítása	3.3.2. Környezet- és klímabarát köztérfejlesztési programok (csökkentett forgalmú zónák, párologtatás, zöldfelületképzés, zöld térfalak) kidolgozása és megvalósítása	3.4.2. A városi távhőrendszer komplex fejlesztése, a megújuló energiafelhasználás növelésével
	3.1.3. Városi szintű energiamenedzsment rendszer alapjainak kidolgozása és megvalósítása	3.2.3. Kecskemét Zöld Infrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akciótervének elkészítése	3.3.3. Klímabarát építészet eredményeinek kecskeméti alkalmazása, helyi pilot programok indítása	3.4.3. A városi panel- és épületenergetikai programok folytatása, az önkormányzati középületek energetikai auditjainak elkészítése
	3.1.4. Komplex energiatakarékosági, energiahatékonysági és optimalizációs programok (pl. közvilágítás, létesítmény üzemeltetés, okos mérés, optimalizált hulladékszállítás) előkészítése és megvalósítása a városüzemeltetés területén	3.2.4. Kecskemét zöldfelületi rendszerének fejlesztése, minőségének és fenntartásának javítása, fásítási és erdőtelepítési program kidolgozása és végrehajtása	3.3.4. Klímavédelmi, klímaadaptációs szemléletformálási és népszerűsítő, tájékoztató programok kidolgozása és megvalósítása	3.4.4. A lakossági és önkormányzati szféra megújuló energiatermelési projektjeinek ösztönzése és a fejlesztések támogatása, továbbá a városi energiaközösségek és az okos energiahálózat (smart grid) létrehozására irányuló kezdeményezések erősítése
Stratégiai cél	4. VERSENYKÉPES VÁROS			
Tematikus célok	4.1. A helyi gazdaság innovációs képességének növelése, minőségi munkahelyteremtés támogatása, a versenyképes termelés feltételeinek biztosítása	4.2. Városi folyamatok digitális nyomon követése elemzése, digitális adattár és monitoring rendszer kialakítása	4.3. A zöld- és digitális átállást szolgáló szervezeti, pénzügyi és infrastrukturális innovációk támogatása	4.4. A város, a gazdasági szféra, illetve a felsőoktatás közötti együttműködések és K+F+I kapcsolatok erősítése, közös projektek kidolgozása és megvalósítása

Tervezett fejlesztési feladatok, tevékenységek	4.1.1. Városi innovációs ökoszisztéma és szolgáltatás-fejlesztési program a kockázati tőkealapok és a befektetők forrásainak eredményesebb bevonása érdekében	4.2.1. Kecskemét adatgazdálkodási stratégiájának elkészítése	4.3.1. A városi zöld és digitális átállás széleskörű társadalmi bevonással történő tervezése, fejlesztési irányainak és projektjeinek meghatározása	4.4.1. A tudástermelés alapját képező innovációs hálózatok, tudásklaszterek és együttműködési formák (Quadruple és a Quintuple Helix) városi erősítésének kidolgozása és megvalósítása
	4.1.2. A KKV-k innovációs, vállalkozásfejlesztési és beszállítói programjainak kidolgozása, illetve megvalósítása	4.2.2. Adatgyűjtő, elemző és döntéstámogató városi monitoring rendszer kialakítása, infrastrukturális, szervezeti és humán erőforrás szükségletének biztosítása	4.3.2. A városi zöld és digitális átállás szervezeti, humán erőforrás és finanszírozási kérdéseinek tisztázása, a működési keretek meghatározása	4.4.2. Kreatív innovációs tudásközpont kialakítása és erősítése a Neumann János Egyetem tudásbázisán
	4.1.3. Egyetemi háttérrel rendelkező technológiai park infrastrukturális és szolgáltatás-fejlesztési programjának tervezése és kialakítása	4.2.3. Okos városfejlesztéshez, városüzemeltetéshez szükséges digitális rendszerek beszerzése, fejlesztése és telepítése	4.3.3. Lakossági és munkavállalói digitális képességek elméleti és gyakorlati fejlesztése	4.4.3. A helyi vállalkozások innovációs potenciálját és K+F+I együttműködését támogató komplex programok kidolgozása és beindítása
	4.1.4. A barnamezős iparterületek hatékony hasznosítási feltételeinek tervezése és szükséges alapinfrastruktúrák kiépítése és a kapcsolódó üzleti szolgáltatások fejlesztése	4.2.4. Önkormányzati adatbázisok és ügymenetek digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	4.3.4. A zöld- és digitális átállást elősegítő oktatási, szemléletformálási, szervezeti, finanszírozási és megvalósítást szolgáló pilot programok előkészítése és megvalósítása	4.4.4. A szakemberképzést, a tehetséggondozást és az innovációs képességek javítását szolgáló rendszerek és együttműködési platformok fejlesztése, támogatása

A Tft célrendszeréhez kapcsolódó rövid és középtávú tematikus, illetve integrált fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása mellett, rögzítésre kerültek a város szakági fejlesztési dokumentumaiban található tematikus és integrált területi programok is. **Kecskemét tervezett beavatkozásai 11 programcsoport keretében 51 fejlesztési programot tartalmaznak**, melyek jól illeszkednek a város stratégiai és tematikus céljaihoz, illetve az Európai Unió 2021-2027 költségvetési időszakára megállapított tervezési dimenzióihoz (prosperáló-, zöldülő-, digitális-, megtartó-, kiszolgáló város). A tervezett programok részletes bemutatása a 3.2. és a 4.1.1. fejezetek keretében történik meg.

3.2. Tervezett programcsoportok és programok rövid összefoglaló bemutatása

A rövid- és középtávú fejlesztési feladatok, tevékenységek mellett, **fontos elemét képezi a Tft-nek a fejlesztési programcsoportok és programok azonosítása**, melyek a város rövid- és középtávú fejlesztési törekvéseit és szükségleteit foglalják össze. Ezek megvalósítása megfelelő projektelőkészítést és széleskörű szakmai és társadalmi együttműködést, illetve koordinációt kíván majd meg Kecskemét városfejlesztési rendszerétől.

A 7. táblázatban jól látható, hogy a tervezett városi programok megfelelően szolgálják a Településfejlesztési Terv tematikus céljainak megvalósítását és az adott programok mindegyike illeszkedik az uniós tervezési dimenziók (digitális város, kiszolgáló város, megtartó város, prosperáló város, zöldülő város) valamelyikéhez. A táblázat tartalmazza továbbá az adott programok tervezett megvalósítási területét (beavatkozási és akcióterületre bontva), valamint a beruházáshoz szükséges finanszírozás lehetséges alapját (pl. uniós, kormányzati, önkormányzati saját, városi alapkezelői, befektetői).

A tervezett 51 fejlesztési program 11 tématerület (programcsoport) keretében került megfogalmazásra, amely akár több száz konkrét projektet/projektelképzelést is magába foglalhat a 2030-ig tartó fejlesztési ciklusban.

A tervezett programok érintik a gazdaságfejlesztés és innováció területét, a digitalizációs szükségleteket, a fenntartható városi közlekedésfejlesztést, komplex városfejlesztési és revitalizációs elképzeléseket, a zöld-kék infrastruktúrák fejlesztését, a környezet- és klímavédelem területét, az intézményfejlesztést, a kulturális, egészségügyi, szociális, sport és rekreációs ágazatokat, a turisztika területét, a humánerőforrás fejlesztést és a társadalmi felzárkóztató, esélyteremtési és integrációs elképzelések megvalósítását.

Kiemelten fontos feladat, hogy a fejlesztések egymásra épülően, s minden ágazatot érintően, kiegyensúlyozottan és ütemezett módon történjenek meg, a társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi szükségleteknek megfelelően.

A tervezett programok sikeres megvalósítását nagymértékben befolyásolhatja azok koncepcionális-, illetve fejlesztési indokoltsága, műszaki és pénzügyi megvalósíthatósága, társadalmi-gazdasági támogatottsága, valamint szinergikus hatásai. Éppen ezért a kiválasztott programok/projektek esetében alapvető fontosságú a megfelelő szakmai előkészítettség (pl. *szakági koncepciók, cselekvési tervek, megalapozó és megvalósíthatósági tanulmányok, költség-haszon elemzések, műszaki- és mestertervek rendelkezésre állása*) biztosítása. A megvalósítandó **konkrét projektek** meghatározása részben már – a TOP Plusz Városfejlesztési Programterv keretében (ld. 4.1.3. fejezet) – megtörtént, másrészt azonban a szükséges szakági koncepciók (pl. SUMP, Okos Város Stratégia, ITVT, ZIFFA) megszületését követően (2023-2024) kerülnek pontosításra az adott programcsoportokhoz, programokhoz kapcsolódóan.

7. táblázat: Kecskemét rövid- és középtávon tervezett fejlesztési programcsoportjainak és programjainak összefoglaló táblázata

Program csoport száma	Programcsoport/Program neve		Illeszkedések				Forrástérkép
			Tematikus cél	Beavatkozási terület	Akcióterület	Tervezési dimenzió	
P1	Városi gazdaságfejlesztési és innovációs programcsoport						
	P1.1.	Városi innovációs ökoszisztéma fejlesztési program	Tc13, Tc14, Tc15, Tc16	A város teljes területe	A város teljes területe	PV; DV; MV	EU, Városi Alapkezelő
	P1.2.	Iparterületek, technológiai parkok infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési programja	Tc7, Tc13	1, 7, 10	1.1; 1.2; 7.1; 7.3	PV	EU, Városi Alapkezelő
	P1.3.	Logisztikai fejlesztések programja	Tc7, Tc13	1, 9, 10, 15, 17	1.2; 9.1; 10.1; 15.1; 17.1	PV	EU, Városi Alapkezelő
	P1.4.	Vállalkozásfejlesztési és beszállítói programok elindítása	Tc13, Tc16	A város teljes területe	A város teljes területe	PV	EU, Városi Alapkezelő, Kormányzati forrás
	P1.5.	Barnamezős területek gazdaságfejlesztési programja	Tc7, Tc11, Tc13	A város teljes területe	A város teljes területe	PV; DV; ZV	EU, Városi Alapkezelő
P2	Digitális megújulás programcsoport						
	P2.1.	Városi IKT fejlesztési program	Tc7, Tc15	A város teljes területe	A város teljes területe	DV	EU, Kormányzati és befektetői forrás
	P2.2.	Városi digitális szolgáltatások fejlesztési programja	Tc9, Tc14, Tc15	NR	NR	DV	EU, Városi Alapkezelő, kormányzati és befektetői forrás
	P2.3.	Digitális írástudás fejlesztésének programja	Tc5, Tc15	NR	NR	DV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P2.4.	Városi digitális átállás programja	Tc14, Tc15	NR	NR	DV	EU, Kormányzati és saját forrás
P3	Fenntartható városi mobilitás programcsoport						
	P3.1.	Városi és elővárosi közlekedési infrastruktúra fejlesztésének programja	Tc4, Tc7	A város teljes területe	A város teljes területe	KV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P3.2.	Közlekedési módváltás fejlesztésének programja	Tc1, Tc2, Tc4	2, 7, 15, 17, 23	2.1;7.2;15.1;17.2; 23.1;23.3; 23.6	KV; ZV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P3.3.	Közös használatú (katonai-polgári) repülőtér kialakítása, új utasforgalmi terminál építése, a kapcsolódó infrastrukturális elemek fejlesztése program	Tc7	17	17.1	PV; KV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P3.4.	A közösségi közlekedés és lágy közlekedési formák előnybe részesítésének programja	Tc4	16	16.1;16.2;16.3; 16.4	KV; ZV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P3.5.	Városi e-mobilitás és közlekedési szolgáltatásfejlesztési program	Tc4, Tc7	A város teljes területe	A város teljes területe	KV; ZV	EU, Kormányzati és saját forrás
P4	Városfejlesztési, városrehabilitációs és -revitalizációs programcsoport						
	P4.1.	Városi közterületek klímabarát, funkcióbővítő rehabilitációs programja	Tc3, Tc11	A város teljes területe	A város teljes területe	KV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P4.2.	A funkcióváltáshoz, funkcióbővítéshez kapcsolódó tömbrehabilitációs programok	Tc3, Tc6	14, 16	14.2; 16.1; 16.2	PV; KV	Városi Alapkezelő, Befektető
	P4.3.	Belváros komplex fejlesztési programja	Tc3, Tc11	16	16.1; 16.2	KV; ZV; MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P4.4.	Alulhasznosított, városkapu helyzetben lévő barnamezős területek, rozsdaovezetek revitalizációs és gazdaságélénkítő programja	Tc3, Tc9, Tc13	1, 2, 7, 9, 12, 17, 19	1.1;2.1; 7.1; 7.2; 9.1;9.2; 12.1; 17.2; 19.1	PV; KV	Városi Alapkezelő, Kormányzati és befektetői forrás
	P4.5.	Városrészi alközpontok komplex fejlesztésének programja	Tc1, Tc3, Tc11	2, 4, 7, 21, 22, 23	2.1; 4.3; 7.2; 21.1; 22.2; 23.1; 23.3; 23.6	KV; MV	Kormányzati és saját forrás
	P4.6.	Kecskemét szociális típusú városrehabilitációs programja	Tc3, Tc6	20	20.1	MV	EU, Kormányzati és saját forrás
P5	„Zöld-és kékinfrastruktúra” és környezetvédelem fejlesztése programcsoport						
	P5.1.	Kecskemét Zöld Átállás programja	Tc2, Tc11, Tc15	NR	NR	ZV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P5.2.	Kecskemét természet- és tájvédelmi programja	Tc3, Tc10	A város teljes területe	A város teljes területe	ZV	EU, Kormányzati forrás
	P5.3.	Települési környezetvédelmi beavatkozások programja	Tc2, Tc4, Tc11	A város teljes területe	A város teljes területe	ZV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P5.4.	Komplex városi hulladékgazdálkodási program	Tc2, Tc11	A város teljes területe	A város teljes területe	ZV	EU, Kormányzati és befektetői forrás
	P5.5.	Városi körforgásos gazdaság fejlesztési programja	Tc2, Tc9, Tc13	A város teljes területe	A város teljes területe	ZV; PV	EU, Kormányzati és befektetői forrás
P6	Klimavédelmi és klímaadaptációs programcsoport						
	P6.1.	Komplex energiatakarékossági, energiahatékonysági és energiabiztonsági program	Tc2, Tc12	NR	NR	PV; ZV	EU, Kormányzati forrás, Városi Alapkezelő
	P6.2.	Városi távhőrendszer komplex fejlesztési programja	Tc2, Tc11, Tc12	A város teljes területe	A város teljes területe	KV; ZV	EU, Kormányzati forrás
	P6.3.	Városi épületenergetikai program	Tc6, Tc11, Tc12	A város teljes területe	A város teljes területe	ZV	EU, Kormányzati forrás, Városi Alapkezelő
	P6.4.	Klimavédelmi, klímaadaptációs pilot és szemléletformálási programok	Tc2, Tc11	NR	NR	ZV; MV	EU, Kormányzati és saját forrás
P7	„Kecskemét kulturális öröksége” programcsoport						
	P7.1.	A kecskeméti művészeti műhelyek, múzeumok és kiállítóterek látogatóbarát fejlesztésének programja	Tc5, Tc8	A város teljes területe	A város teljes területe	KV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P7.2.	A műemléki és helyi védett középületek felújítási, illetve közösségi, kulturális és turisztikai hasznosítási programja	Tc3, Tc8	A város teljes területe	A város teljes területe	PV; KV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P7.3.	A városközpont szecessziós épületeinek értékörző fejlesztési programja	Tc3	16	16.1.	KV	EU, Kormányzati és saját forrás

Program csoport száma	Programcsoport/Program neve		Illeszkedések				Forrástérkép
			Tematikus cél	Beavatkozási terület	Akcióterület	Tervezési dimenzió	
P8	„Egészség és aktivitás” rekreációs, sport- és turizmusfejlesztési programcsoport						
	P8.1.	Kecskemét sportinfrastruktúrájának komplex fejlesztési programja	Tc5, Tc8	4, 7, 22	4.1; 4.3; 7.2; 22.1	KV	Kormányzati és saját forrás
	P8.2.	Kecskemét tömegsport és rekreációs területeinek komplex fejlesztési programja	Tc8	A város teljes területe	A város teljes területe	KV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P8.3.	Kecskemét kereskedelmi szálláslehetőségeinek fejlesztési programja	Tc3, Tc7	A város teljes területe	A város teljes területe	PV; KV	Kormányzati forrás, befektetői forrás
	P8.4.	„Kecskemét és környéke kultúrtáj” turisztikai programja	Tc3, Tc11	A város teljes területe	A város teljes területe	KV	Kormányzati és saját forrás
	P8.5.	Kecskemét egészségmegőrző, szabadidő és sport programkínálatának fejlesztése	Tc5, Tc8	NR	NR	KV; MV	Kormányzati és saját forrás
P9	Városi intézményfejlesztési programcsoport						
	P9.1.	Városi egészségügyi ellátórendszer korszerűsítésének programja	Tc5	5, 16	5.1; 16.1	KV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P9.2.	Városi szociális ellátórendszer korszerűsítésének programja	Tc5, Tc7	A város teljes területe	A város teljes területe	KV; MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P9.3.	Városi köznevelési és közoktatás intézményrendszer korszerűsítésének programja	Tc5, Tc7	A város teljes területe	A város teljes területe	KV; MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P9.4.	Város- és létesítményüzemeltetés hatékonyságának növelése program	Tc2, Tc12	A város teljes területe	A város teljes területe	KV; DV	Befektetői és saját forrás
	P9.5.	Városrészi (köz)szolgáltatásfejlesztési programok megvalósítása	Tc1, Tc7	A város teljes területe	A város teljes területe	KV	EU, Kormányzati és saját forrás
P10	Humán erőforrás-fejlesztés, a munkaerőpiaci illeszkedés programcsoport						
	P10.1.	Az élethossziglan történő tanulás feltételeit javító városi program	Tc5	NR	NR	MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P10.2.	Duális képzés, készségfejlesztés és kompetencia növelés városi programja	Tc5	NR	NR	KV; MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P10.3.	Helyi foglalkoztatás-fejlesztési, munkahelyvédelmi, bértámogatási és egyéb ösztönzési programok	Tc5, Tc13	NR	NR	PV; MV	EU, Kormányzati és saját forrás
P11	Társadalmi felzárkóztató, esélyteremtési és integrációs programcsoport						
	P11.1.	Hátrányos helyzetű célcsoportok esélyteremtő és integrációs programja	Tc6	13, 20, 22, 23	13.2; 20.1; 22.2; 23.2	MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P11.2.	Szociális és civil szervezetek szolgáltatásfejlesztési és helyi identitás növelő programjai	Tc6	NR	NR	MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P11.3.	Kompetenciafejlesztő, valamint önálló életvitelt támogató programok	Tc6	NR	NR	MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P11.4.	Fiatalok helyben maradását, ifjúsági közösségformáló tevékenységeket támogató programok	Tc6	NR	NR	MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P11.5.	Egészségfejlesztő programok szervezése és lebonyolítása, szemléletformáló tevékenységek, akciók megvalósítása	Tc6	NR	NR	MV	EU, Kormányzati és saját forrás
	P11.6.	Esélyteremtő, a szolgáltatásokhoz egyenlő hozzáférést biztosító szemléletformáló, tájékoztató és figyelemfelhívó programok	Tc6	NR	NR	MV	EU, Kormányzati és saját forrás

Jelmagyarázat: Uniós tervezési dimenziók

DV: Digitális Város
KV: Kiszolgáló Város
MV: Megtartó Város
PV: Prosperáló Város
ZV: Zöldülő Város

3.3. A tervezett fejlesztések pénzügyi terve és ütemezése

A tervezett programok, projektek megvalósítása/megvalósíthatósága és azok ütemezése a város számára rendelkezésre álló fejlesztési források függvénye. A programtáblából látható, hogy a város 2030-ig szóló szükségletalapú fejlesztési igénye (~217 milliárd Ft) **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának anyagi lehetőségein messze túlmutat, s meghaladja a 2021-2027-es uniós költségvetési ciklusban a TOP Plusz keretében a város részére dedikált 19,032 Mrd Ft-os keretet.** Ennek megfelelően, a város harmonikus, kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődéséhez további forrásgenerálás szükséges, melyhez eredményesen kell pályázni a 2021-2027-es uniós költségvetési ciklus ágazati operatív programok keretében megjelenő felhívásokra, a **Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF)** forrásaira, továbbá az **állami finanszírozási lehetőségekre** (pl. Modern Városok Programja, minisztériumi források, egyéb hazai pályázatok). Emellett figyelembe kell venni olyan új alternatív finanszírozási lehetőségeket is, mint a **Zöld Tőke Követelmény Kedvezmény** keretében elérhető pénzeszközök, illetve a helyi **Városi Alapkezelő Zrt.** forrásai (Vállalkozásfejlesztési Alap, Városfejlesztési Alap). Kiemelt szerepet játszhatnak a felsoroltakon kívül az **egyéb piaci, befektetői források**, valamint a **helyi önkormányzat, illetve kapcsolódó vállalkozásainak fejlesztési eszközei** (pl. költségvetési források, közvállalati kötvénykibocsátás, egyéb hitelek).

A Tft-ben rögzített célok következetes megvalósítása és az ehhez kapcsolódó fejlesztések prioritásainak meghatározása, a nevesített programok megfelelő (pl. pénzügyi, műszaki, finanszírozási) előkészítettsége, valamint egy átlátható **forrástérkép összeállítása, alapvető fontosságú nem csak a fejlesztési elképzelések tervezhető finanszírozhatósága, hanem a sikeres forrásgenerálás szempontjából is.** A 8. táblázat adataiból is látható, hogy Kecskemét fejlesztési igényei (kb. 217 milliárd Ft) jelentősek, s számos területen (pl. fenntartható városi mobilitás, intézményfejlesztés, energetikai korszerűsítések, klímavédelmi beavatkozások, zöld- és kékinfrastruktúra, városrehabilitáció, gazdaságfejlesztés) gyors és megfelelően átgondolt, komplex fejlesztések szükségesek, ezzel szolgálva a város versenyképességét, modernizációját, élhetőségét, továbbá „rezilienciájának” erősödését.

Az elkövetkező évtizedben **a város sikerességét, a város- és gazdaságfejlesztési szakmai felkészültsége, innovációs és adaptációs képessége, továbbá lobbijereje alapvetően befolyásolja majd.** Kiemelt jelentőségű lesz a szakági fejlesztési koncepcióinak (pl. gazdasági, energetikai, digitalizációs, vízgazdálkodási, zöldfelület-fejlesztési/kezelési, közlekedési) rendelkezésre állása, továbbá a megvalósításhoz szükséges akcióprogramjainak, cselekvési terveinek megléte, valamint azon megvalósíthatósági tanulmányok és mestertervek (master plan) kidolgozása, melyek nélkülözhetetlenek a befektetői érdeklődés felkeltéséhez és a szükséges fejlesztési források biztosításához.

Kiemelt jelentősége lesz a tervezett fejlesztések egymásra épülésének, ütemezésének is, melynek egy javasolt változatát a 9. táblázat mutatja be.

8. táblázat: A Tft programjainak pénzügyi terve

Tft Programok	TOP finanszírozás (millió Ft)	Ágazati OP-k (millió Ft)	Alternatív forrás (millió Ft)	Források összesen (millió Ft)
P1_ Városi gazdaságfejlesztési és innovációs programcsoport	1 398	8 300	9 000	18 698
P1.1. Városi innovációs ökoszisztéma fejlesztési program	-	2 000	500	2 500
P1.2. Iparterületek, technológiai parkok infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési programja	1 000	-	1 500	2 500
P1.3. Logisztikai fejlesztések programja	-	800	3 000	3 800
P1.4. Vállalkozásfejlesztési és beszállítói programok elindítása	398	4 000	1 000	5 398
P1.5. Barnamezős területek gazdaságfejlesztési programja	-	1 500	3 000	4 500
P2_ Digitális megújulás programcsoport	224	2 300	2 300	4 824
P2.1. Városi IKT fejlesztési program	210	500	1 500	2 210
P2.2. Városi digitális szolgáltatások fejlesztési programja	-	1 000	200	1 200
P2.3. Digitális írástudás fejlesztésének programja	-	500	100	600
P2.4. Városi digitális átállás programja	14	300	500	814
P3_ Fenntartható városi mobilitás programcsoport	3 390	6 000	37 500	46 890
P3.1. Városi és elővárosi közlekedési infrastruktúra fejlesztésének programja	1 800	3 000	3 000	7 800
P3.2. Közlekedési módváltás fejlesztésének programja	5	1 500	20 000	21 505
P3.3. Közös használatú (katonai-polgári) repülőtér kialakítása, új utasforgalmi terminál építése, a kapcsolódó infrastrukturális elemek fejlesztése program	-	-	3 000	3 000
P3.4. A közösségi közlekedés és lágy közlekedési formák előnybe részesítésének programja	1 585	-	3 8005 700	11 085
P3.5. Városi e-mobilitás és közlekedési szolgáltatásfejlesztési program	-	1 500	2008001000	1 700
P4_ Városfejlesztési, városrehabilitációs és -revitalizációs programcsoport	3 684	7 500	18 525	29 709
P4.1. Városi közterületek klímabarát, funkcióbővítő rehabilitációs programja	1 500	1 000	1 500	4 000
P4.2. A funkcióváltáshoz, funkcióbővítéshez kapcsolódó tömbrehabilitációs programok	-	2 400	3 000	5 400
P4.3. Belváros komplex fejlesztési programja	-	1 000	2 000	3 000
P4.4. Alulhasznosított, városkapu helyzetben lévő barnamezős területek, rozsdaovezetek revitalizációs és gazdaságélénkítő programja	-	2 000	7 0003 000	12 000
P4.5. Városrészi alközpontok komplex fejlesztésének programja	2 000	1 000	2 000	5 000
P4.6. Kecskemét szociális típusú városrehabilitációs programja	184	100	25	309
P5_ „Zöld-és kékinfrastruktúra” és környezetvédelem fejlesztése programcsoport	908	5 700	13 700	20 308
P5.1. Kecskemét Zöld Átállás programja	8	200	500	708
P5.2. Kecskemét természet- és tájvédelmi programja	-	2 000	2 000	4 000
P5.3. Települési környezetvédelmi beavatkozások programja	400	500	1 200	2 100
P5.4. Komplex városi hulladékgyűjtési program	400	2 000	8 000	10 400
P5.5. Városi körforgásos gazdaság fejlesztési programja	100	1 000	2 000	3 100
P6_ Klímavédelmi és klímaadaptációs programcsoport	1 910	6 500	13 500	21 910
P6.1. Komplex energiatakarékossági, energiahatékonysági és energiabiztonsági program	-	2 000	5 000	7 000
P6.2. Városi távhőrendszer komplex fejlesztési programja	-	1 000	2 000	3 000
P6.3. Városi épületenergetikai program	1 810	3 000	3 0003 000	10 810
P6.4. Klímavédelmi, klímaadaptációs pilot és szemléletformálási programok	100	500	500	1 100
P7_ „Kecskemét kulturális öröksége” programcsoport	600	4 000	4 500	9 100
P7.1. A kecskeméti művészeti műhelyek, múzeumok és kiállítóterek látogatóbarát fejlesztésének programja	-	1 000	1 000	2 000
P7.2. A műemléki és helyi védett középületek felújítási, illetve közösségi, kulturális és turisztikai hasznosítási programja	600	1 000	2 000	3 600
P7.3. A városközpont szecessziós épületeinek értékörző fejlesztési programja	-	2 000	1 500	3 500

P8_„Egészség és aktivitás” rekreációs, sport- és turizmusfejlesztési programcsoport	920	1 000	11 500	13 420
P8.1. Kecskemét sportinfrastruktúrájának komplex fejlesztési programja	420	-	6 000	6 420
P8.2. Kecskemét tömegsport és rekreációs területeinek komplex fejlesztési programja	400	-	1 000	1 400
P8.3. Kecskemét kereskedelmi szálláslehetőségeinek fejlesztési programja	-	-	2 000	2 000
P8.4. „Kecskemét és környéke kultúrtáj” turisztikai programja	-	1 000	2 000	3 000
P8.5. Kecskemét egészségmegőrző, szabadidő és sport programkínálatának fejlesztése	100	-	500	600
P9_ Városi intézményfejlesztési programcsoport	2 777	9 400	20 000	32 177
P9.1. Városi egészségügyi ellátórendszer korszerűsítésének programja	555	5 000	13 000	18 555
P9.2. Városi szociális ellátórendszer korszerűsítésének programja	1 022	1 000	1 000	3 022
P9.3. Városi köznevelési és közoktatás intézményrendszer korszerűsítésének programja	800	2 400	3 000	6 200
P9.4. Város- és létesítményüzemeltetés hatékonyságának növelése program	-	1 000	2 000	3 000
P9.5. Városrészi (köz)szolgáltatásfejlesztési programok megvalósítása	400	-	1 000	1 400
P10_Humánerőforrás-fejlesztés, a munkaerőpiaci illeszkedés programcsoport	2 871	4 000	5 000	11 871
P10.1. Az élethossziglan történő tanulás feltételeit javító városi program	500	1 000	1 000	2 500
P10.2. Duális képzés, készségfejlesztés és kompetencia növelés városi programja	1 429	2 000	2 000	5 429
P10.3. Helyi foglalkoztatás-fejlesztési, munkahelyvédelmi, bértámogatási és egyéb ösztönzési programok	942	1 000	2 000	3 942
P11_ Társadalmi felzárkóztató, esélyteremtési és integrációs programcsoport	1 829	4 200	2 425	8 454
P11.1. Hátrányos helyzetű célcsoportok esélyteremtő és integrációs programja	129	1 000	500	1 629
P11.2. Szociális és civil szervezetek szolgáltatásfejlesztési és helyi identitás növelő programjai	-	2 400	200	2 600
P11.3. Kompetenciafejlesztő, valamint önálló életvitelt támogató programok	500	-	200	700
P11.4. Fiatalok helyben maradását, ifjúsági közösségformáló tevékenységeket támogató programok	200	100	500	800
P11.5. Egészségfejlesztő programok szervezése és lebonyolítása, szemléletformáló tevékenységek, akciók megvalósítása	500	500	1 000	2000
P11.6. Esélyteremtő, a szolgáltatásokhoz egyenlő hozzáférést biztosító szemléletformáló, tájékoztató és figyelemfelhívó programok	500	200	25	725

Forrástérkép jelmagyarázat

	TOP Pluszból finanszírozható
	Ágazati OP-ből finanszírozható
	Városi Alapkezelő által finanszírozható
	Egyéb állami, befektetői forrásból finanszírozható
	Önkormányzati forrásból finanszírozható
	ESG finanszírozásra tervezhető
	Köztisztviselési költségvetési lehetőség

9. táblázat: A Tft-ben tervezett programok ütemezése

Program	2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév
P1.1. Városi innovációs ökoszisztéma fejlesztési program																		
P1.2. Iparterületek, technológiai parkok infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési programja																		
P1.3. Logisztikai fejlesztések programja																		
P1.4. Vállalkozásfejlesztési és beszállítói programok elindítása																		
P1.5. Barnamezős területek gazdaságfejlesztési programja																		
P2.1. Városi IKT fejlesztési program																		
P2.2. Városi digitális szolgáltatások fejlesztési programja																		
P2.3. Digitális írástudás fejlesztésének programja																		
P2.4. Városi digitális átállás programja																		
P3.1. Városi és elővárosi közlekedési infrastruktúra fejlesztésének programja																		
P3.2. Közlekedési módváltás fejlesztésének programja																		
P3.3. Közös használatú (katonai-polgári) repülőtér kialakítása, új utasforgalmi terminál építése, a kapcsolódó infrastrukturális elemek fejlesztése program																		
P3.4. A közösségi közlekedés és lágy közlekedési formák előnybe részesítésének programja																		
P3.5. Városi e-mobilitás és közlekedési szolgáltatásfejlesztési program																		
P4.1. Városi közterületek klímabarát, funkcióbővítő rehabilitációs programja																		
P4.2. A funkcióváltáshoz, funkcióbővítéshez kapcsolódó tömbrehabilitációs programok																		
P4.3. Belváros komplex fejlesztési programja																		
P4.4. Alulhasznosított, városkapu helyzetben lévő barnamezős területek, rozsdaovezetek revitalizációs és gazdaságélénkítő programja																		
P4.5. Városrészi alközpontok komplex fejlesztésének programja																		
P4.6. Kecskemét szociális típusú városrehabilitációs programja																		
P5.1. Kecskemét Zöld Átállás programja																		
P5.2. Kecskemét természet- és tájvédelmi programja																		
P5.3. Települési környezetvédelmi beavatkozások programja																		
P5.4. Komplex városi hulladékgyűjtési program																		
P5.5. Városi körforgásos gazdaság fejlesztési programja																		
P6.1. Komplex energiatakarékossági, energiahatékonysági és energiabiztonsági program																		
P6.2. Városi távhőrendszer komplex fejlesztési programja																		
P6.3. Városi épületenergetikai program																		
P6.4. Klímavédelmi, klímaadaptációs pilot és szemléletformálási programok																		
P7.1. A kecskeméti művészeti műhelyek, múzeumok és kiállítóterek látogatóbarát fejlesztésének programja																		
P7.2. A műemléki és helyi védett középületek felújítási, illetve közösségi, kulturális és turisztikai hasznosítási programja																		
P7.3. A városközpont szecessziós épületeinek értékőrző fejlesztési programja																		
P8.1. Kecskemét sportinfrastruktúrájának komplex fejlesztési programja																		
P8.2. Kecskemét tömegsport és rekreációs területeinek komplex fejlesztési programja																		
P8.3. Kecskemét kereskedelmi szálláslehetőségeinek fejlesztési programja																		
P8.4. „Kecskmét és környéke kultúrtáj” turisztikai programja																		
P8.5. Kecskemét egészségmegőrző, szabadidő és sport programkínálatának fejlesztése																		
P9.1. Városi egészségügyi ellátórendszer korszerűsítésének programja																		
P9.2. Városi szociális ellátórendszer korszerűsítésének programja																		
P9.3. Városi köznevelési és oktatás intézményrendszer korszerűsítésének programja																		
P9.4. Város- és létesítményüzemeltetés hatékonyságának növelése program																		
P9.5. Városrészi (köz)szolgáltatásfejlesztési programok megvalósítása																		
P10.1. Az élethossziglan történő tanulás feltételeit javító városi program																		
P10.2. Duális képzés, készségfejlesztés és kompetencia növelés városi programja																		
P10.3. Helyi foglalkoztatás-fejlesztési, munkahelyvédelmi, bértámogatási és egyéb ösztönzési programok																		
P11.1. Hátrányos helyzetű célcsoportok esélyteremtő és integrációs programja																		
P11.2. Szociális és civil szervezetek szolgáltatásfejlesztési és helyi identitás növelő programjai																		
P11.3. Kompetenciafejlesztő, valamint önálló életvitelt támogató programok																		
P11.4. Fiatalok helyben maradását, ifjúsági közösségformáló tevékenységeket támogató programok																		
P11.5. Egészségfejlesztő programok szervezése és lebonyolítása, szemléletformáló tevékenységek, akciók megvalósítása																		
P11.6. Esélyteremtő, a szolgáltatásokhoz egyenlő hozzáférést biztosító szemléletformáló, tájékoztató és figyelemfelhívó programok																		

3.4. A települési víz- és csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztési feladatai

Kecskemét sikerességének és vonzóképességének megőrzéséhez elengedhetetlen nem csak a település versenyképességének és hatékony városüzemeltetésnek javítása, hanem a hosszú távú élhetőségének biztosítása is. Ez utóbbi tényező azért is kiemelendő, mert **Kecskemét a környezetileg érzékeny** (pl. rossz vízháztartású homoktalajok, romló vízgazdálkodási feltételek, süllyedő talajvízszint, szárazodás) és a **klímaváltozás hatásainak leginkább kitett Duna-Tisza-közi Homokhátság legnagyobb települési központja**. A városnak méretéből és térségi szerepköréből adódóan kiemelt feladata van nem csak a klímaváltozás elleni küzdelemben, hanem a klímaalkalmazkodás különböző területein is.

Ezek közül is kiemelkedik a **települési vízgazdálkodás** és azon belül is a **vízviisszatartás és vízpótlás területe**, melynek jövőbeli feladatait a város klimatikus jellemzői, a természetföldrajzi és vízrajzi adottságai, továbbá az emberi tevékenységek (pl. talajvíz kivétel, zöldfelületek beépítése, a gazdálkodási jellemzők, a csapadékvíz beszivárgási viszonyainak megváltoztatása, a csapadékvíz és tisztított szennyvíz a területről történő gyors levezetése) egyaránt befolyásolják. A Kecskeméten jelentkező fejlesztési szükségleteket számos jogszabály és ágazati program körvonalazza, melyek az alábbiakban foglalhatók össze.

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben foglaltak szerint **Kecskemét közigazgatási területének döntő része** (K-i, ÉK-i, valamint a központi belterület majdnem teljes területét is beleértve) az **Országos vízminőség-védelmi terület övezetbe tartozik**. Emellett a város és térsége Bács-Kiskun Megye Területrendezési Tervében foglaltak szerint a **klímaváltozással fokozottan érintett térség övezetén belül, a nagyon erősen aszályos zónába esik**. Ezt az aszályhajlamot fokozza a város területén mérhető növekvő napfénytartam, az uralkodó – kevéssé víztartó – talajtípus (jelentős részben homoktalajok), valamint a növényborítottság, a gazdálkodási jellemzők változásai és az emberi tevékenység (pl. túlburkolás, vízkivétel, a város beépítésének növekedése), melyek kedvezőtlen hatással vannak a felszíni és a felszín alatti vizek mennyiségére és minőségére.

Kecskemét jelenlegi és jövőbeli vízgazdálkodási irányaira hatással vannak az uniós **Víz Keretirányelv** (2000/60/EK irányelv) céljai, valamint **Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervében** foglaltak (ez utóbbi dokumentum, a Kormány 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozata mellékleteként került közzétételre).

A Víz Keretirányelv általános céljai az alábbiak:

- Megakadályozni a vízi és a vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák és vizes élőhelyek további romlását; védeni és javítani állapotukat;
- Támogatni a rendelkezésre álló vízkészletek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználatot;
- Fokozottan védeni és javítani a vízi környezetet a veszélyes és mérgező anyagok bevezetésének fokozatos csökkentésével és megszüntetésével;
- Biztosítani a felszín alatti vizek szennyezettségének fokozatos csökkentését, megakadályozni további szennyezésüket;
- Hozzájárulni az árvizek és aszályok mérsékléséhez.

A tervezés legkisebb egységei a víztestek, melyek közül a felszíniek a vízfolyások és az állóvizek, valamint egy külön csoportban találhatóak a felszín alattiak. A felszíni víztesteket a Keretirányelv 3 kategóriába sorolja: természetes, erősen módosított és mesterséges víztestek.

A Keretirányelv szerint a természetes vízfolyásoknál és állóvizeknél a jó ökológiai és kémiai (vízminőségi) állapot elérése, míg az erősen módosított és a mesterséges vizeknél a jó kémiai (vízminőségi) állapot és a jó ökológiai potenciál, a felszín alatti vizeknél pedig a jó mennyiség és a jó kémiai (vízminőségi) állapot elérése és fenntartása a cél.

A Vízyűjtő-gazdálkodási Terv Kecskemét közigazgatási területére a vízfolyás víztestek (Alpár-Nyárlőrinci-csatorna, Csukás-éri-főcsatorna, Félegyházi-vízfolyás) esetében a 2-20 számú Alsó-Tisza jobb part és az 1-10 Duna-völgyi-főcsatorna tervezési alegységre vonatkozóan – a kitűzött célok eléréséhez 2027-ig terjedően – az alábbi intézkedéseket foglalmazta meg:

Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése csomag:

- A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken
- Tápanyag-gazdálkodási terv alapján történő tápanyag kihelyezés szántók esetében, agrár-környezetgazdálkodási programok (AKG) keretében
- Művelési ág váltás (szántó - gyepek, szántó - erdő, szántó - vizes élőhely konverzió)

Hidromorfológiai viszonyok javítása a hosszirányú átjárhatóságon kívül (vízfolyások és állóvizek morfológiai szabályozottságának csökkentése) csomag:

- A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével
- Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja
- Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében

Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag csökkentése csomag:

- Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával
- Szennyezőanyag lemosódás csökkentése síkvidéki területen agrár-környezetgazdálkodási program (AKG) keretében (pl. táblamenti szegélyek, mélyszántás)
- A legeltetés és a takarmánygazdálkodás jó gyakorlata legelőkre.
- Vízfolyások és tavak melletti pufferzónák kialakítása gyepesítéssel vagy agrár-erdészeti módszerrel (összehangolás a parti növényzónák rehabilitációjával, árvízvédelmi és fenntartási szempontok figyelembevételével)

A természetes vízviasszatartást elősegítő intézkedések csomag:

- Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízviasszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében
- Vízviasszatartás tározással, síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás öbolszerűen kiszélesített szakaszokon

Mezőgazdasági telepekről (állattartásból) származó terhelés csökkentése csomag:

- Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján
- Hordalék- és tápanyag-viasszatartás felszíni befogadóba történő bevezetés előtt csomag:
- Mezőgazdasági területéről származó belvizek szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező)

Az állóvíz víztestek vonatkozásában a Felső záportározó tavai (Csónakázó-tó) esetében az alábbi intézkedéseket fogalmazta meg a terv:

Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése csomag:

- Művelési ág váltás (szántó - gyepterület, szántó - erdő, szántó - vizes élőhely konverzió)

Hidromorfológiai viszonyok javítása a hosszirányú átjárhatóságon kívül (vízfolyások és állóvizek morfológiai szabályozottságának csökkentése) csomag:

- Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap egyszeri eltávolítása
- A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével
- Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében

Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag csökkentése csomag:

- Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával
- Szennyezőanyag lemosódás csökkentése síkvidéki területen agrár-környezetgazdálkodási program (AKG) keretében (pl. táblamenti szegélyek, mélyszántás)
- Vízfolyások és tavak melletti pufferzónák kialakítása gyepesítéssel vagy agrár-erdészeti módszerrel (összehangolás a parti növényzónák rehabilitációjával, árvízvédelmi és fenntartási szempontok figyelembevételével)

Termálvizek kezelése a vízfolyásokba történő bevezetés előtt csomag:

- Fürdésre és gyógyászatra használt termálvizek kezelése

Kecskemét közigazgatási területét 7 db felszín alatti víztest érinti, melyek a következők:

- Duna-Tisza közti hátság – Tisza-vízgyűjtő É-i rész (sekély porózus)
- Duna-Tisza közti hátság – Tisza-vízgyűjtő É-i rész (porózus)
- Duna-Tisza közti hátság – Duna-vízgyűjtő É-i rész (sekély porózus)
- Duna-Tisza közti hátság – Duna-vízgyűjtő É-i rész (porózus)
- Nyugat-Alföld (porózus termál)
- Dél-Alföld (porózus termál)
- Észak-Alföld (porózus termál)

Duna-Tisza közti hátság – Duna-vízgyűjtő északi rész sekély porózus és porózus víztestek a közigazgatási terület Ny-i, ÉNy-i mintegy tizedét, míg a Duna-Tisza közti hátság – Tisza-vízgyűjtő északi rész sekély porózus és porózus víztestek a közigazgatási terület egyéb döntő részét (a belterületeket is beleértve) érintik. A Nyugat-Alföld porózus termál víztest a közigazgatási terület Ny-i harmadát, a Dél-Alföld porózus termál víztest a közigazgatási terület belterület szélétől DK-re eső szintén mintegy harmadát, míg az Észak-Alföld porózus termál víztest a maradék középső, ÉK-i területeket érinti. Az alegység felszín alatti víztesteinek mindegyike jelentős mértékben átnyúlik másik tervezési alegység területére is.

A felszín alatti víztestek vonatkozásában Vízyűjtő-gazdálkodási Terv 2027-ig az alábbi intézkedéseket fogalmazta meg:

Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése csomag:

- A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken

- Tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása az alapot meghaladó mértékben önkéntes agrár-környezetgazdálkodási program (AKG) keretében
- Tápanyag-gazdálkodási terv alapján történő tápanyag kihelyezés szántók esetében, agrár-környezetgazdálkodási programok (AKG) keretében
- Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió)
- A szennyvíziszap mezőgazdasági területen való hasznosításának szabályozásának felülvizsgálata (követelmények és tilalmak)
- A környezeti szempontoknak megfelelő tápanyag-gazdálkodás érdekében a szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosításának elősegítése

Mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése csomag:

- Növényvédő szerek alkalmazásának szabályozása EU Peszticid Irányelv alapján (szántó, ültetvények és legelő esetén)
- Növényvédőszer alkalmazásának korlátozása agrár-környezetgazdálkodási program (AKG) keretében

Ökológiai szempontok érvényesítése a fenntartható vízhasználatok megvalósításában csomag:

- Felszín alóli vízkivételek nyilvántartása, felülvizsgálata, módosítása, engedélyezése

Bekövetkezett szennyezések csökkentése, felszámolása, beleértve a felhagyott szennyezett területek kármentesítését csomag:

- Szennyezett terület kármentesítése (feltárás, megfigyelés, biztosítás, felszámolás)

A víz hatékony felhasználását elősegítő műszaki intézkedések az öntözés, az ipar, az energiatermelés és a háztartás területén csomag:

- Víztakarékos megoldások alkalmazása a növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság)
- Technológiai és hálózati veszteségek csökkentése
- Víztakarékos megoldások az ipari vízellátásban

Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések (védőterületek, pufferzónák) csomag:

- A vízbázisvédelmi szabályozáson kívüli megoldások (egyedi megoldások, vízbázis-védelem szempontjából kedvező területhasználat váltás, jó gyakorlatok ösztönzése, területhasználókkal való megegyezés).

Településekről, épített infrastruktúrából és közlekedésből származó szennyezések megelőzése és szabályozása csomag:

- Kommunális hulladéklerakók megfelelő kialakítása, működtetése és ellenőrzése
- Illegális hulladéklerakók felszámolása, a hulladéklerakás ellenőrzése, bírságolása
- A Szennyvíz Program megvalósítása (csatornázás, egyedi szennyvízkezelés)
- További csatornarákötések elősegítése és megvalósítása
- Csatornahálózatok rekonstrukciója

A természetes vízviSSzatartást elősegítő intézkedések csomag:

- Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízviSSzatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében

Beszivároztatás, visszasajtolás korszerűsítése, szabályozása csomag:

- Talajvízdúsítás szabályozása

Károsodott vízi és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme a vízjárást befolyásoló hatásokkal szemben, az egyéb intézkedéseken felül csomag:

- A védett természeti területek állapotát javító speciális hidromorfológiai intézkedések, beleértve a vízkivételek speciális szabályozása, vízkormányzás és vízpótlás megoldása a természetvédelmi igények kielégítésére

Szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása csomag:

- Szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása

A jelzett feladatok mellett, Kecskemétnek tevékeny szerepet kell vállalnia a **Homokhátság vízvisszatartásával, vízpótlásával kapcsolatos programokban** is, hiszen a közvetlenül hozzáférhető felszíni és felszín alatti vízkészletekben szignifikáns csökkenés zajlott le az elmúlt évtizedekben. *„A vízkészletekben bekövetkezett változások okai alapvetően klimatikus eredetűek, de a helyi vízkészletek megőrzésével, a lefolyások mérséklésével a bekövetkezett kedvezőtlen tendenciák ellensúlyozhatók. Ehhez rendelkezésre álló hasznosítható természetes vízkészletek megőrzésén túlmutatóan a vízgyűjtőkön keletkező tisztított használtvizek megőrzése nyújt lehetőségeket. A felszíni vízkészletek megőrzésével elsődlegesen a vízhiány csökkentését tervezik megvalósítani, másrészt a biodiversitás növelését. Ahhoz azonban, hogy a természetvédelmi értékek fenntartható fejlődését biztosítani tudjuk, nem csak a mennyiségi, hanem a minőségi követelményekre is tekintettel kell lenni”* (Kozák Péter, ATIVIZIG).

Kecskemétet érintően tervezett beavatkozások az alábbi tevékenységek köré csoportosíthatók:

- *felszíni összegyűlekezés eredményeként megjelenő vízkészlet megőrzése,*
- *települési tisztított használtvizek újra-hasznosításához szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása.*

A használtvizekből származó vízkészletekre és felszíni összegyűlekezésből származó vízkészletekre alapozott tározófejlesztés során, a vízvisszatartás, vízpótlás célja részben környezetvédelmi és természetvédelmi szempontú, míg a visszatartott csapadékvíz és tisztított szennyvíz felhasználása elsődlegesen ökológiai-klímavédelmi, parkgondozási, mezőgazdasági, valamint közúttisztítási és hűtési célokat szolgálhatna. A használtvizekből származó vízkészletekre és felszíni összegyűlekezésből származó vízkészletekre alapozott tározó fejlesztések közül Kecskemétet érintően a **Felső- és Alsó-záportározó kerülhetne fejlesztésre**. Ez utóbbihoz kapcsolódóan a tározóban visszatartott – párolgási veszteséggel csökkentett – vizek a helyi beszivárgáson túl öntözési céllal kerülhetnének felhasználásra. A tervezett fejlesztéssel a tározó alapterülete nem növekszik, csak a tervszerű kotrásnak köszönhetően a tározó kapacitása nő (332.000 m³-re).

A Vízkészlet-gazdálkodási Térségi Terv (VKGTT) Kecskemétet érintő vonatkozásai a vízvisszatartásra és a tározásra az alábbi javaslatokat teszi:

- *„Vízvisszatartás a belvízcsatornáknak a belvízi helyzettől függően a meglévő tiltós műtárgyak lezárásával, mely növeli a felszín alatti vizekbe történő beszivárgást. Hatása lokális, a csatornákkal párhuzamosan néhány tíz, néhány száz méter, de a szárazföldi vízi ökoszisztéma számára jelentős hatása lehet.*
- *Víztározás a talajban (mélylazítás), mely a szántóföldeken kívüli területeken eredményes, ha a beszivárgás feltételei adottak. Nagyon függ a talaj vízgazdálkodási tulajdonságaitól, a talajvíztükör terepszint alatti mélységétől és a felszíni rétegek tömörödöttségétől. Ezen tározó kapacitás a térségünkben számottevő.*
- *Víztározás gazdálkodói szinten (öntözővíz tározók kialakítása táblán belül). Lehetőségei és hatása Kecskemét térségében csekélyek.*

- Vízvisszatartás mélyfekvésű területen, melynek célja a természetes beszivárgás legteljesebb kihasználása és a talajvízpótlás, melyeket gyakran a területhasználatok korlátoznak.
- Vízvisszatartás tározókban, melyre Kecskemét területén jelenleg a Csukáséri-főcsatornán lévő alsó záportározóban és a felső záportározóban (Benkó Zoltán Szabadidőközpont) van lehetőség.”

A települési vízgazdálkodási feladatok meghatározása során, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a klímaváltozás jövőbeli várható hatásait sem, melyet a NATÉR (Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer; <https://nater.mbfisz.gov.hu/>) keretében vizsgáltak, s több klíamodellt is lefuttattak (10. táblázat).

10. táblázat: Klíamodellek eredményei Kecskemét térségére, a 2036-2045-ös időszakra

	Bázis időszak 1971-2000	CNRM 45 2036-2045	Változás bázishoz %	CNRM 85 2036-2045	Változás bázishoz %
Éves középhőmérséklet (Celsius)	10,408	11,399	9,5	11,526	10,7
Éves csapadék (mm)	680,88	628,57	-7,7	753,91	10,7
Csapadékos napok száma	108,19	104,22	-3,7	110,75	2,4
20 mm-t meghaladó csapadékos napok száma	3,9	5,55	42,3	6,89	76,7
Pálfai aszályindex	4,25	5,18	21,9	4,21	-0,9
Fagyos napok száma	100,33	83,75	-16,5	83,5	-16,8
Forró napok száma	33,59	44,55	32,6	37,59	11,9
	Bázis időszak 1971-2000	EC 45 2036- 2045	Változás bázishoz %	EC 85 2036- 2045	Változás bázishoz %
Éves középhőmérséklet (Celsius)	9,89	11,68	18,1	12,01	21,4
Éves csapadék (mm)	560,47	583,82	4,2	561,55	0,2
Csapadékos napok száma	93,19	100,17	7,5	97,98	5,1
20 mm-t meghaladó csapadékos napok száma	2,8	5,9	110,7	5,94	112,1
Pálfai aszályindex	5,26	5,97	13,5	6,25	18,8
Fagyos napok száma	105,69	79,57	-24,7	69,42	-34,3
Forró napok száma	26,76	42,02	57,0	42,15	57,5

Forrás: NATÉR, MBFSZ

A modellek alapján a 2036-2045-ös időszakra vonatkozóan egyértelmű trendnek tűnik **Kecskeméten az éves középhőmérséklet növekedése**, és ezzel szoros összefüggésben a fagyos napok ($T_{min} < 0$) számának erőteljes csökkenése, valamint a forró napok ($T_{max} \geq 35^\circ\text{C}$) számának még ennél is jelentősebb mértékű emelkedése. Ez egyértelműen arra utal, hogy a tél melegebb és rövidebb, valamint a nyári időszak hosszabb és forróbb lesz. Ez pedig együtt jár majd a tavasz és az ősz hosszának rövidülésével.

A csapadék esetében nem egyértelmű a helyzet, hiszen két modell esetében nem változik, vagy csökken a lehullott csapadék, míg két futtatás esetén 5-10 %-kal nőhet annak éves mennyisége. **A csapadékos napok számának emelkedése** már valószínűbb, ugyanakkor ez

vélhetően a tél csapadékosabbá válását jelenti, elsősorban eső formájában. Ezt mutatja az is, hogy egy modell kivételével mindben jelentősen nő a Pálfai-féle aszályindex (Pálfai, 1989) – ami a mezőgazdasági év aszályerősségét fejezi ki – értéke, ami ez esetben azt mutatja, hogy **a nyári időszakban viszont csökken a csapadék mennyisége, illetve a magasabb hőmérséklet miatt növekszik a párolgás.** Ez a mezőgazdaságon túlmenően a városlakók életét is befolyásolja, hiszen megnőhet a levegőben a szálló por koncentrációja, ami – Kecskemét környékének homoktalajai miatt – már napjainkban is gondot okoz.

A vizsgált modellek alapján egyértelműnek látszik **az extrém csapadékos napok** ($R_{\text{nap}} \geq 20$ mm) **számának erőteljes növekedése**, ami a városi villámárvizek gyakoriságának növekedését vetíti előre, amennyiben a szükséges csapadékvíz gyűjtési, kezelési és városüzemeltetési fejlesztések nem valósulnak a meg következő évtizedben. Ez utóbbi adat, illetve a forró napok számának változása is arra utal, hogy **az időjárási szélsőségek gyakrabban fordulnak majd elő**, próbára téve ezzel a város „rezilienciáját”. Ezen tendenciák alapján, **Kecskemét a klímaváltozással fokozottan érintett települések közé tartozik nem csak Magyarországon, de Európán belül is!**

Az elmúlt évtizedek csapadékadatait vizsgálva megállapítható, hogy a csapadék éves átlagos mennyisége nem csökkent az eltelt 30 év során, sőt, kismértékű emelkedés is kimutatható. Ugyanakkor **az éves csapadék mennyisége igen tág határok között változik**, – minimum: 337 mm (2000); maximum: 881 mm (2010) az elmúlt 30 év során – ami önmagában is rámutat a csapadékhullás változékonyságára, ugyanakkor az éves átlagok elfedik az évközben tapasztalható szélsőségeket. **A nagy intenzitású csapadékok a város burkolt területeinek következtében gyakran villámárvizeket okoznak**, mivel hátráltatják a csapadékvíz talajba történő leszivárgását. Éppen ezért **meg kell oldani a csapadékvíz minél nagyobb részének szikkasztását** (pl. szikkasztó/szivárogtató árkok, szivárogtató/visszatartó medencék, illetve esőkertek létesítésével), valamint **a burkolt felületekről összegyűjtött csapadékvíz irányítását, kezelését és tárolását** (pl. telepített felszín alatti víztározók, felszíni záportározók), melyből biztosítható a város parkjainak, zöldfelületeinek öntözése, a nyáron túlhevült aszfalt hűtése, a párologtatás növelése, amely hozzájárulhat a város mikroklímájának javításához. A város vízháztartásának javítása érdekében, csökkenteni kell a burkolt felületeket, illetve vízáteresztő burkolatokra kell áttérni (különösen a felszíni parkolóterületeknél), valamint fejleszteni kell az öntözés és egyéb csapadékvíz-hasznosítás rendszerét. Ennek lényeges eleme a **Városi Csapadékvíz Menedzsment Rendszer** kialakítása. Ugyancsak **a víz helyben tartását és helyi hasznosítását szolgálná a városi szürkevíz** (ld. tisztított szennyvíz) **felhasználási lehetőségeinek bővítése is.**

A fentiekben vázolt konkrét vízgazdálkodási célokat, prioritásokat, valamint fejlesztési programokat, projekteket, illetve azok egymásra épülését, finanszírozhatóságát és ütemezését **Kecskemét Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervében (ITVT)** kell részletesen kifejteni, melynek elkészítése napjainkra időszerűvé vált. Javasolt továbbá, hogy a „kék” infrastruktúra kiépítése párhuzamosan történjen a város zöldfelületi rendszerének fejlesztésével, melynek részleteit **Kecskemét Zöldfelületi Infrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akciótervében (ZIFFA)** kell bemutatni.

4. RÉSZLETES CSELEKVÉSI PROGRAM

4.1. A tervezett fejlesztési feladatok, programok és projektek bemutatása

4.1.1. *Kecskemét tervezett fejlesztési programcsoportjai, programjai*

Kecskemét Megyei Jogú Város 2030-ig szóló Településfejlesztési Tervében 11 programcsoport keretében tervezi programjainak, projektjeinek megvalósítását. A programcsoportok kialakítása során a tervezők figyelembe vették a település adottságait, a városban tevékenykedő szervezetek, intézmények és vállalkozások szükségleteit, valamint a hazai és uniós ágazati szakpolitikák, illetve városfejlesztési ajánlások megállapításait, fejlesztési irányait és prioritásait, továbbá az ezekhez kapcsolódó források rendelkezésére állását.

1. Városi gazdaságfejlesztési és innovációs programcsoport (P1)

Kecskemét város gazdasági háttere jelentősen átalakult az elmúlt két évtizedben, s a változások még erőteljesebbé váltak a Mercedes gyár termelésének beindulásával, s a nyomában kialakult gazdasági fellendüléssel. A település gazdasági súlya nemcsak a megyében, de országos léptékben is emelkedő tendenciát mutat. A regisztrált vállalkozások száma dinamikusan bővül (21.142 db). A járműipar erőteljes térnyerése (a feldolgozóiparon belül 66%-os részarány) ellenére elmondható, hogy a város gazdasági szerkezete kiegyensúlyozott. Továbbra is meghatározó szerepet játszanak a hagyományosnak tekinthető ágazatok, mint például a színvonalas nyomdaipar, műanyagipar, a szerszám- és gépipar, a villamos gép- és műszergyártás, az építőipar vagy éppen az élelmiszeripar. Emellett igen erőteljes fejlődés következett be a kereskedelem, a szállítás és raktározás terén, valamint szolgáltatási szférában is. A vállalkozások több mint 23,9%-a foglalkozik ma már a magas hozzáadott értékű (pl. oktatási, műszaki, tudományos, IKT, pénzügyi-biztosítási) üzleti szolgáltatásokkal, több mint 930 cég feldolgozóipari tevékenységgel, 1.400 vállalkozás pedig építőipari tevékenységgel, de jelentős hagyományokkal rendelkezik a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat ágazat (3.216 vállalkozás), valamint kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágazat (2.274 vállalkozás) is. Ugyanakkor az elmúlt öt évben, a Mercedes beruházásnak és a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően, nagy számban jelentek meg magas technológiai színvonalat képviselő termelőüzemek a városban, illetve már meglévő üzemek is bővítésekbe kezdtek. A szállítással, raktározással, illetve magas szintű logisztikai szolgáltatásokkal összefüggő piaci igények – a felfutó termelésnek köszönhetően – meghatározó módon növekedtek. A jelenlegi, s várhatóan a jövőben még inkább jelentkező magas technológiai igények (pl. Ipar 4.0, digitalizáció, robotizáció, energetika, körkörös gazdaság) kielégítése és a gazdaság további fejlesztéséhez szükséges területek biztosítása (pl. beszállítói ipari park kialakítása, innovációs és technológiai park, ipari szolgáltatási övezet, „cargo” központ létesítése), valamint Kecskemét versenyképességének megőrzése, illetve növelése érdekében, az alábbi programok megvalósítása szükséges:

- A meglévő műszaki oktatásra (közép- és felsőfokú) és munkakultúrára, valamint ipari szerkezetet meghatározó vállalkozásokra építve – a városban és a térségben található kutatás-fejlesztési (K+F) szervezetekkel, felsőfokú oktatási intézményekkel (különösen

a Neumann János Egyetemmel) és a helyi cégekkel szoros együttműködésben – növelni kell a város K+F, illetve innovációs teljesítményét, továbbá az ehhez kapcsolódó városi innovációs ökoszisztémát (innovációt támogató intézmény-, szervezeti, tudástranszfer és együttműködési rendszer, innovációt elősegítő komplex szolgáltatási környezet). Javasolt az NJE Tudásközpontjainak bázisán egy innovációs központ kialakítása, s ehhez kapcsolódóan javasolt kialakítani egy tudományos és technológiai parkot. Az innovációs központ legfőbb kutatási irányai az anyagszerkezeti, az informatikai, a járműipari, optikai és lézerfizikai, valamint környezetipari területekhez kapcsolódhatnak.

- Kecskemét gazdasági elképzeléseibe illeszkedő modern vállalkozások – minősítő, kutató-fejlesztő és innovációs szervezetek – megtelepedését, a város egyedi kedvezményekkel, a technológiai-, ipari- és logisztikai területek infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési (pl. Kecskemét Fejlődéséért Alap forrásaival) beruházásokkal, valamint vállalkozásösztönzési és beszállítói programokkal kívánja támogatni, erősíteni.
- Kecskemét város további fejlődéséhez szükség van a beszállítói és értékesítési piacok bővítésére, az áruk hatékony mozgatására olyan gazdasági ágazatokban is (pl. gyümölcsstermesztés, élelmiszeripar, dísznövénykertészet), ahol eddig a nagy távolság és a gyorsan romló áru gátja volt a terjeszkedésnek. A városnak ki kell használnia kedvező közlekedéshálózati helyzetét és hálózati csomóponti szerepköréből (M5, M8, M4, M44 gyorsforgalmi közúthálózati elemek, valamint 140-es, 142-es 145-ös és 152-es vasútvonalak, illetve a tervezett V0 vasúti áru fuvarozási folyosó találkozási pontja, közös katonai-polgári hasznosítású, modern repülőtér) adódó lehetőségeit (pl. vasúti áruszállítás bővítése, a város északi részében 5. sz. főút és 445. sz. út találkozásánál logisztikai övezet kialakítása, a city logisztika fejlesztésével). A közlekedéshálózati elemek jelenléte, valamint Kecskemét erősödő árutermelő teljesítménye elősegítheti a város logisztikai szerepkörének növekedését. Nemzetközi szerepkörének bővüléséhez azonban szükség van a kereskedelmi repülés háttérfeltételeinek (pl. jogi, műszaki, infrastrukturális, szervezeti) javítására is. A város és tágabb térségének vállalkozásai egyre inkább igénylik egy légi áruforgalmat lehetővé tevő és támogató „Cargo” (légi-logisztikai) központ kialakítását a reptér és az északi elkerülő út szomszédságában.
- Kecskemét napjainkban mintegy 540 hektárnyi alulhasznosított (részben barnamezős) területtel rendelkezik, melyek fejlesztése jelentős mértékben hozzájárulhatna nem csak a település pazarló területhasználati gyakorlatának felszámolásához, a környezeti tehermentesítéshez és a termőföld védelméhez, hanem a város hatékonyabb üzemeltetéséhez és élhetőségéhez is. A program keretében indokolt lenne a barnamezős területek komplex feltárása, valamint hasznosításukkal kapcsolatos gazdaságfejlesztési megvalósíthatósági tanulmány/ok készítése, s a tervezett városi fejlesztési programok (pl. lakásépítési, ipar- és szolgáltatásfejlesztési, logisztikai) barnamezős területre történő irányítása.

Várható hatások: A város térbeli gazdasági vonzásterének kiterjedése és integrációjának elmélyülése, új gazdasági ágazatok megjelenése, a magas szintű gazdasági szolgáltatások elterjedése, Kecskemét regionális gazdasági és innovációs szerepkörének növekedése, a város területhasználatának optimalizációja.

2. Digitális megújulás programcsoport (P2)

Napjainkban a minőségi városfejlesztés már nem képzelhető el a település digitális ökoszisztémájának (stratégiai és ágazati szakdokumentumok, infrastruktúra, szervezeti és szolgáltatási háttér, társadalmi együttműködési programok, innovációk, stb.) komplex fejlesztése nélkül. A XXI. század városversenyében a kiemelkedően fejlődő települések jelentős erőfeszítéseket tesznek **információs-kommunikációs infrastruktúrájuk fejlesztésére, digitális szolgáltatásaik bővítésére, a városüzemeltetési megoldásaik digitalizációjára, illetve a város működési folyamatainak megismerését és a döntések megalapozását lehetővé tevő digitális adatgyűjtés, feldolgozás és elemzés (városi monitoring) rendszerének kiépítésére.** Az egyre összetettebbé és bonyolultabbá váló városi működési folyamatok megértése, hatékonyságának javítása és a városüzemeltetés optimalizációja nem képzelhető el a releváns adatok gyűjtése és elemzése, valamint az ezt lehetővé tevő digitális eszközök (pl. kamerák, szenzorok, IoT eszközök és berendezések, városi optikai hálózat) és „okos” alkalmazások használata nélkül.

Kecskemét kiemelten fontosnak tartja egy **városi szintű adatgazdálkodási stratégia** elkészítését, továbbá a **városi adatkezelő és döntéstámogató monitoring rendszerének** kialakítását. A készítendő adatgazdálkodási stratégia célja egy **városi „adattár”** létrehozása, az önkormányzat és kapcsolódó intézményei, vállalkozásai adatvagyonának feltárása, a jövőbeni feladatellátáshoz szükséges adatkörök meghatározása, a feladatban résztvevő szervezetek és szakmai felelősök azonosítása, a szervezeti keretek meghatározása, az erőforrásszükségletek felmérése, az adatok gyűjtésére, kezelésére, szolgáltatására, felhasználására és védelmére (adatgazdálkodás) vonatkozó előírárendszer kidolgozása, valamint a munkafolyamatok definiálása. A stratégiai keretek lefektetése mellett, szükséges a **digitális átállás városi infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése.** Külön program keretében tervezi az önkormányzat a **digitális írástudás fejlesztését** a kapcsolódó társadalmi esélyegyenlőség növelésének érdekében. Emellett kiemelt feladat a **város digitális átállás programjának részletes kidolgozása, egy-egy területen (pl. közigazgatás, városüzemeltetés) pilot programok elindításával.**

Várható hatások: A város működési folyamatainak adataalapú feltárásával és elemzésével számos terület fejlesztési szükségletei pontosíthatók, a szakmai alátámasztottság növelhető és a városi döntéstámogatás erősíthetővé válik a jövőben. A városi monitoring rendszer felállításával, a városfejlesztés, -tervezés és üzemeltetés terén tervezett digitalizációval és „intelligens” megoldásokkal, alkalmazásokkal (pl. okos mérés, közvilágítási hálózat optimalizációja, intelligens közlekedés és parkolásirányítás, létesítményüzemeltetés, elektronikus ügyintézés) a város működési folyamatai optimalizálhatóvá, hatékonyabbá tehető, melyek hozzájárulhatnak Kecskemét versenyképességének növeléséhez, élhetőségének és vonzóképességének javításához.

3. Fenntartható városi mobilitás programcsoport (P3)

Kecskemét közlekedésének általános helyzete, annak jelenlegi állapota számos kérdést vet fel, s jelentős feladatokat tartogat az elkövetkező évekre. A város kiemelkedő közlekedés-földrajzi pozíciója, foglalkoztatási szerepköre és árutermelő képességének bővülése jelentős forgalomnövekedést eredményezett, mind a szállítmányozás, mind pedig a városkörnyéki hivatásforgalmi ingázás terén. A város közút- és vasúthálózata azonban egyre kevésbé tud megbirkózni a jelentkező új társadalmi és gazdasági igényekkel. Kecskemét közúti infrastruktúrája több helyen hálózati hiányokkal, szűk keresztmetszetekkel és minőségi problémákkal küzd. A belváros az indokoltnál nagyobb gépjárműforgalommal, előforduló dugókkal, parkolási nehézségekkel, a kerékpáros és a közösségi közlekedés fesztű fejlesztési szükségleteivel jellemezhető. Modernizációra vár Kecskemét elővárosi közlekedési rendszere, fejlesztést igényel továbbá a közlekedési módváltást lehetővé tevő városi infrastrukturális háttér, valamint meg kell teremteni a feltételeit a lágy közlekedési módok előtérbe helyezésének, az elektromobilitás és a közlekedésbiztonság erősítésének. **Kecskemét számára ezért kiemelkedő fontosságú, hogy a tervezett közúti-, vasúti és egyéb közlekedési beruházásai minél nagyobb arányban megvalósuljanak.**

A helyzet kezelése érdekében, Kecskemét öt egymásra épülő közlekedésfejlesztési program tervezett fejlesztésein keresztül igyekszik megfelelni a fenntartható városi mobilitás egyre erősödő társadalmi követelményeinek.

- **Jelentős fejlesztések előtt áll Kecskemét városi és elővárosi közlekedési infrastruktúrája.** Amely részben a város jobb elérhetőségét (pl. M44 gyorsforgalmi út kiépülése az M5 autópályáig), részben pedig a városrészek közötti minőségi összeköttést szolgálja. **Számos városi gyűjtőút** (pl. *Hetényegyháza bekötőút építése az északi elkerülő 445. sz. út irányába, Károly Róbert krt. kiépítése a Nyíri út és az 5. sz. főút [Budai út] között, 52. sz. főút [Izsáki út] Nagykörút és Vízmű út közötti szakaszának négy-sávossá történő kapacitásbővítése, a 441. sz. főút, Kecskemét és Nagyörös közötti szakasz fejlesztése, a 44. sz. főút felújítása a 4622. j út és a reptéri körforgalom között*) **felújítása, építése a megvalósítási fázisba került. Emellett több közútfejlesztési elképzelés előkészítése és terveztetése indult el** (pl. *Homokbánya Déli feltáró út III. fázisa a Rosta utcától a Korhánkői útig, Nyíri út fejlesztése az Arborétum körforgalom és a 445. sz. út között, az 52. sz. főút négy-sávossá történő kapacitásbővítése a Vízmű úttól az M5-ös autópályáig*) az elmúlt időszakban. Ugyanakkor **újabb beruházásokra** (pl. *Nagy Lajos király körút és a Mátyás király körút összeköttetésére a 140-es számú vasútvonal alatt, az 541-es sz. főút út kiépítése, az Izsáki út és a Halasi út között, Alsószéktői átkötő út megépítése az Izsáki úttól a Halasi útig, Nagyörút egyen keresztmetszetének (2x2 forgalmi sáv) kialakítása, a szűk keresztmetszetű, illetve közlekedésbiztonsági szempontból nem megfelelő városi forgalmi csomópontok átépítése, a Kiskörút forgalmi szerepének átalakítása, a kerékpáros és tömegközlekedés előnyben részesítése*) **is szükség mutatkozik**, melyek az egyes városrészek jobb összeköttetését, az elérhetőség javítását, továbbá a közúti forgalom jobb levezetését, illetve a közlekedésbiztonság fokozását szolgálhatják a jövőben. Kiemelt területe a programnak az **elővárosi közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése**, ezen belül is a

vasúti elérhetőség és szolgáltatási színvonal emelése. Ennek részeként több infrastrukturális beavatkozás is tervezett:

- A 140-es számú vasútvonalon megállóhelyek (2 db) kialakítása a déli ipari területen;
 - A 140-es számú vasútvonalon 2. vágány építése Nyársapát és Katonatelep (~16 km), valamint Városföld elágazás és Városföld (~9 km) között;
 - A 140-es számú vasútvonalon Kecskemét-Városföld elágazás között a 145-ös vonal vágányainak felhasználásával pályafejlesztés és villamosítás, bekötés Kecskemét állomásba;
 - A kecskeméti vasútállomány pályaszerkezetének és biztosítóberendezésének felújítása a 140-es számú vasútvonal fejlesztéseivel összhangban;
 - A 142-es számú vasútvonal teljes felújítása 80-120 km/h pályasebesség biztosítása (beépítettségétől függően), a teljes vonal villamosítása, a vasúti megállók felújítása, peronok kialakítása, illetve a meglévők rekonstrukciója, P+R, B+R parkolók kialakítása;
 - A 142-es számú vasútvonalon Kecskemét-Mariaváros állomásnál levő peronnak az 52. számú útnál található fénysorompóhoz történő áthelyezése;
 - A 145-ös számú vasútvonalon Kecskemét reptéri kiágazás – Lakitelek (kiz.) szakasz átépítése 80 km/h sebességre;
 - A 145-ös számú vasútvonalon Kecskemét – Szolnok szakaszon, a megállóhelyeken sk+55 cm magas, peronok, térvilágítás, B+R, P+R parkolók, esőbeállók építése, továbbá a szakaszon órás ütem biztosítása;
 - A 152-es számú vasútvonalon legalább 80 km/h pályasebesség biztosítása a megállóhelyeken sk+55 cm magas, peronok, térvilágítás, B+R, P+R parkolók, esőbeállók építése, továbbá a szakaszon 2 órás ütemű menetrend biztosítása;
 - V0 vasútvonal tervezett építése;
 - Az elővárosi közlekedéshez szükséges motorvonatok beszerzése.
- A második program fő fókusza a **közlekedési módok** (vasúti közlekedés, távolsági autóbusz és helyi járatú autóbusz közlekedés, autó, kerékpár, gyaloglás) **közötti váltás feltételeinek javítása**. Ennek a programnak részeként indul el hamarosan Kecskemét **új intermodális csomópontjának** kiépítése, de ennek a programnak kell rendeznie az új intermodális csomópont úthálózati kapcsolatainak fejlesztését. Időszerű a **városi parkolási rendszer teljeskörű felülvizsgálata**, a közlekedési módváltás területeinek kijelölése, majd az érintett területeken nagykapacitású **parkolóházak** és automata parkolási rendszerek kialakítása. Kecskemét új közlekedésfejlesztési koncepciójában és Fenntartható Városi Mobilitási Tervében foglaltaknak megfelelően a **városnak részletesen foglalkoznia kell a belváros új parkolási rendszerének műszaki előkészítésével és kialakításával**, a zöldfelületek növelése és a felszíni parkolás visszaszorítása érdekében. Ugyanennek a programnak a részét képezi az **intelligens parkolásirányítási rendszer**, valamint a **P+R**, illetve **közösségi kerékpár és B+R rendszerek** tervezett fejlesztése is.
 - A város jobb euroregionális elérhetőségét célozza a **közös használatú** (katonai-polgári) **repülőtér kialakítása**, melynek funkciói között két lehetséges hasznosítás

körvonalazódik. Az egyik a kisképes repülés központjaként azonosítja a kecskeméti repülőteret, míg a másik lehetőség a légiszállítmányozáshoz kötődhet. Mindkét funkció esetében szükség mutatkozik a kapcsolódó infrastrukturális elemek (pl. bekötő út, parkolók, buszmegálló, közvilágítás, belső úthálózat, csapadékvíz kezelés) fejlesztésére. Ki kell építeni továbbá az utas- és áruforgalom kiszolgálására alkalmas infrastruktúrát, ezen belül egy terminál épületet, egy árukezelő épületet, egy eszköztárolót, továbbá egy őrzés-védelmi irodaépületet.

- Hangsúlyos szerepet kap a jövőben a **közösségi közlekedés fejlesztése** (pl. új buszvonalak kialakítása, dinamikus buszsávok kijelölése, környezetbarát buszok beszerzése, utastájékoztató fejlesztése, kombinált bérletek bevezetése a közösségi közlekedésben,) és a **lágymű közlekedési formák** (pl. gyaloglás, kerékpározás, és egyéb elektromos kétkerekű közlekedési módok) **előnybe részesítésének javítása, a feltételek infrastrukturális biztosítása**, elsődlegesen a belváros közlekedési rendszerében, ezzel is hozzájárulva a Kiskörút övezetében megvalósítandó „alacsony”, vagy „zéró” kibocsátású és csökkentett forgalmú zóna kialakításához, valamint a város klímavédelmi céljainak megvalósításához. A program kiemelt figyelmet biztosít a **kerékpáros közlekedés feltételeinek** (pl. kerékpárforgalmi létesítmények, kerékpártámaszok, közösségi kerékpáros rendszerek, kerékpáros átvezetések) és **biztonságának javítására**.
- Ugyancsak fontos szerepet szán a város **az elektromobilitás feltételeinek javítására**, melynek részeként segíti a technológia helyi terjedését, a töltőhálózat kiépítését, az önkormányzati intézményeknél, vállalkozásoknál az elektromos járművek beszerzését. Ennek a programnak részeként történhet meg Kecskemét új elektromos buszainak beszerzése, s működtetésük infrastrukturális háttérének biztosítása, továbbá a **közlekedési szolgáltatások fejlesztése**. Ez utóbbi terület részeként megtörténik a városban a forgalomszámlálás szenzoros és kamerás hálózatának kiépítése, az intelligens forgalom és parkolá irányítás rendszerének fejlesztése, továbbá a „city logisztika” alapjainak kidolgozása.

Várható hatások: A tervezett fejlesztéseknek köszönhetően a város közlekedési problémái mérséklődnek, a közlekedésbiztonság javul, a helyi közösségi közlekedés korszerűsödik, színvonala emelkedik, üzemeltetési hatékonysága javul. Az elkövetkező években a lágymű közlekedési formák (pl. gyalogos, kerékpáros, elektromos) előtérbe kerülnek, így csökken a közlekedésből származó károsanyag kibocsátás. A beavatkozások eredményeként a helyi közlekedési struktúra korszerűsödik, minőségi digitális szolgáltatások jelennek meg az ágazatban, melyek nem csak hatékonyságnövekedést eredményeznek, hanem hozzájárulnak egy egészségesebb, élhetőbb lakó- és városi környezet kialakulásához.

4. Városfejlesztési, városrehabilitációs és -revitalizációs programcsoport (P4)

Részben az Európai Unió által közvetlenül is támogatott fenntartható városfejlesztéshez, részben pedig önkormányzati és kormányzati (Modern Városok Programja), valamint városi alapkezelői (Városfejlesztési Alap), illetve befektetői elképzelésekhez kapcsolódhatnak a megfogalmazott projektek. A tervezett beruházások egy olyan komplex hatású, integrált

szemléletű, klímabarát, városrehabilitációs beavatkozás-sorozat megvalósítását jelentik, melyek egyszerre javíthatják a beavatkozási területen élők életkörülményeit, illetve kellemes és vonzó városi környezetet teremtenek a szolgáltatási színvonal növelésével.

A programcsoport keretében megfogalmazott programok kapcsán kiemelt alapelv volt a beavatkozások komplexitásának biztosítása, a zöld szemlélet érvényesülése, továbbá a programok arányos területi eloszlása és társadalmi igények figyelembevétele. Ennek megfelelően a tervezett felújítási programok egyaránt érintenek kiemelt belvárosi fejlesztési területeket (pl. Főtér, Deák Ferenc tér, Dobó krt., Széchenyi tér), átépülésre váró tömbrehabilitációs övezeteket (pl. Belvárosi Tűzoltó laktanya tömbje, Klapka utcai tömbrehabilitáció, Luther palota), alulhasznosított városkapu helyzetben lévő barnamezős területeket (pl. Homokbánya, Rudolf-laktanya, Egyetemi Campus területe, Északi iparterület), revitalizálandó rozsdáövezeteket (pl. Hunyadi ék gazdasági terület), a különböző városrészekben (pl. Rudolf-laktanya, Műkertváros, Széchenyiváros-Belső-Máriahegy, szatellit településrészek) kialakítandó, alközponti szerepre alkalmas településrészeket, szegregálódott, szociális gondokkal jellemezhető térségeket (pl. Ürgés városrész), különböző városi közterületeket (pl. Arany János utca, Széchenyi tér, Görögtemplom utca, Rudolf-laktanya), ahol a jövőben klímabarát és funkcióbővítő rehabilitációs programok valósulhatnak meg.

Várható hatások: *Az érintett területek fejlesztése, ingatlanjainak felújítása nem csak a területhasználat racionalizálását, a településkép javítását hozhatja magával, de új városi funkciók (pl. oktatási, kulturális, turisztikai, rekreációs, sport, lakó, kereskedelmi, üzleti szolgáltatás) megjelenését, bővülését, a szolgáltatási színvonal emelkedését, az élhetőség javulását is eredményezheti. Ezek a beavatkozások hatással lehetnek a városi kulturális és turisztikai kínálat javításán kívül, más beruházások megindulásának ösztönzésére (pl. a volt KTE pálya területének funkcióváltó fejlesztése, a Noszlopy Gáspár Park és a mellette elhelyezkedő Vasútkert, a Piac és környezetének fejlesztése, Széchenyi tér funkcióváltó átalakítása), ezen keresztül pedig az érintett városrészek műszaki és gazdasági megújulására is. A felsorolt tervezett beavatkozások megvalósulása segítheti a város túlzott egyközpontúságának oldását. A klímatudatos, zöld közterületi fejlesztések pedig nem csak a klímatudatos városfejlesztés gyakorlatának erősödéséhez vezethet, hanem hozzájárulhat a város vonzóképeségének növeléséhez a helyi lakosság megtartásához.*

5. „Zöld- és kékinfrastruktúra” és környezetvédelem fejlesztése programcsoport (P5)

Kecskemét jövőbeli élhetőségét nagymértékben befolyásolja, hogy miképpen tud reagálni az új típusú klimatikus és környezeti kihívásokra. A település hosszútávú élhetősége, minőségi lakókörnyezete és vonzóképesége olyan újszerű környezet- és klímavédelmi megoldások és innovációk függvénye, melyeket megállás nélkül keresnie kell egy fenntartható városnak. Kecskemétnek, mint a térség gazdasági és szellemi központjának példát kell mutatnia, s folyamatosan ösztönöznie környezetét az új zöldfelületi, vízgazdálkodási és környezeti megoldások, technológiák alkalmazására a fenntartható és egészséges városi környezet biztosítása érdekében. A tervezett programok mindegyike modellértékű lehet, ezért nemcsak a helyi lakosság életkörülményeire lehet hatással, de irányt

és jó példát mutathat a környező települések számára is. **Kecskemét Zöld Átállás programja** keretén belül történhet meg a városi zöldfelületi fejlesztésének és fenntartásának megtervezése, céljainak, fejlesztési irányainak, szervezeti kérdéseinek, finanszírozásának és a megvalósítást szolgáló projektjeinek azonosítása. Ennek a programnak a keretében készülhetnek el Kecskemét érintett szakági fejlesztési dokumentumai (pl. ZIFFA, ITVT) és az ezekben rögzített akciótervek a fejlesztési irányokkal, prioritásokkal, szükséges beavatkozásokkal, forrásigénnyel és ütemezéssel. **Kecskemét természet- és tájvédelmi programjában** kapnak helyet a város ökológiai hálózatának fejlesztését célzó beavatkozások, mint például az erdősítési, vízpótlási, élőhely és tájvédelmi revitalizációs projektek. A **települési környezetvédelmi beavatkozások programon** belül jelennek meg a Környezetvédelmi Program Cselekvési Tervében például a levegőtisztaság védelemhez, zajvédelemhez, vízgazdálkodáshoz kapcsolódó beavatkozások. Külön fejlesztési irányt képez a **komplex városi hulladékgazdálkodási program**. Ebben jelenhetnek meg a hulladékgyűjtéshez, hulladékválogatáshoz, illetve a hulladék hasznosításához kötődő fejlesztési feladatok. Végül, ebben a programcsoportban kapott helyet a **városi körforgásos gazdaság fejlesztése** program, amelybe nem csak a hulladék ciklus kérdésköréhez kapcsolódó beruházási lehetőségek, hanem a rövid ellátási láncokkal, a tudatos vásárlással, annak népszerűsítésével és szemléletformálási projektekkel kapcsolatos projektek tartoznak majd.

Várható hatás: A tervezett programok megvalósításával Kecskemét és környékének fenntartható, környezet- és klímatudatos, anyag- és erőforrás-hatékony fejlődése indulhat el. A tervezett beruházásoknak köszönhetően, lehetővé válik egy klímatudatosabb városfejlesztés megvalósítása, melynek eredményeként növekedhet a város zöldfelületi kiterjedése, javulhat zöldfelületi állományának minősége. A beruházások kapcsán a csapadékvíz gazdálkodás rendszere megváltozik, előtérbe kerül a víz visszatartás, s a csapadékvíz helyben történő tárolása és hasznosítása. A tervezett beavatkozásoknak köszönhetően, egy tisztább, rendezettebb és élhetőbb települési környezet alakulhat ki, ami hatással lesz a lakosság környezet- és klímatudatos gondolkodására, szemléletének változására.

6. Klímavédelmi és klímaadaptációs programcsoport (P6)

A klimatikus változásoknak leginkább kitett Duna-Tisza-közi Homokhátság területén, minél előbb el kell kezdeni a klímaváltozásra történő felkészülést, melynek fontos részét képezik a város Klímastratégiájában megfogalmazott programok, illetve azok végrehajtása. Ennek megalapozásához elengedhetetlen a helyi városökológiai és klímavédelmi kutatások elindítása, másrészt a **klímavédelmi, klímaadaptációs pilot és szemléletformálási programok** (pl. új agrárgazdálkodási eljárások, módszerek bevezetése, klímabarát építészet és közterületfejlesztés elterjesztése, anyag-, erőforrás és energiahatékony városüzemeltetés, füstmentes zónák, klímabarát közlekedési rendszerek stb.) megvalósítása, széleskörű lakossági megismertetése és népszerűsítése. A klímavédelemben fontos szerepet játszik a város energiafelhasználásának alakulása, amely növekvő tendenciát mutat. Ezért fontos egy olyan **komplex energiatakarékossági, energiahatékonysági és energiabiztonsági program** megfogalmazása, amely magában foglalja mindazon energiahatékonyságot (pl. közvilágítási

rendszer korszerűsítése, hatékony épületüzemeltetési megoldások, új nagyfeszültségű [400/132 kV-os] távvezeték építése és kapcsolóállomás létesítése, megújuló energiahordozókon alapuló energiatermelés növelése), energiatakarékosságot célzó beavatkozásokat, melyek segíthetik az ÜHG gázok kibocsátásának városi csökkentését. Kiemelt szerepet szán Kecskemét a környezetbarát **városi távhőrendszer komplex fejlesztésére**, amely magában foglalja azokat a beruházásokat, melyek a távhő megújuló energiából történő előállítását, a távhő nagyobb arányú alkalmazását, s hatékonyságának növelését szolgálják. Jelentős kihívásként jelentkezik Kecskeméten a települési épületállomány minőségének és energetikai jellemzőinek javítása, ennek érdekében a város megfogalmazott egy **városi épületenergetikai programot**, amely tartalmazza mindazon fejlesztési elképzeléseket (pl. panelprogram folytatása, közintézmények épületenergetikai fejlesztése, korszerű fűtési módok támogatása), melyek jelentős mértékben csökkenthetik az épületek fűtéséből-hűtéséből származó energiafelhasználást.

***Várható hatások:** A tervezett beruházások segíthetik Kecskemét energiafüggésének oldását, megújuló energiatermelésének növelését, illetve a városi energiahatékonyság és -takarékoság erősítését, amely hozzájárulhat az ÜHG gázok kibocsátásának csökkenéséhez. A klímavédelmi és -adaptációs programok elősegíthetik a lakosság, az intézmények és a helyi vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának erősödését, így Kecskemét közvetlenül is hozzájárulhat a klímavédelemhez, ezzel biztosítva a település hosszú távú élhetőségét.*

7. „Kecskemét kulturális öröksége” programcsoport (P7)

A város kulturális öröksége, s a kultúrához való viszonya, nemcsak a településen élők identitását határozza meg, de egy lelkiekben is egészséges társadalom megmaradásának egyik legfontosabb tényezője, s a városról kialakult kép hatékony hordozója (városmarketing). A kulturális intézmények közös fejlesztései, új lehetőségeket eredményezhetnek a „kultúra gazdaság” kialakulásában, s ezen keresztül a kulturális kínálat bővülésében. Az új programok, beruházások és események a „kultúrafogyasztó” lakosságon kívül, a fiatal alkotóknak és művészeknek is nagy lehetőséget kínál.

A város fontosnak tekinti a **kecskeméti művészeti műhelyek, múzeumok és kiállítóterek látogatóbarát fejlesztését**. A város eltökélt szándéka, hogy megfelelő kereteket teremtsen a városi és térségi művészeti szervezeteknek vagy alkotóknak a bemutatkozásra. Emellett Kecskemét a tervezett fejlesztésekkel új „piacot” kíván biztosítani a kulturális értékekre nyitott társadalom számára.

Az elkövetkező időszakban fontos szerep hárul a város kulturális szervezeteire, intézményeire is (pl. Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház, Kecskeméti Katona József Múzeum, Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhely, Kerámiastúdió, Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet, Kecskeméti Ifjúsági Otthon, Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ, Kecskemétfilm Kft.), melyek infrastrukturális fejlesztéseiken és nagy hagyományokkal rendelkező programjaikon (pl. Csiperó Európa Jövője Gyermekek és Ifjúsági Találkozó, zománcművészeti alkotótábor) túl, új ötleteikkel és összehangolt programterveikkel járulhatnak hozzá Kecskemét kulturális vonzerejének növeléséhez.

Fontos az épített örökség megóvása, ezen belül is kiemelt figyelmet kell fordítani a műemléki épületek megújítására, s megfelelő (pl. kulturális, közösségi, hitéleti) funkciókkal történő megerősítésükre. Ezért kívánja elindítani a város **a műemléki és helyi védett középületek felújítási, illetve közösségi, kulturális és turisztikai hasznosítási programját**. Ezen belül is külön figyelmet kíván fordítani **a városközpont szecessziós épületeinek értékörző fejlesztési programjára**, amely a város turisztikai kínálatában jelent meghatározó vonzerőt.

Várható hatások: *A tervezett kulturális fejlesztések az ún. „kultúra-gazdaság” alapjainak megerősödését, infrastrukturális háttérének javulását, ezen keresztül pedig egy pezsgő kulturális környezet kialakulását eredményezheti Kecskeméten. A műemléki és helyi védett épületek megújulása nem csak a minőségi városkép kialakításához járulhat hozzá, hanem a helyi identitás erősítéséhez, valamint a város kulturális miliőjének és turisztikai vonzerejének növeléséhez is.*

8. „Egészség és aktivitás” rekreációs, sport- és turizmusfejlesztési programcsoport (P8)

Kecskemét olyan – az itt élők egészségmegőrzését biztosító – szolgáltatási környezet minőségét javító akcióprogramot kíván megvalósítani, amelyben egyszerre biztosítja **a városi sportinfrastruktúra, valamint a település tömegsport és rekreációs területeinek komplex fejlesztését**. A tervezett program keretében valósulnak meg a nagyléptékű sportinfrastrukturális fejlesztések (pl. új sportcsarnok építése, a széktói és műkertvárosi sportcentrumok további fejlesztése, a Benkó Zoltán Szabadidőközpont komplex fejlesztése), melyek egyszerre kívánják szolgálni a versenysport és a tömegsport – egyre markánsabban jelentkező – igényeit. Fontos elemét képezi a programcsoportnak **Kecskemét egészségmegőrző, szabadidő és sport programkínálatának fejlesztése**, melyben a város sportegyesületeinek és civil szervezeteinek lesz kiemelt szerepe, hogy ne csak a helyi, hanem a térség, vagy az egész ország sportszerető lakosságát is meg tudják szólítani. Az aktív szabadidős és rekreációs tevékenységekkel is összefüggésben, jelentős szerepet szán **a város kereskedelmi szálláslehetőségeinek fejlesztésére** (ez elsődlegesen a szállások minőségi szolgáltatásainak fejlesztését, és csak másodsorban jelenti a szálláshelykapacitás bővítését), amely nélkülözhetetlen a város turisztikai vonzerejének növelésében. Kecskemét meglévő turisztikai adottságainak jobb kihasználását célozza **„Kecskemét és környéke kultúrtáj” turisztikai programja**. Az önkormányzat különös hangsúlyt kíván fektetni a komplex turisztikai termékfejlesztésre, melynek kulcselemei lehetnek a lovas-, öko-, gyógy- és üzleti turizmushoz kapcsolódó és egymásra épülő fejlesztések, illetve nagyobb tömegeket is vonzó – és megvalósítás előtt álló – élményközpontok (pl. Kodály-kert, Animáció Háza). A történelmi belvárosban a Kodály Intézet nagy léptékű fejlesztése és a Nagytemplom műemlékvédelmi felújítása mellett, lehetőség mutatkozik a Városháza turisztikai szerepének erősítésére (kulturális és szecessziós turisztikai szolgáltatási programcsomag részeként). Emellett a kecskeméti mezővárosi múltat, a kultúrtájat, illetve a város irodalmi emlékeit bemutató idegenforgalmi tanösvény megtervezése és kialakítása is megvalósulhat, csakúgy, mint a múzeumok és kiállítóhelyek szakmai programjainak összehangolása, együttműködésük fokozása.

Hasonlóan a belvároshoz nagy turisztikai és rekreációs potenciállal rendelkezik a Csalánosi parkerdő és a széktói Benkó Zoltán Szabadidő Központ. Ez utóbbi jelentős fejlesztéseknek lehet a beruházási célterülete (Tó Hotel átépítése, új kemping és vízisport centrum kialakítása, szabadstrand fejlesztése, sporthorgászat infrastrukturális fejlesztése, pihenőpart és partsétány kialakítása stb.).

Várható hatások: A sportolási és rekreációs lehetőségek minőségi fejlesztésén keresztül javulhat a város lakosságának életminősége, a település népességmegtartó és vonzó képessége. Az idegenforgalmi-turisztikai programkínálat, attrakció és minőségi szálláskapacitás bővüléssel, növekedhet a városba látogató turisták száma, emelkedhet a turizmushoz kötődő gazdasági ágazatok vállalkozásainak száma, azok árbevétele, s javulhat Kecskemét ismertsége és megítélése.

9. Városi intézményfejlesztési programcsoport (P9)

Kecskemét intézményhálózata az elmúlt évtizedek fejlesztéseinek köszönhetően kiterjedt és sokelemű. Az egyre erősödő városverseny és a társadalom változó igényei Kecskeméten is rávilágítottak arra, hogy az intézményhálózat bővítése, minőségi fejlesztése nem csak egy elvárt társadalmi, politikai igény, hanem sokkal inkább város-, és társadalomfejlesztési potenciál. Különösen igaz ez a megállapítás, ha figyelembe vesszük, hogy a városi intézményhálózat megléte, minőségi kiépítettsége és harmonikus fejlesztése a növekvő városverseny miatt jelentősen felértékelődött. Kecskemétnek megyeszékhelyként, közigazgatási és ellátási központként jelentős felelőssége van a minőségi közszolgáltatási rendszerének és intézményhálózatának fejlesztésében és hatékony fenntartásában, hiszen nem csak a helyi népesség kiszolgálásában játszik szerepet, hanem tágabb környezetének ellátásában is. A programcsoport keretében ezért kiemelt szerepet tölt be **a város egészségügyi, szociális, köznevelési és közoktatási ellátórendszer korszerűsítésének programja**. Ennek keretében történnek meg a közintézményi infrastrukturális fejlesztések (pl. a Megyei Kórház fejlesztései a Pólus II. program keretében, orvosi rendelők fejlesztése, az oktatási területen a Kada Elek Technikum és a Kandó Kálmán Technikum fejlesztése, a bölcsődei intézmények korszerűsítései és az új egységek építése, a szociális intézmények felújítása). A város intézményhálózatának fejlesztése mellett, külön program foglalkozik **a város- és létesítményüzemeltetés hatékonyságának növelésével**, amely az intézményhálózat hosszú távú hatékony üzemeltetését szolgálja (pl. energetikai felújítások, akadálymentesítések, napelemes rendszerek telepítése, világítás korszerűsítések). Emellett a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű területi hozzáférés biztosítása érdekében tervezett **a városrészi (köz)szolgáltatásfejlesztési programok megvalósítása**, melynek részeként a városi alközpontokban intézményfejlesztési beruházások (pl. bölcsődék, óvodák, orvosi rendelők, közösségi házak) valósulhatnak meg.

Várható hatások: A városi intézményhálózat megfelelő fejlesztése, üzemeltetése és szakmai irányítása nem csak a szolgáltatási színvonal emelését, az egyenlő területi hozzáférés biztosítását, hanem az intézményhálózatban folyó szakmai munka minőségét, s azon keresztül

a humán infrastruktúra fejlettségét is befolyásolhatja, ami hatással lehet nem csak a helyi népesség megtartására, vagy új betelepülők vonzására, hanem az adott intézmények (pl. oktatási, egészségügyi, vagy éppen kulturális) ismertségének és elismertségének növelésére, a hatásrendszereken keresztül pedig a város funkcionális szerepkörének kiterjesztésére is.

10. Humánerőforrás-fejlesztés, a munkaerőpiaci illesztés programcsoport (P10)

Kecskemét társadalmának iskolai végzettsége, képzettsége folyamatosan javult az elmúlt évtizedekben. Ennek ellenére a – a munkaerőpiac visszajelzései alapján – a munkavállalók tudásszintje, készségei, képességei elmaradnak a helyi gazdaság igényeitől. További problémaként jelentkezik, hogy több ágazat esetében komoly munkaerőhiány alakult ki a városban. **A munkaerőforrások aktivizálásának és minőségének javítása érdekében, a jövőben három lehetséges területére kíván fókuszálni Kecskemét:**

- **Az élethossziglan történő tanulás feltételeit javító városi program**, amely segítheti nem csak az alapkészségek rendelkezésre állását, hanem a tartósan álláskeresőképzésének, átképzésének megoldását, ennek tömegessé tételét, vagy éppen az innovatív képzések, a tehetséggondozást előtérbe helyező fejlesztő programok megvalósítását.
- **Duális képzés, készségfejlesztés és kompetencia növelés városi programja**, melynek célja egy rugalmas, gyakorlatorientált szakképzésre építő, a munkaerőpiac igényeit kiszolgálni képes humánerőforrás-fejlesztés alapjainak biztosítása.
- **Helyi foglalkoztatás-fejlesztési, munkahelyvédelmi, bértámogatási és egyéb ösztönzési programok** a foglalkoztatás segítése, a városi munkahelyek megőrzése, illetve a hiányszakmák betöltésének elősegítése érdekében.

Az első két javasolt humán alapprogram kulcseleme lehet a készség- és képességfejlesztő foglalkozások továbbfejlesztése, az idegen nyelv képzésének erősítése, a városban fellelhető valamennyi iskolatípusban. **Az egyetemi képzés jövője** és annak összehangolása a releváns piaci igényekkel és városi gazdaságfejlesztési tervekkel, szintén kulcsfontosságú feladat, amely széleskörű városi összefogást és stratégiaalkotást igényel. A tervezett humánerőforrás fejlesztésekhez – a szükséges források mellett – kiváló oktatókra, megfelelő képzési programokra és infrastrukturális háttérre lesz szükség.

Kecskeméten a jelentkező **munkaerőhiány** komolyan felveti az atipikus foglalkoztatási módok (pl. részmunkaidő, rugalmas munkaidő, távmunka, munkaerő-kölcsönző cégen keresztül történő foglalkoztatás, bedolgozás, önfoglalkoztatás) alkalmazását és a hozzá kapcsolódó feltételek biztosítását.

Várható hatások: A megvalósított programok hatására megerősödhet Kecskemét iskolaváros szerepköre, javulhat a városban a – munkaerőpiac által jelzett igényeknek – megfelelő végzettséggel rendelkezők száma és elhelyezkedési lehetősége (amit elősegítenek a családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások és atipikus foglalkoztatási módok). A megfelelő oktatási-képzési rendszer kialakításával oldódhat Kecskeméten a munkaerőhiány, másrészt csökkenhet a munkanélküliek és az inaktívak aránya, ami javíthatja az életkörülményeket, s csökkentheti a meglévő társadalmi különbségeket.

11. Társadalmi felzárkóztató, esélyteremtési és integrációs programcsoport (P11)

A város fontos feladatának tekinti a társadalmi különbségek csökkentését, az esélyegyenlőség biztosítását, a szegénység elleni harc folytatását, az egyes városi területeken tapasztalható műszaki leromlás és társadalmi leszakadás megállítását. Ennek érdekében számos programot fogalmazott meg a város. A **hátrányos helyzetű célcsoportok esélyteremtő és integrációs programján** belül olyan tevékenységek elindítása valósulhat meg, melyek segíthetik az oktatási-képzési, életviteli, munkához jutási, foglalkoztatási területeken történő felzárkóztatást. Ezt az integrációs folyamatot segíthetik a tervezett **kompetenciafejlesztő, valamint önálló életvitelt támogató programok** is. Már meglévő helyi szervezetek munkáját segíthetik a **szociális és civil szervezetek szolgáltatásfejlesztési és helyi identitás növelő programjai**. Évek óta jelentős kihívást jelent a város számára a fiatal korosztálynak helyben tartása, ezért kiemelt figyelmet kíván fordítani a **fiatalok helyben maradását, ifjúsági közösségformáló tevékenységeket támogató programokra**, melyek kialakításában számít a város civil szervezeteire és ifjúsági közösségeire. Sajnos a térségünk egészségügyi mutatói nem kedvezőek, így különösen a veszélyeztetett társadalmi csoportok körében indokolt különféle **egészségfejlesztő programok szervezése és lebonyolítása, szemléletformáló tevékenységek, akciók megvalósítása**. Végül a társadalmi esélyegyenlőség erősítése érdekében szükség mutatkozik **esélyteremtő, a szolgáltatásokhoz egyenlő hozzáférést biztosító szemléletformáló, tájékoztató és figyelemfelhívó programok** szervezésére is, amely nem csak a rászorulóknak részére fogalmazna meg különböző rendezvényeket, akciókat, hanem a társadalmi érzékenyítés érdekében a város teljes lakosságának is.

Várható hatások: A tervezett programok hozzájárulhatnak a helyi esélyegyenlőség erősödéséhez, az életlehetőségekben és életkörülményekben megmutatkozó egyre növekvő különbségek oldásához. A komplex programok esélyt teremtenek a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek felzárkózására, integrációjuk felgyorsítására és a szolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítására. A programok hozzájárulhatnak a helyi identitás növekedéséhez, a közösségi szerepvállalás erősödéséhez és a fiatalok helyben tartásához. A társadalom érzékenyítése, a felzárkóztató programok következetes végrehajtása segíthet a társadalmi devianciák visszaszorításában, a közhangulat, s ezen keresztül a lelki és testi egészség javításában.

4.1.2. Kecskemét fejlesztési akcióterületeinek bemutatása

A városban tervezett számos fejlesztési elképzelés konkrét térbeli vetülettel rendelkezik, melyeket jól körülhatárolható területi egységen, úgynevezett akcióterületen belül kíván megvalósítani az adott projekt gazdája. **Kecskeméten 23 beavatkozási egység keretében közel 50 akcióterület lehatárolása történt meg**, melyek elhelyezkedésükben, karakterükben, ellátott funkcióikban és kiterjedésükben is változatos képet mutatnak. A város számára fontos volt, hogy az akcióterületek megfelelően lefedjék a várost, s az adott terület adottságaihoz és szükségleteihez leginkább illeszkedő beavatkozások kerüljenek megfogalmazásra (11. táblázat, 34. ábra)

11. táblázat: Tervezett beavatkozási területek, akcióterületek és akcióterületi programok

A beavatkozási terület megnevezése		Akcióterületek	Tervezett akcióterületi programok	A beavatkozások típusai	A megvalósítás tervezett ütemezése		
					2022-2024	2025-2027	2028-2030
1.	Északi gazdasági övezet	1.1. Északi gazdasági-szolgáltatási AT	Északi városkapu 5. sz. főközlekedési út menti településképi rendezése.	Szabályozási, Közterületfejlesztési	X	X	
			Kecskemét Észak II. 120 kV-os légvezeték hálózat beépítésre szánt területen kívülre helyezése, vagy földkábelre történő átállása, továbbá a terület fejlesztéséhez szükséges közmű igények felmérése, s a fejlesztésekhez szükséges háttérfeltételek megteremtése.	Energetikai, Közműfejlesztési, Tájékvédelmi		X	X
			Kereskedelmi és szolgáltatási övezet fejlesztése.	Kereskedelmi, Szolgáltatási		X	X
		1.2. Északi logisztikai AT	A 445. számú főút és az 5 számú főút találkozásának övezetében logisztikai feltételeknek megfelelő irodák és raktárcsarnokok kialakítása a jövőbeli „city-logisztikai” igények figyelembevételével.	Közműfejlesztési, Logisztikai, Közlekedésfejlesztési		X	X
2.	Északi városkapu	2.1. Károly Róbert körút menti lakóövezeti és szolgáltatási AT	A Károly Róbert körút még hiányzó szakaszának kiépítése a kapcsolódó közmű- és zöldfelületi hálózat fejlesztésével.	Közútfejlesztési, Közműfejlesztési, Zöldfelület-fejlesztési	X		
			A lakó- és szolgáltatási övezet közterületi fejlesztése.	Közterületfejlesztés		X	X
		2.2. Belső Máriahegy lakó- és zöldövezet fejlesztési AT	A Belső-Máriahegy lakóövezet közterületi és zöldfelületi fejlesztése.	Közterületi- és zöldfelületi fejlesztés	X	X	X
3.	Széchenyiváros	3.1. Panelkorszerűsítési, klímaalkalmazkodási AT	Az iparosított technológiával létesített lakóépületek energetikai felújításának folytatása, a lapostetők napelemes rendszerekkel történő hasznosítása. A távhőszolgáltatás hatékonyságának növelése. A közvilágítás optimalizálása, a zöldfelületi állomány minőségének megújítása.	Lakásállomány korszerűsítés, Energetikai, Közműfejlesztési, Zöldfelületfejlesztési	X	X	X
		3.2. Széchenyiváros északi intézményi és alközponti AT	Bajza utcai 4 csoportos bölcsőde építése. Intézmény-felújítási program folytatása, a közszolgáltatások minőségének emelésével.	Intézményfejlesztési-felújítási, Közterület- és zöldfelületfejlesztési	X	X	
4.	Széktói fejlesztési terület	4.1. Széktói sport, rekreációs és környezetfejlesztési AT	A széktói sportközpont infrastruktúrájának és sportpályáinak fejlesztése. A széktói szabadstrand és vízisport infrastruktúrájának fejlesztése. A turisztikai és rekreációs szolgáltatások minőségi fejlesztése. A terület zöld- és kékinfrastruktúrájának fejlesztése.	Sport- és rekreációs Szolgáltatásfejlesztési Turisztikai Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztési	X	X	X
		4.2. Egyetemi Campus AT	II. fejlesztési fázis keretében: Az Egyetem Adminisztratív épületének és két kollégiumi épületének megépítése. Gyalogos híd létesítése az Izsáki út felett GAMF és a CAMPUS épületei között. III. fejlesztési fázis: Multifunkcionális épület építése, valamint a Campus közterületeinek, zöldfelületeinek egységes rendezése.	Intézményfejlesztési Szolgáltatásfejlesztési Közterület- és zöldfelületfejlesztési	X	X	
		4.3. Rudolf-kert AT	Kada Elek Technikum épületeinek műemléki kialakítása. Honvédelmi Sportközpont építése. A műemléki épületek felújítása, szolgáltatási, kulturális és rekreációs hasznosítása, közterületi és zöldfelületi megújítása.	Infrastrukturális Műemléki felújítási Intézményfejlesztési Szolgáltatásfejlesztési Kulturális, sport, és rekreációs Közterület- és zöldfelületfejlesztési	X	X	X
5.	Nyíri úti Kórház fejlesztési terület	5.1. Gyógyintézet központ AT	385 fedett- és további 32 külszíni állást biztosító parkolóház építése a Kórház területén A Pólus II. Program megvalósítása, ennek keretében: Gyermekpszichológiai részleg építése, Egnapos Sebészeti Pavilon kialakítása, egy 80 férőhelyes Nővérszálló építése és egy kétszintes reumatológiai épület létesítése.	Közlekedésfejlesztési Intézményfejlesztési Egészségügyi Szolgáltatásfejlesztési	X	X	

6.	Belsőnyír-Széktó	6.1. Zöld-folyosó értékmegőrzési AT	Az OTrT-ben és a BKMTTrT-ben kijelölt erdőterületek fejlesztése. Az ökológiai folyosó elemeinek erősítése, a homoktalajok megkötése, a természetközeli tájak fokozott védelme, a vízpótlás feltételeinek kialakítása. Az okszerű tájhasználat elősegítése, a kertgazdálkodás, a növény (pl. fűszernövény, gyógynövény, biogazdálkodás) és gyümölcs-termesztés elősegítése, a turizmus fejlesztése.	Erdősítési, Ökológiai Zöldfelületfejlesztési Vízpótlási Mezőgazdasági Turisztikai Rekreációs	X	X	X
7.	Homokbánya- Alsószéktó	7.1. Egyetemi Smart City fejlesztési AT	Fenntartható, környezetbarát és okos megoldásokat alkalmazó mintavárosrész kialakítása, új technológiák kiépítése és alkalmazása, információ és adatgyűjtés, valamint demonstrációs célból.	Infrastruktúrafejlesztés Lakásépítés Közterületrendezés Innováció és digitalizáció		X	X
		7.2. Homokbánya Városi Alközpont fejlesztési AT	Homokbánya déli feltárási út 3. fázisának kiépítése, s csatlakozás a Korhánközi úthoz. Bérlakásépítés. Sportcsarnok építés. Intézményfejlesztés. Közterületfejlesztés. Befektetői kereskedelmi, szolgáltatási, vendéglátói és szálláshelyi fejlesztések	Infrastruktúrafejlesztés Lakóterületfejlesztés Szolgáltatásfejlesztés Intézményfejlesztés	X	X	
		7.3. Tudományos és Technológiai Park AT	Tudományos és technológiai park kiépítése a Neumann János Egyetem tudásbázisán.	Közműfejlesztési Gazdaságfejlesztési K+F+I		X	X
8.	Csalánosi erdő	8.1. Csalánosi Zöldfelület fejlesztési AT	Erdőtelepítés, tájrendezés, pihenő park kialakítása.	Erdősítési Zöldfelületi Rekreációs		X	X
9.	Kecskemét-Alsó vasútállomás és környezete	9.1. Kecskemét-Alsó Vasútállomás Revitalizációs AT	Kecskemét-Alsó Vasútállomás utas- és áruszállítási növekvő szerepre történő felkészítése, az állomásépület felújítása, környezetének rendezése, a gyalogos híd felújítása, a vasútállomás környezetének rendezése.	Közlekedésfejlesztési Szolgáltatásfejlesztési Közterületrehabilitációs	X	X	X
		9.2. Szent László Város Barnamezős fejlesztési AT	A terület raktározási, árukezelői funkcióinak erősítése.	Gazdaságfejlesztési Logisztikai	X	X	X
10.	Déli iparterület	10.1. Déli barnamezős gazdaságfejlesztési AT	A terület közművesítésének és az árnyékhelyzetbe lévő területek megközelíthetőségének javítása. A terület termelő funkciókkal történő beépíttetésének elősegítése, új gyártó- és raktárcsarnokok kialakítása és bérbeadása. A Mercedes gyár szomszédságában új komplex, üzleti-szolgáltatási terület kialakítása.	Közműfejlesztési Közlekedésfejlesztési Gazdaság- és szolgáltatásfejlesztési	X	X	X
11.	Alsó-záportározó területe	11.1. Alsó-záportározó Vízgazdálkodási és Megújuló Energiatermelési AT	A csapadékvíz és tisztított szennyvíz visszatartásához kapcsolódó záportározó infrastrukturális fejlesztése. A víz hasznosításához kapcsolódó beruházások előkészítése. A záportározó környezetének rendezése. Napelemfarm kialakítása a záportározó környezetében.	Vízgazdálkodási, vízhasznosítási Infrastrukturális Zöldfelületi, tájrendezési Energetikai	X	X	
12.	Hunyadi-ék fejlesztési terület	12.1. Hunyadi revitalizációs AT	A barnamezős fejlesztési területen szolgáltatási és kiskereskedelmi jellegű beavatkozások tervezettek a terület komplex közterületi revitalizációjával összefüggésben.	Környezetvédelmi Infrastrukturális Közterületfejlesztési Ingatlanfejlesztési Gazdaságfejlesztési		X	X
13.	Hunyadváros	13.1. Ceglédi út menti barnamezős közlekedési, kiskereskedelmi és szolgáltatási AT	A 441. számú főút, 445. számú főút és Kecskemét, Nagykörút közötti szakasz fejlesztése. A Nagy Lajos kir. krt. és a Mátyás kir. krt. 140-es számú vasútvonal alatti összekötése. A Ceglédi út menti kerékpárút fejlesztése, hiányzó szakaszainak kiépítése. Városképileg és közlekedési szempontból rendezetlen terület közterületi fejlesztése.	Infrastrukturális Közút és kerékpárút-fejlesztési Szabályozási Közterületfejlesztési		X	X
		13.2. Hunyadvárosi lakóterületi és intézményfejlesztési AT	A Hunyadváros lakójellegének erősítése, városrészi alközponti szerepének fejlesztése a közlekedési elzártság csökkentésével. A városrészi intézmények (Rajzfilmstúdió, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága, oktatási-nevelési intézmények felújítása).	Intézményfejlesztési Társadalomfejlesztési Közterületfejlesztési	X	X	X

14.	Bethlenváros	14.1. „Budai Kapu” és környezete fejlesztési AT	Új turbó körforgalom kialakítása, a közlekedésbiztonság erősítése. A terület közlekedési módváltást elősegítő fejlesztése, kiskereskedelmi egységgel kombinált parkolóház építésével. A Mátyás tér környezetének közterületi és zöldfelületi rendezése.	Közútfejlesztési Közlekedésfejlesztési Közterületrendezési		X	X
		14.2. Bethlenvárosi Intézményfejlesztési AT	Az akcióterületen található intézményállomány fejlesztése, a meglévő intézményi épületek hatékony energetikai felújítása, korszerűsítése.	Intézményfejlesztési Energiahatékonysági	X	X	
15.	Kecskemét vasúti pályaudvar menti fejlesztési övezet	15.1. Intermodális Csomópont fejlesztési AT	A vasúti felvételi épület fejlesztése. Az új buszpályaudvar kialakítása. P+R és B+R parkolók kialakítása. Nagykőrösi úti csomópont fejlesztése. Kodály Zoltán téri út – Rákóczi út szintbeli csomópontjának átépítése. A Posta épületének átalakítása. Az intermodális csomópont és környezetének rendezése. A Vasútkert zöldfelületi rendszerének megújítása.	Közlekedésfejlesztési Közterületrendezési Közútfejlesztési	X	X	
		15.2. Kuruc körút menti gazdaságfejlesztési AT	Az akcióterületi beavatkozás részeként megvalósulhat a barnamezős terület kereskedelmi és szolgáltatási típusú fejlesztése, az érintett terület közlekedési – s ezen belül parkolási – rendszerének kialakítása.	Kereskedelmi, szolgáltatási Közlekedésfejlesztési Közterületrendezési		X	X
16.	Belváros	16.1. Városközpont AT	Egységes gyalogos és közterületi rendszer megvalósítása a zöldfelületek növelésével. Műemléki épületek értéktörző felújítása (pl. Városháza, Katolikus Nagytemplom, Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház). A lágy közlekedési módok előnybe részesítése. A Széchenyi tér és környezetének revitalizációja, felszín alatti parkolók kialakítása. Arany János és Görögtemplom utcák rehabilitációja.	Közterületfejlesztési Műemléki, értékvédelmi Turisztikai, kulturális Közlekedésfejlesztési Zöldfelületfejlesztési	X	X	X
		16.2. Rákócziváros Tömbrehabilitációs AT	Egységesebb város és utcakép érdekében az épületállomány megújítása. A városrész intézményrendszerének felújítása (pl. Cifrapalota homlokzati felújítása, Klapka utcai bölcsőde átépítése). A közúti forgalom csillapítása, a gyalogos közterületek kiterjesztése, a zöldfelületek arányának növelése. A városrész parkolási infrastruktúrájának fejlesztése.	Közterületfejlesztési Revitalizációs Intézményfejlesztési Közlekedésfejlesztési Zöldítési, zöldfelületfejlesztési	X	X	X
		16.3. Homokidomb Értékvédelmi AT	A városrész épületeinek örökségvédelmi szemléletű megújítása. A közterületek zöldfelületeinek minőségi megújítása.	Értékvédelmi Közterületfejlesztési Zöldítési, zöldfelületfejlesztési	X	X	
		16.4. Árpádváros-Kőhid utcai AT	Panelkorszerűsítési program folytatása. Klímavédelmi és energiahatékonysági beavatkozások. Csapadékvíz gyűjtés, kezelés és hasznosítás rendszerének fejlesztése. A terület közlekedési és parkolási rendszerének fejlesztése.	Klímavédelmi, energiaterőkonysági. Közterületfejlesztési Közlekedésfejlesztési		X	X
17.	Reptér és környezete	17.1. Repülőtér AT	A repülőtér polgári célú fejlesztése (polgári terminál építése). A közös (katonai-polgári) használatot szolgáló feltételrendszer (pl. bekötő út építés, parkolási infrastruktúra fejlesztés, közösségi közlekedés javítása, reptéri szolgáltatások bővítése) kialakítása.	Közlekedésfejlesztési Szolgáltatásfejlesztési	X	X	
		17.2. Kisfái Városkapu AT	A közúti infrastruktúra fejlesztése. A raktározási és a logisztikai kapacitás bővítése a jövőbeli „Cargo” tevékenység erősítése érdekében.	Gazdaságfejlesztési Logisztikai		X	X
18.	Keleti ipartelep	18.1. Keleti gazdaság és vállalkozásfejlesztési AT	Gazdaságilag vonzó, optimális terület-felhasználást biztosító iparterületi kínálat megteremtése. Az alulhasznosított gazdasági területeket feltáró utak kiépítése.	Gazdaságfejlesztési Energetikai Infrastruktúra fejlesztési	X	X	X

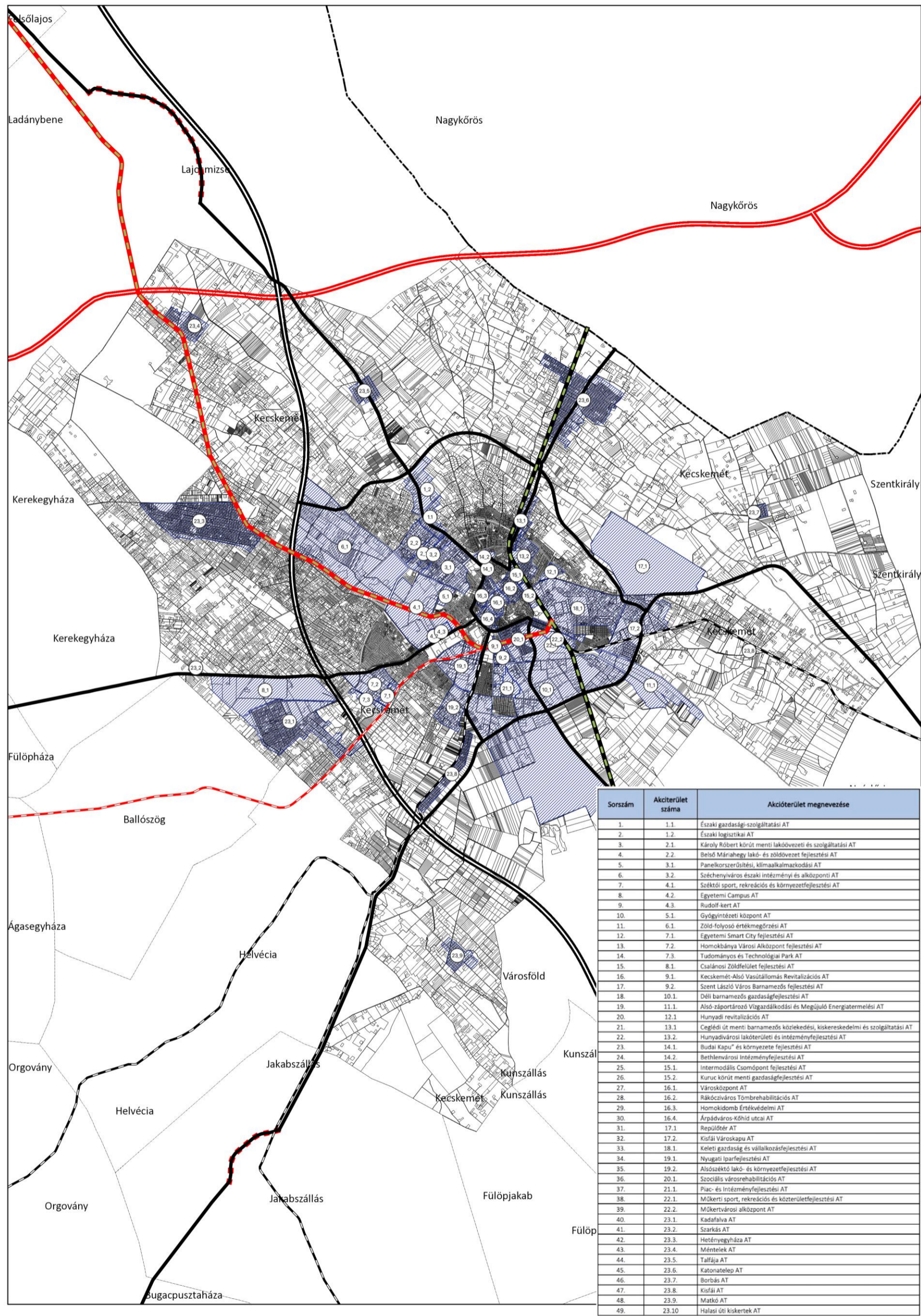
			Az iparterület energiaigényének kielégítése és energiabiztonság növelése.				
19.	Alsószéktó-Nyugati Ipartelep	19.1. Nyugati Iparfejlesztési AT	Az ipartelep kereskedelmi és szolgáltatási jellegének erősítése, a KKV-k irodai és raktározási szükségleteinek kielégítése, a közterületek rendezése, zöldítése.	Gazdaságfejlesztési Szolgáltatásfejlesztési Közterületfejlesztési Zöldítési	X	X	X
		19.2. Alsószéktó lakó- és környezetfejlesztési AT	Alsószéktói feltáró út építése. Alsószéktó Kertváros területének egységes elvek és tervek mentén történő környezetbarát lakóterületi fejlesztése. A városrész zöldfelületi rendszerének egységes kialakítása, valamint a városrész üzemeltetésben a megújuló energia nagyobb arányú bevonása.	Közmű- és közútfejlesztési Környezet- és klímavédelmi Zöldfelületfejlesztési		X	X
20.	Mezeiváros-Ürgés	20.1. Szociális városrehabilitációs AT	A kialakult társadalmi különbségek csökkentése, a szegregációs folyamatok lassítása, megállítása. A szociális bérlakásállomány megújítása és a közterületek állapotának javítása. Társadalmi felzárkóztató akciók szervezése és lebonyolítása.	Városrehabilitációs Szociális, társadalmi felzárkóztatói Közterületfejlesztési Épületfelújítási		X	
21.	Kósafalu-Rendőrfalu alközpont-fejlesztési terület	21.1. Piac- és Intézményfejlesztési AT	Kósafalu és Rendőrfalu intézményi igényeinek kielégítése, orvosi rendelő építése és a közterületek fejlesztése. A nagybani piac folyamatos minőségi fejlesztése, funkciójának bővítése.	Közszolgáltatás-fejlesztési Közterületfejlesztési		X	
22.	Műkertváros	22.1. Műkerti sport, rekreációs és közterületfejlesztési AT	A műkerti sportcentrum fejlesztése. A műkerti műterem-villák és az alkotóház örökségalapú, értékőrző felújítása. A Vadaskert fejlesztése és a Műkerti rekreációs övezet egységes elvek alapján történő közterületi és zöldfelületi rendezése.	Értékvédelmi Sport és rekreációs Közterületfejlesztési Zöldfelületfejlesztési		X	X
		22.2. Műkertvárosi alközpont AT	Minőségi lakókörnyezet fejlesztése a közszolgáltatások és a helyi identitás erősítésével (pl. „coworking” közösségi ház és iroda) a Gizella téren.	Közterületfejlesztési Szolgáltatásfejlesztési Közösségfejlesztési	X	X	
23.	Szatellit településrészek	23.1. Kadafalva AT	Kerékpárút kiépítése az Izsáki út irányába. A közösségi közlekedés feltételeinek javítása. Minőségi lakóterület és közterület-fejlesztés. Heliport ipari park fejlesztése. Minőségi közszolgáltatások kiépítése (pl. bölcsőde építése).	Lakóterületi Közterületfejlesztési Szolgáltatásfejlesztési Közlekedésfejlesztési	X	X	X
		23.2. Szarkás AT	Közút-, kerékpárút- és járdaépítési program indítása. Társadalmi felzárkóztató és közbiztonság javító programok indítása a szegregációs folyamatok megfékezésére. Az energiaszegénység oldása, lakossági megújuló-energia program végrehajtása. A hulladéktárolás- és gyűjtés rendszerének fejlesztése.	Környezet- és klímavédelmi Közterületfejlesztési Infrastruktúrafejlesztési Társadalomfejlesztési	X	X	X
		23.3. Hetényegyháza AT	A hetényegyházai bekötő út elkészítése az M5-ös autópályába. A közösségi közlekedés fejlesztése, Hetényegyháza elővárosi vasúti kapcsolatának fejlesztése, a vasúti közlekedés és módváltás feltételeinek javítása (ld. P+R parkoló létesítése) Gazdasági terület kialakítása, közműfejlesztéssel. Minőségi lakóterületfejlesztés, zöldítés és erdősítés. A még hiányzó közszolgáltatások kiépítése, fejlesztése.	Közlekedésfejlesztési Infrastruktúrafejlesztési Lakóterületfejlesztési Gazdaságfejlesztési Szolgáltatásfejlesztési	X	X	X
		23.4. Méntelek AT	Minőségi lakóterület és közterület-fejlesztés. A kertségi kultúrtáj értékeinek megőrzése, a hagyományos kertkultúra és gyümölcsstermesztés feltételeinek biztosítása, a városellátó termelés szerepének növelése. Erdősítés.	Lakóterületfejlesztési Közterületfejlesztési Gazdaságfejlesztési Klímavédelmi	X	X	X

		23.5. Talfája AT	A településrészt kedvező közlekedéshelyrajzi elhelyezkedéséből adódó logisztikai lehetőségek kiaknázása. Közút-, kerékpárút- és járdaépítés, illetve felújítás. Az energiaszegénység oldása, lakossági megújuló-energia program végrehajtása.	Gazdaságfejlesztési Infrastruktúrafejlesztési Környezet- és klímavédelmi	X	X	X
		23.6. Katonatelepi AT	Katonatelepi elővárosi vasúti kapcsolatának fejlesztése, a vasúti közlekedés és módváltás feltételeinek javítása (ld. P+R parkoló építése). A Katonatelepi érintő 441. sz. főút kapacitásbővítése. Kerékpárút fejlesztés a 441 út kapacitásbővítéséhez kapcsolódóan. Alapszintű közszolgáltatások fejlesztése.	Közlekedésfejlesztési Közút- és kerékpárút fejlesztési Szolgáltatásfejlesztési	X	X	X
		23.7. Borbás AT	Klasszikus mezőgazdasági kiskertek művelésének elősegítése. Mezőgazdasággal összefüggő munkahelyteremtés. Napelempark kialakítása. Az energiaszegénység oldása, lakossági megújuló-energia program végrehajtása.	Gazdaságfejlesztési Energetikai Környezet- és klímavédelmi Társadalomfejlesztési	X	X	X
		23.8. Kisfői AT	A mezőgazdasági művelés feltételeinek javítása. Mezőgazdasággal összefüggő munkahelyteremtés. Kisfői elővárosi vasúti kapcsolatának fejlesztése, a vasúti közlekedés és módváltás feltételeinek javítása (ld. P+R parkoló építése). Erdősítési programok indítása.	Gazdaságfejlesztési Közlekedésfejlesztési Környezet- és klímavédelmi	X	X	X
		23.9. Matkói AT	Minőségi közterületfejlesztés, játszótér kialakítás. Hulladékátvitel és -gyűjtés rendszerének fejlesztése. Az energiaszegénység oldása, lakossági megújuló-energia program végrehajtása. Erdősítés. Közút-, kerékpárút- és járdaépítés. A sporttelep területéhez kapcsolódó fejlesztések.	Közterületfejlesztési Környezet- és klímavédelmi Társadalomfejlesztési	X	X	X
		23.10. Halasi úti kiskertek AT	Minőségi lakóterület és közterület fejlesztés. A Halasi úti kiskertek mellett húzódó alsóbbrendű út (és kerékpárút) fejlesztése. Városrészi közterületi zöldítési programok elindítása. Alapszintű közszolgáltatások igény alapú kialakítása.	Közlekedésfejlesztési Lakóterületfejlesztési Közterületfejlesztési Környezetvédelmi	X	X	X

34. ábra: Kecskemét fejlesztési akcióterületeinek térbeli elhelyezkedése

4.1.3. A TOP Plusz Városfejlesztési Programterv keretében megvalósítani tervezett projektek (2021-2027)

A stratégiai jelentőségű fejlesztési irányok, programok és akcióterületek azonosítása mellett, megtörtént a részletes cselekvési terv szükségletalapon meghatározott projektjeinek (hálózatos, tematikus és integrált), valamint kapcsolódó rendezési feladatainak rögzítése (12. táblázat). Emellett nevesítésre kerültek – a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) részeként – a TOP Plusz Városfejlesztési Programterv (TOP Plusz) keretében forráskerettel rendelkező projektelképzelések is (13. táblázat).

Ez utóbbi programtervben három prioritás keretében közel 50 projekt megvalósítását tervezi Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, több mint 19,032 milliárd Ft uniós támogatás felhasználása mellett. Ezen kívül megtörtént a tartalék projektek (41 db) azonosítása és rögzítése is, mintegy 16,7 mrd Ft értékben.

A TOP Plusz 1. prioritásának keretében, a fenntartható városfejlesztési dokumentumok (FVS, TVP), szakági koncepciók, tervek és tanulmányok (ZIFFA, ITVT, Zöld Átállás, Digitális Átállás, Finanszírozási Terv) elkészítése mellett, jelentős hangsúlyt kapott a helyi gazdaságfejlesztést segítő és az iparterületeket feltáró útfejlesztés, a helyi turizmusfejlesztés (*Vadaskert környezetének közterületi, közösségi és turisztikai fejlesztése, Benkó Zoltán Szabadidőközpont kulturális-, aktív- és rekreációs turizmust célzó fejlesztése*). Az élhető település erősítését szolgálandó, rögzítésre került a városi csapadékvíz menedzsment rendszer kialakítása, a csapadékvíz szikkasztás, gyűjtés, kezelés és hasznosítás új rendszerének fejlesztése, valamint hangsúlyos részt kapott a különböző közterületek, zöld- és vízfelületek rehabilitációja, a közintézmények fejlesztése, továbbá a kerékpáros és a közúti infrastruktúra fejlesztése, felújítása.

A 2. prioritás a város fenntartható energiahatékonyságának növelését szolgálja, részben a nagy intézmények (Kecskeméti Fürdő, Hírös Agóra) energetikai fejlesztésén, részben pedig az egyéb épületek, közösségi terek és intézmények energiakorszerűsítésén, napelemes rendszerének kiépítésén keresztül.

A 3. prioritáshoz kapcsolódó projektek két részre választhatók. Egyik részük az ESZA keretében megvalósítandó társadalomfejlesztéssel (szociális városrehabilitációhoz kötődően), felzárkóztatással, humán erőforrásfejlesztéssel, egészségfejlesztéssel, zöld- és digitális átállásra történő felkészüléssel, részvételi tervezéssel foglalkozik. Másik részük az ERFA támogatási alapon keresztül, a gyermeknevelést támogató intézményi infrastruktúra (bölcsődék, óvodák fejlesztése, bővítése), a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra (pl. háziorvosi rendelők, demens ellátás, idősok nappali ellátása), valamint a köznevelési – ezen belül is egy sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat nevelő-oktató intézmény – infrastruktúra fejlesztését célozza.

A három prioritáshoz kapcsolódó tervezett beruházásokról, projektekről, azok forrásigényéről és egyéb információiról a 13. táblázat tájékoztat.

12. táblázat: A TFT cselekvési programja keretében tervezett fejlesztési projektek és rendezési feladatok

CSELEKVÉSI PROGRAM FEJLESZTÉSI ELEMEK											
Hálózatos fejlesztések		Rövidtávú			Középtávú			Hosszútávú			
		Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések	Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések	Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések	
Közüti	Gyűrű irányú fejlesztések	Hkgy1	Károly Róbert krt. (Margaréta Otthon és az 5. sz. út közötti szakasza)		Hkgy3	Nagy Lajos kir. krt. hiányzó szakaszának kiépítése (5. sz. főúttól keletre)		Hkgy7	Alsószéktői gyűjtőút (Izsáki út és a Halasi út között) kialakításának befejezése		
					Hkgy4	Akadémia krt. és a Mikszáth Kálmán út összekötése		Hkgy8	Nagy Lajos kir. Krt. és Mátyás király krt. összekötése külső szintű csomóponttal a 140-es vasútvonal alatt		
		Hkgy2	Hetényegyháza bekötőút építése az északi elkerülő 445. sz. út irányába		Hkgy5	Alsószéktői gyűjtőút (Izsáki út és a Halasi út között) kialakításának első fázisa		Hkgy9	Bethlen krt. 2*2 sávú fejlesztése (a Budai kapu és a Ceglédi út között)		
	Sugár irányú fejlesztések	Hks1	Homokbánya, Déli feltáró út (Gábor Dénes utca) III. ütemének megvalósítása (Rosta utcától a Korhánközi útig)		Hks6	Az 52. sz. főút 2*2 sávú fejlesztése (a Vízmű u. és az M5 autópálya között)		Hks9	441. sz. főúton a 140-es vasútvonal felett vasúti műtárgy kiépítése		
		Hks2	Izsáki út 2*2 sávú kapacitásbővítése a Nagykörút és Vízmű út közötti szakaszon		Hks7	Írisz utca fejlesztése					
		Hks3	Nyíri út szélesítése a Széles köztől a 445. sz. útig		Hks8	441. sz. Cegléd-Kecskemét II. rendű főút (445.sz. főút és a Nagykörút közötti szakaszának) kapacitásbővítése					
		Hks4	44. sz. főút felújítása, fejlesztése a 9 km szelvénytől a reptéri körforgalomig								
		Hks5	441. sz. II. rendű főút négy-sávossítása (2,79 kilométernyi szakaszon), Katonatelep Nagykörös felé eső végétől a 445-ös északi elkerülőig								
	Csomóponti fejlesztések	Hkcs1	Gábor Dénes utca 53102 sz. út csomóponti fejlesztése		Hkcs8	Könyves Kálmán krt. 53102 sz. út csomóponti fejlesztése		Hkcs17	Budai Kapu közlekedési csomópont átépítése, turbó körforgalom kialakítása		
		Hkcs2	Kandó Kálmán körút – Békefasor – Szolnoki út körforgalom és kapcsolódó forgalom szabályozás		Hkcs9	Könyves Kálmán krt. Kiskörösi út csomóponti fejlesztése					
		Hkcs3	Károly Róbert körút és az 5. sz. főút csomópontjának kiépítése		Hkcs10	Szent László krt. Matkói út csomóponti fejlesztése					
		Hkcs4	Károly Róbert körút-Irinyi utca csomópontjának kiépítése		Hkcs11	Mindszenti krt. és az 5. sz. főút csomópontjának kiépítése					
		Hkcs5	Izsáki út-Csabai Géza krt. turbó körforgalom kialakítása		Hkcs12	Ceglédi út-Bethlen körút csomópontjának korszerűsítése					
		Hkcs6	Izsáki út-Olimpia utca turbó körforgalom kialakítása		Hkcs13	Izsáki út-Alsószéktői feltáróút körforgalmi csomópontjának kiépítése					
		Hkcs7	Vízmű utca-Könyves Kálmán körút-Izsáki út csomópontjának fejlesztése		Hkcs14	52. sz. főút-Irisz utca-Mazsori dűlő turbó körforgalom kiépítése					
					Hkcs15	Rákóczi út-Kuruc körút forgalmi csomópont korszerűsítése					
					Hkcs16	Bethlen körút-Nagykörösi út forgalmi csomópont korszerűsítése					
	Vasúti	Városi-elővárosi	Hve1	142. vasútvonal átépítése és villamosítása		Hve3	A 140-es számú vasútvonalon 2. vágány építése Nyársapát és Katonatelep (~16 km), valamint Városföld elágazás és Városföld (~9 km) között		Hve5	Kecskemét vasútállomás vágányszerkezetének és peronjainak átépítése, valamint a vasúti biztosító berendezésének korszerűsítése	
Hve2			A 140-es számú vasútvonalon megállóhelyek (2 db) kialakítása a déli ipari területen		Hve4	A 152-es vasútvonal V0 és Kecskemét-Alsó vasútállomás közötti fejlesztése					
Tranzit					Hvt1	V0 vasútvonal építése részben a 152-es és 145-ös vasútvonalak nyomvonalának felhasználásával					
Kerékpárút	Városi	Hkv1	Szakadásmentes városi kerékpárforgalmi hálózat kialakítása, a hiányzó hálózati elemek kiépítésével		Hkv5	Nyíri út külső szakasz 2*1 sávú kerékpárút építése a 10955/124 hrsz-ú úttól a 445. sz. útig		Hkv10	Alsószéktői feltáró út melletti kerékpárút járda kiépítése az Izsáki úttól az 541. sz. főútig		
		Hkv2	Nyíri út külső szakasz egyesített rendszerű gyalog- és kerékpárút építése a III. Béla körüttől a 10955/124 hrsz-ú útig		Hkv6	Irinyi utca 2*1 sávú kerékpárút építése (Domby Lajos utcától a Károly Róbert körüthig)		Hkv11	541. sz. út mentén az Izsáki út és a Halasi út között kerékpárút építése		
		Hkv3	Izsáki út melletti kerékpárút fejlesztése (Nagykörút és Vízmű út közötti szakaszon)		Hkv7	Szolnoki úti kerékpárút szélesítése és burkolat felújítása (445. sz. úttól a Reptéri útig)					
		Hkv4	Szolnoki úti kerékpárút szélesítése és burkolat felújítása az UNIVER útsatlakozástól a 445. sz. útig		Hkv8	Mindszenti körút gyalog- és kerékpárút építése (54. sz főút és az 5. sz. főút között)					
					Hkv9	Az Izsáki út menti kerékpárút kiépítése a Vízmű út és az M5 autópálya között					
	Térségi				Hkt1	Kecskemét és Jakabszállás közötti kerékpárút fejlesztése		Hkt5	Dunavecse-Kecskemét-Lakitelek térségi kerékpárút építése		
					Hkt2	A 44. sz. főút melletti kerékpárút építése Kecskemét és Nyárlőrinc között		Hkt6	"Jászok útja" (Jászberény-Kiskörös) térségi kerékpárút építése		
					Hkt3	Kecskemétet Lajosmizsével összekötő, az 5. számú főút mentén vezető kerékpárút hiányzó szakaszának megépítése					
					Hkt4	Az 5 sz. főút Kecskemét - Kiskunfélegyháza közötti szakasz felújítása, hiányzó kerékpárúti szakasszal együtt					
		Termékevezeték	Villamosenergia-hálózat				Ht1	Albertirsa – Kecskemét kétrendszerű 400 kV-os távvezeték létesítése		Ht7	Kecskemét Észak (Széchenyiváros) 120/10 kV-os (2x40 MW) szabadtéri kivitelű kapcsolóállomás áttelepítése a Budaihegy övezetébe
					Ht2	Kecskemét 400/132 kV-os alállomás létesítése a 140-es vasútvonal, 5. sz. főút, városföldi igazgatási határ által közrezárt területen					
					Ht3	A Kecskemét-Szultán u. I-II. és a Kecskemét-Kecskemét Észak II. két kétrendszerű 120 kV-s nagyfeszültségű villamos főelosztó hálózat (távvezeték) felhasítása és beforgatása az új 400/132 KV-os alállomásba					
					Ht4	Szultán u.-i és a Kősfalui alállomás összekötése egy 2,5 km új villamosvezetékkel					
Csőhálózat					Ht5	A távhőrendszer fejlesztése Kecskeméten mintegy 6 km hosszan (Belváros, Nyugati városkapu fejlesztési területen, Homokbánya)					
					Ht6	a Kecskemét I. (Halasi úti) gázátadó és a Kecskemét II. (Békéscsabai úti) gázátadó 315 KPE nagyközép-nyomású gerincvezetékkel történő összekötése					

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Tematikus fejlesztések	Rövidtávú			Középtávú			Hosszútávú					
	Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések	Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések	Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések			
Infrastrukturális, gazdasági, közterületi, energetikai, valamint kék- és zöld infrastruktúra fejlesztések	Tinf1	A déli iparterület infrastrukturális fejlesztése, termelő és logisztikai kapacitásainak bővítése		Tinf12	Északi gazdasági terület 1. ütem (Tesco áruház környezete) infrastrukturális fejlesztése		Tinf22	Északi gazdasági terület 2. ütem (5. út bevezető szakasza)				
	Tinf2	Iparterületeket feltáró út és infrastrukturális fejlesztések		Tinf13	Alsószéktő 1. és 2. ütem (az alsószéktői gyűjtőút Izsáki út és a Helveciai út közötti szakaszának két oldala) infrastrukturális fejlesztése		Tinf23	Szolnoki-hegy közterületi és gazdasági fejlesztése				
	Tinf3	Repülőtér katonai-polgári célú infrastruktúrális fejlesztése (polgári rész: terminál és árukezelő épület, eszköztároló, őrzés-védelmi irodaépület, valamint belső úthálózat és parkolók építése)		Tinf14	Kecskemét-Alsó pu. és környezetének fejlesztése (vasúti logisztikai-átrakó központ)		Tinf24	Műkertváros, Gyöngyvirág utca északi oldalának infrastrukturális és logisztikai fejlesztése				
	Tinf4	Rudolf laktanya fenntartható zöldfelületi rekonstrukciója		Tinf15	A repülőtér szolnoki-hegyi gazdasági övezetének infrastrukturális és logisztikai-cargo célú fejlesztése		Tinf25	A parkolási infrastruktúra városi szintű fejlesztése (parkolóházak, felszín alatti parkolók fejlesztése)				
	Tinf5	Lánchíd utcai iskola környezetének közterületi fejlesztése		Tinf16	Városi fásítási és zöldfelületfejlesztési programok megvalósítása a ZIFFA alapján		Tinf26	Zöld-ék klímavédelmi, tájrehabilitációs és zöldítési projektjeinek megvalósítása II. ütem				
	Tinf6	Bóbis edzőterem parkolójának zöldfelületi- és közterületi fejlesztése		Tinf17	Felső-Záportározó rendszer vízminőség javítása, vízszintemelése, partvonalak rehabilitációja		Tinf27	A Duna-Tisza közti Homokhátság vízpótlási programjaihoz kapcsolódó városi beruházások megvalósítása				
	Tinf7	Játszóterek kialakítása és közterületek rekonstrukciója (Borbás, Halasi úti hobbik, Dárdai telep)		Tinf18	A Zöld-ék klímavédelmi, tájrehabilitációs és zöldítési projektjeinek megvalósítása I. ütem		Tinf28	A városi erdősítési program projektjeinek folyamatos megvalósítása				
	Tinf8	Görögtemplom köz - Luther köz átjáró-közterületi és zöldfelületi rehabilitációja		Tinf19	Alsó záportározó (vízviszatarthatási és hasznosítási beavatkozás)							
	Tinf9	Dobó körúti parkolóház építése		Tinf20	Kápolna-rét táj- és élőhelyrehabilitációs beavatkozásának megvalósítása							
	Tinf10	25 MW teljesítményű – faapríték és városi zöld biomassa tüzelésére alkalmas – fűtőmű telepítése az új telephelyhez kapcsolódó komplett infrastruktúra kialakításával a Mindszenti körúton		Tinf21	Városi csapadékvíz menedzsment rendszer kialakítása, a csapadékvíz szikkasztás, gyűjtés, kezelés és hasznosítás új rendszerének kialakítása II. ütem							
	Tinf11	Városi csapadékvíz menedzsment rendszer kialakítása, a csapadékvíz szikkasztás, gyűjtés, kezelés és hasznosítás új rendszerének kialakítása (több városrészben: pl. Petőfiváros, Alsószéktő, Hunyadiváros, Műkertváros, Homokbánya, Vacsiköz) I. ütem										
Intézményi	Tint1	Egyetemi Campus beruházás II. ütemének megvalósítása (Adminisztrációs épület, 2 db kollégiumi épület és az Izsáki út felett átívelő gyalogos híd kivitelezése)		Tint9	Egyetemi Campus beruházás III. ütemének megvalósítása (Multifunkciós épület kialakítása)							
	Tint2	A kecskeméti tűzoltóság multifunkcionális laktanyájának építése		Tint10	Kada Elek Szakgimnázium új központjának kialakítása II. ütem (a volt légénységi épületek átalakítása, fejlesztése)							
	Tint3	Kada Elek Szakgimnázium új központjának kialakítása I. ütem (a volt tiszti épület, altiszti épület és törzsepület átalakítása, felújítása)		Tint11	Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem kecskeméti Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet fejlesztése, II. ütem (100 férőhelyes kollégiumépület, 300-350 fős hangversenyterem és stúdió, könyvtár és archívum, kétszintes 100-150 férőhelyes mélygarázs építése)							
	Tint4	Bács-Kiskun Megyei Kórház tartalék területének komplex fejlesztése (új ENS és nővérszálló építése)		Tint12	Bács-Kiskun Megyei Kórház tartalék területének komplex fejlesztése a Pólus II. program keretében (2 db új épület kialakítása, ahol helyet kap a pszichiátria, az addiktológia, az üzemegészségügy, a szubintenzív és a tudógondozó részleg)							
	Tint5	Kecskeméti SZC Kandó Kálmán Technikum felújítása, bővítése		Tint13	Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház felújítása, funkcionális bővítése és köztéri rehabilitációja							
	Tint6	Új két csoportos bölcsőde építése Kadafalván		Tint14	Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár épületének infrastrukturális fejlesztése							
	Tint7	Óvoda bővítések az egyéb belterületi egységekben (Méntelek, Kadafalva, Katonatelepe)		Tint15	A Kecskeméti Katona József Múzeum infrastrukturális fejlesztése							
	Tint8	Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek infrastrukturális fejlesztése		Tint16	A Kecskeméti Katona József Múzeum Cifrapalota Kiállítóhelyének infrastrukturális fejlesztése							
Lakóterületi	TI1	Károly Róbert krt. (Margaréta Otthon és az 5. sz. út közötti szakasza) övezetének lakóterületi fejlesztése		TI2	Belső-Máriahegyi lakóterületi fejlesztése (Károly Róbert körúttól a Széles közig)		TI5	Külső-Máriahegy (lakókert) lakóövezeti fejlesztése				
				TI3	Alsószéktő lakóterületi fejlesztés (I. ütem)		TI6	Felsőszéktő (lakókert) lakóövezeti fejlesztése				
				TI4	Alsószéktő lakóterületi fejlesztés (II. ütem)		TI7	Budai-hegy lakóterületi fejlesztés (Budai úttól ÉK-re a Nagy Lajos krt. még hiányzó szakasza és a belterületi határ között)				
							TI8	Alsószéktő (lakókert) lakóterületi fejlesztés (III. ütem)				

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Integrált fejlesztések	Rövidtávú			Középtávú			Hosszútávú					
	Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések	Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések	Azonosító	Projekt neve	Megjegyzések			
Klíma-barát, zöldhangsúlyos fejlesztések	Ikz1	Benkó Zoltán Szabadidőközpont kulturális-, aktív- és rekreációs túrizmust célzó fejlesztése		Ikz7	Széchenyi tér komplex, funkcióváltó köz- és zöldterületi fejlesztése		Ikz12	Komplex tájrehabilitációs, erdősítési és vízpótlási projektek megvalósítása (II. ütem)				
	Ikz2	Vadaskert környezetének közterületi, közösségi és turisztikai fejlesztése		Ikz8	Erzsébet központ komplex, funkcióváltó fejlesztése (rendezvényterület, sportszarnok, expoterület)							
	Ikz3	A Belváros komplex klímabarát közterületi megújítása (az Arany János utca, a Történeti Fő tér tájépítészeti, zöldfelületi fejlesztése)		Ikz9	Rendőrfalu, Kósafalu közötti barnamezős területek területek revitalizációja, funkcióváltása és klímabarát közterületi rendezése							
	Ikz4	Budai kapu-Kertészeti Egyetem területi együttesének komplex fejlesztése (intézményi közlekedési-módváltási és kereskedelmi-szolgáltatási funkciók)		Ikz10	Csalánosi erdő komplex megújítása és részben rekreációs városerdőként történő felújítása							
	Ikz5	Bácsvíz-Termosztar környezetbarát városüzemeltetési technológiai terület energetikai és energiahatékonysági fejlesztése		Ikz11	Komplex tájrehabilitációs, erdősítési és vízpótlási projektek előkészítése és részbeli megvalósítása (I. ütem)							
	Ikz6	Rudolf kert komplex, funkcióbővítő (rendezvényterület, vendéglátás, szórakozás) fejlesztése										
Intézményi, lakóterületi és közterületi fejlesztések	IIint1	Károly Róbert krt. menti vegyes területek komplex közművesítése, közterületi és funkcionális fejlesztése		IIint4	4000 fős új multifunkcionális sportszarnok Nyugati ipartelep barnamezős területén történő építése, a terület infrastrukturális fejlesztése és funkcionális bővítése							
	IIint2	Intermodális Csomópont kialakítása, közlekedési kapcsolatainak fejlesztése, környezetének rendezése		IIint5	A volt KTE pálya kereskedelmi-szolgáltatási funkciójának erősítése, közterületének rendezése							
	IIint3	Homokbánya közterületi, energetikai, intézményi és lakóterületi fejlesztése I. ütem		IIint6	Homokbánya közterületi, energetikai, intézményi és lakóterületi fejlesztése II. ütem							
CSELEKVÉSI PROGRAM RENDEZÉSI ELEMEL												
Rendezési szempontú feladatok	Azonosító	Vizsgálati terület	Vizsgálandó elemek	Példák								
A rendezési feladatok kapcsán vizsgálható területek	Rf1	Térbeli hálózatok rendszere	Vonalas infrastruktúra elemek; Városkapu helyzetben lévő területek; Városi alközpontok; Zöldterületek, zöldfelületek;	Közüti, vasúti és kerékpáros infrastruktúra és a műszaki infrastruktúra egyéb elemei, azok egymásra épülése, optimális kiépülésük feltételei, körülményei; A városkapu helyzetben lévő területek esetében vizsgálni kell a térségi fogadópontok, forgalomelosztó pontok, módváltási pontok és sziluett pontok elhelyezkedését, azok azonosítását, szerepüket és működésük körülményeit; A városi alközpontok kapcsán vizsgálni szükséges funkcióikat, jelentőségüket, kiépültségüket, valós szerepkörüket, s megerősítésük rendezési, szabályozási lehetőségeit; Zöldterületek, zöldfelületek esetében azonosítani kell jelentőségüket, valamint meghatározni funkciójukat, intenzitásukat, optimális arányukat, továbbá szerepük erősítésének rendezési és szabályozási lehetőségeit.								
	Rf2	Közterületek és a zöldfelületek rendszere	Városmközpont; Lakótelepek; Szabadidő közterületek, parkerdők, közparkok; Barnamezős területek;	Az egyes területi egységek esetében a közterületek és zöldfelületek szerepének egyes területi típusokra szabott pontos értelmezése, funkciójuk vizsgálata, illetve annak kapcsán a rendezési, szabályozási gyakorlat felülvizsgálata.								
	Rf3	Funkcióváltásra érett barnamezős területek	Alulhasznosított területek; Volt laktanyák; Volt ipari területek; Zavart, konfliktusokkal terhelt vegyes zónák;	Vizsgálni kell az átalakulást segítő rendezési és szabályozási elemeket, valamint a terület adottságaihoz leginkább illő területhasználati módokata, lehetséges funkciókat (érintett területek: Nyugati ipartelep, Rendőrfalu és Kósafalu körüli gazdasági-kereskedelmi-szolgáltatási területek, Szolnoki hegy övezete, Hunyadi ék, Homokbánya, Rudolf-laktanya)								
	Rf4	Városi alközpontok/alközponttá fejlesztendő területek	Tematikus városi központok (pl. Kórház és környezete, Szabadidőközpont és Széktői sportközpont, Egyetem és környezete); Városrészi alközpontok (közintézményi és ellátó területek).	Vizsgálandó a városi alközpontok azonosítása, lehatárolása, fejlesztési lehetőségeinek feltárása, funkcionális szerepkörük pontosítása, a jelentkező szabályozási kérdéseik tisztázása (pl. közterületi-zöldfelületi, mobilitási, parkolási, funkcionális, településképi)								

13. táblázat: A TOP Plusz Városfejlesztési Programterv keretében tervezett projektek Kecskeméten

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 1.	Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása	P1.V1 projekt - Kecskemét Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának (FVS) és TOP Plusz Városfejlesztési Programtervének (TVP) elkészítése	Kecskemét	13.500	Kecskemét Megyei Jogú Város (továbbiakban KMJV)	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák (db)	2
		P1.V2 projekt - Az FVS megvalósítását elősegítő stratégiai dokumentumok, tervek, elemzések, tanulmányok elkészítése, valamint az FVS és TVP felülvizsgálata: a) FVS és TVP felülvizsgálata b) Települési Zöld Infrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterv (ZIFFA) készítése c) Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) kidolgozása d) Városi zöld menetrend alapján kidolgozandó városi zöld finanszírozási keretrendszer készítése, a város energiafelhasználásának átfogó energetikai felmérése (Zöld átállás) e) A városüzemeltetési szolgáltatások és önkormányzati fenntartású közintézmények digitalizációjára irányuló elemzések, felmérések, adatgazdálkodási stratégia és digitális akcióterv kidolgozása (Digitális átállás) f) A város projektjeire, az akcióterületeire és az FVS pénzügyi megvalósíthatóságára vonatkozó üzleti modell, üzleti terv (Finanszírozási Terv)	Kecskemét	66.500	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság (fő)	110.000

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
	Helyi gazdaságfejlesztés	P1.V3 projekt – Iparterületeket feltáró útfejlesztés: a) Könyves Kálmán krt. Kiskörösi úti csomópont jelzőlámpás kiépítése b) Könyves Kálmán krt. - 53102 sz. úti csomópont fejlesztése	Kecskemét	300.000	KMJV	Magyar Közút Nzrt	RC001 - Támogatott vállalkozások (db)	18
	Helyi és térségi turizmusfejlesztés	P1.V4 projekt - Vadaskert környezetének közterületi, közösségi és turisztikai fejlesztése	Kecskemét	2.938.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft KJK-FOR Kft.	RC077 - Támogatott kulturális és idegenforgalmi helyek száma (db)	1
		P1.V5 projekt - Benkó Zoltán Szabadidőközpont kulturális-, aktív- és rekreációs turizmust célzó fejlesztése	Kecskemét	1.582.000	KMJV	HÍRÖS SPORT Nonprofit Kft. BÁCSVÍZ Zrt.	RC077 - Támogatott kulturális és idegenforgalmi helyek száma (db)	1
		P1.V6 projekt - Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek infrastrukturális- és tartalomfejlesztése	Kecskemét	134.824	KMJV	Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek Nonprofit Kft.	RC077 - Támogatott kulturális és idegenforgalmi helyek száma (db)	1
	Élhető települések	P1.V7 projekt - Városi csapadékvíz menedzsment rendszer kialakítása, a csapadékvíz szikkasztás, gyűjtés, kezelés és hasznosítás új rendszerének kialakítása (lokális léptékű beavatkozások): a) Petőfiváros (10 db) b) Alsószéktő (3 db) c) Hunyadiaváros (8 db) d) Műkertváros (2 db) e) Homokbánya (3 db) f) Vacsiköz (4 db)	Kecskemét	100.000	KMJV	BÁCSVÍZ Zrt.	RC026 - Újonnan épített vagy korszerűsített zöld infrastruktúra az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében (ha)	

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 1.	Élhető települések	P1.V8 projekt - Görögtemplom köz - Luther köz átjáró-közterületi rehabilitációja	Kecskemét	500.000	KMJV	KIK-FOR Kft KVÜ Nkft	RC026 - Újonnan épített vagy korszerűsített zöld infrastruktúra az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében (ha)	0,5
		P1.V9 projekt - Rudolf laktanya fenntartható zöldfelületi rekonstrukciója a) Rudolf laktanya fenntartható zöldfelületi rekonstrukciója b) Településfejlesztési Terv készítése c) Városi közterületi fa- és zöldfelületkataszter készítése	Kecskemét	655.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft. KVÜ Nkft		1
		P1.V10 projekt - Lánchíd utcai iskola környezetének közterületi fejlesztése	Kecskemét	150.000	KMJV	KVÜ Nkft		0,35
		P1.V11 projekt - Bóbis parkoló zöldfelületi- és közterületi fejlesztése	Kecskemét	500.000	KMJV	KVÜ Nkft		0,5
		P1.V12 projekt – Játsszótér kialakítása és közterületek rekonstrukciója: a) Kecskemét-Borbás játszótér kialakítása b) Halasi úti hobbik játszótér kialakítása c) Gubapark közterületi rekonstrukciója	Kecskemét	55.000	KMJV	-		0,8
		P1.V13 projekt - Felső-Záportározó rendszer vízminőség javítása, vízszintemelése, partvonaluk rehabilitációja	Kecskemét	50.000	KMJV	BÁCSVÍZ Zrt. HÍRŐS SPORT Nonprofit Kft.	Megújított partszakasz hossza (fm)	400
		P1.V14 projekt - Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár épületének infrastrukturális fejlesztése	Kecskemét	200.000	KMJV	Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár	Felújított kulturális helyek száma (db)	1
		P1.V15 projekt - Kerékpárforgalmi Hálózati Terv (KHT) felülvizsgálata	Kecskemét	20.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	illeszkedési dokumentum (db)	1
		P1.V16 projekt - Nyíri út külső szakasz egyesített rendszerű gyalog- és kerékpárút építése a III. Béla körúttól a 10955/124 hrsz-ú útig	Kecskemét	146.094	KMJV	Magyar Közút Nzrt.	RC058 - Támogatott kerékpár- infrastruktúra (km)	0,625
		P1.V17 projekt - Szolnoki úti kerékpárút szélesítése és burkolat felújítása az UNIVER útcsatlakozástól a 445. sz. útig	Kecskemét	246.375	KMJV	Magyar Közút Nzrt.		2,425

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 1.	Élhető települések	P1.V18 projekt - Gábor Dénes utca 53102 sz. út csomóponti fejlesztése	Kecskemét	282.500	KMJV	Magyar Közút Nzrt. MÁV Zrt.	átépített csomópontok száma	1
		P1.V19 projekt - Forgalmcsillapító műtárgyak telepítése	Kecskemét	50.000	KMJV	Magyar Közút Nzrt.	telepített forgalmcsillapító műtárgyak száma	3
		P1.V20 projekt – SUMP felülvizsgálata	Kecskemét	5.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	illeszkedési dokumentum (db)	1
		P1.V21 projekt – Jegenyefa utcán közösségi közlekedéshez kapcsolódó gyalogos útvonal építése	Kecskemét	40.000	KMJV	Magyar Közút Nzrt	Megújult gyalogos útvonal hossza (km)	0,405
	Belterületi utak fejlesztése	P1.V22 projekt – Gábor Dénes utca befejező szakasza	Kecskemét	327.700	KMJV	Magyar Közút Nzrt	RCO46 - A TEN-T úthálózaton kívüli rekonstruált vagy korszerűsített utak hossza (Belterületi utak) (km)	0,344
		P1.V23 projekt – Balaton utca felújítása	Kecskemét	288.788	KMJV	Magyar Közút Nzrt		0,269
		P1.V24 projekt – Búzavirág utca felújítása	Kecskemét	271.800	KMJV	Magyar Közút Nzrt		1,0
		P1.V25 projekt - Mérleg utca felújítása	Kecskemét	471.800	KMJV	Magyar Közút Nzrt		1,0
		P1.V26 projekt - Kiskörút felújítása	Kecskemét	1.108.000	KMJV	Magyar Közút Nzrt		1,19
		P1.V27 projekt - Helikon utca szélesítése	Kecskemét	288.000	KMJV	Magyar Közút Nzrt		0,739
		P1.V28 projekt - Mátyás király krt. felújítása	Kecskemét	200.000	KMJV	Magyar Közút Nzrt		0,950

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Kereten túl	Helyi gazdaságfejlesztés	Projekt 1. - Helyi gazdaságfejlesztési iroda létrehozása Kecskemét belvárosában.	Kecskemét	180.800	KMJV	AIPA Kft.	RCO01 - Támogatott vállalkozások (db)	50
	Állami tulajdonú utak fejlesztése	Projekt 2. - Nagykörút felújítása (Budai kapu - Katona József Gimnázium közötti szakaszon)	Kecskemét	4.500.000	KMJV	Magyar Közút Nrt.	RCO46 - A TEN-T úthálózaton kívüli rekonstruált vagy korszerűsített utak hossza (4-5 számjegyű utak) (km)	1,5
	Élhető települések	Projekt 3. - Városi csapadékvíz menedzsment rendszer kiterjesztése	Kecskemét	400.000	KMJV	KVÜ Nkft.	beavatkozások száma (db)	100
		Projekt 4. – Önkormányzati tulajdonú épületek esetében pilot projekt keretében zöldtető, vertikális zöld falak létesítése az épületek klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodása és hatékonyabb üzemeltetése érdekében	Kecskemét	100.000	KMJV	KIK-FOR Kft.	beavatkozások száma (db)	4
		Projekt 5. - Történeti Főtér tájépítészeti, zöldfelületi és klímabarát fejlesztése	Kecskemét	1.000.000	KMJV	KVÜ Nkft.	RCO26 - Újonnan épített vagy korszerűsített zöld infrastruktúra az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében (ha)	1,2
		Projekt 6. - Múzeumkert létrehozása a "Vasútparkban" - Kecskeméti Katona József Múzeum környezetében található zöldfelület rekonstrukciója	Kecskemét	224.790	KMJV	KVÜ Nkft.		0,3
		Projekt 7. - Nagyvárad utcai tér (Rendőrfalu) funkcionális és zöldfelületi fejlesztése	Kecskemét	261.747	KMJV	KVÜ Nkft.		0,2
		Projekt 8. - Kadafalvi Közösségi Ház létrehozása	Kecskemét	200.000	KMJV	-	Érintett lakosság (fő)	1.983
		Projekt 9. - A Kecskeméti Katona József Múzeum infrastrukturális fejlesztése	Kecskemét	300.000	KMJV	Kecskeméti Katona József Múzeum	RCO77 -Támogatott kulturális és idegenforgalmi helyek száma (db).	1
		Projekt 10. - A Kecskeméti Katona József Múzeum Cifrapalota Kiállítóhelyének infrastrukturális fejlesztése	Kecskemét	300.000	KMJV	Kecskeméti Katona József Múzeum	RCO77 -Támogatott kulturális és idegenforgalmi helyek száma (db).	1

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célték (becsült)
Kereten túl	Élhető települések	Projekt 11. - Településüzemeltetést támogató valós idejű települési monitoring rendszer kialakítása (alapinfrastruktúra kiépítése és szenzorok beszerzése)	Kecskemét	250.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Szenzorokkal gyűjtött adatkörök száma (db)	10
		Projekt 12. - Okos Város Stratégia kidolgozása	Kecskemét	8.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai dokumentum (db)	1
		Projekt 13. - Nyíri út külső szakasz 2*1 sávos kerékpárút építése a 10955/124 hrsz-ú úttól a 445. sz. útig (1585 m * 2,55 m)	Kecskemét	343.549	KMJV	Magyar Közút Nrt.	RC058 - Támogatott kerékpár- infrastruktúra (km)	1,585
		Projekt 14. - Irinyi utca 2*1 sávos kerékpárút építése a Domby Lajos utcától a Károly Róbert körútig	Kecskemét	61.774	KMJV	Magyar Közút Nrt.		0,285
		Projekt 15. - Szolnoki úti gyalog- és kerékpárút burkolat felújítása a Platter János utcától az UNIVER útcsatlakozásig	Kecskemét	48.400	KMJV	Magyar Közút Nrt.		0,505
		Projekt 16. - Szolnoki úti kerékpárút szélesítése és burkolat felújítása a 445. sz. úttól a Reptéri útig	Kecskemét	95.000	KMJV	Magyar Közút Nrt.		0,250
		Projekt 17. - Mindszenti körút gyalog- és kerékpárút építése az 54. és 5. sz. főút között	Kecskemét	366.300	KMJV	Magyar Közút Nrt.		1,48
		Projekt 18. - Kecskemét és Jakabszállás közötti kerékpárút fejlesztése	Kecskemét	625.000	KMJV	Magyar Közút Nrt.		3,00
		Projekt 19. - Automata forgalomszámláló eszközök telepítése	Kecskemét	260.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	kamerákkal gyűjtött adatkörök száma	7
		Projekt 20. - Katona Zsigmond utcán új járda építése	Kecskemét	60.000	KMJV	KVÜ Nkft	Megújult gyalogos útvonal hossza (km)	0,405

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	indikátor	célérték (becsült)
	Szociális célú városrehabilitáció	Projekt 21 - Szociális bérlakások kialakítása, komfortosítása, felújítása	Kecskemét	55.000	KMJV	KIK-FOR Kft.	RCO65 - Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása (személyek) (fő)	5
	Belterületi utak fejlesztése	Projekt 22 - Nyíri út Arborétum melletti szakaszának fejlesztése	Kecskemét	600.000	KMJV	-	RCO46 - A TEN-T úthálózaton kívüli rekonstruált vagy korszerűsített utak hossza (Belterületi utak) (km)	0,660
		Projekt 23 - Ipoly utca felújítása	Kecskemét	113.635	KMJV	-		0,590
		Projekt 24 - Juhász utca felújítása	Kecskemét	164.439	KMJV	-		0,605
		Projekt 25 - Csillag utca felújítása	Kecskemét	300.000	KMJV	-		0,340
		Projekt 26 - Hegedüs köz felújítása	Kecskemét	450.000	KMJV	-		0,435
		Projekt 27 - Harkály utca építése	Kecskemét	75.000	KMJV	-		0,480
		Projekt 28 - Szitakötő utca építése	Kecskemét	26.000	KMJV	-		0,480
		Projekt 29 - Helikon utca és Tamási Áron utca közötti szakaszon közút építés	Kecskemét	320.000	KMJV	-		0,739
		Projekt 30 - Aranyhomok utca építése	Kecskemét	500.000	KMJV	-		0,878
Prioritás forráskerete ez fix (nem módosítható)				10.990.881				
Elsődleges projektek forrásigénye				10.990.881				
Tartalék projektek forrásigénye				12.189.434				
Teljes forrásigény összesítés (összesítés)				23.180.315				

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Céltérték (becsült)
Prioritás 2.	Fenntartható energiahatékonyság	P2.V1 projekt – Kecskeméti Fürdő energetikai fejlesztése	Kecskemét	750.000	KMJV	HÍRŐS SPORT Nonprofit Kft.	RCR29 – Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év)	200
							RCO19 – Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	12.368
		P2.V2 projekt – Színészlakások energetikai felújítása	Kecskemét	180.232	KMJV	KIK-FOR Kft.	RCR29 – Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év)	75
							RCO19 – Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	420
		P2.V3 projekt – Pajtás utcai óvoda energiahatékonysági felújítása	Kecskemét	300.000	KMJV	-	RCR29 – Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év)	50
							RCO19 – Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	1063
		P2.V4 projekt – Hírös Agóra energetikai fejlesztése	Kecskemét	500.000	KMJV	Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ Nonprofit Kft.	RCR29 – Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év)	175
							RCO19 – Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	6924
		P2.V5 projekt – Széchenyi István közösségi ház napelemes rendszerének kiépítése	Kecskemét	80.000	KMJV	-	RCR29 – Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év)	22
							RCO19 – Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	548
Kereten túl	Fenntartható energiahatékonyság	Projekt 1. – Mercedes Benz Kosárlabda Akadémia energetikai fejlesztése	Kecskemét	600.000	KMJV		Később határozandó meg	150
Prioritás forráskerete ez fix (nem módosítható)				1.810.232				
Elsődleges projektek forrásigénye				1.810.232				
Tartalék projektek forrásigénye				600.000				
Teljes forrásigény összesítés (összesítés)				2.210.232				

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ESZA	Szociális célú városrehabilitáció	P3.1 projekt - Szegregátumok lakosságának munkaerőpiaci szempontú képességfejlesztése és felzárkóztatása, közösség-szervezés - roma-felzárkóztatás	Kecskemét	300.000	KMJV	ESZII	Társadalmi akciókban résztvevők száma (OP specifikus a korábbiak alapján, szociális városrehabilitáció) (fő)	350
	Helyi fenntartható humán fejlesztések	P3.2 projekt - Fenntartható (kulturális (egészségügyi, szociális) humán fejlesztések Kecskeméten	Kecskemét	1.758.000	KMJV	-	Társadalmi akciókban résztvevők száma (OP specifikus a korábbiak alapján, egyéb ESZA projektek) (fő)	20.000
		P3.3 projekt - Részvételi tervezés helyi módszertanának kidolgozása és bevezetése	Kecskemét	90.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Részvételi tervezésben résztvevők száma (fő)	80
		P3.4 projekt - Zöld átállást támogató dokumentumok és programok kidolgozása: a) Városrészi energiaterv kidolgozása b) CO2 mérési módszertan elkészítése és pilotolása a városra c) zöld átállást támogató programok	Kecskemét	252.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Megvalósított programok száma (db)	40
		P3.5 projekt - Kecskemét digitális átállásának támogatása	Kecskemét	350.000	KMJV	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Megvalósított programok száma (db)	25
		P3.6 projekt - Fit in work program	Kecskemét	250.000	KMJV	AIPA Kft.	Programban résztvevők száma (fő)	1.000
Kereten túl	Szociális célú városrehabilitáció	Projekt 1. - Helyi gazdaságfejlesztési iroda működtetése Kecskemét belvárosában.	Kecskemét	340.000	KMJV	AIPA Kft.	Később határozandó meg	-
Prioritás forráskerete ez fix (nem módosítható)				3.000.000				
Elsődleges projektek forrásigénye				3.000.000				
Tartalék projektek forrásigénye				340.000				
Teljes forrásigény összesítés (összesítés)				3.340.000				

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ERFA	Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztés	P3.V1 projekt – Hunyadvárosi Bölcsőde (Csengettyűs Bölcsőde) fejlesztése	Kecskemét	452.000	KMJV		RC066 - Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények férőhely kapacitása (db)	76
		P3.V2 projekt – Kálmán Lajos Óvoda Ménteleki Óvodájának bővítése	Kecskemét	226.000	KMJV			75
		P3.V3 projekt – A Kálmán Lajos Óvoda Kadafalvi Óvodájának férőhelybővítése	Kecskemét	406.800	KMJV			110
		P3.V4 projekt – A Corvina Óvoda, a Ferenczy Ida Óvoda és a Kálmán Lajos Óvoda számára informatikai eszközök, berendezések, IKT-eszközök beszerzése az óvodai nevelési munkához kapcsolódóan	Kecskemét	150.000	KMJV		Fejlesztéssel érintett intézmények száma (db)	
		P3.V5 projekt – Corvina Óvoda Katonatelepi Óvodájának (Katona Zs. utca 1.) bővítése	Kecskemét	360.000	KMJV		RC066 - Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények férőhely kapacitása (db)	48
		P3.V6 projekt - Juhász utcai óvoda fejlesztése	Kecskemét	388.720	KMJV			50
	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	P3.V7 projekt – Háziorvosi rendelők fejlesztése: a) Széchenyi sétány 6. alatti házi orvosi rendelő fejlesztése b) Gizella tér 1. alatti házi orvosi rendelő fejlesztése c) Rávány tér 5. alatti házi orvosi rendelő fejlesztése d) Hunyadi János tér 6. alatti házi orvosi rendelő fejlesztése e) Kossuth Lajos u.79. (Hetényegyháza) alatti házi orvosi rendelő fejlesztése	Kecskemét	464.430	KMJV	SZII	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benn: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvos, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) által ellátottak száma (fő)	24.832

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ERFA	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	P3.V8 projekt - Digitális eszközfejlesztés a demensellátásban	Kecskemét	33.900	KMJV	ESZII és civil szervezetek	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)	1
		P3.V9 projekt - A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fejlesztése	Kecskemét	56.500	KMJV	ESZII és civil szervezetek		1
		P3.V10 projekt - Idősek nappali ellátásának fejlesztése Kecskeméten	Kecskemét	692.622	KMJV	ESZII és civil szervezetek		1
Kereten túl	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	Projekt 1. - Demens személyek nappali intézményének fejlesztése (Fecske utca 20 – RÉV és MÁLTA Hoffmann János 11.)	Kecskemét	511.000	KMJV	ESZII és civil szervezetek	RCO66 - Az új vagy korszerűsített szociális létesítmények férőhely kapacitása (db)	200
	Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	Projekt 2. - Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskola Tóth László Általános Iskolája tetőszerkezetének és mosdóinak felújítása, nyílászáróinak cseréje	Kecskemét	600.000	KMJV	Kecskeméti Tankerületi Központ	RCO66 - Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények férőhely kapacitása (db)	250
		Projekt 3. - Kecskeméti II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola nyílászáróinak cseréje, a tornacsarnok teljeskörű belső és külső felújítása	Kecskemét	650.000	KMJV	Kecskeméti Tankerületi Központ		1000
		Projekt 4. - Kecskeméti Katona József Gimnázium egyedi gyártású ablakainak részleges cseréje, bádorgozás, a homlokzat és a szennyvízhálózat felújítása	Kecskemét	450.000	KMJV	Kecskeméti Tankerületi Központ		770
		Projekt 5. - Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nyílászáróinak részleges cseréje, a homlokzat, valamint a lábazat és a kerítés felújítása	Kecskemét	450.000	KMJV	Kecskeméti Tankerületi Központ		1050

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Prioritás	Prioritáson belüli intézkedés	Projekt címe	Helyszín	Forrásigény Bruttó (ezer Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Kereten túl	Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	Projekt 6. - Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskola Béke Általános Iskolájában a mosdók, a tornaterem, valamint a villamoshálózat teljeskörű felújítása	Kecskemét	400.000	KMJV	Kecskeméti Tankerületi Központ	RCO66 - Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények férőhely kapacitása (db)	370
		Projekt 7. - Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskolájában a mosdók és a folyosók teljeskörű felújítása, a tornaterem padozatának cseréje	Kecskemét	350.000	KMJV	Kecskeméti Tankerületi Központ		720
		Projekt 8. - Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola Hunyadi János Általános Iskolájában az épület szennyvízhálózatának felújítása, a nyílászárók részleges cseréje	Kecskemét	200.000	KMJV	Kecskeméti Tankerületi Központ		250
		Projekt 9. - Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ménteleki Általános Iskolája tornacsarnokának teljeskörű felújítása	Kecskemét	195.000	KMJV	Kecskeméti Tankerületi Központ		180
Prioritás forráskerete ez fix (nem módosítható)				3.230.972				
Elsődleges projektek forrásigénye				3.230.972				
Tartalék projektek forrásigénye				3.595.000				
Teljes forrásigény összesítés (összesítés)				6.825.972				

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város TOP Plusz Városfejlesztési Programterve 2021-2027. 1.0 verzió, 2022. július

4.2. A programok megvalósítását szolgáló egyéb önkormányzati tevékenységek

A Településfejlesztési Terv megvalósításának minőségét, a fejlesztési elképzelések körvonalazásán és megfelelő előkészítettségén kívül, számos szervezeti, irányítási és szakmai háttérfeltétel is befolyásolja. Ezek a minőségi jegyek/körülmények alapvető hatással lehetnek a tervezett városi fejlesztési programok sikerességére, megvalósíthatóságukra és társadalmi támogatottságukra, ezért ezek áttekintése indokolt.

4.2.1. Az önkormányzat nem beruházási jellegű tevékenységei

Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

Kecskemét Településfejlesztési Tervének sikeres megvalósításához alapvető feltétel az önkormányzat következetes és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása. A megvalósítás érdekében szükség van a városfejlesztési feladatok és felelőségi körök pontos meghatározására (különösen az új feladatok [pl. digitális átállás, körkörös gazdaság, klímavédelem, zöldátállás, energiahatékonyság] ellátása területén fontos ezek meghatározása), valamint az együttműködés és kommunikáció hatékony formáinak kialakítására, a fejlesztésben érdekelt önkormányzati szakosztályok, városi intézmények, szervezetek, vállalkozások és befektetők között. **Az önkormányzat rendeletalkotó tevékenységével elő kell segítenie a városfejlesztéshez szükséges pénzügyi, szakmai és szervezeti háttérfeltételek erősödését, ezzel is támogatva a tervezett városfejlesztési akciók és a befektetések eredményes megvalósulását.** A településfejlesztési célok teljesülése érdekében az önkormányzatnak vizsgálnia kell a kölcsönös előnyökön alapuló partnerségi, együttműködési formák lehetőségét, a részvételi tervezést, melyek az unió új költségvetési időszakában (2021-2027) különösen fel fog értékelődni, hiszen egyre inkább építeni kell az endogén városi átalakulási potenciálok katalizálására, emellett számolni kell a nyilvánosság erősödésével és a források felhasználásának hatékonyabb ellenőrzésével.

A településrendezési szerződés és a tervalku, mint fejlesztési eszköz

Az 1997. évi LXXVIII. az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény 30/A. § (1) bekezdése értelmében „a települési önkormányzat egyes településfejlesztési célok megvalósítására településrendezési szerződést köthet az érintett telek tulajdonosával, illetve a telken beruházni szándékozóval”. A különböző városrehabilitációs célok elérése érdekében a város a múltban is élt, és a jövőben méginkább élni kíván ezzel a lehetőséggel. A fejlesztési projektek volumenének és komplexitásának függvényében az önkormányzat az egyes fejlesztőkkel, beruházókkal – az érdekeinek megfelelően – a településrendezési szerződés keretén belül **tervalkut** köt. A tervalku legtöbbször olyan, a szabályozási tervben tett engedményeket jelent, amelyekért cserébe a magánfejlesztő önkormányzati fejlesztési feladatokat vállal át. Az önkormányzat és magánfejlesztő között létrejött megállapodás igyekszik ösztönözni a magántőke hozzájárulását, valamely közösségi cél megvalósulásához (pl. a befektetés környezetében lévő közterületek rendezése, színvonalas kialakítása,

környezetvédelmi beruházásokban való részvétel, többlet parkoló-kapacitás kielégítése és a város rendelkezésére bocsátása).

Az önkormányzat tehát engedményeket tehet a szabályozási előírásokból vagy más, nem anyagi jellegű támogatást nyújthat a magánfejlesztőnek, ha az részben vagy egészben átvállalja a fejlesztés előfeltételeinek megteremtésével, illetve esetleges következményeinek kezelésével kapcsolatos önkormányzati terheket (pl. szabályozási terv készítése, úthálózat-, vagy parkoló fejlesztés), vagy ha a beruházás városi közcélokat (is) szolgál (pl. városképi szempontok érvényesülése, környezetvédelmi beavatkozás, zöldfelület fejlesztés).

A tervalku tárgya lehet:

- a helyi építési szabályzat adott fejlesztési területre vonatkozó kismértékű módosítása (pl. a telek beépítési százaléka korlátozott mértékben megemelhető, az építménymagasság – ha a környezet és a városkép megengedi – kismértékben megnövelhető stb.),
- ingatlancsere az önkormányzat tulajdonában lévő más ingatlannal,
- kedvezményes bérleti szerződés biztosítása, bizonyos önkormányzati ingatlanok esetében,
- az építendő, vagy felújítandó ingatlan használatát elősegítő önkormányzati szolgáltatás-ellátási megállapodások vagy kapcsolódó önkormányzati fejlesztések,
- önkormányzati garancia nyújtása fejlesztési támogatás vagy hitel igénybevételéhez,
- illetve egyéb, a fejlesztés érdekében indokolt nem pénzügyi támogatási forma.

Befektetésösztönzés

A városfejlesztési elképzelések és a komplex városrehabilitációs programok megvalósításának ösztönzéséhez és a beruházók megnyeréséhez a városnak megfelelő befektetés-ösztönző politikára, promócióra, tervbemutatókra és városmarketingjének erősítésére van szüksége. Az elmúlt években elsősorban a befektetők városba történő vonzása, megtelepedésük elősegítése, ágazati, vagy területi orientálásuk, valamint információkkal történő ellátásuk volt a legfőbb cél. Ma már az idetelepült vállalkozások számára magas színvonalú köz- és üzleti szolgáltatások, illetve a munkaerő biztosítása az elsődleges feladat. A városnak előre kell lépnie a programjai megvalósítását elősegítő tervelőkészítés (pl. szervezeti, műszaki, pénzügyi-finanszírozási, pályázati) területén, hogy a befektetők lássák a város törekvéseit, fejlesztési irányait és elképzeléseit. A megfelelő szakmai megalapozottságú és kidolgozottságú tervek jelentősen hozzájárulhatnak a kedvező, befektetőbarát környezet fejlesztéséhez.

A befektetés-ösztönzés részeként Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése az 524/2007. (XI.29.) KH. számú határozatában támogatta **a gazdaságösztönző és vállalkozásbarát adópolitika bevezetését**, melynek keretében a helyi iparüzési adó mértékének fokozatos (2008 és 2011 között évente 0,1 százalékpontos) csökkentését (2%-ról 1,6%-ra) határozta el¹². Hasonlóan ösztönző szerepet tölt be a – 52/2003.(XII.1.) önkormányzati rendeletben

¹² Bár a helyi iparüzési adó mértéke 2020. január 1-től 0,2 százalékponttal növekedett (1,8%-ra), ezzel az értékkel a megyei jogú városok körében még mindig az egyik legalacsonyabb adót biztosítja Kecskemét a betelepült vállalkozásai részére.

szabályozott – **helyi építményadó kedvezmények** (adómentesség, adóövezetek megállapítása) **biztosítása**, amellyel ösztönözni, irányítani lehet bizonyos tevékenységek, ágazati szereplők városon belül történő letelepedését.

Kecskeméten új elemként jelent meg (2017 októberétől) a **városrégió hatókörrel működő kockázati tőkealap** (Kecskemét Fejlődéséért Alap) működése. A **Kecskemét Fejlődéséért Alap** (kezeli: Városi Alapkezelő Zrt.) a Modern Városok Programon belül, **Kecskemét Megyei Jogú Város gazdaságfejlesztését (Kecskemét Vállalkozásfejlesztési Alap) és településfejlesztését (Kecskemét Városfejlesztési Alap) szolgáló elképzelések megvalósításában és finanszírozásában vesz részt**. Az Alap által nyújtható finanszírozás formája tőkebefektetés és tulajdonosi hitel lehet.

Az Alap a szokásos banki finanszírozási gyakorlatban nem kezelhető, ám üzletileg kiszámítható – a banki elvárásoknál alacsonyabb mértékű hozammal, vagy lassabb megtérüléssel bíró, vagy újonnan induló – projektkezdeményeket kíván felkarolni, amelyek megvalósítása egyfelől halaszthatatlan Kecskemét dinamikus gazdasági és települési fejlődése számára, másfelől további motorja lehet a helyi gazdaság fenntartható és klímabarát növekedésének. Jelenleg a város, így az Alap stratégiai célja is elsősorban az, hogy az elmúlt évek gyors növekedése után, biztosítsa a megfelelő szervezeti és anyagi háttérrel, egy minőségi és innovatív települési-gazdasági fejlődéshez.

Az Alapkezelő 100%-os tulajdonosa Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, főbb tevékenységei pedig a következők: projektjavaslatok előszűrése, előterjesztése, résztulajdonosként való részvétel projektek megvalósításában, monitoring, kiszállás, nyilvántartások, jelentések készítése.

A közvetlen anyagi ösztönzőkön kívül talán még jelentősebb szerepe lehet a jövőben a komplex befektetés-ösztönző és már jelenlévő befektetők számára nyújtott szolgáltatásoknak, melynek formái:

- **„Egyablakos ügyintézés”**, melynek keretében tovább kell fejleszteni a befektetők és a város iránt érdeklődő beruházók kiszolgálását. Javítani, professzionalizálni kell a befektetésekhez szükséges információs és tájékoztatási tevékenységeket, valamint hatékonyabbá kell tenni segítségnyújtást a hivatali ügyek intézésében;
- **Széleskörű tájékoztatás és aktív szakmai részvétel** a hazai és nemzetközi befektetői fórumokon, szakvásárokon, melynek keretében a város bemutatja beruházási-, fejlesztési lehetőségeit, illetve elképzeléseit. Tájékoztat továbbá a fejlesztendő területekről, a beépítés lehetőségeiről/szabályairól, a város területekkel kapcsolatos fejlesztési vízióiról;
- **Vállalkozásfejlesztési és innovációs szolgáltatások biztosítása**, melynek keretében, a város javítani kívánja a Városi Alapkezelő kockázati tőke kihelyezését, valamint segíteni kívánja az innovatív kezdő vállalkozások (spin-off, start-up) indulását, megerősödését. Ennek érdekében az önkormányzati tulajdonban lévő, gazdaságfejlesztéssel foglalkozó vállalkozásán belül erősíteni szükséges az innovációmenedzsment (pl. iparjogvédelmi tanácsadás, innovációs

audit, hálózatfejlesztés, partnerközvetítés, üzleti ismeretek, képzések) szolgáltatások körét, a képzési- és nyilvántartási tevékenységeket (kreatív vállalkozói platform létrehozása, K+F+I vállalkozási adatbázis kialakítása).

- **Városi adatbáziskezelő, térinformatikai és monitoring rendszer működtetése, fejlesztése**, amely lehetővé tenné az interneten keresztül, hogy az érdeklődők és a beruházók tájékozódjanak a város rendezési- és szabályozási tervéről, a fejlesztési területek adottságairól, a rendelkezésre álló beépíthető telkekről, s különböző gazdasági-társadalmi folyamatokról, az ellátórendszerek állapotáról. Az interneten keresztül lehetővé válna – funkció, teleknagyság, beépítési lehetőségek és szabályok, stb. alapján – a telkek keresése, leválogatása, listázása és térképi megjelenítése;
- **Városmarketing eszközök hatékonyabb alkalmazása**, melynek célja a városról kialakult megítélés javítása, a helyi lakosság és a turisták számára vonzó települési és kulturális arculat kialakítása, valamint egy dinamikusan fejlődő és ígéretes lehetőségeket biztosító vállalkozási környezet bemutatása, a város ismertségének és tökevonzó képességének növelése érdekében. A folyamatosan fejlesztett városi marketing stratégia olyan tudatos, célzott és differenciált marketing eljárásokat, eszközöket kíván alkalmazni, melyek jelentős mértékben hozzájárulhatnak a Településfejlesztési Tervben rögzített célok megvalósításához.

Városmarketing

Egy hatékony városmarketing tevékenységnek, illetve az erre alapozott akcióknak a lakosság, a vállalkozások és az egész település gyarapodását, fejlődését, eredményességét kell minél sokoldalúbban támogatnia. Ezt oly módon kell megvalósítani, hogy a kiválasztott célcsoportok igényeihez a lehető legnagyobb mértékben tudjon alkalmazkodni, miközben elősegíti a gazdasági és társadalmi folyamatok kedvező alakulását.

A városmarketing céljai eléréséhez a marketing eszköztárának elemeit használja úgy, hogy azt az adott település sajátosságaira alkalmazza. **A marketingben a négy fő tényező a termék, az ár, az elosztási csatornák és a kommunikáció.** Települések esetében ez a következőket tartalmazza:

- **Termék, termékpolitika**, ami a városmarketing esetén a természeti és épített környezet, az intézményhálózat, a közösségi szolgáltatások és a város által a célcsoportoknak nyújtott szolgáltatások kialakítását, racionalizálását és fejlesztéseit jelenti;
- **Ár, árpolitika**, ami egyik oldalról a város, mint termék, „előállításának” költségeit tartalmazza (intézményhálózat, infrastruktúra fenntartása és fejlesztése, promóciós költségek, stb.); másik oldalról ennek a „terméknek” az eladásából származó bevételeket jelenti (a helyi adók és támogatások rendszere, a helyben elérhető szolgáltatások árai, a vállalkozásoknál az ismertségen alapuló bevételek, az ingatlan (üzlet) vásárláshoz és a befektetésekhez kapcsolódó költségek és bevételek, stb.).

Megfelelő árpolitika kialakításával ezen bevételek és költségek összehangolását és minél nagyobb „profit” (a város gazdagodása, fejlődése) elérését kell megoldani;

- **Disztribúciós (elosztási) csatornák**, amik a települések esetében sokkal inkább kapcsolati rendszerként értelmezhetők: a településfejlesztés szereplőinek – önkormányzat, vállalkozások, lakosság, intézmények, civil szervezetek, stb. – belső, településen belüli és külső, más települések – beleértve más országokban lévőket is – szereplőivel kialakított (kialakítandó) kapcsolatokat, összeköttetéseket, ismertséget jelent;
- **Marketing kommunikáció**, aminek feladata egyrészt a város arculatának kialakítása, másrészt pedig a település által nyújtott előnyök, szolgáltatások népszerűsítése. Az a cél, hogy a célcsoportokat befolyásolva, meggyőzve az előnyök kihasználására és szolgáltatások igénybevételére ösztönözzön. Gyakran a marketinget a kommunikációval azonosítják, a városmarketing több mint kommunikáció, utóbbi csak egy eleme a marketing folyamatoknak!

A településmarketinget, mint **gondolkodási, tervezési, cselekvési módszert** használhatjuk fel annak érdekében, hogy az egész város stratégiai fejlesztési céljai megvalósulhassanak. Ennek keretében figyelembe kell vennünk a **külső és belső tényezőket**.

A külső tényezők között kiemelten kell foglalkozni a versenyképesség fokozásával, hiszen minden település verseng az új, innovatív, a város fejlődését elősegítő gazdasági szervezetek letelepítéséért, az új tevékenységek megjelenéséért, a munkavállalókért, a tehetséges fiatalokért.

Napjainkban, **a városversenyben** a korábbi tényezők (munkaerő költségei, telekárak, közműdíjak, helyi adók, stb.) mellett, **egyéb körülmények** (a környezet minősége, kulturális kínálat, szabadidő és pihenési lehetőségek, változatos lakásállomány, a helyi közlekedés, a közbiztonság és az intézményhálózat színvonala, stb.) **is mind meghatározóbb szerepet játszanak**.

A belső tényezők szempontjából a helyi erőforrások aktivizálására, a vélemények folyamatos, állandó, interaktív cseréjére van szükség. Ez biztosíthatja a városi célcsoportok szükségleteinek, igényeinek megismerését, amely hozzájárulhat az eltérő érdekcsoportok közötti konfliktusok (pl. turisták-helyi lakosok; vállalkozók-helyi lakosok; befektetők-helyi vállalkozások; fejlesztők-környezetvédők) kezeléséhez, így az eltérő érdekek megfelelő eszközökkel harmonizálhatók.

A város menedzsment funkcióinak és szervezeti rendszerének fejlesztése

A város menedzsment funkcióit az önkormányzat (tisztviselők, képviselőtestület, bizottságok) és a polgármesterei hivatal szervezeti egységei látják el. A város dinamikus fejlődése, funkcióinak bővülése, a városverseny erősödése, a globális kihívások (pl. klímaváltozás, bevándorlás, járványok, energiaválság) erőteljes jelentkezése, továbbá a társadalmi igények változása új feladatokat támaszt a város menedzsment és szervezeti rendszerével szemben. A város minőségi átalakítása (pl. digitalizáció, innovatív megoldások,

magas szintű üzleti szolgáltatások, minőségi lakókörnyezet, átgondolt várostervezés és fejlesztés), a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás (pl. zöldítés, karbonsemleges működés, energiahatékonyság), a település rezilienciájának (pl. gyors, rugalmas döntések, konfliktushelyzetek kezelése, javuló innovációs és adaptációs képesség), élhetőségének és versenyképességének növelése, folyamatos alkalmazkodást és fejlődést kíván meg a város menedzsmentjétől és szervezeti rendszerétől. A városok működésének és működtetésének egyre bonyolultabbá válásával, felértékelődik az adatalapú tervezés és objektív, szakmai alapú döntések fontossága, illetve az ezen alapuló városirányítás, amely előtérbe helyezi az önkormányzati háttérintézmények és vállalkozások professzionalizálását és megfelelő szakemberellátottságuk biztosítását.

Külső és belső kommunikáció fejlesztése

A város életének és működésének során, elengedhetetlen a különböző résztvevők (pl. turisták, beruházók, külső partnerek, helyi szereplők) közötti kommunikáció. Ezt a nagyon sokrétű, több dimenziójú interakciót kell folyamatosan javítani, kapcsolati rendszerré formálni. Mind a külső, mind a belső kommunikációnak számos eszköze lehetséges, az elérendő célcsoportokhoz igazítva kell kiválasztani a megfelelőket. A különböző kommunikációs csatornák (pl. Kecskeméti Televízió, Gong Rádió, Petőfi Népe, Kecskeméti Lapok, fesztiválkiadványok, városismertető, információs táblák, honlap/ok, közösségi média felületek) elsősorban a tájékoztatást, illetve a várost és annak folyamatainak megismerését szolgálják. Ez azonban még nem elegendő! Kecskemétnek nyitnia kell a világ felé, interaktívra kell válnia és mind intenzívebben kell keresnie a kapcsolatokat potenciális (hazai és külföldi) partnereivel. Ehhez ki kell használnia a városban működő szervezetek, vállalkozások kapcsolatrendszerében rejlő lehetőségeket is. Javítania kell emellett a belső kommunikációját, ami nem csak a helyi partnerség erősödését jelentheti, de hatékonyabbá teheti az önkormányzati és hivatali működést, emellett hozzájárulhat a városon belüli együttműködő tervezés erősítéséhez is.

Partnerség és együttműködő tervezés

A tervezett városfejlesztési beavatkozások jelentőségüknél, nagyságrendjükénél és komplex hatásrendszereik miatt, nem nélkülözhetik a **széleskörű partnerségi bevonást** (pl. befektetők, forrásgazdák, gazdasági szereplők, szakmai és civil szervezetek, hatóságok, lakosság) és az **együttműködő tervezést**, melynek minősége meghatározza a projektek elfogadottságát és sikerét, hiszen a beavatkozások hatással vannak az itt élők mindennapi életére. Ezért a városfejlesztési folyamat során ösztönözni és javítani kell a helyi partnerségi részvételi formákat, illetve a közös tervezést. A **nyilvánosság biztosítása** központi szerepet játszik a tervek széleskörű megismertetésében, támogatottságában és legitimációjában. A városi szintű objektív mérőrendszerek (monitoring rendszer) kialakítása és működtetése pedig segíti a beavatkozások eredményeinek nyomon követését, a stratégiában kitűzött célok elérhetőségének és elérésének vizsgálatát, illetve szükség esetén, a megfelelő korrekciók időben történő elvégzését.

4.2.2. A Településfejlesztési Terv megvalósításának szervezeti keretei

Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Tervének megvalósításában Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlésén kívül, annak Bizottságai, a Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei és az önkormányzati tulajdonú vállalkozások egyaránt érdekeltek és érintettek. Az eredményes munka érdekében az Önkormányzatnak törekednie kell a városfejlesztésben érdekelt szervezeteinek fejlesztésére, felelősségi köreinek és feladatainak pontos meghatározására, a partnerség és koordináció hatékony formáinak kialakítására, továbbá a jövőbeli együttműködő tervezés és monitoring tevékenység szervezeti, tárgyi és személyi feltételeinek javítására.

A városfejlesztés önkormányzati szervezetrendszer

Kecskemét Megyei Jogú Város szervezeti hierarchiájában kiemelt szerepe van a **Polgármesternek**, aki saját jogkörében szervezi a településfejlesztést és a közszolgáltatásokat. Felelős a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáért, ennek során a Településfejlesztési Tervben (TfT) és az Integrált Településfejlesztési Stratégiában (ITS), illetve a – közeljövőben Közgyűlés elé kerülő – Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában (FVS) foglalt feladatok ellátásában, valamint a kapcsolódó döntések előkészítésében, megvalósításában.

A **Közgyűlés** Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján látja el a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket és helyben biztosítható közfeladatokat. Ezek közé tartozik különösen: a város – természeti és épített környezetének – tervszerű fejlesztésével és védelmével, a településrendezéssel és üzemeltetéssel, valamint a lakossági közszolgáltatások biztosításával és fejlesztésével kapcsolatos feladatok. Ennek megfelelően a városfejlesztés általános keretfeltételeinek és fő irányainak a meghatározása (pl. különböző fejlesztési tervek és koncepciók elfogadása) is a képviselőtestület feladata.

A Közgyűlés a város számára fontos feladatok – a városszolgáltatási, nemzetiségi és közbiztonsági ügyek, a megyei területfejlesztéssel kapcsolatos egyeztetés, koordináció, a járáshoz tartozó településekkel, a civil és az egyházi szervezetekkel való kapcsolattartás, a település-fenntartási ügyek, továbbá a fenntarthatósági és környezetvédelmi ügyek – **felügyeletére négy tanácsnokot választ.**

- **A városszolgáltatási és közbiztonsági ügyekért felelős tanácsnok** felügyeli többek között a vízrendezéssel, víziközművel és egyéb közművel, a közparkok és egyéb közterületek rendjével kapcsolatos tevékenységeket, továbbá a közbiztonsággal összefüggő feladatok ellátását.
- **A megyei területfejlesztésért, valamint a járáshoz tartozó településekkel, a civil és az egyházi szervezetekkel való kapcsolattartásért felelős tanácsnok**, a területfejlesztési feladatai körében felügyeli a megyei területfejlesztéssel kapcsolatos egyeztetési és koordinációs feladatok ellátását, továbbá kapcsolatot tart a járáshoz tartozó településekkel.
- **A település-fenntartásért felelős tanácsnok** felügyeli a köztisztasággal, települési környezet tisztaságával, közterület-fenntartással, a temetőfenntartással és a temetőüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellátását.
- **A fenntarthatósági és környezetvédelmi ügyekért felelős tanácsnok** felügyeli a város környezet- és természetvédelmi helyzetével kapcsolatos ügyeket kiemelt figyelemmel a fenntarthatósági szempontokra.

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlésén kívül a városfejlesztési feladatok ellátásában és a stratégiai városfejlesztési dokumentumai (pl. Tft, ITS, FVS) megvalósításában kiemelt szerepet töltenek be állandó bizottságai. Ezen belül is meghatározó feladata van a **Városüzemeltetési és Fejlesztési Bizottságnak** (VFB), amely előkészíti és véleményezi a Közgyűlés elé kerülő városfejlesztési dokumentumokat, a közmű beruházási célú javaslatokat, az önkormányzat részesedésével működő gazdasági társaságok kommunális tevékenységét, az önkormányzat költségvetési rendeletében meghatározott Városi Támogatási Program felhívásaira beérkezett pályázatokat, továbbá a szakterületeit érintő közgyűlési előterjesztéseket, az állandó bizottságok általános feladatainál meghatározott ügycsoportokat. Közgyűlési döntésre előkészíti a feladatkörébe tartozó rendeletek alkotására és módosítására vonatkozó előterjesztéseket, a közösségi közlekedési feladatokkal és közlekedési koncepciókkal összefüggő terveket, valamint a parkolóhely kialakítással, fejlesztéssel és üzemeltetéssel kapcsolatos előterjesztéseket. Dönt továbbá az önkormányzati rendeletekben meghatározott városüzemeltetési, kommunális, közlekedésgazgatási és európai uniós ügyekben.

A Városüzemeltetési és Fejlesztési Bizottság mellett ugyanakkor **az állandó bizottságok többsége** (pl. Városstratégiai és Pénzügyi Bizottság, Jogi és Ügyrendi Bizottság, Környezetvédelmi, Városrendezési és Agrár Bizottság, Esélyteremtési Bizottság, Értékmegőrzési Bizottság) **is rendelkezik városfejlesztéshez kötődő jogkörökkel, feladatokkal**. Ennek keretében a saját szakterületükön részt vesznek a tervezést megalapozó dokumentumok elkészítésében, véleményezik az előterjesztéseket, figyelemmel kísérik a fejlesztések megvalósítását, és ezzel összefüggésben felügyelik az önkormányzat különböző intézményeit.

A városfejlesztés megvalósításával közvetlenül foglalkozó önkormányzati szervezeti egységek nagyobb részt **a Fejlesztéspolitikai Iroda irányítása alatt működő osztályok** (*Pályázati és Közbeszerzési Osztály, Projektkoordinációs Osztály*), a **Mérnöki Iroda és kapcsolódó osztályai** (Várostervezési Osztály, Közszolgáltatásszervezési és Környezetvédelmi Osztály, Közterületfenntartási és Beruházási Osztály), valamint a **Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda osztályai** (Pénzügyi Osztály, Költségvetési és Intézményüzemeltetési Osztály).

A **Fejlesztéspolitikai Iroda** feladata a város fejlesztéspolitikai programjainak előkészítése, a fejlesztések rendszerbe szervezése, folyamatos ellenőrzése, a szükséges intézkedések kidolgozása az irodához tartozó osztályok közreműködésével. A Fejlesztéspolitikai Iroda szakmai kapcsolatot tart a várospolitikai, városstratégia kialakításáért, megvalósításáért felelős vezetők, képviselők és a közgyűlés bizottságai között. Az Iroda koordinálja a hazai, valamint a 2014-2020 és a 2021-2027 közötti időszakban az európai uniós projektekkel kapcsolatos közbeszerzési, műszaki, pénzügyi feladatokat. Együttműködik a városstratégia elméleti kérdéseivel foglalkozó tudományos műhelyekkel, civil szervezetekkel. Az iroda osztályai közreműködésével intézi az önkormányzat projektjei és pályázatai (hazai és uniós) előkészítésével, benyújtásával, különböző adatszolgáltatásával és megvalósításával

kapcsolatos projektmenedzseri, illetve adminisztrációs, majd a projektek befejezését követően a fenntartáshoz kapcsolódó feladatokat. Ellátja továbbá az önkormányzati támogatási programmal kapcsolatos, valamint a Nemzetgazdasági Minisztérium és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata között létrejött és a 2014-2020 közötti időszak Terület- és Településfejlesztési Operatív Programjának a fenntartható városfejlesztés végrehajtási feladatairól szóló, meghatározott programmenedzsment feladatokat. Emellett a társosztályok közreműködésével elvégzi a közbeszerzésekkel és a központosított közbeszerzésekkel kapcsolatos szakmai, jogi és koordinációs feladatokat. Figyelemmel kíséri az éves költségvetésben jóváhagyott feladatokkal összefüggő pályázatokat, s azok eredményéről, illetve nyertes pályázat esetén annak végrehajtásáról tájékoztatja a közgyűlést. Kapcsolatot tart a pályázatokhoz kapcsolódó szolgáltatásokat ellátó külső szervezetekkel, illetve a társulások egyéb tagjaival, szakértőkkel és a szakminisztériumokkal.

A **Mérnöki Iroda** ellátja a településrendezést és településüzemeltetést érintő főépítési, mérnöki típusú feladatokat. Közreműködik az önkormányzat területfejlesztéssel és -rendezéssel, a településfejlesztéssel és -rendezéssel, továbbá az épített környezet alakításával és védelmével, a településkép védelmével, továbbá a települési zöldinfrastruktúra alakításával és védelmével összefüggő települési önkormányzati feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Elvégzi az egységes települési és önkormányzati táj-, környezet- és zöldfelület (zöld – és kék infrastruktúra hálózat) gazdálkodás szakmai megalapozását és módszertani irányítását, valamint az e tárgykörben jelentkező településüzemeltetési feladatokat. Közreműködik a közterületfenntartással, beruházásokkal, a tömegközlekedéssel, a távhőszolgáltatással, a kegyeleti közszolgáltatással, a kommunális, vízügyi igazgatással, természetvédelemmel, környezetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati és jegyzői feladatok ellátásában. Részt vesz továbbá az önkormányzati fejlesztések során a várostervezési, városfejlesztési, városüzemeltetési szempontok érvényesítésében. **Az iroda vezetőjeként** – számos feladata mellett – **az önkormányzati főépítész** részt vesz a településpolitikai, településfejlesztési, településüzemeltetési és az önkormányzatok ingatlanvagyon-gazdálkodási programjának elkészítésében és egyeztetésében, továbbá az ágazati koncepciók települést érintő részeinek összehangolásában és véleményezésében. Szakmai véleményével segíti az önkormányzatnak a fenti témákkal kapcsolatos döntéseinek előkészítését, állásfoglalásainak kialakítását. Az önkormányzati főépítész látja el településfejlesztési terv előkészítésének és felülvizsgálatának koordinálását, döntéselőkészítését. Az önkormányzati főépítész a terület- és településfejlesztési, valamint a terület- és településrendezési feladatok ellátása során – igény szerint az állami főépítész bevonásával – részt vesz az érintett önkormányzatok közös, összehangolt döntéseinek előkészítésében is.

A **Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda** tevékenységi körébe tartozik a város- és gazdaságfejlesztési feladatok végrehajtása és folyamatos ellenőrzése, a szükséges intézkedések kidolgozása az irodához tartozó osztályok közreműködésével. Emellett kiemelt feladatként, előkészíti az önkormányzat költségvetési rendelet-tervezetét, valamint a költségvetési rendelet módosításának tervezetét, szervezi a végrehajtás feladatait. A Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda szakmai kapcsolatot tart a várospolitikai,

városstratégia kialakításáért, megvalósításáért felelős vezetők, képviselők és a közgyűlés bizottságai között. Feladatai körében – többek között – ellátja és koordinálja az európai uniós projektekkel kapcsolatos költségvetési, pénzügyi feladatokat is.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata településfejlesztési feladatának eredményes ellátásához a Polgármesteri Hivatal irodáin kívül, a szakosztályai is jelentős mértékben hozzájárulnak. A Fejlesztéspolitikai Iroda szervezeti egységéhez tartozó **Pályázati és Közbeszerzési Osztály** az iroda feladatkörében felmerülő pályázatkezelési feladatoknak megfelelően ellátja a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó projektek (TOP, Ágazati operatív programok, Modern Városok Programja) megvalósításával összefüggő feladatokat. Figyelemmel kíséri az európai uniós és egyéb pályázati kiírásokat, a pályázati lehetőségekről tájékoztatja a hivatal belső szervezeti egységeit és az intézményeket. Nyilvántartja az önkormányzat és intézményei által benyújtott pályázatokat, azokról szükség esetén tájékoztatja a közgyűlést. Ellátja az önkormányzati támogatási programmal kapcsolatos feladatokat. Vezeti a vállalkozásoknak nyújtott önkormányzati támogatásokról az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Kormányrendelet szerinti nyilvántartást, továbbá bejelenti a vállalkozásoknak nyújtott önkormányzati támogatás-tervezeteket a Támogatásokat Vizsgáló Irodához. Ellátja továbbá a „Kék víz” Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának munkaszervezeti feladatait.

A **Projektkoordinációs Osztály** ellátja a helyi gazdaságot és turizmust ösztönző, fejlesztési célú projektek koordinálását, melyek közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak a település gazdaságának élénkítéséhez. Támogatja a projektek tervezésével és végrehajtásával összefüggő feladatok ellátását, ennek keretében figyelemmel kíséri az előkészítéssel összefüggő elemzések, hatásvizsgálatok, dokumentumok megalapozottságát és végrehajtását. Közreműködik az osztály feladatkörében végrehajtásra kerülő projektek pénzügyi feladatainak ellátásában, az éves költségvetés tervezésében, ellenőrzi a projektekhez kapcsolódó kötelezettségvállalásokat. Emellett pedig felügyeli az Integrált Területi Programban nevesített TOP-os projektek végrehajtását, ellenőrzi a megvalósult eredményeket, szükség esetén intézkedési javaslatot készít a szükséges beavatkozásokról.

A **Várostervezési Osztály** a széleskörű feladatellátása részeként közreműködik többek között az önkormányzati főépítési feladatok ellátásában, a területfejlesztéssel és -rendezéssel, a településfejlesztéssel és -rendezéssel, továbbá az épített környezet alakításával és védelmével összefüggő települési önkormányzati feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Az önkormányzati főépítész szakmai irányítása mellett, előkészíti a Településfejlesztési Terv (TfT) elkészítésének és felülvizsgálati munkáit, továbbá a döntéselőkészítést a társosztályok bevonásával és közreműködésével. A településfejlesztési feladatokkal összefüggésben, véleményt nyilvánít a közterület-, közút- és közműfejlesztések településrendezési tervi megfelelőségéről és javaslatot tesz a város közigazgatási területén belül a fejlesztendő területek sorrendjére. Előkészíti a településrendezési terv (helyi építési szabályzat és szabályozási terv) szükséges módosítását, felülvizsgálatát, döntések előkészítését,

nyilvántartás vezetését, továbbá a településfejlesztési és településrendezési tervek megvalósulását szolgáló önkormányzati döntéseket (belterületbe vonások, településrendezési szerződések). Közreműködik a településkép védelméről szóló önkormányzati rendeletben foglalt helyi védelem alá helyezés és a helyi védelem megszüntetésének előkészítésében. Emellett a főkertészi feladatok ellátásával végzi az önkormányzat egységes zöldfelület-gazdálkodás feladatainak szakmai megalapozását és módszertani irányítását.

A **Közszolgáltatásszervezési és Környezetvédelmi Osztály** közreműködik a közösségi közlekedéssel, távhőszolgáltatással, kegyeleti közszolgáltatással, távhőszolgáltatással, kéményseprő-ipari közszolgáltatással, gypmesteri feladatok ellátásával, vadaskert működtetésével, közvilágításfejlesztéssel és egyes vízgazdálkodással, környezetvédelemmel és lakcím megállapítással összefüggő önkormányzati és jegyzői feladatok ellátásában a lakossági közszolgáltatások fejlesztésére irányuló koncepciók, stratégiai tervek elkészítésében. Emellett a környezetvédelmi csoportján keresztül kapcsolatot tart a környezetvédelmi központi igazgatást ellátó intézményekkel, minisztériummal, képviselőkkel. Közreműködik a környezetvédelmi témájú tervdokumentációk kidolgozásában (füst-köd riadóterv, zajtérkép, levegőminőségi terv). Ellátja a települési környezetvédelmi stratégiával kapcsolatos (környezetvédelmi program, környezetállapot értékelés, lakosság tájékoztatása), valamint az Önkormányzati Környezetvédelmi Alap működtetésével kapcsolatos feladatokat (nyilvántartások vezetése, környezetvédelmi pályázatok meghirdetése, lebonyolítása).

Közterületfenntartási és Beruházási Osztály is hozzájárul különböző településfejlesztési feladatok ellátásához, például a közterületek és közművek fenntartásával, fejlesztésével kapcsolatos döntések előkészítésén, vagy a más feladatkörébe nem tartozó önkormányzati beruházásokkal (így például önkormányzati magasépítési, mélyépítési és közműépítési) kapcsolatos feladatok közreműködésén keresztül. Ellátja a lakossági önerős út és járda beruházások teljes körű bonyolítását, valamint eljár az iparosított technológiával épült lakóépületek korszerűsítésének támogatásával, kémény felújítási programmal kapcsolatos ügyekben.

A városfejlesztéshez kötődő feladatokat lát még el a **Humánszolgáltatási Iroda**, amely elvégzi az önkormányzat városmarketinggel kapcsolatos, nemzetközi kapcsolatait érintő, protokolláris, turisztikai, kulturális, köznevelési, sport, társadalompolitikai és szociálpolitikai feladatait. A várospolitikai érdekek előmozdításához, a város fejlődéséhez szükséges külső források feltárása érdekében részt vesz a döntések előkészítésében, koordinálja azok végrehajtását. **Társadalompolitikai Osztályán** keresztül pedig tevékeny szerepet játszik az önkormányzat szociál- és társadalompolitikai, egészségügyi, ifjúságpolitikai, bűnmegelőzési, drogprevenciós, idős- és civil ügyekkel, valamint az esélyegyenlőséggel kapcsolatos stratégiai dokumentumai előkészítésében.

A kecskeméti városfejlesztő társaság feladatai és kompetenciái

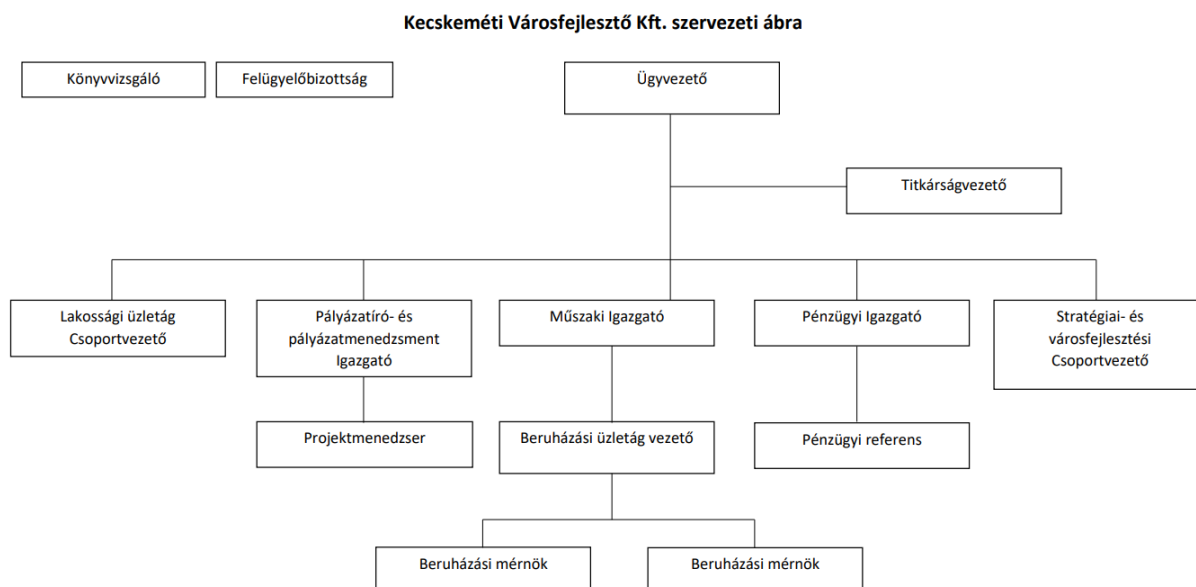
A felsorolt szervezeti egységek mellett, tekintettel a megnövekedett városfejlesztési feladatokra, illetve a – mindenkor hatályos ITS/FVS-ben nevesített – városfejlesztési feladatok méretére, összetettségére és legfőképpen a városrehabilitációs pályázatok által előírt

speciális feltételekre, az Önkormányzat a feladatok megfelelő színvonalú előkészítése és lebonyolítása érdekében Városfejlesztő Társaságot hozott létre. A **Kecskeméti Városfejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság** (továbbiakban városfejlesztő társaság) az önkormányzat – kizárólagos tulajdonában lévő, önálló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társasága – szervezeti eszköze, a komplex városfejlesztési elképzelések megvalósítására. A városfejlesztő társaság tevékenysége során szorosan együttműködik az Önkormányzattal a megfogalmazott városfejlesztési célok, programok és projektek megvalósításában.

A városfejlesztő társaság tevékenységét és ellátandó feladatait „a városfejlesztéshez és városrehabilitációhoz kapcsolódó feladatok ellátásáról” szóló 34/2009. (V. 29.) Közgyűlési Rendelet részletezi. Ennek megfelelően a városfejlesztő társaság legfontosabb feladata Kecskemét Integrált Településfejlesztési Stratégiájában meghatározott fejlesztési elképzelések gondozása, a szükséges előzetes tervek (tanulmánytervek, megvalósíthatósági tanulmányok) elkészítése, valamint pályázatok írása, továbbá a megvalósításhoz szükséges projektmenedzsment tevékenység teljes körű biztosítása, melyet az alábbi szervezeti struktúrában lát el (35. ábra).

35. ábra: A Kecskeméti Városfejlesztő Kft. szervezeti felépítése

Forrás: Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

A városfejlesztő társaság tevékenységi körét képezi a felsoroltak mellett: Kecskemét városfejlesztési és szakágazati dokumentumainak elkészítése, az Integrált Településfejlesztési és Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájához kapcsolódó, azt kiegészítő – külön megbízási szerződés keretében rögzített – egyéb, a város fejlődését elősegítő területi, kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység. Fontos feladatát képezi a cégnek a pályázati lehetőségek feltárása, a projektek generálása, továbbá a megvalósítást szolgáló komplex műszaki szolgáltatás (a fejlesztési terület előkészítésével, ingatlanfejlesztéssel, értékbecsléssel, megvalósíthatósági tanulmányok készítésével, műszaki tervezéssel és ellenőrzéssel, építési szakhatósági és közműszolgáltatói ügyintézással, valamint beruházás bonyolítói feladatok ellátásával) is.

4.3. A programok megvalósításának finanszírozási lehetőségei

4.3.1. A tervezett kecskeméti fejlesztések finanszírozását lehetővé tevő uniós források

A Településfejlesztési Terv finanszírozása során figyelembe vehetők az EU új (2021-2027) programozási időszakában is elérhető ESB alapok, azzal kiegészítéssel¹³, amely a COVID-19 világjárvánnyal kapcsolatos reagálóképességre vonatkozik.

A magyarországi forrásfelhasználást a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet szabályozza. A tényleges – hazánkban felhasználható – **uniós forrásokra** (TOP és ágazati OP-k) vonatkozó információk a **Partnerségi Megállapodásban** rögzítettek alapján állnak rendelkezésre, 2018. évi árakon. Ennek megfelelően, a hazánkban (nemzeti hozzájárulással együtt) rendelkezésre álló források 26 189 622 276 EUR-nak megfelelő forintösszeget jelentenek.

A **Bács-Kiskun megyei Integrált Területi Program (ITP) forráskerete 98,427 Mrd Ft**, amelyből **dedikáltan Kecskemétre** a Forrásfelhasználási mód I. keretösszegéből **19,032 Mrd Ft áll rendelkezésre**; ebből Fenntartható Városfejlesztésre 10,991 Mrd Ft, energetikai célú konstrukcióra 1,810 Mrd Ft, a helyi és térségi közszolgáltatások fejlesztésére 3,231 Mrd Ft, míg a fenntartható humán fejlesztésekre (ESZA+) 3,000 Mrd Ft használható fel.

A **hazai forráskeretek** ismeretéből – beleértve a még le nem zárult egyes jelentős forrástételek bizonytalanságait – az következhet, hogy az előttünk álló, **2021-2027-es programozási időszakban** a most zárulónál nominálisan valamivel több¹⁴ forrás érkezhetsz hazánkba, de lényegében a tervezhető keretek sajátosságai miatt (NGEU, RRF) durva prognózissal **azonos/hasonló forráskerettel** számolhatunk. A mai kormányzati tájékoztatások alapján – figyelembe véve a már elindult TOP Plusz, illetve egyéb ágazati operatív programhoz kapcsolódó felhívásokra, valamint tervezetekre – a **Kecskemétre érkező források volumene 2029-ig, mintegy 129-142 milliárd forint** (nominálisan, 2018. évi EUR-Ft árfolyamon, VP nélkül) körüli összegben prognosztizálható. Az eltérés a várható tervezési és keret-felhasználási módok, továbbá az ágazati Operatív Programozás nyitott kérdései miatt mutatkozik, amiért a továbbiakban „A” – **reális és „B” – optimális finanszírozási forgatókönyvvel** számolunk a várható EU források tekintetében (14. táblázat).

Amennyiben azzal számolunk, hogy 2021 és 2029 között (n+2-es szabály figyelembevételével) Kecskemét a számára igen sikeres 2014-2020-as időszakot megismétli, illetve, ha az allokációs környezet jelentősen nem változik (a 2021-2027-es időszakban Magyarországra allokált uniós forrásoknak időben történő rendelkezésre állását feltételezve), úgy **a városba érkező mintegy 129-142 milliárd forint mértékű támogatás felhasználásával, hozzávetőlegesen 140-175 milliárd forint összértékű beruházás valósulhat meg.**

¹³ Az Európai Parlament és A Tanács 2020. április 23-i (EU) 2020/558 Rendelete az 1301/2013/EU és az 1303/2013/EU rendeletnek az európai strukturális és beruházási alapok COVID-19-járványra adott válaszlépésekre történő felhasználásához kivételes rugalmasságot biztosító egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

¹⁴ Lásd: Partnerségi Megállapodás 2021., 2018. évi árfolyamon KAP-al, nemzeti hányaddal együtt 26 189 622 276 EUR

Ehhez a vállalati körben mintegy 20-25 mrd Ft, míg az önkormányzati körben körülbelül 8-10 milliárd forint önerő/önrész lesz szükséges, a jelenlegi mértékű sikeres projekt-megvalósítást feltételezve.

14. táblázat: Kecskeméti megvalósítási helyszínnel várható EU források*

	"A"	"B"	önerő - önrész "A"	önerő- önrész "B"
projekttömeg	140	175		
támogatás (VP nélkül)	129	142		
ebből vállalati szektor, projekttömeg	56	70		
ebből vállalati szektor, támogatás	50	50	20	25
ebből önkormányzati szektor, projekttömeg	32	41	8	10
ebből önkormányzati szektor, támogatás	32	43		
ebből energetika, projekttömeg	10	12		
ebből energetika, támogatás	8,5	11		
ebből KKV-k, projekttömeg	35	44		
ebből KKV-k, támogatás	30	38		
ebből "zöld", projekttömeg	17	21		
ebből "zöld", támogatás	14	18		
ebből TOP Plusz	19	32		

*(Változatlan allokációs szabályok és gazdasági környezet mellett)

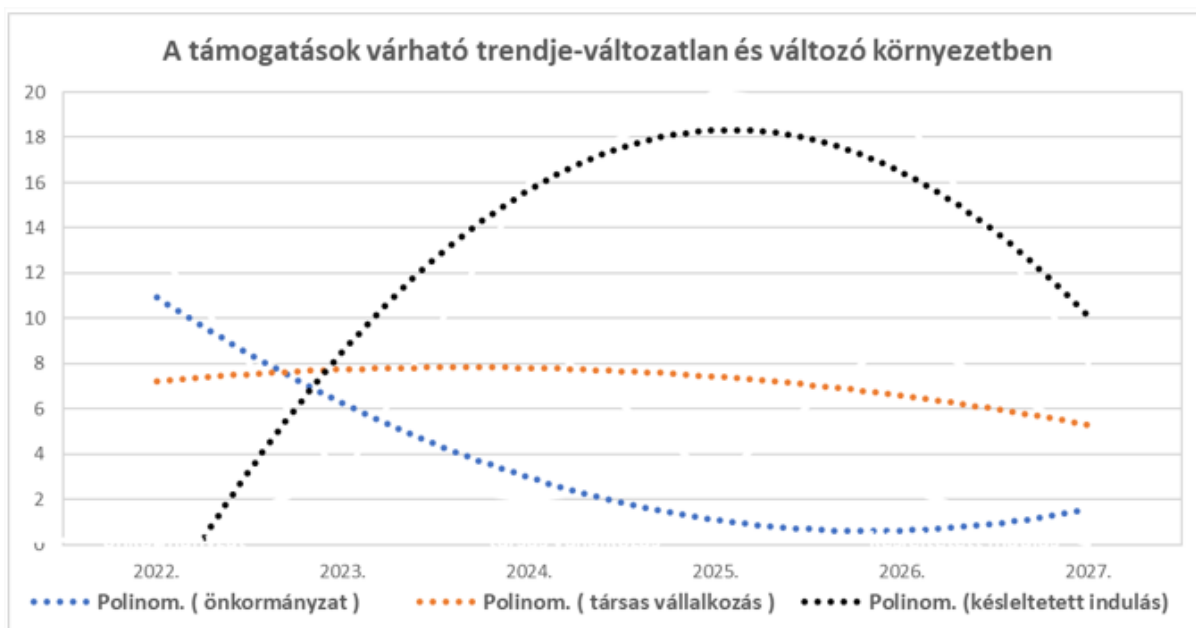
Forrás: Kecskemét Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027. II. kötet Stratégiai Munkarész

Jelezni kell, hogy a **gazdasági környezet** ma ismert jellemzői/bizonytalanságai (pl. pandémia hatásai, beszállítói ellátási problémák, energiaválság) **miatt**, a projektek ágazati megoszlása, költség szerkezete, önerő/önrész igénye jelentős változásokat hozhat valamennyi szektorban. Jellemzően az energiaárak diktálta általános inflációs hatások, az árfolyammozgások, megszorítások, valamint a kivitelezői piac kapacitási nehézségei jelentik azokat a befolyásoló tényezőket, amelyek egyedi vagy kumulált hatása miatt, részben költségnövekedéssel, részben forráshiánnyal kell szembenézni. Ezért **javasolt a Településfejlesztési Terv finanszírozási prognózisainak éves felülvizsgálata és gördülő tervezése.**

Az EU forrásokra a programozási időszak elején nagyobb, a végéhez közeledve egyre csökkenő mértékben lehet számítani („fejnehéz” programozási időszak), feltételezve az uniós források teljes körű rendelkezésre állását (36. ábra).

Emellett itt jelezzük, hogy a különböző, a programozási időszak elején fennálló külső tényezők, viták (pl. Helyreállítási Alap, Partnerségi Megállapodás) miatt, **a programindítás lassabb is lehet**, illetve egyes források időben csúszhatnak, ami a város számára elérhető források, projektek indíthatóságát és – ezzel összefüggésben – költségeit is befolyásolhatja. Egy ilyen helyzetben a projektek előfinanszírozása miatt, nagyobb teher hárul valamennyi szereplőre, így javasolt előre hozni („megelőlegezni”) a forrásokat. Ugyanakkor, ha a későbbi indulás forgatókönyve válik valóra, a forrásbőség, a tetőzés idején, a ciklus 2. harmada végén arra is számítani kell, hogy a hozzárendelt kiegészítő források iránti igény is növekedhet. E forgatókönyvvvel a fenntartási időszakok is késnek, ami a megtérülésre várt projektek eredményterveit módosíthatja (a 36. ábra a késedelmes indulás forrásallokációját összevontan mutatja be – mivel a szektorok pénzáramai itt várhatóan utolérlik egymást).

36. ábra: A támogatások várható trendje - változatlan feltételekkel

Forrás: Kecskemét Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027. II. kötet Stratégiai Munkarész

4.3.2. A tervezett kecskeméti fejlesztések lehetséges hazai forrásai

MODERN VÁROSOK PROGRAM

A **Modern Városok Program** 25 kormánydöntéssel¹⁵ napjainkig mintegy 110 milliárd forint – ismert – összértékű fejlesztést hoz(ott) Kecskemétre, ahol a projektmegvalósítás várhatóan 2025 végéig jelent további feladatokat a városnak (15. táblázat). E projektek egy része közvetlen önkormányzati érdekkörben, önkormányzati lebonyolítás és – ha szükséges – kiegészítő finanszírozás mellett valósul meg. A városi projektek (támogatásértékének) legalább negyede közvetve, vagy közvetlenül helyi vállalkozásoknál hasznosul.

Arra tekintettel, hogy a projektek egy része az előkészítési, mások pedig jelenleg is a kivitelezés fázisában vannak, ennél fogva megvalósításuk áthúzódik a Tft 2030-ig tartó időszakára (úgy forrás, mint költség oldalon). Azzal számolunk, hogy a MVP keretek több mint 60%-a (pl. Villamosenergia-ellátás fejlesztés, 52. sz. főút kivitelezés, intermodális központ, Kada Elek középiskola fejlesztése) figyelembe veendő a következő évek forrástervezése során. **Ilyen különösen a Kecskemét Fejlődéséért Alapba** (vállalkozásfejlesztési alap, városfejlesztési alap) **juttatott forráskeret**, aminek a vállalkozás finanszírozási részéhez kapcsolódóan átlagosan mintegy 4% tőkearányos megtérüléssel

¹⁵ 1885/2015. (XII. 3.) Korm. Határozat, 1003/2016. (I. 13.) Korm. Határozat, 1131/2016. (III. 10.) Korm. Határozat, 1562/2016. (X. 13.) Korm. Határozat, 1845/2016. (XII. 23.) Korm. Határozat, 1202/2017. (IV. 10.) Korm. határozat, 1243/2017. (IV. 28.) Korm. Határozat, 1355/2017. (VI. 12.) Korm. Határozat, 1553/2017. (VIII. 18.) Korm. határozat, 1552/2017. (VIII. 18.) Korm. Határozat, 242/2017. (VIII. 28.) Korm. rendelet, 1657/2017. (IX. 13.) Korm. Határozat, 1710/2017. (IX. 25.) Korm. Határozat, 1892/2017. (XI. 30.) Korm. Határozat, 1007/2018. (II. 1.) Korm. Határozat, 1044/2018. (II. 14.) Korm. Határozat, 1479/2018. (X. 2.) Korm. határozat, 1759/2018. (XII. 20.) Korm. Határozat, 1364/2019. (VI. 20.) Korm. Határozat, 1483/2019. (VIII. 1.) Korm. Határozat, 1711/2019. (XII. 11.) Korm. Határozat, 1024/2020. (II. 12.) Korm. Határozat, 1455/2020. (VII. 30.) Korm. Határozat, 1588/2020. (IX. 21.) Korm. Határozat, 1742/2021. (X. 20.) Korm. Határozat

számolhatunk. A Kecskemét Vállalkozásfejlesztési Alap „Munkaerő megtartási program” (1 Mrd Ft) és a „Kecskeméti Válságkezelő Finanszírozási Tőkeprogram Kombinált Finanszírozás Alprogram” (3 milliárd Ft) alapvetően a COVID-19 világjárvány és az orosz-ukrán háború rendeződésével megmaradó, szabad forrásait olyan célokra javasolt újra kiírni, amelyek a **városi KKV-szektor stabilizálását, profitabilitási lehetőségeinek megőrzését, illetve annak hosszabb távon történő biztosítását, továbbá a minőségi, környezet- és klímabarát szolgáltatások fejlesztését** szolgálhatják elsődlegesen – az elkövetkező években – a növekedési célkitűzések helyett.

15. táblázat: Modern Városok Program kecskeméti projektjei

S.sz.	PROJEKT MEGNEVEZÉSE	FORRÁS (Ft)	KORM.HAT.
1.	Kecskemét Fejlődésért Alap létrehozása	25 000 000 000	1068/2017. 1531/2019.
2.	Villamosenergia-ellátás fejlesztése	20 401 200 000	1044/2018.
3.	445. sz. Kecskemét elkerülő út továbbfejlesztése (M5 és 5.sz. Főút között) <i>(KÖZOP finanszírozás)</i>	8 770 000 000 (19 798 655 808*)	1371/2016. 1505/2016.
4.	52. sz. főút, M5-ös autópálya és Kecskemét, Nagykörút közötti szakasz négysávossá történő kapacitásbővítésének előkészítése <i>(IKOP finanszírozás)</i>	435 610 000	1505/2016.
4.1.	52. sz. főút, M5-ös autópálya és Kecskemét, Nagykörút közötti szakasz négysávossá történő kapacitásbővítése. I. fázis (az 52-es főút a 0+000 és 0+588 kilométerszelvények (5-ös főút és a 142-es Budapest – Lajosmizse – Kecskemét vasútvonal), valamint a 0+588 és 2+005 kilométerszelvények (142-es vasútvonal – Vízmű utca) közötti szakasz)	4.191.000.000	-
4.2.	52. sz. főút, M5-ös autópálya és Kecskemét, Nagykörút közötti szakasz négysávossá történő kapacitásbővítése. II. fázis (Vízmű utca – M5 autópálya)	7.309.000.000	-
5.	Kecskemét vasútállomás intermodális átszállókapcsolatainak fejlesztése és P+R parkolók kialakítása <i>(IKOP+hazai társfinanszírozás)</i>	8 788 000 000	1552/2017. 1696/2018. 1555/2019. 1024/2020.
6.	Kecskemét és a környező települések közötti vasúti összekötés, az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata	19 270 000	
7.	Kecskeméti állami repülések céljára szolgáló repülőtér közös felhasználású (katonai-polgári) fejlesztése	5 541 600 000	1845/2016. 1202/2018. 1479/2018.
8.	Kecskemét Déli iparterületen elhelyezkedő Barényi Béla út, valamint a Szent László körút fejlesztése	2 500 000 000	1892/2017.
9.	Egyetemi ipari kutatóközpont kialakítása <i>(GINOP finanszírozás)</i>	???	-
10.	Kodály Zoltán Nemzetközi Képzési és Módszertani Központ létrehozása	5 161 800 000	1243/2017. 1553/2017. 1007/2018. 1759/2018.
11.	Kecskeméti Városháza felújítása	6 666 677 071 (8 250 043 000*)	1202/2017. 1483/2019.
12.	Kecskeméti Szakképzési Centrum Kada Elek Közgazdasági Szakgimnázium fejlesztése	(I. szakasz: 11 697 828 394*)	1710/2017.
	Tervezett forrásigény összesen:	110 812 580 629	-

Forrás: Magyar Közlöny, Széchenyi 2020 Program, 2016-2022

*Teljes kivitelezési költség

EGYÉB KORMÁNYZATI, MINISZTERIUMI FORRÁSOK

A közszolgáltatások fejlesztése terén jelentkező társadalmi igények (pl. közintézményi felújítások és építések, műemlékvédelem, közcélú szolgáltatásfejlesztés) kielégítése, valamint a város versenyképességét (pl. energiaellátás és -biztonság, közmű- és közútberuházások, közlekedésfejlesztés), illetve élhetőségét szolgáló (pl. környezetvédelem, fásítás és zöldfelületfejlesztés, vízpótlás, vízvisszatartás) – s a jelenlegi Tft-ben nevesített – beruházások időben történő megvalósítása, lényegesen meghaladja az önkormányzat anyagi teherbíró képességét. Kecskemét kiegyensúlyozott és harmonikus fejlődésének biztosítása és a jelzett feladatok ütemezett megvalósítása érdekében, szükség lehet egyéb kormányzati, minisztériumi források bevonására is. Ennek mértéke számos tényező függvénye (pl. a helyi gazdasági fejlődés dinamizmusa, a digitális és zöld átmenet megvalósításának tervezett sebessége, a klímaváltozásra történő felkészülésből eredő feladatok, a jelentkező társadalmi igények nyomása, lobbizási tevékenység eredményessége), melyek jelentkezésével **az egyéb kormányzati források iránti igény Kecskemét esetében** – a 2030-ig terjedő időszakban – elérheti akár a 40-50 milliárd Ft-ot is.

ÖNKORMÁNYZATI FORRÁSOK

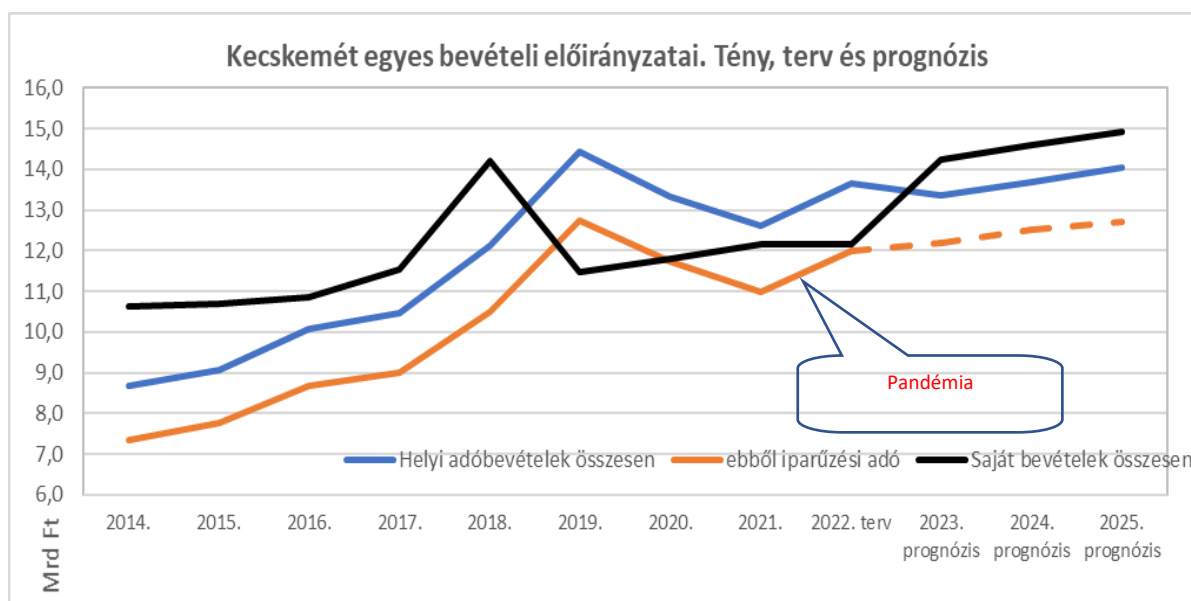
Kecskemét Megyei Jogú Város **Önkormányzatának költségvetése**¹⁶ az elmúlt években **kiegyensúlyozott és stabil** volt. A kiegyensúlyozottságot mutatja, hogy egészen 2018-ig a város működési bevételei maradéktalanul finanszírozták működési kiadásait, de azóta is a pénzmaradvány allokációjával a működés zavartalan. Emellett a város saját bevételei folyamatosan nőttek, egészen a pandémia bekövetkeztéig. A **világjárvány hatásai** a bevételi oldalon a közhatalmi bevételekben mintegy 5-6%-os csökkenést okoztak, de ezt a város saját (egyéb) bevételeinek növelésével többé-kevésbé ellensúlyozta, emellett a város kompenzáció címén¹⁷ 1,38 Mrd forinthez jutott (önkormányzati feladatok ellátása részben támogatás nyújtásával jogcímen).

A 2022. évi költségvetés **előretekintő adatai optimisták**; kilábalással és (lassan) javuló bevételi prognózissal számolnak. A város nyilvánvaló **erőssége a helyi iparüzési adóbevétel**, ami folyamatosan gyarapodni látszik (szaggatott vonal: saját becslés logaritmikus trend alapján), a látható, pandémiás megtorpanással (37. ábra). Nemi bizonytalanságot/kockázatot hordoz a COVID-19 járvány, illetve az orosz-ukrán háború elhúzódása, továbbá az emelkedő energiaárak és inflációs hatások, éppen ezért ismételten fel kell hívni a figyelmet a Tft finanszírozási prognózisainak éves felülvizsgálatának szükségességére és esetleges korrekciójára.

¹⁶ Valamennyi hivatkozott adat forrása: Magyar Államkincstár. 2022 és előretekintő adatok: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 36/2021. (XII. 16.) önkormányzati rendelete Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2022. évi költségvetéséről.

¹⁷ Lásd: a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő, valamint fejezetek közötti és fejezetben belüli előirányzat-átcsoportosításokról, kötelezettségvállalás engedélyezéséről, továbbá a 2021. évi központi költségvetés végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről és egyes kormányhatározatok módosításáról szóló 2005/2020. (XII. 24.) Korm. határozat

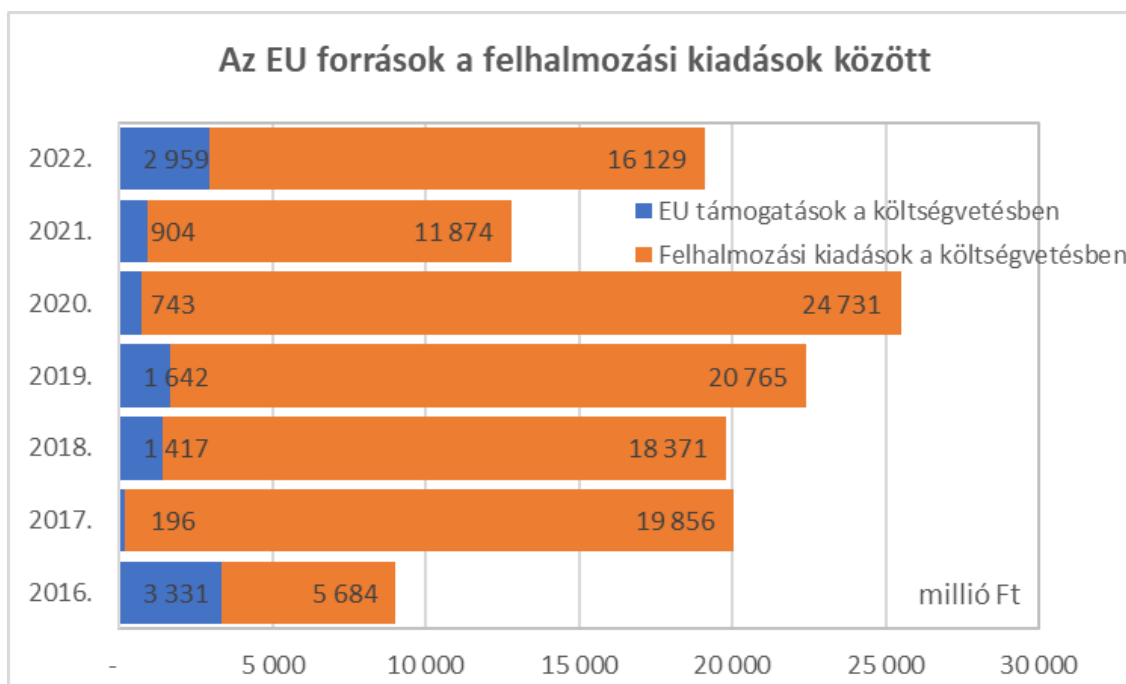
37. ábra: Kecskemét egyes bevételi előirányzatai (tény, terv és prognózis)

Forrás: Kecskemét Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027. II. kötet Stratégiai Munkarész

A városi költségvetésbe befolyó **EU források** jelentősek, de a rendelkezésre álló adatok alapján Kecskemét átlagos éves felhalmozási kiadása mellett – ami 15,8 milliárd forint volt – mégsem a legjelentősebb tétel (átlagosan 15%). A vizsgált időszakban a MVP, illetve a város saját forrásai nagyobb mértékben „tervesültek” a felhalmozási kiadások között (38. ábra).

38. ábra: Az EU források a felhalmozási kiadások között

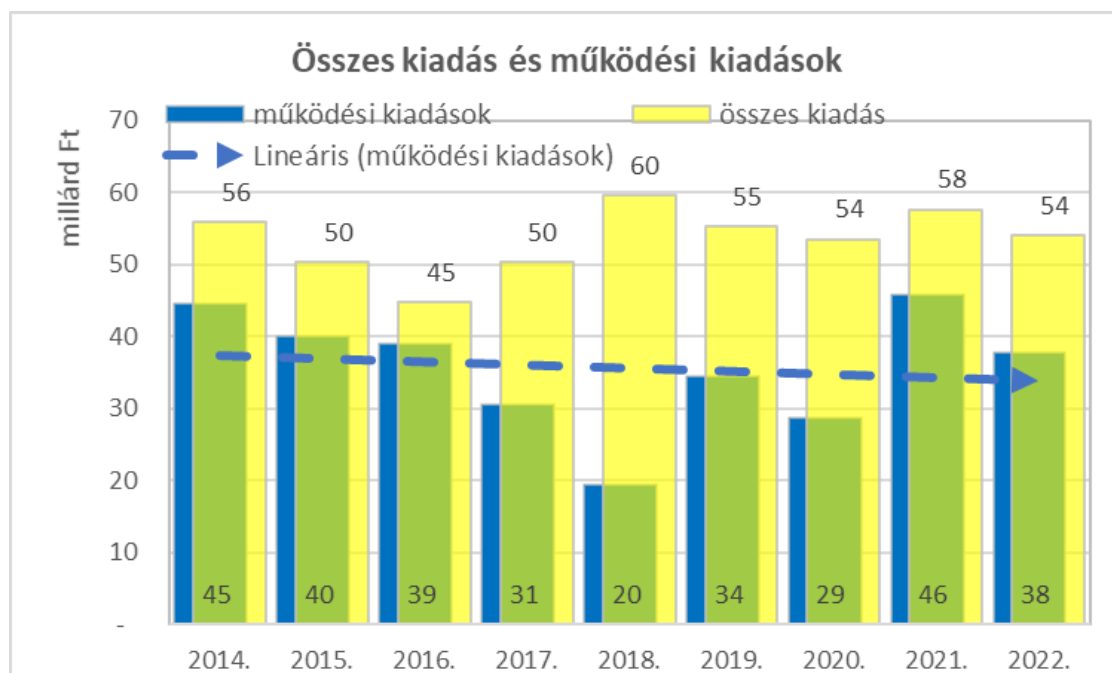

Forrás: Kecskemét Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027. II. kötet Stratégiai Munkarész

A város **kiadásai** nominálisan is csökkentek az elmúlt tíz évben, de ami még fontosabb: 2022-re a 2014. évi, az összes kiadáson belüli 80%-os részarányt sikerült 70%-ra csökkenteni, a 2021. évi pandémiás kiugrástól eltekintve (ld. trendvonal). Ebben az évben a többéves átlagnál közel egynegyedével kellett többet költenie a városnak. A tárgyévben a városnak 3 894,11 millió forintot kellett visszaadnia a központi költségvetésnek, szolidaritási hozzájárulás címén – ami az összes bevétel 7%-a, míg a helyi adóbevételek 29%-a. Adósságszolgálatra 478 millió forintot terveztek 2022-ben.

Kecskemét az elmúlt közel tíz évben nem adósodott el jelentősen: **likvid hitelezésre nem szorult**¹⁸, és felhalmozási tervei realizálásához csak a közelmúltban volt szüksége hitelfelvételre¹⁹. Fizetési kötelezettségei jobbára korábban csak kezességvállalásból adódtak, így a Gst.²⁰ alapján számított adósságszolgálati fedezeti mutatója (DSCR²¹) folyamatosan nemhogy a megengedett 1,0 felett, de a „legrosszabb” években is jóval 5,0 felett járt (jobb években kétszámjegyű értéket vett fel) (39. ábra).

39. ábra: Összes kiadás és működési kiadások

Forrás: Kecskemét Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027. II. kötet Stratégiai Munkarész

E mutató és a saját bevételi prognózis segítségével kalkulálható a **város hitelfelvételi potenciálja**, ami természetesen csak Gst. előírásaira tud tekintettel lenni és nem tükrözi egy esetleges kereskedelmi banki tranzakció különös szabályait. Eszerint **Kecskemét legfeljebb mintegy 37 milliárd forintos adósságot keletkeztető ügyletet tud vállalni**

¹⁸ A nem jelentős mértékű folyószámlahitelezés a normál önkormányzati működés eszköze.

¹⁹ 14/2020. (VII.2.) önk. rendelet hitelszerződés 5011002 Beruházási hitelek Lejárt: 2032. Tárgyévét követő kötelezettség: 8 523 757 e Ft

²⁰ 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról

²¹ A mutató megmutatja, hogy a költségekkel csökkentett saját szabad bevétel 50% milyen arányban áll a tárgyévi adósságszolgálati kötelezettséggel.

(absztrakt modell-feltételek: BUBOR+1%, 15 év, fix kamatozás) úgy, hogy a futamidő végéig az adósságszolgálati fedezeti mutatója 1,1 marad, 2036-ig.

Természetesen a számítás bármely bemenő adatában (költségekkel csökkentett saját bevétel, a hiteltermék kondíciói, egyszeri, vagy többszöri ügylet stb.) bekövetkező változások a végeredményre is hatással lesznek. A városi költségvetés előrettekintő adatai 2025-ben véget érnek, így azok ismétlésével lehet csak modellszerűen előállítani a fenti eredményt.

A modell mindenestre rámutat arra, hogy:

- az önkormányzat számára megszerezhető 21-27 milliárd forint EU forrással vetekszik a város saját ereje, továbbá
- bizonyítja, hogy az EU forrásszerzéshez Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának minden körülmények között (lásd COVID-hatások) megvan és meglesz a saját ereje, és
- rámutat a nemzeti források (MVP, fejezeti előirányzatok stb.) kiemelt jelentőségére a városfejlődésben (enélkül a 2030-ig tervezett közel 220 Mrd Ft értékű kecskeméti fejlesztési szükséglet nem tud teljesülni), illetve
- elhelyezi Kecskemétet az országos térképen az a tény, hogy az elmúlt hét éves programozási időszakban a városba és az önkormányzathoz befolyó EU forrásokkal együtt, annál sokkal nagyobb mértékben gyarapodott a városi vagyon. (a 147 milliárd forintos ingatlan-és vagyoni értékű állomány 45 milliárd forinttal, a teljes vagyontömeg 70 milliárd forinttal nőtt 2015 óta).

„ZÖLD” ÁTÁLLÁS, ESG FINANSZÍROZÁS, TŐKEKÖVETELMÉNY-KEDVEZMÉNY

Az önkormányzat húsz, a vállalati szféra huszonkilenc „zöld” projektje alapján végzett próbaszámítások azt mutatják, hogy az ilyen, „zöld” minősítést elnyerő, illetve kapó projektek esetében célszerű lenne igénybe venni – a külső források (önerő) biztosításához – a **zöld tőkekövetelmény kedvezménnyel elérhető forrásokat**²². Általánosságban is elmondható, hogy a pénzügyi intézetek új uniós programozási időszakokra eső **ESG-finanszírozásra** való átállása, valamennyi szektorban a finanszírozási környezet javulását hozhatja (a követelményeket teljesítő projektek esetében). Ez a folyamat mindenképp eléri az önkormányzatot és szerveit, tehát a tudatos felkészülés a „Green Deal” általános következményeire, feltétlen indokolja az ilyen irányú szaktudás megszerzését, illetve a szükség szerinti szervezeti átalakításokat az önkormányzati struktúrában.

Jelenlegi ismereteink alapján ötféle Zöld Tőke Követelmény Kedvezmény variáns (ZTKK paraméter) lehetséges. Mivel az MNB Pillér 2 kedvezmény előreláthatólag 2026 végéig számolható el, a ZTKK-2-3 2026 végén megszűnik, ZTKK-4-5 2027. január 1-gyel ZTKK-1-re változik.

²² Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU Rendelete (2013. június 26.) A Hitelintézetekre és Befektetési Vállalkozásokra Vonatkozó Prudenciális Követelményekről és a 648/2012/EU Rendelet Módosításáról (Egt-Vonatkozású Szöveg), MNB Zöld vállalati és önkormányzati tőkekövetelmény-kedvezmény. (<https://mn.hu/letoltes/zold-vallalati-es-onkormanyzati-tokekovetelmeny-kedvezmeny.pdf>)

ZTKK-1	ISF-Pillér1: 0,75 szorzó és	MNB-Pillér2: -
ZTKK-2	ISF-Pillér1: -	MNB-Pillér2: 5% kedvezmény
ZTKK-3	ISF-Pillér1: -	MNB-Pillér2: 7% kedvezmény
ZTKK-4	ISF-Pillér1: 0,75 szorzó és	MNB-Pillér2: 5% kedvezmény
ZTKK-5	ISF-Pillér1: 0,75 szorzó és	MNB-Pillér2: 7% kedvezmény

4.3.3. A Tft megvalósításához szükséges szervezetrendszer és kompetenciák

A 4.2.2. fejezet keretében részletesen bemutatásra kerültek a **Településfejlesztési Terv megvalósításának jelenlegi szervezeti keretei**. Azonban figyelembe kell venni, hogy a módosuló uniós és hazai fejlesztéspolitikai háttér, a változó jogszabályi környezet, a jelentkező új feladatok (pl. klímaváltozásra történő felkészülés, körkörös gazdaság kiépítése, zöld- és digitális átállás, adatalapú tervezés, energiafüggettség csökkentése és energiahatékonyság fokozása), valamint a tervezett fejlesztésekhez szükséges hatékony forrásle hívás a szervezetrendszer tekintetében is új elvárásokat fogalmaz meg.

Kecskemét Megyei Jogú Város megújított szervezeti modelljének meghatározásakor – a hatékonysági és átláthatósági követelményeken felül – fontos kiindulópontot jelentenek azok a változások, amelyek az elmúlt években az európai uniós támogatási rendszerben is detektálhatók voltak. Így szakmai szempontból megkerülhetetlen **elvi kiindulópontként figyelembe kell venni**, hogy:

- 2018-tól mind az európai uniós fejlesztéspolitika, mind a magyar Kormány átalált a korábbi „rendezés alapú” tervezésről a „fejlesztés alapú” tervezésre. Ez azt is jelenti, hogy:
 - o *előbb a fejlesztési terveknek kell megszületniük, melyek a korábbiaknál nagyobb hatással bírnak majd a rendezési tervekre;*
 - o *a településfejlesztés jelentősége felértékelődik a korábbi időszakhoz képest;*
- mind az önkormányzati funkciók és feladatok szintjén, mind ezek szervezeti és eljárási leképeződéseiben, világosan és egyértelműen meg kell határozni:
 - o *a tervezéssel,*
 - o *a fejlesztéssel és*
 - o *az üzemeltetéssel kapcsolatos tevékenységeket.*
- mind a tervezés, mind a végrehajtás során (horizontálisan) kell érvényesíteni a „zöldítés” és a digitális átállás szempontjait, amit az új irányítási modellben is meg kell jeleníteni;
- a fejlesztések előkészítése és elbírálása során hangsúlyos szempontként kell érvényesülnie az üzemeltethetőségnek és az üzemeltetési költségek kitermelhetőségének, azaz:
 - o *az önkormányzati vagyonnal felelősen kell gazdálkodni!*
- az önkormányzati vagyon körében hasznosítani kell azt az adatvagyon, amellyel az önkormányzat hivatala és intézményei rendelkeznek, ennek érdekében:
 - o *folyamatosan adatokat kell gyűjteni a városi szintű döntés-előkészítéshez,*

- *át kell állni a tény- illetve adatalapú tervezésre,*
- *a tervszerű folyamatokat a megvalósítás során folyamatosan „monitorozni” kell a gyors és hatásos beavatkozás lehetőségeinek megteremtése érdekében.*
- a stratégiai tervezés és településfejlesztés, valamint a projektvégrehajtás szervezeti háttérét az önkormányzati szervezeten belül javasolt részben kiépíteni (a településfejlesztésnek nincs osztályszintű képviselője a hivatali rendszerben), másrészt egymáshoz közelebb hozni, ennek során:
 - *a stratégiai tervező, illetőleg a programalkotó és projektgeneráló, másrészt a projekt-lebonyolításban érdekelt humán kapacitásokat egymás mellett, egymásra épülően, azonos intézményi keretek között (pl. városfejlesztő társaság) célszerű tartani;*
 - *a településfejlesztési kapacitásokat javasolt bővíteni, s a tervezési folyamatot a szükségletalapú stratégiai tervezés irányába terelni, ezzel is elősegítve a folyamatos, szakmai alapú – és nem a forrásokhoz kötődő kampányszerű – várostervezést és projektgenerálást.*

Az átfogó településfejlesztési rendszer 2022 és 2027 között javasolt változtatása során, figyelembe kell venni azokat a szervezeti átalakítási szükségleteket és kompetenciákat, melyek a **városmenedzsment tevékenység**, a városi szintű **monitoring rendszer működtetése** (pl. adatgyűjtés, feldolgozás, elemzés, rendszerműködtetés), a **digitális és zöld átállás levezénylése**, valamint az **energetikai korszerűsítések** (pl. komplex városi energetikai stratégia készítése, megújuló energiatermelés, energiaközösségek létrehozása, okos városi energiahálózat kialakítása) terén jelentkeznek.

A városrégiós tervezés fejlesztése kapcsán át kell tekinteni a várostérségi koordináció mechanizmusait, fórumait. A jövőben fontos feladatot jelent az itt élők érdekeinek és igényeinek a megjelenítése, továbbá, hogy a térségi összefogás megfelelő fórumait megtalálják és működtetni tudják a térség települései. Ennek érdekében rendszeres időközönként térségi vezetői fórumok rendezésére van szükség, elő kell segíteni a térség településeinek tervezési munkáját, melynek összehangolása és koordinációja is szükséges. Ez utóbbi feladatot a közeljövőben a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. láthatja el, de a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. is vállalja a járásban lévő települések önkormányzati tervezési folyamatainak, s projektgenerálásának segítését.

A Tft megvalósítása során, a térségi akciók előkészítése (pl. Homokhátsági nagytérségi vízpótlás, klíma- és környezetvédelmi programok, közép-alföldi gazdasági övezet kialakítása, elővárosi közlekedés fejlesztése, térségi ellátási és szolgáltatástervezési programok, térségi turizmusfejlesztési programok) **és megvalósítása széleskörű települési összefogást igényel**, melynek döntéshozói és operatív oldalról is biztosítani kell a szervezeti együttműködési formáit. **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata érdekelt a város-vidék kapcsolatrendszerének erősítésében és kölcsönös érdekeken alapuló stratégiai városszövetségek kialakításában**, így fejlesztési célok elérése, továbbá a tervezett programok megvalósítása érdekében a jövőben is keresni fogja az együttműködés lehetőségeit a kooperációra nyitott településekkel.

4.4. Kecskemét antiszegregációs törekvései és tervezett programja

A szegregáció a társadalmi egyenlőtlenségek térbeli elkülönülésben megmutatkozó formája, amely alapvetően az eltérő társadalmi státuszú csoportok „lakóhelyének, munkahelyének, szociális intézményeinek vonatkozásában fennálló fizikai elkülönítésére vonatkozik”²³. A jelenség elméleti, tudományos és szakpolitikai megközelítései korábban a társadalmi interakciós folyamatok iránti érdeklődésből, illetve az esélyegyenlőséget hirdető eszmékből fakadtak. A városi lakosság térbeli eloszlásának viszonyaira elsőként a kultúrantropológia és településszociológia úttörői figyeltek fel, különösen az előítélet és a diszkrimináció szerepére az etnikai és vallási csoportok szegregációja tekintetében. A szegregáció kifejezést ebben a jelentésben R.E. Park és E.V. Burgess²⁴ vezette be város- és humánökológiai kontextusokban.

A legtöbb szerző egyetért azzal a megállapítással, miszerint napjainkban a szegregáció a társadalomszerveződés általános, azonban nem egyetemes mozzanata. A szegregáció és a szociális elkülönülés közötti viszony nem adható meg pontosan. A szegregáció megjelenhet falusi közösségekben ugyanúgy, mint a modern társadalmak nagyvárosaiban, ahol lakóhelyi, munkahelyi, iskoláztatási, jövedelmi és társadalmi formái egyaránt kialakulhatnak. Az elkülönülés tehát az urbánus terekben jól láthatóan meghatározza a csoportok között húzódó földrajzi (területi) vagy szimbolikus határokat, elhelyezi a csoportokat a hierarchián belül és befolyásolja interakciójukat. A szegregáció fogalmának ma a legtöbben alapvetően negatív jelentést tartalmat tulajdonítanak, sokak szerint a diszkriminációval azonos jelentést hordoz, mely szerint bizonyos társadalmi csoportoknak a javakhoz és forrásokhoz való hozzáférési lehetősége korlátozottabb, ami az egyenlőtlenség jelentős növekedésével jár/járhat. A szegregáció ugyan egyének vagy csoportok elkülönülését idézi elő, mégsem jelenti feltétlenül a társadalmi integráció ellenpontját. „Ehhez hasonló megfontolásokból megállapítható, hogy a szegregáció az intézményesített társadalmi távolságtartás/elkülönülés számos formájának egyike, és önmagában nem képezi a társadalom szerkezetének precíz indikátorát”.

A városfejlesztésben, a tervezés során a tudományos értelmezésnél egy szűkebben vett területi szegregáció fogalom használata alakult ki napjainkra. A településen belüli területi szegregációt a magasabb és az alacsonyabb társadalmi státuszú (pl. jövedelem, iskolai végzettség, foglalkoztatási helyzet alapján történő megkülönböztetés) lakosság lakóhelyének térbeli elkülönüléseként is értelmezhetjük. Mindkét folyamat káros lehet az adott város szempontjából, ugyanakkor megállapítható, hogy a magasabb státuszúak elkülönülése talán kevesebb veszélyt és kárt hordoz magában, ezért azt a tervezés során nem vesszük figyelembe. A **Fenntartható Városfejlesztési Stratégia** (FVS) útmutatójának iránymutatásait szem előtt tartva, az **Antiszegregációs Tervnek** főként az alacsony társadalmi státuszú rétegek elkülönülésére kell koncentrálnia, vagyis a már szegregálódott és a szegregáció által veszélyeztetett területek meghatározására, helyzetük bemutatására és problémáik lehetséges kezelési módozataira.

²³ SCHAEFER, RICHARD T. 1983: Sociology. McGraw-Hill, New York et al. 606 p.

²⁴ PARK, R. E. – BURGESS, E. W. 1921: Introduction to the Science of Sociology. The University of Chicago Press, Chicago. 1040 p.

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése utoljára 2017-ben vizsgálta felül Kecskemét Megyei Jogú Város – először 2008-ban kidolgozott, majd 2012-ben módosított, valamint 2014-ben megújított – Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (továbbiakban: ITS), valamint annak részeként megjelenő Antiszegregációs Programját (AszP), melyet a 218/2017. (X.26.) határozatával fogadott el.

A 2017. évi felülvizsgálatot követően eltelt időszakban a város társadalmi, gazdasági, illetve területi folyamataiban bekövetkezett változások, továbbá a 2022-ben elfogadásra kerülő kecskeméti új **Településfejlesztési Terv** (TfT), valamint a 2021-2027 programozási időszakban tervezett városi projektek szükségessé tették az FVS önálló fejezetét képező **Antiszegregációs Terv** (AszT) felülvizsgálatát, módosítását is. Az új AszT figyelembe veszi Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2020. szeptemberében felülvizsgált 2018-2023 időszakra szóló (134/2020. (IX.17.) határozatával elfogadott) **Helyi Esélyegyenlőségi Programját**, amely több ponton is szorosan kapcsolódik a város antiszegregációs törekvéseihez, valamint a mélyszegénységben élők, romák esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseikhez. Bemutatja továbbá a város szegregált és szegregáció által veszélyeztetett területeit, s meghatározza a stratégiai fejlesztési prioritásokat. A területi alapokon is megnyilvánuló hátrányok csökkentése érdekében a fizikai környezet és az infrastruktúra fejlesztése mellett, a humán-erőforrás fejlesztést, a képzést, a foglalkoztatást, a művelődést, valamint a különböző szociális és egyéb lakossági szolgáltatások hozzáférhetőségének megteremtését, illetve bővítését határozta meg. Ennek megfelelően Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának legfontosabb stratégiai fejlesztési prioritásai a következők:

- Szociális hátrányok csökkentése;
- Oktatási szegregáció mérséklése;
- Egészségi állapot és lakókörnyezet javítása;
- Munkaerő-piaci reintegráció.

Az Antiszegregációs Tervhez szorosan kapcsolódó további lényeges városi dokumentum a **Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió**, melyet a város Közgyűlése a 136/2019. (VI.20.) határozatának keretében vizsgált felül. A legutóbb elfogadott szolgáltatástervezési koncepció új adatokkal, a 2019. július 1-jétől 2021. június 30-ig eltelt időszakban elért eredményekkel, a jelenlegi helyzetnek megfelelően kiegészítésre került, melynek elfogadása a Közgyűlés 111/2021. (X.21.) határozatával történt meg. A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció elkészítésének és aktualizálásának elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszámban rögzített) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják, így az ebben a dokumentumban foglaltak – elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a nyújtott szolgáltatások minősége tekintetében – szoros összefüggésben vannak a jelen Antiszegregációs Tervvel.

Az Antiszegregációs Terv alapvető célja, hogy a városban jellemző társadalmi folyamatokat feltárja, illetve a KSH által a – 2011-es népszámlálási adatok felhasználásával – lehatárolt szegregátumokkal, szegregációval veszélyeztetett területekkel kapcsolatban

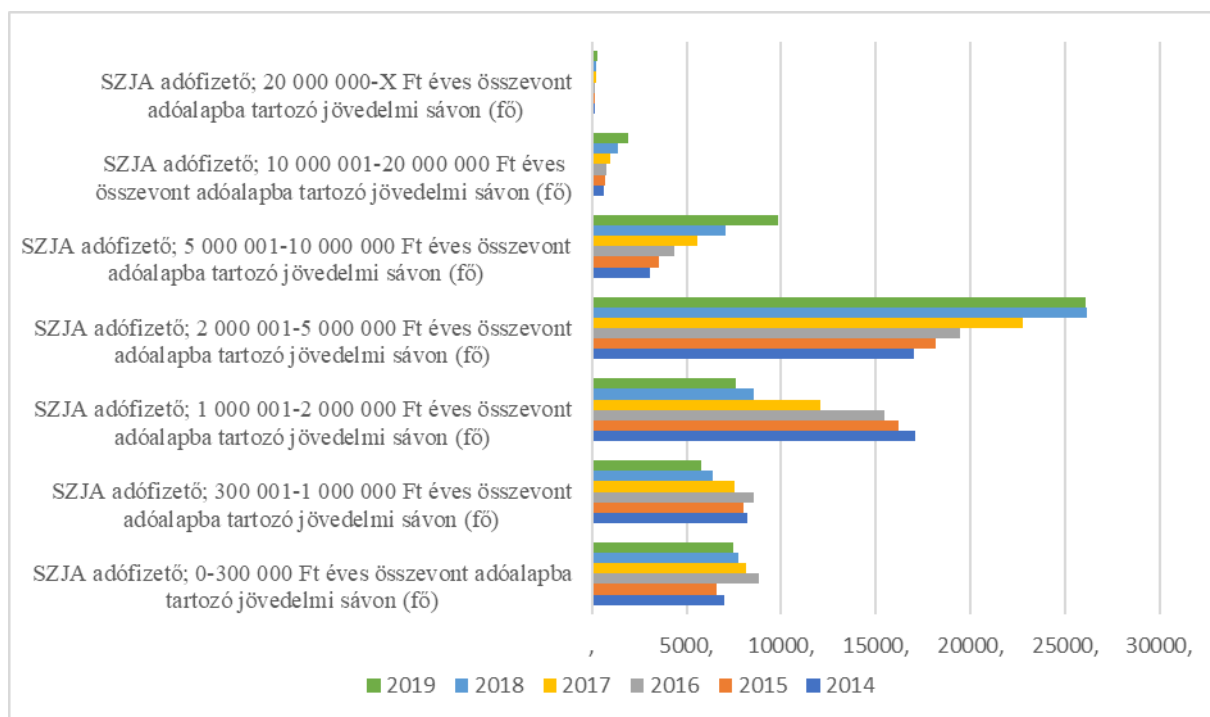

határozzon meg lehetséges beavatkozási irányokat, annak érdekében, hogy az ott élők életkörülményei és társadalmi integrációs esélyei javuljanak. Hatékony és megvalósítható beavatkozási irányok tervezéséhez és végrehajtásához azonban nélkülözhetetlen, hogy a tervdokumentum a jelenleg elérhető legfrissebb adatokra és egyéb információkra építsen, illetve az aktuális jogszabályokhoz illeszkedjen. Miután a 2022-ben tervezett népszámlálási adatok – illetve az ebből meghatározott szegregált és szegregáció által veszélyeztetett területek lehatárolásai – még nem állnak rendelkezésre, ezért a jelen terv célja, hogy áttekintse azokat a társadalmi és szociális folyamatokat, valamint az eddigi beavatkozások eredményességét, melyek az AszP első, 2014-es elfogadást követő időszakban történtek. További feladat, hogy a jellemző folyamatok alapján – a változásokhoz illeszkedően – és a feltárt problémákat figyelembe véve, javaslatokat tegyen a jövőbeli tervezett beavatkozásokra.

4.4.1. Helyzetelemzés és értékelés

A 2008-2012-es válság alatt a kecskeméti társadalomban a jövedelmi különbségek jelentősen növekedtek, s ez tovább mélyítette a már korábban is meglévő társadalmi rétegek közötti szakadékot. A helyi társadalomban kialakuló jövedelmi olló a 2014 és 2019 közötti időszakban is folyamatosan növekedett. Ezt a folyamatot egyes társadalmi csoportok és iskolázottabb rétegek tekintetében ugyan enyhítették a közelmúlt komoly munkahelyteremtő beruházásai (pl. a Mercedes gyár és beszállítói, illetve egyéb beruházók megjelenése), de a szegregátumok lakóinak életében ezek sem hoztak lényegi változást. Ezt tükrözik a kecskeméti adófizetői **jövedelmi adatok** is (40. ábra).

40. ábra: A kecskeméti SZJA adófizetők számának alakulása jövedelemsávonként, 2014-2019.

Adatok forrása: TEIR 2021.

Az ábra alapján látható, hogy a 300 ezer Ft alatti éves összevont adóalapba tartozó jövedelmi sávba tartozó adófizetők száma 2014 és 2019 között sajnálatos módon nem, hogy nem csökkent, de még növekedett is (7.023 főről 7.469 főre), így 2019-ben az összes adófizető mintegy 13%-a messze a létminimum alatti jövedelemről adott számot. A mélyszegénységben élők jövedelemstruktúrájára általánosságban az jellemző, hogy az összjövedelem döntő hányada társadalmi transzferekből tevődik össze. Az adatok alapján látható továbbá, hogy jelentős azoknak a száma (5.747 fő) is, akiknek bevallott éves jövedelme a 300 ezer és 1 millió Ft között volt, ami havi szinten nem érte el a megállapított minimálbér (2020-ban br.161 ezer Ft/hó) szintjét.

A kecskeméti társadalom jövedelmi megosztottságát jól mutatja, hogy míg a magasan iskolázott, jól képzett és több nyelvet beszélő emberek számos munkalehetőség közül választhattak, s növekvő jövedelmekről számoltak be (az 5 millió Ft feletti adózott jövedelemmel rendelkezők száma 2014-hez képest több mint háromszorosára bővült, így 2019-ben elérte a 12.049 főt), addig a társadalom egy részénél az eladósodás vagy éppen a munkahely elvesztése következtében, a folyamatos lecsúszás jeleit láthattuk, melyet jól tükröznek a különböző **segélyezési formákat igénybe vevők** számadatai (16. táblázat).

16. táblázat: *A munkaképes korúak, a munkanélküli ellátásokban részesülők, valamint a nyilvántartott álláskeresők számának alakulása Kecskeméten*

	2015 átlaga	2016 átlaga	2017 átlaga	2018 átlaga	2019 átlaga	2020 átlaga
Nyilvántartott álláskereső	4073	3413	2895	2866	2464	3177
Járadék típusú ellátás	482	444	465	458	542	732
Segély típusú ellátás	167	191	203	180	202	247
RSZS, RÁT, BJP, FHT*	1706	1310	927	652	507	525
Munkaképes korúak	78009	77218	76345	75399	74899	73580
Relatív mutató (%)**	5,2	4,4	3,8	3,8	3,3	4,3

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala 2021.

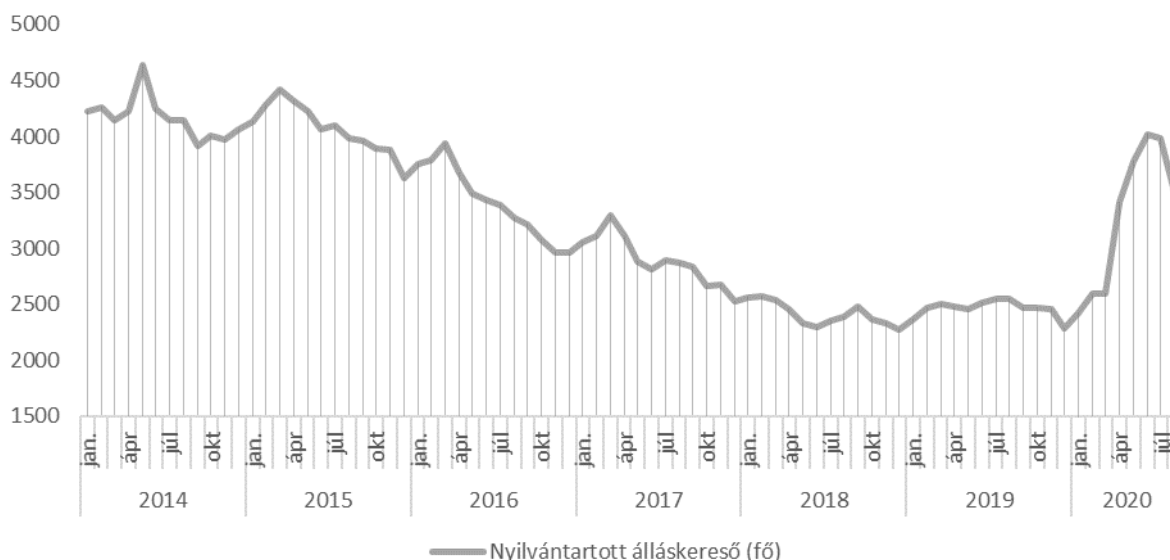
* RSZS=rendszeres szociális segély (tartós munkanélküli), RÁT= rendelkezésre állási támogatás 2009-ben, BJP= bérpótló juttatás 2010-2011. augusztusig, FHT= foglalkoztatást helyettesítő tám. 2011. szeptembertől.

** relatív mutató (2006-ig területi mutató): nyilvántartott álláskeresők száma a munkaképes korú népesség %-ában.

A **nyilvántartott álláskeresők** számában az elmúlt évtized második fele az országos tendenciához hasonlóan, a településen is kedvező változásokat hozott (41. ábra). Az elmúlt évtized első felében (2000-2006 között) a regisztrált munkanélküliek száma három és négyezer fő között mozgott, utána viszont folyamatosan növekedve a recesszió által leginkább sújtott évben (2009-ben) 6.257 főnél tetőzött.

Ezt követően a nyilvántartott álláskeresők számának változása enyhe csökkenő tendenciát mutatott. Majd a Mercedes gyár és beszállítóik kecskeméti megjelenésével, illetve a gazdasági helyzet általános javulásával a munkanélküliség csökkenése még dinamikusabb lett, így 2019 év végére már csak 2.500 fő regisztrált álláskereső volt Kecskeméten.

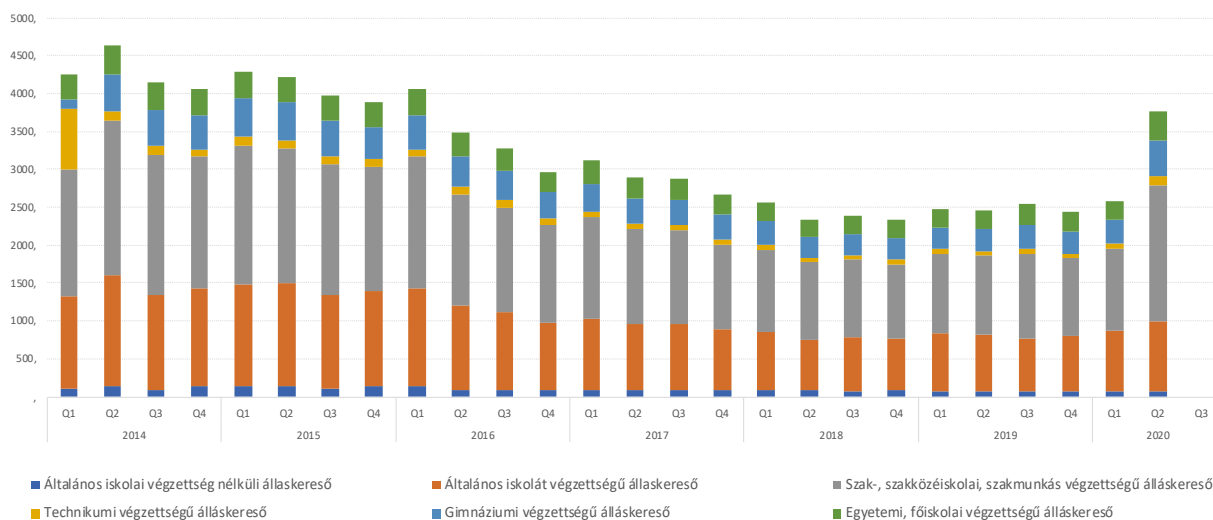
41. ábra: A nyilvántartott álláskeresők száma, 2014 -2020. júl.

Adatok forrása: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Ugyanakkor látható, hogy a pandémiás helyzet okozta gazdasági visszaesés a munkaerőpiacon városunkban is nem kívánt folyamatokat indított el, mivel 2020 nyarán az álláskeresők száma (a korábbi év azonos időszakához képest) közel 53%-kal emelkedett (3.982 fő), majd az év végére ismét csökkenést mutatott (2020. decemberében 2.730 fő). Ez a csökkenő tendencia – a gazdasági folyamatok normalizálódásával – 2021 folyamán is folytatódott, így év végén a kecskeméti álláskeresők száma már csak 2.147 fő volt.

Az álláskeresők képzettség szerinti megoszlása is az országos viszonyokat tükrözi: a legfeljebb általános iskolát végzettek és a szak-, szakközépiskolai, szakmunkás végzettségű álláskeresők felülreprezentáltak a csoporton belül, a munkaképes korú 15-64 éves korosztályon belüli számarányukhoz képest (átlagban ők adják az összes munkanélküli közel háromnegyedét, 73,1%), míg a diplomások aránya (9,3%) jóval alacsonyabb. (42. ábra).

42. ábra: A nyilvántartott álláskereső képzettség szerinti megoszlása 2014-2020 között*Adatok forrása: KSH*

Az adatsorból megfigyelhető, hogy a **pandémia miatt bekövetkezett gazdasági visszaesés elsősorban a szakközépiskolai és szakmunkás végzettségűeket érintette**, mivel 2020 második negyedévében az álláskereső közel felét (48%) ők tették ki. Ami jól jelzi a válság szokatlan jellegét, hiszen a – járványügyi korlátozások miatt – munkahelyek megszűnése leginkább a szakmai végzettséget igénylő szolgáltatási szektorban volt számottevő.

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala adatbázisa alapján megállapítható, hogy a Kecskeméten regisztrált álláskereső számának növekedése 2019 és 2020-as évek viszonylatában minden korcsoportot érintett, ezen belül is leginkább a 36-45, valamint a 46-60 év közötti korosztályokat (17. táblázat). Érdekes kiemelni, hogy a 61 évesnél fiatalabb korosztályok körében a nők minden korcsoportban nagyobb arányban voltak érintettek az álláskeresőségben.

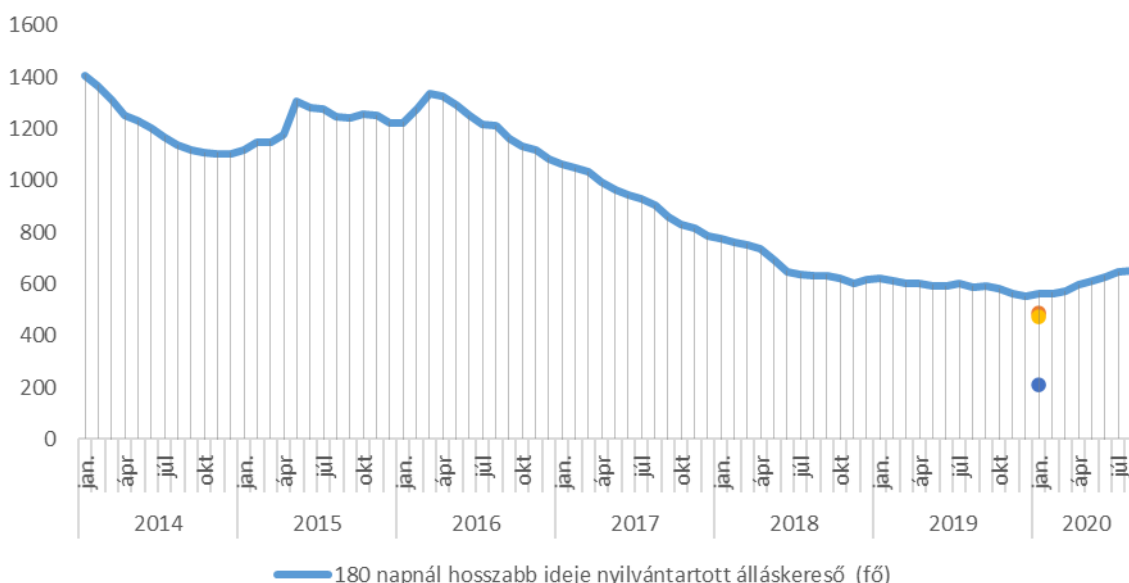
17. táblázat: A Kecskeméten regisztrált álláskereső száma korcsoportonként 2019-2020

Korcsoport	2019			2020		
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő	Összesen
25 év alatti	173	193	366	214	247	461
26-35 éves	223	258	481	316	354	670
36-45 éves	234	336	570	325	438	763
46-60 éves	342	423	765	437	518	955
61 éves és idősebb	145	137	282	172	156	328
Összesen	1117	1347	2464	1464	1713	3177

Adatok forrása: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala 2021

A **tartósan álláskeresők száma** követte, mind az országos, mind a megyei irányokat, hiszen számuk – kisebb-nagyobb hullámzásokat (ld. 2015 és 2016) mutatva – mérséklődött, majd 2016 áprilisától határozott csökkenő trend rajzolódott ki egészen 2019 végéig (43. ábra).

43. ábra: A kecskeméti tartósan álláskeresők számának változása 2014 -2020 között

Forrás: KSH 2020.

Ugyanakkor a 2020. év elejétől jelentkező gazdasági visszaesés ebben a szegmensben – értelemszerűen – még nem érezte erőteljesebben hatását, így a 2020-as év végén kisebb növekedést követően 700 fő alatt maradt. A várt tendenciáknak megfelelően a 2021-es évben a tartósan munkanélküliek száma emelkedett, majd az augusztusi tetőzést (899 fő) követően az év végére lassú csökkenést figyelhettünk meg (2021. decemberben: 862 fő).

A társadalmi lecsúszás számos tényező által meghatározott összetett jelenség, amelynek kialakulásában egyaránt szerepet játszhatnak a társadalmi, a kulturális és az életkori sajátosságok (pl. öregek, gyermekkorúak), illetve betegségből vagy **fogyatékból adódó hátrányok** (18. táblázat), esetleg a szocializációs hiányosságok, az iskolázottsági és képzési deficit, vagy éppen a munkaerő-piaci nem kívánatos események (ld. munkanélkülivé válás). A különböző okokból nehéz, hátrányos, vagy mélyszegénységi helyzetbe került emberek létszáma Kecskeméten akár több ezer főre is rúghat a rendelkezésre álló szociális támogatási adatok alapján.

18. táblázat: A fogyatékos személyek támogatásban részesülő kecskeméti felnőtt korú fogyatékos személyek száma a fogyatékoság jellege szerint 2017-2020

A fogyatékoság jellege	2017	2018	2019	2020
Mozgásszervi	510	528	519	470
Látási	301	302	299	263
Hallási	57	59	63	57
Értelmi	125	127	130	135
Halmozottan fogyatékos	22	26	30	33

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal

Megjegyzés: A fogyatékos személyek száma valójában ennél több, arról azonban pontos adatokkal nem rendelkezünk. A fogyatékos személyek támogatásban részesülő száma csak egy iránymutatást jelent, mivel abban nem szerepelhetnek a kiskorú fogyatékos személyek, valamint azok sem, akik a támogatás helyett megtartották a magasabb összegű családi pótlékot.

A **mélyszegénység** elsősorban azt a jelenséget, állapotot jelenti, amikor az egyes emberek vagy meghatározható társadalmi csoportok tartósan a létminimum szintje alatt élnek, a fentebb felsorolt hátrányok vagy hiányok közül több is sújtja őket, és szinte semmi esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből képesek legyenek kikerülni. Ezért is fontos a város szociális ellátórendszerének, pénzbeli és természetbeni ellátási rendszerének működtetése.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) alapján biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat és a számára kötelezően előírt szociális szakosított ellátásokat, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekjóléti alapellátásokat. „A két törvény megalkotása óta eltelt időszakban bizonyos ellátások iránti igények dinamikus növekedést mutattak, a tendencia hátterében a társadalom egyes rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak”²⁵. Az Szt.-ben és a Gyvt.-ben meghatározott anyagi támogatások rendszere 2015. március 1-től jelentősen átalakult. Korábban a támogatások nagy részénél a jogosultsági feltételek konkrétan kidolgozásra kerültek, más ellátások esetében csekély mértékű eltérés volt engedélyezve. Az Szt. és a Gyvt. 2015. évi módosításával az Országgyűlés elsődleges célja az volt, hogy megújítsa a rászorulóknak támogatási rendszerét. E módosításoknak megfelelően az új **szociális támogatási rendszer** igazságosabb és átláthatóbb lett, emellett elejét vette a korábban gyakran tapasztalt, segélyekkel való visszaéléseknek. Az állam által biztosított támogatási formákon túl az emberek szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata (19. táblázat).

19. táblázat: A kecskeméti nyugdíjasok, illetve járadékosok számának alakulása 2017-2020

Ellátási forma	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Öregségi nyugdíjak	21 494	21 542	22 007	21 923	22 451	22 420
Korhatár alattiaknak járó ellátások	1102	903	636	631	541	519
Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	3440	3173	2949	2822	2367	2267
Özvegyi és szülői nyugdíj	729	660	612	564	483	451
Árvaellátás	943	907	822	765	707	675
Mezőgazdasági szövetkezeti járadék	49	46	41	32	20	17
Baleseti járadék	70	64	65	61	58	54
Rokkantsági járadék	306	297	306	306	293	297
Házastársi pótlék	36	31	24	18	10	7
Egyéb járandóság	35	34	41	39	31	35

Forrás: Magyar Államkincstár Közgazdasági és Elemzési Főosztály

²⁵ Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2021.

Ez széles körű szabályozási lehetőséget biztosított az önkormányzatok számára, megadva azt a lehetőséget, hogy a rászorultsági szintek a helyi viszonyok alapján kerüljenek meghatározásra. A 2015 óta eltelt időszakban is jól látható, hogy bár az egyes ellátási formákban sok helyen csökkenést tapasztalunk a járadékosok számában, az igények még mindig jelentősnek mondhatók.

A jelentősebb pénzbeli és természetbeni támogatások esetében megállapítható, hogy az elmúlt években a rászoruló jogosultak létszáma városi szinten lassan csökkenő értéket mutat, bár az egyes támogatási kategóriákban a vizsgált évek között – az ellátásban részesülők számában – kisebb-nagyobb ingadozások mutatkoznak (20. táblázat).

**20. táblázat: Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása
Kecskeméten 2015-2020**

Helyi pénzbeli és természetbeni támogatások		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Időskorúak járadéka* (fő)		102	92	93	74	50	50
Aktív korúak ellátása** (fő)	egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (fő)	1707	1341	1211	824	115	115
	foglalkoztatást helyettesítő támogatás (fő)					590	734
Ápolási díj* (fő)		531	497	435	445	193	194
Gyermekek otthongondozási díja**** (fő)		-				226	230
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás/kedvezmény (fő)		2915	2461	1924	1482	1214	996
Köztetetés (fő)		143	134	133	123	139	118
Közügyellátás* (fő)		2832	2432	3595	3655	2138	1989
Települési támogatás lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez*** (fő)		1205	1638	1181	801	599	508
Települési támogatás a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére *** (fő)		53	73	67	58	49	53
Települési támogatás rendszeres gyógyszerkiadás viseléséhez *** (fő)		66	129	99	54	26	32
Települési támogatás a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személy részére *** (fő)		146	155	106	82	65	54
Rendkívüli települési támogatás *** (fő)		2606	2550	2111	1684	1642	2024

Adatok forrása: Polgármesteri Hivatal, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2021.

* 2013. január 1-jétől a járási hivatal hatáskörébe tartozik.

** 2015. március 1-jétől a járási hivatal hatáskörébe tartozik.

*** 2015. március 1-jétől nyújtható önkormányzati támogatás.

**** Járási hivatal által 2019. január 1-jétől nyújtható támogatás.

A kötelező támogatásokon túl (amelyeket a járási hivatal állapít meg) nyújtott további ellátásokról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzat szabadon dönthet. Az Szt. értelmében az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben levő személyek

számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. Az önkormányzati rendeletben megjelenik a lakhatási kiadások támogatásához, a tartósan beteg hozzátartozó ápolásához, a gyógyszerköltségekhez, valamint az adósságcsoökkentéshez kapcsolódó rendszeres települési támogatás is. A 2020-2021. években a pandémiához kapcsolódóan többször is módosult a rendelet olyan átmeneti szabályokkal, amelyekkel a pandémia okozta gazdasági nehézségeket kezelte az önkormányzat. Társadalom-, szociálpolitikai és egyéb juttatás, támogatás keretében a lakosságnak juttatott támogatások összegében (2015-ben 345,1 millió Ft, 2016-ban 167,1 millió Ft, 2017-ben 131,9 millió Ft, 2018-ban 105,2 millió Ft, 2019-ben 78,5 millió Ft, 2020-ban 101,3 millió Ft, 2021-ben 133,5 millió Ft) is tükröződtek az elmúlt évek kedvezőbb gazdasági és foglalkoztatási lehetőségei, hiszen a támogatások összege 2015 és 2019 között folyamatosan csökkent, majd a pandémiás helyzethez kötődően 2020 és 2021. években megfordult a trend és a jogosultságoknak köszönhetően ismételten növekedtek a rászorultsági alapú szociális kifizetések. Ez a jelenség pedig arra utal, hogy **a szegregáció egyik alapját képező jövedelmi kiszolgáltatottság és rászorultság még napjainkban is jelentős mértékű Kecskeméten.**

4.4.1.1. A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése

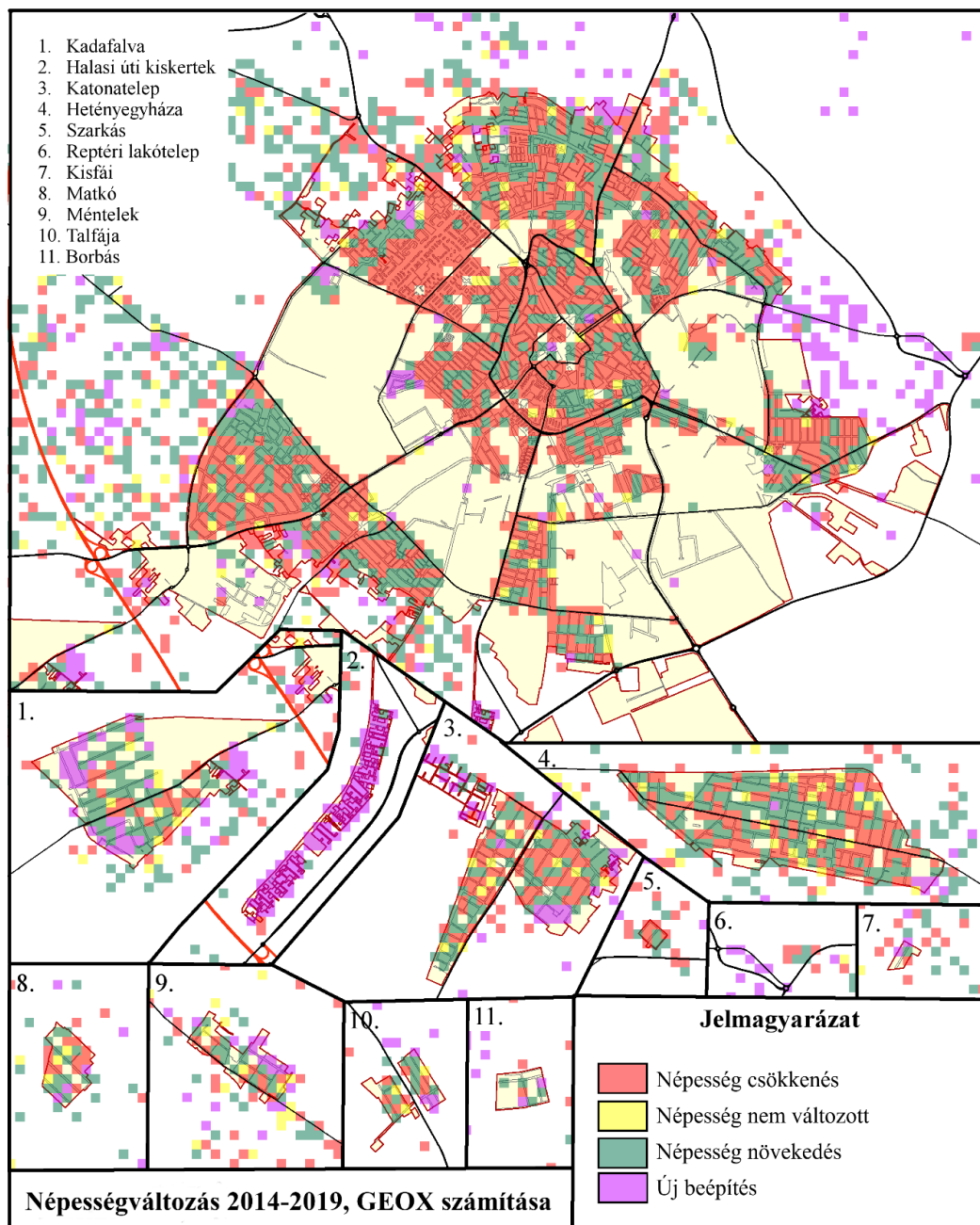
A munkától történő elesés, s ezzel együtt a jövedelem és a társas kapcsolatok beszűkülése, a saját ingatlan elvesztése, a tanulási vagy mentális zavarok, az egészségi állapot megromlása, a fogyatékosság kialakulása, illetve hosszú távon történő fennállása hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a krízishelyzetbe kerülő egyének számára az esélyegyenlőség, vagy éppen a szolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés lehetősége csorbulhat. Különösen nehéz, halmozottan hátrányos helyzetbe kerülhetnek a kisebbségi, szegény, egyszülős családok, inaktív vagy tartós munkanélküli eltartóval rendelkező családok, illetve az ezekben nevelkedő gyermekek, akik egyúttal a város legveszélyeztetettebb társadalmi csoportját alkotják. A vázolt élethelyzetek – az ismert kihívások (pl. SARS-CoV2, az egészségügy és a szociális ellátóhálózat nehézségei, a növekvő társadalmi szegmentáció, az erősödő infláció, az egyre bővülő hitelállomány) miatt – jelentős társadalmi veszélyeket hordoznak Kecskemét esetében is, melyek a szociális ellátóhálózat terhelésének növekedésével, illetve a szegregáció elmélyülésével járhatnak az elkövetkezendő években.

A kecskeméti társadalom életkori, foglalkoztatási, jövedelmi, szociális rászorultsági és iskolázottsági helyzetének változását – a 2011-es népszámlálás adataihoz képest – a 2016-os mikrocenzus időszakának adatai, a KSH adatbázisai, valamint a helyi önkormányzat éves segélyezési adatai alapján ítéltethetjük meg. Ezek alapján megállapítható, hogy az elmúlt egy évtizedben **a város egészében** (2011-ben: 111.411 2016-ban 110.813 fő; 2019-ben: 110.373 fő; 2020-ban: 109.651 fő) – s ezen belül is leginkább a központi belterületen belül (2011-ben 83.130 fő; 2016-ban 80.945 fő; 2019-ben 73.907 fő²⁶) – **általános népességsökkenés**

²⁶ Népességnylvántartó 2019.01.14-ei időpontra vonatkozó adatai alapján. A címadatbázis pontatlanságai miatt, a térinformatikai feldolgozás 2% körüli hibahatárt mutat a központi belterület vonatkozásában. Hivatalos adatok csak a 2022-es népszámlálást követően érhetők majd el.

figyelhető meg. Kivételt csak a belterület peremén lévő városrészek (pl. Vacsiköz, Máriahegy, Petőfiváros, Széchenyiváros ÉNY-i része), illetve a Belvárosban néhány – tömbrehabilitációval, illetve társasház építéssel érintett – telektömb, valamint a szociális hátrányokkal jellemezhető szegregált területek (pl. Ürgés, Mezeiváros, Szeleifalu) képeznek (44. ábra).

44. ábra: A lakosságszám változása Kecskemét belterületén belül 2014-2019 között

Forrás: GeoX adatbázis, 2019.

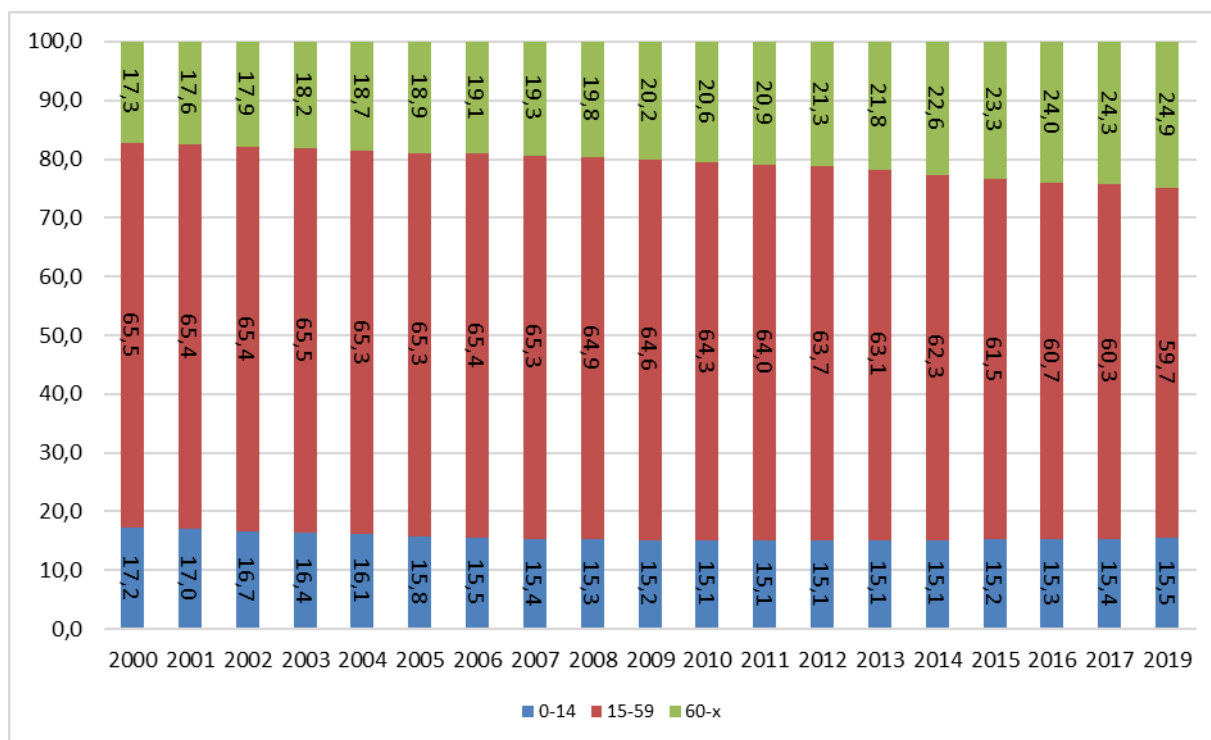
A belterületi lakosság csökkenése részben az előregedéssel jellemezhető városrészek nagyobb arányú halálozási adataival, részben az egyes településrészek alacsony presztízsével, részben pedig az otthonteremtés ösztönzésére meghozott kormányzati intézkedések (5%-os ÁFA, CSOK) következtében végbement ingatlanpiaci átrendeződésekkel (pl. beleterületi

ingatlanárak drasztikus emelkedése, külsőbb övezetekben történő kedvezményes önkormányzati telekosztások, olcsóbb külterületi tanyai ingatlanok), illetve a munkaképes korosztályok városból történő nagyléptékű elköltözésével magyarázható. Ez utóbbi esetében 2011 és 2019 között kiemelten a 15-19 (-2.004 fő), a 20-24 (-904 fő), a 25-29 (-212 fő), a 30-34 (-2.401 fő) és a 35-39 év (-1591 fő) közötti korosztályok számában találhatjuk a legnagyobb visszaesést, amely a vándorlási különbözet kedvezőtlen irányú folyamataival együtt, a város további népességcsökkenését, illetve belső munkaerő-tartalékainak lassú kimerülését vetíti előre.

A jellemző demográfiai folyamatok alapján megállapítható, hogy **Kecskemét egy lassan fogyó** (az elmúlt hat év éves születéseinek átlaga 1.120 fő, míg a halálozásoké 1.251 fő), **előregedő társadalom képét mutatja** (45. ábra).

45. ábra: Kecskemét demográfiai összetételének változása korcsoportos bontás alapján

Forrás: KSH Területi statisztikai alapján saját szerkesztés, 2019.

Különösen kedvezőtlen a munkaképes korú **15-59 éves korosztály számának és arányának** (míg 2000-től 2011-ig a csökkenés összesen 1,5 százalékpont volt, addig 2011 és 2019 között a csökkenés mértéke már meghaladta a 4 százalékpontot) **gyors csökkenése**. Emellett a statisztikai adatok alapján szembeűnő a **60-évnél idősebb korosztály számának és arányának növekedése** is (2011-től 2019-ig 4 százalékponttal növekedett a 60 évesnél idősebb korosztály aránya, ez az adott korosztály tekintetében közel 4.000 fős növekményt jelent), amely a város szociális ellátórendszerét helyezi egyre nagyobb nyomás alá, akár már a közeljövőben is.

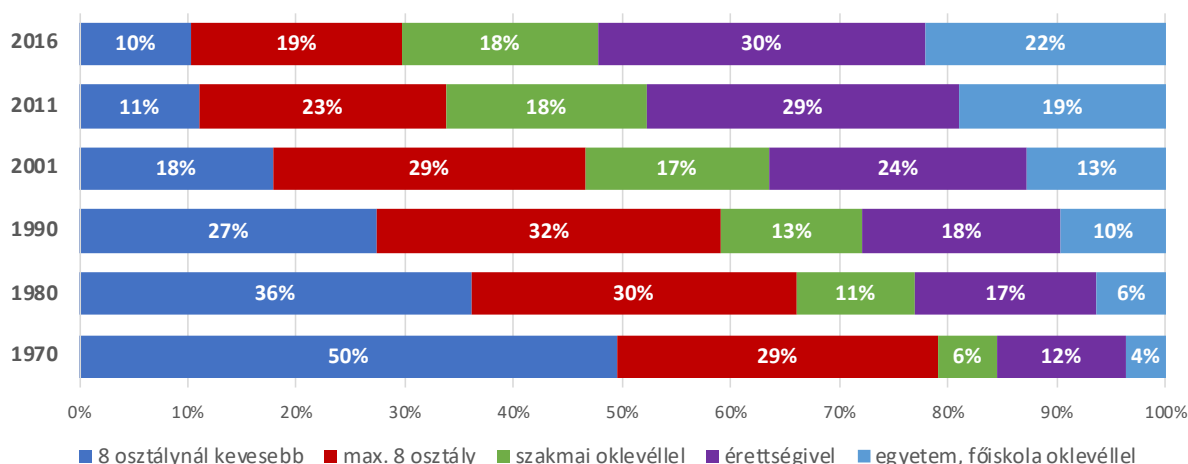
A város demográfiai kihívásainak kezelése, a jellemző folyamatainak kedvező irányú megváltoztatása, jelentősebb **állami segítség, valamint komplex** – és hosszabb, 10-15 évre

tervezett – **demográfiai, társadalom- és életminőség fejlesztési programok** (pl. állami bérlakásépítési program, lakbértámogatási programok, bérfelzárkóztatási programok, társadalmi integrációs és életpálya programok, kiemelt város-, környezet- és szolgáltatásfejlesztési programok) **erősítése, illetve hosszú távú fenntartása nélkül nem lehetséges.**

Kecskemét jellemző népesedési viszonyai mellett, érdemes részletesebben elemezni **lakosságának iskolai végzettségét** is. A társadalom iskolázottsági viszonyai nem csak egyfajta „válságállóságot”, innovációs és adaptációs szintet feltételeznek, de tükrözhetik egy adott közösség változásokkal szembeni alkalmazkodóképességét és rugalmasságát, valamint utalhat a település általános fejlettségére és szolgáltatási környezetének színvonalára is. Kecskemét társadalmának iskolázottsági jellemzői²⁷ – a 7 évesnél idősebb korosztály körében – az elmúlt 50 év folyamán jelentős javulást mutattak (46. ábra).

46. ábra: A 7 éves és idősebb népesség megoszlása iskolai végzettség szerint

Forrás: KSH Népszámlálás 1970-2011 és Mikrocenzus 2016.

Ha a 2000 utáni folyamatokat vizsgáljuk, megállapítható, hogy az **országos tendenciáknak megfelelően, Kecskeméten is növekedett az egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya** (2001-ben 13%, míg 2016-ban 22%) az össznépességen belül. Hasonlóan kedvező folyamatokat figyelhetünk meg az érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők arányának növekedésében (2001-ben 24%, míg 2016-ban 30%), valamint az alacsony végzettségűek (legfeljebb 8 osztállyal rendelkezők) számának és arányának csökkenésében.

Gondot jelent ugyanakkor a városban **az alacsonyan képzettek még mindig viszonylag magas száma** (34.778 fő) **és aránya (29%) is.** A vizsgálatok igazolták, hogy nem csak a 7 évesnél idősebb, de – az iskolázottsági viszonyokról sokkal realisabb képet adó – **15 évesnél idősebb korosztály körében is magas a legfeljebb 8 osztállyal rendelkezők száma** (26.093 fő). Ez az a társadalmi réteg, amely még viszonylag jelentős munkaerőtartalékot jelent a városban, s alanyai lehetnek a különböző szakképzési, integrációs és közfoglalkoztatási programoknak. Esetükben a megfelelő motivációs szint kialakítása érdekében – a szociológiai

²⁷ A társadalom települési szintű iskolázottsági adatairól a népszámlálások, illetve a legutóbbi (2016-os) mikrocenzus idejére állnak rendelkezésre adatok.

és munkaerőpiaci jelzéseknek megfelelően – különböző felzárkóztatási, életvezetési tanácsadási programokba történő bevonás is szükséges lehet.

A város gazdasági fejlődéséből adódóan, **2011 óta csak a kecskeméti székhelyű működő gazdasági társaságok körében közel 8.500 új munkahely létesült** (a tényleges munkahelyek száma a valóságban még ennél is nagyobb mértékben bővíthetett), aminek következtében a **kecskeméti lakónépesség gazdasági aktivitása kedvezőbb képet mutat mind a Bács-Kiskun megyei, mind pedig az országos átlagnál**. A 2016-os mikrocenzus alapján Kecskeméten a foglalkoztatottak aránya (49%), ami magasabb a megyei (45%) és az országos értéknél (46%) is. Lényegesen alacsonyabb az ellátásban részesülő inaktív társadalmi réteg aránya (25%), mint az országos (28%), vagy a megyei (29%) átlag. A városban nagy számban jelen lévő munkahelyeknek (kb. 70.000 db) köszönhetően, az elmúlt években kedvezően alakultak a **munkanélküliségi mutatók** (21. táblázat).

21. táblázat: Kecskemét jellemző munkanélküliségi adatainak változása

Év	Munkanélküli (fő)	Munkanélküli (%)	Munkavállalási korú (15- 64 éves) népesség (fő)
2000	▲ 3207	▲ 4,75%	▲ 67 493
2001	▲ 3785	▲ 5,54%	▲ 70 753
2002	▼ 3347	▼ 4,73%	● 70 753
2003	▲ 3448	▲ 4,83%	▲ 71 336
2004	▲ 3465	▲ 4,84%	▲ 71 530
2005	▲ 3683	▲ 5,10%	▲ 72 219
2006	▼ 3479	▼ 4,78%	▲ 72 722
2007	▲ 3984	▲ 5,42%	▲ 73 403
2008	▲ 4334	▲ 5,88%	▲ 73 644
2009	▲ 6039	▲ 8,08%	▲ 74 718
20010	▼ 5942	▼ 7,93%	▲ 74 865
2011	▼ 5553	▼ 7,42%	▼ 74 769
2012	▼ 5420	▼ 7,30%	▼ 74 706
2013	▼ 5230	▼ 7,00%	▼ 74 289
2014	▼ 4164	▼ 5,31%	▲ 78 433
2015	▼ 4073	▼ 5,22%	▼ 78 009
2016	▼ 3454	▼ 4,10%	▼ 77 218
2017	▼ 2893	▼ 3,78%	▼ 76 345
2018	▼ 2437	▼ 3,23%	▼ 75 399
2019	▼ 2287	▼ 3,05%	▼ 74 899
2020	▲ 2730	▲ 3,74%	▼ 73 087
2021	▼ 2147	▼ 2,97%	▼ 72 263

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 2022.

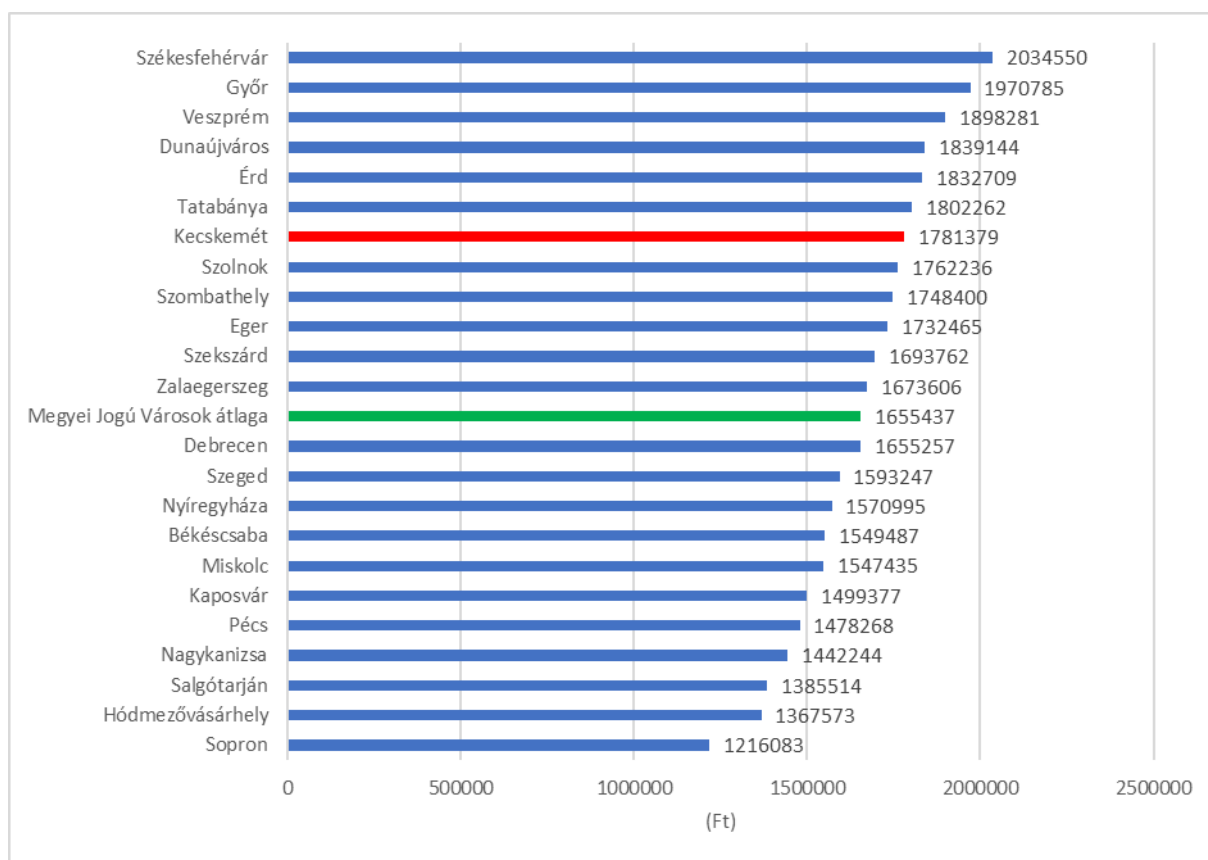
A munkanélküliség alakulása kapcsán megállapítható, hogy napjainkban már egyértelmű **szerkezeti munkanélküliségről beszélhetünk Kecskeméten**, hiszen a regisztrált munkanélküliek száma 2017 óta 3.000 fő alatt van, ugyanakkor a bejelentett betöltetlen álláshelyek havi átlaga napjainkban 700 db körül alakult. Ezek az álláshelyek, azonban a

hiányszakmákban jelentkeztek, s jelentős részük megfelelő szakképesítéshez kötődött. Ugyanakkor, ha megfigyeljük a nyilvántartott álláskereső végzettség szerinti megoszlását, látható, hogy a legfeljebb általános iskolát végzettek és a szak-, szakközépiskolai, szakmunkás végzettségű álláskereső felülreprezentáltak a munkaképes korú (15-64 éves) lakosságon belüli számarányukhoz képest (átlagban ők adják a kecskeméti munkanélküliek közel háromnegyedét, 73,1%). Egy jelentős részük esetében, foglalkoztathatósági problémák is felmerülnek. Nem véletlen, hogy ez a munkavállalói réteg megfelelő végzettség és motiváció hiányában, csak nagyon nehezen jut el az elsődleges munkaerőpiacra. *Esetükben az oktatási és közmunkaprogramok mellett, komplex életvezetési és felzárkóztató programok jelenthetnék a hosszútávú megoldást.*

A helyi társadalom életkörülményeinek javításában alapvető szerepet játszik **a jövedelmi viszonyok alakulása**. A 2008-2012-es pénzügyi válság vége és a Mercedes gyár termelésének beindulása (2012) óta, Kecskeméten az egy főre jutó átlagjövedelem jelentős mértékű (96,1%) növekedését figyelhettük meg. **A helyi gazdaság erősödésének köszönhető, hogy a versenytársakénál dinamikusabban növekedett az egy főre jutó átlagjövedelem**, így Kecskemét a megyei jogú városok rangsorában a 2012. évi 15. helyről a 7. helyre tudott előre lépni, az 1.78 millió Ft-os értékével (47. ábra).

47. ábra: Egy főre jutó átlagjövedelem a megyei jogú városokban 2019-ben

Forrás: TEIR 2019.

A munkahelyek számának növekedéséből is adódóan **az adófizetők száma a 2012. évi 51.785 főről 2019-re 57.470 főre emelkedett.** Kedvezően alakult **az egy adófizetőre jutó jövedelem alakulása is, amely a vizsgált időszakban 74,5%-os növekedést mutatott,** így 2019-ben a 3.42 millió Ft-os érték, a megyei jogú városok sorában az 5. legmagasabb átlagjövedelmet jelentette.

A társadalom jövedelmi helyzetéről átfogóbb és részletesebb képet kapunk, ha az SZJA adóalapot képező belföldi jövedelmet vizsgáljuk az éves összevont adóalapba tartozó különböző jövedelmi sávokon 2012 és 2019 között (22. táblázat). Különösen a szélső jövedelmi sávok (0-1.500.000 Ft, valamint az 5 millió Ft feletti adózott jövedelmek) kapcsán figyelhetők meg elemzésre érdemes változások. 2012-ben a 0-300.000 Ft-os jövedelmi sávba 7.517 fő tartozott. **Mélyebb társadalmi problémákat feltételez, hogy az elmúlt 7 évben, a jelzett a jövedelmi sávba tartozó társadalmi csoport, nem tudott kitörni a – jövedelme alapján feltételezhető – mélyszegénységből (2019-ben: 7.469 fő).** Nem sokkal jobb a 300.001-600.000 Ft-os éves jövedelmi sávba tartozó emberek helyzete sem, akiknek száma ugyan majd 1.000 fővel csökkenni tudott, de a 2019-es számuk még így is magas (2.779 fő) volt.

22. táblázat: SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem a kiválasztott jövedelmi sávokon
Kecskeméten

2012			2019		
Jövedelmi sávok (Ft)	A jövedelmi sávba tartozó adófizetők száma (fő)	SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem, az éves összevont adóalapba tartozó jövedelmi sávon (Ft)	Jövedelmi sávok (Ft)	A jövedelmi sávba tartozó adófizetők száma (fő)	SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem, az éves összevont adóalapba tartozó jövedelmi sávon (Ft)
0-300.000	7.517	714.519.139	0-300.000	7.469	597.491.965
300.001-600.000	3.641	1.643.080.443	300.001-600.000	2.779	1.260.345.951
600.001-800.000	2.619	1.822.660.895	600.001-800.000	1.349	941.885.399
800.001-1.000.000	2.234	2.016.482.811	800.001-1.000.000	1.619	1.455.234.467
1.000.001-1.200.000	3.446	3.821.680.176	1.000.001-1.200.000	1.619	1.806.546.844
1.200.001-1.500.000	7.154	9.590.319.093	1.200.001-1.500.000	1.820	2.454.880.400
5.000.001-10.000.000	2.409	15.961.889.568	5.000.001-10.000.000	9.843	65.606.177.250
10.000.001-20.000.000	443	5.784.610.056	10.000.001-20.000.000	1.884	24.349.121.328
20.000.001-X	125	3.695.744.239	20.000.001-X	322	10.296.380.290

Forrás: TEIR, 2020

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy **a jelzett több mint 10.000 kecskeméti adófizetőnek a jövedelmi helyzete az elmúlt években gyakorlatilag nem változott, így a létminimum alatt élnek.** A jelzett adófizetői réteg jövedelmi és társadalmi integrációja kiemelt feladatként jelentkezhet a jövőben.

A másik oldalról viszont örvendetes, hogy **jelentős mértékben (több mint 9.000 fővel) növekedett az 5 millió Ft feletti jövedelmi sávokba tartozó adófizetők száma,** az általuk biztosított SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem pedig több mint ötszörösére duzzadt a 2012 és 2019 között. **A város gazdasági erősödése és a bővülő jövedelem azonban tovább szélesítette a legalacsonyabb és legmagasabb jövedelmi osztályokba tartozó társadalmi csoportok közötti életszínvonalbeli különbségeket.** Az egy főre jutó éves átlagos jövedelmek tekintetében az 1.500.000 Ft alatti és az 5 millió Ft feletti összjövedelmek tekintetében a 2012-es 11,6-szeres különbség, 2019-ben már 16,27-szoros különbséget mutatott.

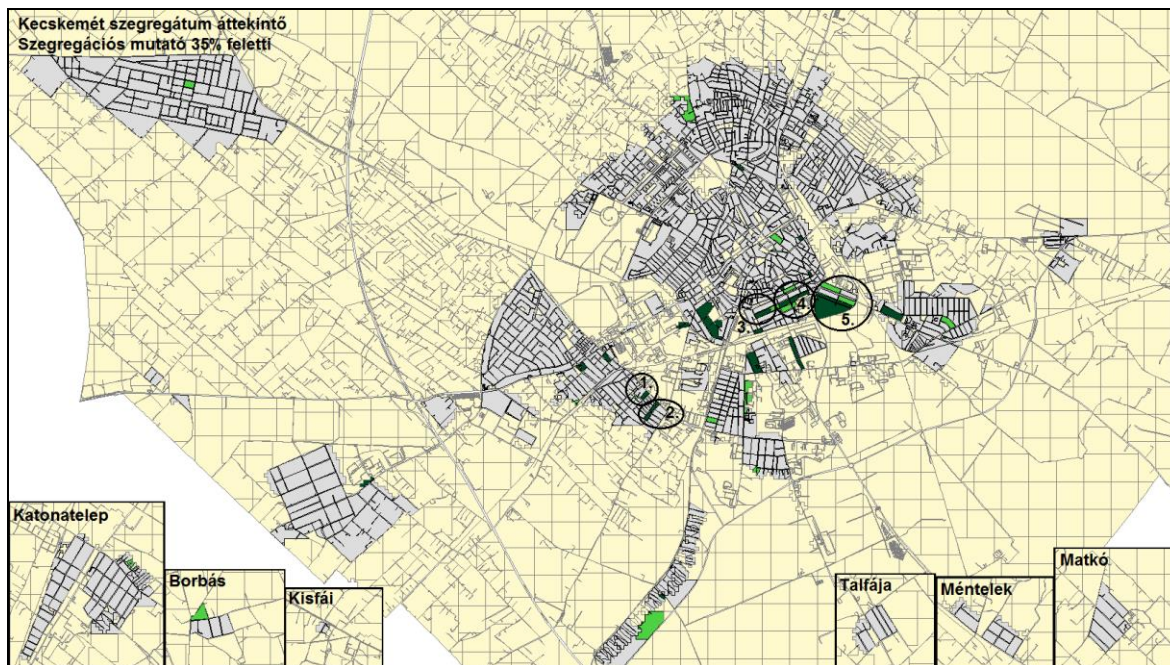
A jövedelmi olló nyílása, számos problémát (pl. szegregációs folyamatok erősödése, mély- és gyermekszegénység tartóssá válása, növekvő igény a szociális ellátásokra, bűnözés és deviáns viselkedési formák erősödése) generálhat a jövőben. Emellett egyes (alacsonyabb presztízsű és kevésbé jól fizető) munkakörök esetében munkaerőhiány alakulhat ki Kecskeméten, mint ahogyan a hiányszakmák kapcsán a város munkaadói erősödő bérversenyre is számíthatnak. Ez utóbbi folyamat érzékenyen érintheti az önkormányzatot is, hiszen a bérverseny nem csak a városi munkaadók – ezen belül is az önkormányzati és piaci szegmens – között jelenik meg, hanem országos szinten is, így a jól képzett szakemberekért, vagy a hiányszakmákban dolgozókért az ország más – magasabb jövedelmi szinttel rendelkező – településeiről is bejelentkezhetnek, amely tovább mélyítheti a város demográfiai, illetve munkaerőpiaci kihívásait.

4.4.1.2. A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése

A településkörnyezeti viszonyok miatt, **Kecskemét városában a szegregációs jelenségek országos viszonylatban és összességükben közepesnek, illetve annál is egy kicsit kedvezőbbnek tekinthetők.** Az elmúlt fél évszázad változatos urbanizációs folyamatainak eredményeként azonban Kecskeméten is kialakultak azok a lakóövezetek, amelyek egymástól igen eltérő életszínvonalbeli, lakókörnyezeti és szolgáltatási szintet nyújtanak. Ebben nagy szerepet játszott a belterületeken, a szocializmus éveiben kialakított, több ezres népességű lakótelepek létrejötte (pl. Széchenyiváros, Árpádváros), a divatosá váló kertvárosi egységek átfarmálódása, (pl. Petőfiváros, Hunyadváros, Alsószéktó), a különböző városrészek lakosságcsereje, a külterületek birtokbavétele és a – források hiányában – kevésbé preferált övezetek megrekedése, stagnálása (pl. Műkertváros, Szeleifalu, Muszáj). Egyes városrészek nem kerülhették el a társadalom periferiáján élők beköltözését, a slumok kialakulását és a gettósodást sem (pl. Halasi úti lakótelep, Ürgés, Erzsébetváros déli része). A földrajzi szegregálódás hátterében az a folyamat azonosítható, hogy a műszaki leromlással és társadalmi átalakulással jellemezhető területekről elköltöző, módosabb családok helyére – az

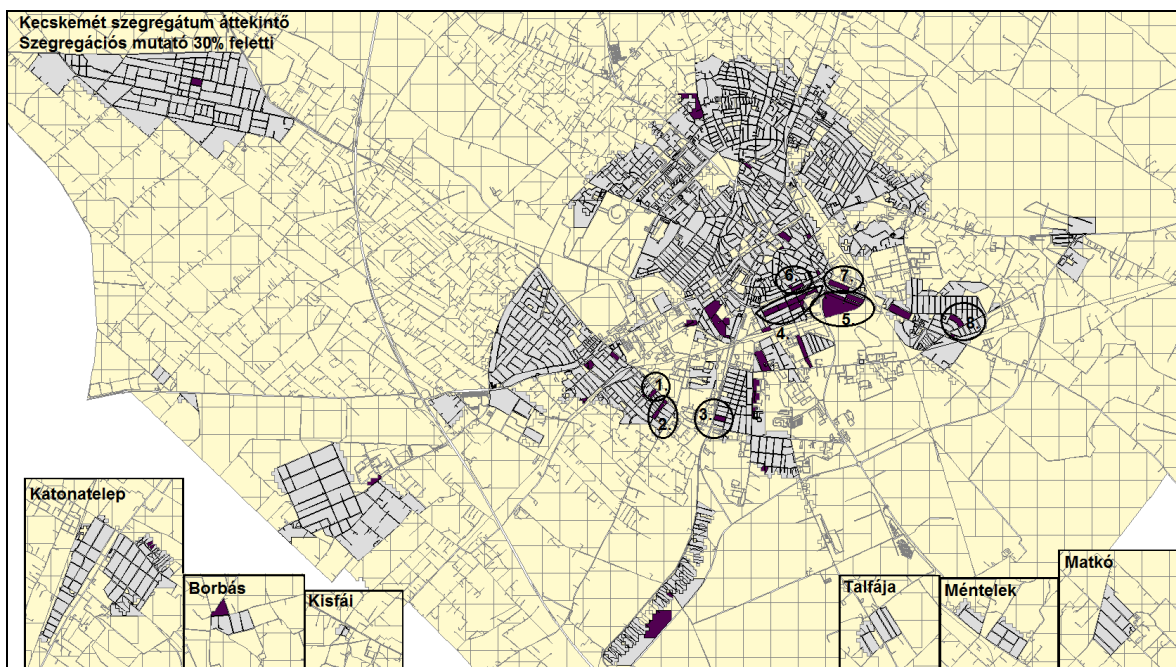
alacsonyabb ingatlanár és fenntartási költségek miatt – szegényebb, szociális problémákkal küzdő lakosok költöznek be, ezzel gyorsítva egyes városrészek leértékelődését, leromlását (48. és 49. ábra).

48. ábra: Kecskemét szegregált területei a 2011-es népszámlálás adatai alapján

Forrás: KSH Népszámlálási Főosztály „Igazolás” 2017.

49. ábra: Kecskemét szegregáció által veszélyeztetett területei a 2011-es népszámlálás adatai alapján

Forrás: KSH Népszámlálási Főosztály „Igazolás” 2017.

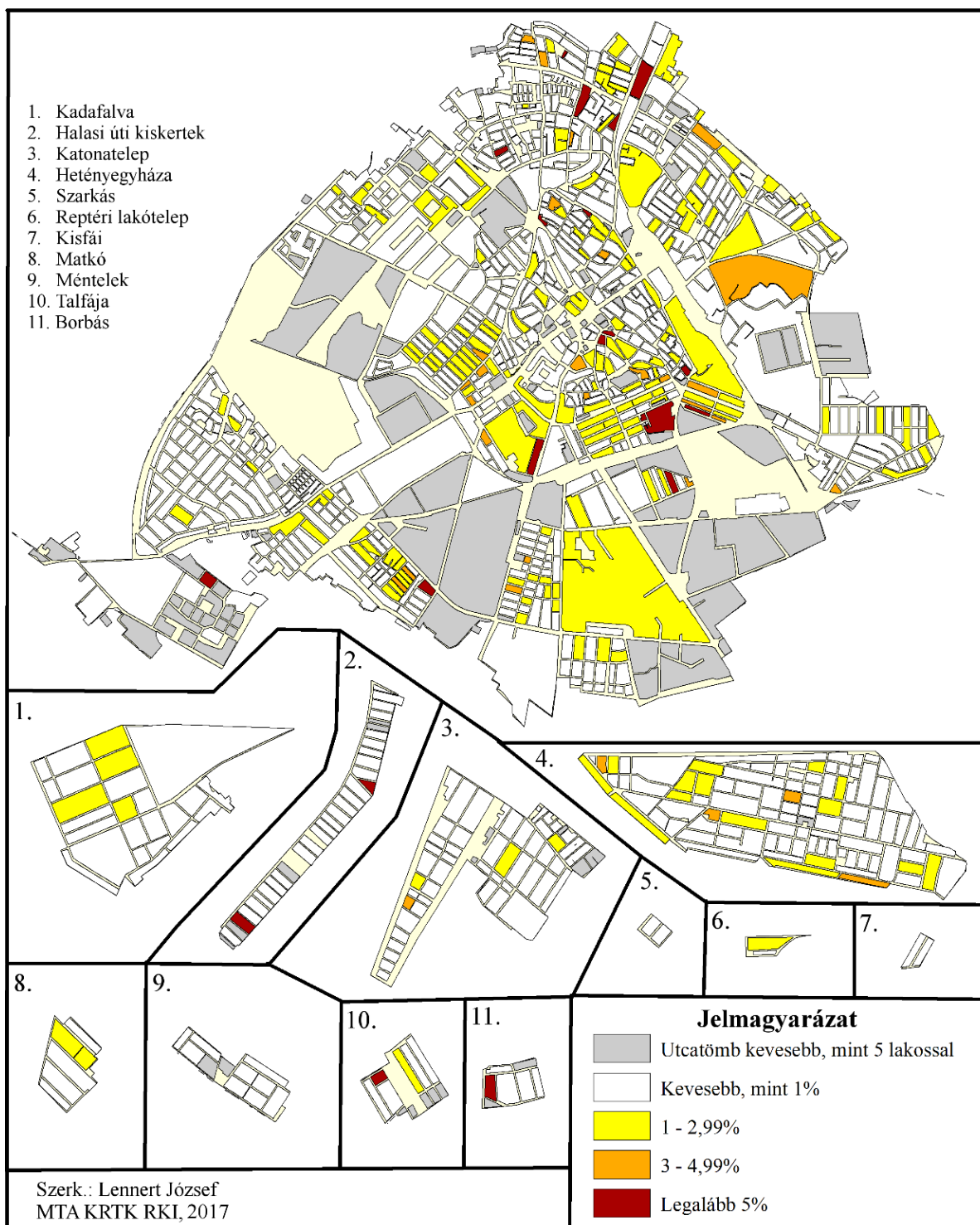

A leszakadó városrészek lakosságának mindezen okok miatt, szembe kellett/kell néznie a kirekesztődés folyamatával. A jelzett belterületi egységek mellett, feltűnően nagy különbségek alakultak ki az egyes külterületi zónákban (pl. Belső-Máriahegy, Szarkás, Budaihegy) is, ahol ugyanúgy meg tapasztalható a fényűző luxus és a nyomor. A területi szegregáció jelensége az ezredfordulóra jól láthatóvá vált, a leszakadó város és utcarészek helyzete azóta is számos konfliktus forrását képezi. A 2011-es népszámlálás adataira támaszkodva, a szegregációs mutató alapján a KSH 5 szegregált és további 8 szegregáció által veszélyeztetett területet azonosított Kecskeméten. Nagyobb egybefüggő szegregált tömbök Ürgés, Kossuth- és Erzsébetváros déli részén, valamint Szeleifalu területén alakultak ki, emellett szegregáció által veszélyeztetett területeket találhatunk még Műkertvárosban és Rendőrfalu déli részén.

Az egyes lakóövezetek anyagi státusza és presztízse, épített környezetük, intézményeik állapota általánosságban leromlott, csupán az elmúlt évek fejlesztései (pl. Mezeiváros és Ürgés szociális városrehabilitációja 2014, Szeleifalu, Rávány-tér, Ürgés szociális jellegű városrehabilitációs beavatkozások 2020-2022) jelentettek enyhülést. A jelzett területek szegregációs folyamatai nem újkeletűek, a szegregátumok a város különböző részeinek eltérő fejlődéséből, egyes területek elhanyagolásából, leértékelődéséből, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok tömeges betelepüléséből, illetve a közszolgáltatások kiépítésének elmaradásából (pl. Műkertváros, Halasi úti lakótelep, Szeleifalu) alakultak ki. Bár olyan új területi folyamatokat is megfigyelhetünk, mint pl. a legrosszabb helyzetben lévő társadalmi csoportok olcsó és leromlott tanyákra történő kiköltözése (pl. Szarkás).

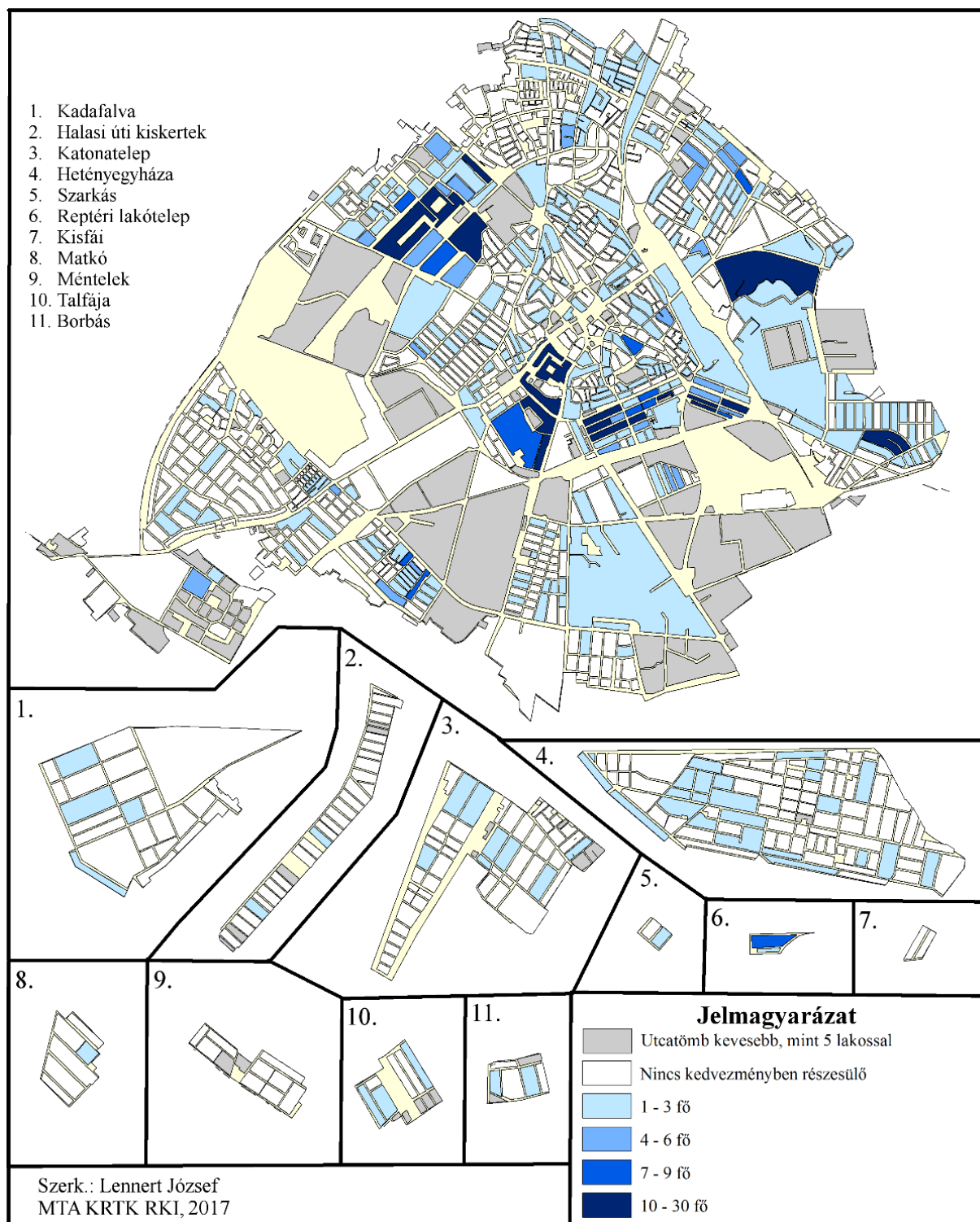
Kecskeméten a rossz anyagi körülmények között élő, **szociálisan rászoruló népesség** nagyságáról nagyon nehéz átfogó és pontos képet adni. Ennek meghatározásához, illetve hozzávetőleges becsléséhez több megközelítés is alkalmazható, így például figyelembe vehetjük a pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának alakulását (50. és 51. ábra), a jövedelmi különbségek területi megjelenését, sőt még az előregedéssel veszélyeztetett területeket is, ahol egyszerre jelenhet meg az alacsony jövedelem, az egyszemélyes háztartás, a megbetegedések magasabb aránya, illetve a szociális rászorultság.

50. ábra: Lakhatási települési támogatásban részesülők százalékos megoszlása

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Anti-Szegregációs Program (2014-2020) felülvizsgálata és átdolgozása 2017.

51. ábra: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

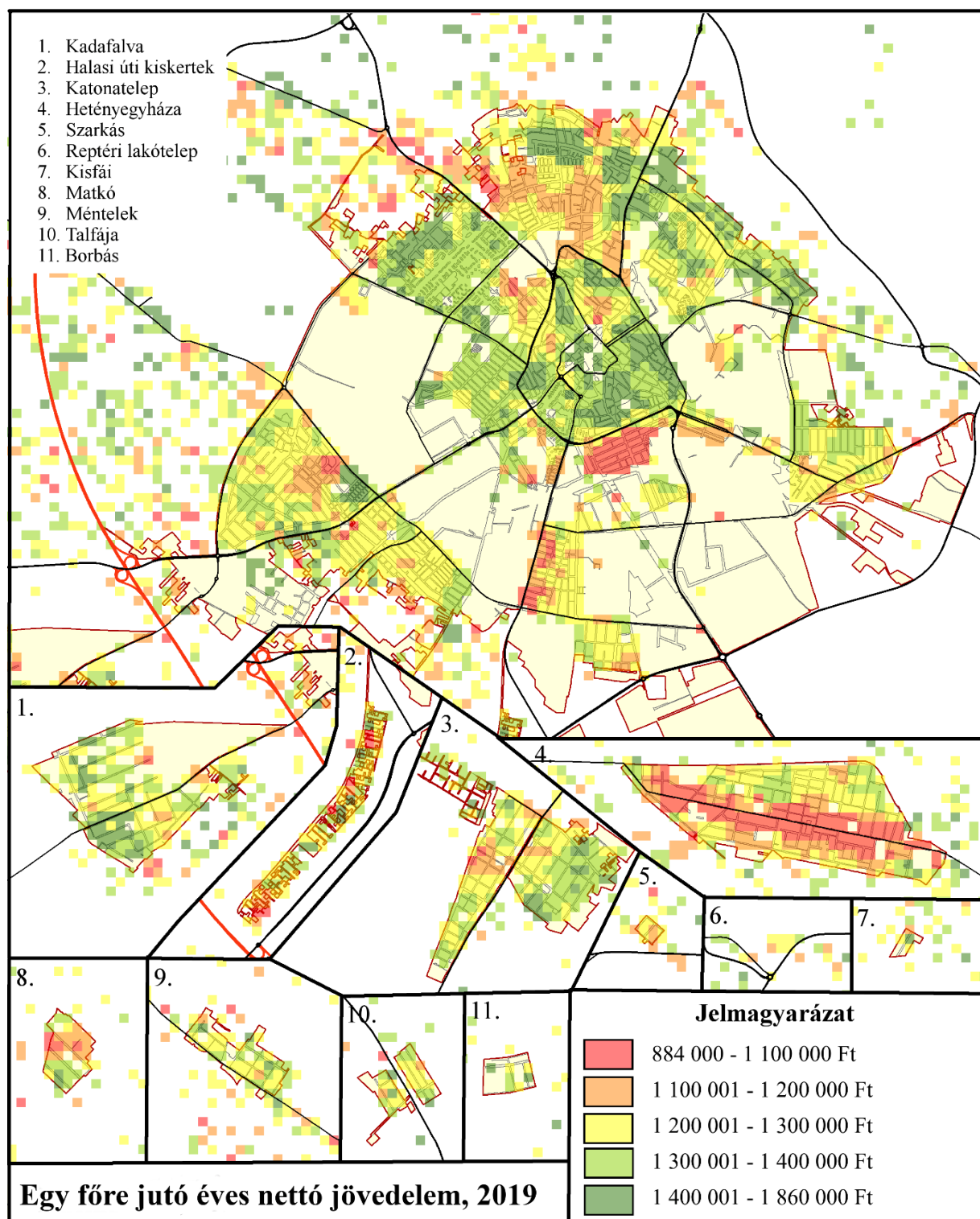
Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Anti-Szegregációs Program (2014-2020) felülvizsgálata és átdolgozása 2017.

Az általános gazdasági fellendülés ellenére valószínűsíthető (ld. jövedelmi bekezdésről szóló részt), hogy a városon belül az egyes társadalmi csoportok tekintetében, a jövedelmi és életminőségbeli különbségek a vizsgált időszakban tovább növekedtek. **A legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező népesség sajátos területi koncentrációt rajzol ki (52. ábra),**

amely jól korrelál a szegregált, vagy szegregáció által veszélyeztetett területek megjelenésével.

52. ábra: A jövedelmi különbségek területi megjelenése Kecskeméten 2019-ben

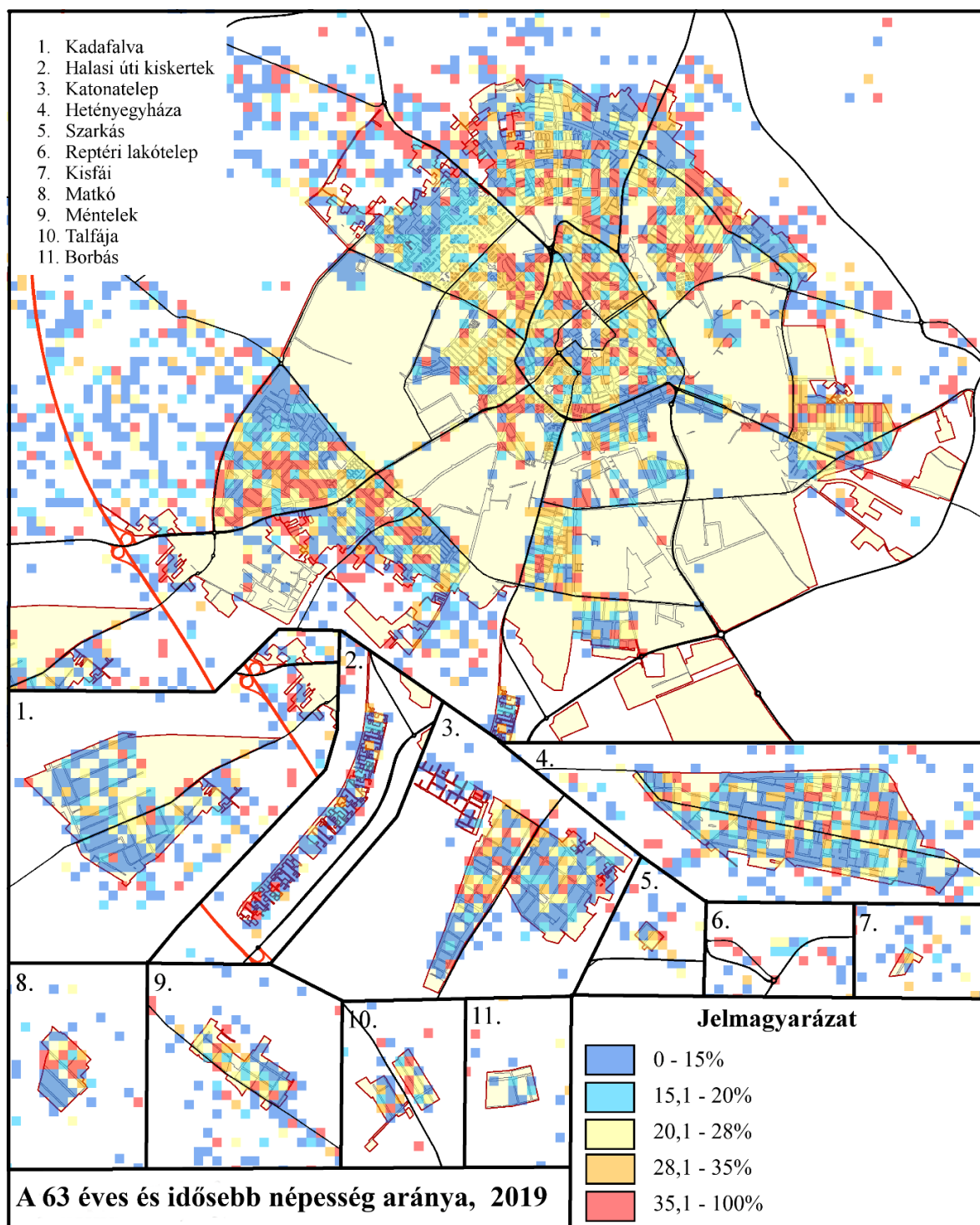
Forrás: GeoX adatbázis, 2019.

A jövedelem területi szóródása mellett, a **szociális ellátó szférának jelentős kihívást jelenthet a jövőben a lakosság előregedése is**, amely részben az idősellátás rendszerével

szemben fogalmaz majd meg fejlesztési feladatokat, részben pedig a városfejlesztés egészét állítja kihívások elé. Az előregedő városrészek, illetve telektömbök (53. ábra) esetében feladatként jelentkezik a megfelelő műszaki és szolgáltatási színvonal biztosítása, valamint a terület kedvező társadalmi megítélésének és ingatlanpiaci értékének fenntartása. Ezek a kihívások különösen a Belváros, a Hunyadiváros, a Műkertváros és a Rendőrfalu esetében jelentkeztek, mely területek az elmúlt évtizedben jelentős előregedési tendenciát mutattak.

53. ábra: Az idősebb korosztályok területi megjelenése Kecskeméten 2019-ben

Forrás: GeoX adatbázis, 2019.

4.4.2. Antiszegregációs Terv

Az antiszegregáció elleni küzdelemben meghatározó szempont, hogy a helyi önkormányzat, a civil szervezetek, egyházi és oktatási-nevelési intézmények feladatokat vállaljanak a helyi szegregációs jelenségek felszámolásának érdekében. Kecskemét városa a szegregációs jelenségek megszüntetésére törekszik, amit egy hosszú távú, számos tényezőt figyelembe vevő, s az adott városrész (szegregált, vagy szegregáció által veszélyeztetett területrész) sajátosságainak megfelelően elkészített, továbbá a fenntartható városfejlesztési stratégiájához jól illeszkedő Antiszegregációs Terv segítségével képes megvalósítani. Az egész város jövője, kiegyensúlyozott fejlődése szempontjából fontos az elmaradott városrészek rehabilitációja, a helyi társadalom felzárkóztatása, a szociális szférában dolgozók megbecsülése és megfelelő munkakörülményeinek biztosítása, de ez – mind a szakmai indokok, mind pedig a szociális szférára fordítható szűkös források miatt – nem lehet eredményes, széles körű központi és uniós segítségnyújtás nélkül. Az önkormányzatok fejlesztési lehetőségei korlátozottak, hiszen a szociális fejlesztésekre, valamint különböző ellátásokra, programokra fordítható keretek szűkösek. Az Antiszegregációs Terv végrehajtása olyan mértékű finanszírozást igényel, melyet sem az érintett szolgáltatást nyújtó intézmények, sem a fenntartó önkormányzat önerőből nem képes biztosítani. A terv megvalósulását az eddigiekben az is nehezítette, hogy az állami kezdeményezések, komplex elképzelések, ösztönzők, vagy éppen pályázati kiírások átgondoltsága és volumene nem volt elegendő – a jogszabályi környezet változásáról nem is beszélve – ahhoz, hogy a szegregált területek felszámolhatók legyenek, vagyis az önkormányzatok csak a lehetőségeihez mérten tudtak előre haladni az antiszegregációs törekvéseik megvalósításában.

Kecskemét jövőbeli **Antiszegregációs Tervében, a társadalmi felzárkóztató programokat öt kiemelt területen kívánja megvalósítani.** Ezek összhangban lennének Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) megfogalmazott átfogó célkitűzésével, melyben érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét;
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét;
- a diszkriminációmentességet;
- a szegregációmentességet;
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Ezek teljesülése a rászoruló társadalmi rétegek körében **a szociális hátrányok csökkentésével, illetve a társadalmi felzárkóztatás erősítésével, az oktatási szegregáció (ld. a pandémiás helyzet alatti távoktatást) mérséklésével, az egészségi állapot, a lakókörnyezet és lakhatási viszonyok javításával** (ld. szociális városrehabilitációs program, szociális bérlakások felújítása), valamint **a munkaerőpiaci reintegráció felgyorsításával** lenne elérhető. **Ezek összhangban vannak a TOP-Plusz szociális városrehabilitációra vonatkozó beavatkozásainak céljaival is,** mint például a hátrányos helyzetű lakosság

számára célzott közszolgáltatások jobb elérhetőségének biztosítása, az épített környezet fejlesztése által az életkörülmények javítása, a felzárkóztatást és beilleszkedést segítő közösségi funkciók és alapvető infrastrukturális igények kielégítése, vagy az érintett lakosság társadalmi kohéziójának erősítése. Emellett a tervezett célok megfelelő egyezést mutatnak **az EFOP Plusz keretében a „Társadalmi felzárkózási fejlesztések”** prioritási tengely egyedi célkitűzéseivel és beavatkozásaival, mint például a **hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának erősítése, a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatásának támogatása, a társadalmi reintegráció erősítése, vagy a „Szociális fejlesztések”** prioritási tengely céljaival, melyek az **aktív befogadás ösztönzését, többek között az esélyegyenlőség, diszkriminációmentesség és az aktív részvétel előmozdítását, valamint a foglalkoztathatóság javítását** foglalmazták meg, különösen hátrányos helyzetű személyek vonatkozásában.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának a jelentős társadalmi igények miatt, kiemelt figyelmet kell fordítania a városban található szegregátumok vagy szegregációval veszélyeztetett területek kezelésére, a jelentkező szegregációs folyamatok megfékezésére, az ott élők társadalmi felzárkóztatására, hatékony integrációjára, továbbá a terület infrastrukturális feltételeinek javítására, ezen belül is az önkormányzat szociális bérlet-állományának megőrzésére, műszaki állapotának fenntartására. Ez számos szükséges beavatkozást kíván meg a településtől, melynek elemeit a következő fejezet tartalmazza.

4.4.2.1. Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok

A területi alapokon is megnyilvánuló társadalmi hátrányok csökkentéséhez a 2021 és 2027 közötti időszakban a lakhatási viszonyok javítása, a lakókörnyezet és az infrastruktúra fejlesztése mellett, a humán-erőforrás fejlesztést, a képzést, a foglalkoztatást, a közösségi élet és közösségfejlesztés feltételeit, a megfelelő egészségügyi és mentális állapotot, valamint a különböző szociális és egyéb lakossági ellátások fejlesztését, valamint egyenlő hozzáférhetőségét kívánja megteremteni, illetve javítani Kecskemét városa.

Miután a vonatkozó társadalmi integrációs és felzárkóztató programok hosszabb időt igényelnek, a megfogalmazott beavatkozási tervek – figyelembe véve a szegregált területeken felmért folyamatokat és a problémák természetét – csak következetes végrehajtás mellett, a megfelelő erőforrások hosszú távú biztosításával lehetségesek.

A jelen Antiszegregációs Tervben, megfogalmazott fejlesztési célokat, valamint a hozzájuk kapcsolódó tervezett beavatkozási javaslatokat a 23. és 24. táblázat foglalja össze.

23. táblázat: Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások 2022-2027

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1. A szociális hátrányok csökkentése és a társadalmi felzárkóztatás erősítése	1.1. Esélyteremtő programok, közösségi és szociális funkciót szolgáló tevékenységek, közösségfejlesztést célzó programok az alacsony státuszú családok részére	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	1.2. A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek helyzetének javítása, a szociális szolgáltatások kötelező feladatellátáson túli, helyi igényekre reagáló szolgáltatásainak kialakítása, továbbá a szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	1.3. A kecskeméti szociális munka támogatása, problémafeltáró és felzárkóztató programok indítása (életvezetés, pénzügyi-adósságkezelési tanácsadás, mentálhigiénés tréningek, digitális felzárkóztatás)	15.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	1.4. A szabadidő értelmes eltöltésének elősegítése, a lakosság bevonását, együttműködését, a társadalmi integrációt elősegítő programok megvalósítása	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	1.5. A helyi ellátórendszerrel való együttműködés kialakítása, erősítése az esélyteremtés növelése, a társadalmi integráció, az előítéletek, sztereotípiák oldása érdekében	5.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	1.6. A család- és ifjúságügyi beavatkozások	30.000.000 Ft EFOP Plusz (ESZA+iii)
	1.7. A rászoruló személyek támogatása	700.000.000 Ft Önkormányzati szociális pénzbeli ellátások 20.000.000 Ft EFOP Plusz (ESZA+)
2. Az oktatási szegregáció mérséklése	2.1. A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén	5.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	2.2. Az iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok támogatása	5.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	2.3. A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, formális oktatáson kívüli fejlesztése	5.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	2.4. interaktív személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások szervezése az alacsony státuszú családokban és szegregátumokban élő tanulók számára, az iskolai gyermekvédelmi felelősökkel együttműködésben	5.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
3. Az egészségi és mentális állapot javítása	2.5. A digitális ügyintézéshez szükséges kompetenciák fejlesztése	5.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	3.1. Egészségügyi programok (beleértve a prevenció, mentálhigiénés és szűrő programokat) szervezése, lebonyolítása és az igénybe vehető szűrővizsgálatok elérésének lehetővé tétele	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	3.2. Az egészségügyi szűrések eredménye alapján szükséges gyógyászati segédeszközök beszerzése	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	3.3. Az alacsony státuszú családokban születő gyermekek fokozott figyelemmel kísérése, a koraszülés megelőzésére irányuló védőnői minimál intervenció kiterjesztése	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	3.4. Az alapellátásban dolgozó védőnők kompetencia fejlesztése	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	3.5. Az egészségügyi alapellátásban résztvevő szereplők együttműködésének erősítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása (kiemelten a krónikus nemfertőző betegségek megelőzése, felfedezése és ellátása, a családi életre való felkészítés és a családtervezés támogatása, a COPD korai felismerése, az aktív időskor támogatása, valamint a mentális egészségügy területén)	40.000.000 Ft EFOP Plusz (ESZA+ix)
4. A lakókörnyezet javítása	4.1. Önkormányzati szociális bérházak felújítása, komfortosítása	40.000.000 Ft TOP Plusz (ERFA)
	4.2. A telepszerű körülmények között élők társadalmi integrációját, lakhatási helyzetük javítását célzó beavatkozások	100.000.000 Ft EFOP Plusz (ESZA+viii)
	4.3. A szegregált területek köztérfejlesztési programja (játszóterek, közösségi terek, parkok, zöldítési-, faültetési programok)	15.000.000 Ft TOP Plusz (ERFA)
	4.4. Helyi köztisztasági akciók szervezése a helyi lakosság bevonásával, a revitalizált épített környezet állapotának megőrzése és a még meglévő illegális szeméttelrakatok felszámolása	5.000.000 Ft Önkormányzati saját forrás
	4.5. Bűnmegelőzés, a közbiztonság javítását és a szemléletformálást elősegítő programok megvalósítása	5.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
5. Munkaerőpiaci reintegráció	5.1. Foglalkoztatási lehetőségek (betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.) felderítése, gazdaságfejlesztési együttműködések kialakítása	510.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	5.2. A munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése	400.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
	5.3. A foglalkoztatók felkészítését célzó programok, a célcsoport elhelyezkedésének segítése, a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek érdekében	24.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)
	5.4. Az alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező roma származású munkanélküliek képzése, átképzése és a munkaerőpiacra történő visszatérésük elősegítése	50.000.000 Ft EFOP Plusz (ESZA+)
	5.5. A munkaerőpiacra újonnan belépő hátrányos helyzetű – köztük roma – fiatalok foglalkoztatási helyzetének javítása gyakornoki program keretében	100.000.000 Ft EFOP Plusz (ESZA+)
	5.6. A munkaerőpiacon elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése	17.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)

24. táblázat: Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások 2021-2027

	Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1.	1. szegregátum (Csap utca - Alma utca - Présház utca - Könyves Kálmán körút)	A lakhatási viszonyok javítása, a munkanélküliség csökkentése és a munkavállalást lehetővé tevő képzési, átképzési lehetőségek bővítése a helyi lakosság körében	<i>Tovább vitt folyamatok</i> <ul style="list-style-type: none">Lakhatási feltételek javítása, önkormányzati tulajdonú szociális bérlekások építése (2 db)	67.000.000 Ft TOP-6.7.1. és önkormányzati saját erő
			<ul style="list-style-type: none">A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok	Az összes szegregátumot és szegregáció által veszélyeztetett területet érintően, az akcióterület egészében 118.590.000 Ft TOP-6.9.1.
			<ul style="list-style-type: none">Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési programok	Az összes szegregátumot és szegregáció által veszélyeztetett területet érintően, az akcióterület egészében 46.410.000 Ft TOP-6.9.1.
			<i>2021-ben kezdeményezett beavatkozások</i> <ul style="list-style-type: none">Lakhatási feltételek javítása, önkormányzati tulajdonú szociális bérlekások felújítása	A beruházás által érintett terület pontos meghatározása a népszámlálási eredmények ismeretében és a szegregátumok lehatárolását követően történik meg 40.000.000 Ft TOP Plusz (ERFA) 100.000.000 Ft EFOP Plusz (ERFA)
			<ul style="list-style-type: none">A szegregált területek köztér- és köztisztaságfejlesztési programja (játszóterek, közösségi terek, parkok, zöldítési és faültetési programok)	A beruházás által érintett terület pontos meghatározása a népszámlálási eredmények ismeretében

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

	Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
2.				és a szegregátumok lehatárolását követően történik meg 15.000.000 Ft TOP Plusz (ERFA) 5.000.000 Ft Önkormányzati saját forrás
			<ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó, oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva 85.000.000 TOP Plusz (ESZA+) 550.000.000 Ft EFOP Plusz (ESZA+)
			<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva 100.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+) 70.000.000 Ft EFOP Plusz (ESZA+)
	2. szegregátum (Hanság utca - Róna utca - Frankel Leó utca - Könyves Kálmán körút)	A lakhatási viszonyok és a lakókörnyezet színvonalának javítása, a foglalkoztatási szint emelése, a társadalmi integrációt és közösségfejlesztést segítő programok megvalósítása	Tovább vitt folyamatok	450.000.000 Ft TOP-6.7.1. és önkormányzati saját erő
			<ul style="list-style-type: none"> Lakhatási feltételek javítása, önkormányzati tulajdonú szociális bérlekások építése (12 db) 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			2021-ben kezdeményezett beavatkozások egyéni fejlesztések	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó, oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

	Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
			<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
3.	3. szegregátum (Zsinór utca - Szegedi út - Zöldfa utca - Táltos utca)	A helyi társadalom foglalkoztatási helyzetének javítása, a lakókörnyezet rendezése, az illegális hulladéklerakás felszámolása, továbbá közösségfejlesztést és a családsegítést célzó szolgáltatások erősítése	Tovább vitt folyamatok	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			2021-ben kezdeményezett beavatkozások <ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó, oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
4.	4. szegregátum (Mezei utca - Zöldfa utca - Gödröstemető utca - Zöldfa utca - Új köz- Fazekas köz)	A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek javítása, a lakókörnyezet rendezése és a közbiztonság szintjének emelése	<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			Tovább vitt folyamatok	20.000.000 Ft TOP-6.7.1. és önkormányzati saját erő
			<ul style="list-style-type: none"> Önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások energetikai felújítása (2 db) 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			2021-ben kezdeményezett beavatkozások <ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó, oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

	Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
5.	5. szegregátum (Vasútvonal - Műkerti sétány - Kertész utca - Epreskert utca - Kiskunfélegyháza út - Vasútvonal)	A bűnmegelőzést, a közbiztonság javítását szolgáló fejlesztések megvalósítása, az illegális hulladéklerakás felszámolása, valamint a közösségfejlesztést és foglalkoztatás bővítést lehetővé tevő programok megvalósítása	<i>Tovább vitt folyamatok</i>	167.300.000 Ft TOP-6.7.1. és önkormányzati saját erő
			<ul style="list-style-type: none"> Önkormányzati tulajdonú szociális bérházak bontása és építése (6 db) 	25.800.000 Ft TOP-6.7.1. és önkormányzati saját erő
			<ul style="list-style-type: none"> Önkormányzati tulajdonú szociális bérházak energetikai felújítása (2 db) 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<i>2021-ben kezdeményezett beavatkozások</i> <ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
6.	6. szegregáció által veszélyeztetett terület (Vasvári Ferenc utca - Halasi út - Bánáti utca - Brassói utca)	A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek javítása, a lakókörnyezet rendezése	<i>Tovább vitt folyamatok</i>	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<i>2021-ben kezdeményezett beavatkozások</i> <ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV 2022-2030

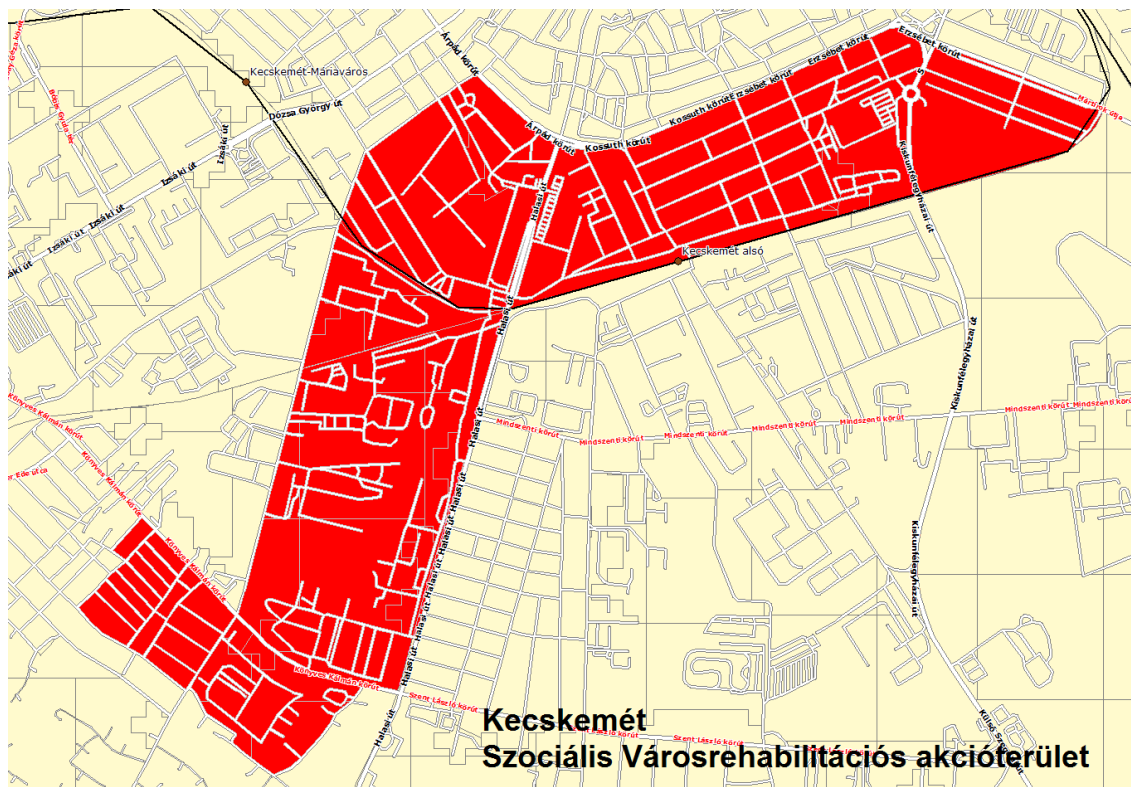

	Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
7.	7. szegregáció által veszélyeztetett terület (Hajagos utca - Kistemplom utca - Erzsébet körút - László Károly utca - Csóka utca - Erzsébet utca)	A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek javítása, a lakókörnyezet rendezése	<i>Tovább vitt folyamatok</i>	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<i>2021-ben kezdeményezett beavatkozások</i> <ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó, oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
8.	8. szegregáció által veszélyeztetett terület (Csáktornyai utca - Kurucz tér - Műkerti sétány - Kereszt utca)	A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek javítása, a lakókörnyezet rendezése	<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<i>Tovább vitt folyamatok</i>	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
8.	8. szegregáció által veszélyeztetett terület (Csáktornyai utca - Kurucz tér - Műkerti sétány - Kereszt utca)	A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek javítása, a lakókörnyezet rendezése	<i>2021-ben kezdeményezett beavatkozások</i> <ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó, oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<i>Tovább vitt folyamatok</i>	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex közösségfejlesztést szolgáló programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
8.	8. szegregáció által veszélyeztetett terület (Csáktornyai utca - Kurucz tér - Műkerti sétány - Kereszt utca)	A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek javítása, a lakókörnyezet rendezése	<ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó oktatási, képzési programok 	Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<i>2021-ben kezdeményezett beavatkozások</i> <ul style="list-style-type: none"> Egyéni fejlesztést célzó, oktatási, képzési, foglalkoztatási, felzárkóztató, esélyteremtési és egészségfejlesztési programok megvalósítása 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<ul style="list-style-type: none"> Közösségfejlesztést célzó esélyteremtő, felzárkóztató, együttműködési, bűnmegelőzési és integrációs programok 	A kijelölt teljes szociális városrehabilitációs akcióterületre vonatkoztatva Ld. 1. sz. szegregátumnál
			<i>Tovább vitt folyamatok</i>	Ld. 1. sz. szegregátumnál

4.4.2.2. A szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása

Kecskemét Megyei Jogú Város az új 2022-es népszámlálás eredményeinek megismeréséig, illetve a KSH által lehatárolásra kerülő új szegregált és szegregáció által veszélyeztetett területek kijelöléséig, továbbra is a 2017-es Anti-szegregációs Programban lehatárolt szociális városrehabilitációs akcióterülettel kíván dolgozni (54. ábra).

54. ábra: Kecskemét szociális városrehabilitációs akcióterülete

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Anti-Szegregációs Program (2014-2020) felülvizsgálata és átdolgozása 2017.

A döntés háttérében az áll, hogy a jelzett akcióterület magába foglal – a KSH által a 2011-es népszámlálás adatai alapján meghatározott – minden kecskeméti szegregált telektömböt, s egy kivételével az összes szegregáció által veszélyeztetett területet. Az akcióterület megtartását indokolja az a tény is, hogy bár társadalom szociális viszonyaiban – területen végrehajtott szociális városrehabilitációs akcióknak is köszönhetően – némi javulás bekövetkezett (az önkormányzati segélyezési és statisztikai adatok, illetve az empirikus felmérések alapján), ugyanakkor az érintett területek lemaradása talán még növekedett is a város gyors gazdasági növekedésének köszönhetően.

Figyelembe véve a meglévő szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeken jelentkező társadalmi, lakhatási és épített környezettel kapcsolatos műszaki, illetve településkörnyezeti problémákat, Kecskemét továbbra is ezen a kijelölt akcióterületen belül kívánja megvalósítani az új szociális városrehabilitációs projektjét, valamint az annak keretében tervezett beavatkozásait.

4.4.2.3. A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata

Kecskemét Antiszegregációs Tervében megfogalmazott átfogó beavatkozások nagyobb része, jellegüknél fogva nem kötődnek adott szegregátumokhoz. A társadalom, az egyén vagy a közösség fejlesztését célzó programok minden szegregált, illetve szegregáció által veszélyeztetett terület számára fontos lehet, mind az esélyegyenlőség, mind pedig az integrációs (területi, társadalmi) folyamatok szempontjából. Ugyanakkor az érintett területek adottságai (pl. előregedő vagy éppen fiatalos városrészek, munkanélküliségi szint, komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya, szociális támogatások jellege), sajátosságai és meglévő problémái határozzák meg, hogy az egyes beavatkozások hol jelenhetnek meg hangsúlyosabban. Területi relevanciával elsődlegesen a lakhatás és a közterületek fejlesztésével kapcsolatos fizikai beavatkozások rendelkeznek. A beavatkozási területek a szociális típusú városrehabilitációs akcióterületen belül kerülnek kijelölésre, azonban ezek végleges helyét számos körülmény befolyásolhatja, így a 25. táblázatban ennek egy lehetséges szakmai megközelítését adtuk, ami a 2022-es népszámlálási adatok, a szegregált területek lehatárolása és a műszaki felmérések függvényében még változhat.

25. táblázat: Az átfogó beavatkozások tervezett megjelenése a szegregátumokban és a szegregáció által veszélyeztetett területeken

Szegregátum, Szegregáció által veszélyeztetett terület Átfogó beavatkozás	Szegr- gátum 1.	Szegr- gátum 2.	Szegr- gátum 3.	Szegr- gátum 4.	Szegr- gátum 5.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 6.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 7.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 8.
1.1. Esélyteremtő programok, közösségi és szociális funkciót szolgáló tevékenységek, közösségfejlesztést célzó programok az alacsony státuszú családok részére	X	X	X	X	X	X	X	X
1.2. A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek helyzetének javítása, a szociális szolgáltatások kötelező feladatellátáson túli, helyi igényekre reagáló szolgáltatásainak kialakítása, továbbá a szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X
1.3. A kecskeméti szociális munka támogatása, problémafeltáró és felzárkóztató programok indítása	X	X	X	X	X	X	X	X
1.4. A szabadidő értelmes eltöltésének elősegítése, a lakosság bevonását, együttműködését, a társadalmi integrációt elősegítő programok megvalósítása	X	X	X	X	X	X	X	X
1.5. A helyi ellátórendszerrel való együttműködés kialakítása, erősítése az esélyteremtés növelése, a társadalmi integráció, az előítéletek, sztereotípiák oldása érdekében	X	X	X	X	X	X	X	X

Szegregátum, Szegregáció által veszélyeztetett terület Átfogó beavatkozás	Szegre- gátum 1.	Szegre- gátum 2.	Szegre- gátum 3.	Szegre- gátum 4.	Szegre- gátum 5.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 6.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 7.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 8.
1.6. A család- és ifjúságügyi beavatkozások	X	X	X	X	X	X	X	X
2.1. A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén	X	X	X	X	X	X	X	X
2.2. Az iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok támogatása	X	X	X	X	X	X	X	X
2.3. A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, formális oktatáson kívüli fejlesztése	X	X	X	X	X	X	X	X
2.4. interaktív személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások szervezése az alacsony státuszú családokban és szegregátumokban élő tanulók számára, az iskolai gyermekvédelmi felelősökkel együttműködésben	X	X	X	X	X	X	X	X
2.5. A digitális ügyintézéshez szükséges kompetenciák fejlesztése	X	X	X	X	X	X	X	X
3.1. Egészségügyi programok szervezése, lebonyolítása és az igénybe vehető szűrővizsgálatok elérésének lehetővé tétele	X	X	X	X	X	X	X	X
3.2. Az egészségügyi szűrések eredménye alapján szükséges gyógyászati segédeszközök beszerzése	Nem releváns							
3.3. Az alacsony státuszú családokban születő gyermekek fokozott figyelemmel kísérése, a koraszülés megelőzésére irányuló védőnői minimál intervenció kiterjesztése	X	X	X	X	X	X	X	X
3.4. Az alapellátásban dolgozó védőnők kompetencia fejlesztése	Nem releváns							
3.5. Az egészségügyi alapellátásban résztvevő szereplők együttműködésének erősítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	Nem releváns							
4.1. Önkormányzati szociális bérlakások felújítása, komfortosítása				X	X			
4.2. A telepszerű körülmények között élők társadalmi integrációját, lakhatási helyzetük javítását célzó beavatkozások					X			

Szegregátum, Szegregáció által veszélyeztetett terület Átfogó beavatkozás	Szegre- gátum 1.	Szegre- gátum 2.	Szegre- gátum 3.	Szegre- gátum 4.	Szegre- gátum 5.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 6.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 7.	Szegregáció által veszélyezte- tett terület 8.
4.3. A szegregált területek köztérfejlesztési programja (játszóterek, közösségi terek, parkok, zöldítési-, faültetési programok)				X			X	
4.4. Helyi köztisztasági akciók szervezése a helyi lakosság bevonásával, a revitalizált épített környezet állapotának megőrzése és a még meglévő illegális szemétkerakatok felszámolása				X	X	X	X	
4.5. Bünmegelőzést, a közbiztonság javítását és a szemléletformálást elősegítő programok megvalósítása	X			X	X			
5.1. Foglalkoztatási lehetőségek felderítése, gazdaságfejlesztési együttműködések kialakítása	X	X	X	X	X	X	X	X
5.2. A munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése	X	X	X	X	X	X	X	X
5.3. A foglalkoztatók felkészítését célzó programok, a célcsoport elhelyezkedésének segítése, a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek érdekében	Nem releváns							
5.4. Az alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező roma származású munkanélküliek képzése, átképzése és a munkaerőpiacra történő visszatérésük elősegítése	X	X	X	X	X	X	X	X
5.5. A munkaerőpiacra újonnan belépő hátrányos helyzetű – köztük roma – fiatalok foglalkoztatási helyzetének javítása gyakornoki program keretében	X	X	X	X	X	X	X	X
5.6. A munkaerőpiacon elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése	Nem releváns							

4.4.2.4. A beavatkozások ütemezése

A beavatkozások tervezett ütemezésének véglegesítése a 2022-es népszámlálási adatok alapján kijelölt szegregált területek lehatárolását követően történhet meg, a társadalmi szükségletfelmérések ismeretében, továbbá a szociális városrehabilitációs projekt, illetve az ESZA + keretéhez tartozó támogatási kérelmről szóló önkormányzati döntést követően. A jelenlegi ismereteink alapján, az alábbi ütemezés prognosztizálható (26. táblázat).

26. táblázat: A tervezett antiszegregációs beavatkozások ütemezése

Tervezett akciók és beavatkozások	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév	2025 2. félév	2026 1. félév	2026 2. félév	2027 1. félév	2027 2. félév
Horizontális										
1.1. Esélyteremtő programok, közösségi és szociális funkciót szolgáló tevékenységek, közösségfejlesztést célzó programok az alacsony státuszú családok részére										
1.2. A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek helyzetének javítása, a szociális szolgáltatások kötelező feladatellátáson túli, helyi igényekre reagáló szolgáltatásainak kialakítása, továbbá a szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása										
1.3. A kecskeméti szociális munka támogatása, problémafeltáró és felzárkóztató programok indítása										
1.4. A szabadidő értelmes eltöltésének elősegítése, a lakosság bevonását, együttműködését, a társadalmi integrációt elősegítő programok megvalósítása										
1.5. A helyi ellátórendszerrel való együttműködés kialakítása, erősítése az esélyteremtés növelése, a társadalmi integráció, az előítéletek, sztereotípiák oldása érdekében										
1.6. A család- és ifjúságügyi beavatkozások										
2.1. A tanulók tanulási										

Tervezett akciók és beavatkozások	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév	2025 2. félév	2026 1. félév	2026 2. félév	2027 1. félév	2027 2. félév
nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén										
2.2. Az iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok támogatása										
2.3. A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, formális oktatáson kívüli fejlesztése										
2.4. interaktív személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások szervezése az alacsony státuszú családokban és szegregátumokban élő tanulók számára, az iskolai gyermekvédelmi felelősökkel együttműködésben										
2.5. A digitális ügyintézéshez szükséges kompetenciák fejlesztése										
3.1. Egészségügyi programok szervezése, lebonyolítása és az igénybe vehető szűrővizsgálatok elérésének lehetővé tétele										
3.2. Az egészségügyi szűrések eredménye alapján szükséges gyógyászati segédeszközök beszerzése										
3.3. Az alacsony státuszú családokban születő gyermekek fokozott										

Tervezett akciók és beavatkozások	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév	2025 2. félév	2026 1. félév	2026 2. félév	2027 1. félév	2027 2. félév
figyelemmel kísérése, a koraszülés megelőzésére irányuló védőnői minimál intervenció kiterjesztése										
3.4. Az alapellátásban dolgozó védőnők kompetencia fejlesztése										
3.5. Az egészségügyi alapellátásban résztvevő szereplők együttműködésének erősítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása										
5.1. Foglalkoztatási lehetőségek felderítése, gazdaságfejlesztési együttműködések kialakítása										
5.2. A munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése										
5.3. A foglalkoztatók felkészítését célzó programok, a célcsoport elhelyezkedésének segítése, a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek érdekében										
5.4. Az alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező roma származású munkanélküliek képzése, átképzése és a munkaerőpiacra történő visszatérésük elősegítése										
5.5. A munkaerőpiacra újonnan belépő hátrányos helyzetű –										

Tervezett akciók és beavatkozások	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév	2025 2. félév	2026 1. félév	2026 2. félév	2027 1. félév	2027 2. félév
köztük roma – fiatalok foglalkoztatási helyzetének javítása gyakornoki program keretében										
5.6. A munkaerőpiacon elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése										
Szegregátumonként										
4.1. Önkormányzati szociális bérlakások felújítása, komfortosítása										
4.2. A telepszerű körülmények között élők társadalmi integrációját, lakhatási helyzetük javítását célzó beavatkozások										
4.3. A szegregált területek köztérfejlesztési programja (játszóterek, közösségi terek, parkok, zöldítési-, faültetési programok)										
4.4. Helyi köztisztasági akciók szervezése a helyi lakosság bevonásával, a revitalizált épített környezet állapotának megőrzése és a még meglévő illegális szemétkerakatok felszámolása										
4.5. Bűnmegelőzés, a közbiztonság javítását és a szemléletformálást elősegítő programok megvalósítása										

4.4.2.5. Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

Kecskemét Megyei Jogú Város saját, valamint kormányzati és uniós források segítségével, 2027-ig mintegy 2,066 milliárd Ft felhasználását tervezi Antiszegregációs Tervének keretében, amelyből mintegy 700 millió Ft lesz közvetlen önkormányzati pénzbeli és természetbeni ellátás, továbbá mintegy 5 millió Ft a helyi köztisztasági akciók szervezését, a revitalizált épített környezet állapotának megőrzését és a még meglévő illegális szemétkerakatok felszámolását szolgálja. Emellett a település uniós és hozzá kötődő kormányzati forrásokkal is számol a TOP Plusz, valamint az EFOP Plusz kereteiből. A TOP Plusz keretében, két alap (ERFA és ESZA+) forrásait is igénybe kívánja venni. A TOP Plusz ERFA keretében 40 millió Ft-ot a kiválasztott önkormányzati bérlet/bérletlakások felújítására, további 15 millió Ft-ot pedig a szociális városrehabilitációs akcióterületen belül köztérfejlesztésre kíván fordítani. A TOP Plusz programon belül az ESZA+ forrásai a társadalmi szoft akciók (pl. oktatási-képzési, kompetencia-, készség- és képességfejlesztési, családvédelmi, foglalkoztatási, egészségfejlesztési, felzárkóztatási, integrációs és közbiztonsági) lebonyolítását segítenék elő, mintegy 1,071 milliárd Ft értékben.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) Plusz-on kívül az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) Plusz részeként további 340 millió Ft-tal számol az ESZA+ alapjából, melyek társadalmi felzárkóztatási, egészségügyi, munkaerőpiaci és lakhatási területeken igyekeznek segíteni a rászoruló helyi társadalmi csoportoknak.

Egy másik megközelítésben, a **horizontális társadalmi akciókra** 1,777 milliárd, a **szegregátumokra** pedig két program keretében (szegregátumként 105 millió Ft, míg a szociális városrehabilitációs program részeként 184 millió Ft) 289 millió Ft-ot kíván elkölteni Kecskemét városa, melynek részletes beavatkozásokra történő bontását a 27. táblázat tartalmazza. A végleges és a jelenleginél részletesebb finanszírozási terv a 2022-es népszámlálást és a KSH szegregált területeket tartalmazó lehatárolását követően készülhet el, a szegregált és szegregáció által veszélyeztetett területek, illetve az érintett lakosság és rászorulók pontos ismeretében.

27. táblázat: Kecskemét Antiszegregációs Tervének pénzügyi áttekintése

Tervezett akciók és beavatkozások	Becsült költség	Tervezett forrás	Egyéb megjegyzések
Horizontális			
1.6. A család- és ifjúságügyi beavatkozások	30.000.000 Ft	EFOP Plusz (ESZA+iii)	
1.7. A rászoruló személyek támogatása	700.000.000 Ft 20.000.000 Ft	Önkormányzati szociális pénzbeli ellátások EFOP Plusz (ESZA+)	Az önkormányzat 2027-ig a jelentkező igények és jogosultságok függvényében nagyságrendileg 700.000.000 Ft-ot fog elkölteni a mindenkor éves költségvetéséből a rászoruló személyek szociális alapú pénzbeli

Tervezett akciók és beavatkozások	Becsült költség	Tervezett forrás	Egyéb megjegyzések
			támogatására. További 20.000.000 Ft felhasználása tervezett a speciális élethelyzetben levők támogatására az uniós alapok felhasználásával.
2.5. A digitális ügyintézéshez szükséges kompetenciák fejlesztése	5.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)	TOP Plusz (ESZA+)	
3.3. Az alacsony státuszú családokban születő gyermekek fokozott figyelemmel kísérése, a koraszülés megelőzésére irányuló védőnői minimál intervenció kiterjesztése	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)	TOP Plusz (ESZA+)	
3.4. Az alapellátásban dolgozó védőnők kompetencia fejlesztése	10.000.000 Ft TOP Plusz (ESZA+)	TOP Plusz (ESZA+)	
3.5. Az egészségügyi alapellátásban résztvevő szereplők együttműködésének erősítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	40.000.000 Ft	EFOP Plusz (ESZA+ix)	
5.1. Foglalkoztatási lehetőségek felderítése, gazdaságfejlesztési együttműködések kialakítása	500.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
5.2. A munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése	400.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
5.4. Az alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező roma származású munkanélküliek képzése, átképzése és a munkaerőpiacra történő visszatérésük elősegítése	50.000.000 Ft	EFOP Plusz (ESZA+)	
5.5. A munkaerőpiacra újonnan belépő hátrányos helyzetű – köztük roma – fiatalok foglalkoztatási helyzetének javítása gyakornoki program keretében	100.000.000 Ft	EFOP Plusz (ESZA+)	
5.6. A munkaerőpiacon elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése	17.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
Szegregátumokként			
4.2. A telepszerű körülmények között élők társadalmi integrációját, lakhatási helyzetük javítását célzó beavatkozások	100.000.000 Ft	EFOP Plusz (ESZA+viii)	
4.4. Helyi köztisztasági akciók szervezése a helyi lakosság bevonásával, a revitalizált épített környezet állapotának megőrzése és a még meglévő illegális személtlerakatok felszámolása	5.000.000 Ft	Önkormányzati saját forrás	

Tervezett akciók és beavatkozások	Becsült költség	Tervezett forrás	Egyéb megjegyzések
Szociális városrehabilitációs projekt			
1.1. Esélyteremtő programok, közösségi és szociális funkciót szolgáló tevékenységek, közösségfejlesztést célzó programok az alacsony státuszú családok részére	10.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	A szociális városrehabilitáció keretében Kecskemét városa a tervek szerint 55.000.000 Ft-ot kíván költeni a TOP Plusz ERFA keretéből fizikai jellegű beruházásokra, amely magába foglalja az önkormányzati szociális bérházak felújítását, illetve a köztérfejlesztési programot. A társadalmi akciók (ESZA+) keretében mintegy 129.000.000 Ft költség tervezett
1.2. A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek helyzetének javítása, a szociális szolgáltatások kötelező feladatellátáson túli, helyi igényekre reagáló szolgáltatásainak kialakítása, továbbá a szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása	10.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
1.3. A kecskeméti szociális munka támogatása, problémafeltáró és felzárkóztató programok indítása (életvezetés, pénzügyi-adósságkezelési tanácsadás, mentálhigiénés tréningek, digitális felzárkóztatás)	15.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
1.4. A szabadidő értelmes eltöltésének elősegítése, a lakosság bevonását, együttműködését, a társadalmi integrációt elősegítő programok megvalósítása	10.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
1.5. A helyi ellátórendszerrel való együttműködés kialakítása, erősítése az esélyteremtés növelése, az előítéletek, sztereotípiák oldása érdekében	5.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
2.1. A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén	5.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
2.2. Az iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok támogatása	5.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
2.3. A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, formális oktatáson kívüli fejlesztése	5.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
2.4. interaktív személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások szervezése az alacsony státuszú családokban és szegregátumokban élő tanulók számára, az iskolai gyermekvédelmi felelősökkel együttműködésben	5.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
3.1. Egészségügyi programok (beleértve a prevenciót, mentálhigiénés és szűrő programokat) szervezése, lebonyolítása és az igénybe vehető szűrővizsgálatok elérésének lehetővé tétele	10.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
3.2. Az egészségügyi szűrések eredménye alapján szükséges gyógyászati segédeszközök beszerzése	10.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	

Tervezett akciók és beavatkozások	Becsült költség	Tervezett forrás	Egyéb megjegyzések
4.1. Önkormányzati szociális bérlakások felújítása, komfortosítása	40.000.000 Ft	TOP Plusz (ERFA)	
4.3. A szegregált területek köztérfejlesztési programja (játszóterek, közösségi terek, parkok, zöldítési-, faültetési programok)	15.000.000 Ft	TOP Plusz (ERFA)	
4.5. Bűnmegelőzést, a közbiztonság javítását és a szemléletformálást elősegítő programok megvalósítása	5.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
5.1. Foglalkoztatási lehetőségek (betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.) felderítése, gazdaságfejlesztési együttműködések kialakítása	10.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
5.3. A foglalkoztatók felkészítését célzó programok, a célcsoport elhelyezkedésének segítése, a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek érdekében	24.000.000 Ft	TOP Plusz (ESZA+)	
Összesített költség:	2.066.000.000 Ft	Önkormányzati saját forrás TOP Plusz (ERFA) TOP Plusz (ESZA+) EFOP Plusz (ESZA+)	

5. FEJLESZTÉSI TERVLAP

A fejlesztési és a részletes fejlesztési tervlap kidolgozása során a tervezők figyelembe vették 419/2021. (VII.15.) Korm. r. 3. melléklet tartalmi, illetve a *Településtervezési Szabályzat* részletes fejlesztési tervlapra vonatkozó formai (térképi téradat rétegeinek megjelenítési módja és színekódja) követelményeit.

A fejlesztési tervlap – a településrendezési terv megalapozásához, a teljes közigazgatási területre – az általános használatú (beépítésre szánt) területek figyelembevételével meghatározza a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöld- és kékinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét (55. ábra). Ki kell emelni, hogy a fejlesztési tervlap akcióterületeinek lehatárolása során a tervezők szem előtt kívánták tartani azt a gyakorlatot is, hogy bizonyos területek (ld. barnamezős területek, lakótelkes övezetek, erdősítésre/zöldítésre kijelölt területek) esetében, rendezési és szabályozási beavatkozásokkal is elő lehet segíteni, illetve be lehet indítani különböző fejlesztési szándékokat.

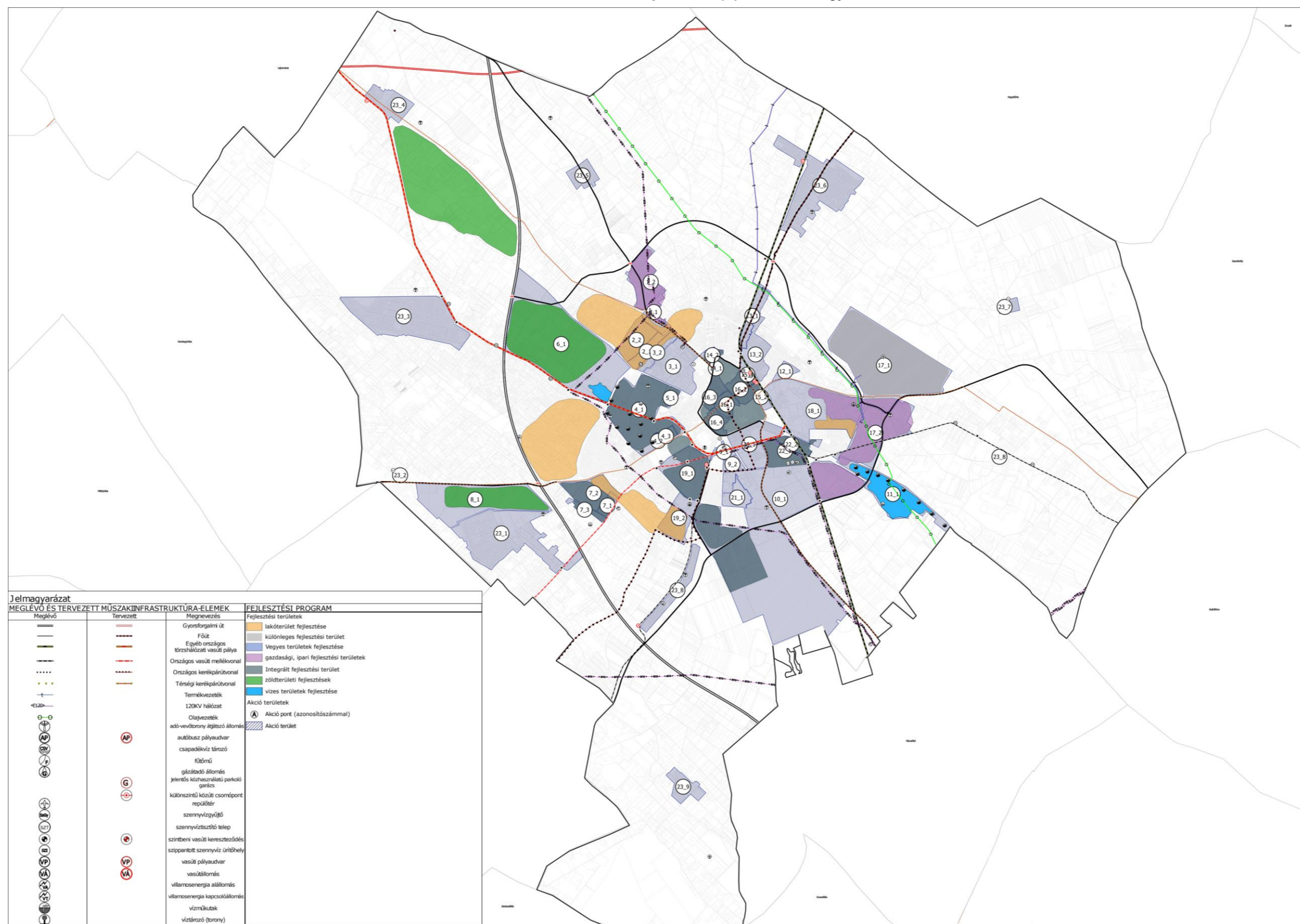
A részletes fejlesztési tervlap – a fejlesztési tervlapon túlmenően – a településtervezési szabályzatban meghatározott jelkulcs figyelembevételével meghatározza:

- a stratégia és a cselekvési terv elemeinek főbb térbeli összefüggéseit,
- a település fejlesztésének térbeli rendszerét, ütemezését és területi irányait,
- az épített, a táji- és természeti környezet viszonyát, a fejlesztések külső, illetve belső korlátait, azok jellegét,
- a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló fejlesztési akcióterületeket, fejlesztési típusokat (hálózati, tematikus, integrált) és azok lehatárolását,
- a területhasználati módokat és azok lehatárolását, illetve egyes területek használatában, illetve funkcióiban tervezett változási szükségleteket (átalakításra/területhasználati változásra javasolt területek),
- a klímaváltozásra történő felkészülést és a környezeti reziliencia szintjének emelését szolgáló kék- és zöldinfrastruktúra fejlesztési területek rögzítését,
- a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett műszaki infrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét,
- valamint a városkapú funkciókkal bíró területek (térsgéi fogadóterületek, forgalomelosztó pontok, közlekedési módváltási pontok, sziluett pontok) lehatárolását, melyek rendezési jellegű feladatokat is hordoznak magukban.

A részletes fejlesztési tervlap tartalmáról az 56. ábra ad áttekintést.

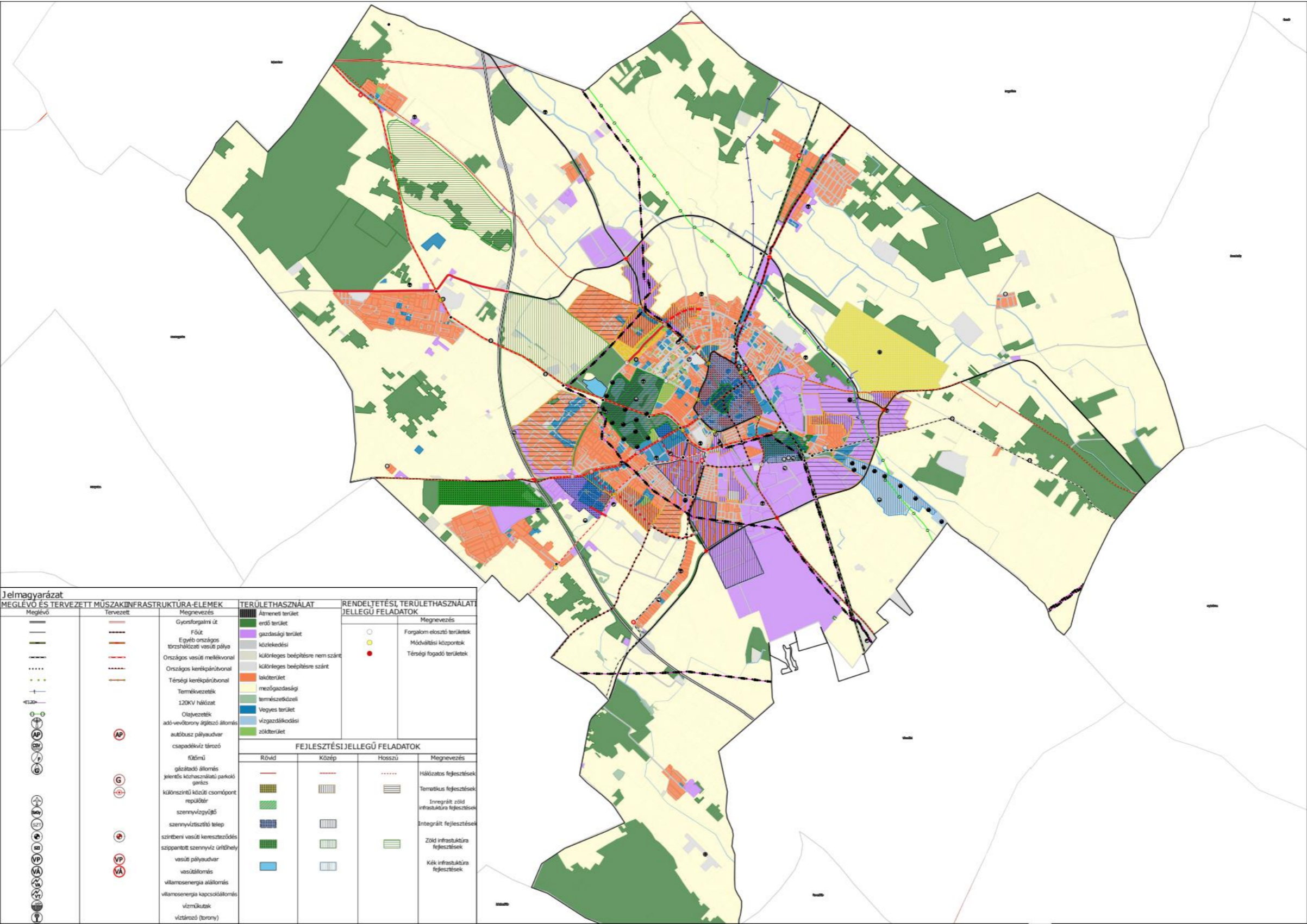
55. ábra: Kecskemét 2030-ig tervezett fejlesztési tervlapja

6. RÉSZLETES FEJLESZTÉSI TERVLAP

56. ábra: Kecskemét 2030-ig tervezett részletes fejlesztési tervlapja

7. MONITORING

A Településfejlesztési Terv jövőképeinek és célrendszerének meghatározása olyan városi szintű (társadalmi, területi, környezeti és gazdasági) elemzéseken, megállapításokon és következtetéseken alapulnak, amelyek – a jelenlegi információk birtokában – helyesnek és megalapozottnak tűnnek, s így okkal építhetők rájuk a stratégiai és tematikus célok, illetve az azok elérése érdekében megfogalmazott beavatkozások, intézkedések. Ugyanakkor, részben a vizsgálatok alapjául szolgáló adatok és információk hiányos jellege (pl. adatgyűjtési hiányosságok, helyi szakági koncepciók hiánya, fejlesztési irányokban és a projektek meghatározásában meglévő helyi bizonytalanságok, eltérő szakmai vélemények), másrészt a külső (pl. változó világgazdasági folyamatok, uniós és hazai döntések, szakpolitikai és jogszabályi környezet módosulásai, uniós források rendelkezésre állása) és a belső környezet (pl. helyi társadalmi-gazdasági-környezeti folyamatok, új társadalmi igények) folytonos változásai miatt, a célok teljesülése, az elvárt eredmények és hatások létrejötte nem tekinthető automatikusnak. A bonyolult hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, melyek a tervezési folyamat egy adott pontján nem, vagy csak részben ismertek a stratégiai fejlesztési dokumentumokat menedzselő szervezet számára.

Mindezekből adódóan a **Településfejlesztési Tervben foglalt célok sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan adatgyűjtő, elemző és visszacsatolási mechanizmus (monitoring rendszer) nélkül, amely jelentős mértékben segíti a helyi döntéshozatalt, illetve – szükség esetén – képes a stratégia-alkotási folyamat bármely pontján beavatkozni**, biztosítva ezáltal az igényelt korrekciókat.

A releváns adatok gyűjtését, rendszerezését, elemzését, valamint a folyamatok értékelését, a célok megvalósíthatóságának ellenőrzését, s szükség esetén a korrekciók meghatározását, a visszacsatolás módját lesz képes biztosítani a következő fejezetekben bemutatásra kerülő monitoring rendszer.

Ennek alapja, a professzionális szervezeti keretek között zajló folyamatos adat- és információgyűjtés, valamint elemzés és értékelés, amely lehetővé teszi annak ellenőrzését, hogy a folyamatok megfelelő irányába haladnak-e, a célok tarthatóak-e, illetve a tervezett beavatkozásokkal várható-e a prognosztizált hatások elérése. Abban az esetben, ha a tervezettől eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer képes feltárni az eltérés okait, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, amely érintheti a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Amennyiben a szervezeti és működési szinten meghozott intézkedések nem lennének elégségesek, úgy a tervezett beavatkozások, vagy végső soron a célrendszer felülvizsgálatára és módosítására is sor kerülhet. E logikából következik, hogy **a monitoring rendszer elsődlegesen a Településfejlesztési Terv megvalósításáért felelős menedzsment szervezet eszköze**, a tervezés és végrehajtás folyamatának kontrolljában, ami csak akkor töltheti be funkcióját, ha azt folyamatosan működteti a helyi önkormányzat.

7.1. A Tft monitoring rendszerének felépítése, működése

A településfejlesztési célok, intézkedések és beavatkozások megvalósulásának, illetve hatásainak nyomon követése, az aktuális folyamatok elemzése és értékelése, valamint a szükséges korrekciók időben történő végrehajtása, alapvető fontosságú Kecskemét harmonikus fejlődése szempontjából. Éppen ezért a Településfejlesztési Tervben foglaltak megvalósulásának objektív vizsgálata, ellenőrzése érdekében, szükséges egy jól működő és transzparens városi monitoring rendszer kialakítása, melynek előkészítése és beüzemelése számos előfeltétellel rendelkezik.

Az eredményes monitoring tevékenység ellátásához elvégzendő feladatok:

1. a monitoring tevékenységhez szükséges szakmai és műszaki feltételek azonosítása, a működési feltételek biztosítása,
2. a monitoring rendszert működtető szervezet (szakmai felelős) kiválasztása/felállítása,
3. a megvalósulást mérő indikátorhoz szükséges adatkörök pontos lehatárolása,
4. az adatok gyűjtésére, kezelésére, felhasználására és védelmére (adatgazdálkodás) vonatkozó előírásrendszer (stratégia) kidolgozása,
5. a megvalósulást mérő indikátorok relevanciájának, mérhetőségének meghatározása,
6. javaslat a megvalósulást mérő (kimeneti-, eredmény- és hatás-) indikátorok meghatározására,
7. a méréséhez szükséges alapadatokkal rendelkező (adatgazda, adatkezelő) szervezetek azonosítása, az adatok bekéréséhez szükséges háttérfeltételek és hatáskörök tisztázása,
8. az indikátorok számításához szükséges alapadatok évről-évre történő begyűjtése, rendszerezése és a szakterületi folyamatok elemzése, értékelése,
9. időszakos adatköri felülvizsgálat,
10. a Tft-ben foglalt célok megvalósulásának időközi elemzése, értékelése,
11. a visszacsatolások és korrekciók eljárásrendszerének rögzítése,
12. a monitoring rendszer működési transzparenciájának biztosítása.

A monitoring rendszer működtetéséről, a működtető szervezet felállításáról/kiválasztásáról Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata dönt. Javasolható, hogy a megfelelő kompetenciával és tapasztalattal rendelkező Kecskeméti Városfejlesztő Kft. lássa el a jövőben ezt a feladatot.

A rendszer megfelelő működése érdekében tisztázni szükséges a feladatok megosztását az érintett szervezetek között. Ennek megfelelően a monitoring tevékenységhez szükséges szakmai és műszaki feltételek azonosítása, a működési feltételek biztosítása, a Tft célrendszerének megvalósulását mérő indikátorhoz szükséges adatkörök rendelkezésre állása, továbbá a monitoring rendszer működési transzparenciájának biztosítása Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának feladatát képezi. Az adatok gyűjtésére, kezelésére, felhasználására és védelmére (adatgazdálkodás) vonatkozó előírásrendszer (stratégia) kidolgozása a Polgármesteri Hivatal Mérnöki Iroda – Várostervezési Osztályának, Közszolgáltatás-szervezési és Környezetvédelmi Osztályának, valamint a monitoring rendszert üzemeltető szakmai szervezet közös feladata.

A Tft célok megvalósulását mérő indikátorokhoz szükséges adatok összegyűjtése érdekében az önkormányzat e feladatért felelős operatív egysége (Projektkoordinációs Osztály) folyamatos kapcsolatot tart a fejlesztések megvalósításában érintett szervezetekkel és az évente összegyűjtött adatokat átadja a monitoring rendszert üzemeltető szakmai szervezet részére. Az adatok elemző értékelésére évente kerül sor a városfejlesztő társaság közreműködésével. **Az elkészülő éves monitoring jelentések bizottsági vitára kerülnek, s a szakmai javaslat alapján a kijelölt bizottság meghatározott időszakonként (pl. legkésőbb 4 évente) dönthet a Tft-ben vállalt célok és meghatározott feladatok változatlanul hagyásáról, felülvizsgálatáról, vagy korrekciójáról.** Az értékelés a monitoring adatok összegzésén kívül tartalmazza a szabályozási és gazdasági környezet változásainak és az időközben elkészült vagy módosított ágazati stratégiák hatásainak vizsgálatát, újraértékeli a kockázatokat és a Tft megvalósításába bevonandó érintettek körét.

A dokumentum felülvizsgálatért a stratégiai menedzsment, azaz Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatát képviselő Polgármester a felelős. A felülvizsgálat lehetőséget teremt a kijelölt beavatkozási területek módosítására, a meghatározott célkitűzések változtatására, a megvalósulást mérő indikátorok bővítésére, esetleges átdolgozására. A bázis- és célértékek végleges meghatározása akkor lehetséges, ha a Tft-ben megfogalmazott beavatkozások, projektjavaslatok műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisba, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és kimeneti indikátorok azonosíthatók és számszerűsíthetők lesznek.

Az éves monitoring jelentéseket – a transzparencia biztosítása érdekében – az önkormányzat minden érdeklődő számára elérhetővé teszi. A monitoring tevékenység során keletkező elemzéseket a város rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi a település fejlesztésében és működtetésében aktívan közreműködő partnerek részére és számukra éves rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az előrehaladás tárgyában. A képviselőtestület évi egy alkalommal nyilvános közmeghallgatást tart a településfejlesztési célok és beruházások előrehaladásáról.

7.2. A településfejlesztési célok és beavatkozások mérését szolgáló adatok, indikátorok köre, s az azokkal szemben támasztott követelmények

A Tft megvalósításának eredményességét és a városi folyamatokat vizsgáló monitoring rendszert az önkormányzat alapvetően a saját gyűjtésű adatokból és külső – önkormányzaton kívüli – adatszolgáltatóktól származó adatokból kívánja felépíteni, ezzel kapcsolatban fontos feltétel az adatok elérhetősége és megbízhatósága.

A következőkes monitoring tevékenység ellátása érdekében az önkormányzat célja, hogy minél sokoldalúbb módon és folyamatosan gyűjtsön adatot az egyes működési alrendszereiben (kötelező és önként vállalt feladatok) zajló jelenségekről és folyamatokról, valamint ehhez a digitális megoldásokat minél szélesebb körben vegye igénybe. A monitoring feladatok hatékonyságának további alapfeltétele, hogy az adatbázis, amelyből a

város dolgozik, megbízható legyen, ezért a működés során szükséges beépíteni a garanciákat az adatok hitelességére. Külső adatszolgáltató esetében törekedni kell a közhiteles adatok, adatbázisok beszerzésére. Saját városi adatforrás esetében ugyanakkor fontos gondoskodni bizonyos műveletekről, például adat rögzítésről, -tisztításról, „validálásról”, amelyek összességében az adatmenedzsment feladatköréit fedik le. A beérkező adatok lehetnek szenzoros adatok, működésből származó üzemeltetői/felhasználói adatok, vagy különböző felmérésekből gyűjtött közvetlen adatok. A nyers adatokat tartalmazó adathalmaz nem minden esetben megfelelő adatforrás, így szükség lehet adattisztításra, ami annak érdekében történik, hogy az adatbázisba ellenőrzött adatok kerüljenek, melyek hitelesítéséről is gondoskodni kell.

A jól működő monitoring rendszerben elengedhetetlen a mért mutatók/indikátorok definiálása, annak érdekében, hogy minden érintett ugyanazt értse a mutatón, meg kell határozni és rögzíteni kell az értelmezését, bázisértéke kiszámításának és célértéke becslésének módját, mértékegységét. Különösen fontos, hogy a gyűjtött és felhasznált adatok ne sértsék az adatvédelmi szabályokat, így a rendszer üzemeltetőjének gondoskodnia kell a begyűjtött adatok „anonimizálásáról”.

Külön szükséges foglalkozni a gyűjtött adatok ellenőrzésének, rögzítésének, tárolásának és a hozzáférési jogosultságok szabályozásának (ami szintén az helyi adatmenedzsment része) **kérdéskörével**. Az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés már az adatgyűjtés-, rögzítés és tárolás során is kulcsfontosságú, különösen, ha a város saját adatokkal is kíván dolgozni a stratégiai menedzsmentciklus keretében. Emellett legalább ennyire **fontos az adatbázis meghatározott időközönkénti aktualizálása, friss adatokkal** (ez lehet folyamatos frissítésű, vagy időszakos adatgyűjtésből, -bekérésből származó adat) **történő feltöltése**. Ennek menetét szintén szükséges előre rögzíteni minden adat esetében (pl. gyakoriság, az adatok átadásának formája és módja), függetlenül attól, hogy az saját gyűjtésből vagy adatszolgáltatásból (adatátadás, illetve vásárlás) származik.

Az adatok rendelkezésre állását követően lehet meghatározni azokat a mutatókat/indikátorokat, melyek mérhetővé tudják tenni a TtT-ben meghatározott célok teljesülését, illetve a jellemző városi folyamatok mérését. **Az alkalmazott indikátorokkal szemben elvárt követelmény a specifikus jelleg, az adatelérhetőség, a könnyű előállíthatóság, valamint a megbízhatóság**. Összetettségük alapján a mutatók lehetnek **nyers abszolút számértékek**, amelyek egyértelműen a vizsgálni kívánt jelenség egy bizonyos jellemzőjét mérik, **vagy összetett (aggregált) mutatók**, amelyek több jellemzőt integrálva alkotnak komplex indikátort. A városi monitoring rendszerben az indikátorok legfontosabb típusai a kimeneti-, az eredmény- és a hatásindikátorok. A megvalósítást mérő adatok előzetes (vitára alkalmas) meghatározása a TtT tervezési és stratégiaalkotási folyamat keretében megtörtént.

A jelen településfejlesztési dokumentum céljainak teljesülését leginkább hatás- és eredményindikátorok alkalmazásával lehet szemléltetni. Az eredmény- és a hatásindikátorok lehetnek egyszerű fajlagos mutatók, de lehetnek összetett indikátorok is, amelyek több területről származó – a gazdaság, a társadalom, a környezet stb. területeire, ezek kapcsolataira reflektáló – információkat sűrítenek egyetlen mutatóba.

A **hatásindikátorok** szélesebb, átfogóbb képet tudnak nyújtani a vizsgált jelenségről, értékükben a változás viszonylag lassan következik be és több tényező is hat rájuk. Stratégiai szinten a **kimeneti indikátorok** jelentősége a leginkább elhanyagolható, hiszen ezek jellemzően egy-egy konkrét fejlesztés során létrehozott produktumot képesek számszerűsíteni, így a projektek szintjén alkalmazhatók. Az **eredményindikátorok** átmenetet jelentenek a hatás és a kimeneti indikátorok között, egy-egy témát magasabb szinten (tematikus célok, komplex programok) fednek le, mint a kimeneti indikátorok.

A fentiek figyelembevételével Kecskemét Megyei Jogú Város a Településfejlesztési Tervében (TfT) megfogalmazott stratégiai és tematikus célok megvalósulásának nyomon követése érdekében az alábbi indikátorokat rögzítette (28. táblázat).

28. táblázat: A TfT céljainak mérését szolgáló indikátorlista

A TfT célrendszere	Indikátor típusa	Az indikátor megnevezése és mértékegysége	Bázisérték (2019)	Célérték (2030)	Mérés módszere
Sc1. Élhető város	Hatás-indikátor	A városi lakosság elégedettségének növekedése (%)	A felmérés 2022-ben esedékes	10	Lakossági kérdőív
	Hatás-indikátor	A vándorlási egyenleg éves változásának aránya (fő/1000 lakos)	-3,49	0,00	KSH adatszolgáltatás
	Hatás-indikátor	A természetes fogyás 10 éves átlagának változása (%)	134	100	KSH adatszolgáltatás
Sc2. Szolgáltató város	Hatás-indikátor	Az önkormányzati digitális ügymenetek arányának változása (%)	0	12,9	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Hatás-indikátor	Az önkormányzati bérlakások átlagos bérleti díjainak aránya a városi átlagárhoz viszonyítva (%)	19,39	35,00	Ingatlanpiaci adatszolgáltatás
Sc3. Klímatudatos város	Hatás-indikátor	A megújuló energia arányának változása (%)	0	5,00	MVM adatszolgáltatás
	Hatás-indikátor	A zöldfelületek arányának növekedése (%)	0	5,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
Sc4. Versenyképes város	Hatás-indikátor	A kvaterner szektorba tartozó vállalkozások arányának növekedése (%)	0	10,00	KSH adatszolgáltatás
	Hatás-indikátor	A lakosság jövedelmi színvonalának emelkedése (%)	0	15,00	KSH adatszolgáltatás

Tc1. Városrészek közötti kapcsolatok erősítése, minőségi javítása, a városrészi alközpontok és szolgáltató területek funkcionális fejlesztése	Eredmény-indikátor	Megújított vegyes (településközponti, intézményi) területek nagyságának változása (%)	0	0,50	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	Épített városi közutak hosszának változása (%)	0	1,50	KSH adatszolgáltatás
Tc2. Körforgásos gazdaság élénkítése, nyersanyag-, erőforrás- és energiahatékony városüzemeltetés megvalósítása	Eredmény-indikátor	A városi összes villamosenergia felhasználás változása (%)	0	-10,00	KSH adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék aránya (%)	21,85	50,00	DTkH Nonprofit Kft.
Tc3. A városképet és az épített környezetet megújító, turisztikailag vonzó város kialakítása	Eredmény-indikátor	Felújított és újonnan épített közintézmények alapterületének változása (%)	0	Önkormányzati egyeztetést igényel	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	Felújított közterületek nagysága (%)	0	5,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
Tc4. Fenntartható városi mobilitás erősítése, a közösségi közlekedés, az elektromobilitás és a lágy közlekedési módok előtérbe helyezése	Eredmény-indikátor	A közösségi közlekedést használók számának változása (%)	0	15,00	Kecskeméti Közlekedési Központ
	Eredmény-indikátor	Kecskeméten regisztrált egyéb üzemű gépjárművek aránya (%)	1,94	6,00	KSH adatszolgáltatás
Tc5 A városi intézmény- és ellátóhálózat, valamint humán erőforrás szükségletalapú fejlesztése	Eredmény-indikátor	Új vagy korszerűsített önkormányzati kezelésű intézmények aránya az összes intézmény százalékában (%)	0	Önkormányzati egyeztetést igényel	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	A felsőoktatási nappali duális képzésben tanulók arányának változása (bázisév: 2021) (%)	14,90	15,66	NJE
Tc6. Lakhatási igények biztosítása, minőségi lakókörnyezet kialakítása, a társadalmi integráció, a közösségfejlesztés és népességmegtartás erősítése	Eredmény-indikátor	A városi lakásállomány növekedése (%)	0	4,00	KSH adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	A vándorlási nyereség alakulása (fő)	-385	0	KSH adatszolgáltatás

Tc7. A városi köz- és üzleti szolgáltatások fejlesztése, valamint az ezt kiszolgáló infrastruktúra színvonalának javítása, a város térségi szerepköreinek bővítése	Eredmény-indikátor	A digitálisan intézhető ügymenetek aránya az összes hivatali ügytípusból (%)	82,10	95,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	A kecskeméti szolgáltatási szektor arányának változása a város gazdasági szerkezetben (%)	0	5,00	KSH adatszolgáltatás
Tc8. Kulturális, sport és rekreációs területek fejlesztése, a programkínálat bővítése	Eredmény-indikátor	A kultúra, a sport és a rekreációs terület fejlesztési forrásainak változása (%)	0	5,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	Kecskemét programkínálatának változása (%)	0	5,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
Tc9. Diverzifikált és klímabarát gazdasági szerkezet erősítésének támogatása, városi szintű energiamenedzsment rendszer kialakítása	Eredmény-indikátor	A tercier és kvaterner szektorban tevékenykedő vállalkozások aránya (%)	0	5,00	KSH adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	A városi energiaközösségek keretében előállított villamosenergia mennyiségének változása (%)	0	10,00	MVM Önkormányzati adatszolgáltatás
Tc10. Zöld- és kék infrastruktúra komplex fejlesztése, a fenntartható zöldfelület- és vízgazdálkodás feltételeinek javítása	Eredmény-indikátor	Kecskemét öntözött zöldfelületeinek arányváltozása (%)	0	10,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	A város területéről levezetett csapadékvíz mennyiségének aránya (%)	100	80,00	Bácsvíz Zrt.
Tc11. Környezet-, klímabarát és karbonsemleges városfejlesztés erősítése	Eredmény-indikátor	Javított energia-teljesítménnyel rendelkező önkormányzati középületek arányváltozása (%)	0	10,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	Távhőfogyasztók számának változása (%)	0	5,00	Termostar Kft.
Tc12. Energiahatékony, megújuló energiahordozókra építő energiaközösségek kialakításának ösztönzése	Eredmény-indikátor	Helyi energiaközösségek által befektetett források összegének változása (%)	0	5,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	Helyi energiaközösségek	0	10,00	Önkormányzati adatszolgáltatás

		által előállított villamosenergia mennyiségének változása (%)			
Tc13. A helyi gazdaság innovációs képességének növelése, minőségi munkahelyteremtés támogatása, a versenyképes termelés feltételeinek biztosítása	Eredmény-indikátor	A helyi iparüzési adó változása (%)	0	7,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	Az egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (GVA) változása (%)	0	25,00	KSH adatszolgáltatás
Tc14. Városi folyamatok nyomon követése, elemzése, értékelése, digitális adattár és monitoring rendszer kialakítása	Eredmény-indikátor	A digitális adattár adattípus-számának változása (%)	0	25,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	A városi szintű elemzések számának változása (%)	0	20,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
Tc15. A zöld- és digitális átállást szolgáló szervezeti, pénzügyi és infrastrukturális innovációk támogatása	Eredmény-indikátor	A zöld fejlesztéseket szolgáló források nagyságának alakulása (%)	0	30,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	A digitális fejlesztéseket szolgáló források nagyságának önkormányzati költségvetési alakulása (%)	0	20,00	Önkormányzati adatszolgáltatás
Tc16. A város, a gazdasági szféra és a felsőoktatás közötti együttműködések és K+F+I kapcsolatok erősítése, közös projektek kidolgozása és megvalósítása	Eredmény-indikátor	K+F+I Együttműködési Megállapodások számának alakulása (%)	0	Önkormányzati egyeztetést igényel	Önkormányzati adatszolgáltatás
	Eredmény-indikátor	Nyertes kecskeméti K+F+I projektek forrásainak alakulása (%)	0	5,00	Széchenyi2020

A Tft céljainak megvalósításán túl, **a monitoring rendszer másik feladata a városi társadalmi-gazdasági-területi és környezeti folyamatok hatásainak komplex vizsgálata.** Ennek során feltárhatók azon városi folyamatok, melyek a városfejlesztési beavatkozásaitól függetlenül jelentkezhetnek, ugyanakkor kedvezőtlenül befolyásolhatják, vagy módosíthatják a jelen tervben meghatározott célokat. Ez azért is fontos, mert azt igazolhatja, hogy a városban fellépő állapotváltozás (pl. növekvő ipari teljesítmény, változó népességszám, átalakuló fogyasztás és szolgáltatási szükségletek, városi mobilitás új igényei) komoly hatással lehet a tervben vállalt célokra, így folyamatos kontrolja, illetve – ha szükséges – teljes átdolgozása is indokoltá válhat.

Míg a Tft stratégiai és tematikus céljaihoz tartozó indikátorok körét és célértéküket Kecskemét Megyei Jogú Város határozta meg, addig **a fenntartható városfejlesztés uniós szintű céljainak teljesüléséhez a Pénzügyminisztérium, mint Irányító Hatóság (IH) határozta meg az indikátorokat** (29. táblázat).

29. táblázat: Az FVS-ben található egységes indikátorok listája

Vizsgált dimenziók	Indikátor megnevezése	Indikátor típusa Mértékegység	Bázisérték	Célérték 2029	Mérés módszere
Reziliencia: a gazdaság több lábón állása	Helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	(eredmény) %	32,80 (2019)	35,00	FVS indikátor adatlap alapján
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	Megújuló energiatermelés arányának növekedése	(eredmény) %	0 (2020)	Önk. egyeztetést igényel	FVS indikátor adatlap alapján
Reziliencia: digitális város	Digitális ügymenetek aránya	(eredmény) %	85,63 (2020)	95,00	FVS indikátor adatlap alapján
Reziliencia: megtartó város	Az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	(eredmény) %	A felmérés 2022-ben esedékes	Önk. egyeztetést igényel	FVS indikátor adatlap alapján
Reziliencia: zöldfelületek	Zöld- és vízfelületek arányának változása	(eredmény) %	0 (2020)	1,00	FVS indikátor adatlap alapján
Prosperáló város	Fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	(eredmény) %	0 (2021)	5,00	FVS indikátor adatlap alapján
Zöldülő város	Éves ÜHG kibocsátás egyenérték	(eredmény) CO ₂ /t	1.253.204,69 (2017)	760.000,00	FVS indikátor adatlap alapján
Digitális város	Digitálisan mért adattípusok száma	(eredmény) db	43 (2021)	100	FVS indikátor adatlap alapján
Megtartó város	Vándorlási egyenleg	(eredmény) fő	-274 (2020)	100	FVS indikátor adatlap alapján
Kiszolgáló város	Újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	(eredmény) %	0,41 (2022)	4,75	FVS indikátor adatlap alapján

Forrás: Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve 2021-2027, PM 2021. október

Ezek az uniós támogatásokhoz is kötődő teljesítmény és eredmények mérhetőségét teszik lehetővé, például a gazdasági, környezeti, éghajlati, demográfiai és társadalmi kihívások kezelése, továbbá a 2050-ig megvalósítandó klímasemleges gazdaságra történő átállás, a digitális technológiákban rejlő potenciál innovációs célú kiaknázásának és a funkcionális

városi térségek fejlesztésének mérése, eredményeinek követhetősége és bemutathatósága tekintetében.

Figyelembe véve, hogy a településfejlesztés lehetőségeit hazánkban nagy mértékben meghatározzák a rendelkezésre álló uniós források, – melyek a 2021-2027 közötti költségvetési ciklusban az Európai Unió által meghatározott 5 tervezési dimenzió (Prosperáló város, Zöldülő város, Digitális város, Megtartó város, Kiszolgáló város) mentén biztosítottak – ezért a célszerű az irányító hatóság által a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában (FVS) meghatározott indikátorok mérése is. **Javasolható tehát, hogy Kecskemét legmagasabb szintű településfejlesztési dokumentumának monitoring rendszere mérje az uniós fenntartható városfejlesztés eredményeinek teljesülését is.**

A TtT monitoring rendszere egyszerre több célt is képes kielégíteni. Egyrészt a tervezett beavatkozások eredményeinek, valamint a fejlesztések által a város jellemző (társadalmi, gazdasági, területi, környezeti) folyamataira gyakorolt hatásainak nyomon követését. Ennek keretében a szakemberek folyamatosan mérhetik és megismerhetik a város különböző szféráinak, működési mechanizmusainak jellemzőit és adatait (**MEGISMERÉS**). Másrészt a monitoring rendszer folyamatos üzemeltetésével lehetőség biztosítható nem csak a települési folyamatok feltárására, hanem azok elemzésére, értékelésére (**FOLYAMATELEMZÉS**), valamint a beavatkozási lehetőségek, korrekciók időben történő megfogalmazására (**FOLYAMATOS VISSZACSATOLÁSI LEHETŐSÉG**) is. A monitoring rendszer működtetése, így hozzájárulhat a kockázatok csökkentéséhez és a vezetői döntések jobb megalapozásához (**DÖNTÉSTÁMOGATÁS**).